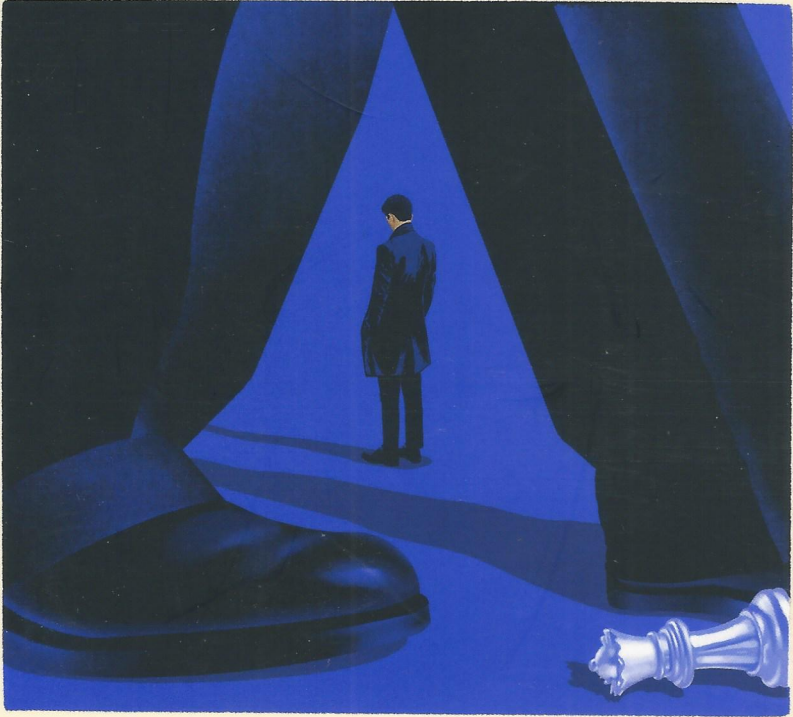

NORMAL İNSANLAR'IN YAZARINDAN

SALLY ROONEY

INTERMEZZO

ÇEVİRİ: BEGÜM KOVULMAZ

♥ can
çağdaş

SALLY ROONEY
INTERMEZZO

Can Çağdaş

Intermezzo, Sally Rooney

İngilizce aslından çeviren: Begüm Kovulmaz

Intermezzo

İlk (bu çeviride kaynak alınan) baskı: Faber, 2024

© 2024, Sally Rooney

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Eylül 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 20 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editör: Didem Bayındır

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Faber

İllüstrasyon © Lizzy Stewart

Tasarım: Studio Katie Kerr

Kapak uygulama: Aylin Güler / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kitap adındaki yazı tipi: Jérémy Landes, "Le Murmure" by Velvetine Fonts

<https://velvetyne.fr/fonts/le-murmure/> Yazar adındaki yazı tipi: Maax Display, by 205TF: <https://www.205.tf/Font/28/maax-display/>

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6446-2

Bu kitap Literature Ireland'ın desteğiyle yayımlanmıştır.

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SALLY ROONEY

İNTERMEZZO

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Begüm Kovulmaz

♥can

Sally Rooney'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Normal İnsanlar, 2019

Güzel Dünya, Neredesin?, 2022

SALLY ROONEY, 1991'de İrlanda'da doğdu. İlk romanı *Arkadaşlarla Sohbetler* 2017'de, *Normal İnsanlar* 2018'de ve *Güzel Dünya Neredesin?* 2021 yılında yayımlandı. *Normal İnsanlar* Hulu ve BBC tarafından diziye aktarıldı. Öykü ve denemeleri *The New Yorker*, *Granta*, *The London Review of Books* ve *The Stinging Fly*'da yayımlandı. Rooney, County Mayo, İrlanda'da yaşıyor.

BEGÜM KOVULMAZ, İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili Edebiyatı eğitimi aldı, Bilgi Üniversitesi Sinema-Televizyon Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. 2000 yılından beri editörlük ve çevirmenlik yapıyor. Rudyard Kipling, Susan Sontag, George Orwell, Salman Rushdie, Colson Whitehead, Ottessa Moshfegh gibi yazarları çevirdi.

“Aber fühlst du nicht *jetzt* den Kummer?”
 (“Aber spielst du nicht *jetzt* Schach?”)¹

Ludwig Wittgenstein, *Felsefi Soruşturmalar*

1. Fakat *şimdi* üzgün değil misin? (“Fakat *şimdi* satranç oynamıyor musun?”)
(Ç.N.)

BİRİNCİ KISIM

1

Delikanlının üstünde iyi görünmüyor. Cenazede giydiği takım yani. Ağzında yeniyetmeliğin en üst dereceli rahatsızlığının nişanesi diş telleri. Böyle durumlarda insan neredeyse kendi sosyal ışıltısından esef duyacak gibi oluyor. Peter'a da bahane oluyor, mecburi el sıkışmalar arasında acıklı bir ifadeyle bakacak birini bulmuş oluyor. Tanrı sevgisini esirgemesin. Artık neredeyse yirmi üç yaşında, Korkunç Ivan. Üstündeki takıma inanmak gerçekten zor. Semtindeki hayır kurumunun rutubet kokulu küçük ikinci el dükkânından falan almış, ücretini nakit ödemiş, takımı buruşturup tekrar kullanılabilir plastik alışveriş torbasına tıkmış ve bisikletiyle eve dönmüştür belki. Evet, böyle bir açıklama durumu anlamlı kılar, göz alıcı çirkinlikteki takımıyla küçük kardeşinin, ondan on yaş küçük erkek kardeşinin kişiliğini uyumlu hale getirir. Kendine göre bir tarzı yok değil hani. Maddi dünyayı mutlak surette umursamazlığında belli bir çalım da var. Teyzelerinden biri bir keresinde ikisini akıl ve güzellik diye tarif etmişti. Her ikisini de. Yoksa Ivan akıldı da Peter güzellik miydi. Teşekkür etmeliyim sanırım. Watling Sokağı'ndan karşıya geçip apartman dairesi olmayan apartman dairesine, ev olmayan eve doğru yürüyor, cenazeden on bir –yoksa on iki gün müydü– sonra şehre dön-

dü. İşbaşı yaptı da denebilir. En azından Naomi'nin evine döndü işte. Kapıyı üstünde hangi kıyâfetle açacak acaba. Merdivene ulaşınca cebindeki telefonu avucuna kaydırıyor, serin dokunsallığıyla parmaklarının altında aydınlanan ekrana yazmaya başlıyor. Kapıdayım. Günler kısıyor, derslere gitmeye başlamıştır herhalde. Cevap gelmiyor ama Naomi mesajı görüyor ve ardından önceden kestirilebilir sesler, ona çok tanıdık gelen ve artık dolaylı olarak uyarılmasına yol açan ses dizisi duyuluyor, kapının diğer tarafından Naomi'nin eski bodrum katı merdiveninden çıkıp hole girişini dinliyor. Klasik bir koşullanma örneği işte. Bunu anlaması neden bu kadar uzun sürdü ki? Sağduyu. Yok o değil. Gündelik deneyim. Bellek ve duygular arasındaki ilişki. Açılan kapı.

Merhaba Peter, diyor.

Kısa kaşmir bir atlet, ince altın kolye. Paçası daralan siyah eşofman altı. Bilekleri lastikli değil, öylesinden nefret eder Naomi. Ayakları çıplak.

İçeri gelebilir miyim? diye soruyor.

Evdekileri görmeden merdivenlerden aşağı, onun odasına iniyorlar. Led süsleme zincirinin duvardaki solgun ışıklı noktacıları. Ayakkabılarını çıkarıyor, kapının yanına bırakıyor. Dizüstü bilgisayarını dağınık yatağın üstünde açık duruyor. Parfüm, ter ve ot kokusu. Karışımıyla tüm zorlantılarımızı birleştiren kokular. Perdeler her zamanki gibi çekili.

Nerelerdeydin? diye soruyor.

Ah. Ne yazık ki bir sorun çıktı.

Naomi ona bakıyor, sonra dudak bükerek başını çeviriyor. Ufak bir yaz sonu tatiline kaçtın, değil mi? diye soruyor.

Naomi, tatlım, diye karşılık veriyor sevecen bir ses tonuyla. Benim babam öldü.

Naomi şaşkınlıkla dönüp ona bakıyor: Senin- diyor,

sonra susuyor. Tanrım, diyor arkasından. Ah Tanrım, ha siktir. Peter, çok üzüldüm.

Sakıncası yoksa oturabilir miyim?

Birlikte yatağa oturuyorlar.

Tanrım, diyor Naomi. Sonra: Peki iyi misin?

Evet, sanırım iyiyim.

Bağdaş kurup oturduğu yatakta, önüne, ayak tabanlarına bakıyor Naomi. Bir şekilde asla pis görünmeyen, kirden kararmış tabanları. Konuşmak ister misin? diye soruyor.

Aslında hayır.

Kardeşin nasıl peki?

Ivan, diyor Peter. Senin yaşlarında olduğunu biliyor muydun?

Evet, söylemiştin. Bizi tanıştırmak istediğini de söylemiştin. O iyi mi?

Kendini tutamayıp sevgiyle gülümseyen Peter karşı konulmaz sevgiyle doğrudan Naomi'ye bakarak gülümsemek gibi tuhaf bir davranıştan kaçınmak için nüktedan bir ifadeyle ona doğru uzanan kolunun bileğine doğru gülümsüyor. Ah, o mu— aslına bakarsan nasıl olduğu konusunda hiçbir fikrim yok. Sana onun hakkında ne anlatmıştım daha önce?

Bilmem, biraz "antika" olduğunu falan söylemiştin.

Evet, tam bir eksantriktir. Hiç senin tipin değil. Ben- ce biraz otistik aslında, gerçi artık böyle diyemiyoruz sanırım.

Diyebilirsin, gerçekten öyleyse.

Şey, klinik olarak falan öyle mi bilmiyorum tabii. Ama satranç dâhisi sonuçta. Peter yeniden sırtüstü yatağa uzanıp tavana bakıyor. Sakıncası yok, değil mi? diye soruyor. Birazdan başka bir yere gitmeye söz verdim.

Görüş alanının dışından, Naomi'nin ağzı cevap veriyor: Sorun değil. Sessizlik. Peter onun eşofmanının iç

dikişleriyle oynuyor. Naomi onun yanına uzanıyor, sıcacık, sıcak nefesinde kahve ve başka bir şeyin kokusu var. Kısa kaşmir atletinin altında memeleri sıcacık. Bu atleti veya aynısının başka bir rengini Naomi'ye o almıştı. "Paris grisi." Parmaklarının ucuyla nemli koltukaltına dokunmasına izin veriyor Naomi. Deodorantın tebeşirimsi kokusu, altındaki terin hoş kokusunu ancak örtüyor. Bacakları, daha doğrusu dizlerinden aşağısı hariç hiçbir yerini kolay kolay tıraş etmez. Bir keresinde ona eskiden üniversitedeki kızların bikini bölgelerine ağda yaptırdığını söylemişti. Naomi'yi güldürmüştü bu. Ona kendini kötü hissettirmeye falan mı çalıştığını sormuştu. Hiç değil, demişti Peter. Cinsel kültür alanında ilginç bir gelişme işte. Naomi hep güler zaten. O Kelt Kaplanı yılları çılgın zamanlardı kuşkusuz, demişti. Neyse, zaten sen hoşlanıyorsun. Doğru da, hoşuna gidiyor. Naomi'nin özensizliğinde tensel bir yan var. Ayakları soğuk. Yarı giyinik halde dolaştığı, ot içtiği, hoparlörle telefonda konuştuğu bu kiralık odada yürürken tabanları hep kararıyor. Naomi yavaşça fısıldıyor şimdi: Çok üzüldüm. Parmakları kaşmirin altında artık. Gözleri kapanıyor. Her şey çok ağır ilerleyen bir rüyayı andırıyor böylece. Ellerinin altındaki görünmeyen teni yumuşak ve havlı, neredeyse kadifemsi. Yokluğunda neler yaptığını soruyor ona Peter. Cevap gelmiyor. Gözleri yeniden açılıp Naomi'ninkileri buluyor.

Bak, diyor Naomi. Sana bunu anlattığım için kendimi aptal gibi hissediyorum. Ama birkaç hafta önce biraz sorun yaşadım. Üniversite için bazı kitaplar almak zorundaydım falan. Para gerekti. Pek önemli değil.

Peter yavaşça başını sallıyor. Ah, diyor. Peki. Bilseydim sana yardımcı olabilirdim.

Evet, diyor Naomi. Ama mesajlarıma karşılık vermiyordun. Ağzını buruşturup acı acı gülümsüyor. Kusura

bakma, diyor. Baban hakkındaki haberi bilmiyordum kuşkusuz.

Merak etme, diyor Peter. Paraya ihtiyacın olduğunu bilmiyordum. Kuşkusuz.

Bir an daha birbirlerine bakıyorlar, mahcup, asabi, suçluluk içinde. Sonra Naomi yine sırtüstü uzanıyor. Sorun değil, diyor. Bir şey yapmam bile gerekmedi, fotoğraflar asırlar önceden kalmaydı. Bedeninin yorulup ağırlaştığını hisseden Peter gözlerini kapıyor. Her paylaşımının altına yorum yapan heriflerden biridir muhtemelen. Gözlerini kapatan maymun emoji. Veya karısından sakladığı kredi kartıyla zavallı bir evli adam.

Babana olanlar çok boktan, diyor. Cenaze ne zamandı?

Geçen hafta. İki hafta önce.

Arkadaşlarının hepsi geldi mi?

Duraksıyor. Hepsi değil, diyor. Bir kez daha duraksadıktan sonra: Sylvia. Birkaç kişi daha.

Beni orada istemedin herhalde.

Peter dönüp onun profiline bakıyor. Dolgun dudakları aralık, elmacıkkemiklerine serpiştirilmiş çiller. Kulağında ışıldayan gümüş top küpe. Gençlik ve güzellik imgesi. Adamın ne kadar para verdiğini merak ediyor. Hayır, diyor. İstemedim sanırım.

Ona bakmadan sırtıyor Naomi. Ne yapacağımı sandın? diyor. Rahibi baştan çıkarmaya kalkışacağımı falan mı? Daha önce cenazeye gittim, bilmiyorsan.

İnsanlar muhtemelen senin kim olduğunu soracaktır diye düşündüm, diyor. Ne diyecektim onlara, arkadaşım olduğunu mu söyleyecektim?

Neden olmasın?

Bence kimse buna inanmazdı.

Teşekkürler gerçekten, diyor Naomi. Seninle arkadaş olabilecek kadar klas görünmüyorum demek?

Yeterince büyük görünmüyorsun.

Naomi dili dudaklarının arasındâ sırtıyor şimdi. Kafadan hastasın, biliyorsun değil mi, diyor.

Biliyorum ama sen de öylesin.

Kollarını düşünceli bir tavırla esneten Naomi ense-sini avuçlarına yaslıyor. Yoksa bir kız arkadaşın falan mı var? diye soruyor.

Bir an için cevap vermiyor Peter. Her halükârda um-runda değil gibi görünüyor, zaten neden umursasın ki. Bir zamanlar vardı, demeyi düşünüyor. Ona anlatmanın za-manı gelmiş olabilir, değil mi ama. Cenazeyi ve sonrasında olanları. Bir şey olduğundan değil. Yalnızca bir his, bir duygunun anısı, gerçekte hiçbir şey değil yani. Arabada ahmak gibi gevelemişti: Beni Ivan'la yalnız bırakmazsın, değil mi. O yüzden kaldı Peter'la. Tek nedeni buydu. Üst kattaki eski çocukluk odasında zonklayan bedeniyle bir yeniyetme gibi yaslandı ona. Neyse ki gözlerinin içine bakamayacağı kadar karanlıktı. Yanında uyudu, hepsi bu. Anlatacak bir şey yok. Sabah Peter'dan önce kalkmıştı bile. Aşağıda, mutfakta Ivan'ın yanındaydı, alçak sesle konuşuyorlardı; merdiven sahanlığından duydu onları. Ne hakkında konuşabilirlerdi ki? At için güzel bir ileri karakol arıyorsan en iyisi d5'tir falan mı diyorlardı? O yapardı da bunu. Huyuna giderdi Ivan'ın. Neyse unut gitsin.

Olsaydı, diyor, neden seninle vakit geçireyim ki?

Naomi bedenini çevirip ona doğru dönerek parmak ucuyla boynundaki ince altın zincire dokunuyor. Çünkü kafadan hastasın, unuttun mu? diyor.

Unutmadı, hayır, hatırlayınca eliyle onun küçük yüzüne dokunuyor, avucuyla çenesini kavırıyor. Naomi ona da mı gülüyor yoksa. Evet, elbette ama bununla kalsa iyi. Yazın doğum gününde ona getirdiği şampanyayı boyalı dudaklarıyla şişeden içmişti. Mutfakta arkadaşısı Janine, biliyor musun Peter, bence senden hoşlanıyor, demişti. Di-

ğerlerinden farklı, bunu biliyor Peter. Onunla tanıştığında hissettiği meydan okuma hoşuna gitmişti. Kısacık gümüş payetli elbisesiyle bardaki hali, neredeyse beline kadar inen saçları, ışıkların altında kırmızı ışıltılar saçan minik hızması. Arkadaşları yasal mı değil mi diye sorar gibi yaparak Peter'a internet sitesini göstermişlerdi. Defolun be, demişti Naomi. Ona göstermeyin. Sonra bir anlığına Peter'a bakmıştı; hayvani bir zekâyla. İkisinin arasındaydı ama Peter biliyordu. Diğerlerinden farklıydı. İnternette ona hastalıklı cinsel şiddet tehditleri gönderen erkeklerden, aptal orospu, seni gebertirim, gırtlığını keserim gibi şeyler yazan adamlardan. Gelen kutusunu başparmağıyla kaydırırken gülüyor Naomi. Ne kadar zavallıca, düşünsene. Korkmaya tenezzül etmez. Tehditler gerçekleşecek olsa onun ölürken bile kahkahalarla güleceğine inanıyor Peter. Mesajlarına karşılık vermemekle aptallık etti. Bazıları gerçekten hoştu üstelik. Hata Peter'da. Paraya gerçekten ne kadar ihtiyaç duymuş olabilir diye düşünüyor ve sonra içine- ne? Utanç doluyor, veya her neyse. Genelde olduğu üzere. Naomi başını kollarına yaslamış yüzüstü yatıyor. Birlikteyken ve başkalarının yanında provası yapılmış, tanıdık bir koreografi. Ah dudaklarımı öpen dudaklar. Başka biri yok, diyebilir. Birisi var ama sandığın gibi değil. Affedersin. Seni seviyorum. Onu da. İkinizi de. Endişelenme. Sakın söyleme. İsa aşkına, hayır. İsa bize dünyadaki herkesi, birbirimizi sevmeyi emreder.

* * *

Çıktığında saat dokuz olmuş bile. Dört geçiyor. Sonrasında birlikte ot içtiklerinden kafası da biraz iyi. Beyaz kutucuğa yazıyor: 20 dk kadar gecikebilirim, affedersin. Aydınlanan ekranın çevresinde serin karanlık birikiyor. Başının üstünde ağaçlar sessiz dallarını sallıyor, camların-

da yüzlerle tramvay geçiyor. Kilidini kapatıp telefonu cebine atıyor. Gece vakti James's Caddesi. Hızla yürüyüp arayı kapaması gerekiyor şimdi. Fakat keyifli, değil mi, serin bir eylül gecesi sessiz bir cadde boyunca uzun, serbest adımlarla Dublin'de yürümek. Hayatının en güzel çağında. Böyle geçici keyiflerden haz almak artık onun görevi. Bir an sonra ölebilir. Her gün birilerinin başına geliyor bu. Gençecik bir adamdı, cenazede herkesin söylediği gibi, alt tarafı altmış beş yaşındaydı. Peter da aynı yolun yarısında, tamı tamına otuz iki buçuk yaşında. Bu hesaba göre şimdiden orta yaşlı. Her şeyin dağılıp gitme hızı ne kadar korkutucu. Hayır, diyecek soranlara bundan böyle, babam artık bizimle değil, korkarım. İnsanlar da üzülecek doğal olarak, yine de fazla şaşırmayacaklar. Ivan için durum farklı. Annesinin ona ne kadar faydası olduğu düşünüldüğünde belki yetim bile denebilir Ivan için. Zaten ta en başta neden çocuk yaptıklarını Tanrı bilir. Cenazede annesi fısıldayarak şöyle demişti Peter'a: Şu takıma bak. Ivan'ın gerçekten gülünç görünmesine ve birkaç saniye önce onun ne kadar gülünç görüldüğünü düşünmesine rağmen Peter şöyle karşılık vermişti: Bu hafta aklındaki en önemli konu nasıl görüldüğü değildir belki. Christine ona şöyle bir bakmıştı. Lacivet merinos gabardinden şık bir döpiyes giymişti. Sende bir sorun yok ama, dedi. Hep böyle yapardı. Onunla göz göze gelmekten kaçınan Peter sandviç masasının başında acınası bir halde tek başına oyalanan Ivan'ı seyretti. Evet, diye karşılık verdi. Teşekkürler. Eski bankayı geçip Thomas Caddesi'ne doğru ilerlerken Sylvia'nın cevabı cebinde, kalçası hizasında titreşti. Eskiden onun mesajları için farklı bir melodi belirlemişti, değil mi ya. Eski günlerde. Eski müthiş günlerde Dublin, vs. Şimdi o melodiyi anımsayamıyor bile. Telefonu hangi marka, hangi modeldi, elinde ne kadar ağırdı. Artık kullanılmıyor, üretilmiyordur muhteme-

len. O sesi bir kez daha duyabilseydim, diye düşünüyor. Hayatının bir yerlerde muhafaza edildiğini, unutulmadığını, çevresinde biriktiğini, hâlâ etrafında ona siper olduğunu hissedebilseydi. Sabahları erkenden üniversiteler arası otobüs yolculukları. İzleyiciler koltuklarında beklerken arka koridorlardan birinde final sözlüsüne hazırlanışları. Rekor kırışları. İkisinden de nefret ediliyordu, elbette. Birbirlerine ve kendilerine âşıktılar. Kilit ekranında beliren mesaj: Sorun değil. Yemek yedin mi? Makul kadın. Kuşkusuz rahat ve sağlam ayakkabılarıyla kalın tüvit mantosunu giymiştir. Hayır. Peter'ı kolluyor yalnızca. Yirmi dakika gecikmesine rağmen akşam yemeği yedin mi diye soruyor. Yirmi beş dakika. Kesinlikle aptal olmadığını da söylemek gerek. Bazen çektiği ıstırabın doğası ve uzunluğunun onu sıradan külfetlerin önemsiz düş kırıklıklarından azade kıldığını düşünüyor. Yarım saat geciktiyse ne olmuş yani. Kolunda bir iğneyle her hafta hastaneye girip çıkıyorsan pek önemi kalmıyordur muhtemelen. Perdenin arkasından doktorların hakkında söylediklerine kulak misafiri olduğunda. Kadın hasta, otuz iki yaşında. Travmatik hasarı takip eden refrakter ağrı geçmişi var. Trafik kazası. Hayır, çocuksuz, yalnız yaşıyor. Pek az kişi bilebilir. Kendisi adına, öyle devam etmektense ölmeyi tercih ederdi. Fazla sorun çıkarmadan bitir gitsin. Başkalarının da böyle düşündüğünü biliyor olmalı Sylvia. Belki onun bile böyle düşündüğünü biliyordur. Ama insanın uyum sağladığını söylüyorlar. Eski keyifli hayatın bir daha gelmeyecek biçimde sonsuza dek bitiyor; kabul et veya kendini kandır, sonuçta bir şey değişmiyor. Yaşama arzusu herkesin hayal ettiğinden çok daha güçlü. Bir tür ölüm gibiydi, olanlar. Kibarlıktan, başkalarına duyduğunuz saygıdan, özgeci sevgi yüzünden kurtulduğunuz bir tür ölüm gibi. İsa da kendi ölümünden kurtulmuştu. Onurlandırılmış ve yüceltilmişti bunun için.

Şimdi sanat kolejinin önünden geçiyor, denim ceketli, lastik botlu, yırtık çoraplı öğrenciler etrafta doluyor. Sokak lambalarının ışığı altında yüzen solgun, biçimsiz, ergen yüzler. Hayatın dış kapısında. Onu izlediklerini biliyor. Akıl ve güzellik. Oradan geçerken eğleniyor. Bir baş dönüp onu takip ediyor. Eh, aferin kıza, insan hayata bir kez geliyor. Günlerinin yarısını doldurmuş olabilir şimdiden. Kendine gülümseyerek geriye doğru şöyle bir göz atma izni veriyor. Kız güzel bile değil ama neden olmasın, şimdi kızın yüzünde de çarpık bir gülümseme beliriyor. En az yarım saat gecikti. Naomi olsa olay çıkarırdı. Tanrım, erkekler öyle iğrenç ki. Kız en fazla on altı gösteriyordu. Eh, artık gülümsemek de mi suç oldu yani? Çocuklara. Aslında çocuklara gülümsüyor normalde. Yaşlılara da. Dünyaya genel olarak güler yüzünü aksettirmekten hoşlanıyor. Bazen erkeklere gülümsemediği bile oluyor. Farklı biçimde. Hayır yapmıyorsun bunu. Bir nedeni varsa yapıyor. Yanlışlıkla kulak misafiri olduğunda veya kazara önlerine geçtiğinde, böyle durumlarda. Gülümsüyor, evet. Rakiplerine ve düşmanlarına da. Erkeklerden benden bile daha fazla nefret ediyorsun, diyor Naomi. Besbelli öyle, sonuçta Naomi kendi özgür iradesiyle onlarla yatağa giriyor. Peter yalnızca hoşlandığı insanlarla yatar. Kadınların çoğu hoşlanması kolay bireyler nihayetinde. Erkeklerse, herkesin bildiği üzere, iğrençtir. Hiç de değil; babası değildi, öyle değildi. Peki Ivan? Farklı. Eskiden kitaplarda okuduğunuz türde cinsiyetsiz varlıklardan biri olduğunu sanıyordu Ivan'ın. Bir kavanozda yüzen şekilsiz bir amip gibi. Sonra kız arkadaşlarından birini akşam yemeği için eve getirmiş ve Ivan'ın bakışlarını görmüştü. Ah, kardeşin biraz münasebetsiz galiba, değil mi? Evet, kusura bakma. Sanırım senden hoşlandı. Ivan daha sonra üniversiteye gidip kızlarla arkadaşlık kurmuştu tabii. Ama bir yandan da arkadaşla-

rı- eh, her neyse. Hayır, devam et. Nasıllar? Çirkin mi? Hayır, yani son derece hoş görünüyorlar, olduğu kadarıyla. Bazıları yüz simetrisi açısından epey çekici hatta. Ama zevksizler, hepsi bu. Naomi duysa çok bozulurdu. Her şeyin üstüne bir de züppesin. Peki züppelik mi bu? Parayla ilgisi yok, konu o değil. Bilekte daralan siyah eşofman, paçası lastikli değil, öylesinden nefret eder. Diz hizasındaki her türlü giysiden de. Seçici göz. Ivan'ın arkadaşları çirkin değil, hem de hiç değiller ama giyim anlayışları yok mu. Suç işliyorlar bu konuda resmen. Bir de üslupları, jestleri. Belki bu da züppeliktir, farklı türde bir züppelik. Son derece zeki genç kadınlar bunlar, tabii. Matematikçiler, satranç oyuncularını. Hiçbiri Peter'a zerre ilgi duymuyor ve hisleri karşılıklı. Bazıları, şimdi düşünüyor da, muhtemelen kardeşine âşık. Bu düşünce onu gülümsetiyor. Kızların bu yöndeki hisleri asla karşılıklı değil görünüyor ama Peter ne bilir ki. Hem o seferinde güzeller güzeli Giulia'ya bakışlarını yakalamıştı. En üst üç düğmesi açık yeşil ipekli bluzu. Sedefli düğmeler. Beyaz dişleriyle gülüşü, yüksek sesli, sağlıklı Romalı kahkahası. Geceleri ışıklandırılan, taş duvarları gri-sarı ışıkla ağarmış Christ Kilisesi'ni geçiyor. Ona mesaj atıyor: Gelmek üzereyim. Hayır yemedim, sen yedin mi? Peki ya o. Sylvia. Peter'ın aklı almıyor onu. Aslında çok güzel sayılmaz, hiçbir zaman değildi. Başkalarının güzelliği ölçüsüz görünüyor onun yanında. Ufak, sade yüzü. Giysileri her zaman duruma uygun elbette. Bazen Naomi'ye alacağı hediyeler için fikir alıyor onun giyiminden – yüksek yakalı süveterler, renkli ipek şallar, bileklere inen bir yağmurluk. Ama sonradan ne kadar yanlış görüneceklerini fark ediyor; yaşlı bir hanım gibi giyinmiş güzel bir genç kız. Demode, iffet taslayan. Sylvia asla öyle biri değil ama. Baharda onun derslerinden birine gitti. Salondakilerin karşısında duran ince kadın 18. yüzyıl düzyazı bi-

çimlerinden söz etti. Herkesin gözü üzerindeydi. Sesi berrak, tonu alçaktı. Kontralto. Salonunda ondan başka kimseden çıt çıkmıyordu. Konuşması bittiğinde hep birlikte alkışlamaya başladılar, kaç kişi vardı, iki yüz, belki daha kalabalıktılar ve o da gülümseyerek başını salladı, alışkındı muhtemelen. Katıksız karizma. Peter şöyle demek istedi: Onu tanıyorum. Eski kız arkadaşım. Ne utanç verici, düşünsene. Onu *amatory*¹ romanları hakkında anlattıklarından ötürü ilginç buluyorsan bir de yatağa atmayı denemelisin. Gerçi artık yapamaz bunu. Sylvia yapamaz. Canı çok yanar. Yeniden titreşim. Temple Bar'da bir İtalyan restoranında masa bulmuş, konum gönderiyor, Peter ne der buna? Karşılık yazıyor: 5 dk'ya görüşürüz. Gece vakti Lord Edward Caddesi boyunca üniversite kapılarına doğru yürüyor. Eski romantik ilişkilerin, sarhoşluk âlemlerinin dekoru. Sabah saat dörtte Mercantile'in önünde kusmanı hatırladın mı. Burs gecesi. Gençti o zaman. Anıları ve arzuyu karıştıran. Karanlık hatırlanan yollar. Gençliğin mezarlığı.

* * *

Hesabı beklerken sohbeta devam ediyorlar, Peter bir yandan dalgın dalgın yumuşak ve yağlı *focaccia* ekmeğinin son parçasını yiyor. Ne kadar acıkmış olduğunu fark etmemişti. Tabii bir de ağır perdeler, buzlu su, mum ışığı, bunların hepsi iştahı tetikliyor. İşte yine karşılaştı; koşullanma. Masanın diğer tarafında Sylvia suyunu içiyor. Yutkunurken beyaz boğazındaki kaslar hafifçe hareketleniyor ve sonra bardağını masaya bırakıp soruyor: Köpeği ne yapacaksınız?

1. İngiltere'de 17. yüzyıl sonunda popüler olan, aşk ve romantizmi konu alan, özellikle kadın yazarların eser verdiği edebî tür. (Ç.N.)

Ah Tanrım, diyor Peter. Hiç bilmiyorum. Christine şimdilik ona bakıyor ama— ne zamana dek bilmiyorum. Cumaya kadar mı demişti? Veya belki pazartesi. Bir şeyler düşünmemiz gerekecek.

Hesap gelince Peter cüzdanından kartını çıkarıyor, ısrar ediyor ve şifresini giriyor. Şimdi karnı doyduğundan kendini daha iyi, gevşemiş hissediyor. Ne kadar yorgun olduğunu nihayet fark ediyor. Onun varlığının etkisi; sınırlarını yatıştırıyor. Restoranın loş sıcaklığında birlikte adamın paltolarını getirmesini beklerken başka duyguların da farkına varıyor. Bir zamanlar hayatın bir şeylere varması gerektiğine, çözümlenmemiş tüm çatışmalar ve soruların bir tür büyük sonuca ulaşması gerektiğine inanıyordu. Buna benzer, tuhaf biçimde yeteri kadar incelenmemiş inançlar hayatının, kişiliğinin temelinde yatıyor. Anlama usdışı bağlılık. Bir yere kadar tamam ama sonra meşruiyet sorusu ortaya çıkıyor, böyle şeyler işte. Bir şey anlamına gelen bir şeyin başka bir anlama da geldiğini düşünmese sabah işe gidemezdi. Fakat yine de nereye varıyor bunların hepsi. Sonu olmayan bir son. Adam Sylvia'nın mantosunu giymesine yardım ederken Peter onları seyrediyor. Şimdi daha sakin. Daha sessiz duygulara uyumlu. Hayata hangi koşullar altında katlanılır? Sylvia'nın bilmesi lazım. Sor ona. Yok, yapma.

Dışarıda yağmur yağdığından ıslak sokaklar farların, trafik lambalarının, dükkân vitrinlerinin ışıklarını parça parça yansıtıyor. Karşı duvarın dibine atılmış boş pizza kutuları ıslanmış, dağılıyor. Seni eve bırakayım. Sylvia atkısını bağlıyor. Teşekkürler. Peter'ın koluna giriyor. Güzel küçük eli tüy gibi hafif. Parmakları ceketinin kıvrımları arasında. Bugün Naomi'nin yanından mı geldin? O nasıl? İyi. Evet. Yeniden yukarı, Dame Sokağı'na doğru yürüyorlar. Onu sevdin. Sevdim. Çok hoşlandım, çok, hem de çok. İçinden neredeyse Sylvia'ya olanları

anlatmak geliyor ama bir yandan da anlatmak istemiyor; Naomi'nin yaptıklarını, vs. İnternet sitesi, vs. Peki neden anlatacak? Sorun olmadığını göstermek için; ona, başkalarına, kendine endişe edecek hiçbir şey olmadığını göstermek için. Günümüz ilişkileri işte. Veya sinsice biraz sempati elde etmek için. Cinsel aşağılanma, belki birazcık tahrik edici olur. Sylvia şimdi yeniden Naomi'nin ev sahibiyle durumunu soruyor. Bina sahipleri pandemiden önce mahkeme emriyle işi sağlama bağlamış, önceki kiracı grubundan mülkü boşaltmalarını talep etmişlerdi. Konuyla ilgisi yoktu ama kiracılar mülkü boşaltmıştı, hiçbiri yoktu artık. Şimdiki kiracılar için yasal açıdan bağlayıcı olamaz, diye onaylıyor Sylvia, ama durum belli. Onları ne durduracak. Her zaman ihtimal dahilinde. Garda¹ belgelere şöyle bir bakacak, adresin doğru olduğunu görecek ve ev sahiplerini içeri sokacak. Düşünmesi bile nahoş. Ama tahliye emrinin, yasal belgelerin vs. geçersiz olduğunu ispatlama yoluna gitmek onlara yeni bir tahliye emri çıkarmak için daha fazla neden verir; işte o zaman boku yediler demektir. Çünkü oradaki kiracılıkları, kimse aksini iddia etmiyor, gerçekten yasadışı. En iyisi sessiz kalmak ve ev sahiplerinin unutmalarını ummak. Boş duran başka kaç tane mülkleri vardır kim bilir, sayısını bile unutmuştur kan emici parazitler. Sylvia'yla daha önce pek çok kez konuştukları bir konu ve bu kez de her zamanki gibi mutabıklar. Zaten salt ideolojik açıdan bile öyle olmaları gerekir çünkü ikisi de aynı kiracılar sendikasının resmî üyesi, hatta Sylvia kurullardan birine başkanlık yapıyor. Peter'in söz konusu yasadışı kiracılık durumundaki kişilerden biriyle sekiz aydır devam eden cinsel ve aynı zamanda örtülü maddi ilişkisi, yasal-felse-

1. İrlanda ulusal kolluk gücü Garda Síochána'nın halk arasındaki adı. (Ç.N.)

fi, sosyopolitik bakış açılarından hiçbir önem taşımıyor. Babasına ondan hiç söz etmedi mesela, sorduğunda bile. Hayır, şu anda kimse yok, dedi. İkisini tanıştırmanın düşüncesi bile fazla korkunçtu. Hayır. Ona hayatında birisi olduğunu söyleyebilirdi; ciddi bir şey değil, sadece görüştüğü bir kız. Öyle yapmak neyi değiştirirdi ki? Gerçek anlamıyla hiçbir şeyi. O zaman neden düşünmeli bunları? Bu pişmanlıklar nereden çıktı, kimin için bu hisler? Babası için mi, kendisi için mi? Manasız. Düşünmek bile moralini bozuyor. Zaten genel olarak depresif, muhtemelen. Düşünceler neredeyse her zaman başının içinde gürültüyle tıngırdıyor ve sonra nihayet sessizlik olduğunda kendini korkutucu ölçüde mutsuz hissediyor. Belki de zihinsel sorunları var. Belki de hep vardı. Kolundaki tüy gibi hafif, küçük el.

Onu gerçek anlamıyla tanıyamadım hiç, diyor. Üzgünüm. Düşünüyordum yalnızca. Üzücü.

Sylvia ona şöyle bir bakıyor. Her şey iletildi. Onun anlayışının derinliklerinde sarmalandı. Ne demek istediğini anlıyorum, diyor. Ama sen onu tanıyordun. Çantasından naylonla kaplı dikdörtgen şeklinde bir paket çıkarıyor. Kâğıt mendil paketi. Tanrı aşkına, ağlıyor mu yoksa? George's Sokağı'nın ortasında? Her an biri görebilir onu. Görecek de, muhtemelen. Nasıl gidiyor, Peter, hâlâ baroda mısın, geçenlerde adını oradaki gazetede gördüm, bravo sana. Kare şeklindeki beyaz kâğıt mendillerden birini sessizce kabul edip gülümsüyor, yüzünü siliyor ve yalnızca: Hımm, diyor. Sylvia yanında, her zamanki gibi onunla aynı hızda yürüyor. Seni seviyordu, diyor. Hakıkımda en ufak bir şey bilmiyordu Sylvia. Birbirimize alerjimiz vardı. Ömrümüz boyunca bir kez bile gerçekten sohbet etmedik. Mendili katlayıp cebine koyuyor. Ah, sohbet etmeyi fazla ciddiye alıyorsun, diyor Sylvia. Hayat yalnızca konuşmaktan ibaret değil, biliyorsun. Ye-

niden koluna giren Sylvia'ya bakıyor. Ne kadar gizemli bir laf, ne demek bu şimdi? Sylvia gülüyor. Güldüğü zaman daha güzel. Peki hayat yalnızca konuşmaktan ibaret değil derken neyi kastediyor? Sevginin haşın ve sıkıntı verici ödevlerini belki. Çarşamba geceleri okul üniformalarını kurutma makinesinden çıkarırken Ivan'ın bordo rengi küçük eşofmanı ve Peter'in beyaz gömleğiyle gri pantolonu sıcacıktı, statikten çatırdadı. Sabahları da ocakta süt ısıtırdı. Şimdi Stephen Caddesi'nde Sylvia'nın yanında yürürken araba egzozunun ve karanlık gece havasının parfümünü içine çekiyor. Kendince teselli eden bir yanı var. Onun yakınlığıyla ilgili her şeyin. Peki neden. Nedenini biliyor ama bilip bilmediğinden emin olmak istemiyor, istemiyor bunu. Uzun süreli yoldaşlığın rahatlığı diyelim, o zaman. Nihayet ne kadar yorgun, ne kadar depresif olduğunu hissedebileceği alanı açıyor, sessizliği sağlıyor. Naomi'lerde kalsa daha iyi olurdu belki, ot içip onun ev arkadaşlarıyla *Call of Duty* oynardı, uyu-yana kadar kendini öyle tedavi ederdi. Bu şekilde teselliye kabul ettiğinde teselliye ihtiyaç duyduğunu da kabul etmek zorunda. Çünkü hiçbir zaman özellikle yakın olmadığı babası beş yıl kanser tedavisi gördükten sonra altmışlı yaşlarında öldü. Bu olası sonuç bir kez beklenmeye başladıktan sonra öyle gecikmişti ki artık gelmeyeceğini düşünmeye başlamıştı ama gelmişti. Peter bu beklenen olaya her nasılsa affedilmez surette hazırlıksız yakalanmıştı. Nasıl olduysa kendini birden aynı zamanda yok olan bir ailenin reisi olarak bulmuştu.

Birlikte Green boyunca yürüyorlar, parkın kapıları kapalı, yapraklar sararıyor. Sonbahara özgü güzellikleriyle. Sylvia öğrencilerinden söz ediyor. Derslerinden. Kirasını ödeyebilmek için verdiği seminerlerden. Peter ona arkadaşları Emily'nin durumunu sorunca gülümseyerek her zamanki hikâyeyi anlatıyor, işyerinde idari sıkıntıla-

rın arttığını, Emily'nin başka bir kiralık daire bulamadığını söylüyor. Emily sürekli nezleymiş gibi görünen, sürekli bir mendile hapşıran ve Karl Marx'tan söz eden ufak tefek, dalgın bir akademisyen. Eski münazara günlerinden gençlik arkadaşları, gerçi münazara konusunda hiçbir zaman pek başarılı değildi, konudan umutsuzca uzaklaşır, her türlü bilgi yönlendirmesini reddederdi. Onların evinde çok vakit geçirirdi, onun ve Sylvia'nın evinde, hatta bir süre kanepelerinde uyumuştular, bir zamanlar Peter, bir zamanlar Sylvia ile Peter. Üçü geceler boyu oturup çay içer, önemsiz konularda tartışır, isteri krizleri geçirirlerdi. Sylvia havalı, akli başında arkadaştı, Emily de bir facia. Onun şimdilik Max'ın yanında kaldığını söyledi Sylvia, eski dostları Max. Onunla bazen hâlâ Sylvia'nın evinde karşılaştığı oluyor. O da münazara çekişmelerinde pek işe yaramazdı. Fazla iyi kalpliydi, yeterince insafsız değildi, her zaman iki tarafı da anlardı. Komikti gerçi. Sylvia'nın tüm arkadaşları öyledir. Dünyayı hafiflikle karşılaması gerek, sevgiyle ama hafiflikle. Kardeşinle konuşuyor musun? diye soruyor şimdi. Ee, şey, diyor Peter. Hayat yalnızca konuşmaktan ibaret değil, bilirsin. Sylvia onu dirseğiyle dürtüyor. Yakınlığını hissetmek hoş aslında. Yapayalnız o, diyor. Hepimiz öyle değil miyiz? Gerçi Ivan'ın gerçekten de çoğu insandan daha yalnız görüldüğünü kabul etmek gerek. Üstelik neredeyse tinsel bir yalnızlık onunkisi, belki de öyle kalması en iyisidir. Geçen gün ikiniz evde ne hakkında konuşuyordunuz? diye soruyor. Ah, diyor Sylvia. Bana şeyi anlatıyordu— kahvaltıda konuştuklarımızı kastediyorsun değil mi? Bana iki hafta sonra katılacağı, Leitrim'deki satranç etkinliğini anlatıyordu. Sen biliyor muydun? Hayır. Bir tür gösteri maçıymış, sonrasında bir atölye çalışması yapacaktı. Tüm olan bitenden ötürü iptal etmeyi düşünüyordu. Ama sonunda devam edip gitmeye karar

verdi. Huguenot Mezarlığı'nın kapıları önünden geçiyorlar. Neden iptal etmeyi düşünüyordu peki? Sylvia başını kaldırıp ona bakıyor. Çünkü– şey, biliyorsun. Çünkü kısa süre önce babasını kaybetti. Yüzünü buruşturup kaşlarını çatan Peter sıcaklamış ve yorgun hiss ediyor. Gömlek yakasındaki etiket ensesine batıyor. İyi aydınlatılmış Baggot Caddesi kalabalık, hatta fazla işlek, ışıklar gözlerini alıyor, her şey üstüne geliyor. Sence üzgün müdür? diye soruyor. Sylvia'nın hâlâ ona baktığını görünce aptal aptal gülümsemeye çalışıyor. Yani, elbette öyledir, diyor. Bence üzgün, diye karşılık veriyor Sylvia. Bence yalnız da. Evet. Tabii. Elbette. Sylvia'nın apartman dairelerine yaklaşıyorlar, bitiş noktasına az kaldı ve ondan sonra Peter ne kadar yalnız hissedecek kendini kim bilir, gerçi belki de hissetmeyecek. Tanrı aşkına, neden her şey bu kadar gürültülü bir hal aldı bir anda. Sylvia, diyor. Hayır, ortalığın biraz daha sessizleşmesini bekle. Efendim? Zaten çok az kaldı, kapıda daha sıradan bir şeymiş gibi sorabilir sorusunu. Hatta yalnızca yürümekten yorulmuş gibi. Sakıncası var mı– bilmiyorum ama. Kanepeye uyuyabilir miyim? Sana– hayır, hayır, Tanrı aşkına söyleme; Sana dokunmayacağım. Yapma. Ben yalnızca biraz– kolundaki nazik, hassas el kımıldamıyor, kıpırtısız, kıpırtısız. Tüm sessizlik ve dinginlik merhametli dokunuşunda toplanmış. Elbette, diyor. Hiç sorun değil. Söyleme sakın. Ona âşığım. Ama sen keşke. Düşündüğün bu mu? Bu koşullar altında hayata katlanılabilir. Kapıyı açmasını bekliyor. Sylvia her şeyi anlar, her şeyi bilir. Onunla iletişim kurarsan nazik davran, diyor. Mesaj atabilirsin. Hangi dilde. 1. e4. Tabii, diye karşılık veriyor. Haklısın. Bunu yapacağım. Yapacağım.

2

Ivan köşede tek başına beklerken satranç kulübünden bazı adamlar sandalyelerle masaları yerleştiriyor. Kendi aralarında şöyle şeyler söylüyorlar: Biraz geri al, Tom. Dikkat. Tek başına ayakta duran Ivan oturmak istiyor ama hangi sandalyelerin yeniden düzenlenmesi gerektiğinden, hangilerinin doğru yerlerine taşındığından henüz emin değil. Bu belirsizlik Ivan'ın adamların mobilyayı taşıma yöntemine hiçbir şekilde anlam verememesinden kaynaklanıyor. Tanıdık bir düzen yavaştan belirmeye başlıyor –ortada on masadan oluşan bir U şekli ve bunun dış kenarı boyunca dizilmiş on sandalye, kenarda da izleyici sandalyeleri– ama adamların bu düzene ulaşma süreci tamamen tesadüfi görünüyor. Tek başına köşede ayakta duran Ivan özellikle odaklanıp akıl yürütmeye çalışmadan belli sayıda gelişigüzel dağıtılmış sandalye ve masayı önceden sözü geçen U şeklinde vs. düzenlemenin en etkin yolunu düşünüyor. Daha önce başka köşelerde durup başka insanların benzer mobilyayı benzer iç mekânlarda düzenlemesini seyrederken düşündüğü şeylerden biri bu; diyelim ki sürecin etkinliğini azami seviyeye çıkarmak için bir bilgisayar programı yazarken kullanabileceğiniz farklı yöntemler. Ivan bu adamların böyle bir programın önereceği hamleleri isabetli bir şekilde yerine

getirme olasılığının epey düşük, gerçekten çok düşük olduğu görüşünde.

O düşünürken bir kapı açılıyor –belediye salonunun ana kapısı değil, yan taraftaki daha küçük bir yangın çıkış kapısı– ve içeri bir kadın giriyor. Elinde anahtarlarla. Diğer adamlar onun gelişini neredeyse fark etmemiş gibi davranıyor; ondan yana şöyle bir bakıp önlerine dönüyorlar. Kimse ona bir şey söylemiyor. Diğer insanların kolayca anladığı durumlardan birisi söz konusu muhtemelen, Ivan hariç herkes bir bakışta bu kadının kim olduğunu ve neden oraya geldiğini anlamış görünüyor. Dikkat çekecek ölçüde çekici bir kadın olması şu anda bu odada bulunmasını daha da meraklandırıcı kılıyor. Fiziği hoş, yüzü profilden çok güzel. Çok geçmeden Ivan diğer erkeklerin kadının varlığını fark etmemiş gibi görünmelerine rağmen onun yanında farklı davranmaya başladıklarını anlıyor; adamlar o içeri girince masalar ağırlaşmışçasına kollarıyla omuzlarını daha fazla zorluyorlar. Kadına caka sattıklarını fark ediyor; hatta kadının da belki aynı sonuca vardığından veya belki herkes onu görmezden geldiğinden kendi kendine gülümser gibi olduğunu görüyor. Şimdi, muhtemelen onu seyrettiğini fark ettiğinden birden Ivan'a doğru dönüyor, rahatlama da içeren dostane bir bakış atıyor ve elinde anahtarlarla Ivan'ın ayakta beklediği köşeye yaklaşıyor.

Merhaba, diyor. Ben Margaret, burada çalışıyorum. Kusura bakmayın, size soruyorum ama küçük adam geldi mi, biliyor musunuz? Şu satranç dehası. Sanırım ona göz kulak olmamız gerekiyor.

Ivan başını eğip ona bakıyor. Bunların hepsini gülümseyerek, muzip bir tavırla, neredeyse özür dileyen bir ses tonuyla, onunla bir şakayı paylaşır gibi söyledi. Kadının yaşça ondan biraz daha büyük görüldüğünü düşünüyor Ivan, çok da büyük değil gerçi; otuzlarında olmalı

diye tahmin ediyor. Ah, diyor kadına. Ivan Koubek'i mi kastediyorsunuz?

Kadın başını kaldırıp beklentiyle ona bakıyor. Evet doğru, diyor. Kendisi burada mı?

Evet. Benim o kişi.

Kadın utanmış gibi hafifçe gülüyor, elini göğsüne götürünce anahtarları şingirdiyor. Aman Tanrım, diyor. Çok affedersiniz. Hatlarda karışıklık oldu, belli ki. Ben sanmıştım ki- neden öyle sandım bilmiyorum ama. On iki yaşlarında olacağınızı sanmıştım.

Eh, bir zamanlar öyleydim, diyor Ivan.

Kadın buna gülüyor, içtenlikle gülüyor gibi görünüyor ve onu güldürmek öyle hoş bir his ki Ivan da gülümsemeye başlıyor. Ah, işte bu durumu açıklıyor, diyor kadın. Hayır, çok özür dilerim, benimkisi tam bir aptallıktı. Buraya rahat ulaştınız mı?

Ivan bir an daha ona baktıktan sonra sorusunu biraz geç duymuş gibi aceleyle cevaplıyor: Ah. Evet, kolay oldu. Otobüsle geldim.

Kadın hâlâ nazikçe gülümseyerek konuşuyor: Etkinlikten sonra konaklama yerine arabayla götürülmeniz gerektiği söylendi bana, doğru değil mi?

Ivan yeniden duraksıyor. Kadın başını kaldırmış ona bakmayı sürdürüyor, bakışları dostane ve cesaretlendirici. Samimi görüntüsünden anlam çıkarmak kesinlikle hadsizlik olur çünkü şu anda işyerinde, burada durup onunla konuşmak için maaş alıyor. Gerçi şu anda kendisinin de çalıştığını hatırlıyor Ivan, tamamen aynı şey olmasa bile o da burada durup kadınla konuşmak için ücret alıyor. Evet, diyor. Konaklama yerimin nerede olduğunu tam olarak bilmiyorum aslında. Ama taksikle de gidebilirim sanırım.

Anahtarlarını eteğinin cebine koyan kadın: Yok, hayır, diyor. Sizinle biz ilgileneceğiz, merak etmeyin.

Kulüp başkanı sonunda gelip kendini tanıtıyor. Adı Ollie, bugün Ivan'ı otobüs terminalinden alan oydu. Kadın adının Margaret olduğunu tekrarlıyor, Ollie elini Ivan'a doğru kaldırıp şöyle diyor: Bu da misafirimiz Ivan Koubek. Kadın Ivan'a bakıyor, ikisi bir an bakışıp durumun gülünçlüğünü paylaşıyorlar ve sonra kadın cevap veriyor: Evet, biliyorum. Ollie kadınla etkinlik hakkında konuşmaya başlıyor, ne zaman başlayıp biteceğini, yarın sabah atölye için hangi stüdyo odalarını kullanacaklarını anlatıyor. Ivan sessizce onların konuşmasını seyrediyor. Margaret adlı kadın burada, sanat merkezinde çalışıyor; sanatsal denebilecek görüntüsünü açıklıyor bu durum. Üstünde beyaz bir bluz, renkli desenli kabarık bir etek var, şık ayakkabıları balerinlerin giydiği düz tabanlı dans ayakkabılarını andırıyor. Kadın oracıkta karşısında dururken Ivan'ın zihninde istemsizce onu ağzından öpmeye dair bir imge beliriyor; aslında bir imge değil de bir imgenin düşüncesi bu, daha sonra şu ânı zihninde canlandırmanın mümkün olduğuna dair bir farkındalık; onu öpmenin nasıl bir his olacağı, kendini bunu yaparken hayal etmenin hazzına dair bir vaat, yalnızca kişisel bir düşünce. Diğer yandan kadının dikkatini gerçek hayatta yeniden üstüne çekme yönünde ani bir istek duyuyor ve bunu yalnızca ona hitap ederek, bir şey söyleyerek veya yüksek sesle bir soru sorarak yapabileceğine karar veriyor, ne söylediğinin veya sorduğunun önemi yok.

Satranç oynuyor musun? diye soruyor.

İkisi de dönüp ona bakıyor. Ivan çok geç kalıyor ama tuhaf davrandığını fark ediyor. Bunu kadının, hatta Ollie'nin yüzünden okuyabiliyor. Durup dururken satranç oynuyor mu diye sorması tuhaf kaçtı, üstelik konuştukları konuyla alakası bile yoktu sorunun. Fakat kadın neşeyle cevap veriyor: Hayır, korkarım oynamıyorum. Kafam o

tür şeylere basmıyor. Sanırım taşların nasıl hareket ettiğini biliyorum, o kadar.

Ivan ağzını açtığı için amansız bir pişmanlıkla başını sallıyor.

Arkalarındaki salonu işaret eden Ollie şöyle diyor: Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda övünecek durumda değiliz ne yazık ki.

Ah, endişelenmezdim yerinizde olsam, diyor kadın. Geçen hafta bir örgü grubu geldi, onlar da aynı durumdaydı. Neyse, size engel olmayayım ben. Bir şeye ihtiyacınız olursa yukarıda, ofiste bulabilirsiniz beni. Yukarıdakilere sormanız yeterli, adım Margaret.

Ollie ona teşekkür ediyor. Ivan bir şey söylemiyor.

Başını kaldırıp Ivan'a bakarak şöyle diyor kadın: Bugünkü maçta iyi şanslar. Bir aralık bulursam gelip biraz seyredirim.

Ivan ona bir an daha baktıktan sonra konuşuyor: Tamam. Teşekkürler.

Salonun yan tarafındaki kapıya yönelen kadın dışarı çıkıp kapıyı arkasından kapatıyor. Muhtemelen çalışanlar için özel bir giriş kapısı bu, anahtarları da o yüzden, kapıyı diğer taraftan açmak ve kilitlemek için taşıyor. Onun vakit bulup maçı izlemeye geleceğini sanmıyor Ivan. Yani muhtemelen o aralığı bulacaktır ama gelip Ivan'ın satranç oynamasını izlemek için kullanmayacaktır. O soruyu sormasa belki gelirdi çünkü öncesinde muhabbetleri daha iyiydi. Fakat şimdi muhtemelen Ivan'ın satranç konusunda psikopati ölçüsünde saplantılı olduğunu ve onunla başka bir konuda konuşulmayacağını düşünüyor; şaşılacak sayıda insan Ivan hakkında bu izlenime kapılıyor zaten. Neredeyse bir şekilde haklı olabirlermiş gibi.

Hoş kadın, diyor Ollie.

Evet, diyor Ivan.

Birlikte duvarın dibinde dikilmeyi sürdürüyorlar, adamların masalarla sandalyeleri yerleştirmesini seyrediyorlar. İnsanlar “hoş kadın” gibi şeyler söylediğinde neyi kastediyor? O kişinin çekici biri olduğunu ifade etmenin şifreli bir yolu mu bu? Ivan merak ediyor: Margaret denen bu kadın gözlerinin içine bakarken Ollie de benzer şekilde büyülenmiş gibi hissediyor mudur? Peki o halde gelip kadınla konuşması neden o kadar uzun sürdü? Belki o da Ivan gibi karşı cinsten insanların yanında çekingenleşiyordur. Ufak tefek, tombul Ollie gözlük takıyor, elli yaşlarında olabilir. Ayrıca nikâh yüzüğü de var; evli. Güzel bir kadınla konuşurken büyülenme hissini deneyimlediğini hayal etmek zor. Fakat Ivan insanın dış görünüşünün içindeki duyguların sınırlarını belirlemediğini biliyor. Gösterişsiz, çekici olmayan insanlar güçlü tutkuları deneyimlemekten muaf değil. Neyse, Margaret denen kadının nikâh yüzüğü var mıydı hatırlamıyor. Çok güzel olduğu gerçeğini fark etmemek olanaksızdı; muhtemelen bunu erkeklerden duymaktan bıkip usanmıştır. İstenmeyen cinsel yorumlar ve davetlerin rahatsız edici olabileceğini anlıyor Ivan, bir keresinde onun da başına gelmişti, hatta karşısındaki bir erkekti ve bu da muhtemelen saptamanın doğruluğunu kanıtlıyor. O adamla bir daha karşılaşmamak için elinden geleni ardına koymadığını anımsıyor, aralarında kötü bir şey geçtiği için değil, salt duyduğu rahatsızlıktan. Bir de güzel bir kadın olduğunu ve kaçınman gerekenin tek bir adam değil erkeklerin hemen hepsi olduğunu düşün. Ivan bunun korkunç bir şey olduğunu kabul ediyor. Diğer yandan, bir taraf diğerine istenmeme olasılığı dahilinde kur yapmadan iki kişinin de onaylayacağı ortak bir duruma nasıl ulaşılır ki? Masalar ve sandalyeler problemine benziyor bu da. Gelişigüzel bir şekilde ve becâriksizce, belli bir yöntemle bağlı kalmadan çözüme ulaşmak mümkün ve Ollie gibi

birinin evli olduğu düşünöldüğünde besbelli ulaşılıyor da. İnsanlar tanışıyor, olaylar gelişiyor, hayat böyle. Ivan için soru nasıl bu insanlardan biri olacağı, o tür bir hayatı nasıl yaşayacağı.

Şimdi, diyor yanı başındaki Ollie. Etkinlik başlamadan önce senin için ne yapabiliriz? Bir fincan kahve ister misin? Ön tarafta güzel, küçük bir kahveci var.

Ivan yavaşça başını sallıyor. Sandalyeler ve masalar artık hazır; eşit mesafeyle sıralanmış on masa ve on sandalye. Adamlardan biri satranç tahtalarını masalara dizmeye başlamış bile. Tabii, diyor Ivan. Kahve iyi olur, teşekkür ederim.

Gidip alayım, diyor Ollie. Nasıl içersin kahveni?

Varsa sadece espresso. Süt ve şeker istemem. Teşekkürler.

Şipşak dönerim, diye karşılık veriyor Ollie.

Ivan onun salondan çıkıp ana kapıdan geçerek lobiye doğru ilerleyişini izliyor. Çok geçmeden Ivan'ın kahvesiyle dönecek, etkinlik başlayacak ve Ivan aynı anda on kişiyle maç yapacak. Deneyimlerine göre en iyisi bu konuları önceden uzun uzadıya düşünmemek. Etkinliğin yaklaştığını düşünmek yoğun bir fiziksel hisle, daha doğrusu bir dizi eşgüdömlü fiziksel hisle dolduruyor içini: Göğsünde, ellerinde, midesinde yanma, gerginlik, bulantı hissediyor, hatta başı hafiften dönüyor, gözlerinde bir sorun varmış, doğru dürüst göremiyormuş gibi geliyor ve sonra kusacakmış gibi oluyor. Tarihi önceden belirlenmiş bir etkinliğin önlenemez biçimde yaklaşmakta olduğunu uzun uzun düşündüğünde gerçekten kustuğu bile oldu. Diğer yandan satranç konusunda asla endişeli değil. O bölümün kolay ve nihayetinde keyifli olacağını biliyor. Hiçbir şey yanlış gitmeyecek, gidemez zaten. Satranç etkinliklerine –gösteri maçlarına, turnuvalara– eşlik eden fiziksel kaygısı, etkinliklerle kronolojik olan hariç doğru-

dan anlamlı bir ilişki içinde değil; etkinliklerin öncesinde gelip sonrasında gidiyor. Zihni bunu biliyor ama bedeni anlamıyor. Bundan ve başka nedenlerden ötürü Ivan bedenini temelde ilkel bir nesne; evrimsel sürecin beynin gelişimiyle hükümsüz kıldığı bir kalıntısı olarak görüyor. İkisini kıyaslamak yeter bunu anlamak için: İnsan zihni ağırlıksız, soyut, üstün akılcılık kapasitesine sahip; bedense ağır, moral bozacak ölçüde kesin sınırları var, akla mantığa uygun değil. Yalnızca bir şeyler yapıyor; nedenini kimse bilmiyor. Durup dururken kendine saldırmaya veya hücreleri ait olmadıkları yerlerde çoğaltmaya başlıyor. Açıklanamaz bir şekilde. Zihin de yapıyor mu bunu? Hayır. Aslında akıl hastalıkları söz konusu olduğunda evet, tamam, benzer şeyler yapabiliyor ama o farklı. Farklı mı gerçekten? Her neyse. Ivan'ın kusursuzluktan uzak zihni sıklıkla ona verilen görece basit görevleri yerine getiremiyor fakat en azından mantık yürütmeye karşılık veriyor. Bilinçlilik, diye düşünüyor. Beden bilinçsiz bir nesne, tıpkı bilinçli bir şoför tarafından kullanılan bilinçsiz bir araba gibi ortak olmadığı bir bilinçle canlılık kazanıyor. Hemen herkes bedenin ve zihnin ölümünü belli bir yerden sonra, mesela doksan yaşından sonra kabulleniyor veya en azından üstüne fazla düşünmezseniz teoride kabullenilebilecek bir şey haline geliyor. Fakat beden zaman içinde er ya da geç ölecek diye zihnin de öleceğini öylece kabullenmek mi gerekiyor?

Ivan'ın felsefe alanında yüksek lisans diploması olan otuz iki yaşındaki abisi Peter, bedenle zihin arasındaki ilişkiyi inceleyen bu düşünce ekolünün çürütülmesi gerektiğini söylüyor. Ivan için bu, Şah Gambiti'nin çürütülmesi gibi bir şey. İnsanlar sırf bir internet forumunda Şah Gambiti'ni Tek Hamlede Bertaraf Etmek başlıklı bir yazı okudukları için bu "çürütme" sözcüğünü kullanıyor ve sonra o hamlenin 3...d6 olduğu ortaya çıkıyor.

Teşekkür ederiz sana, Bobby Fischer! Peter forumlarda gördüğü şeyleri tekrarlayan biri olduğundan değil. Abisi sosyal bir hayatı olan, belki forumların ne olduğunu bile bilmeyen yetişkin bir erkek. Fakat *mutatis mutandis*.¹ Peter da muhtemelen bir derste zihinle bedenini artık ayrı şeyler olarak kabul edilmediğini duymuş ve tamam, şimdi oldu demişti. Hayatın yüzeyinde son derece sorunsuz ilerleyen insanlardan biri Peter. Bol bol telefonda konuşur, restoranlarda yemek yer ve felsefe akımlarının çürütüldüğünü söyler. Ivan'ın ona karşı hisleri bir zamanlar daha olumsuzdu, hatta husumet ölçüsüne yaklaşmaktaydı ama şimdiki duygularını tarafsız olarak nitelendirir. Her halükârda Peter cenazeye ilgili her şeyi organize ederken kendisinin hiçbir şey yapmadığını itiraf etmesi gerek ve Ivan bunu açıkça itiraf ediyor. O konuda daha fazla minnettarlık göstermesi gerekirdi muhtemelen. Peter'ın cenazede konuşma yapmasına ve Ivan'ın yapmamasına gelince, bu ortak bir karardı. Ivan şimdi buna pişman, bu konuyu çoktan düşündü, pişmanlığını tekrar tekrar aklından geçirdi ama olanlar onun suçu, Peter'ın değil; ortak bir suç bile değil, yalnızca ona ait. Önceden yeterince değerlendirmede durumu, besbelli. Peki konuyu uzatmanın ne anlamı var? Babası için ikinci bir cenaze töreni düzenlenecek ve Ivan bu sefer sonradan aklına gelen şeylerin hepsini söyleyerek hatasını telafi edebilecek değil. Bir dakika önce o kadar övdüğü insan zihni sık sık aynı şeyleri tekrarlıyor, sıklıkla tanıdık ve verimsiz bir düşünce döngüsüne hapsoluyor ve Ivan'ın durumunda bu düşünceler genellikle pişmanlık içeriyor. Margaret denen kadına satranç oynuyor mu diye sormak gibi korkunç küçük pişmanlıklar ve babasının cenazesinde ko-

1. (Lat.) hukuk terimi olarak: Yapılan veya yapılması gereken tüm değişikliklere rağmen sonuç değişmiyor. (Ç.N.)

nuşmayı reddetmek veya becerememek gibi büyük pişmanlıklar. Hayatını satranç yarışmalarına adayıp sıralamada yıllar boyu düştüğünü görmek gibi korkunç pişmanlıklar, vs. Bunların hepsini, geçmişin geri alınamazlığını, olanın olmuş olduğunu daha önce düşündü, zaten her koşulda zamanı değil bunlara takılmanın. Onun yerine bavulunda getirdiği küçük çikolata barını yiyecek ve bir fincan kahve içecek. Bu eylemleri önceden zihninde canlandırmak, çikolata paketini nasıl açacağını, kahvenin tadının nasıl olacağını, altlıklı bir fincanda mı geleceğini düşünmek güzel. Şu anda düşünmek için doğru türde şeyler bunlar; kesin, elle tutulur, duyuşsal ayrıntılarla dolu. Sonra da maçlar başlayacak zaten.

* * *

Margaret öğle yemeğini bitirdiğinde küçük lokantanın pencerelerinden havanın karardığı görülüyor, camlar mürekkep mavisi. Tezgâhın arkasındaki Garrett bu akşam hangi etkinlikle uğraştıklarını sorunca ona satranç kulübünün geldiğini söylüyor. Garrett neşeyle karşılık veriyor: Herkesin zevki kendine. Her hafta veya iki haftada bir aynı rutin tekrarlanıyor; bir başka etkinlik düzenleniyor ve sonrasında Margaret'in arabasının yolcu koltuğuna bir şeyler hakkında gevezelik ettikten sonra ortadan kaybolan bir yabancı oturuyor. Komedyenler, Shakespeare oyuncularını, motivasyon konuşmacıları. Ve şimdi de satranç oyuncularını. Komik. Aslında hoşlandı ondan, dişleri telli genç adamdan. Onu küçük bir çocuk sanma hatasına düşmesi utandırıcıydı ama delikalının bu hatayı espriyle karşılaşması hoşuna gitti. Biraz mahcup biriydi tabii, yüksek IQ'lu insanlar genellikle öyledir. Yine de, diye düşünüyor restorandan, çıkıp hırkasının üstüne geçirdiği yağmurluğunu düğmelerken, çoğundan da-

ha kibardı, özellikle de o Oliver Lyons denen laubali adam aslında epey kaba biriydi. Satranç oyuncusu delikanlıysa, diye düşünüyor, arkadaş canlısı, sempatik biri, yalnızca bazı incelikli sosyal nüansların farkında değil, oysa Ollie, Lyons yerel satranç kulübünün başkanlığını yapmanın ona kazandırdığını sandığı azıcık yetkiden haz alan biri. Dışarıda yağmur yağıyor, çatı oluklarından sular akıyor ve Margaret şalını başına örtüyor. O ikisiyle konuşurken hissettikleri tuhaftı, sanki o ve satranç dehası aynı taraftaydılar, Ollie de karşı taraftaydı. Neden: Grubun dışında olma hissi yüzünden, belki. Çantasının dibindeki anahtarları alıp ofise doğru yürüyor, fırında çalışan kibar adama başıyla selam veriyor, adı neydi bu adamın, Linda bilir bunu. Parmaklarıyla yoklayarak dış kapının anahtarını buluyor ve binaya girip kapıyı arkasından nazikçe çekerek kapatıyor. Yağmur çatıda trampet çalar, yağmurluğundan sessizce seramik zemine damlarken alçak tavanlı koridordan geçip yan kapıyı açıyor ve salona giriyor.

İçeride tüm ışıklar yanıyor, otuz-kırk kadar izleyici gergin bir sessizlik içinde, arada fısıldaşarak oturuyor. Salonun ortasına köşeli bir U şeklinde yerleştirilmiş masaların dış tarafında oyuncular oturuyor. Karenin iç tarafında tek başına ayakta duran satranç oyuncusu Ivan Koubek bir masanın üstüne eğilmiş, kollarından birini göğsüne çekmiş, diğer eliyle çenesini ovuşturuyor. Satranç tahtasının başında öylece dikilirken upuzun ve solgun görünüyor, kırmızı yüzlü yaşlıca bir adam olan rakibiye karşısındaki sandalyede rahatça oturuyor. Ivan taşlardan birini hareket ettiriyor –kapı ağzında duran Margaret hangi taşı oynadığını göremiyor– ve sonra sıradaki masaya yürüyor. Satranç taşlarına dokunan elleri bir cerrah ya da piyanistin elleri gibi hassas ve becerikli görünüyor. O gidince rakibi önündeki kâğıda not almaya

başlıyor. İzleyiciler plastik sandalyelerinde oyuncularını seyrediyorlar, bazıları telefonuyla fotoğraf veya video çekiyor. Ivan'ın sıradaki rakibi küçük bir kız, on bir yaşından daha büyük görünmüyor. Altın sarısı saçları mor bir tokayla atkuyruğu yapılmış. Ivan onun masasına ulaştığında sırtı Margaret'in ağzında durduğu kapıya dönük. Kız taşlardan birini hareket ettiriyor, Ivan düşünmek için zaman harcamadan hemen karşı hamlesini yapıyor. Margaret onun sıradaki masanın başına geçmesini bekledikten sonra sessizce içeri girip kapıyı arkasından yavaşça kapatıyor. İnsanlardan bazıları başlarını kaldırıp sesin geldiği yöne bakıyor ama Ivan bunu yapmıyor. Aynı rotada yürümeyi sürdürüyor, bazen sessizce on saniye, yirmi saniye kadar durup eliyle çenesini ovuşturuyor, bir taşı hareket ettiriyor ve sıradaki masanın başına geçiyor. Bakışlarını ondan ayırmadan yakındaki boş sandalyelerden birine oturan Margaret yağmurluğuyla şalını sandalyenin arkasına asıp çantasını kucağına yerleştiriyor.

Masaları gözden geçiren Margaret maçlardan ikisinin zaten sona erdiğini anlıyor. Arkalarına yaslanmış süklüm püklüm oturan oyuncuların önündeki satranç tahtalarının ortasına beyaz şah yerleştirilmiş. Ivan'ın şahı, diye düşünüyor, sonuçta beyaz taşlarla oynayan o, üstelik şah da onun gibi uzun ince ve bu da epey komik. Satranç oyuncuları kendileri hakkında böyle düşünüyor, kendilerini şah olarak görüyor mudur acaba? Fakat Margaret'in satranç hakkında bildiklerinden anladığı kadarıyla şah zayıf ve korkak bir taş, oyunun çoğunu bir köşede saklanmakla geçiriyor. Sıradaki masanın başına geçen Ivan kolunu başının üstünden aşırıp avucunu omuzlarının arasına götürüyor, parmak uçlarıyla ense kökünü ovalıyor. Kollarının altında koyu renkli ter lekeleri belirmiş. Tüm ışıklar yanmasına rağmen salon pek sıcak şayılmaz, dolayısıyla dikkatini toplamak zorunda olduğu için terliyor olmalı.

Salonun arka tarafında oturan birisi Margaret'in duyamadığı bir şeyler söyleyince insanlar alçak sesle gülüşüyor. Masalardan birinde oturan ve maçı hâlâ devam eden Ollie öfkeyle gülüşmelerin geldiği yöne dönünce gülüşmeler yerini hemen sessizliğe bırakıyor. Yeniden küçük kızın masasının başına gelen Ivan vezirini hareket ettirip ifade-siz bir sesle şah mat diyor. Kız dönüp arkasında oturan iki yetişkine, annesi ve babası olması gereken adamla kadına bakıyor. Margaret onların kıza gülümsediğini ve başparmaklarını kaldırarak sessizce Aferin! dediklerini görebiliyor. Kız yeniden satranç tahtasına dönüp önündeki kâğıda bir şeyler yazıyor, sonra kâğıdı masanın diğer ucuna koyup kalemını Ivan'a veriyor. Ivan eğilip kâğıdın altına bir şeyler yazıyor, doğrulup kıza elini uzatıyor. Kız sütdişleriyle dolu kocaman gülümsemesiyle onun elini tutuyor, el sıkışıyorlar.

Maçlar sessizlik içinde devam ediyor. Bir başka oyuncu yenilgiyi kabul edip Ivan'ın elini sıkıyor, sonra bir başkası aynısını yapıyor: Sabah sandalyeleri düzenleyen satranç kulübü üyeleri bunlar. Sonunda geriye yalnızca Ollie kalıyor. Margaret onun ceket giyip kravat taktığını fark ediyor – sabah kravatı yoktu ama şimdi boynunda açık renk çizgili kırmızı bir kravat var. Ivan Koubek giysilerini değiştirmemiş, üstünde aynı açık yeşil düğmeli gömlek ve koyu renkli pantolon var. Spor ayakkabıları kirli ve Margaret ayakkabısının sol tekinin tabanının ayrılmak üzere olduğunu görebiliyor. Ollie, Ivan'a bakarak başını hafifçe sallıyor, Ivan da ona başıyla karşılık veriyor. Ollie önündeki kâğıt parçasına bir şeyler yazıyor, Ivan da aynısını yapıyor ve el sıkışıyorlar. Diğer oyuncular alkışlamaya başlıyor, sonra herkes alkışa katılıyor. Margaret da alkışlamak için kucağındaki çantayı bırakıyor. Alkış yağmurunun genel havasından Ivan'ın Ollie'yi yendiğini ve on maçın hepsini kazandığını anlayabiliyor. Ivan azalacağı

yerde giderek kuvvetlenen alkışlara teşekkür etmek için başını hafifçe sallıyor, salonun arkasında oturan biri yüksek sesle ıslık çalıyor. Başını yana yatırmış öylece duran Ivan dişlerini göstermeden kibarca gülümsüyor, seyircilerin tezahüratını dinliyor. Ollie masasının arkasından kalkınca alkışlar yavaş yavaş sonlanıyor. Gelen herkese teşekkür ediyor, Ivan'a ayrıca teşekkür edip "net galibiyeti" için onu tebrik ediyor, biraz daha alkıştan ve başka teşekkürlerden sonra etkinlik sona eriyor. İnsanlar koltuklarından kalkmaya başlıyor, birbirleriyle konuşuyor, eşyalarını topluyorlar ve satranç kulübü üyesi adamlardan biri seyirciler çıksın diye salonun ana kapısını açıyor.

Yerinden kalkıp yağmurluğunu giyen Margaret, Ivan'ın mor tokalı küçük kızla konuşmaya başladığını görüyor. Sırtı Margaret'a dönük ama Margaret onun sesini duyabiliyor. Gerçekten iyi bir maç çıkardın, diyor Ivan. Nerede hata yaptığını biliyor musun? Kız başını iki yana sallıyor. Sana göstereyim, diyor Ivan, böylece aynı hatayı bir daha tekrarlamazsın. Annesiyle babasına: Sakıncası yok, değil mi? Bir dakika sürmez, diyor. Bu hata hariç iyi oynadı. Konuşurken taşları satranç tahtasına yerleştiriyor. Çevrelerinde seyirciler telefonlarını kontrol edip montlarının fermuarlarını çekerek birer ikişer salondan ayrılıyor. Margaret az önce oturduğu sandalyenin yanında ayakta duruyor, dalgın dalgın çantasının kayışıyla oynuyor, düğmelerini iliklemediği yağmurluğu gevşekçe üstünden sarkıyor. Bu pozisyonu hatırladın mı? diyor Ivan. Kız bakışlarını önündeki satranç tahtasından ayırmadan başını sallıyor. Birkaç saniye sonra Ivan soruyor: O durumda kaleyi oynamanın neden kötü bir fikir olduğunu şimdi görüyor musun? Kız ciddi bir tavırla ona bakıyor, başını sallıyor. Sorun değil, öğreniyorsun, diyor Ivan. Gerçekten güzel oynadın. Belki birkaç yıl sonra yeniden karşılaşırız. Kızın annesiyle babası

gölümsüyorlar, babanın eli kızın omzunda duruyor. Zaman ayırmanız büyük incelik, diyor anne. Yorulmuşsunuzdur eminim. Masaya eğilmiş duran Ivan doğruluyor. İyiyim, sağ olun, diyor. Baba şimdi Ivan'ın arkasına, Margaret'a bakıyor. Onun bakışlarını takip eden Ivan da Margaret'ın orada öylece durduğunu görüyor. Margaret gülümsüyor, Ivan konuşmadan ona bakıyor. Margaret alının hâlâ hafifçe terli olduğunu görebiliyor.

Tebrikler, diyor.

Ah, diye karşılık veriyor Ivan. Evet, neyse. Teşekkürler.

Alnını gömleğinin koluyla siliyor; belki de onun fark ettiğini anladı. Çevrelerinde salon boşalıyor, küçük kızla anne babası da veda edip gidiyorlar. Ivan onlara kayıtsızca: Tamam, hoşça kalın, diyor.

Sanırım seni kalacağın yere götürme onuru bana ait, diyor Margaret.

Ivan gözlerinin içine bakıyor, hatta fazla doğrudan bir bakış, diye düşünüyor Margaret, yoğun bir bakış; dile getirmeseler de aynı tarafta oldukları hissi belirliyor içinde yeniden. Tamam, diyor Ivan. Sanırım diğerleri birer içki içmeye gidecek şimdi. Ama ben gitmesem de olur, fark etmez.

Bir içki içmek istiyor musun? diyor Margaret. Bugün yaptıklarından sonra bir içkiyi hak ediyorsun. Hâlâ ayakta durabilmene bile şaşıyorum.

Ivan diş tellerini göstererek gülümsüyor, braketleri gençlerin artık tercih ettiği beyaz seramikten. Evet, salonda epey yürümek gerekiyor, diyor. İnsanlar öyle diyor, satrancı boş ver, yürüme antrenmanı yap. Peki sen dedikten sonra mahcup ama gururlu bir ifadeyle susuyor. Sen izliyor muydun, yoksa? diye soruyor.

Margaret birden ona karşı şefkat duyuyor, kendisiyle nasıl gururlandığını görünce içini bir şefkat dalgası

kaplıyor. Ah, büyülendim, diyor. Ne olduğu hakkında hiçbir fikrim olmasa da. Ne diyorsun, gidip kutlamak ister misin?

Ivan hâlâ ona bakıyor. Tabii, diyor. Eşyamı alayım.

Margaret kapıda bekleyen grubun yanına gidiyor. Ollie ona Cobweb'de birer içki içeceklerini söyleyince onlarla geleceğini söylüyor. Adamlardan birine kasabadan aşına, emekli kimyager Tom O'Donnell. Başka biri adının Stephen, diğeri Hugh olduğunu söylüyor. Ivan da onlara katılınca hep birlikte salondan çıkıyorlar. Erkekler satrançtan konuşuyor, Margaret'ın zar zor anladığı terimlerle gambitlerden, taş feda etmekten söz ediyorlar ve sesleri uzun koridorun duvarlarıyla tavanlarında yankılanıyor. Konuşanların çoğu Ivan'a hitap ediyormuş gibi görünse de o hiç konuşmuyor, elinde küçük siyah bavuluyla sessizce yürüyor. Bavulu tekerlekli ama onu elinde taşıyor. Sokağa çıkmadan önce Margaret binanın ışıklarını söndürüyor, alarmı kurmak için tek basamaklı tabureye çıkıyor, diğerleri onu bekliyor, Ivan hemen arkasında duruyor. Ivan'ın onu seyrettiğini düşünüyor, peki bunu bakmadan nasıl biliyor? Bakmıyor ama biliyor işte; sanki Ivan'ın gözleri ona doğru minik iğneler gönderiyormuş ve iğnelerin canını hiç yakmadan tenine battığını hissediyormuş gibi. Bu orta yaşlı yaygaracı insanların, ona hayranlık duyan ve aynı zamanda ondan korkan, belki de ona gücenen, onu hem etkilemek hem sindirmek veya küçük düşürmek isteyen adamların arasında kaldığı için sempati duyuyor ona. Bir yandan da Ivan'ın diğer erkeklerle arasındaki dinamiğin gayet farkında olduğunu ve bu farkındalığın alarmı kuran Margaret'ı seyretmesiyle bir ilgisi olduğunu hisseder gibi oluyor. Peki Ivan ona hiçbir şey söylemezken, hatta söylemek ister gibi bile görünmezken nasıl bilecek, onu izlemesini nasıl yorumlayacak?

Dışarıda yağmur sis gibi incelmış, sokak lambaları yanıyor. Kimyager Tom O'Donnell şemsiyesini açıyor.

Anlat bize bakalım, diyor Stephen adlı adam, "Koubek" adı nereden geliyor?

Slovakya'dan, diyor Ivan.

Slovak aksanın yok ama, diyor Stephen.

Hayır, tabii, diyor Ivan. Kildare'liyim ben. Babam Slovak'tı ama buraya seksenlerde gelmiş. Annem İrlandalı. O'Donoghue.

Park boyunca yürüyor, Margaret'in arabasının yanından geçiyorlar, Ivan bavulunu koysun diye bagajı açıyor. Diğer adamlar sohbete devam ediyorlar. Margaret'in saçları ıslanıyor, şalını boynundan çıkarıp yeniden başına örterken Ivan bagaj kapağını sessizce kapatıp teşekkür ediyor. Margaret'in içinden bir an için tuhaf bir şey yapmak, diğerlerine dönüp şöyle bir şey demek geliyor: Onu kalacağı yere bırakacağımı söylemiştim de. Ama bu, diye düşünüyor, tuhaf bir açıklama olurdu. Ivan'ın bavulunu neden sessizce ve itaatkârca arabasının bagajına koyduğunu kimsenin merak ettiği yok. Açıklama yapmak bir şeylerin açıklanması gerektiğini ima eder, henüz kimse'nin aklına gelmeyen başka, alternatif açıklamaları akla getirir. Korkunç bir şey olur açıklama yapması. Hiçbir şey söylemiyor. Hep birlikte taş döşeli ara sokaktan Cobweb Bar'a doğru yürümeye devam ediyorlar, Ollie önce Margaret girsin diye kapıyı açıp bekliyor.

İçerisi sıcak ve sessiz. Duvarlar boyunca sıralanmış döşemeli banklar ve masalar, loş ışıkla aydınlatılmış eski reklamlar göze çarpıyor. Başındaki şalı çıkaran Margaret gözlerini hafifçe kısararak sıcak ve tanıdık atmosferi içine çekiyor. Günlerden cuma, diye düşünüyor, işgünleri bitti, kısa süreliğine bu adamlarla bir barda oturmak, sıcak ve kapalı salondaki tek kadın olmak o kadar da kötü değil. Size birer içki alayım, diyor Ollie. Margaret limonata

istiyor. Peki sen Ivan? diye soruyor Ollie. Herhalde yasal olarak içki içebilecek yaşa gelmişsindir, değil mi? Ivan utanmış gibi gülüp: Evet, yirmi iki yaşındayım, diyor. Ollie o halde ne içersin diye sorunca Ivan bir İtalyan birası istiyor. Yağmurluğunu omuzlarından sıyırıp çıkararak Margaret yumuşak suni deri kaplı banklardan birinde oturacak yer buluyor, Ivan'la arasında alçak bir masa var. Diğer adamlardan biri maçları seyrettin mi diye sorunca: Ah evet, ne performanstı ama, diyor. Ollie içkileri almak için bara gidince diğerleri ona yardım etmek veya kendi içkilerini ödemek için ısrar etmek üzere ayaklanıyor, Margaret'la Ivan'ı köşede yalnız bırakıyorlar. Baş başa bırakıldıkları zaman Margaret'in içine ısrarcı, müdahaleci bir his doluyor ve sohbet açmak için yüksek sesle: Peki zorlandığın oldu mu? diye soruyor.

Ivan bir an sessiz kalıyor. Bugünkü satranç maçlarını mı kastediyorsun? diye soruyor.

Evet, pardon, evet. Onu kastettim.

Ivan çekingen bir ifadeyle gülümsüyor, parmak uçlarıyla yeniden omzunu ovalamaya başlıyor. Evet, tabii ya, diyor. Hayır, gerçekten zorlandım diyemem. Yani, çok daha fazla insan varsa veya oyuncular daha iyiye bazen anlaşmalı beraberlik teklif ettiğim oluyor. Fakat bu yerel kulüp oyuncuları konusunda endişelenmeme gerek yok. Yutkunup bara doğru şöyle bir baktıktan sonra samimi bir tonla: Ah, ama bunu onlara söylemezsin belki, diyor.

Dönüp bara bakması, samimi, neredeyse suç ortaklığına davet eden ses tonu Margaret'ı gülümsetiyor. Söylemem, merak etme, diyor. Peki hiç kaybettiğin olmuyor mu?

Bir gösteri maçında mı? Fazla sık olmuyor çünkü yalnızca belli bir reytingin altındaki, sıralamada benden çok daha geride kalan insanlarla oynuyorum. Turnuva

maçlarını kaybediyorum tabii. Hem de sık sık. Aslında satrançta o kadar da iyi sayılmam.

Margaret gülmeye başlıyor, Ivan da onunla birlikte gülümsüyor ve Margaret bunu, onun komik olmaktan aldığı yapmacıksız hazzı sevimli buluyor. İnanmak zor, diyor.

Ivan bakışlarını ellerine çeviriyor. Tırnaklarını kemirdiğini fark ediyor Margaret. Yani, nispeten, diyor Ivan. Hâlâ ellerine bakarak kaşlarını çatarken ekliyor: Satrançtan söz etmek zorunda değiliz, bu arada. Satranç oynamadığını biliyorum.

Hayır ama insanların tutkuyla yaptığı şeyleri dinlemek her zaman ilginçtir.

Ivan başını kaldırıp ona bakıyor. Öyle midir? diyor.

Kararsızca, gülümseyerek cevaplıyor Margaret: Sence öyle değil mi?

Bilmiyorum, diyor Ivan. Dürüst olmak gerekirse hiç düşünmedim. Ama madem öyle diyorsun düşüneneğim bu konuyu. Sanırım "tutkuyla" derken neyi kastettiğine bağlı. Bazı insanlar konuşurken çok sıkıcı olabiliyor ama belki de bunun nedeni aslında yeterince tutkulu olmamalarıdır. Şimdi yeniden gülümsüyor. Satranç için o kadar büyük bir tutku duyuyor muyum onu bile bilmiyorum, diye ekliyor, ama sanırım herkes duyduğumu sanıyor.

Sence hangi konuda tutkulusun peki? diye soruyor Margaret.

O zaman Ivan'ın yanakları kızarıyor. Margaret yüzünün kızardığını loş ışıkta bile görebiliyor, derken şöyle diyor Ivan: Hımm. Telaşlanan Margaret zorlama bir neşeye, fazla yüksek sesle konuşuyor: Boş ver, bana anlatmak zorunda değilsin. Sonra böyle dediği için de pişman oluyor. Adamlar nihayet bardan masaya dönüyor. Ollie eğilip Margaret'a soğuk ve nemli bardağını uzatırken: Hanımefendi için bir limonata, diyor. Masanın etrafına

oturuyor, içmeye, sohbet etmeye başlıyorlar ama Ivan konuşmuyor, Margaret'ın profilini seyrediyor, Margaret da bakışlarını ondan kaçırıyor. Belki de Ivan başka ne yapacağını bilmediği için beni seyrediyordur, diye düşünüyor, çünkü kendini utanmış veya huzursuz hissediyordur. Belki de Margaret'ın bakışlarını yakalamaya çalışıyordu çünkü ona söylemek istediği bir şey vardır ve Margaret onun bakışını görmezden gelmekle bakmak zorunda olduğunu hissettiği süreyi uzatıyordu. Ya da –bu fikir davetsiz bir misafir gibi düşüncelerinin arasına dalıyor– belki Margaret'a cinsellikle ilintili bazı nedenlerden ötürü bakıyordu. Zaman zaman ne kadar istese de Margaret'ın bu tür düşünceleri hayatından tamamen dışlaması mümkün değil. Utanç verici, üzücü, hatta müstehcen ve ahlaka aykırı düşünceler zihnine doluyor. Çoğu zaman çevresindeki insanlarla hoşça etkileşime girerek, neşeli ve yüzeysel tavırlarla, başkalarının derinlere uzanan ve özenle gizlenmiş cinsel kimliklerini düşünmek veya düşünmeyi istemek zorunda kalmadan hayatını sürdürebiliyor. Fakat başka insanlar hakkında, hayatlarının gizli yönleri hakkında bu kadar bilinçsiz kalmak her zaman mümkün değil. Diş teli takan bu genç adamın, hafta sonları izleyicilerin karşısında satranç oynamak için sanat merkezlerini dolaşan, taşıdığı ucuz siyah bavulu oda köşelerinde bırakan bu genç adamın da cinsel düşünceleri ve duyguları olduğu neredeyse kesin, hemen herkes için geçerli aynısı, özellikle yirmi iki yaşındalarsa. Şu anda hâlâ Margaret'a bakıyor. Neden onunla konuşurken “tutkulu” sözcüğünü kullandı ki? Peki Ivan neden sözcüğü o kadar sık, en az üç-dört kere tekrarladı? “Tutkulu” sözcüğü temelde müstehcen bir sözcük mü, değil mi? Hayır, değil. Peki aslında müstehcen bir sözcük dağırcığı ögesinin üstüne yerleştirilmiş küçük bir bandaja benziyor mu? Belki evet. İçinden kan

akan bir sözcük, kırmızı bir sözcük. Sıradan bir sohbette gri veya bej sözcükler kullanmak daha doğru. Peki birdenbire nereden çıkmış olabilir bu sözcük, "tutkulu" sözcüğü? Nereden çıktığını biliyor Margaret. Ivan ona baktığında, onunla konuştuğunda varlığını sürdüren o sıkıca bastırılmış duygudan; Ivan onunla yalnızca yüzeysel biçimde konuşmuyor, istemeden veya nasıl yapacağını bilmemesine rağmen Margaret'ın kişiliğinin derinlerindeki gizli bölümlerine de hitap ediyor. Margaret'a bakarken bakışları şöyle diyor: Arzuların olduğunu biliyorum, bu bilgi hakkında bir şey yapma konusunda çaresiz olsam da, ben de öyleyim. Peki üstlendikleri roller arasındaki karşılıklı küçük etkileşimden Margaret da bilinçsizce, yarı bilinçsizce keyif alıyor mu? Ivan'ın diğer adamlara karşı bastırılmış fakat hissedilebilen tahammülsüzlüğü, Margaret'a karşı özenli nezaketi, sessizce araştıran bakışları, az önce kızaran yüzü. Diğer adamlar yanlarında 19. yüzyılda yaşamış ünlü bir satranç oyuncusundan söz ediyor. İrlandalıydı, biliyorsunuz, diyor Ollie. Babası İrlandalıydı. Murphy. Diğerleri ona katılmıyor. Ivan oturmuş bardağındaki içkiyi içiyor ve Margaret'a bakıyor; konuşulanları dinler, gülümser gibi yaparken onun bakışlarının baskısını yüzünün yan tarafında hissediyor Margaret. Sonunda dönüp bakışlarına karşılık veriyor. Konuşmadan birbirlerine bakıyorlar. Aynı tarafa ait oldukları, diğerlerinden ayrı oldukları daha net olamazdı. Ivan bardağını masaya bırakıyor. Boğazını temizleyip diğerlerine şöyle diyor: Dinleyin, teşekkür ederim. Sabah görüşürüz. Hepsi yeniden onu tebrik etmek, sırtına pat pat vurmak istiyor, Margaret'ın da yağmurluğunu giymek ve sandalyenin arkasına astığı şalı almak için biraz zamana ihtiyacı var zaten.

Birlikte bardan çıkıp yağmur altında karanlık sokak boyunca yürüyorlar. Bir süre konuşmadan, bakışmadan

yan yana ilerliyorlar ve böylesi daha basit, daha doğru geliyor. Margaret nerede kaldığını sorunca Ivan adresi göstermek için telefonunu çıkarıyor, göl kıyısındaki tatil köyünde kalacağı anlaşılıyor. Otoparkta Margaret arabasının kilidini açıyor ve birlikte biniyorlar, kapıları kapatıyorlar, Margaret'in bundan sonraki tüm eylemleri ve jestleri arabaya bindikten sonra yapılması gereken şeyler: anahtarı kontağa sokmak, ışıkları yakmak, emniyet kemerini takmak. Bu eylemler alışkanlıkla kendiliğinden gerçekleştiriliyor, Margaret'in vermesi gereken bir karar, uğraşması gereken hiçbir şey yok, tek yapması gereken hissetmek ve dikiz aynasını kontrol edip park yerinden geri geri çıkarken kendini gözlemlemek. Ellerini kucağına koymuş oturan Ivan hiç konuşmuyor. Dışarıdaki otopark sokak lambalarının turuncu, zayıf ışığıyla aydınlanıyor, taş döşeli yüzeyler alacalı ışıltıyor. Margaret silecekleri çalıştırınca silecekler tıkırdıyor ve ritmik hareketlerle ön camı süpürüyor. Başkalarını sık sık bu şekilde eve bırakıyor veya istasyona götürüyor, birlikte benzer biçimde arabada oturup havadan sudan sohbet ediyorlar. İş bu, alt tarafı. Ivan sohbet etmek istemiyorsa, orada öylece oturup önce ellerine, sonra ona, sonra yeniden ellerine bakmak istiyorsa sorun değil – yalnızca yirmi iki yaşında, belli türde bir masa oyununda çok yetenekli ve sonuçta içinde buldukları duruma özgü önceden belirlenmiş resmî davranış biçimleri yok. Muhtemelen yorucu bir kamusal etkinlikten sonra kendinizi yaşça büyük bir kadının arabasında bulduğunuzda, küçük siyah bavulunuzla birlikte kalacağınız yere götürülürken nasıl davranmanız gerektiğini kimse öğretmiyor. Sessizce oturup kemirilmiş tırnaklarına bakmak istiyorsa öyle yapın, sorun değil. Margaret da sessizce oturuyor, söyleyecek bir şeyi yok. Anayoldan çıkıp tatil köyüne giden dar yola sapıyorlar, çakıllar Margaret'in arabasının tekerleri-

nin altında gürültüyle eziliyor. Margaret yanlış bir şey yapmadı, hatta Ivan'ı bardan tatil köyüne götürmek için yapması gerekenler dışında hiçbir şey yapmadı. Daha önce sohbet ederken ufak bir hata yaptıysa, kuşkulu bir sözcük veya tamlama kullandıysa ve ona hangi konuda tutkulu olduğunu sorduysa bile affedilebilir bir şey bu, hatta kişisel olduğu için inkâr bile edilebilir. Evlerden birinin, boyaları dökülen, karanlık pencereci beyaz bir bungalovun önünde duruyor.

Sanırım burası, diyor.

Arabaya bindiklerinden beri ikisinden biri ilk defa konuşuyor, kapalı ortamda Margaret'ın sesi boğuk çıkıyor. Ivan pencereden bungalova bakıyor.

Teşekkür ederim, diyor.

Sorun değil, diyor Margaret. Ivan başını sallıyor ve yeniden ona bakmaya başlıyor.

İçeri gelmek ister misin? diye soruyor.

Kuşkuyla Margaret'a bakmayı sürdürüyor, sanki soruyu sorduğu için özür diliyor ve cevap vermesini bekliyor. Bakışında, ses tonunda öyle incinebilir bir yan var ki. Margaret'ın durumu açıklamak için ona söyleyebileceği bir şey var mı? İş hakkında, ondan kaç yaş büyük olduğu hakkında, yaşamı hakkında. Hangi açıklamayı yapsa kulağa yalan gibi gelecek. Hiç kimse dış kaynaklı nedenlerle reddedildiğine inanmaz. Üstelik hemen hiçbir zaman dışsal nedenlerle ilgisi yoktur çünkü ortak çekim –ki evrimsel açıdan da böylesi mantıklı– bir şeyi yapmanın en önemli sebebidir; aksi yöndeki tüm ilkeleri hükümsüz kılarak hiçliğe dönüştürür. Margaret bakışlarını bir an için onun kucağında duran ellerine çeviriyor; güzel görünen, hassas ellerini daha önce, satranç oynadığı sırada fark etmişti.

Olur, diyor.

Ev rutubetli ve soğuk, tüm odalar karanlık. Ivan ba-

vulunu taşıyor, Margaret koridordaki ışık düğmesini buluyor. Tepelerinde siperliksiz çıplak bir ampul yanıyor, kapının yanındaki köşede duvar kâğıdı küflenmiş. Sıcak bir ses tonuyla sohbet eder gibi konuşuyor Margaret: Lüks bir yer olduğunu söyleyemem. Burayı senin için tutan satranç kulübüydü bu arada, biz değiliz. Ivan dış telelerini göstererek gülümsüyor: Daha kötülerini gördüm, diyor. Bazen birinin evinde yerde yatmam gerektiği bile oluyor. Margaret yağmurluğuyla şalını asıyor, Ivan bavulunu kenara bırakıyor. Birlikte koridordan açık mutfaklı oturma odasına geçiyorlar. Bu kez ışığı Ivan yakıyor. Kırmızı döşemeli bir kanep, küçük bir yemek masası, kayarak arka bahçeye açılan cam bir kapı görüyorlar. Margaret mutfağa bakmaya gidiyor, Ivan peşinden geliyor. Mikrodalganın üstündeki rafta bir kutu çay ve teneke kutuda hazır kahve var, birisi buzdolabına süt ve tereyağı bile koymuş.

Acaba Ollie mi gelip bıraktı bunları mutfağa, diyor Margaret. Bence senden hoşlanıyor olabilir.

Ivan bunu duyunca gülüyor, halinden hoşnut görünüyor. Oyunundan memnun olduğunu görebiliyordum, diyor. Biraz üzücü aslında, çünkü sayısız hata yaptı.

Profesyonel değilsin, öyle mi? diye soruyor Margaret. Demek istediğim, tam zamanlı satranç oyuncusu değilsin.

Ivan, hayır diyor ama gösteri maçları ve koçluk için ücret aldığını söylüyor. Sonra boğazını temizliyor ama konuşmuyor. Margaret gençliğinde erkeklerin yanında nasıl gerildiğini anımsıyor – tabii kadınlar için durum farklı. Yirmi iki yaşında bir kızın Ivan'ın bu akşam davrandığı gibi, hatta şu anda davrandığı gibi davrandığını hayal etmek olanaksız. Bir kızdan daha güçlü veya dediğim dedik görüldüğü için değil, hatta hiç de öyle görünmüyor; daha ziyade ona çok zor gelen bir görevin so-

rumluluğunu tek başına aldığı için –üstlendiği görev, şayet Margaret yanılmıyorsa, o sabah tanıştığı yaşça büyük bir kadını baştan çıkarmak– ve bu görevi nasıl yerine getireceğini bilmediği için kendine kızmış, sinirlenmiş ve suçluluk içinde görünüyor. Genç bir kız bunları hissetmezdi. Farklı duygularla, aynı ölçüde nahos olsalar bile daha farklı duygularla mücadele ederdi. Diğer yandan Margaret da bu duygularda, bu dramada kendine düşen rolü oynamıyor mu? Sonuçta iki başrol oyuncusu olan bir drama söz konusu değil mi? Ivan'ın görev edindiği eylemi gerçekleştirebilmesi için sorumluluğu paylaşmayı teklif etmediğini fark ediyor. Tatil evine girmekle baştan çıkarılmaya müsait olabileceğini gösterdi fakat bu konuda başarılı olması için ona yardımcı olmuyor. Gerçi yardımcı olmak onurunu şu anki durumdan daha fazla zedeler. Üniversiteye devam ediyor mu diye soruyor, Ivan da kısa süre önce teorik fizik alanında diploma aldığını söylüyor. Yeniden sessizlik oluyor. Ev soğuk, buzdolabına yaslanan Margaret'ın sırtı üşüyor.

Beceriksizce davrandığım için kusuruma bakma, diyor Ivan.

Öyle değilsin bence.

Senden çok daha beceriksiz olduğum kesin, diye karşılık veriyor. Biliyorsun, sen konuşurken söylediğin her şey kulağa çok normal, akıcı geliyor. Sözcükleri asla o kadar akıcı kullanamıyorum ben. Sen birinin yanına gidip hemen sohbe başlayabilecek birisin. Bana çok–birden susuyor, duraksadıktan sonra devam ediyor: Çok çekici geldiğini söyleyecektim ama belki de söylemesem daha iyi.

Margaret bakışlarını kaçırıyor, tuhaf bir gerginlik var üstünde şimdi. Ah, diyor. Şey, bilemiyorum.

Ivan yeniden ellerine bakıyor, kısacık pembe tırnaklarını inceliyor. Kusura bakma, diyor. Bana iyi davranman

elbette o anlama gelmiyor– biliyorsun. Aklımdan geçti veya öyle bir şeyler, ama aptalca tabii. Tabii Ivan, elbette, o yaşlı adamları satrançta yenmenin çok havalı ve seksi olduğunu düşünmüştür hiç şüphelen olmasın.

Söyledikleri Margaret'ı tuhaf bir şekilde hafifletiyor, eğlendiriyor: Ivan sanki müzakereler başarısızlıkla sonuçlandığı için artık sadece yenilgiyi ne kadar hoş bir tavırla kabullendiğini göstermek istiyor. Yalnızca yaşlı adamları değil, diyor. On yaşında bir kızı da yendin.

Ivan hafifçe gülüyor. Evet, on yaşında bir oyuncu için çok da fena değildi, diyor. Gerçi ciddi bir hata yaptı. Oyundan sonra yanına gidip onunla konuşmam gerekti. Üç veya dört tane akıllıca hamleden sonra korkunç bir hataydı yaptığı.

Sanırım sen yalnızca iyi hamleler yapıyorsun, diyor.

Korkunç hatalar yapmam, diye karşılık veriyor Ivan.

Ben yaparım.

Ona bakan Ivan yeniden gülümsemeye başlıyor; başarısız olduğu yönündeki varsayımı gözden geçiriyor, diye düşünüyor Margaret. Loş tavan ışığının altında diş tellerinin ıslak parıltılarını görebiliyor. Peki, diyor Ivan. İlginç. İlgimi çekti bu.

Yirmi iki yaşında olduğuna emin misin? diye soruyor Margaret.

Evet, eminim. Kimliğimi kontrol etmek ister misin?

Sorun olur mu?

Ivan elini cebine atıyor, cüzdanını çıkarıp ona kimliğini uzatıyor. Elinin hafifçe titrediğini fark ediyor Margaret.

Fotoğraf pek hoş sayılmaz, diyor. Veya bilemiyorum, belki de böyle görünüyordum.

Margaret cüzdandan çıkardığı ince plastik kartı ışığın altında inceliyor. 1999 doğumlu, diyor. Tanrım. 2004'te üniversiteye başladım ben.

Gerçekten mi? Şimdi kaç yaşındasın peki? Otuz beş olmalı.

Otuz altı, diyor Margaret. Hâlâ kimliğe, Ivan'ın vesikalık fotoğrafındaki ciddi ve ağırbaşlı ifadesine bakıyor. Biliyor musun, bugün tüm satranç maçlarını kazanmanın etkileyici olduğunu düşündüm aslında, diyor. Büyüleyici geldi bana.

Tatlı bir ifadeyle, sersemce gülümsüyor Ivan. Ah, vay be, diyor. Gerçekten çok nazıksın. Kendimi büyüleyici bulmuyorum kesinlikle. Fakat bana karşı bu kadar nazik olman çok hoş.

Margaret kimliği ona geri uzatıyor, Ivan alıp cüzdanına koyuyor. Ebeveynin de satranç oynuyor mu? diye soruyor Margaret.

Şey, hayır, aslında hayır, diyor Ivan. Annemin alakası bile yoktur. Babam biraz oynardı ama o da, eee- kısa süre önce öldü. Çok olmadı, üç-dört hafta kadar önce. Sanırım dört hafta olmalı.

Aman Tanrım, diyor Margaret. Ivan, bunu duyduğuma çok üzüldüm.

Evet. Uzun zamandır kanserdi. Yani beklenmedik bir şey değildi.

Margaret ona bakıyor ama Ivan'ın bakışları yerde. Margaret konuşmaya başlıyor: Benim babam da- aslında aynı şey değil, affedersin. Ama benim babam da birkaç yıl önce öldü. Neler hissettiğini hayal edebiliyorum.

Şimdi Ivan koyu renkli sessiz gözleriyle ona bakıyor, Margaret onu çok yakınında hissediyor. Bazı açılardan zor, diyor Ivan. Ve de biraz da, tuhaf falan işte. Sen de öyle hissettin mi bilmiyorum.

Elbette.

Annemle babam ayrıydı, diyor Ivan. Ben çoğunlukla babamla yaşıyordum. Niyetim sana tüm hayat hikâyemi anlatmak değil, kusura bakma.

Özür dileme. Kardeşin var mı?

Bir abim var. Benden daha büyük, on yaş kadar. Ama yakın falan değiliz. Margaret'ın cevap vermesine fırsat kalmadan boğazını temizliyor ve ekliyor: O aslında ailemde satranç oynayan başkaları var mı diye sormuş-tun ya? Abim oynuyor ama pek iyi bir oyuncu değildir.

Margaret çekinerek gülümsüyor şimdi. Ah, diyor. Seninle karşılaştırıncaya değildir sanırım.

Evet. Gerçi üzücü bir şey duymak istersen, satrançta zirveye dört yıl kadar önce ulaştığımı söyleyebilirim. Bir süre gerçekten iyi bir oyuncuydum, demek istediğim, hakikaten iyiydim. Ama artık öyle oynayamıyorum. Neden bilmiyorum. Düşününce moralim bozuluyor. İnsan giderek daha iyi oynayacağını hayal ediyor. Sonra gerçekte giderek daha kötü oynamaya başlıyorsun ve nedenini bile anlamıyorsun. Bunları dinlemek seni sıkıyor mu?

Hayır, sıkıyor, diyor Margaret. Ivan yeniden ellerine bakıyor.

Bilemiyorum, diyor. Arabada kendime söylediğim tek bir şey vardı; seninle birlikte içeri gelmeyi kabul ederse satrançtan söz etmeye başlama, demiştim içimden. Şimdiden hayatımın gereğinden büyük bölümünü kaplıyor, dürüst olmak gerekirse. Mutlak gerçeği dile getirmem de lazım; aslında satranç için gereğinden çok zaman harcıyorum çünkü aslında o kadar iyi bile sayılmam. Gerçi bunu itiraf etmek beni çok üzüyor. Bilirsin, zamanında satrancın hayatımda fazla yer tuttuğunu söyleyenler oldu ve ben onların durumu anlamadığını düşündüm. Ama artık belki de hayatımı boşa harcadığımı düşünmeye başladım. Başka insanlar dışarıda eğlenirken, kız arkadaş edinirken falan ben evde kitap okumakla meşguldüm. Açılış teorileri konusunda okuma yapmak gerekiyor – oyunun başlangıcına, ilk hamlelere açılış de-

nir. Tüm hamleler önceden yapıldığı için yalnızca onları öğrenmen gerekir. O kadar ilginç bile sayılmaz ama yapılması gerekiyor. Kitaplardan öğrendiğin açılış hamleleri var, oyun sonu stratejilerini de öğrenmen gerekiyor ve açıkçası bunlar biraz kalıplaşmış şeyler. Üstelik hepsini ne için öğreniyorsun? Oyun ortasında idare eder bir konuma ulaşmak ve doğru dürüst satranç oynayabilmek için. Ki ben çoğu zaman bunu bile yapamıyorum. Bazen düşünüyorum da, on beş yaşına dönebilsem hepsinden vazgeçerdim. O dönemde zaten epey iyiydim, zamanla daha iyi bir oyuncu olduğum da söylenemez. Onca zamanı biraz daha fazla sosyalleşmek için kullanabilirdim. Her gece yatağa uzanıp sadece satranç hakkında düşündüğüm yok, anlıyorsun ya? Hangi konularda düşündüğümü ayrıntılandırmayacağım ama genellikle satrançla hiçbir ilgisi olmayan konularda düşündüğümü söyleyebilirim sana.

Margaret gülümsüyor, dinliyor, başını sallıyor ama Ivan'ın ağzından çıkan sözcükler içini tuhaf bir hisle dolduruyor ve midesinde bir şeyler düğümleniyor.

Peki sence keyif almadın mı? diyor. Çalışmakla geçen onca zaman seni bazen olsun mutlu etmedi mi?

Ivan sancılı bir yüz ifadesiyle, başparmak tırnağının kenarını işaretparmağının tırnağıyla kazıyarak cevap veriyor: Evet, o yanı da var tabii. Pek çok maç kazandım. Büyük turnuvalarda oynadım, iyi oyuncuları yendim. Çok güzel maçlar yaptığım oldu. Hatta birkaç tanesinin güzelden de öte olduğunu söyleyebilirim. İşin diğer yanı bu. Haklısın. On beş yaşında vazgeçseydim, sosyalleşmeye ve kızlarla daha fazla konuşmaya çalışsaydım da işe yaramayabilirdi zaten. Bilirsin, yalnızca satranç oynamayı bıraktığım için popüler biri olacağım yoktu. Geçmişte yapabileceği farklı şeyleri düşünerek kendini delirtebilir insan. Ama bazen bana öyle geliyor ki, gerçekte kendi

hayatımı yönlendirecek fazla gücüm yoktu. Demek istediğim, kendime hiçlikten yeni bir kişilik yaratamazdım. Olanlar başıma geliverdi işte.

Ivan konuşmasını bitirince Margaret sessiz kalıyor, bakışları yerde, çıplak, sarı marleylerde.

Çok mu sıktım seni gerçekten? diye soruyor Ivan.

Margaret bir an sonra cevap veriyor: Hayır, hiç de değil. Doğru, geçmişte yapabileceğin farklı şeyleri düşünerek kendini delirtebilirsin. Arada bir ben de böyle yaparak çıldırtıyorum kendimi.

Ivan ona bakıyor, Margaret bunu biliyor. Öyle mi? diye soruyor. Neden peki?

Senin yaşındayken– bu pek doğru olmadı, senden biraz daha büyüktüm. Yirmili yaşlarımdayken biriyle tanıştım. Sonra da evlendik. Yasal olarak hâlâ evliyiz çünkü durum çok karmaşık. Ama artık birlikte yaşamıyoruz. Dediğin gibi, bu tür şeyleri düşünerek kendini çıldırtabilir insan. Yaşayabileceği diğer hayatları düşünerek. Bir de yaşadığın hayat var tabii, her şey olup bittikten sonra o hayat nereye gitti peki? Neyse. Bunları şimdi, yirmi iki yaşındayken düşündüğün için şanslısın. Ben o yaştayken hayatım henüz başlamamıştı bile. Ondan öncesine dair pek az şey hatırlıyorum, gerçekten, doğru söylüyorum. Biliyorsun, yirmili yaşlarındaki herkes sözünü ettiğin sorunları yaşar – dışlanmış hissetmek, insanların senden hoşlanmadığını düşünmek gibi. Senin yaşındayken, öyle gelseler de ciddi sorunlar değildir bunlar. Belki de üniversitede tanıştığın kızların bazılarından farklı bir dalga boyundasın. Ama sana çok çekici olduğunu söyleyebilirim. Gerçekten öylesin. Kadınlar sana âşık olacak, inan bana. Asıl sorunlar da o zaman başlayacak işte.

Başını kaldırıp ona bakıyor, Ivan da yoğun ve sessiz bir bakışla ona karşılık veriyor. Margaret gülmeye çalışıyor ama gülüşü çaresiz bir ses eşliğinde çıkıyor. Margaret,

diyor Ivan, seni öpebilir miyim? Margaret ne yapacağını bilmiyor, yeniden gülse mi yoksa ağlamaya mı başlasa? Olur, diyor. Ivan onun yanına, buzdolabına yaslanıp beklediği yere geliyor ve Margaret'ı ağızından öpüyor. Dudaklarının arasında kıvıldaayan dilini hissediyor Margaret. Hafifçe geri çekilip mırıldanıyor: Diş tellerimin kusuruna bakma, onlardan öyle nefret ediyorum ki. Özür dilememesini söylüyor ona. Sonra Ivan onu yeniden öpüyor. Elbette çaresizce utandıran bir durum – Margaret'in tüm hayatını anlamsız kılan bir durum. Profesyonel hayatını, sekiz yıllık evliliğini, kişisel değerleri hakkında inandığı her şeyi, her şeyi anlamsız kılıyor olanlar. Fakat durumu kabullenmek, hayatın bir anlığına anlamsızlaşmasına izin vermek, karşısındaki kişinin kollarında olmak basitçe *iyi hissettirmiyor mu* yine de? Ivan'ın onu arzuladığını hissetmekte, tüm akşam ona baktığını, onu arzuladığını bilmekte haz veren bir yan yok mu? Ivan'ın sahip olabileceğine inanmadığı türde bir kadının canlı örneği olmakta – o kadını bünyesinde barındırmak ve Ivan'ın ona sahip olmasına izin vermekte? Ivan'a yaslanan bedeni ince, gergin, titriyor. Peki ya hayat bir dizi birbiriyle bağlantısız deneyimin toplamından ibaretse? Bir şeyin neden anlamlı bir biçimde başka bir şeyi takip etmesi gerekiyor?

* * *

Yatak odasının pencere camı buğudan ıslanmış, güneşliği indirmek için Ivan'ın yatağa diz çöküp uzanması gerekiyor. Tavan ışığı kapalı ama koridorun ışığı açık, kapı da aralık. Margaret yatağa, onun yanına giriyor, birlikte uzanıyorlar. Yatak örtüleri soğuk, belki nemli, belki de yalnızca çok soğuk. Ivan uzanıp Margaret'ın hırkasının ve bluzunun düğmelerini açıyor, Margaret sutyeni-

nin kopçasını açmasına yardım ediyor. Ivan terlediğini hissediyor: Kol altları ve alnı yanıyor, Margaret ağzıyla onun ağzını buluyor, yeniden öpüşüyorlar. Margaret'ın sağ memesini sol eliyle tutuyor, başparmağının altında kabaran, sertleşen meme ucuna dokunuyor. Margaret nefesini neredeyse onun ağzının içine veriyor, bu şekilde dokunulmasından hoşlanıyormuş gibi hafifçe iç geçiriyor. Böyle bir şeyi kim açıklayabilir, neden açıklamaya çalışsın ki; iki insan arasında müşterek bir anlayış bu. İç geçirdiğinde Ivan'ın dudaklarına dokunan nefesi sıcak, Ivan onu yeniden öpünce genzinden boğuk bir ses çıkıyor. Ivan parmaklarını fermuarına uzatınca ona izin veriyor, kalçasını döşekten kaldırıp eteğini sıyrmasına yardım ediyor. Şimdi üstünde yalnızca siyah külotuyla sırtüstü yatıyor. Gerçekten çok güzelsin, diyor Ivan. Yani, besbelli ortada bu zaten. İnsanlar sürekli söylüyordur sana bunu, tahminimce. Margaret hafifçe gülerek omuz silkiyor. Eh, hayır, diyor. Ama bu tür şeyleri sık yaptığım söylenemez. Yatakta diz çöken Ivan yukarıdan ona bakıyor. Evet, diyor. Benim için de öyle. Neredeyse zifirî karanlıkta yumuşak pırıltılar saçan gözleriyle ona bakıyor Margaret. Bakir değilsin, değil mi Ivan? diye soruyor. Umarım sorduğum için gücenmezsin. Yutkunan Ivan gülüyor ama gülüşü boğazına takılıyor. Hayır, diyor. Aslında değilim ama sorun değil. Sanırım biraz endişeli görünüyorum. Margaret yumuşak bir ifadeyle gülümsüyor. Sorun değil, diyor. Ben de biraz endişeliyim. O böyle söyleyince Ivan'ın içine bir duygu doluyor: Zevk veren türde bir kaygı, tuhaf ve endişeli bir haz beklentisi. Parmaklarıyla iç çamaşırının siyah penyesine dokunuyor, nemli ve Margaret daha yüksek sesle inleyerek gözlerini yumuyor. Sen neden endişelisin? diye soruyor. Soluksuz kalarak gülen Margaret: Ah Tanrım, bilmiyorum ki, diyor. Hakkımda ne düşündüğünü bilmiyorum. Aynı endi-

şeli heyecan yeniden Ivan'ın içinde dolaşüyor, bilinçli bir biçimde düşünmeden, hızla ve neredeyse anlaşılmaz bir sesle Margaret'a karşılık verdiğini duyuyor: Hayır, endişelenme. Senden gerçekten hoşlanıyorum. O konuda hiç endişelenme. Margaret'ın külotunun içindeki parmakları ıslak, Margaret'ın eli yastık kılıfını sıkı sıkı tutuyor. O anda, Margaret'a dokunurken, kirpiklerinin titreşerek kapanışını izlerken onu öyle feci arzuluyor, öyle iç sızlatıcı, neredeyse acı verici bir arzu dalgasıyla doluyor ki birkaç saniye veya dakika sonra ona sahip olmanın, içinde olmanın bile arzusunu tamamen gideremeyeceğini hissediyor. Ağzını, ıslak, bu şekilde aralanmış ağzını ve onu orgazma ulaştırmayı, ulaştığını içindeyken hissetmeyi öyle istiyor ki, Tanrı aşkına. Gerçekten çok terliyor, bileğiyle alnını silmesi gerekiyor, dudağının üstünün bile terlediğini fark edince yeniden kaygılanıyor, bu kadar çok terlemesi, hatta terlemesi bile iğrençtir belki de. Margaret terlemiyor ama parmaklarıyla dokunduğu yer ıslak, çok ıslak, içi de ıslak ve genizden gelen seslerle inliyor. Prezervatifin var mı? diye soruyor. Bunu onun sorması, ah Tanrım. Ona dokunmaya devam ediyor. Evet, diyor. Bavulumda. Bir saniye sonra ekliyor: Bir süredir orada yanılmıyorsam. Belki bir yıldır. Ama sorun olmaz, değil mi? Margaret elini başına götürüyor, saçına dokunarak hafifçe gülümsüyor. Uzman değilim, diyor. Ama son kullanma tarihi yazıyordur, sanırım. Ivan elini onun iç çamaşırından, ıslak külotundan çekince Margaret sızlanır gibi inliyor. Ah, diyen kendi sesini duyuyor Ivan. Pardon. Sana öyle dokunmak gerçekten hoşuma gidiyor. Margaret aynı sesi çıkarıp eliyle yüzünün yarısını örtüyor. Öyle hoş ki, diyor. Şu anda Ivan'a hafifçe sürtünse, eliyle hafifçe dokunsa bile geliverir Ivan muhtemelen. Ah hayır. Ya ona hiçbir şey yapamazsa, düşünsene, Margaret onu beceriksizce teselli etmek zorunda kalır, muh-

temelen. Yataktan kalkıp koridora çıkıyor, palto askısının altında, yerde duran bavulun başına gidiyor. Işık yandığından burası fazla aydınlık, ayrıca sessiz ve soğuk. Valizin ön fermuarını açıp yaklaşık iki yıl önce üniversitede bedava dağıtılan, markasız, kare şeklindeki, kenarları tırtıklı folyo paketi alıyor. Son kullanma tarihi küçük, noktalı harflerle üstüne yazılmış: 07/25. Onu cebine koyup içeri dönüyor: Evet, kontrol ettim, iş görür, diyor. Yatağa döndüğü zaman Margaret Ivan'ın gömleğinin düğmelerini açmaya başlıyor, nefes aldıkça memeleri hafif hafif, belli belirsiz kalkıp iniyor. Dokunuşlarının az önce ne kadar hoşuna gittiğini düşünüyor Ivan; ya şimdi farklı olursa, o kadar iyi hissetmezse? Sessizce, hızla soyunan Ivan prezervatifi takıyor. Margaret slip külotunu çıkarırken ona yardımcı oluyor. Siyah bukleler, ıslaklık ve başını yeniden yastığa koyup alçak sesle iniyor: Oh. Onu o şekilde düş kırıklığına uğratamam, diye düşünüyor Ivan. Margaret'in kollarından biri gövdesinin üstünde çaprazlama duruyor. Ivan onun üstüne uzanıyor, yeniden ağzını buluyor, ağız aralık. Evet, gerçekten hoşuna gitsin istiyorum, diyor. Demek istediğim, beni biraz endişelendiriyor bu konu. Yalnızca düşüncesi, bilirsin. Margaret eğlenmiş gibi ona bakıp gülümsüyor. Hımm, diyor. Gerçi bu endişelenmek için hoş ve normal bir konu, değil mi? Ivan gülüyor, gülen sesini duyuyor. Öyle mi? diyor. Peki. Ama yine de öyle hissediyorum işte. Normal olsa bile yine de endişelendirdim bunun için. Margaret elini ikisinin bedeninin arasına uzatıyor, sıcak avucuyla Ivan'a dokunup: Her şey yolunda, diyor. Evet öyle, diye düşünüyor Ivan. İnsan hayatının hikâyesi. Tüm ataları, onunkiler ve Margaret'inkiler. Hayatın kendisi devam eden bir gizem. Sonunda kolayca giriyor içine. Margaret bir an soluğunu tutuyor, eliyle Ivan'ın kolunu yakalıyor, bir şey fısıldıyor. Adını söylüyor. Ivan onu duyuyor. Görmemek

için hemen gözlerini kapıyor. Margaret'in kalçası yataktan hafifçe kalkıyor, onun istediğini istiyor. İsa aşkına, diyor Ivan. Siktir. Çok yakınlar, ne kadar ıslandığını hissediyor, yükselen soluğunun sesini duyuyor. Margaret onu daha derinde istiyor, istediğini verince daha da hoşuna gidiyor, Ivan hissedebiliyor bunu. Her şeyi hatırlamaya çalış, diye düşünüyor. Her nefesi, tam olarak. Margaret'in ağzı boynunda, yine bir şeyler mırıldanıyor: Ivan, ah Tanrım. Çok hoşuna gidiyor da ondan. Ivan bir an için dilini ısırıyor. Margaret'in adını söylemesi, örneğin. Böyle ıpıslak olması ve soluk alıp verişleri. Hoşuna gittiğinden. Evet, diyor Ivan. Ben sanki, geleceğim diye endişeleniyorum biraz– birbirlerine bakıyorlar, Margaret'in yüzü de onunki gibi terli ve kırmızı ve şimdi: Sorun değil, endişelenme, diyor. Çok hoş. İçinde küt küt atarken, ıslaklığıyla söylüyor bunu. Gözlerini kapatan Ivan hafifçe haykıran kendi sesini duyuyor ve başı dönüyor, gözkapaklarının arkasında iğne batmasını andıran bir his dolaşıyor, hafiften bayılacak gibi oluyor, sonra tekrar konuşuyor: Siktir. Bitti demek ki. Ne kadar sürdü, bir dakika falan muhtemelen. Margaret'in boynuna dolanmış kollarının ağırlaştığını hissediyor. Affedersin, diyor. Yalnızca, şey. Sanırım biraz fazla iyi hissettim. Seni suçlamak için söylemiyorum, biliyorsun. Margaret şimdi gülüyor, hâlâ kırmızı yüzüyle ona bakarak tatlı tatlı gülüyor. Beni suçlayabilirsin, diyor. Umursamam. Ama özür dilemen gerekmiyor, mükemmeldi. O zaman güçlü bir duygu kaplıyor Ivan'ın içini: İçinde sıcak bir şey yayılıyor, ölmek veya doğmak gibi sanki. Bu duygu nedir, iyi midir yoksa tehlikeli midir hiçbir fikri yok. Duygu Margaret'la, söylediği sözcüklerle, bu sözcüklerin Ivan'a hissettirdikleriyle ilgili. Mükemmel olduğunu söyledi. Ivan'ın ona yaptıklarını kastetti, fazla kısa sürmüş olsa da hoşlandı veya hoşlanmaktan da fazlası. Kibarlık yapıyor-

sun, diyor. Margaret gülümsüyor, kollarında yatıyor, gözleri kapanıyor, uykulu ve o duygu öyle güçlü, karşı konulmaz ki Ivan'a koca bir binayı elleriyle kaldıracak gibi geliyor. Hayır, ciddi dim, diyor Margaret. Çok güzeldi. Teşekkür ederim. İnsan istediğini elde edince böyle mi hissediyor, diye düşünüyor Ivan. Arzulamak, aynı zamanda sahip olmak, arzulamaya devam etmek ama tatmin olduğunu hissetmek. Çok güzeldi, teşekkür ederim. Ah, çok mutluyum, diyor Ivan. Veya, bilemiyorum, doğru sözcük olmayabilir bu. O zaman Margaret'in gözleri kapanıyor. Ben de, diye mırıldanıyor. Ivan başını sallıyor, içinde nedensiz yere güçlü bir korumacılık duygusu beliriyor Margaret için. Onun uyumak istediğini fark ettiği için hafifçe geri çekiliyor, Margaret ona doğru yan dönüyor. Ivan prezervatifi yatağın yanına, halının üstüne bırakıyor, sabah alacak. Yorganı ikisinin üstüne çekiyor. Başka insanlar bu duyguları sürekli hissediyordur belki, artık neyse bunlar. Güçlü, karşı konulmaz mutluluk, tatmin, korumacılık duyguları. Hepsi buna benzer paylaşılan hoşlukların arkasından hissedilen sıradan şeyler olabilir. Veya nadiren hissediliyorsa bile, diye düşünüyor Ivan, hayatta ancak birkaç kez duyulan, uğruna yaşamaya değer şeyler olabilir. Onunla böyle tanışmış olmak; güzel, kusursuz. Yaşamaya değer bir hayat, evet.

* * *

Sabah Margaret alarmının sesiyle tek başına tatil köyü evinde uyanıyor: Cumartesi, sabah 08.30. Telefonunu bulup alarmı kapatmaya çalıştıktan sonra yeniden tek başına yatağa uzanıyor, kafasında hiçbir düşünce yok, bir yerden buzdolabı veya bulaşık makinesi sesi gibi hafif bir vınlama geliyor. Tavan kaba alçıyla sıvanmış, girinti ve çıkıntılar pencereden gelen ışıktaki minik, düzensiz gölge-

ler yayıyor. Zayıf, solgun sabah güneşi. Dakikalar geçiyor. Doğrulup oturan Margaret giysilerini yerde buluyor, nemlenmiş, buruşmuşlar ve dünkü külotunu ters çevirip yeniden giyiyor. Mesafeli bir merakla, içinde soluk bir boşlukla artık çekip gitmiş olan, onu tek başına yatakta bırakan Ivan'ı düşünüyor – önceki gece içinde, çok derinlerdeyken şöyle dediğini anımsıyor: Ah, siktir. Onun yaşındaki çocuklar hafta sonları böyle zaman geçirmekten hoşlanıyor artık. Neden Margaret'in da başına gelmesin bu? Kötü görünmüyor, en azından insanlar öyle diyor, henüz yaşlı değil, artık aslında evli de değil ve sonuçta Ivan'ın beklediği biçimde diremedi de. Direnmemesi beklenmedik bir şeydi ve Ivan'ı büyüleyip duygulandıran buydu. Ayrıca babasının yasını tutuyordu, diye düşünüyor, yaşlı insanlar beklenmedik şeyler yapar, sorumsuzca davranır, içip sarhoş olur ve önlerine gelenle yatarlar. Gerçi Ivan dün gece sarhoş değildi. Yanlış hatırlamıyorsa yalnızca bir bardak bira içmişti. Arkadaşlarına onu anlatmalı mı acaba, Margaret bunu merak ediyor şimdi. Satranç dehası Ivan Koubek. Hakkında hiçbir şey gerçekten açıklanmadı. Diğer insanları sessizce seyrediyor ve pek çok şeyi fark ediyor gibiydi, konuştuğu zaman kullandığı sözcükler Margaret'a dokunaklı gelen bir tür yalnızlığı aksettiriyordu. Yatakta Margaret'a karşı çok nazik davrandı, Margaret bunu anımsıyor: Öyle nazikti ki bu baştan aşağı saçma olay konusunda tamamen pişmanlık duymakta hâlâ zorlanıyor. Hayatında bir kere bile geceyi bir yabancıyla geçirmede Margaret. Ama olanlar olurken Ivan ona yabancı gibi gelmedi: Bilinçli bir şekilde onun durduğu tarafta duran biri gibiydi. Evet, yine aynı konu – üstelik ne anlama geliyor ki? Basitçe özetlemek gerekirse Ivan'ın uzun boylu olduğu ve iyi görüldüğü, her zamanki hayvani nedenlerle onu yatağa atmak istediği, Margaret'in da aynı nedenlerle ona izin verdiği anlamına

geliyor. Belki. Şimdi, her halükârda, hayatı açıklanamayan bir biçimde eskiden nasılsa öyle olacak. Ama hayır, diye düşünüyor, çünkü hayatının biçimsizliği artık Margaret'a ifşa edildi, eski değerler ve anlamlar bağlandıkları yerden kurtuldu ve serbestçe uzaklaşıyor, onları nasıl toplayıp yeniden yerlerine yerleştirebilir ki? Nereye yerleştirecek üstelik? Başka bir odadan gelen vızıltı aniden kesiliyor, kornişte kayan bir perdenin hışırtısını duyuyor. Ah, diye düşünüyor. Ah Tanrım; duştaymış meğer. Çılgınca bir telaşla ayağa fırlıyor, tamamen giyiniyor, ok gibi fırlayan elleriyle yatağı topluyor, koridordan yaklaşan ayak seslerini duyuyor.

Ivan odaya girdiğinde saçı ıslak, üstünde temiz, gri bir sweatshirt var. Ah, diyor. Uyanmışsın. Seni uyandırsam mı diye düşünüyordum. Öksürüyor ve konuşmaya devam ediyor: Neyse, biraz can sıkıcı bir durum ama bana yalnızca bir tane banyo havlusu verdiler ve o havlu da ıslak şimdi. Umarım çok moral bozucu bulmazsın bunu. Önce sana sormadığım için üzgünüm ama uyuyordun, dediğim gibi.

Margaret kollarını kavuşturmuş yatağın ayakucu tarafında duruyor. Yüzü ona yorgun ve şişmiş geliyor, gözleri de şişmiş olmalı, sıcaklıyor. Hiç sorun değil, diyor. Eve dönünce duş alırım.

Tamam, diyor Ivan. Peki, ben de öyle düşünmüştüm. Affedersin.

Kulağının yanında incecik, küçük bir kesik var, Margaret onun tıraş olurken kendini kestiğini tahmin ediyor.

Atölyeye arabayla bırakmamı ister misin seni? diye soruyor. Yapabilirim, sorun değil.

Ah. Aslında çok iyi olur, sorun olmayacaksa.

Margaret hırkasının düğmelerinden biriyle oynuyor. Elbette, diyor. Bir de dinle, sakıncası yoksa bugün etkinlikte insanlara anlatmazsan minnettar olurum. Dün ge-

ceyi. Sorduğum için üzgünüm ama herkes bilirse ofiste benim için işler zorlaşır.

Ivan hafifçe, tuhaf bir ifadeyle gülüyor. Elbette anlatmam, diyor. Yani, seni anlıyorum ama satranç atölyesinde insanlara anlatacağım türde bir şey değil bu. Sohbet oralara uzanmıyor. Yani, pek çok farklı nedenden ötürü.

Margaret ona bakmadan başını sallıyor, şöyle diyor: Peki sen gidiyor musun– duraksıyor, gülümsüyor, parmaklarıyla burnunu siliyor. Sana bugün eve dönecek misin diye soracaktım, diyor. Ama nerede yaşadığını bile bilmiyorum.

Ah, Dublin’de yaşıyorum ben, diyor Ivan. Evet, bugün dönüyorum. Otobüsle.

Margaret’in gözleri yanıyor, yüzü ısınıyor, başını sallıyor, nedense hırkasının düğmelerini ilikliymiş gibi rol yapıyor.

Sanırım artık çıkmam lazım, diyor Ivan. Şeye zamanında yetişmek için.

Tabii. Ben hazırım.

Tamam ama önce sana söylemem gereken bir şey var.

Margaret başını kaldırıp ona bakıyor, Ivan da bakışlarına karşılık veriyor – doğrudan, yoğun bir bakış, dün geceki gibi. Maçlar bittikten sonra herkes giderken baktığı gibi bakıyor Margaret’a. Sana numaramı verebilir miyim? diye soruyor. Yani, aklına gelecek olursam diye. Numarayı telefonuna kaydedebilirim, böylece orada duruyor olur, istemezsen yeniden bakmak zorunda kalmazsın bile. Ne dersin?

Margaret parmak uçlarıyla gözlerine hafifçe bastırıyor. Bunu biraz düşünmeme izin ver, diyor.

Dışarıda hava ıslak ve soğuk, ağaç dallarından sular damlıyor. Birlikte arabaya biniyorlar, önceki gece geldikleri yoldan geri dönüyorlar, yine konuşmuyorlar, silecek-

ler yine bir yukarı bir aşağı gidip geliyor. Gidecekleri yere ulaşır arabayı binanın önüne park edince: Numarasını bana verebilirsin, diyor Margaret. Ama temasa geçer miyim bilmiyorum. Tamam mı? Benden haber almazsan seni düşünmediğimi sanma. Seni düşüneneceğim. Yalnızca herkes için en iyisine karar vermem gerekiyor. Ivan anladığını söylüyor, numarasını Margaret'ın telefonuna kaydediyor. Gösterge panelindeki saat 08:56'yı gösteriyor. Ivan arabadan iniyor, Margaret onun elinde siyah bavuluyla binanın ana girişine yürüyüşünü seyrediyor. Bavulun tekerleklerinden biri sarkıyor, kırılmış – bunu şimdi görebiliyor. Muhtemelen bavulu bu yüzden tekerlekleri üzerinde ilerletmek yerine elinde taşıyor. Kapıya ulaşınca dönüp omzunun üstünden Margaret'a bakıyor. İçeri giriyor, kapı arkasından kapanıyor. Margaret'ın işyerinin kapısının kolu dikdörtgen ve düz, kapının altındaki cam panellerden biri çatlamış ve kahverengi bantla tutturulmuş. Sıradan hayatın sınırları önceden onu kısıtlıyor ve yönlendiriyordu. Artık bu güçler tarafından kısıtlandığını veya yönlendirildiğini hissetmiyor, artık hiçbir şey yönlendirmiyor onu. Hayat içine kısırıldığı ağdan kurtuldu. Margaret artık çok tuhaf şeyler yapabilir, tuhaf bir insan gibi davranırken bulabilir kendini. Genç erkekler cinsel sebeplerle tatil köyü evlerine davet edebilir onu. Hiçbir anlam yüklemeyen. Doğru değil. Bir anlamı var ama aşına olmadığı bir anlam bu.

3

Mırıldanır gibi uzayan mekanik tondan telefonun çalmaya başladığını anlıyor, kanepeye oturup ayakkabılarının bağcıklarını çözüyor. İşten eve geç geldi, salı gecesi, aramak için tuhaf bir saat, önceden mesaj da atmadı ve evet, neredeyse karşı tarafın da cevap vermemesini dilemek üzere. Görevini yerine getirmiş olur böylece. Bir kadeh kırmızı şarap eşliğinde difenhidramin alır, internette insanların nelerden söz ettiğine bakar. Şanslıysa ışıklar açıkken bir veya iki saat kestirir. Yeniden uyanıp daha güçlü bir şey dener. Klostrofobik bir dehşet içinde saatlerin geçişini seyreder, gözkapakları kavruluyormuş gibi titreşir. Sabah saat üç-dört gibi bir Xanax daha alır, yeni bir ağ tarayıcısı sekmesi açıp yazar: Uykusuzluk psikozu. ortalama psikoz başlangıç yaşı. uyuyamıyorum delireceğim. Telefonu kapatmak üzereyken hat bir çıtırtıyla bağlanıyor ve kardeşinin sesi: Alo? diyor. Tuhaf ama telefonu açarken bunu normal bir ses tonuyla söylüyor. Kulağa mantılı bir yetişkininki gibi geliyor sesi. Peki Peter onun ne demesini bekliyordu, hiçbir şey söylememesini mi? Tek sözcük etmeden telefonu açıp yüksek sesle nefes alıp vermesini mi? Hey, diyor Peter.

Ne haber? diyor Ivan. Köpek için mi aradın?

Peter hatırlıyor ve eliyle alınına masaj yapıyor. Hayır,

diyor, Christine'den haber gelmedi henüz. Seni aradı mı?

Ah. Evet, bana mesaj atıyor. Sık sık, hem de. Şikâyet ediyor.

Anlıyorum. Üzgünüm.

Ivan'ın sesi daha tanıdık geliyor şimdi; ifadesiz, kayıtsız fakat aynı zamanda bir şekilde sakıngan güvenmezliğini aktarmayı başarıyor. Yapabileceğimiz bir şey gelmedi aklına sanırım, diyor.

Hayır, henüz gelmedi.

Komik olan, eskiden insanların ikisinin sesini benzetmesiydi. Hafta sonları eve gittiğinde, döner kadranlı eski sabit hattı açtığında: Ivan'la mı görüşüyorum? Babanı verir misin, genç adam. O zaman gülerdi: Ben Peter, aslında. Hayır, hayır, sorun değil, iltifat kabul ediyorum.

Mesajları tehditkâr bir tona bürünmeye başladı gibime geliyor, diye devam ediyor Ivan. Yani, eğer alamayacaksam köpeği başkasına vermekten söz ediyor sık sık.

Bir şeyler bulacağız, diyor Peter. Bana bırak bu konuyu.

Ivan bir an sessiz kalıyor. Sonra: Tamam, peki, diyor. Konu bu muydu?

Pardon?

Demek istediğim, konuşmamız bitti mi?

Peter gözlerini yumuyor. Müsait değil miydin? diye soruyor.

Ee, diyor Ivan. Ne için?

Telefonda konuşmak için.

Evet, onu anladım. Ama hangi konuda?

Derin bir nefes alan Peter soluğunu bir an tutup sonra bırakıyor. Hiçbir konuda, diyor. Yalnızca merhaba demek istedim.

Bir an sessizlikten sonra Ivan cevap veriyor: Ah. Sonra ekliyor: Tamam.

Nasılsın peki?

İyiyim.

Satranç şeyi nasıl geçti, hafta sonundaki?

Yeniden hafif bir bıkkınlıkla: Sana kim söyledi onu?

Sylvia söyledi. Neden ki? Sır mıydı yoksa?

Elbette hayır. Sana tabii o söylemiştir. Seninle bu konuyu konuştuğumuzu anımsayamadığım için sordum.

Eliyle kolçağın kolunu, solgun kumaşın kat yerini düzelten Peter soruyor: İyi geçti mi?

Evet.

Neydi, simultane oyun mu?

Evet, diyor Ivan. On maç yaptım.

Onunu da kazandın mı?

Evet.

Peter gülümsüyor: Benim dâhi kardeşim.

Hımm, diyor Ivan. Teşekkürler.

Neredeydi, taşrada bir yerlerde mi?

Evet, Clogherkeen'de. Leitrim'de.

Belediye organizasyonu muydu?

Evet. Aslında hoş bir yerdi, bir tür sanat merkezi. Sanırım orada farklı etkinlikler yapıyorlar. Bilmiyorum, kültürel şeyler. Müzik veya neyse işte. Çalışanlardan bazıları etkinliğe gelmişti, epey hoş insanlardı.

Peter'ın gözleri yeniden açılıyor şimdi. Şöminenin köşesi, gri ve beyaz. Devam et, diyor. Nasıl tiplerdi?

Bilmiyorum ki. Sanırım sanatla ilgili tipler. Sonrasında birer içki içmeye çıktık, satranç oyuncularını da geldi. Eğlenceliydi.

Hanımlar da var mıydı?

Ivan duraksıyor. Sonradan dışarı çıktığımızda mı? diye soruyor. Bir kadın vardı, kalan herkes erkekti.

Peki, güzel zaman geçirmene sevindim.

Bir duraksama daha. Evet, epey hoş biriydi aslında, diye ekliyor Ivan. Kadın yani.

Peter bir an sessizleşiyor; bu tanımlı kardeşinin ifadesiz, monoton sesinden duymak içine dokunuyor, hatta canını yakıyor. Sesimin kulağa böyle geldiğini düşünmek, veya bir zamanlar böyle geldiğini. Ayrıca ben okul korosunda tenor bölümünü söylemişim, o bariton. Ne güzel, diyor Peter. Ivan karşılık vermiyor. Acaba kimdi o kadın. Oralı bir tasarım öğrencisi belki, ekstazi almış, satranç etkinliğine komiklik olsun diye katılmış biri. Sonrasında Ivan'la sohbet etme tuzağına düşüp yüksek sesle: Ya evet, çok ilginç, derken arkadaşlarına bakışlarıyla: Kurtarın beni, demek zorunda kalmıştır. Ivan'ın asla fark etmeyeceği türde bir şey. Epey hoş biriydi, aslında. Peter sessizce kalkıp pencereye gidiyor. Dışarısı artık karanlık, jaluziyi indirebilir.

Peki nasılsın? diye soruyor Peter. Nasıl hissediyorsun?

Zaten sordun ya. Bir dakika olmadı, iyiyim demiştim.

Karşıdaki sıra evlerin ışıkları yanan, resim çerçevesi gibi aydınlık üst kat pencereleri. Bazen görebildiğiniz insanlar. Şurada bir çift yaşıyordu ve şurası mutfaklarıydı ama artık boş, diye düşünüyor. Bir keresinde kadınla göz teması kurmuştu. Geceleyin, aralarında uzanan karanlık sokağın üstünden. Peki, diyor Peter. O zaman sevindim. Ivan bir şey söylemiyor. Biraz yağmur yağmış olmalı çünkü sokaktaki şu adam şemsiyesiyle yürüyor. Camlarda hiç iz yok ama. Görebilmek için sokak lambasına bakıyor; evet, aydınlık havada sis gibi bir yağmur dalga dalga yağıyor. Sokak lambasından anlayabilirsin her zaman. Suyun düşerken ışığa tutunuşundan.

Şu anda her şey zor olmalı, biliyorum, diye ekliyor Peter.

Evet.

Bir sessizlik daha. Peter kordonu çözüp jaluziyi indiriyor. Babamla sık sık telefonda konuşuyor muydunuz? diye soruyor.

Bazen. Bir süre evden uzak kaldığımda veya her neyse işte. Neler yaptığımı sorardı. Veya köpekten söz ederdik, böyle şeyler.

Kardeşi konuşurken Peter odada dolanarak kanepeye gidiyor, kolçağa yarı ilişiyor. Sessizce bekliyor, bekliyorlar, ikisi de diğerini bekliyor.

Onu özlüyorsundur, diyor Peter.

Evet, özlüyorum.

Ne diyeceğini hiç bilmiyor. Ürküyor. Hem de neden. Basit bir soruya verilen dürüstçe bir cevap yüzünden. İçini sana açsın diye ona sataş ve sonra ne yap? Omuz silkip vah vah de. Ne anlamı var. Bu konuda sana yardımcı olamam. Ivan yardım beklediğinden de değil. Bir şeyler istiyormuş gibi, bir şeyleri açığa vuruyormuş gibi hissetmiyor. Zaaf olmayan şeyi gizlemeye gerek yoktur. Bu açıdan ondan daha normal. Daha açık. Evet, özlüyorum. Elbette, diyor Peter. Üzgünüm.

Sen iyi misin? diye soruyor Ivan.

Peter yüzüne temas eden sıcak, cam ekranı hissediyor. İyiyim tabii, diyor. Sesim iyi gelmiyor mu?

Yok, iyisin veya değilsin demiyorum. Nasıl olduğunu soruyorum yalnızca.

Peki, iyiyim ben.

Harika, diyor Ivan. Az önce fark ettim ki sen bana nasıl olduğumu sordun ama ben sana sormadım. Veya sorduysam bile hatırlamıyorum. Zaten dinlemezdim cevabını muhtemelen. Bunu çok sık yapıyorum. Yani soruyu sormayı anımsıyorum ama sonra cevap veren kişiyi dinlemiyorum. Veya tüm sohbet boyunca hiç soru sormuyorum.

Sorun değil.

Evet. Ama karşımdakine nezaketsizlik oluyor.

Ben olsam dert etmezdim, diyor Peter, biz aileyiz.

Hayır, haklısın. Ben daha geneli kastetmiştim.

Neden söz ettiğini asla gerçekten bilmiyorsun, değil mi. Denemeye çalışmak bile anlamsız. Her şeyden ne anlam çıkarıyor, neden söz ettiğini düşünüyor, ne demeye çalışıyor, asla hiçbir fikrin yok. Bir köpekle konuşmak gibi. Kocaman zeki bakışlı gözleriyle anlamadan sana bakıyor. Bir aslan konuşabilse ne dediğini anlayamazdık.

Peki, biliyorum, meşgulsün muhtemelen, diyor Peter. Seni daha fazla alıkoymayayım.

Tamam.

Yeniden pencereden yana bakıyor, jaluziyi indirdiğini unuttu. Boş, beyaz bir kare görüyor şimdi karşısında, bunu neden yaptı hiçbir fikri yok. Varsayalım Ivan aslan, varsayalım ben. Hangimizin aslan olduğu bir şeyi değiştirmiyor, yoksa değiştiriyor mu.

Dinle, hafta sonu birlikte öğle yemeği yemek ister misin? diye soruyor.

Duraksadığı uzayan eee sesinden anlaşılıyor. Sonra: Olur, tamam. Madem istiyorsun. Ama pahalı bir yer olmasın çünkü hâlâ ödeme bekliyorum.

Merak etme, ben hallederim.

Bu davetin altında başka bir neden yatmıyor, değil mi? diye soruyor Ivan. Mesela bana önemli bir haberi yüz yüze vermek falan gibi bir niyetin yok, değil mi?

Hayır.

Evlenmiyorsun veya öyle bir şey de yok?

Kiminle evleneceğim, söyler misin Ivan?

Ivan duraksıyor, sonra: Hayır, bilemiyorum. Yalnızca bir örnekti.

Bu sefer Peter duraksıyor. Hayır, öyle bir şey değil, diyor.

Tamam.

Sana öğle yemeği için mesaj atarım. Cumartesi diyelim. Olur mu?

Tamam. Hoşça kal.

Kapatıyorlar. Neden öğle yemeği dedi? Sylvia'ya anlatabilmek için biraz çaba göstermek istiyor, muhtemelen. Perşembe günü onu hastaneden aldığında sakinleştiricilerin etkisi geçerken konuşacak bir konu olur. Evlenmiyorsun veya öyle bir şey de yok. Cenazeden sonra, Sylvia'yla aynı odada kaldıklarında, Ivan düşünmüş olmalı ki. Bir şey olduğundan değil. Hiçbir şey olmadı da değil, ama olan o değildi. Birlikte aynı yatakta yattılar, hepsi bu. Onu kollarının arasına aldı. Belli bir duygu, evet, ama gerçekte bir şey değil. Ivan'ın bunu anlamasını bekleyemez, Peter bile anlamıyor zaten. Ivan her halükârda gözlemliyor ve her zamanki gizemli çıkarımlarına ulaşıyor. Sylvia'yla tanıştığında kaç yaşındaydı, belki dokuz veya on. Konuşmamayı tercih ettiği günlerdi. Konuşabiliyor, demişti Peter önceden Sylvia'ya, yalnızca konuşmuyor. Evde: dökülen boya, rutubetli halılar, giderlerden gelen koku. Ocağın üstünde kuruyan giysiler. Ivan'ın seyreden gözleri. Ona aldırma Sylvia, demişti babaları, utangaç yalnızca. Kuru bir rozbif dilimini çiğneyip yavaşça yutan Peter. Armut desenli muşamba masa örtüsü. Akşam yemeğinden sonra, temizlenen masada bir satranç maçı. Beyazları Sylvia almıştı. Konuşmak zorunda kalmadıkları için herkes minnettardı. Dâhi kardeşim. Her yıl doğum gününde postadan içinde özenli elyazısıyla yazılmış tebrik mesajıyla bir kart geliyor. Sevgili Sylvia, iyi ki doğdun. Umarım günün güzel geçer. En iyi dileklerle, Ivan. Kartın üstünde bir kuş resmi falan oluyor. Onun arkadaşlık anlayışı.

Ekranada Naomi'den gelen yeni bir mesaj beliriyor.

Naomi: hey yakışıklı

Naomi: müsait misin?

Mesajı açmak için ekrana dokunup hızla yazıyor.

Peter: Bu gece değilim

Peter: Sabah mahkemeye gitmem lazım

Peter: Her Şey yolunda mı?

Naomi: evet.....

Naomi: ama Şu hariÇ haha

İkinci mesaja banka hesabını gösteren bir ekran görüntüsü eklemiŐ, hesabın on yedi euro ekside olduğu görülüyor. İlişkileri bir tür etik ikilem. Şu andaki gibi, onunla telefonda konuşmaya gönülsüz oluŐunu aÇıklamak zor, ayrıca bu saate gidip Naomi'yi göremez ama yine de hiÇbir Şey söylemeden ona biraz para göndermekte Peter'a adlandırılmayacak lĖde yanlış gelen bir Şeyler var. Neden bu tür ruh hallerine kapılıyor, onunla konuşmanın düşüncesi bile canını sıkıyor, gerĖekten huysuzlaŐmak üzereymiŐ gibi hissediyor? Onu tek başına, ev arkadaşları olmadan yaşadığı ve teoride ne zaman isterse ağırlayabileceği bu apartman dairesine neden yalnızca iki kez ve iki seferinde de ĖeŐitli maddelerin etkisindeyken davet etti?

Peter: Anlıyorum

Peter: İÇine yarayacaksa Şimdi biraz para gönderebilirim istersen

Naomi: ahhhh teşekkür ederim

Naomi: Ėok zgnm, bir ilacımın reğetesini yenilemem lazım

Peter: 200 yeter mi?

Naomi: gerĖekten hayatımı kurtardın

Naomi: teşekkürler

Oyunu yle kusursuz bir beceriyle oŐynuyor ki Peter

bazen bunu yaptığı tek kişi olup olmadığını merak etmek zorunda kalıyor. Komik bir şey bu da. Çalışarak kazandığı parayı onun uğruna saçıp savuran tek ahmak olmak; arada çok fark yok aslında, yine de diğer seçenekten daha iyi. O şehir dışındayken olanlar, örneğin. Gerçi en azından sonradan Peter'a söyledi. Hayatta kalma konusunda uzman. Tembel de.

Naomi: yarın akşam burararda mısınız?

Peter: Henüz belli değil

Naomi: Tamam, peki

Parası karşılığında hiçbir şey beklemediğini, konuyu önemsemediğini, parayı gerçekten vermesine rağmen borç sayılmayan borcu almak için müsait bile olmayabileceğini vurgulama çabası. Diğer yandan o da tamamen insani, kişilerarası düzeyde Peter'ın soğukluğu yüzünden incinmiş ve reddedilmiş hissediyordur belki. Burada birisi diğerini kendi çıkarı için kullanıyormuş gibi görünüyor gerçekten. Ama kim ve nasıl? Peter onu, ekonomik ve cinsel açıdan. Veya o Peter'ı, ekonomik ve duygusal açıdan. Para vermek istismar olabilir; almak da öyle. Para baştan aşağı istismarcı bir madde, dahil olduğu her türlü ilişkisellikte yeni istismar biçimleri yaratıyor görünüyor. İnsan etkileşiminin çarklarını istismarla yağlıyor para genelinde. Peter şimdi kendini kötü hissediyor ve içinden onu gerçekten aramak, arkadaşları hakkında dedikodu yapmasını veya üniversitedeki dersleri için okuduklarını anlatmasını dinlemek, arada bir sorulmadan tavsiye vermek ya da yorum yapmak geliyor, böyle şeyler, ama çok geç. Her şey neden bu kadar karmaşık olmak zorunda? Nedenini biliyor. Ormanaltı bitkileri arasında iki hayvanın ışıldayan gözleri. Evet: Birbirlerinden istedikleri.

* * *

Sabah ütünün tıslayışı, tereyağlı küçük ekmek, bir miligram alprazolam, mavi kravat mı yeşil olan mı. Yemek masasının başına dikilip kahvenin soğumasını beklerken kâğıtlarını düzenliyor, düşünceleri kesik ifadeler halinde hızla akıyor, savunmanın ayrıntıları, birbirinden ayrılan ve yeniden birleşen ayrıntılar, sayfalara dokunan elleri soğuk ve nemli. Hukukun meselesi. Gündeme getirilmesi gereken bir soru da. Sonra evrak çantası, ağzında kalan acı tat, paltosu ve dışarıda ağaçların yaprakları arasında dolaşan soğuk ekim rüzgârı. Green çevresinde geniş gri caddeler, yavaşlayıp duran otobüsler, gökyüzünde dönen martıların çığlıkları. Park kapılarının üstünde hışırdayan yapraklar. Ship Caddesi'nin demir parmaklıklı pencereleri ve geri manevra yapan kamyonetler. Beyaz bulutlar arasında mavi bir açıklık, yağmurda yıkanmış parke taşları. Güneşin ışıltısıyla incecik parçalara ayrılan nehir, Grattan Köprüsü. Portland taşından sütunlu parapeti üstünde bakırdan yapılmış kademeli yarım kubbesi ve gün ışığında kirli yeşil görünen şapkasıyla mahkeme binası Four Courts. Etkiyi içeride giyinirken hissediyor; ellerinde ve ayaklarında başlayan ağır bir dinginlik hissi. Nefesi rahatlıyor. Düşünceleri düzenli ve ardışık bir hal alıyor, gerçekler düzene göre sıralanıyor, iddiaların ve karşı iddiaların azametli geçit töreni başlıyor. Rekreatif kullanım değil bu, demişti Naomi bir keresinde. Yani, onun için kullanıyorsan reçeteli alabilirsin. Koridor boyunca temizlik sıvısı kokusu, kulağa çalınan konuşma sesleri. Aldığı ilaca rağmen hissediyor onu; kendi doğruluğunun beyaz ışığını. Açık ve berrak bir kesinlikle. Mahkeme salonunda konuşması acelesiz, kusursuz, amansız akıyor. Hiçbir çelişkiye meydan vermeden. Tanıdık hâkimiyet hissi kusursuz, evet, hatta keyifli ve derken sona eriyor. Yeniden üstünü değiştiriyor, öğle yemeği yiyor, birkaç e-posta yanıtlıyor. Köpekle ilgili bir şey yapması

gerektiğini anımsıyor: Bana bırak, demişti ve bunu içtenlikle söyler gibiydi. Güneş ışığı altında tek başına nehir boyunca yürüyor. Öğleden sonra gireceği dersler var. Miligramla birlikte performansı konusundaki memnuniyetinin etkisi de azalıyor. Yargıçlar ahmak zaten. Tüm sistem yozlaşmış, Gonzaga yardakçıları, döner kapı olgusu. Kendi yanılısamalarının ölümü; bir şeyler uğruna mücadele etme arzusunun, tüm kutsal öfkesi bir kez olsun yönlendirilmişken, işe yararken üstelik. Yazmak ve yeniden yazmakla geçen geceler, zafer hayalleri, suçsuzluğunu kanıtlama, ağlayarak kucaklaşan müvekkiller. Geri kazandığı hayat amacı. Altı ay sonra gelen üç sayfalık konuyla alakasız, hata dolu hüküm. Üzgünüm. Ne desem bilemiyorum. Bir de meslektaşları. Güvensizlikten çılgına dönen, aynı esprileri giderek çatallanan seslerle tekrarlayan, çaresizce üstlerinin dikkatini çekmeye çalışan erkekler. Kadınlar neredeyse daha beter: Kıkırdayarak eşlik edişleri yok mu. Aman Tanrım, çocuklar, böyle söylememelisiniz. İnsanların yaşadığı anlamsız hayatlar. Ve sonrası, hiçlik, ebediyen. Hiçliğe karşı beyhude öfke. Bir şekilde yönlendiriliyor, ne fark eder ki. Nehir kenarındaki yürüyüş yolunda leopar desenli şapka takmış küçük bir kız külahta dondurma yiyor. Zihninin yüzeyine bir düşünce sakince yükseliyor: Keşke ölsem. Bazen herkese oluyordur kuşkusuz. Aynı fikir akıllarına geliyordur yani. Yıllar önce yaptığınız utanç verici bir şeyi anımsayınca aniden düşünürsünüz: Yeter artık, kendimi öldüreceğim. Yalnız onun durumunda utanç verici şey hayatı. Gerçekten yapmak istediği anlamına gelmiyor. Veya gerçekten istese bile öyle bir şey yapacak değil. Tek yaptığı düşünmek, hatta düşünmek de değil, sözcükleri kafasının içinde duymak. Açılan bir emniyet mandalı gibi tuhaf bir rahatlama: Keşke. En derin, en nihai arzu. İçinde yakıcı bir şey de var, lüks bir acılık, evet. Peki neden ol-

masın. Yani neden yapmıyor, düşüncesi bu kadar avutu-
cuysa. Ah, başkaları için elbette: Onları korumak için.
Başkaları acı çekmenizi tercih eder.

Giriş kapısının rutubetli, serin ve sessiz kemerinin
altından geçiyor. Avludaki geniş meydana çıkıyor; altın
rengi güneş ışığı, sonbahar. Kuşlar havada daireler çizi-
yor. Gökyüzü hafifçe vurulup çın çın yankılanan cam bir
çanak. Buradaki eski hayatı. Onu hep içinde taşıyor. Kol-
larının altında kitaplarla gülen genç insanlar. Dünyanın
dolup taşan kabından alınan ilk yudum. Her şeyin yeni-
den başladığı yer. Estetik görkemini hatırlıyor; arkadaki
yemekhane salonunda geçirilen akşamlar, dışarıdaki ten-
nis kortuna çöken alacakaranlık. Pencerelerden gelen
sesler. Lamba ışığı. Ona ağaçların altında yürüyerek kü-
tüphaneye kadar eşlik edişi. O hayatı bir gün daha yaşa
ve öl. Esen soğuk rüzgâr gözlerini gözyaşı gibi yakıyor. O
özlenen kadın. Buralarda olabilir, diye düşünüyor, onun-
la karşılaşabilir belki. Derslerinden birine uğrayabilir.
Cinsellik ve Romanın Kökenleri. Yarın onu görecek za-
ten. Sonunda Ivan'la konuştuğunu söyleyecek. Üst kat-
taki tuvalette şişesinden aldığı bir yudum su eşliğinde bir
hap daha yutuyor. Ekşi. Fazla ısıtılmış amfi. Pencereden
çan kulesinin kenarı ince beyaz bir çizgi halinde görünü-
yor. Öğrenciler esniyor, kâğıt bardaklardaki içeceklerini
yudumluyor, tırnakları klavyelerde tıkırdıyor. Yaptığı
esprilere kibarca gülüyorlar. Giysileri yünlü kumaştan,
omuzlarında çantalar. Kıyafetleri öyle yeni ki mağaza-
dan kalma kat izleri hâlâ duruyor. Kendisi de öyleydi, bir
zamanlar. O hayatı bir saatliğine daha yaşa.

Bir randevu için yeniden nehrin diğer yakasına ge-
çiş. Üniversitenin sıcak ve her nasılsa mahrem iç mekân-
ından çıkınca zihni ve bedeni korumasız kalıyor. Has-
saslaşıyor. Şehrin her zamanki tekdüze griliği. Ne kadar
bıktırıcı, bayat, yavan ve verimsiz. Gary buralarda oldu-

ğunu bilmek, birer içki içmek, akşam yemeğine çıkmak istiyor. Naomi mesaj atıyor; akşama planın var mı? Başka insanların hatırına böyle devam etmek, kim için yapacak ki bunu? Naomi için değil, Tanrı biliyor. Yapsa durumu daha iyi olur onun. Sylvia için de değil. Onun için acı çekmesini istemez Sylvia. Fiiliyatta hayatının temel ilkesidir: Kimseden bir şey talep etmez. Özellikle de ondan. Barın arkasındaki alçak, uzun ayna sokaktan geçen trafiği gümüşü yansıtıyor. Gary ona Kurumsal İlişkiler Komisyonu hakkında bir anekdot anlatırken sessizce baktığı basılı menüdeki yazım hatalarını fark ediyor. Brokoli. Ivan için muhtemelen, diye düşünüyor sonunda. Bunu ona yapamazdı, gerçekte. Sevgiden ziyade doğru olmayacağı için. Önce baban, sonra abin: Hayır olmaz. On dan gerçekten hoşlanmasan bile, yine de olmaz. Hikâyenin duymadığı can alıcı noktasına ikna edici bir gülüşle eşlik ediyor. Klasik, diyor. Birkaç kişi daha geliyor, bir kadeh daha, iki kadeh ve o his giderek yumuşuyor. Düşünceler yavaşça zihnine ulaşır kıyıya vuran su gibi her şeyi kaplıyor. Gary ve diğerleri fena adamlar değil. Ellerinden gelenin en iyisini yapıyorlar. Onun gibi yorgun ve hayal kırıklığına uğramış insanlar. Mümkün olduğunca birbirlerine destek oluyorlar. Ray, Costigan burarlarda mı diye sorunca Gary hayır, Londra'da diyor. Karısı yine hamile biliyorsun. Bilmiyordum aslında. Ona bir mesaj atayım. Cenaze için bir kart gönderdi sağ olsun. Bir tane daha içer misin? Çok içerse yarın hastanede akşamdan kalma dolaşır. Onu hemşirelerin önünde rezil eder. Telefonunu cebinden dışarı kaydırıyor; dokuzu geçmiş bile. Bir mesaj yazıp göndere basıyor, içkisini bitiriyor. Gidiyorsun demek? Güzeller güzeli Naomi'ye selamlarımızı söyle. Paltosunun düğmeleri ilikli. Nehrin soğuk, karanlık havası onu sokaklarda taşıyor. Gözleri rüzgârda yeniden yaşıyor. Yalnızca Ivan uğruna yaşa-

maya devam etmek, düşünsene. Düşünmesi bile depresifleştiriyor. Erkenden kalktığı her sabah, işte geçirdiği her saat, tek başına hazırlayıp yediği her sefil yemek. Hepsi hemen hiç konuşmadığı küçük erkek kardeşi için. Gerçi o Peter'dan böyle bir şey talep etmedi. Başka talep eden de olmadı. Öyle bir şey yapıp yapmayacağını umursayacak birileri olduğunu düşünmek bile hezeyan belki de. Onların suçu yok. Kendi başarısızlıkları, yaptığı hatalar, yüzüstü bıraktığı insanlar. Kendinden tikslenme. Yenilgi. O duştayken yaptığı banka transferleri. Unut bunu şimdi. Sylvia'nın her şeyi yok eden acısı. Cenazedeki o takım elbise. Bir de babası. Can çekişmesi. Ölümün kaçınılmazlığı. Anlamsız varoluş, ahlakın hiçlik etrafına kurulmuş sahte yapı iskelesi. Tek hakikat nihai, kalıcı hiçlik. Kayan kapılar önünde açılıyor, James's Caddesi'ndeki Spar Market'e giriyor, aydınlık iç mekânda başının zonkladığını hissediyor. Radyodan gelen hafif gevezelikler. Aldığı bir şişe viskiyi ve plastik kutu içindeki donutları temassız ödüyor. Teşekkür ederim, teşekkürler.

Eve yaklaşınca köşeden mesaj atıyor. Açılan kapıdan gelen ışığı görüyor. Kapı çerçevesini tutan el koyu renk ojeli. Onun eli değil, Janine'inki. Tombul güzel yüzüyle gülümsüyor. İçeri gel, diyor. Ah Tanrım, donut mı getirdin? Birlikte koridorda yürüyorlar. Parfümünün canlı, tatlı kokusu. Evet, evde durumlar nasıldır bilemedim, diyor. Janine'in elmacikkemiğinde kalp şeklinde minik bir iz; gümüş rengi bir çıkartma. Seni seviyoruz Peter, diyor. Mutfakta çıplak uzuvlar parıldıyor, içerisi duman altı, dökülmüş içkiler. Naomi deri mini eteğiyle mutfak tezgâhında oturuyor, kaçık çoraplı bacaklarını sallıyor. Yüksek cazibe. Sokakta yanından geçtiği her erkek, diye düşünüyor Peter. Ona yapmasına izin verdiği şeylerin hayalini kuruyor çaresizce. Yanında arkadaşlarıyla gülüyor, her zamanki gibi. Işıklar loş, müzik bangır bangır. Şimdi oda-

nın diğerk ucundan onu görüyor. Bakışıyorlar. Altdudağını emiyor, gülümsüyor, arkadaşlarını unuttu bile. Peter yaklaşırken tezgâhtan kayarak iniyor. Merhaba sevgilim, diyor. Onu öpmek için eğilirken parmaklarının altında yarı şeffaf bluzunun ince kumaşını hissediyor. Votka ve limonata tadı. Naomi sırtını tezgâha yaslıyor. Gençliğin ayımazlığı. Onun güzelliği ve mutluluğunu görmek içine dokunuyor. Bazen Naomi'nin arkadaşlarının kendisi hakkında ne düşündüğünü merak ediyor. Yetkin, göz korkutucu yetişkin. Veya yalnız, çaresiz bir herif: En utanç verici şey, düşünsene. Erkekler kıskanıyordur belki. Yarı şeffaf kumaştan bluzu, kusursuz, dik memeleri. Şimdi Peter'a bir şeyler söylüyor ama gürültü sesini tahrif edip yutuyor. Ne? diyor Peter. Abartılı ifadelerle yeniden telaffuz ediyor: Mahkeme nasıldı. Peter kaşlarını kaldırıyor. Ah, iyiydi, diye karşılık veriyor. Teşekkürler. Parmakları Naomi'nin saçlarının arasında, ensesinde. Kazandın mı? diye soruyor. Peter gülümsediğini hissediyor, eli onun kalçasında. Bugünlük evet, diyor. Naomi gülüyor, pembe dili, dilindeki gümüş parıltı. Ne kadar seksi, diyor. Donut kutusu açılıyor, elden ele dolaşılıyor, Naomi birini alıp parmaklarıyla ikiye bölüyor. Arkadaşları gizli güvenlik görevlilerinden konuşuyor. Şekerli, yumuşak donut parçalarından birini yutan Naomi diğerini ona ikram ediyor, Peter alıp yiyor. Gizli güvenlik görevlisi misin diye sorarsan sana cevap vermeye mecburlar mı? diye soruyor arkadaşısı Seamus. Peter diğerlerinin ona baktığını fark ediyor. Hayır, diyor. Değiller. Kızlardan biri, Leah şöyle diyor: Yasalara göre söylemek zorundalar sanıyordum. Ağzına bir parça daha donut atan Peter cevap veriyor: Yasa diye bir şey yok. Seamus gülüyor. O zaman sen ne iş yapıyorsun? diye soruyor. Yorgun Peter gülümseyerek cevap veriyor: Yalan söylüyorum. Naomi parmaklarıyla oynuyor. Müzik migren ağrısı gibi zonkluyor. Onunla dans

edecek kadar sarhoş muyum, diye merak ediyor. Şarkının sonuna dek mükemmel ve sonsuz bir hayat.

Elini Naomi'nin koluna koyan Janine: Ona mektubu anlattın mı? diye soruyor.

Ne mektubu? diyor Peter.

Ona bir göster, olur mu?

Naomi yüzünü buruşturuyor. Odamda, diyor.

Odası tuhaf biçimde boş. Yatağı dağınık, parkeler gürültüden titreşiyor. Peter paltosunu çıkarıyor, gardırop kapısına asıyor. Bakış alanının kıyısında duvarlar ağır ağır dönüyor. Naomi tuvalet masasının üstündeki kâğıtları karıştırırken yatağa oturuyor. Evet, bunlardan bir tane daha geldi, diyen Naomi zarfı uzatırken Peter'ın başı küt küt zonklıyor. Önemi yok, diyor Naomi. Diğerlerine sana göstereceğimi söyledim de.

Loş ışıktaki gözlerini kırıştıran Peter yırtılarak açılmış zarfı kaldırıyor. Mahkemedeki tahliye emri. 22/09 tarihli.

Peki, diyor.

Naomi bağdaş kurup yanına oturuyor, uzun parlak saçlarını ensesinden öne alıyor. Durum kötü mü? diye soruyor.

Peter gözlerini sıkıca yumup yeniden açıyor; harfler sayfanın üstünde kımıldıyor, kararıyor. Evet, kötü, diyor. Bilemiyorum. Yarın doğru dürüst bakarım.

Naomi mahkeme emrini ondan alıp kendisi gözden geçiriyor. Sarhoş musun yoksa yine Xanax'a mı başladın? diye soruyor.

Gözlerini yeniden kapatıp sırtüstü uzanan Peter: İki-
si de, diyor.

Naomi'nin ona baktığını hissediyor veya işitiyor. Öyle yapmaman gerekiyor, diyor Naomi.

Peter amaçsızca yalan söylüyor: Yarımdı, saatler önce almıştım.

Alnında Naomi'nin elini hissediyor, parmakları nazik dokunuşlarla saçlarını geriye itiyor. Biraz uyuyup kendine gelmek ister misin? diye soruyor.

Bu kadar yakın olunca o da bir şekilde kendisiymiş, karanlığın dibinde aynı kişiymişler gibi geliyor. Olmaz, diyor. Kalamam.

Naomi elini çekiyor. Neden?

Sabah bir işim var.

Mahkemede mi?

Hayır, diyor. Bir arkadaşımı göreceğim.

Dilinin hafif bir şakırtıyla damağından ayrılışını duyuyor. Arkadaşın Sylvia, diyor Naomi.

Gözlerini açınca Naomi'nin ona bakan gözlerini görüyor. Evet, diyor.

Sürekli görüşüyorsunuz.

Öyle mi yapıyoruz?

Naomi'nin gözleri parlak ve sakin. Onu beceriyor musun? diye soruyor.

Peter bir an daha ona bakıyor. Hayır, diye karşılık veriyor. Uzun zaman önce, ama artık hayır.

Naomi yavaşça, aynaya bakarmış gibi başını sallıyor, bakışlarını yeniden tahliye emrine indiriyor.

Umrunda mı ki? diye soruyor Peter.

Başını kaldırmadan gülüyor. Klamidya kapmak istemiyorum, diyor. Yani evet, o ölçüde umursuyorum.

Peter bakışlarını tavana çeviriyor. Çıplak sönük ampul. Merak etme, diyor. Kapsan bile benden kapmazsın.

Naomi'nin parmakları elindeki kâğıdın katlanmış köşesiyle oynuyor. İkiniz yeniden birlikte olmaya mı karar verdiniz? diye soruyor.

Neden sordun, iş bulup çalışmak zorunda kalmaktan mı korkuyorsun?

Naomi hiç duraksamadan kıkır kıkır gülüyor. Evet, sonuçta, ne kadardı? Son altı haftadır bana verdiğin iki yüz euro'yla geçiniyorum, değil mi ama?

Peter kendini tutamayıp gülümsüyor. Peki, diyor. Anlaşıldı.

Neden uğraşıyorum bilmem. Bana nazik davranmıyorsun bile.

Nazik insanları sevmiyorsun ki.

Oda kapısı patırtıyla açılıyor, arkadaşları beliriyor: Janine, tanımadığı iki kız, çocuğun biri. Sizi bölüyor muyuz? diyor kızlardan biri. Telefonun çalıyor, diyor Janine, Naomi'ye. Işığı yanan telefonu Naomi'nin havada kapan hızlı ve çevik ellerine atıyor. Naomi telefonu kulağına götürürken yataktan kalkıyor, arkasını dönüyor. Selam, diyor. Ne? Bir daha söyle. Kapı açıldığı için müzik daha yüksek sesli şimdi. Diğer kulağını eliyle kapatan Naomi odada dolaşüyor. Dışarıdan bağrışarak gülüşenlerin sesi geliyor. Janine yatağa, yanına oturuyor, sakıncası yoksa, katlanmış mektubu alıyor. Seni duyamıyorum, diyor Naomi, telefona. Bir saniye bekle. Oda kapısına yığılmış insanların arasından kendine bir çıkış yolu çizerek arkasına bakmadan gidiyor. Sana bunu gösterdi mi? diye soruyor Janine. Peter başını çevirip mektuba bakıyor. Baş ağrıyor. Evet, diyor. Henüz okumadım, yarın sabah bakacağım. Gardırop kapısına yaslanmış duran çocuk gülümseyerek sigara sarıyor. Siz nasıl tanışmıştınız peki? diye soruyor. Sorunun muhatabı olduğu anlaşılan Peter dönüp Janine'e bakıyor ama o ağzını sımsıkı kapatıyor. O halde yeniden çocuğa dönecek Peter. Pardon ama sen kimsin? diye soruyor. Herkes sıkıntıyla gülüyor. Burada yaşıyorum ben, diyor çocuk. İsa aşkına. Peter şimdi ne yapacak, Naomi'nin telefonu kapatıp geri dönmeye karar vermesini mi bekleyecek, tabii dönerse. Çevresinde arkadaşları gülüşmeye devam ediyor; muhtemelen ona gülüyorlar. Beyhude öfkeden titriyor Peter. *Siz nasıl tanışmıştınız peki.* Neyi kastettiğini anlıyor elbette. Hayranlarından biri. Belki seviye atlayıp gerçek hayata geçecek kadar bol para dökmüştür.

Kız arkadaş deneyimi için. Gülerken neler düşünüyorlar kim bilir. Noel'den sonraydı, bir gece bir barda tanıştık, diyebilir aslında. Numaramı istedi. Sonra onu yürüyerek eve bıraktım, yaşadığı kiralık evin durumundan, internet sitesindeki profilinden söz ettik. Masumane bir flörttü, hepsi bu. Zaten başka biriyle birlikteydim. İlgisi hoşuma gitti sadece. Bakışmak hoştu. Sonra mesajlaştık, dışarı çıktığımız gecelerde arada bir buluşmaya başladık. Aramızda bir şey geçmedi. O dönemde bir arkadaşşıma ondan söz ettim, fotoğraflarından bazılarını gösterdim ve kız bana ateşle oynuyorsun, dedi. Abarttığımı düşündüm. Galiba birlikte dans ettik, içkileri ben aldım yanılmıyordum. Küçük oyunumuz karmaşıktı. Bakışlarındaki zekâ. Onunla konuşmak isteyen diğer erkeklerin tümünü görmezden gelmesi. O güç hafiften baş döndürücüydü. Bir tür uyuşturucu gibiydi. Hâkimiyet yarışı; iki taraf da birbirini pes ettirmeye, itirafa zorladı. Bir akşam evin merdivenlerinde kalmamı istedi. Sahte kürk ceketi içinde titriyordu. O sordu bana. Ne yapmamı istersin, dedim, kız arkadaşşımdan ayrılalım mı yani? Evet dedi. Düşüneceğimi söyledim. Aptalca bir durumdu. İşlerin çığrından çıkmasına izin verdim. Ona kapıldım ya da her neyse işte. Demek istediğim, Tanrı aşkına, yirmi iki yaşındaydı. Ayrıca yasal açıdan evsizdi ve seks işçiliği diye nitelendirileceğiniz şeyin eşiğindeydi. Düşününce, evet tam da bu haldeydi. Peter, dedim kendime, sen avukatsın, otuzlu yaşlarındasın. Baban kanser tedavisi görüyor, sorumlulukların var. Bu kız için hayatını mahvetme. Umrunda bile değilsin, onun için bu yalnızca bir oyun. Dur da düşün biraz. İnsanlar ne der. Arkadaşların, ailen. İtibarın. Tabii mantıklı gerekçeler artık işe yaramıyordu. Kan beyne ulaşmıyordu artık. Tadını hayal edince salyaları akıyordu. Böylece, evet, kız arkadaşşımdan ayrıldım. Güzel kadındı, bu arada. Mount Anville mezunu, danışmanlık

firması ortağı. Babası yargıç, sık sık karşılaştığım biri. Merak etmeye gerek yok. Şimdi bir meslektaşımın görüşüyor, yakında nişanlanırlar. South Circular'da bir eve taşınırlar belki. Bu sırada ben de sık sık hastane ziyaretleri yapıyor ve şu anda pis ve yasadışı bir işgal evinde bir döşekte yatıyorum, Naomi de başka bir odada telefonla konuşuyor. İşte böyle, biz bu şekilde tanışmıştık. Ah hayır, kanser tedavisi ne yazık ki başarısız oldu, sorduğun için teşekkürler. Öldü.

Nereye gidiyorsun? diye soruyor Janine.

Ayakkabılarını giyerken cevap veriyor: Dışarı.

Ama daha yeni gelmiştin.

Gardırop kapısının köşesine astığı paltosunu alıyor, bir şey söylemiyor.

Naomi'ye ne diyeyim? diye soruyor Janine.

Merdivenlerden yukarı, şimdi dışarıda yalnız. James's Caddesi karanlığa gömülmüş. Bir taksi durduruyor, biniyor. Saat onu yirmi geçiyor. Baggot Caddesi'ne lütfen, diyor. Teşekkürler. Telefonuna yazıyor: Sana uğrayabilir miyim? Bundan daha kötü fikirleri de olmuştu. Böylece hastaneye birlikte gidebilirler ve şey sırasında onunla birlikte bekleyebilir. Epidural. Şimdi düşününce mantıklı geliyor aslında. Apartman dairesinin amansız, sıkıcı sessizliğine dönmeyi biraz ertelemek. İstemsiz anımsayışlar. Onu beceriyor musun. Keşke. St. Audoen's'ın taştan revakının önünden geçerken cevap mesajının hafif titreyişi: Elbette, evdeyim. Gün boyu deneyimlediği ilk huzurlu an. Birden dokunaklı geliyor. Gözlerini yumup kendini bu hisse bırakmak istiyor. Onu düşünüyor, sakın yalnızlığı içinde belki bir roman okuyordur. Taksiye nakit ödeme yapıyor ve bahşiş bırakıyor, paldır küldür sokağa iniyor. Anahtarı cebinde buluyor, merdivenlerden çıkıyor, muşamba döşemede bisikletin lastik izleri, daha küçük ikinci anahtarla apartman dairesinin kapısını açıyor.

Loş antrede ısınmış yemek yağı kokusu, alçak sesle çalan hafif müzik. İmparator Konçertosu, diye düşünüyor; noktürn. Salona girince onu görüyor, evyenin başında, sırtı ona dönük. Müzik ve açık muslukta tıslayan su. Kapı ağzında durup seyrediyor; dimdik omuzları, dar kalçası, aspiratör ışığında altın sarısı görünen saçları. Sessiz, iyi düzenlenmiş varoluşu. Elbette, evdeyim. Peter her zamanki gibi sarhoş ve kaotik haliyle davetsiz misafirlik yapıyor. Peki neden. İkiniz yeniden birlikte olmaya mı karar verdiniz. Ben geldim, diyor yüksek sesle. Ona doğru dönmeden güzel ve pes sesiyle karşılık veriyor: Bu sabahki oturum nasıl geçti? Peter sözlü iddianameyi kısaca özetliyor. Keyifle, eğlendirerek. Neredeyse ayılmış gibi hissetmeye başlıyor. Sylvia ellerini kurulama havlusuna silerken gülümsüyor. Gri yün kazağı. Saçındaki klipsli bağa toka. Diğer evin gürültüsü ve karmaşası hezeyanlı bir kâbus gibi dağılmaya başlıyor. Onun varlığının huzurlu sessizliğine uyanınca rahatlamış hissediyor.

Yarın konusunda nasıl hissediyorsun? diye soruyor.

Havluyu asıp Peter'a doğru dönüyor. İyi, diyor. Endişlenecek bir şey yok.

Sessizce bakışıyorlar. Sevgiyle nefreti ayırt etmek bazen olanaksız. Karşılıklı temsil ettikleri; tatmin edilemez arzular. Fakat yine de cenaze boyunca Peter'ın elini tuttu. Peter da yarın hastanede onun yanında olacak, sıkılacak, endişelenecek, her zamanki gibi telefonunu kontrol edip duracak. Evet, bu benim adım. Yani, hayır, pardon, kocası değilim. Kocasını yok. Demek istediğim, onunla birlikte geldim ama biz birlikte değiliz. Koşulların tahribiyle okunaksız şeylere dönüşen ilişkiler. Platonik hayat ortaklığı. Ayrı yaşıyorlar elbette. Böylece Peter başka kızların peşinden koşabilir, parasını saçabilir, kendini utanç verici durumlara düşürebilir, sabah dörtte sarhoş halde kimseyi uyandırmadan eve dönebilir. Sylvia da

onun bedeninin dikkat dağıtıcı fizikseliği, kapladığı devasa alan ve fazla etçil iştahıyla uğraşmadan küçük apartman dairesinde biraz çalışmaya fırsat bulabilir. Her şey olup bitmeden önce mükemmel bir ekip olduklarını hatırlıyor Peter. Kolaymış gibi görünüyordu onlara bakınca. Sesleri havada keskin çınlar, düşüncelerinin hızıyla ışıldardı, ele aldıkları konuyu hafif, serbest sıçramalarla işler, her cümleyle iddiayı yeniden yakalayıp güçlendirirlerdi ve evet, Peter bazen sırf neşelensin diye onu güldürdü. Onun zekâsının huzurunda olmak: Daha güzel bir havayı solumaktı. Hâlâ da öyle geliyor. O açıdan hâlâ hayran ona, zihninin güzelliğine. Yalnızca bu da değil. Şimdi düşünüyor da dün gece Ivan'ı onun için aradı, sohbeti onun için zorla da olsa sürdürdü, ne işe yarayacaksa artık. Onun için, onun onayını istediği için. Onu etkilemek için üstlendiği davalar hep zor, getirisi az, kazandırmayan işler. Onun saygısını kazanmak için. İçindeki tüm iyilik, kırıntısı ne kadar kaldıysa. Onun tarafından sevmeye çalışmaktan. Onun etiği: Hayat prensibi. Sylvia da ona bakıyor. Peter avucuyla onun kalçasına dokunuyor. Her şeye rağmen. Ölüme, hiçliğe. Bir an daha karşılıklı bakıyorlar, konuşmaya gerek yok, biliyorlar. Sonunda Peter öpüyor onu. Sylvia'nın dudaklarındaki kabullenici sıcaklık. Peter onu kendine çekiyor, ince ve narin bedenini kendi gövdesine yaslayıp bağrına basıyor. Sylvia içkili olduğunu anlıyor tabii, nereden geldiğini de biliyor muhtemelen. Aslında neden buraya geldiğini merak ediyor olmalı: Nedamet getirmek için mi? Affet beni, çünkü. Hayır öyle değil, demek istiyor ona. Neden o zaman. Yalnızlık dehşetinden. Kız arkadaşına sinirlendiği için. Zamanı geri kazanma sanrısı; yeniden genciz, âşığız, mutluluk vaadi, konuşma sakın. Hayır, bu da değil, yalnız bu değil. Basitçe onun yanında olma ihtiyacı. Yıkılmış ve yenilgiye uğramış halde onun yakınlı-

ğının tesellisini aramak. Artık ayrı olmayana dek yakınlaşmak, yakınlaşmak, diye düşünüyor. Sylvia'nın sırtı mutfak tezgâhına yaslı. Babasıyla yoğun bakım ünitesinde son konuşması. İçeri girip çıkan, oksimetreyi sık sık kontrol eden hemşire. Ağustos sonunda sıcak bir akşamüstü. Sylvia nasıl? İyi. Sürekli seni soruyor. Kendisi de gelip ziyaret etmeyi çok isterdi. Ah, müthiş bir kadın. Onu düşündüğümü söyle. Peter onun kazağını çıkarıyor şimdi; ince tişörtü, yumuşak kotondan beyaz sutyeni. Boynunu nazikçe öpüyor. Kendi hantallığından korkuyor. Elleri çok büyük, azman eli gibi. Bundan genellikle haz alır. Oysa şimdi düşünmesi bile korkunç. Yeniden ağzını öpüyor. Parmak uçları tişörtünün altında. Gözleri kapalı Sylvia belli belirsiz bir sesle konuşuyor: Yapamam biliyorsun... Peter karşılık veriyor: Evet, biliyorum. Duraksıyor. Sylvia'nın yanakları pembeleşiyor. Canını yakmıyorum, değil mi? diye soruyor Peter. Hayır, diyor Sylvia. Hoş. Ona bu kadar az şey verebilmek, diye düşünüyor Peter. Sevgi dolu dokunuşların basit, neredeyse masumane hazzı. Ona izin verse. Peki ne için: Peter'ın arzusu için mi kendi arzusu için mi. Nasıl hayatlar yaşadılar. Evlenmiyorsun veya öyle bir şey de yok. Çok geç kalmadık, diye düşünüyor, değil mi. Her şeye rağmen denemek için. Birlikte yaşayabilecekleri hayat. İstedikleri değil, yaşadıkları hayat. Gece uyanıp onun tanıdık ağırlığıyla yanında uyuduğunu hissetmek. Bu kadarı yeterli değil mi. Hemşireler sorduğu zaman: Evet, benim, demek. Sylvia'nın dudaklarında hafif bir iç çekiş. Denizaşırı bir yerde, perdeleri çekilmiş sıcak otel odasında genç ve ıslıl halini anımsıyor. Çırılçıplak yatağa uzanıp, elini çenesine yaslayıp şiir okuyuşunu. Beni bekleyeceğin yerde: Evet, bildiğim, o zamanlardaki halinle. Hayat kusursuzken. Bir zamanlar öyleydi. Şimdi onu bırakması ikisi için de daha iyi olacak belki. Sylvia bana yar-

dım et. Özür dilerim. Sylvia onun adını mırıldanınca çağrısına düşünmeden bir kez olsun dürüstçe karşılık veriyor: Seni seviyorum. Ben de seni seviyorum, diyor Sylvia. Peter gözlerini yumuyor. Bitkin, sarhoş, utanç içinde. Bağışlanmayı arzuluyor. Her şeyi geri almayı. Doğru hayatı yaşamayı.

Perşembe günü öğleden sonra, Margaret seramik döşeli alçak tavanlı koridordan üst kattaki stüdyoya gidiyor. Kapı aralık bırakıldığından içeride taşınır teypte metalik bir tınıyla çalan müziği ve Allannah'nın müziği bastıran sesini işitebiliyor: Şimdi ikinci duruş. Dirsekler yukarı, kızlar. Aferin, güzel. Margaret yaklaşırken müzik aniden kesiliyor, başa alıyor, yeniden başlıyor. Alannah yüksek sesle sayıyor: Ve iki, üç, dört... Margaret aralık kapıyı yarıya kadar açıp içeri bakmadan önce parmak boğumuyla hafifçe tıklatıyor. Pencereden odaya solgun beyaz ışık doluyor. Tek parça dans kıyafetleri içinde incecik yeniyetme kızlar, ayaklarında pisi pisilerle, elleri barda duruyorlar; yüzleri pembe ve biçimsiz, incecik uzuvlarıyla yavru ge-yikleri andırıyorlar. Ufak tefek, kaslı Alannah sıkıca topuz yapılmış saçlarıyla gülümseyerek kapıya geliyor. Margaret anahtarları ona teslim ediyor. Harikasın, diyor Alannah. Sorun değil, diye karşılık veriyor Margaret. Arkasını dönen Alannah yeniden kızlara hitaben konuşuyor: Dönüşe dikkat. Margaret kapıyı kapatıyor, sessizleşen koridorda tek başına yürürken ayakkabıları seramikte hafifçe tıkırdıyor. Aşağıda kafe epey kalabalık. Bebekli, pusetli kadınlar, köşede çaydanlıktaki çayıyla Mrs. Harrington, lavabonun yanında tangırdayan espresso makinesi. Mar-

garet her zamanki öğleden sonra kahvesini ısmarlayıp tezgâhın yanında beklerken bir gazeteyi karıştırıyor. Sayfaları daha önce çevrilen gazete yağlanmış, kahverengigri lekelerle kaplı. Buhar borusu süt sürahisinin içinde tıslıyor, önlüğü içinde Doreen soruyor: Akşam geri gelecek misin? Başını gazetenin Mektuplar bölümünden kaldıran Margaret cevap veriyor: Hı hı. Çello. Çok iyi olduğunu söylüyorlar, adamın. Doreen fincanı ve sürahiyi tezgâha bırakıyor. Al bakalım canım, diyor. Gazeteyi katlayan Margaret sürahiyi alırken: Harika. Teşekkürler, diyor. Ofise dönüyor, Linda telefonda konuşuyor, Margaret diğer masaya oturup bilgisayarı uyandırıyor, e-posta kutusunu açıyor. Dışarıda, aşağıdaki sokakta kahverengi kuru yapraklar park halindeki araçlara doğru sürükleniyor. Linda telefonu kapatınca Margaret'la yeni hediye çekleri hakkında konuşuyorlar, David'in fikri; bilet satış uygulamasını eleştiriyorlar; işe yaramaz ve David'den, ofisin pazartesi gününden beri görmedikleri yönetici müdüründen söz ediyorlar. Margaret sıcak ve acılığı kadife gibi yumuşak kahvesini yudumluyor, dışarıda kuru yapraklar dağılıp savruluyor.

O akşam işten sonra, arkadaşı Anna'nın evinin arka bahçesinde Anna kuş yemliklerini dolduruyor, Margaret banka oturup onu seyrediyor. Ekim başı. Anna yine genetiğiyle oynanmış sivrisineklerden söz ediyor, eski klasik sivrileri, Tanrı'nın özgün yaratılarını öldürmek –ya da belki de yalnızca üremelerini engellemek, Margaret emin olamıyor– için ABD'de bir yerde yaban doğaya salındıklarını anlatıyor. Margaret, telden yapılmış küçük besleme düzeneğini bir ağacın dalına asmasını seyrettiği Anna'nın sivrisinekler hakkında anlattıklarını daha önce duymuş olmasına rağmen dinliyor. Şeytanın avukatlığına soyunmak gerekirse, diyor Margaret, sıtma çok fazla insanı öldürüyor bence. Başka bir yemliği dolduran Anna'nın

buklelerinden biri alınca düşüyor. Elbette öyle, diye karşılık veriyor. Ama bunu bir tıp laboratuvarında yapmıyorlar, ekosistemle oynuyorlar. Güneş alçak bir bulutun arkasından çıkınca Margaret soğuk beyaz ışığa karşı gözlerinden birini kısıyor, diğer gözü bir ağacın gölgesinde kalıyor. Hey, diyor. Sana anlatacağım bir şey vardı. İkinci yemliği asan Anna gelip Margaret'ın yanına, banka oturuyor. Margaret ona bakmıyor ama kıvılcıdadığını duyuyor, ince tahtalara binen ağırlığını hissediyor.

Neymiş o? diyor Anna.

Hafta sonu salonda satranç kulübünün etkinliği vardı, biliyorsun.

Hayır bilmiyordum. Ne tür bir etkinlikti, yarışma mı?

Hayır, diyor Margaret. Şey, aslında bilmiyorum. Dublin'den on kişiyle aynı anda maç yapsın diye bir satranç oyuncusu davet ettiler.

Vay, gerçekten mi? Kazandı mı peki?

Margaret hafifçe gülümseyip, Hı hı, diyor.

On maçı da kazandı yani?

Evet.

İnanılmaz, diyor Anna. Nasıl başardı bunu? On kişiyi birbirine karşı mı oynattı?

Margaret daha dik oturmak için sırtını bankın arkasına yaklaştırıyor. Hayır, diyor. Bir an düşündükten sonra ekliyor: Öyle yapsa on maçı da kazanamazdı, değil mi? Demek istediğim, düşünürsen maçların ancak yarısını kazanabilirdi.

Ah. Doğru. Ama bir tür numarası olmalı yine de. Yani oraya gelen herkesten on kat daha iyi olduğuna şüphe ederim.

Ama diğer oyuncular satranç kulübü üyesi sıradan insanlardı. Biri on yaşındaydı. Önemi yok gerçi.

Tek söylediğim adamın bir sistemi olması gerektiği, diyor Anna.

Güneş bir bulutun arkasında kalınca bahçe kararıyor. Bence sistemi iyi satranç oynamaktı, diyor Margaret.

Böyle bir etkinlik olduğunu bilsem Luke'a söylerdim. Biraz satranç oynuyor.

Margaret ona dönüp soruyor: Öyle mi?

Evet, internette. Biliyorsun, inanılmaz karmaşık bir oyun. Yani insanlar daha iyi oynamak için ömür boyu çalışıyor.

Evet, biliyorum, diyor Margaret. Onlardan biriydi. Bu adam yani.

Bir satranç ustası mı?

Bilmiyorum. Öyle bir şeyler. Anlatacaklarımın satrançla ilgili bölümüne fazlaca odaklandık gibi geliyor.

Anna omuzlarını hafifçe titreterek silkince bahçe gerçekten soğudu, diye düşünüyor Margaret. Pardon, diyor Anna. Anlatacaklarını satrançla ilgili sandım. Lütfen devam et.

Sorun değil, diyor Margaret. İç geçiriyor, yoğunlaşan soğuğu ellerinde ve yüzünde hissediyor. Luke'un satranç oynadığını bilmiyordum, diye ekliyor. İçeri girelim mi?

Evin arka tarafındaki küçük mutfak loşlaşmış, Anna ışığı yakıyor. Anna ve Luke, on aylık oğulları Henry'yle birlikte, eskiden belediye konutu olan küçük sıra evlerden birinde yaşıyorlar, bahçede süs elması ve patates yetiştiriyorlar. Luke ahşap işi öğretmeni, Anna da görsel sanatçı ve çocuklara sanat dersi veriyor. Araba kullanmadığından eskiden eksantrik giysileri içinde bisiklete binerken kasabada sık rastlanan biriydi, alışverişlerini hasır sepette taşırdı. Margaret için son yirmi yıl şöyle geçti: On altı yaşında bisikletinin üstündeki Anna, üstünde okul üniforması, gülüyor, oğlanların müstehcen laflarına aldırmıyor; sonra yirmi altı yaşında, rengârenk şalı arkasında uçuşurken, eteği sıçrayan çamur lekeleriyle kaplı, sepetinde bir torba portakal; ve şimdi, otuz altı

yaşında, mutlu, yorgun, bisiklete binmekten çok tekerlelerinden biri diğerlerine uymayan ikinci el bebek arabasını iterek yürüyor. Tabii Anna'nın bakış açısından yıllar diğer türlü geçmiş olmalı; onun, Margaret'ın yaşlanmasını seyrederek. Yılların başkaları için nasıl biriktiğini algılamak daha kolay. Anna için de eskiden bir şey, şimdiyse başka bir şey olan öyle bir Margaret olmalı, oysa Margaret kendi hayatına baktığında yalnızca ileriye doğru akan tüm deneyimlerin bulanıklığını görüyor. Anna çaydanlığı ateşe koyuyor, yine sivrisineklerden söz ediyor, evin ön kapısında Luke'un anahtarının sesini duyuyorlar. Az sonra kollarında Henry'yle mutfağa geliyor. Margaret selam verince Luke da onu selamlıyor, eski arkadaşlar, selam verirken bebeğin tombul elini kaldırıp Margaret'a doğru sallıyor.

Sizi bölmeyeyim, diyor Margaret. Zaten çıkmak üzereydim.

Henry'nin mutfak tezgâhına bırakılmış giysilerini katlamaya başlayan Anna, Seni ne zaman göreceğim? diye soruyor Margaret'a. Hafta sonu buralarda mısın?

Tabii ki, diyor Margaret.

Akşam yemeğine gel, diyor Anna.

Margaret'ın arabası sokakta, park ettiği yerde duruyor. Ön camına sapsarı bir dağ akça ağacı yaprağı sürüklenmiş. Rüzgâr kırmızı-kahverengi yaprakları sokak boyu oluklara taşıyıp öylece bırakmış. Arabaya binen Margaret kapıyı çekip kapatıyor, motoru çalıştırıyor, nedensiz yere aynaya dokunuyor. Hafta sonu akşam yemeğine gel, dedi Anna. Hoş olur aslında, Margaret da tatlı yapıp götürebilir. Luke'a şöyle diyebilirdi: Anna bana satranç oynadığını söyledi. Peki neden? Sohbeti yeniden canlandırmak, Anna'ya olanları anlatmanın yolunu açmak için. Fakat o durumda konuyu Luke'un önünde açmak kötü bir fikir olurdu çünkü Margaret olanları Luke'a anlatmak istemi-

yor, Anna'ya anlatmak istediğinden bile emin değil. Anna katı görüşlü biri, arada bir beklenmedik inançları olabiliyor; belki Margaret'ı fazla sert eleştirirdi. Ayrıca, diye düşünüyor Margaret, kasabadan çıkarken, Anna'nın bebeği var, eskisi kadar sık görüşmüyorlar ve zaten insanların cinsel hayatının dedikodusunu yapmaktan hoşlanan arkadaşlardan olmadı hiçbir zaman. O türde bir sohbet için doğru muhatap değil muhtemelen. Diğer yandan şu dönemde –katı ahlaki inançları olmayan, dikkatini birbiriyle yarışan farklı konulara vermek zorunda kalmayan ve hafif skandalvari anekdotlardan hoşlanan– ideal muhatap denebilecek birisi yok Margaret'ın hayatında. Arkadaşı Joanie belki, ama o da Lisbon'da. Corinne var ama Margaret onunla Anna'ya anlatmadığı şeyleri anlatabilecek kadar yakın olmadı hiçbir zaman, o yüzden konuyu ona açsa ikisi de tuhaf hissedirdi muhtemelen. Arkadaşı Rosalie'ye yazabilir, zaten ona bir e-posta borçlu. Peki aslında anlatmak istediği ne? Ve anlatmak istediğini dile getirince karşılığında ne duymayı umuyor ya da bekliyor?

Kasaba sınırlarından çıktı artık, akşam yaklaşıyor. Bahçe malzemeleri satan yerin, sonra eski mezarlığın önünden geçiyor, anayoldan sola sapıp demiryolu köprüsünün altından tali yola çıkıyor, arabasını açık bahçe kapısından içeri sokarken yabancı otlarla kaplanmış araba yolu lastiklerin altında gıcırıyor. Çalı sırasının arkasında geçen yıldan beri kirada oturduğu taş kır evinin cephesi görünüyor. Motoru susturup arabadan indiğinde dallardan havalanan kuşlar mekanik bir düzenle hep birlikte havada savrulup kayboluyor. Ön kapıdan içeri giren Margaret ışıkları yakıyor, kapı paspasına bırakılan postayı dalgın dalgın elden geçiriyor. Adı, adresi, bir dergi aboneliği. Yağmurluğuyla atkısını çıkarıyor, onları asıp mutfağa geçiyor, esniyor, buzdolabını açıyor. Buzdolabı kapağı rafındaki süt kutusuna basılmış siyah harflerde:

11 EKİM yazıyor. Vakumlu paketteki çiğ tavuk bagetleri çıkarıp buzdolabını kapıyor. Orada bir gerçeklik kaldı mı peki, gerçekten bir şey oldu mu? Anlatılmayan, hiç gerçekleşmeyen bir hayalin silinip gidişi gibi. Belki de bu durumda böylesi daha iyi; hiçbir gerçekliğin kıyısına tutunamayan, kimseyle paylaşılmayan bir rüyanın hiçliğe karışması. Bu akşam çello resitali için arabayla işyerine dönecek, lobide durup biletleri toplayacak, kibarca sohbet edecek, insanları koltuklarına yönlendirecek. Sonrasında arabasına başka bir yabancı, bu kez bir çellist binecek, yolcu koltuğunun camından dışarıdaki kasabaya bakacak. Tıpkı satranç oyuncusu gibi. Numarası hâlâ telefonunda kayıtlı. Ellerini, yenmiş tırnaklarını da anımsıyor. *Sana öyle dokunmak gerçekten hoşuma gidiyor*, demişti. Neredeyse masumane şefkatiyle. Her şey bir yana, konuştukları şeyleri düşünüyor. Margaret'a babasını, düş kırıklıklarını, pişmanlıklarını anlattı ve Margaret da kendi düş kırıklıklarını, pişmanlıklarını itiraf etti. Sonrasında sevişmek kolay, kolay ve hoştu, rahatlatıcıydı. Bunlardan geriye bir şey kaldı mı? Kaldıysa nerede? O odada, nemli perdeli, soğuk, küçük bungalovda. Veya birbirine dokunan iki hayatın temasında.

Mutfak masasına oturup tek başına yemek yiyor, yemeğini bitirdikten sonra bu yemeği hazırlamak ve yemek için kullandığı her mutfak eşyasını tek tek yıkaması, kullandığı her yüzeyi silmesi gerektiğini biliyor; tezgâhın evyeye bakan tarafı, buzdolabına bakan tarafı, ocak ve mutfak masası. Sonrasında annesini arayıp ona almayı önerdiği bulaşık makinesini tartışacaklar; gizemli bir biçimde uzun ve karmaşık bir meseleye dönüştü bu bulaşık makinesi konusu; hangi marka makineyi nereden alacakları, getiren adamın eskisini de götürüp götürmeyeceği hakkında öyle çok telefon konuşması yaptılar ki. Margaret şimdiden, beklenen alışveriş tamamlanmadan

bulaşık makinesinin nihayetinde önemsiz masrafını iki kardeşine ve giderek yaşlanan annesine sessizce üstünlük kurma vesilesi olarak kullandığını fark ediyor: Onun özünde ödevcil kişiliğinin, evlatlık görevlerini özveriyle yerine getirmekteki güvenilirliğinin kanıtı. Yalnızca birkaç yüz euro tutacak. Durumu kardeşleri kadar iyi olmamasına rağmen Margaret bu parayla yapmayı tercih edeceği başka bir şey düşünemiyor. Gidecek hiçbir yeri, ziyaret edecek kimsesi yok. Belki yeni bir kışlık bot isteyebileceğini düşünüyor ama iki yıl önce aldığı botlar gayet iyi durumda. Annesinin yeni bulaşık makinesinin yaklaşan masrafı pratikte önemsiz. Fakat bir yandan gizliden gizliye kardeşleriyle annesine üstünlük taslamak için kullanıyor onu, bu da korkunç bir şey. Yemeğini yerken, hazırladığı öğünün tatlı ve tuzlu aromasını algılayan bir yandan birkaç dakika sonra annesiyle telefonda yapacağı konuşmayı zihninde prova ediyor. Bugün merkezde Ricky'yi gördüm, diyecek annesi. Ya bunu söyleyecek ya da benzer bir şey. İyi görünüyordu, diye ekleyebilir. Seni sordu. Sorardı da. Onu durdurmanın yolu yoktu. Ricky Fitzpatrick: Margaret'ın eski kocası. Margaret Kearns: bir zamanlarki Mrs. Richard Fitzpatrick.

* * *

O gece Ivan apartman dairesinin mutfağında bir yandan hazır noodle yerken bir yandan sorusuyla eşleşen arama sonuçlarını ekranda kaydırıyor; köpeğim için geçici yuva ırlanda. Farklı sözcüklerle yaptığı beş-altı denemeye rağmen yine “Bir Köpeğe Nasıl Geçici Yuva Olursunuz” ve “Geçici Yuva Olabileceğiniz Köpekler” gibi bağlantılar sıralanıyor. Köpekleri geçici yuvalardan evlerine almak isteyenler için işler çok kolay görünüyor ama Ivan köpeğini aynı sisteme sokmak isteyenlerin yararla-

nabileceği tek bir internet sitesi bile bulamıyor. Yalnızca çıktıdan ibaret, buna karşılık gelen bir girdi olmadan hiçbir sistem var olamaz. Köpekler bir yerden geliyor mutlaka. Fakat kendi köpeğini nasıl onlardan biri yapabileceği hakkında hâlâ hiçbir fikri yok. Hayatı boyunca kaç kez kendini görünürde anlaşılmaz sistemlerin izleyicisi konumunda bulmanın hüsrânını yaşadı, onun girmeyi bırak kavramayı bile beceremediği yapılara başkalarının zahmetsizce katılımını seyretti kim bilir. Bu öyle sık tekrarlandı ki onun için referans değerinden, normal varoluştan ibaret. Sorun yalnızca başkalarının usdışı doğası ve neticesinde icat ettikleri kurallar ve süreçlerin usdışılığı da değil; sorun Ivan, onun hayata temelden uyumsuzluğu. Bunu biliyor. Bir şekilde hayattan başka bir şey düşünülerek oluşturulduğu hissine kapılıyor. İyi nitelikleri olduğu söylenebilir, fakat hiçbirinin gerçekte yaşadığı dünyada, var olduğu epey gerçekçi bir şekilde söylenebilecek tek dünyada yaşamakla fazla ilgisi yok. Neyse, zaten önemi de yok çünkü Peter köpekle ilgili durumu halledeceğini söyledi. Bana bırak o işi, dedi telefonda, üstüne basarak. Peter için toplumsal sistemler asla kafa karıştırıcı değil, her zaman şeffaftır, onları kendi çıkarlarına göre eğip bükmeyi genellikle bilir. Yalnızca çok fazla insan tanımakla kalmaz, tanıdığı insanlara bir yolunu bulup istediği şeyleri yaptırabilir. Apartman dairesinde oturmuş “köpek geçici yuva ırlanda yardım” veya benzer şeyler yazmıyordu. Bir yerlerde, büyük bir salonda kendilerini zeki ve ilginç bulan insanlarla çevrilidir ve içlerinden biri muhtemelen köpeklere geçici yuva bulan bir hayır kurumunun CEO’sudur. Peter şu anda köpeklerine geçici yuva bulamayan beceriksiz erkek kardeşi hakkında bir hikâyeyle o CEO’ya hoşça vakit geçiriyor olabilir, belki de birlikte gülüyorlardır. Gülerlerse gülsünler. Ivan köpekleri kabul eden yeni bir apartman dairesi veya

paylaşımli ev bulana dek köpeği güvenli ve sevgi dolu bir ortamda kalabileceksa gülsünler, hiç'önemli değil.

Köpek, Ivan'ın köpeği Alexei altı yaşında. Ivan'ın telefonunun ekran kilidinde onun fotoğrafı var: Siyah-beyaz incecik gövdesiyle kanepeye kıvrılıp O şeklini alan Alexei gözlerini kapamış huzur içinde uyuyor. Ivan yavruyken onu eğitmek için çok çalıştı, onu sürekli, hatta geceleri bile tuvalet molasına çıkardı, talimat verilince oturmayı, tasmayı çekiştirmeden kayışla yürümeyi öğretti. Okulda geçirdiği uzun, mutsuz günlerden sonra tek başına babasıyla birlikte yaşadığı küçük, yarı müstakil eve döndüğünde Alexei narin, küçük bedeniyle her seferinde sektirmeden kapıya gelip kuyruğunu sallayarak onu karşıladı. Ivan'ın akranlarına göre eziğin biri olması; böceği andıran fiziği yüzünden okuldakilerin ona "Örümcek" Koubek demesi; sınıfındaki popüler kızlardan birinin bir iddia üzerine bir keresinde ona sakso çekmenin ne anlama geldiğini biliyor mu diye sorması ve Ivan'ın da sorunun cevabını bildiği halde hâlâ anlayamadığı nedenlerden ötürü ona "hayır" diye karşılık vermesi Alexei'nin umrunda değil. Alexei'ye göre Ivan yeryüzündeki en karizmatik ve sevilmeye değer kişi. Akşam yemeğinden sonra birlikte kanepeye uzanırlardı, Ivan yabancı ülkelerdeki yetişkin rakiplerine karşı çevrimiçi satranç oynarken Alexei uzun ince yüzünü sevgiyle Ivan'ın omzuna yasladı. Onların yanında, Ivan'ın babası koltuğa oturup televizyon seyreder, başını iki yana sallayarak haberleri izledi. Ivan üniversiteye gitmek için evden ayrıldığında babası telefonla düzenli olarak köpek hakkında bilgi verirdi. Son yıllarda babayla oğul arasında geçen konuşmaların büyük bölümü Alexei'yle ilgiliydi: ufak tefek muziplikleri, ruh hali, veteriner ziyaretleri, böyle şeyler. Ivan'ın babası ona düzenli olarak Alexei'nin fotoğraflarını gönderir, Ivan da: Ah, ne kadar tatlı! diye karşılık yazardı. Telefo-

nunun kilit ekranındaki fotoğraf da babasının gönderdiklerinden biriydi aslında. Bir yıl kadar önce, belki daha uzun süre önce gönderdiği fotoğraflardan biri. Babası Alexei'ye arada bir terliklerini getirdiği için şaka yollu evdeki yardımcım derdi. Fakat babası ölmüştü ve köpek şimdi Ivan'ın annesinin erkek arkadaşının Skerries'deki evinde yaşıyor, annesi de düşmanca mesajlar gönderip şöyle şeyler söylüyor: Bir ayı geçti, canım. Burada köpek barınağı işletmiyorum, biliyorsun! xx

Arama sonuçlarının ikinci sayfasına geçip ekranı kaydırmaya devam ettiği sırada arkasından gelen bir ses aniden: Ivan, diyor. Şaşırın, elinde dikkatsizce tuttuğu çatalı düşüren Ivan dönüp bakınca ev arkadaşı Roland'ın arkasında dikildiğini görüyor. İsa aşkına, diyor Ivan. İçeri girdiğini duymadım. Yüzü yanıyor, telaşla düşürdüğü çatalı almaya çalışıyor. Roland ifadesiz bir yüzle onu seyrediyor. Peki, diyor. Sana hafta sonu burada olacak mısın diye soracaktım. Ivan kalbinin Roland'ın gelişinin şokuyla hâlâ küt küt attığını fark ediyor, oysa durum artık şaşkıncu değil, gelen yalnızca Roland ve birlikte yaşadıkları apartman dairesinin mutfağında duruyor. Ah, diyor Ivan. Burayı mı kastediyorsun? Roland cevap veriyor: Başka nereyi kastediyor olabilirim bilemiyorum. Ivan yutkunuyor. Evet, buradayım, diyor. Yani, öyle sanıyorum. Kesin bir planım yok. Roland başını yavaşça sallayıp buzdolabına gidiyor. İyi, diyor. Kapıda Roland'ın kız arkadaşı Julia beliriyor, ipekli pijamasını giymiş, omuzlarına bir havlu atmış. Mutfakta artık istenmediğini hisseden Ivan kalkıyor, dizüstü bilgisayarını masadan kaldırıp diğer eliyle yarısı yenmiş noodle kâsesini alıyor. Bakışlarını Julia'dan kaçırırken, Selam, diye mırıldanıyor. Julia ona neşeyle karşılık veriyor: Selam Ivan. Sonra Roland'a dönüp: Kız kardeşiyle kalamıyorlar, bu arada, sordum, diyor. Ivan gözleri yerde sessizce kapıya yöneliyor, bu sıra-

da kendine bir sandviç yapmakla meşgul görünen Roland cevap veriyor: Tanrım, öyle sinir bozucular ki.

Ivan odasına döndüğünde yatağın üstüne bıraktığı telefonun çaldığını görüyor. Aydınlanan ekranda tanımadığı bir cep telefonu numarası var. Telefon titreşim ayarında ama yatak sesi sönümlendiğinden neredeyse hiç ses çıkmıyor, bu yüzden çaldığını dışarıdan duyamadı. Ayrıca telefon hâlâ şarja takılı çünkü kendine noodle yapmak için burada bıraktığında pili yüzde ikideydi. Ne zamandır çaldığını bilmediği telefona cevap vermek için acele etmek istediğini fark ediyor, hatta çılgınca bir aciliyet hissi doluyor içine. Kapıyı arkasından kapatıp dizüstü bilgisayarını yatağa bırakıyor, noodle kâsesini komodine koyuyor, yeşil ikona dokunuyor ve telefonu açıyor, fakat bu arada telefonun duvardaki prizden çıkarılabileceği ölçüde şarj olmadığını, karşısındakini duymak istiyorsa yere, komodinin yanına çömelerek hâlâ şarj halindeki epey ısınmış telefonu yüzüne götürmesi gerektiğini fark ediyor. Haliya çöküp bunları yapıyor, telefona: Alo? diyor. Bir saniye boyunca hiçbir şey olmuyor. Sonra bir kadın sesi duyuluyor: Alo. Merhaba. Ivan'la mı görüşüyorum?

Korku da içeren bir rahatlama hissiyle bu sesi tanıdığını, daha doğrusu hatırladığını veya hatırladığını sandığını düşünüyor. Merhaba, diyor. Evet. Ben Ivan. Merhaba.

Merhaba, diyor ses yeniden. Ben Margaret Kearns. Geçen hafta sonu tanışmıştık.

Ivan hemen cevap veriyor: Ah, hatırlıyorum. Harika. Yani, sesini duymak çok hoş. Umarım telefonu uzun uzun çaldırmak zorunda kalmadın. Telefonumu şarjda bırakmıştım, pili bitmek üzereydi de.

Bunların hepsini hızlı hızlı, soluk almadan söylediğinin farkında, Margaret cevap vermeden önce bir an duraksıyor. Ivan'ın nabzı öyle hızlı atıyor ki kulakları

uğulduyor, bir an uğultu karşı taraftan duyulabilir mi veya başka birinin kalp atışlarını telefon konuşmasında duymak tıbben mümkün müdür merak ediyor: Muhtemelen değildir.

Sorun değil, diyor Margaret. Uzun süre çalmadı.

Ivan dikkatle, sessizce derin bir nefes alıp nefesini telefondan hafifçe uzaklaşarak veriyor çünkü gürültülü nefes sesleri duyulsun istemiyor. Şimdi konuşma sırası onda mı yoksa hâlâ Margaret'ta mı? Bir saniye daha sessizlik içinde geçiyor. Belki sıra çoktan ona gelmiştir ve şu an kabalık ediyor ya da soğuk davranıyordur.

Aklıma düştüğünde aramamı söylemiştin, bunu hatırladım, diyor Margaret. Seni düşünüyordum, aradım ben de.

Ah, diyor Ivan. Ben de seni düşünüyordum. Sık sık.

Margaret yeniden susuyor. Ivan halının üstünde oturma pozisyonuna geçecek şekilde manevra yapıyor, sırtını yatağa yaslıyor. Geçen cumartesi sabahı satranç atölyesinde gecikenleri bekledikleri sırada satranç kulübündeki adamlardan birisi Margaret'ın "hoş bir kadın" olduğunu söylemişti. Odada yalnızca erkekler vardı, kadın yoktu ve Ivan bu yorumun Margaret'ın güzel görünmesiyle ilgili olduğunu hissetmişti. Bu sözler içinde tanımadığı bir hissi kıskırtmış, adamın söylediklerinde küçültücü bir yan varmış gibi içinde savunma dürtüsü belirmişti: Belki de küçültücü bir yanı vardı sözlerin, cinsiyetçi bir biçimde bir kadını yalnız dış görünüşüyle değerlendirmişti sonuçta. Fakat Ivan aynı zamanda bir tür kişisel zafer ve heyecan da duymuştu çünkü geceyi gizlice söz konusu kadınla geçirmişti, hatta ikisi diğer adamlarla birazcık dalga bile geçmişlerdi. Kadın o kadar çekiciydi ki insanlar o yokken bunu dile getirme ihtiyacı duyuyordu ve Ivan onunla yatağa girmiş, sonrasında kollarında yatarken kadın her şeyin mükemmel olduğunu

söylemişti. Aman, misafirimizi utandırıyor, demişti Ollie. Herkes dönüp Ivan'a bakmıştı ve Ivan da yutkunmuş, yüzünün kızardığını fark etmediği halde öyle olduğunu düşününce daha da utanmıştı. Belki de satranç dışı konulara girmemeliyiz, demişti. O zaman adamların hepsi gülmüştü, öyle içten gülmüşlerdi ki Ivan biraz huzursuz olmuştu ve sonra sohbet gerçekten de satranca dönmüştü. Muhtemelen Ivan'ın önceki gece barda Margaret'tan biraz hoşlandığını düşünmüşlerdi ve bu doğru olsa bile gerçeğin tamamı değildi. Ivan şimdi odasında yere çömelmiş Margaret'ın yeniden konuşmaya başlamasını, içeriği ne olursa olsun bir şeyler söylemesini bekliyor.

Bu akşam bir çello etkinliğinden sonra müzisyeni kaldığı yere bırakmam gerekti, diyor Margaret sonunda. Bu da bana seni hatırlattı. Gerçi o adam tatil köyünde kalmıyordu.

Ivan endişeyle gülümsediğini hissediyor. Öyle mi? diyor. Herhalde ona bir otel odası falan tuttular.

Cevap verirken Margaret'ın sesinde hafif bir gülümseme seziyor: Evet, öyle oldu. Daha doğrusu, biz tuttuk odayı ona.

Ne güzel. Belki de çello çalmaya başlamalıyım.

Margaret'ın güldüğünü duyuyor, tatlı bir ses. Sanırım gerçekten istesen yapabilirdin, diyor Margaret.

Neden, müzisyenleri sever misin? Çünkü aslında biraz piyano çalabiliyorum. İyi falan değilim tabii.

Şimdi özel bir şey konuşuyorlarmış gibi sesini alçaltıyor Margaret: Yeteneklerin saymakla bitmiyor.

Ivan aptalca güldüğünü duyuyor. Evet, ne demezsin, diyor. Hayır, keşke öyle olsaydım. Aslına bakarsan ben, yani- gerçekte tek bir yeteneğim bile yok.

Ah, bence yeteneklisin. Bunu biliyorum çünkü asıl yeteneksiz olan benim.

Doğru değil bu, diyor Ivan. Biliyorsun, ee– duraksıyor, yeniden gerginleştiğini hissediyor, elindeki telefon çok sıcak. Aklıma en az birkaç yeteneğin geliyor diyecektim.

Sesi kulağa eğlenmiş gibi gelen Margaret cevap veriyor: Ya? Acaba sorabilir miyim, neymiş bu yetenekler?

Ivan yutkunuyor, bir an dűřündükten sonra řöyle diyor: Biliyor musun bilmiyorum ama konuřma sesin gerçekten çok güzel.

Teşekkürler Ivan. Gerçi bunun bir yetenek olduğundan emin değilim. Aslına bakarsan daha ziyade bir nitelik bu.

Tamam. Anlıyorum. Göz okşayan güzelliğin de daha ziyade bir nitelik oluyor o halde.

Margaret yeniden gülüyor. Ivan sırtını dikleştirip yeniden yatağa yaslanıyor. Sanırım öyle, diyor Margaret. Çok naziksin ama bana kalırsa bir yetenek değil o da.

Hımm, diyor Ivan. Yetenek alanına daha fazla giren şeyler söyleyebilirim hakkında, ama biliyorsun. Telefonu kapatmanı istemem.

Margaret nefis, tatlı, muzip bir tonla cevap veriyor: Çok komiksin biliyor musun?

Elini bařının arkasına götüren Ivan kendini tutamayıp gülümsüyor. Öyle mi dűřünüyorsun? diye soruyor. Dođrusunu istersen ben de bazen çok komik olabildiđimi dűřünüyorum ama bařka kimse bunu dile getirmiyor.

Henüz doğru insanlarla karşılaşmadın demek ki, diyor Margaret.

Ivan bir an için řöyle demeyi dűřünüyor: O insanlardan birine rastladım aslında. Margaret'ı kastederek. Fakat böyle durumlarda dűřünerek konuřmak, yorumlarınızda fazla ileri gitmemek, karřınızdaki kiřinin kapsamı sınırlı bir zihniniz olduđunu dűřünmesine neden olmamak gerekiyor. Margaret'ın sesinde řahsen inanıl-

maz erotik bulduğu bir tür mırıltı duyduğunu düşünüy-
yor ama muhtemelen sesi böyle, elinde değil. Diğer yan-
dan Ivan onunla yattı ve o sırada Margaret bundan hoş-
landığını söyledi, şimdi de neredeyse bir hafta sonra
Ivan'ı telefonla arıyor ve onu düşündüğünü söylüyor.
Muhtemelen bu gibi durumlarda flörtöz yorumlar yap-
mak normaldir. Ona güzel olduğunu söyleyip başka şey-
leri de ima ederek zaten biraz flört etti, Margaret da
gülerek, eğlendiğini belli ederek karşılık verdi. Ivan bir-
den: Sence biz- diyor ama sonra duraksayıp beceriksiz-
ce devam ediyor: Bilemiyorum. Yeniden görüşmeye ne
dersin, belki?

Margaret bir saniye kadar, en fazla iki saniye boyun-
ca sessiz kalıyor. Şey, diyor, bence hayatlarımızın çok
farklı evrelerimizdeyiz.

Ivan cevap veriyor: Anlıyorum. İkisi de sessizliğe gö-
mülüyor. Yanlış soruyu sorduğunu düşünüyor Ivan. Keş-
ke bir şey demeseydi. Veya konuyla alakasız bir şey söy-
leseydi, örneğin Margaret'ın sözünü ettiği çello sanatçı-
sına dönüp ne tür müzik sevdiğini sorsaydı. Ama hayır,
diye düşünüyor: Müzik hakkında konuşmak hiçbir za-
man ilginç değildir ki. Artık önemi kalmadı zaten. Ger-
çekte soruyu sordu ve Margaret da kuşkulu bir ses to-
nuyla: Hayatlarımızın çok farklı evrelerimizdeyiz, dedi. O
zaman neden Ivan'ı aradı peki? Yalnızca iltifat koparmak
için falan mı? Şimdi, bunu düşününce korkunç bir his
çöküyor içine çünkü Margaret'ın ondan, iltifatlarından
memnun kalacak kadar hoşlanması bile yeterli olurdu,
fakat muhtemelen Ivan'dan o kadarlık bile hoşlanmıyor.
Ne anlama geliyor, hayatlarımızın farklı evrelerimizdeyiz
lafı? Yaş konusunu kastediyor besbelli, fakat Ivan konu-
nun bununla ilgisi olmadığını düşünüyor. Büyük olasılık-
la, Senden hoşlanmıyorum, kusura bakırna, demenin bir
yolu bu da. Fakat yaş konusunu kastetmesi olasılığına

karşın ekliyor Ivan yine de: Bence –yani benim bakış açımından– bunun hiçbir önemi yok.

Cevap verdiği zaman Margaret'ın sesinde üzgünce gülümseyen, hüzünlü, acıklı bir neşe seziyor. O zaman belki de benim önemsemem gerekiyor, diyor.

Ah, diyor Ivan. Peki. Yine sessizleşiyorlar. Ivan onun şu anda nerede olduğunu merak ediyor: Evde olduğunu tahmin ediyor, peki evi nerede? Bir ev mi, apartman dairesi mi? Evinin hangi odasında peki: mutfak, oturma odası veya belki Ivan gibi yatak odasında. Ivan orada olmasını tercih eder, uyuduğu odada. Aradığın için çok mutlu oldum, diyor. Yani, dürüst olmam gerekirse aramazsın sanıyordum. Bunları şimdi söylemenin bir anlamı yok sanırım. Fakat hafta sonu eve döndükten sonra biraz kaygılanmaya başladım, yanlış bir şey yapmış olabileceğimi düşündüm, bilemiyorum. Bazen olup biteni zihninde gözden geçirirken neden öyle dedim veya neden öyle yaptım diye düşünür müsün sen de? Muhtemelen hayır çünkü söylediğin her şey ilginç zaten. Ama ben bunu sürekli yaparım, olanları yeniden düşünürüm. Kendime kızarım. Her neyse, önemi yok. Diyordum ki, beni aradığına sevindim. Çünkü sanırım, benden nefret etmediğini hissettirdi bu bana. Veya belki de ediyorsun, bilemiyorum.

Margaret alçak sesle, duraksamadan cevap veriyor: Senden nefret etmiyorum Ivan, elbette hayır. O gece yanlış bir şey de yapmadın. Hem de hiçbir şey.

Ne kadar beceriksizce davrandığımı biliyorum, diyor Ivan. Sürekli satrançtan söz ettim, neden öyle yaptım gerçekten bilmiyorum. Sanırım biraz endişeliydim çünkü o tür durumlar konusunda fazla deneyimli değilim veya her neyse. Ama bir daha öyle olmam. Yeniden görüşürsek, demek istiyorum. Çok daha farklı davranırım.

Margaret yine aynı alçak ses tonuyla karşılık veriyor: Farklı davranmanı istemem ki.

Ivan kendini öyle utanmış, öyle aptal hissediyor ki durup dururken gülmeye başlıyor. Tamam, diyor. Bu iyi oldu, çünkü aslında ne kadar farklı davranabilirim bilmiyorum. Az önce öyle dememe rağmen. Farklı davranmamı istemiyorsan çok daha iyi. Yeniden görüşmek istemediğinden kesinlikle emin misin peki?

Margaret duraksıyor, sonra, Hayır, emin değilim, diyor. Aslında görüşmek istiyorum. Ama bunun akıllıca olmayabileceğini düşünüyorum.

Hayatlarımızın farklı evrelerinde olduğumuz için mi? Evet, ondan.

Ivan telefonunun ekranına bakıyor. Pil seviyesi yirmi üçe gelmiş, yeterli olacağını düşünüyor, telefonu şarjdan çıkarıyor. Şey, diyor, belki yalnızca buluşup konuşmak için görüşebiliriz, ne dersin? Aramızda hiçbir şey geçmez. Yalnızca konuşursak hayatlarımızın farklı evrelerinde oluşumuzun da önemi kalmaz bence.

Telefonun diğer tarafında çaresizce iç geçiriyor Margaret. Ah Tanrım, diyor. Bilemiyorum. Sence gerçekten iyi bir fikir mi bu?

Ivan bir an için bu soruyu düşünüyor: Yeniden görüşmelerinin iyi bir fikir olup olmadığını. Bir şeyi istemek ve istenen şeyin iyi olduğunu düşünmek farklı şeyler mi? Evet, farklı olabilir, diye düşünüyor, özellikle de olayın uzun vadeli sonuçları içerdiği kısa vadeli tatmine kıyasla görülebilir ölçüde kötüyse. Ve gerçekten de, çok hoşlandığınız biriyle, sizden içtenlikle aynı şekilde hoşlanmıyor görünen biriyle yeniden görüşmenin uzun vadeli sonuçları, bir yandan konuyla alakasız biçimde ailenizden birinin kısa süre önce ölümünün yasını tuttuğunuz ve allak bullak olduğunuz düşünüldüğünde, uzun vadede gerçekten feci, hatta yıkıcı bile olabilir, özellikle o kişiden giderek daha fazla hoşlanmaya başlarsanız ve o da anlaşılır biçimde, kötü kişiliğiniz ve görüntünüz yü-

zünden aynı şeyleri hissetmiyorsa. Bunun ardından pek çok olumsuz duygu su yüzüne çıkabilir; üzüntü, özgüven kaybı, kendinize ve karşınızdakine duyduğunuz öfke, çaresizlik. İnsanlar daha azı için aklını yitirmiştir muhtemelen, üzüntüden çıldıranlar olmuştur. Diğer yandan, aynı zamanda, sevişirken sesinin Ivan'ın adını haz dolu, tatmin olmuş bir mırıltıyla yeniden söylediğini duymak inanılmaz biçimde olası, kıvrandıracak ölçüde mümkün görünmeye başlıyor. Bunun uğruna, diye düşünüyor, ne olsa göze alır insan; çaresizlik, kalp acısı, hatta aklını kaybedip sonradan çıldırmak, ne olursa. Gerçekten her şeyi göze alır, her bedeli öder. Evet, diyor. Ben iyi bir fikir olduğunu düşünüyorum. Gerçekten öyle.

* * *

Cumartesi gecesini dokuzu on geçte Margaret otobüs durağının yanındaki otoparkta Dublin'den gelen Sligo otobüsünü bekliyor. Araç kaloriferi son seviyeye yükseltilmiş, Margaret elini dalgın dalgın sıcak hava üfleyen havalandırma deliğinin üstünde tutuyor ve düşünüyor: Ya beni bir gören olursa? Çevredeki dükkânlar ve işyerleri kapandıktan saatler sonra tek başına arabasında oturuyor, besbellî bir şey bekliyor. Tanıdık herhangi biri arabanın yanından geçebilir, parmağıyla şoför camını neşeyle tıklatıp: Merhaba Margaret. Seni kasabaya getiren nedir? diye sorabilir. Margaret da camı indirip karşılık vermek zorunda kalır: Ah merhaba, nasıl gidiyor? Tam da o anda Sligo otobüsü gelecektir ve otobüsten tek başına bir genç inecektir. Margaret daha da imalı bir senaryo düşünmeye çalışıyor şimdi. İmalıdan da öte, tiksindirici bir hikâyeye yazıyor. Orta yaşına yaklaşan yetişkin bir kadın olarak, tozlu, fazla ısıtılmış arabasının içinde, doğru dürüst aydınlatılmamış bir otoparkta ergenliği kısa

süre önce geride bırakmış genç bir adamın gece otobüsüyle Dublin'den gelişini bekliyor. Yoldan geçen en iyi kalpli, saf ve iyi niyetli insanlar bile bu sahneye şahit olunca tamamen masumane çıkarımlarda bulunamaz. İşin cinsellik yönü açıklayıcı gücüyle öne atılır. Kaçınılmaz biçimde herkes duyar olanları. Annesi, Anna, iş arkadaşları. Ricky bile. Peki öğrenirse ne der, diye düşünüyor Margaret. Kendini bu şekilde küçük düşürdüğünü görünce gülümser mi? Verdiği onca vaazdan ve onca azardan sonra Margaret'in böyle bir şey yapabilmesi onu çileden çıkarır mı? Veya belki şaşkınlıktan, hayretten gerçeği kabullenmeyi reddeder. Ne de olsa tüm olanlara rağmen Margaret'in ahlaklı biri olduğuna inanıyor. Bir zamanlar Margaret da inanıyordu buna; ahlakı onun için hayatlarının sefaletinde tutunacak bir paçavraydı.

Ivan telefonda ona güzel olduğunu ve yeniden görüşmek istediğini söyledi. Bunlar gururunu okşadı, dolaısıyla haz verdi; pohpohlanan kibrin hazzıydı bu. Margaret kendi kibrini onaylamıyor ve her şeyden önce doğru dürüst bir insan olan Anna'nın da onaylamadığını biliyor; ne kendi kibrini ne Margaret'inkini tasvip etmez Anna. Geçen gün Ivan konusunu fırsatı olmasına rağmen, bahçede her şeyi anlatabilecekken bile Anna'ya anlatmamasının nedeni buydu büyük olasılıkla. Bu akşam yemeğe gelemeyeceğini Anna'ya haber verirken onun yerine ne yapacağını söylememesinin nedeni de buydu. Çünkü Anna başkalarının flörtöz ilgisiyle tatmin bulan kibri kimsede onaylamadığı gibi Margaret söz konusu olduğunda da kınar. Gerçi Anna'nın kocası ve artık bebeği var ve o ikisi övgüyle iltifatın verdiği hazzı aşarak geçersiz kılan bir sevgi ve adanmışlık sunuyorlar ona. Kendisi koşulsuz sevginin kıyaslanamaz biçimde doyurucu besinini alan Anna'nın, Margaret'in yıllardır acı verici bir açlığın pençesinde kıvranan guruğunu kınaması

zalimlik olur. Onu tanıdığı kısa süre içinde Ivan'ın çok uzun zamandır tadına varabildiği sayılı iltifatları dile getirdiğini neden dürüstçe itiraf etmesin Margaret? Kibirli olmak yanlış: Ellerini havalandırma deliğinden gelen sıcak havayla ısıtan Margaret bunu biliyor ve yanlış olduğunu kendine itiraf ediyor gizlice. Peki hangi açıdan yanlış? Yanlışlığın kurbanı kim: Yalnızca kendisi mi? Veya bir şekilde başkaları mı?

Tepenin yamacında far ışıkları beliriyor, otobüs tıngır mıngır durağa yaklaşıp inlemeyi andıran bir gıcirtıyla duruyor. Kapı açılıyor, bagaj kapağı da mekanik bir düzencele önce dışarı çıkıp sonra havaya kalkarak bir dizi renkli bavulun dizildiği ışıklı bölmeyi sergiliyor. Otobüsün kapısından genç bir kadın iniyor, telefonuna bakıyor, bagaj bölmesine doğru yürüyor. Birkaç saniye boyunca başka bir şey olmuyor; sonra otobüsten bir kişinin daha indiğini görüyor. Ivan. Koyu renk bir ceket giymiş, sırt çantasını omzunda taşıyor. Margaret ne yaptığını anlamadan elinin uzanıp kapıyı açtığını fark ediyor, ekim gecesi soğuğu içeri dolup yüzüne çarpıyor; arabadan iniyor. Çevresine bakınan Ivan önce otoparkı, sonra onu görüyor; tanıyor, yaklaşıyor. Hevesle: Merhaba Margaret! diye bağırıyor ya da benzer bir şey yapmıyor. Bir askısından tuttuğu sırt çantasını taşıyarak sessizce arabaya doğru geliyor. Sokak lambalarının yapay turuncu ışığı altında boyu yine Margaret'in hatırladığı gibi uzun görünüyor. Kibarca Margaret'in biraz uzağında durup, Selam, diyor. Margaret soğuktan titrediğini hissediyor. Selam, diyor. Arabaya binelim mi?

Arabaya biniyorlar, Margaret motoru çalıştırıyor. Elleri titriyor ama şimdi arabanın içinin boğucu ölçüde sıcak olduğunu fark ediyor. Kaloriferi kısarken Ivan'a yolculuğunun nasıl geçtiğini soruyor, o da, İyiydi, teşekkürler, diye karşılık veriyor. Bu otobüsler fena değil. Çok sık

duruyorlar, sadece. Kasabada tren istasyonu yok, değil mi? Park alanından geri geri çıkan Margaret aynaya bakıyor, dışarıda her şeyin turuncu ışık ve siyah karanlık tonlarında olduğunu görüyor. Yok, diyor. En yakın istasyon Carrick'te. Ivan başını sallıyor. Sırt çantası kucağında duruyor. Telefonda yalnızca konuşmak için görüşeceklerini söyledi, başka hiçbir şey olmayacaktı ve belki de samimi bir öneriydi, belki de tek yapacakları bundan ibaret. Fakat şu anda onu bile yapmıyorlar; Margaret otoparktan çıkıp yola girerken sessizce oturuyorlar.

Bu arada ben hiçliğin ortasında oturuyorum, diyor Margaret.

Kasabanın dışında mı yani?

Evet. Şimdilik kiralık bir evdeyim.

Harika, diyor Ivan. Ben de her zaman hiçliğin ortasında yaşamak istemişimdir ama pek de öyle olmadı. Boğazını temizledikten sonra ekliyor: Yalnız yaşıyorsun, sanırım.

Margaret hafif endişeli gülüyor. Evet, diyor. Evet öyle.

Evet, ben de öyle düşünmüştüm, diyor Ivan. Ben ev arkadaşlarıyla yaşıyorum.

Bir an sessizlikten sonra, Margaret aklına söyleyecek başka bir şey gelmediği için soruyor: Evden mi çalışıyorsunuz?

Ah, diyor Ivan. Sanırım daha önce işten söz etmedik, değil mi? Dönüp Margaret'a bakarak cevabını bekliyor.

Hayır, diyor Margaret, söz etmedik sanırım.

Ivan yeniden başını sallamaya başlıyor, ön camdan dışarı bakıyor ve sanki kendini hazırlamaya çalışır gibi derin bir nefes alıyor. Peki, diyor. Şey, dürüst olmak gerekirse şu anda tam anlamıyla gerçek bir işim olduğu söylenemez. Üniversiteden sonra biraz mola verip satranca odaklanmayı düşünüyordum. Bu yaz mezun oldum za-

ten. Ama sonuçta kira ödemem gerekiyor, bu yüzden bol bol serbest çalışmam gerekti. Veri analizi yapıyorum ama nefret ediyorum. Bir ara şu uygulamalardan biri için kurye olarak da çalıştım ama o kadar kötüydü ki istifa ettim.

İlginç, diyor Margaret. Arabayla mı dağıtım yapıyordun bisikletle mi?

Bisikletle, diye karşılık veriyor Ivan. Araba kullanabiliyorum, bu arada, ehliyetimi aldım. Mecbur kalırsam babamın arabasını kullanabiliyordum ama şehirde araba kullanmaya değmiyor. Konuşmasının burasında dinlediğinden emin olmaya çalışır gibi Margaret'a şöyle bir bakıyor. Her neyse, diyor, kimi zaman insanların sipariş ettiği tuhaf şeyler yüzünden komik olabiliyordu kuryelik. Egzersiz yapmak da güzeldi. Diğer yandan birkaç kez neredeyse canımdan oluyordum, o yüzden bırakmam gerekti.

Ah Tanrım, gerçekten mi?

Evet, yollarda. Araba kullanan insanlar psikopat oluyor. Pardon, yani- sakın alınma. Seni kastetmiyorum elbette.

Margaret gülümseyerek karşılık veriyor: Sorun değil. Her yere bisikletle giden bir arkadaşım var, o da aynıını söylüyor. Şoförlerin çıldırdığını anlatıyor.

Çok doğru, diyor Ivan. Bir an sonra ekliyor: İş durumum böyle, soruna cevap vermek gerekirse. Tam olarak iş diyebileceğin bir işim yok.

Çünkü satranç oynamaya odaklandın.

Şey, başta planım öyleydi. Ama şu anda pek de iyi oynayamıyorum, doğrusu. Seni bunlarla daha fazla sıkıkmak istemiyorum. Sadece şunu söyleyeyim; şu dönemde nasıl satranç oynadığıma bakınca iş bulsam daha iyi olacaktım gibi görünüyor.

İş bulmak istiyor musun peki?

Margaret gözücuyla kaşlarını çattığını görüyor, kaş-

ları birbirine yaklaşıyor. Güzel soru, diyor Ivan. İş bulmak istiyor muyum? Bu konuda pek çok görüşüm var, aslında. Satranç işini tamamen bir kenara bırakırsak, hiçbir şey yapmamak yerine bir şeyler yapmayı tercih ederim, evet. Ama hiçbir şeyle kıyaslandığında bir şey denebilecek olan nedir? Veya belki fazla soyut oldu bu. Örneğin, söylediğim gibi biraz veri analizi yapıyorum. Çoğunlukla teknoloji şirketleri için. Bana bol bol veri iletiyorlar –diyelim ki kullanıcı deneyimi verisi, örneğin kullanıcıların bir internet sitesinin her bölümünde ne kadar vakit harcadığına dair bilgiler– ve ben de birkaç saatimi harcayıp grafikler falan yapıyorum. Bu grafikleri hazırlamam diyelim ki bilemiyorum, dört saat sürüyor ama ben fazladan ödeme almak için on saat sürmüş gibi yapıyorum. Yeniden Margaret’tan yana şöyle bir bakıp devam ediyor: Bunun etik olmadığını düşünebilirsin, bilemiyorum. Ama her neyse, şimdilik bunu bir kenara bırakalım. Grafikleri hazırlamak için gerçekten harcadığım dört saat ve ücretini aldığım on saat; nedir bu? Yani, bunların hepsi ne anlama geliyor? En azından kuryelik yaparken bir şey yaptığımı biliyordum. Birisi Big Mac istiyordu ve ben de istediği şeyi o kişiye götürüyordum ve aldığım ödeme de, o kişinin gidip kendi burgerini almamak için ödemeye değer olduğunu düşündüğü miktardı. O kişinin evinden çıkmamak için ödeyeceği para, benim evet, evden çıkmak için kabul edeceğim paraydı. Uygulamanın payını çıkarınca. Anlıyorsundur.

Anlıyorum. Gayet mantıklı konuşuyorsun.

Ah güzel o zaman, diyor Ivan. Çünkü veri analizi örneğinde sorum şu; bana ödenen ücret neyin ücreti? Şirketin kendine ait bilgilerin grafik halinde açıklanması için ödeyeceği miktar. Peki bu miktar ne kadar olmalı? Besbelli kimse bilmiyor çünkü sonuçta birtakım saatler uyduruyorum ve onlar da bana o rakam karşılığında öde-

me yapıyor. Sanırım grafiğin teoride şirketi daha kârlı hale getirmesi gerek ama ne kadar kâr ettireceğini kimse bilmiyor, tamamen uydurma şeyler. Kısa bir süre için susan Ivan, aynı ses tonuyla devam ediyor: Üniversite tezi-min konusu, ilgini çeker mi bilmiyorum ama, iklim modellemesiydi. Teorik fiziğin önemli alanlarından biridir. Bu tür şeyler üzerinde ne kadar çok çalışırsan ekonomiyi de o ölçüde bizim deyimimizle hammadde miktarı olarak görmeye başlıyorsun. Şey gibi, ee— özkaynak gibi, bilirsin. Mesela beton veya ahşap gibi doğal malzeme. Pek iyi açıklayamıyorum. Sanırım ekonomiyi şu açıdan düşünüyorum; yaşamını sürdürebilmek için herkesin gerçekte neye ihtiyacı var ve bu gerekenleri nereden alacağız? Üstelik şu anda, biliyorsun, iklim açısından her şey kötüye gidiyor. Fazla mı konuşuyorum?

Hayır, diyor Margaret. Hiç de değil, devam et.

Eh, şu anki durumda herkes istediklerine sahip değil besbelli. Dünya yoksulluğunu ve diğer tüm sorunları düşününce. Ayrıca pek çok kişi de gereğinden fazlasına sahip, öyle ki nedensiz yere para saçıyorlar. Grafik yapması için insanlara para veriyorlar ve o grafiklerin asıl bedeli belli bile değil. Rakamın nereden çıktığı belirsiz. Gerçek bir kaynak değerle ilişkisi yok. Ortada— konuya fazla politik bakmak istemiyorum çünkü o açıdan konuşmuyorum. Ama ortada açlık çeken insanlar var, bunun klişe olduğunu biliyorum. Beslenme sıkıntısı gerçek bir sorun. Derken bu teknoloji şirketleri grafik hazırlamam için bana ödeme yapıyor. Neden? Kaynakların yanlış dağılımı yüzünden. Emek kaynağı açısından bakınca, verdiğim örnekte benim emeğim için de geçerli aynısı. Total hammadde miktarı açısından bu da bir kaynaktır. Çünkü teoride başka bir şey yapabilirim. Bilirsin, bir köprü inşa edebilir veya bir laboratuvarda çalışabilirim, ne gelirse aklına. Babam mühendisti, örneğin. Fakat o da şart değil.

Demek istediğim, birinin evine bir burger götürsen bile en azından ekonomik sistemdeki rolünü anlarsın. Belki insanların gidip kendi burgerlerini almaması biraz aptalca görünüyordur ama sanırım herkes yapamıyor olabilir bunu. Oysa veri analizi söz konusu olduğunda, bilemiyorum. Benim için epey yüklü ödemeler, elbette. Özellikle çalışma saatlerimi abarttığımda ki dürüst olmak gerekirse her seferinde yapıyorum bunu.

Şimdi karanlıkta ilerliyorlar, Margaret uzun farları yakıyor. Söylenenleri aklından geçiriyor, sanki parmaklarıyla hepsini geriye doğru tarıyor. İlginç bir konu, diyor. Ama sanırım benim işim veri analizi örneğini daha fazla andırıyor. Yani aldığım maaş biraz gelişigüzel. Yaptığım iş belli miktarda kâr sağlıyor, ben de ücretimde o kârın belli bir bölümünü geri alıyorum diyemem. Yalnızca bir sanat merkezi, devlet desteğiyle dönüyor.

Ivan ona bakıyor. Solda kır evine dönüş sapağı yaklaşıyor, Margaret sinyal verince lamba düzenli aralıklarla hafifçe tıkırdamaya başlıyor. Ah hayır, ben bunu kastemedim, diyor Ivan. Bu konulardan söz etmeye başladığımda derdimi anlatmakta öyle kötüyüm ki, affedersin. Bence kâr aslında bir tür verimsizlik göstergesi. Farklı nedenlerden ötürü bu konuyu daha fazla deşmeyeceğim. Ama bir öğretmeni örnek vereyim, bu öğretmen her gün işe gidiyor ve çocuklara okumayı öğretiyor. Okul kâr etmiyor elbette, çünkü ücretsiz bir devlet okulu. Ama çocukların okumayı öğrenmesi gerektiği konusunda hepimiz hemfikiriz diye düşünüyorum, dolayısıyla onlara okumayı öğretmesi için birine ödeme yapmamız gerekiyor. O kişinin de yemek yemesi lazım, vesaire. Her şeyi kârı gözeterek düzenlersek ekonomide hiçbir anlamı olmayan şeyler olur. Bu örnekte gördüğümüz üzere, kimsenin çocuklara eğitim vermek için gerekçesi doğrudan kâr değil fakat insanlar okuma yazma bilmezse tüm

ekonomi çöker. Altyapı için de aynısı geçerli, başka pek çok şey için de.

Margaret anayoldan sapıyor, tekerleklerin altındaki yüzeyin yeterince düzlenmemiş olduğunu hissettiren yan yolda ilerlemeye başlıyorlar. Ama ben kimseye okuma öğretmiyorum ki, diyor.

Hayır ama senin yaptığın– şey, yani geçen hafta sonu işyerinde şahit olduğum kadarıyla konuşuyorum. Yanılıyorsam beni düzeltebilirsin. Ama etkinliğin düzenlenmesine yardım ettin, hatırladığım kadarıyla. Sonrasında da işin gereği arabanla beni kalacağım yere bıraktın.

Kendi kendine gülümseyen, ön camdan yaklaşan bahçe kapısına bakan Margaret cevap veriyor: Doğru. Evet. O sırada mesaim bitmişti gerçi.

Ivan tatlı bir ses çıkararak şapşalca gülüyor. Umarım öyledir, diyor. Fakat bunu bir kenara bırakırsak– bilemiyorum, aslında daha ilginç, neden kenara bırakalım dedim bilmiyorum. Yalnızca yaptığın işin benim açımdan değerli olduğunu söylemeye çalışıyorum. Ne deniyor bu arada yaptığın işe? İş unvanın nedir yani?

Ah, program direktörüüm ben, diyor Margaret. Sanat programlarını yönetiyorum. Etkinlik düzenliyorum temelde – müzik, tiyatro, böyle şeyler. Merkeze izleyici çekmeye çalışıyorum. Ama tam zamanlı çalışan üç kişi-yiz, dolayısıyla hepimiz her işi biraz yapıyoruz.

Harika, diyor Ivan. Herhalde işin gereği çok ilginç gösteriler izliyorsundur.

Billiyor musun, gerçekten öyle. Çok şanslıyım, işimi seviyorum.

Arabayı bahçe kapısından içeri sokuyor, karanlık araba yolunda, ağaçların altında ilerliyorlar. Kır evinin ışıkları yanıyor, pencereleri soluk sarı bir ışıkla aydınlanıyor. Birlikte arabadan iniyorlar, Ivan durup bir an evin

sol yarısı bir sarmaşıkla kaplanmış karanlık cephesine bakıyor. Sonra Margaret ön kapıyı açıyor ve hole giriyorlar. Onlar paltoları ve ayakkabılarını çıkarırken minik, kahverengi bir güve tavan ışığının çevresinde daireler çiziyor. Margaret bir şey ister mi diye soruyor: kahve, çay veya yiyecek bir şeyler. Ivan yemek yediğini ama sorun olmazsa su şişesini doldurmak istediğini söylüyor. Birlikte mutfağa giriyorlar, ayaklarının altındaki terakota seramikler soğuk. Ivan çantasından çıkardığı gümüş matarayı musluktan dolduruyor.

Evin gerçekten çok hoş, diyor.

Ah, benim değil, kiralık.

Evet ama çok hoş bir yer. Ayrıca tek başına yaşaman da harika.

Margaret çaydanlığı açıp içinde kalan suyun seviyesini kontrol ediyor, sonra kapağı kapatıyor. Evet, diyor. Sanırım öyle- geleceği düşünürken planladığım bir şey değildi. Yalnız yaşamak yani. Ama sorun değil.

Ivan ona bakıyor. Ah, diyor. Affedersin. Öyle söylemem aptalcaydı.

Hayır, merak etme. Demek istediğim, haklısın, daha kötü şeyler de var. Geçen yıl birkaç ay boyunca annemin yanında kaldım, o çok daha kötüydü.

Ivan ona bakmaya devam ediyor. Aranız iyi değil mi? diye soruyor.

Margaret nedenini anlamasa da sohbet sanki tehlikeli bir hal almış gibi cevap verirken zorlandığını hissediyor. Annemle mi? diyor. Bilemiyorum. Sanırım ikimiz de elimizden gelenin en iyisini yapıyoruz. Sadece birlikte yaşamak uygun değildi ikimiz için de.

Ivan düşünceli bir tavırla başını sallıyor. Anlıyorum seni, diyor. Benim de zaman zaman annemle birlikte yaşamam gerekti ve birlikte yaşamak ikimize de uymadı. Bilirsin, biraz da erkek arkadaşıyla yaşadığı ve adamın

kendi çocukları olduğu için. Bana kalırsa annem onları tercih ediyor zaten.

Margaret dinlerken yüzünü buruşturuyor, meraklanıyor. Sence annen üvey çocuklarını mı tercih ediyor? diyor.

Evet, bana öyle geliyor. Ona, onun kişiliğine daha uygunlar. İkisi de süper normal tipler, iyi işlerde çalışıyorlar.

Ah. Tam zamanlı bir işte çalışmanı mı tercih edeceğini düşünüyorsun?

Kesinlikle öyle, diyor Ivan. Gerçek bu, öylesini tercih eder. Bu konuyu sık sık açıyor. Geçen ay cenazede bile söyledi. Yine iş konusunu açtı, neden çalışmadığımı sordu. Bu konuda ne düşünürsün bilmiyorum ama bana biraz sert geldi bu tavrı. Babamın cenazesinde bu konuyu açması, bilemiyorum.

Margaret zihninde bu kadını, Ivan'ın annesini canlandırmaya çalıştığını fark ediyor, bunları hangi ses tonuyla söylemiş olabileceğini, nasıl giyindiğini hayal etmeyi deniyor. Gerçekten sert bir tavır, diyor Margaret.

Öyle mi? Sevindim çünkü ben de öyle düşünmüştüm. Ama kimi zaman bazı şeyleri yanlış anlayabiliyorum.

Peki ya abin?

Evet, Peter, diyor Ivan. Onun ne iş yaptığını mı soruyorsun? Avukat.

İlginç. Ama sanırım aslında annenle arası iyi mi diye sormak istemiştin.

Ah, anladım. Hayır, pek değil aslında. İkisi birbirinden çok da hoşlanmıyor. Gerçi anneme göre Peter'in iyi bir mesleği var. Fakat konu bu değil. Aralarındaki daha çok bir kişilik çatışması. Aslında şöyle derdim, ilgini çekiyorsa, ikisi de dominant karakterler. Dediklerini yaptırılmayı seviyorlar. Dolayısıyla annemin otorite figürü olma çabası Peter'in hiçbir zaman hoşuna gitmedi, anla-

tabiliyor muyum bilmem. Çünkü patronluk taslanmasından hoşlanan biri değil.

Anlıyorum, diyor Margaret.

Ivan ona bakıyor. Evet, diyor. Bana gelince otoritesini daha fazla gösterebiliyor annem, sanırım. Ama çok iyi sonuç aldığı söylenemez çünkü benden asla memnun değil.

Margaret istemsizce gülümsüyor. Pardon, diyor. Benim annem de benden asla memnun olmaz.

Ivan gülümsemesine karşılık veriyor. Tuhaf şey, diyor. Hiçlikten bir insan yaratsam beni çok mutlu ederdi gibi geliyor. Sadece hayatta olması bile mutlu ederdi beni. Babamın tavrı öyledir, bilirsin. Veya öyleydi. Bizden hep çok memnundu.

Söylenenler içine dokunan, canını yakan Margaret elini Ivan'ın tezgâhta duran elinin üstüne koyuyor. Üzgünüm, diyor.

Teşekkürler Margaret, diye karşılık veriyor Ivan. Gerçekten tuhaf, kesinlikle. Gitmiş olması. Pişmanlıklarım da var, bilirsin. Ona karşı daha iyi davranmamak gibi. Kötü davrandım da diyemem. Ama ergenlikte yaptığım aptallıklar var. Keşke öyle şeyler için o hayattayken daha sık özür dileseydim. Bilemiyorum, affedersin. Sen de babanı kaybettin, farkındayım.

Margaret başını sallıyor, boğazının düğümlendiğini hissediyor. Evet, diyor. O dönemde böyle hissettiğimi anımsıyorum – pişmanlık doluydum. Ama artık pek pişmanlık duymuyorum.

Ah, gerçekten mi? Bunu bilmek güzel. Belki bana da aynısı olur, pişmanlık silinir gider. Duygular zamanla gerçekten değişiyor sanırım.

Öyle, diye hak veriyor Margaret.

Margaret tezgâha bakıyor ama Ivan'ın bakışlarını üstünde hissediyor. Affedersin, diyor. Böyle üzücü bir konuyu nasıl oldu da açtık bilemiyorum.

Bakışlarını kaçırıp gülümseyen Margaret, Sorun değil, diyor. Biliyorsun, hayat üzücü olabiliyor. Sürekli mutluymuş gibi yapmanın anlamı yok.

Ivan duraksıyor. Evet, diyor. Katılıyorum. Mutluymuş gibi rol yaptığımdan değil, bu tür konuları konuşacak kimsem yok sadece. Yutkunuyor, konuşmaya devam ediyor: Biriyle konuşmaya çalıştığımda çoğu zaman gerçekten sıkıcıymışım gibi hissediyorum. Çünkü konuştuğum kişinin dalıp gittiğini, söylediklerimle hiç ilgilenmediğini fark ediyorum. O yüzden fazla konuşmuyorum genellikle, sanırım. Arkadaşlarımla bile pek konuşmuyorum. Aklıma söyleyecek bir şey gelebiliyor ama diğer herkesin bakış açısından ne kadar sıkıcı olacağını düşünüp söylemiyorum. Fakat seninle konuşurken– sanırım, dürüst olmak gerekirse, biraz ilgileniyor görünüyorsun. O zaman da sana anlatmak istediğim şeyler yüzünden kendimi kaptırıp konuştukça konuşuyorum.

Evet, ilgileniyorum, diyor Margaret.

Başını sallıyor, tezgâhın üstünde duran su matarasına bakarak konuşuyor: Dürüst olmak gerekirse yalnızca yanındayken bile kendimi daha iyi hissediyorum. Veya– affedersin, belki de tuhaftır bunları söylemem.

Margaret alçak sesle karşılık veriyor: Hayır, değil.

Ivan ona bakıyor, konuşmuyor. Margaret bu bakışta onun sorusunu görüyor ve sessizce cevabını veriyor. Ivan konuşmadan ona yaklaşıyor, eliyle kalçasına dokunuyor. Gözlerini kapatan Margaret, yavaşça dudaklarına dokunan dudaklarını hissediyor. Ağzının aralanmasına izin veriyor. Uzun ve derin bir öpücük, Margaret'ın sırtı mutfak tezgâhına yaslı. Ivan'ın hareketleri ve jestleri artık endişeli veya ikircikli değil, yavaş ve düşünceli. Margaret'ın bundan aldığı haz kibirin ötesinde gibi geliyor. İçinin dışı doğru açılması gibi derin bir his. O, bu insan – dış telleriyle, kemirilmiş tırnaklarıyla, kaynaklar hakkındaki dü-

şünceleriyle, istifa ettiği kuryelik işiyle, ifade etmeyi başaramadığı üzüntüsüyle onu arzuluyor, Margaret da onu. Ivan'a istediği hissi vermeyi arzuluyor. Alçak sesle onun adını söylediğini fark ediyor.

* * *

Sonradan sessizce yatağa uzanıyorlar, Ivan onu kollarıyla sarıyor, Margaret başını onun göğsüne yaslıyor. Dün gece internette araştırma yaparken karşısına çıkan tavsiyeler öyle akıl karıştırıcı ve çelişkiliydi ki; yapmanız gereken farklı şeyler vardı, internet sitelerinin çoğu elektronik oyuncaklar ve benzer şeyler gibi belli ürünleri satmaya çalışıyor, bunlar olmadan imkânsızmış gibi göstermeye çalışıyordu ama Ivan bunları nasıl kullanacağını bilmiyordu, zaten satın almaya da vakti yoktu ve sonunda aklı öyle karıştı, öyle kaygılandı ki internete bakmaktan vazgeçti. Oysa gerçek hayatta, şimdi her şey çok basit ve kolay. Birlikte yatağa girdiler, uzandılar, önceki gibi öpüştüler ve Ivan komodinde duran gece lambasının ışığında onu soymaya başladı; üstündeki hafif sert yünden kazağı çıkardı, sutyeninin kopçasını çözdü. Gülümseyen Margaret yarı soyunmuş halde sırtüstü yatıyordu ve birbirlerine baktıklarında gülerek yüzüne dokundu, bir şey söylemeye gerek bile kalmadan onu anlayan Ivan da gülmeye başladı. İkisi de utanmışlardı, diye düşünüyor Ivan ama aynı zamanda mutluydular ve ortada komik bir şey olmasa da aralarındaki hoş aptallık hissi gülmek istemelerine yol açtı. Yeniden öpüştüler, Ivan elini onun iç çamaşırının içine soktu, hoşuna gittiği için soluğunu tuttuğunu duydu ve alçak sesle onu orgazma ulaştırmak istediğini söyledi. Margaret'in yanakları pembeleşti, başını salladı ve istediği buysa Ivan içindeyken kendine biraz dokunabileceğini söyleyerek karşılık verdi.

Gözlerini utançtan hafifçe kısmıştı, Ivan'a bakmıyordu. Fazla umrumda değil, dedi. En önemli şey değil. Bunun düşüncesi, onun içindeyken kendine dokunacağı ve onu kendine dokunurken seyredebileceği düşüncesi Ivan'ı daha da heyecanlandırdı ve: Hayır, eğer istiyorsan bunu mutlaka yapalım, dedi. Çantasından bir prezervatif çıkardı ve Margaret üstüne çıktı. O zaman gerçekten utandığını, yüzünün kızardığını gördü Ivan, umarım fazla ağır değilimdir, dedi Margaret. Hayır, hiç de ağır değilsin, dedi. Tamamen doğru sayılmazdı çünkü aslında biraz ağırdı ama ağırlığı Ivan'ın hoşuna gidiyordu. Sonra içine girdi, Margaret eliyle onun omzuna yapıştı çünkü böyle derine girdiğinde hoşuna gittiğini biliyordu Ivan. Çıplak, beyaz memeleri bedeninin hareketleriyle birlikte hafifçe sallanıyordu. Başta yavaş hareket ettiler, sonra Ivan öyle iyi hissetti ki öylece kalmak, onu seyretmek, elini tutmak, hatta belki uzun süre başka hiçbir şey yapmamak istedi ama sonra hızlandılar ve kendi sesinin mırıldandığını duydu: Siktir. Bu sözcük hiçlikten gelip ağzında oluşuverdi ve dile geldi, Margaret ona bakarak kendine dokunmaya başladı, dudaklarının arasındaki dili ıslaktı ve sonra Ivan onun geldiğini hissetti. Margaret ağlar gibi onun adını haykırdı: Ivan, ah Tanrım ve gözleri kapandı, Ivan da aynı anda geldi, aslında niyeti bu değildi ama daha iyi oldu, aslında mükemmeldi. Şimdi Ivan'ın göğsünde belki uyuyor ve Ivan elini yavaşça onun sırtında dolaştırarak tatmin ve mutlulukla şu anda her şeyin ne kadar güzel olduğunu düşünüyor.

Hayatı boyunca pek çok kez yoğun arzu hissini deneyimledi. Kendi başına o kadar da haz veren bir duygu değil, diye düşünüyor; belki biraz haz veriyor ama çoğunlukla sinir bozucu ve utandırıcı, ayrıca kızı görmeniz veya onunla etkileşime girmeniz gerektiğinde kaygı verici, özellikle de sizden o şekilde hoşlanmadığı ve asla hoş-

lanmayacağı apaçık ortadaysa. Diğer yandan, hayatında birkaç kez başka birisi için sözde bir arzu nesnesi de oldu; örneğin üniversitede ondan bir sınıf küçük olan satranç kulübü üyesi Claire için. O deneyimde de hazza hiç yer yoktu, bol bol münasebetsizlik ve kötü bir his vardı, Ivan sürekli ondan kaçmaya çalışmış, bazen mecburen konuşmak zorunda kalmış ve o zaman da herkesin bakışlarını üstünde hissetmişti. Claire sürekli satrançta çok başarılı olduğu için Ivan'ı övüyor, sonra kendini kötüleyip ona kıyasla ne kadar kötü bir oyuncu olduğunu söylüyordu ve hemfikir olmamak zordu çünkü Ivan ülkenin reytingi en yüksek oyuncularından biriyken Claire reytingi bile olmayan, üniversite satranç kulübünde takılan alakasız biriydi. Fakat kimi zaman söylediklerinin onun duygularını incittiğini yüz ifadesinden anlıyor, o zaman kendini kötü ve suçlu hissediyordu. Hayır, onun tarafından sevilme deneyimi temelde nahoş bir histi, oysa Claire çirkin falan değildi, hatta güzel olduğunu düşünenler bile vardı. Belki de beyninin küçük bir bölümünde –örneğin diğer erkeklerden biri, *Claire denen şu kız seninkini ağzına almaya gerçekten niyetli Ivan*– gibi şeyler söylediğinde belki biraz iyi hissettiği oluyordu. Çünkü söylenen şey gerçekten şaşırtıcı değilmiş gibi doğaçlama bir biçimde söylenmiş oluyordu ve duyan kızlar da Ivan az çok çekici biriymiş gibi şaşırmamış görünüyordu, neden alt sınıflardan bir kız ona bunu yapmak istemesindi ki, hayal edilebilir bir şeydi bu. Fakat kendilik imgesindeki bu küçük ve geçici gelişimler haricinde başka birinin arzu nesnesi olmanın kendi başına gerçekten keyif alınabilecek hiçbir yönü yoktu. Arzulama ve arzulanmayla ilgili bu deneyimler haricinde kadınlarla bu iki kategoriye de dahil edilemeyecek başka karşılaşmalar yaşadı, örneğin üniversite partilerinde sarhoşken tanımadığı biriyle öpüşüp koklaştığı oldu. Bu senaryonun gerçekleşebileceği umuduyla pek

çok partiye katıldı ve beklentisi birkaç kez gerçeğe dönüştü ama hiçbir zaman tatmin edici değildi. Örneğin dokunma fırsatı bulduğu kızlar asla inlemez, kıvranmaz veya öyle şeyler yapmaz, öylece yatar ve Ivan da endişeyle sormak zorunda kalırdı: Böyle iyi mi? Kız da: Evet, iyi, der geçerdi. Sonra onu gündelik hayatta görmek zorunda kalırsa yüzü kıpkırmızı olur ve kekelemeye başlar, arkadaşları da, Neyin var Ivan? diye sorardı. Sırf bir kere-sinde bir partide eliyle ona masturbasyon yaptıran, muhtemelen Ivan'ı hatırlamayan veya hatırlasa da umursamayan bir kızı gördü diye bu hale düşerdi. Bunun sık sık tekrarlandığı da söylenemezdi çünkü aslında bu tür deneyimleri toplam üç kez yaşamıştı ve birinde sadece öpüşmüşlerdi. Birisiyle ilk kez tam anlamıyla cinsel birleşme yaşamayı başardığında o kadar beceriksizce ve kötüydü ki sonradan apartman dairesine kadar yürümüş ve gerçek gözyaşları dökerek ağlamış, o anda kendinden ömrü boyunca ettiğinden daha fazla nefret etmişti. Her neyse. Bu konuda yaptığı ya da hissettiği hiçbir şey onu Margaret'la paylaştığı bu yeni deneyime, ortak arzu deneyimine biraz olsun hazırlamamıştı. Düşüncelerinin birbirine geçtiğini hissetmek, onu anlamak, ona bakmak ve evet, konuşmaya bile gerek kalmadan ne hissettiğini, ne istediğini bilmek, diğer yandan onun da kendisini tamamen anladığını hissetmek. Margaret'ın bakışlarında sıcak bir ifade, muziplik pırıltısı, farkındalık vardı: Ivan bunun onun güzelliğiyle, örgüsü dağılıp çözülmeye başlayan gür siyah saçlarıyla, ifadeli dolgun dudaklarıyla, kollarının, memelerinin yumuşak yuvarlaklığıyla ilişkili olduğunu düşünüyor. Buruşuk, yumuşak giysilerinin bedenini kayıtsızca örtüşü bile, bunların hepsi Margaret'ın anlayışıyla, Ivan'ın bir bakışta hissettiği ve tanıdığı eksiksiz bireyliğiyle canlanıyor. Ağlar gibi bir ses tonuyla Ivan'ın adını haykırışı, kızaran yüzü ve boynu. Hayatın böyle ola-

bileceğini bilmek: Onun hayatının. Elini onun sırtında dolaştırırken konuşuyor: Sorabilir miyim– derken bir süredir konuşmadıklarını fark ediyor ve ekliyor: Veya belki de uymuşsundur, affedersin.

Margaret ona bakmak için başını kaldırıyor, yüzü dalgın, gözleri parlak ve sırlı görünüyor. Hayır, diyor, uyanığım. Ne diyecektin?

Sen beni– epey aptalca aslında. Merak ettim de, beni aramayı başından beri planlıyor muydun? Geçen gece. Yoksa kararsızlık mı yaşadın.

Margaret birkaç saniye sessizce yeniden ona yaslanıyor, sonra sırtüstü dönüp yatıyor. Ivan onu seyrediyor, beyaz yatak örtüleri çevresine bulutlar gibi dağılmış, siyah saçları yastığa serilmiş.

Gerçeği söylemek gerekirse, diyor, kendime, aramaya başladım demiştim. Çünkü anlamı yok gibi görünüyordu. Demek istediğim, hem yaş farkı yüzünden hem de yakın yerlerde yaşamıyoruz bile. Bir yandan da olanlar biraz çılgıncaydı. Düşününce kendime şaşırıyordum çünkü seninle bir iş etkinliğinde tanıştım. Ben asla öyle şeyler yapmam, asla. Düşünmeye başladım: Bana ne oldu bilmiyorum, dedim kendime. Nasıl biri olduğumu düşünmüştür kim bilir, hayal bile edemiyorum. Sonra, birkaç gün geçince acaba arasam mı diye düşünmeye başladım, yalnızca seninle tanışmak güzeldi demek ve iyi dileklerimi iletmek için. Çünkü şöyle düşünmene yol açmaktan bile nefret ediyordum – bilemiyorum, aptalca zaten ama benim için hiçbir anlamı olmadığını düşünmeni istemiyordum. Aslında sesini yeniden duymanın da hoş olacağını düşündüm doğrusu. Ama hepsi bu. Teşekkürler ve hoşça kal demek için aradım yalnızca. Sözde öyleydi. Ama buna gerçekten inandım mı bilemiyorum.

Ivan'a değil, tavana doğru bakıyor, Ivan da sessizce uzanmış onu seyrediyor.

Şu anda pek mutlu bir hayatım olduğu söylenemez Ivan, diyor. Her şey hâlâ zor, onunla – eskiden evli olduğum adamla yani. Biliyorsun, bizim artık ayrıldığımızı kabul etmiyor– pardon, birlikte olmadığımızı kabulleniyor. Ama kabullenmek istemiyor. Sanırım annem de aynı görüşte. Evliliğim hakkında, yani. Karmaşık bir durum. Konuşabileceğim pek fazla insan yok. Az önce seni aramayı planlamış mıydım diye sordun. Cevabı şu; aramayı denedim, kendime bunun ne kadar kötü bir fikir olduğunu söyledim ve nihayetinde şöyle düşünmeye başladım; ne anlamı var? Demek istediğim: Anlamalı bir hayat sürüyormuşum gibi yapmanın ne manası var? Belki bir zamanlar öyleydi ama artık değil.

Sonra dönüp Ivan'a bakıyor, Ivan da onun bakışlarına karşılık verirken anladığını göstermek için başını sallıyor.

Bunu duyduğuma üzüldüm, diyor. Eski kocanla ilgili anlattıklarını yani.

Margaret bakışlarını indiriyor, alçak sesle, Dert etme, diyor.

Eminim düzelecektir durum. Ama kulağa– dürüst olmak gerekirse epey kötü geliyor.

Margaret gülüyor, başını kaldırıp ona bakıyor ve Ivan onun üzgün olduğunu görebiliyor, hatta gözleri yaşarmış gibi parlıyor. Gerçekten kötü, değil mi? diyor Margaret.

Peki şey gibi mi– seninle yeniden birlikte olmak mı istiyor?

Bilmiyorum, diyor Margaret. Bazen beni üzmekten başka derdi olmadığını düşünüyorum. Ama bu da doğru değil. Sanırım ona sorsan evet derdi, yeniden birlikte olmak istediğini söylerdi.

Ama sen istemiyorsun, diyor Ivan.

Margaret başını hızlı hızlı sallıyor.

Zor bir durum, diyor Ivan. Üzıldüm.

Ah, bilemiyorum ki, diye karşılık veriyor Margaret. Onun hakkında kötü bir izlenim edinmene neden oldum. Aslında iyi bir insan, bilirsin, sorunları var yalnızca. Sonuçta onunla evlendim, ne olursa olsun.

Ivan birkaç saniye Margaret'ın bir çiçek gibi pembe-beyaz yüzüne, siyah saçlarına bakıyor. Sanırım böyle sorular sormamak gerekiyor ama, diyor, ona âşık mıydın?

Bir zamanlar öyleydim evet, diyor Margaret. Bir an duraksadıktan sonra soruyor: Sen hiç âşık oldun mu?

Ah, diye karşılık veriyor Ivan. Birkaç kez âşık olduğumu sandım. Ama hiçbir zaman karşılıklı falan değildi.

Margaret başını sallıyor, daha fazla açıklamaya gerek kalmadan anlıyor. Az sonra soruyor: Seni aramam iyi oldu mu sence? Yanlış bir şey yaptığımı düşünmüyorsun değil mi?

Ivan duraksıyor. Hayır, diyor. Yanlış değildi, kesinlikle değildi. Çok mutluyum. Veya belki- mutlu olduğumu söylemek tuhaf, çünkü pek çok açıdan hiç de mutlu değilim. Biliyorsun, daha önce sözünü ettiğimiz yas ve pişmanlık yüzünden. Ama burada seninle olmak kendimi gerçekten çok iyi hissetmemi sağlıyor. Ve bence doğru bir şey. Yaş farkından memnun olmadığını biliyorum ama bence önemi yok. Uzakta yaşamamızın da önemi yok. Zaten o kadar da uzak sayılmaz. Beni yeniden görmek isteyeceğini varsayarak söylemiyorum, bunu bilemem. Ama seninle tanıştığım için çok mutluyum. Hayatta olduğunu bilmenin bile hayatımı güzelleştireceğini düşünüyorum. Yalnızca hatırlamanın bile - seninle olduğumu, birlikte böyle hoş bir deneyimi paylaştığımızı. Tuhaf bir şeyi kastetmiyorum yanlış anlama. Ama hayır, bence beni araman doğru bir şeydi, kesinlikle öyle. Evet. Müteşekkirim. Bunu zaten söyledim mi sana? Söyledim mi bilmiyorum. Ama söylemediysem, beni aradığın için, be-

nimle yeniden görüştüğün için sana teşekkür etmek istiyorum. Çünkü benim için çok şey ifade ediyor.

Margaret ona sokuluyor, yüzünü omzuna gömüyor, Ivan da kolunu ona sarıp saçlarına dokunuyor. Çenesinin hafifçe titrediğini, belki ağladığını fark ediyor ama ağlıyorsa bile sorun değil diye düşünüyor. Eski kocasıyla ilgili duyguları besbelli zor şeyler, annesiyle ilgili, hayatının anlamsızlığıyla ilgili duyguları da öyle ve bir yandan Ivan için, Ivan'ın içinde bulunduğu durum için de üzülüyor, hem de çok genç olduğunu düşünmesine rağmen ondan hoşlanıyor, durumun cinsel açıdan da aklını karıştırdığını anlayabiliyor Ivan. Ama bu akıl karıştırıcı duygulara kapılmasının sorun olmadığını düşünüyor. Kötü bir şey yaptığı, seksin iyi olmadığı anlamına gelmiyor bu. Seksin iyi olmasının da aklını karıştırdığını, belki Ivan gibi onun da yeniden sevişmek istediğini de hissediyor alttan alta. Böyle bir bağlamda bu duygular nasıl anlamlandırılır ki? Onun için fazla zor değil ama Margaret için çok zor görünüyor ve hatta ağlamasına yol açıyor. Fakat ağlaması Ivan'ı paniğe sevk etmiyor, bu konuda sakin. Belki de ağlamaya başlar başlamaz ona sokulup yüzünü omzuna gömdüğü içindir. Hangi konuda ağlıyor olursa olsun, veya hangi konuda ağladığını düşünürse düşünsün görünürde olanların anlamı şu; Ivan'ın kollarını ona sardığını hissetmek istiyor ve Ivan da aynı şeyi istiyor. Duruma hangi karmaşık koşullar yol açmış olursa olsun, bu nihai gerçeklik varlığını sürdürüyor; iki kişiler, bir erkekle bir kadın ve kadın üzüldüğünde adamın kolları arasında yatmak istiyor. Bu gerçeklik kendine özgü bir anlam taşıyor. Ivan daha önce hiç böyle bir erkek olmadı, hatta muhtemelen asla olamayacağını düşündü, gerilip bocalayacağını, kadının yanlış bir şey yapmadığı konusunda onu teskin etmesine ihtiyaç duyacağını sandı veya her neyse, ama şimdi doğru an geldiğinde gerekeni ko-

layca yaptı. Yalnızca onu kollarına almak, sıcak gözyaşlarının omzuna aktığını hissetmek, saçlarına dokunmak ve hatta ona şöyle demek: Margaret, sorun değil. Endişelenme. Her şey yolunda.

* * *

Ertesi gün öğleden sonra, bir pazar günü öğleden sonrasında birlikte kır evinin arkasındaki patikada yürüyüşe çıkıyorlar. Başlarının üstündeki gökyüzü solgun mavi, ağaçlardaki açık renkli ve kırılğan yapraklar rüzgâr dallara dokunduğunda altın bir sağanak gibi gökyüzüne savruluyor. Margaret ısınmak için elleri ceplerinde yürüyor. Berrak günlerin daha soğuk olduğunu öğrendi, çünkü bulutlu günlerde bulutlar bir battaniye gibi yayılıyor, gökyüzü sıcağı içeride tutmak için beyaz, yünlü bir battaniyeye sarınmış gibi görünüyor. Bu çıkarımının doğru olup olmadığını bilmiyor. Ivan bilebilir ama ona sormuyor, yalnızca patika boyunca yanında yürüyor; burada birileri onları görebilir ama kimse görmüyor. Bu sabah biraz sohbet ederek birlikte kahvaltı yaptılar. Margaret ona demlikle kahve yaptı, Ivan kahveyi beğendiğini söyledi. Dün gece şöyle düşünmüştü: Çok genç, babası için çok üzgün, bunu sonlandırmak gerek. Arkadaş olabiliriz ama daha fazlası mümkün değil. Ivan şimdiden ona evliliği, hayatı hakkında sorular sormaya başladı ve bu konuda ona açılmak delilik olur. Birlikte yatağa girmek başka, belki aptallık ama kötülük değil. Ona Ricky'den söz etmek daha farklı olur. Hayatını kirletmek, onu kendi mahrem mutsuzluğuna çekmek anlamına gelir. Ayrıca acınası bir şey olur. Kimse bana inanmadı, Ivan. Ama sen bana inanıyorsun, değil mi? Biraz akli varsa koşarak kaçır Ivan. Korkunç: Kaçmazsa daha kötü. Hayır, diye düşündü,

onun iyiliği için, ikimiz için de bitmesi gerek bunun. Sonra bu sabah birlikte yatağa uzandılar ve Ivan ona satrançla ilişkisini, oynamaya nasıl başladığını ve son zamanlardaki düş kırıklığını, artık oyundan eskisi gibi keyif alamadığını anlattı. Margaret bir ara onunla satranç oynamak istediğini, bunun ilgisini çektiğini, çocukluğundan beri oynamadığını söyledi ve nedense Ivan buna çok sevindi, az önce satranç oynamanın ona artık haz vermediğini söylediği halde birlikte oynamalarının ne kadar eğlenceli olacağını söyleyip durdu. O zaman Margaret acı veren düş kırıklığı hislerinin yanında onun hâlâ, belki de bilinçsizce satranç denen oyun için çocukça bir heves duyduğunu, bunların ikisini birden hissettiğini anladı. Ivan'ın keyfi yerindeydi, onu öpmek istedi, bir süre öpüştüler, sonra Ivan hiç konuşmadan yeniden Margaret'la sevişmeye başladı. Fazla genç olduğunu ve bir yas döneminden geçtiğini düşünmenin yeterli olmayacağı o zaman belli oldu. Bunlar sağlam, mantıklı görüşlerdi, gündelik hayatın yüzeyi için yeterli olabilirlerdi ama iki insan arasında paylaşılan arzunun gizli hayatı için yeterince güçlü değildiler. Sonrasında birlikte kahvaltı yapıp kahve içtiler, şimdi de patikada sessizce, hallerinden memnun yürüyorlar, iyi ve olumlu bir ruh halini paylaşıyorlar. Alçak taş duvarın yanından dönen yol ileride çukurlaşıyor, boşluğu dolduran yağmur suyu gökyüzünün berrak mavisini yansıtıyor ve Margaret birikintinin çevresinde su içip banyo yapan küçük kuşları görebiliyor. Yaklaşan adımların sesini duyan kuşlar havalanıyor, havada kalabalıklaşıp çoğalıyor, yanardöner siyah kanatlarıyla sığırcıklar mavi gökte bir buluta dönüşüyor, hep birlikte yükseliyor ve Margaret ile Ivan da durup onları seyrediyor. Kuşlar tek vücut halinde hareket ediyor, kaslı kanatların hışırtısıyla yürek gibi atan siyah bir buluta dönüşüyor, telefon tellerine doğru inişe geçiyor ve şimdi tuhaf bir biçimde ikiye ayrılıyorlar, yarı-

sı tellerin üstüne yükselirken diğer yarısı tellerin altından geçiyor, ikiye bölünüyorlar, sonra iki bulut yeniden birleşip sınırları belirsiz, hareketli bir düzene geçiyor, Margaret böyle uçan sığırcık sürülerine *murmuration* dendiğini anımsıyor. Vay canına, diyor Ivan alçak sesle. Su birikintisinin başında sığırcıklardan daha küçük birkaç kuş hâlâ banyo yapıyor, küçük serçeler veya ispinozlar bunlar. Çevrelerinde solgun mavi hava hâlâ durgun ve sessiz, ağaç yaprakları hâlâ sessiz ve kıpırtısız. Margaret, Ivan'ın elini tutuyor, Ivan gülümsüyor ve yürümeye devam ediyorlar. Onlar yaklaştıkça diğer kuşlar da hızla gökyüzüne yükseliyor. Ivan yeniden birlikte satranç oynamaktan söz etmeye başlıyor, bunu "tahta üzerinde" veya çevrimiçi yapabileceklerini söylüyor, Margaret gülüyor, onunla yapmayı her nasılsa kabul ettiği bu satranç maçını düşünüyor, derken Ivan'ın telefonu çalmaya başlıyor.

Bir saniye, diyor Ivan. Affedersin.

Cebinden telefonunu almak için Margaret'in elini bırakıyor. Ekranı şöyle bir göz atan Margaret arayanın Peter olduğunu görüyor. Telefonuna bakmaya devam eden Ivan: Ah, bir dakika, diyor. Abim arıyor. Bugün pazar mı? Siktir. Konuşmam gerekebilir, sorun olur mu?

Elbette konuş, diyor Margaret. Endişelenme.

Pardon, diyor Ivan. Bir saniye, uzun sürmez.

Bunu söylerken telefonu açıyor, ikonu yana kaydırıp telefonu yüzüne götürerek: Alo? diyor. Biraz yana doğru dönüp patikanın kenarındaki çimenlik bankette duruyor. Margaret telefonun diğer tarafından gelen hafif cızırtılı sesi duyabiliyor ama söylenenleri anlayamıyor. Hey, dinle, diyor Ivan. Gerçekten çok üzgünüm ama unuttum. Margaret yine cızırtıları duyuyor. Evet, diyor Ivan. Şey, hayır, yapamam. Çünkü, sorun şu ki, bu konuda gerçekten üzgünüm ama— şu anda Dublin'de değilim aslında. Duraksıyor, Margaret elleri ceplerinde beklerken dalgın

dalgın tırnaklarından birini kemiriyor. Sonra şöyle diyor: Hayır, sorun o değil, ben yalnızca– ben, şey– Margaret’a dönüp, Ona ne diyeyim? diye sorar gibi telefonu işaret ediyor. Durumu eğlenceli bulan Margaret omuz silkiyor. Abisi bir şeyler söylüyor olmalı çünkü Ivan başını sallıyor, arkasını dönüyor, çimenlere bakıyor. Evet, diyor. Evet, doğru, öyle. Margaret’a göz atıyor. Evet, öyle denebilir, diyor. Temelde evet. Şimdi gülümsüyor, rahatlamış görünüyor, ayakkabısının ucuyla çimenleri hafifçe tekmeliyor. Dinle, kötü hissediyorum, üzgünüm, diyor. İstersen hafta içi görüşebiliriz, akşam yemeğine falan çıkarız. Evet. Tamam. Şimdi gitmem lazım. Üzgünüm. Hoşça kal, tekrar özür dilerim. Görüşürüz. Telefonu kapatıp cebine koyuyor, dönüp Margaret’a bakıyor.

Arayan abimdi, diyor. Bugün, hatta on dakika önce öğle yemeği için onunla buluşmam gerekiyordu ama tamamen unuttum. Restorana gitmiş beni bekliyormuş.

Ah, üzgünüm, diyor Margaret.

Hayır, hayır, üzülme, diyor Ivan. Umursamadı. Hayır, başlangıçta beni orada göremeyince çok şaşırmış çünkü genellikle dakik olan benimdir. Fakat biriyle olduğumu tahmin etti. O zaman da, ah, boş ver öğle yemeğini, hiç dert değil, dedi. Eğlenmene bak. Evet. Tuhaf biridir. Biraz acayıptır. Kadınları gerçekten çok sever, bilmem bunu söylemiş miydim.

Margaret gülümsüyor, kollarını kavuşturup soğuğa karşı ellerini kol altlarına saklıyor. Hayır, söylemedin, diyor. Ne anlama geliyor, kadınları sevmesi?

Bilirsin. Bir sürü kız arkadaşı var.

Hepsiyle birden mi görüşüyor?

Ivan tuhaf bir tavırla omuz silkip yürümeye devam ediyor ve Margaret da onunla birlikte yürüyor. Bilmiyorum, diyor Ivan. Böyle şeyleri konuşmayız. Çok sayıda farklı kızla görüşüğünü başkalarından duydum. Bir za-

manlar daha uzun süreli bir kız arkadaşı vardı, ben daha küçükken ama ayrıldılar. Üzücü bir olaydı çünkü gerçekten harika biriydi. Şimdi sürekli yeni kız arkadaşları oluyor. Tabii bunlar beni ilgilendirmiyor aslında.

Birlikte yürümeye devam ediyorlar, önlerindeki çakıllı patikada gölgeler kısa ve koyu renkli. Az önce ona biriyle olduğunu söylediğinde, diyor Margaret, kimle olduğunu sordu mu?

Şey, Leitrim'de miyim diye sordu. Çünkü geçen hafta sonu satranç şeyi için buraya geldiğimi biliyor. Yeniden burada olduğuma göre, geçen gelişimde biriyle tanıştığımı anlamıştır. Ama ona hiçbir şey anlatmadım.

Peki bilse ne derdi sence?

Neyi bilse?

Margaret yutkunuyor. Otuz altı yaşında olduğumu, diyor. Veya evlenip boşandığımı.

Ah, diyor Ivan. Peter ne derdi? Bilemiyorum. O da otuzlarında, bunu sana söylemişim sanırım. Senin yaşlarında.

Margaret cevap vermiyor. Yürüyorlar, Ivan dönüp ona bakıyor.

Sanırım hayatındaki farklı insanların ne diyeceğini düşünüyorsun, diyor Ivan. Beni öğrenseler ne derlerdi, veya her neyse.

Haklısın, sanırım bunu düşünüyordum.

Eski kocan, falan filan.

Evet, diyor Margaret.

Fazla mutlu olmazdı diye düşünüyorsun.

Korkmuş gibi gülen, ne diyeceğini bilmeyen Margaret cevap veriyor: Ah, hayır Ivan, olmazdı bence.

Ama hayat senin hayatın, biliyorsun.

Margaret başını sallıyor, yere bakıyor. Zor bir durum, diyor. Bilemiyorum. Ivan bir şey söylemiyor, soğuk, parlak havada Margaret'in yanında yürümeye devam ediyor.

Patikanın yanındaki tarlada, alçak bir taş duvarın arkasındaki küçük, gürbüz koyun onların geçişini seyrediyor; kirli postu yağmurdan gümüşü parlıyor, yüzü kadife gibi simsiyah. Altın sarısı ve yeşil tarlalar açık mavi ufka doğru uzanıyor. Dört bir yanlarındaki sınırsız temiz hava ve ışık, kuşların tatlı, akıcı cıvıltılarıyla dolu.

Pazartesi akşamı yediyi on geçte O'Connell Köprüsü'nden geçiyor, her zamanki gibi gecikti. Mavimsi karanlıkta kırmızı stop lambaları, bina silüetleri. Karşıya geçmeyi beklediği sırada bir otobüs yolun kenarından sola dönüyor. Ona hükmü anlatmak istiyor Peter; aktaracağı cümleleri ezberledi bile. *Dikkatsizce yapılmış hataların bu şekilde sıralanması Bakan'ın verilen bilgileri inceleme biçiminin kapsamı ve niteliği konusunda kuşku uyandırmalıdır.* Işıklardan karşıya geçip elleri cebinde Westmoreland Caddesi boyunca yürüyor. İçinden ıslıkla Piyanon Konçertosu No. 24'ü çalmak geliyor. *Bakan bu açıdan mantıksızca hareket etmiş ve açıkça yanlış bir sonuca ulaşmıştır.* Bu sabah Ivan'dan gelen mesajı da anlatacak ona. Hey. Dün için yeniden özür dilerim. Hâlâ görüşmek istiyorsan bu hafta senin için uygun mu? Kızdıysan anlarım. Dün gece olanları anlatınca Sylvia'yı gerçekten güldürdü. Kapalı kutu, dedi Ivan için. Birlikte yemek yiyorlardı, Sylvia'nın sevdiği Japon restoranından eve yemek söylemişlerdi. Bence sana benzemeye başladı, dedi Sylvia, bunu sana söylemiş miydim? Onu cenazede gördüğüm zaman fark ettim. Artık öyle büyümüş görünüyor ki. Peter şaşkınlıkla güldüğünü fark etti. Giddi misin? diye sordu. Bence felaket görünüyordu. Sylvia sırtı yüzünden

kanepeye uzanmış, tempurasını özenle küçük sos kabına bandırıyordu. Giydiği takımı kastediyorsun, dedi. Ama ben yüzünden söz ediyorum, benzerliği görebiliyorum. Çok yakışıklı bir genç olacak. Peter tek kaşını kaldırırsa da aslında duyduklarına memnun oldu. Yakışıklı; eh, belki. Yine de kızın kim olduğunu hayal etmek zor. Yatağının başucunda Magnus Carlsen posteri asılı yeniyetme bir satranç meraklısı. Ivan'ın baştan çıkarıcı rolünü oynadığını düşünmek bile komik. İfadesiz, monoton sesiyle. Bir de diş telleri, tam felaket. Hiç kızmadım, yazdı Peter mesaja karşılık olarak. Görüşmeyi iple çekiyorum. Perşembe akşamı yemeğe ne dersin? Kapılara yaklaştıkça adımları uzuyor, hızlanıyor, üstünde neşeli bir sabırsızlık var.

Aralarındaki sözsüz anlaşma geçen haftadan beri sürüyor. Sabah prosedür sırasında onu hastanede bekledi. İşleri bitince hemşire gelip haber verdi. Ağartıcı beyaz ışığın altında narkozun etkisini atmaya çalışırken zayıf ve yorgun görünüyordu. Ona plastik fincanda çay ve kızarmış ekmek verdiler. Biliyorsunuz, kırk sekiz saat boyunca araç kullanamaz, dedi hemşire. Ona bakarken içi sızladı. Desenli hastane elbisesi içinde ufak tefek ve narin görünüyordu. Her şeyi hatırladı. Onu, babasını. Kliniklere özgü hava, steril ışık. Biliyorum, dedi hemşireye. Taksiyle Sylvia'nın apartman dairesine döndüler. Sylvia her şeyin yolunda gittiğini söyledi. O gece sırayla dişlerini fırçalayıp musluktan su şişelerini doldurdular. Odaya gidince yatağa uzanmış olduğunu gördü. Kazağını katlayıp özenle komodinin üstüne yerleştirdi. Yatağa girdi, yanına uzandı, lambayı kapadı. Sessiz karanlıkta tatlı ve bir ritimle ağır ağır nefes alıp verişini dinledi. O gecedan beri günlerini çalışmakla, toplantılara katılmakla, rapor taslağı hazırlamakla geçiriyor, akşamları yemek için onun apartman dairesine uğruyor. Küçük mutfağı

aspiratörün sarı ışığında tertemiz görünüyor. Oturma odasında kitaplar ve kâğıtlar, eski ve rahat kanepeler. Şöminenin üstünde Paris'ten aldığı Braque taşbaskısı *Açılı Natürmort*. Yemek yerken ondan iş konusunda tavsiye istiyor, Sylvia da okuduğu felsefi mantık ve doğal dil konulu makaleyi anlatıyor. Tüm şapkalarının yeşil olduğunu söyleyen bir yalancı hakkında bir şeyler. Hepsi yeşil olmayan birtakım şapkaları olduğu anlamına mı geliyor bu? Veya belki de hiç şapkası yok. Hiç şapkası yoksa, yine de yalan sayılır mı? Sonrasında televizyon izliyorlar, çaydanlıkta kaynayan sudan buharlar çıkıyor. Klostrofobik yalnızlığa hapsolmuş halde, kendini uyuşturarak, panik atak geçirerek veya ölmek üzere olduğumu nasıl anlatacağım diye düşünmek zorunda kalmadan geçirdiği geceler. Bunların yerine onun varlığının derinden tazeleyici haznesi. Erden bir öpücük, ağzındaki serin nane tadı. Yatakta uyumadan önce alçak sesle yapılan tanıdık sohbetler. İncil'in en yeni çevirileri ve bunların edebî değeri. İsa o Kenanlı kadına çocukların ekmeğini köpeklere verirken neyi kastetmişti? Zorlu gerçekten, dedi Sylvia. Benim için zor çünkü anlamıyorum. İsa'ya duyduğu içten ve aşkın sevgi, Peter'ın yaptığı ironik şakalar yanında ürkütücü ölçüde gerçek ve ciddi anlarda İsa'yı düşününce duyduğu korku. Uykusuzlukla mücadele ederek geçirdiği haftalardan sonra artık onun sabah kahve makinesini açışını duyduğunda uyanıyor, makinenin alçak sesli tangırtıları duvarın diğer tarafından geliyor. Öyle yoğun ve eksiksiz bir huzur içinde ki ağlayası geliyor. Sylvia'nın incelikli sessizliğiyle onun için açtığı alanda hafiflikle ikamet etmek. Sylvia'nın sormadığı sorular. Diğerinden hiç haber almadı, o da mesaj atmadı. İkisi de diğerine kasten soğuk davranıyor. Birbirlerine neden sinir oldular onu bile doğru dürüst hatırlamıyor, hatırlamak da istemiyor. Böylesi en iyisi, diye düşünüyor. Sürü-

nerek gelsin kapıma. Her zamanki oyun, ilk boyun eğen olmamak. Dışarıda Peter'ın parasını ketamin ve takma kirpikler için harcıyor muhtemelen. Başka biri var mı, diye merak ediyor; geçen gece odasında sigara yakıp nasıl tanışmıştınız diye soran çocuk. Düşünmeye bile değmez. Olanlar baştan sona apaçık bir çılgınlık. Bu arada kendisi de nihayet biraz uyuyabiliyor. Günde üç öğün yemek yiyor, e-postalarını cevaplıyor. Hatta Xanax'ı bile bıraktı. Böylesi daha iyi, ne de olsa torbacısı onunla konuşmuyor. Acı çekiyor, evet. Sık sık ıstırap duyuyor, her şeye pişman oluyor, kalbi sıkışıyor. Fakat hepsi tahammül edilir şeyler. Dayanabilir, dayanmak zorunda. Adını koy artık. Sen yas tutuyorsun, diyor Sylvia ona. Bazen gözlerini dua eder gibi yumuyor; nedense o zaman daha huzurlu hissediyor. Çocuklukta yinelenmekten düzleşip parlayan eski tanıdık sözcükleri hatırlıyor anlamsızca. Geçerlilik süresi uzun zaman önce dolmuş, karşılığında hiçbir şey alınamayan boş hediye çekleri gibiler. Yine de eline alıp ağırlıklarını tartmak teskin edici; evet, senin krallığın gelecek.

Basamakları ikişer ikişer çıkararak sonunda salona ulaşıyor, gecikti, soluk soluğa. Örtülü bir masanın üstüne yığılmış ciltli kitaplar, konuşan sesler. Yeni bir çağdaş eleştirel perspektifler antolojisi. Onu bir bakışta görüyor, Sylvia pencerenin yanında duruyor, siyah kaşmir bluzu içinde incecik ve kusursuz. Peter'a çevrilen bakışlarındaki kehribar tonu. Yanına gitmeden uzaktan gülümsüyor, dalgın dalgın çevresindeki konuşmaları dinleyen Sylvia gülümsemesine karşılık veriyor. Müşterek mahremiyetin sözsüz ilanı. Diğerleri onun öğrencileri, belki meslektaşları, arkadaşları. Onun ilgisini çekmek için birbirleriyle yarışıyorlar, diye düşünüyor, o da tüm ihtişamıyla dinliyor ve başını yana eğiyor. Müritleri arasında göz kamaştırıyor. Salonda ona doğru ilerliyor, yaklaştığını gö-

ren Sylvia ona doğru dönüyor; daha konuşmadan başkalarının dikkatini üstüne çekiyor. Merhaba yabancı, diyor. Güzel beyaz elini hafifçe kaldırıyor. Ah, önemli değil, diyor. Onu boş ver, sizi tanıştırayım. Öğrencileri, bir asistan, hepsi genç kadınlar. Peter benim eski bir dostum, diyor. Başını kaldırıp ona bakarak ekliyor: Çok iyi bir akademisyen olabilirdi ama ne yazık ki insan hakları avukatı olmayı seçti.

Bunun üzerine Peter zorlanmadan gülüyor. Ah, iltifat ediyorsun Sylvia, diyor. İtirazım yok gerçi. Duruyor, abartılı bir nezaketle soruyor: Yoksa öğrencilerinin önünde sana “profesör” mü demeliyim?

Sylvia masum bir tavırla cevap veriyor: Adım yeterli bence. Ama ölçüyü kaçırmayalım.

Peter aynı rahat, keyifli ruh haliyle cevap veriyor: Herkesin ortasında mı? Asla yapmam. Öğrencilere dönüp şöyle diyor: Hepiniz İngilizce bölümünden misiniz?

Sersemlemiş, neredeyse korkmuş gibi gülüşüyorlar. Konuşamayacak kadar etkilenmiş görünüyorlar. Onların yerine Peter ile Sylvia işbirliğiyle sohbeti sürdürüyor; Sylvia'nın utandırıcı buluyormuş gibi yaptığı eski münazara zaferlerini anlatıyorlar. Lisan öğrenciliğinin tuhaflıkları hatırlanıyor, okumadıkları kitaplar hakkında sunum yaptıklarını anımsıyorlar. Evet, bu konuyu açmasan olmazdı, değil mi? Gençlerin önünde kötü gösteriyorsun beni. Peter onun keyif aldığını görebiliyor. O da keyifli. Ortak cezbetme güçlerinin tozunu alıyorlar, onu biraz havalandırıyorlar, neden olmasın. Çevresindekilerin bakışlarını üstünde hissediyor Peter. Arzulanırlığı Sylvia'ya yakınlığının gizemiyle artıyor. Sylvia'nın büyüğü hem ussal hem duyumsal; altın sarısı saçlarının ışıltısı, siyah kaşmirin örttüğü küçük ve yumuşak memeleri. Peter'in önünde bir yaşam hayali beliriyor; loş mavi akşam saatinde yorgun ve halinden memnun işten çıkmak, fazla ısıtıl-

mış bir seminer salonunda onun yanında durmak. Onun eşi ve koruyucusu olmak. Kendini nazikçe Peter hariç herkesten nasıl da uzak tutuyor, müşterek masumiyetlerinin ölçülü jestleriyle kendilerini başkalarından nasıl da ayırıyorlar. Saat sekiz buçuk sularında tüm sadeliğiyle ona doğru dönüp, Artık çıksak mı, ne dersin? diye soruyor. Evet, hadi, diyen Peter'ın elini onun beline atmamak için kendini durdurması gerekiyor.

Merdivenlerden inip Nassau Caddesi'ne çıkıyor, egzoz dumanları ve sokak lambaları arasında Dawson Caddesi boyunca yürüyor, birlikte gülüyorlar. Eğlenceliydi, diyor Peter. Böyle etkinliklerde senin yanında olmak güzel, ışığın bir bölümü bana da yansıyor. Sylvia'nın elleri tüvit mantosunun ceplerinde, soluğu bir sis halkası. Ah, senin yansımaya ihtiyacın yok ki, diyor. Zaten çok çekicisin. Bu sabah beklediğin hüküm verildi mi? Ayaklarının altında kuru kâğıtlar gibi yapraklar. St. Stephen's Parkı. Zaferi hatırlatılınca onun koluna giriyor, kolunu hafifçe ve sıkıca tutup anlatmaya başlıyor: zincirleme hatalar, kapsam ve nitelik, Bakan'ın mantıksızlığı. Sylvia'nın neşesi, hızla sorduğu zekice sorular, başlarını birbirlerine doğru eğip konuşmaya dalmaları, birbirlerini her zaman ki gibi kolayca anlayışları. Peki o— evet, öyleydiler— ama ikiniz de mecburen— doğru, aynen öyleydi. Ah, allak bulak olmuşlardır. Keşke orada olabilseydim. Onun onayı ve gururuyla karşılaşınca başarısının hazzı iki katına çıkıyor, derinleşiyor, evet. Birlikte oturduğu binanın aydınlık merdivenlerinden yukarı çıkıyorlar. Anahtarlar çanakta çınlıyor, Peter koridorda ayakkabılarını çıkarıyor. Geçen haftaki ragudan hâlâ biraz var, diyor Sylvia. Şayet acıktıysan. Mutfakta Peter makarna haşlarken Sylvia masayı kuruyor, birlikte oturup yemek yiyorlar. Sohbet ediyor, bir somun ekmekten parçalar koparıyorlar. Günlük gazeteleri gözden geçiriyorlar. O korkunç makaleyi gördün mü.

Ah Tanrım, berbattı. Öyle şeyleri nasıl yayımlayabiliyorlar. Yatağa gitmeye hazırlanırken hâlâ konuşuyorlar. *The Irish Times*'da yayımlanan, kozmetik prosedürlerin giderek artan popülaritesi hakkındaki yazı. Son derece çekici genç kadınlar. On dokuz-yirmi yaşında. Müthiş bir masraf. Riskleri de cabası. Kültür açısından kaygı verici bir sinyal anlamına geliyor olmalı. Toplumsal cinsiyet ilişkileri, bilemiyorum. Yatağın kenarına oturan Sylvia saçlarındaki firketeleri çıkarıyor. Demek istediğim, normal bir deneyim bu, diyor. Bedeninden memnun değilsin. Memelerin kusursuz değil veya her neyse. Bunlar eskiden normal kabul edilirdi.

Onu seyrederken gülümsediğini fark ediyor. Komodindeki gece lambasının gölgeli ışığı. Memelerinin kusursuz olduğunu düşünmüyor musun? diye soruyor.

Bastırılmış bir muziplikle cevap veriyor: Sosyolojik açıdan diyordum.

Ah, anladım. Benim hatam.

Çizgili penye geceliğini giyiyor, kolları çıplak, yatağa girip Peter'in yanına uzanıyor. Oda serin, neredeyse soğuk, bedenlerini örten yorgan temiz ve yumuşak. Geceleleri uykumu kaçıran bir konu olduğunu söyleyemem, diyor Sylvia. Memelerimin kusursuz olmamasının yani. O meseleyle barıştım.

Bence kusursuzlar, diyor.

Kendini tutmayan Sylvia tatlı bir kahkaha atıyor. Sen nereden bileceksin? diye soruyor.

Ben yalnızca kişisel fikrimi dile getirdim.

Hatırlamaya çalıştın yani, öyle mi?

Şimdi Peter da tavana bakarak sersem sersem gülüyor. İstedığın zaman belleğimi tazeleyebilirsin, diyor.

Sylvia'nın bakışı eğlenmiş gibi, hoşgörülü. Senin kız arkadaşın yok mu? diye soruyor. Birbirinizle konuşmanız bile.

Peter ona doğru dönüyor. Gözlerinin kenarındaki telkâri gibi ince, narin çizgileri dokunaklı ve güzel buluyor. Ah, bilemiyorum, diyor. Sanırım o konu da kapanacak gibi.

Ondan hâlâ haber almadın mı?

Hayır, diyor. Ama tam anlamıyla tekeşli bir ilişki denebilir zaten, biliyorsun.

Umarım değildir.

Bu sözcükler, bu ses tonu. Koluna giren elini hatırlıyor, çok çekicisin. Aynı ivmeyle doğal bir şekilde ileri taşıyormuş gibi parmaklarının ucunu yorganın altından uzatıp koluna hafifçe dokunuyor. Ne kadar da entrikacısın, diyor.

Bunu duyunca utanmış gibi, komik bir ifadeyle gülüyor, hâlâ sırtüstü yatıyor ama kolunu çekmiyor. Bana iyi geceler öpücüğünü verdiğin oldu, diyor. Bu bile bazı insanları kıskandırmaya yeter.

Dirseğinin iç tarafındaki nemli, yumuşak deriye dokunuyor. Ah, sonunda seni hep kıskanıyorlar, diyor. Sanırım senden çok sık söz ediyorum.

Sylvia bir an sessiz kalıyor, parmak uçlarıyla dirseğinden bileğine kadar fısıltı gibi bir çizgi çekmesine izin veriyor. Onlara kıskanacak bir şey olmadığını söylemiyor musun? diye soruyor.

Peter duraksıyor. Koşullarını değerlendiriyor. Savuşturma manevrası yapıyor, biraz bekleyip şöyle diyor: Pek iyi bir yalancı sayılmam.

Sylvia aynı bükümsüz sesle karşılık veriyor. Neyi kastettiğimi biliyorsun, diyor.

Hamlesini karşılayarak basitçe cevap veriyor: Hayır, bu konuda kimseyle asla konuşmadım.

Sylvia birkaç saniye boyunca cevap vermiyor. Sonra soruyor: Neden peki?

Senin özel hayatın. Başka insanlarla konuşmak bana düşmez.

Tavana bakmaya devam eden Sylvia nazik bir ses tonuyla cevap veriyor: Yalnızca merak ettiğim için soruyorum. Ben de başka biriyle gerçekten konuşmadım bu konuyu hiç. Elbette arkadaşlarım sık sık ağrılarım olduğunu biliyor. Bazı zorluklar yaşadığımdan da kuşkulanıyor olabilirler. Emily muhtemelen bir şeyler tahmin ediyor. Ama ona bile açıkça anlatmadım. Çok zor çünkü bir açıdan hayatımın büyük bir bölümünü kaplıyor ama konuşmakta çok zorlanıyorum. Gerçekten söylediğim ilk insansın. Hakkında konuştuğumuz bir konu değil kuşkusuz.

Onu izleyerek, dikkatle karşılık veriyor: Konuşabiliriz, istersen.

Sylvia omuz silkiyor. Söylenecek fazla bir şey var mı bilemiyorum, diyor. Daha iyiye gitmiyor. Uzun zaman boyunca gideceğini sandım ya da öyle olmasını umdum. Sanırım hayatımın o bölümünün bittiğini kabullenmekte hâlâ zorlanıyorum.

Peter onu seyretmeye devam ediyor. Boğazında beliren düğüm nabız gibi atıyor. Dikkatle düşünüyor ve dikkatle konuşuyor: Öyle olmak zorunda mı?

Kısa bir sessizlik, Sylvia ona değil doğrudan tavana bakıyor, alnı buruşuyor, kaşları çatılıyor. Sonuçta çoğu insanın seksten söz ederken konuştukları şeyler artık benim yapabileceğim şeyler değil. Normal şekilde veya çok acı çekmeden yapamam. Bu yüzden evet, o anlamda bitti artık benim için.

Parmakları Sylvia'nın leğenkemiğinde. Her şeyden çok patavatsızlık etmemeli. Ne dediğini anlıyorum, diyor. Ama cinsellik, daha geniş bir bakış açısıyla, bundan daha karmaşık. Tek bir fiziksel eylemden ibaret olmadığını kastediyorum.

Sylvia düşünür gibi ağzından nefes veriyor. Teoride öyle, diyor. Ama fiiliyattan söz etmek gerekirse, insanların mahrem bir ilişkinin neleri içermesi gerektiği konu-

sunda bazı beklentileri var. Bunu söyledikten sonra bir an susuyor, altdudağını ısıyor, sonra devam ediyor: Sanırım benim kişiliğimin de etkisi var. Biliyorsun, bir şeyi doğru dürüst yapamayacaksam yapmak bile istemem. Belki bu da sorunun parçasıdır, bilemiyorum. Bunların hepsini başka biriyle konuşup müzakere etmeyi aşağılayıcı bulurdum sanırım. Çok değersiz bir şey teklif ediyormuş gibi hissedirdim.

Peter'in avucu şimdi onun karnında, göbek deliğinin üstünde duruyor. Penye geceliğinden yumuşak ısısını hissediyor. Alçak sesle şöyle diyor: Fakat salt senin bakış açınla hâlâ haz alabildiğini düşündüğün şeyler var mı?

Tuhaf ama Sylvia gülüyor. Pembe kulağını, boynunu görüyor Peter. Evet, diyor Sylvia.

Peter'in içi biraz sızlıyor, Sylvia'nın yakınlığı, pembeleşen sıcak boynu. Peki, diyor.

Bakışlarını aşağı çeviren Sylvia utangaç, muzip bir ses tonuyla konuşuyor. Demek istediğim, tüm duyularım çalışıyor, diyor. Kendi başıma hâlâ yapabiliyorum— anlarsın ya.

Peter bir an gözlerini yumuyor. Gözkapakları kavrulur gibi. Demek öyle, diyor. Ona bakmak için gözlerini aralarken ekliyor: O halde, hayatının o bölümünün sona ermediğini söyleyecek kadar ileri giderdim.

Sylvia gece lambasının solgun ışığıyla çevrelenmiş utangaçça gülüyor. Yorganın altında parmak uçlarıyla Peter'in elinin üstüne dokunuyor. Elini böyle koyman hoşuma gidiyor, diyor.

Peter sessizce onu seyrediyor. Hangi açıdan? diye soruyor.

Sylvia başını sallayarak yalnızca: Hımm, diyor.

Elinin sıcaklığı şimdi Sylvia'nın karnının altına, leğenkemiklerinin arasına kayıyor, eli ağır. Seni tahrik ediyor mu? diye soruyor.

Sylvia fısıldar gibi cevap veriyor: Birazcık.

Sıcak, hoş, zonklama gibi bir his, derinde. Beni de ediyor, diyor Peter.

Yüzünü diğer yana çevirip elinin altına saklıyor ama sesi hâlâ gülümser gibi. Böyle söylemek zorunda değilsin Peter, diyor.

Peter'in sıcak avucu şimdi yumuşak göbeğinin üstünde. Ne yani, bana inanmıyor musun? diye soruyor. İstersen kendin de görebilirsin ama ısrar etmeyeceğim.

Sylvia bir an sessiz kalıyor. Sonra pes, karanlık bir ses tonuyla: Baksam hoşuna gider miydi? diyor.

Peter'in içine derin, ağır, zengin bir haz sel gibi doluyor. Ah, diyor. Evet giderdi, tabii teklif ediyorsan. Çok hoşuma giderdi.

Sylvia gözlerini elleriyle kapatıp inliyor, Peter'in sevdiği genizden gelen sesi çıkarıyor. Bilemiyorum, diyor. Affedersin. Gergin bir tonla ekliyor: Sahip olamayacağım şeyi arzulamak, biliyorsun, çok zor.

Peter elini onun karnında kımıltısız tutuyor şimdi. Biraz kontrpiyede kalıyor veya yalnızca ihtiyatlı. Evet, belli şeyleri yapamayacağımızı biliyorum, diyor. Ama sorun değil, baskı hissetme sakın. Yalnızca konuşmak bile güzel.

Sylvia'nın parmakları hareketleniyor, Peter onun gözyaşlarını sildiğini anlıyor. Ağlıyor. Şoke oluyor, içi acıyla kasılıyor; şefkat, endişe, merhamet. Sylvia, diyor, yapma. Affedersin. Lütfen üzülme.

Parmaklarının arasından görünen gözleri ve yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış, başını sallıyor, aldırıışsız. Sesi ip gibi ince. Beni eskiden olduğum gibi hatırlamanı istiyorum yalnızca, diyor.

Korkunç bir his. Boğazı düğümleniyor. Ah Tanrım, diye cevap veriyor. İsa aşkına.

Sylvia başını sallıyor, yüzünü saklıyor. İki eskiden. Evet: Eski hali. Kusursuzdu, her şeyiyle. Arzuladıkları

hayat. O anılarla gurur duyusu dokunaklıdan öte. Ona acıyor ve böyle hissettiği için kendinden nefret ediyor. Sylvia'nın acısı, bedenleri arasındaki geçilmez bölge. O bölgenin anıtsal yüksekliği arkasında Sylvia'nın giderek uzaklaştığını görüyor. Eskiden olduğum gibi hatırla. Nefes almak bile zor, değil düşünmek. Şimdi gözlerinden yaşlar boşanıyor fakat üzgünden çok öfkeli görünüyor. Kendine, ona, büyük olasılıkla ikisine birden öfkeli. Bitkin düşen Peter özür dileyen kendi sesini duyuyor ve o da sinirli bir ifadeyle özür dileyerek başka yöne bakıyor. Hayır, hayır, ben özür dilerim. Boş ver gitsin. Hayır, benim suçum. Sorun değil. Baş sallanıyor. Yorgunum yalnızca. Unutalım bunu. Peter donuk, ölgün bir sesle gitmesini ister mi diye sorunca hemen, Hayır, elbette hayır, diyor. Dramatikleşme Peter. Ağladığı için kendine öfkeli, diye düşünüyor Peter. Ona dokunduğu için, şimdi pişmanlık duymasına neden olan belli sözcükler ve bakışlar kopardığı için de Peter'a öfkeli. Işığı kapatmak için doğruluyor, karanlıkta yeniden sırtüstü uzanıyor.

Dinle, diyor Sylvia. Yaşlı olduğunu biliyorum, baş etmekte zorlanıyorsun. Yardımcı olmak istiyorum. Ama senin için yapamayacağım belli şeyler var. Bunu sen de biliyorsun.

Yüzünde utanç veya öfke olabilecek bir yanma hissiyle cevap veriyor: Senden bir şey yapmanı istemedim ki. Sadece konuşuyoruz diye düşündüm.

Sylvia ses tonunun yükselmesine izin veriyor, sesi tiz ve gergin. Ne istiyorsun onu bile bilmiyorum, diyor. Ne yaparsam yapayım yetmiyor sana. Yapamayacağım tek şey birden senin istediğin tek şeye dönüşüyor. Acı çektiğin için bana da acı çektirmek istiyor gibisin.

Peter yavaşça yüzünü ovuşturuyor. Ne demek istediğin çok net, diyor. Öyle bir niyetim yoktu ama besbelli seni üzdüm, özür dilerim. Bir daha olmayacak.

Peter'in üzüntüyle dilediği özrün amansız sakinliğiyle yenilgiye uğrayan Sylvia söyleyecek bir şey bulamıyor. Yorganı çekiştirerek yan dönüyor. Peter'a hissedecek ne kaldı? Bitkinlik. Genelde olduğu üzere kendinden utanıyor. Az önce harika görünen her şey mahvoldu, bağılaştı. Başarı, birliktelik, karşılıklı hayranlığın mahrem hazinesi. Güzel bir akşam olacaktı, az kalsın. Karanlıkta uzun süre sessizce yatıyor ki Sylvia uyuyormuş gibi yapabilsin. Ardından kalkıp alüminyum kabı içinde cüzdanında bekleyen hapları buluyor, banyo musluğunu açıp ikisini bir avuç suyla birlikte yutuyor. Ağlayarak şöyle dedi Sylvia: Beni hatırlamanı istiyorum. Düşünmesi bile acı veriyor. Nedense güneşe bakmak gibi: İnsanı yok edebilecek ölçüde şiddetli bir acı. O tarafa bakmadan bile parlaklığını duyumsuyor. Yatakta onun yanında uzanırken bir süre o da ağlayacak gibi hissediyor. Anlamı yok, zaten buna cüret edemez. Düşüncelerinin biçimsiz dili yavaşlıyor ve pıhtılaşıyor, sonunda ilaç etkisinde uykuya dalıyor.

* * *

Sabah uyandığında Sylvia evden çıkmış bile. Beyaz gün ışığı jaluzinin arkasında floresan ışığı gibi parlıyor. Kendi apartman dairesine dönme zamanının geldiğini düşünüyor. Başarısızlıklarının klostrofobik sessizliğinde yeniden tek başına kalma zamanı. Neden yapmak zorundaydı ki; iyimserliğin kandırmacası yüzünden belki. Bunca yıl sonra her şeyin kısa bir sohbetle düzelebileceğini sandı. Veya yalnızca kendini sabote etti. Hayatı kısa süre için tahammül edilebilir hale dönüşme tehdidi altına girince neden ona sabredebilen tek kişiyi incitip rencide etmesindi ki. Fakat nihayetinde belki de kaçınılmazdı. Böyle devam edemezdi; erdemli birliktelik, paylaşılan ye-

mekler, teoloji tartışmaları. O işe gittikten sonra yatağında tek başına uzanıp belli senaryoları hayal etmek. Onu soyuyor, o da mutlulukla gülüyor, boynu bembeyaz. Ağzının ıslak sıcaklığı. Bunun düşüncesi, evet. Duşa gir ve işe git. Akşam yemeğinde yine onunla buluş. Bugün neler yaptın bakalım? Ah, pek bir şey yapmadım. Hayır, saçmalık gerçekten. İştahının azgın kuvveti sonunda onun canlı bedeniniyle çatışacaktı. Bahane üretmeyi bırak, buraya gel. Beni hatırlamanı istiyorum, demişti; o hatırlanan kadına, onun mutluluğuna, güzelliğine, gelecek vaa-dine sadık kalmayı kastetmişti. Sonsuza dek sıcak ve hâlâ keyfi çıkarılabilen biri. Dolayısıyla dönüştüğü yaralı ve öfkeli kişiyi boş vermeliydi. Onun için de aynısı geçerliydi tabii. O zamanlar Peter da genç bir idealistti, doğruculuktan alev alacak gibiydi. Belki de Sylvia'nın istediği o kişidir, bu değil. Fakat yine de hoşuna gittiğini söyledi; öylece duran elinin. Avucunun kalçaları arasındaki ağırlığı, soluğunu tutuşu. Belki de o duyguya gafil avlanmıştı: Yeniden dokunulmaya, arzulanmaya, okşanmaya. Birisi ona en son ne zaman şefkatle dokundu, merak ediyor. Yüksek seviyeli, soğuk katılığı, kişisel alanının çitleri. Fazla heyecan ve panik kaçınılmaz biçimde gözyaşlarına dönüşmüştü. Anlaşılan Peter'ın varlığı onun benlik saygısına hakaretti. Peki ya Peter'ın benlik saygısı; yine ona yalvarmak ve beceriksizce çırpınmak zorunda kaldı. Bana elini ver, yalnızca bir dakika sürecek. Ah, beni rahat bırakamaz mısın? Nadir bulunan türde yüksek nezaketi, Peter'ın hoyratlığından, bedeninin izinsiz müdahalesinden tiksinişi. Sonunda ikisi de öfkelenmiş ve aşığılmıştı. İkisi için de daha iyi olurdu, şayet Peter. Evet. Hayır. Ne demişti? Dramatikleşme, Peter.

Sonunda bacaklarını yataktan aşağı sarkıtıyor, telefonunu şarja takıyor. Duşa girip çıkıyor, kalın ve yumuşak banyo havlusu, mutfakta kahvaltı hazırlarken seramikler-

de bıraktığı ıslak ayak izleri. Türk perdelerinden içeri dolan son sabah ışıkları. Karnını doyurduktan sonra tabağını ondan kalan bulaşıklarla birlikte sudan geçiriyor. Giysileri yatak odasındaki sandalyenin arkasında asılı duruyor. Temiz iç çamaşırını çantasının fermuarlı gözünde. Telefonunu açıp beklerken çoraplarını giyiyor. Sonunda ana ekran görünüyor. Cihazı kaldırıp bildirimleri kaydırmaya başlıyor. Çoğu işle ilgili. Sonra Janine'in numarasından gelen mesajı görüyor. Tuhaf. Başparmağıyla mesajı açıyor.

Janine: Haberlere bak. Kevin Caddesi'nde. Telefonunu aldılar

Mesajları yeniden yukarı doğru kaydırıyor, bir şeyleri kaçırmış olmalı. Hayır. Gelen son mesaj temmuz ayından: Sana workmans kulübünde olduğunu iletmemi söyledi!! Bu sabah yanlış numaraya mesaj atmış olmalı, diye düşünüyor, olan budur kesinlikle. Cevap vermek anlamsız. Naomi'den neredeyse bir haftadır haber almadı. Sürekli görüşüyorsunuz. Ona bıyık altından gülen arkadaşları. Mesaja birkaç saniye daha bakıyor. İki kere tıklayıp gönder ikonuna basıyor.

Peter: ?

Janine'in hemen yazmaya başladığını görünce yatağa oturup bekliyor.

Janine: Hey, bu sabah bizi tahliye ettiler. Güvenlikçiler evi altüst etti, sonra polis geldi ve Naomi tutuklandı

Janine: Kevin Caddesi'ndeki emniyete götürdüklerini sanıyoruz ama kimse ondan haber alamadı çünkü telefonu yok

Odanın sessizliğinde ağzından çıkan derin soluğun sesini duyuyor. Okumasını istedikleri ama okumadığı mahkeme celbi. Gözlerini kapatıyor, sonra yeniden açıyor. Sonunda kabullenmiş parmaklarıyla ekrana dokunuyor.

Peter: Berbat bir haber Janine, üzgünüm. Hemen Kevin Caddesi'ne gidiyorum. Naomi'nin neden tutuklandığını biliyor musun? İyi mi peki?

Janine: Evet zarar gördüğünü sanmıyorum. Onu neden tutukladıklarını hiç bilmiyorum, öyle kaotik bir ortamdı ki

Janine: Sana mesaj attığımı söyleme haha. Tanıdığım tek avukatsın

Peter: Teşekkürler. Onu görünce haber veririm.

Peter: Bu arada, sen iyi misin? Herkes iyi mi?

Janine: Evet iyiyiz.... Evsiz kaldık tabii ama onun haricinde 100

100 emojisi. Ekran elinde kararına dek telefonuna bakıyor. Okumadığı celp. Sana mesaj attığımı söyleme haha. Telefonu yatağa bırakıp gömleğini ilikliyor, durup dururken, kimse duymayacağı halde mırıldanıyor: Siktir, siktir, siktir.

6

Sokağın karşısındaki ağaçların altında taksi sırası. Adresi söylediği zaman adam: Bir sorun yoktur umarım, diyor. Peter cevap vermeden bitkince gülümsüyor. Önünden geçtikleri bina cephelerinin tuğlaları boyanmış, pencerelerine çıkartmalar yapıştırılmış, siz beklerken çamaşırınız yıkansın. Onu gören olabilir. Neden yapıyor ki bunu. Senin kız arkadaşın yok mu? Birbirinizle konuşmasanız bile. Janine'in mesajını görmezden gelmesi, bir işaret kabul etmesi gerekirdi. Birlikte vakit geçirecek başka bir genç kız bulmalıydı, bu kez belki iyi bir ailesi olan sorunsuz birini. Gerçi öyle biri ondan hoşlanacak olsa suçluluk duyardı. En azından Naomi asla. Tüm bu çılgınlık ne uğruna; geçici bir tatmin ve muhtemelen samimi-yetsiz övgüler için. Ötekiyle ilişkilerini yeniden normalleştirmek, konuya harcadığı enerjiyi başka yerde kullanmak. Tüm bunlara gerçekten o kadar ihtiyacı var mı. Peki bu kadar zor bulunan bir şey mi. Haftada birkaç kez becerilmekten başka bir şey istemeyen, katlanılabilir ölçüde güzel kızların sayısı o kadar az değildir. Küskünlük yaşamadan. En yakın arkadaşından mesaj almadan: Kevin Caddesi'nde. Aptal kaltak. Hayır, özür dilerim. Düğmeye basıp camı indiriyor, soğuk rüzgâr yüzünün yanına çarpıp tenini iğneliyor. Kartla ödesem olur mu? "

İçeride: kırık sandalyeler, ilan panosu, sentetik kumaştan çirkin yağmurluğu içinde bir form dolduran kadın. Pleksiglas bölmenin arkasında bir Garda. Kaşları kırılmış. Yetkili kişi. Burada gözaltında mı tutuluyor, evet. Neyle suçlandı öğrenebilir miyim. Adamın yüzünden okuyor elbette; işte yine başlıyoruz. Bugünlerde gençler evsiz numarası yapıyor, yasadışı tahliyeler yüzünden ağlıyor, babacıkları avukatlarını göndermeden önce belki beş dakika nezarethanede kalıyorlar. Donnyboork'taki evinize dönsenize, neden öyle yapmıyorsunuz? Böyle düşünmek istiyorsa kendisi bilir. Naomi için daha iyi muhtemelen. Avukatı mısın? Hayır ama hemen arayıp memnuniyetle ona bir avukat çağırabilirim. Müvekkilinin tam olarak hangi nedenle tutuklandığını öğrenmek isteyecektir eminim, gerekçeyi neden bana söylemiyorsunuz? Garda adını sorunca Peter her zamanki gibi harfleri tek tek kodlamak zorunda kalıyor, Kilo'nun K'sı. Saniyelik duraksamayı yakalıyor. Ailesbury Caddesi'nde Koubek soyadlı fazla insan oturmuyordur, değil mi ama. Demek ki neymiş; ucuz, küçük bir sürtük ve Polonyalı sevgilisi. Riske girmeye değer mi peki. Konuşması epey düzgün, bugünlerde insanın karşısına kimin çıkacağı hiç belli olmuyor. Tamam, diyor adam, birazdan dönerim. Yeşilimsi camın arkasında kayboluyor. Peter duvardaki pasaport yenileme ilanını okuyor. Kilo'nun K'sı. Yağmurluklu kadın gitmiş bile. Dakikalar geçiyor.

İçeride bir yerden demir bir kapının madenî sesi geliyor ve Peter dönüp serin gri koridorun diğer ucuna bakıyor. Naomi ona doğru yürüyor, koyu renk parlak saçları başının tepesinde topuz yapılmış. Garda yanında. Güzeller güzeli Naomi. Siyah taytı diz hizasında yırtılmış, dizi çizilmiş, Peter biraz kanadığını görebiliyor. Deri ceketini giymiş, ağzında sakız. Kim bilir kaç kez öptüğü dudaklar. Şefkatle, hırsla, karşı konulmaz arzuyla.

Hey, diyor.

O da cevap veriyor: Vay, kimleri görüyorum.

* * *

Dışarıda güneş bulutların arasından parlıyor, ışığıyla caddeleri dümdüz gösteriyor. Resmî suçlama yapılmadığı için serbest bırakıldın, dedi adam. Şanslı günündesin. Düşününce bile kanı beynine sıçırıyor. Şiddet açlığı. İçeri dön, duvara sabitlenmiş sandalyelerden birini sök, herifin kafasına indir. Şanslı günündesin. İsa aşkına, Tanrım. Düşünme. Neyse, zaten Naomi de oradan çıkmaktan başka bir şey istemediğini söylemişti. Olay çıkarma. Manası yok. Kanunun ne dediğinden onlara ne. Buna mahkeme daha sonra, yıllar sonra, hayatın altüst olduktan sonra karar verir. Tahliyenin yasadışı olduğunu öğrenirsin. Ne kadar rahatlatıcı. Sakızını dişlerinin arasında şaklatarak, olay çıkarma, diye mırıldanmıştı. Ön camı güneşte parlayan arabalar yoldan geçiyor. Yağmuru da taşıyan soğuk rüzgâr. Birlikte emniyet merkezinden Bishop Caddesi'ndeki apartmanlara doğru yürüyorlar. Omzundaki bez çanta tıka basa dolu, sweatshirtünün kolu pembe pamukludan bir dil gibi çantanın ağzından sarkıyor.

Kim haber verdi sana? diye soruyor. Janine'dir kesin.

Soruyu duymazdan gelen Peter dizini işaret ederek soruyor: Bu nasıl oldu?

Naomi durup dizine bakıyor. Ah evet ya, diyor. Güvenlik görevlisi beni sürükleyerek merdivenlerden yukarı çıkarmaya çalıştı. Yasal mı bu yaptığı?

Naomi'nin söylediklerini düşünürken gözlerini bir an için yeniden yumuyor Peter. Yasal mı, diye tekrarlıyor. Tanrım, bilemiyorum. Delilik olduğu kesin. Sana zarar verdi mi?

Naomi omuz silkiyor. İyiyim ben, diye karşılık veriyor.

Eşyan nerede?

Naomi başını çevirip caddeye bakıyor. O pisliklerden biri telefonumu aldı, diyor. Videosunu çekiyordum, aptallıktı. Sanırım dizüstü bilgisayarım Janine'de. Yutkunuyor, beton kaldırıma bakıyor. Cüzdanım bende, diyor. İlaçlarım da. Biraz giysim de var, her şeyi alamadım tabii. Eşyalarımızın çoğunu sokağa attılar.

Bu gece nerede kalacaksın? diye soruyor Peter.

Naomi yeniden omuz silkiyor. Bir yer bulurum, diye karşılık veriyor. Gözlerini ovuşturuyor, yorgun. Duraksıyor, sonra: Gelmek zorunda değildin.

Haklısın. Rica ederim.

O zaman Naomi yüzünü buruşturup ona bakıyor. Patronluk taslama, diyor. Siktir git.

Peter her şeye rağmen gülümsüyor. Küçük deri ceketinin içindeki hali, ona siktiri çekmesi. Bende kalabilirsin, diyor.

Güler gibi yapan Naomi bakışlarını kaçırıyor. Sende demek, diyor. Temizlikçin beni görürse ne olacak, dehşete düşürmez mi seni bu?

Temizlikçim yok.

O zaman Naomi gerçekten gülüyor. Sakızı bir an için dişlerinin arasında beliriyor. Ciddi misin? diyor. Var sanıyordum.

Başka bir erkek arkadaşınla karıştırmışsın.

Naomi ona bakıyor, çenesi havada. Veya belki daireni pek hatırlamıyorum, diyor. Beni yalnızca bir kez davet ettiğini düşününce.

İki kez, yanılmıyorsam.

Hayır, ikincisinde kendimi davet ettirmiştim.

Peter bakışlarına sessizce karşılık veriyor. Sonra, Sen bilirsin, diyor. Güneş ışığı ıslak caddeyi beyaza boyuyor. Tamam, diyor Naomi. Hadi. Peter yoldan geçen taksilerden birini durduruyor. Birlikte taksiye biniyorlar, arala-

rında boş koltuk. Naomi emniyet kemerini takıyor. Üzgün, diye düşünüyor Peter, doğal bir şey bu. Orada neredeyse bir yıl oturdu. Mutluydu. Ömrünün bir dönemi sonlanıyor. Çılgınlık atarken merdivenden yukarı sürüklendi. Onun için üzüyor, elbette. Naomi ifadesiz bir yüzle trafiği seyrediyor. Yardıma muhtaç durumda kalmak istemiyor, kim ister ki. Onu arayıp sormadığı için Peter'a da gücenmiştir kuşkusuz. Peki onu gördüğüne biraz olsun sevindi mi, bunu merak ediyor Peter. Veya başkasını görmeyi mi tercih ederdi. Arkadaşlarından birini. Daha rahat olurdu o zaman. Peter'la birlikte taksiye binmesinin nedeni o amansız hayatta kalma güdüsü belki de; başının üstünde bir çatı olacak, hayır diyecek durumda değil. Peter'ın sonradan ona yapmak isteyebileceklerinden korkuyordur belki. O durumda kanepede yatmalı ve başka bir çözüm düşünmeli. Belki de başka birine gider. Geçen gece odasındaki çocuk. Veya internette tüm fotoğraflarının altına şeftali emojisi bırakan adam. Peter doğal olarak açıktan böyle şeyler yapamaz, kariyerini düşünmek zorunda. Saygın genç avukatın sosyal medyada kullandığı "gülümseyen şeytan" ve "su damlaları" emojileri sorulara yol açar. Zaten belki başka birisi yoktur, belki de Naomi ondan sıkılmıştır artık. Şu anda gözlerini dışarı dikmiş, ondan yana hiç bakmıyor ve Peter da en azından onu bakışlarıyla överek kendini küçültmemeye kararlı.

Taksi durunca Naomi iniyor, hesabı ödemeyi ona bırakıyor. Peter onun peşinden binanın merdivenlerine gidiyor, ön kapıyı açıyor, biriyle karşılaşacaklar diye endişeleniyor ama öyle bir şey olmuyor. Apartman dairesi soğuk ve havasız. Kaloriferi açıyor, oturma odasına gidip camı aralıyor, bunları sıkılgan bir tavırla yapıyor ve Naomi de kanepenin yanında onu bekliyor.

Dün gece burada kalmadın, değil mi? diye soruyor.

Peter ona dönüyor. Ah, diye karşılık veriyor. Evet, kalmadım. Son birkaç gecedir evde değildim.

Naomi gamsız bir tavırla toz bulmayı bekler gibi kanepenin kolçağına dokunuyor. Arkadaşın Sylvia'nın yanında kaldın, değil mi? diye soruyor.

Bu soruyu öngöremediği için bir an afallayan Peter sessiz kalıyor. Sonunda cevap veriyor: Doğru.

Naomi bir saniye daha ona bakıyor. Harika, diyor. Çok ilginç. Yani yine birlikte misiniz?

Peter boğazını temizliyor. Hayır, diyor.

Naomi gülüyor; tiz, müzikal bir ses. Peter gözlerini kısa bir süre için kapatıp yeniden açıyor. Neden peki? diyor Naomi. İstemiyor mu?

Onun duygularının seni ilgilendirdiğini sanmıyorum.

Naomi'nin kaşları kalkıyor. Korkunç, diye düşünüyor Peter: Sanki onları birbirlerine karşı koz olarak kullanıyormuşum gibi. Ama başka ne diyebilir ki. Zaafı, sadakati, akıl karışıklığı. Kendini savunuyor ve daha kötüsü, daha da acı veren yanı onu da savunması. Öfkeli, mutsuz gözyaşları, Beni hatırlamanı, ah Tanrım. Naomi alaycı bir ses tonuyla, kinayeli bir karşılık veriyor: Peki...

Peter başını sallıyor. Bakışlarını ondan kaçırıyor. Bir şeyler yemek ister mi diye soruyor.

Peter mutfağa bakarken Naomi duşa giriyor. Süt hâlâ iş görür. Folyo içinde tereyağı, bir paket domuz pastırması. Ve ekmek sepetinde yarım somun bayat ekmek. Bir kutu yumurta. Aspiratörü açıyor, tavada biraz tereyağı ısıtıyor, çatalla yumurtayı çırpıyor. Genelde duşta şarkı söyleyen Naomi bugün sessiz. Sesi hoş ve tatlıdır, mezzo soprano. Ekmek dilimini tavaya bırakınca yağ hafifçe cızırdıyor. Kızaran yağın beyaz köpükleri. Diğerleri ne yapacak merak ediyor; geceleyecek kanepeler bulacaklar. Belki de hosteller. Bazıları evine dönecek. O bunu

yapamaz, tabii. Ortada bir baba yok, annesi de kafadan çatlak, alkolik, tedavi olmak için hastaneye yatıp duruyor. Yalnızca kırk dört yaşında. Telefonda konuşmalarını duydu: Naomi yetişkindi, annesi çocuk. Evet, biliyorum ama içmek daha iyi hissetmeni sağlamayacak, anne. Düşününce göğsü sıkışıyor. Banyodan duşakabin kapısının açılma sesi geliyor; açılıyor ve yeniden kapanıyor. İç çekişi andıran bir ses duyuyor. Pastırma yağı noktacıklar halinde tavaya yapışıyor. Sıçrıyor. Annesi Peter'a yaşça daha yakın. Hayır değil, ama öyleymiş gibi geliyor. Naomi yeniden mutfak kapısında beliriyor, çıplak ayaklarıyla daha küçük görünüyor, bir yeniyetmeye benziyor. Yenleri yıpranmış eski beyaz bornoz, altın işlemeli otel logosu. Kaşlarını kaldırıp tavanın içindekilere bakıyor. Yemek de yapabiliyormuş, diyor. Bu kısmet kaçmaz. Ekmek dilimlerinden birini spatulayla kaldırıp onun için çıkardığı temiz yemek tabağına koyuyor. Buna yemek pişirmek denmez aslında, diyor. Pastırmalardan birini ters çeviriyor, kızarmış yüzeyindeki yağ çıtır çıtır, kehribar rengi, şeffaf. Tabağı beklentiyle elinde tutan Naomi ona bakıyor. Pastırma benim değil mi? diye soruyor. Peter her şeye rağmen yeniden gülümsediğini fark ediyor. Senin, diyor. Daha pişmedi yalnızca. Naomi tatlı bir sesle gülüyor. Peki kahve?

Oturma odasında camdan yapılma çirkin yemek masasına oturuyorlar. Ağzını tıka basa dolduran Naomi bir yandan yemeğini yiyor, bir yandan yeni bir telefona ihtiyacı olduğunu anlatıyor. Peter bir portakalın kabuklarını soyup önündeki küçük beyaz kâseye koyuyor. Sana bir telefon bulurum, diyor. Naomi başını sallıyor, lokmasını yutuyor, doldurduğu çatalı yeniden ağzına götürüyor. Harika, diyor. Alengirli bir şeye gerek yok elbette, diyor. İnsanlara hayatta olduğumu haber vermem gerekiyor yalnızca. Kopan kabuğu kâseye bırakan Peter por-

takalı soymaya devam ediyor. Yemek yemesini seyretmek içini ısıtıyor, onu rahatlatıyor. O sırada orada olsa ne yapardı merak ediyor. İmkânsız değildi bu. Kapının kırıldığını duyduğunda onunla yatakta yatıyor, belki sigarasını paylaşıyor olabilirdi. Beni merdivenlerden yukarı sürüklemeye çalıştı, yasal mı bu yaptığı. Siyah taytındaki yırtıklar.

Son birkaç gündür seni arayıp sormadığım için özür dilerim, diyor.

Naomi bir ekmek parçasıyla tabağındaki tereyağını sıyrıyor. Evet ya, diyor. Janine geçen gece ben telefondayken öfkeyle çıkıp gittiğini söyledi.

Portakalı ortadan ikiye bölüyor, yarım portakalları dilimlere ayırıyor. Nereye gittiğini bilmiyordum, diyor. Benden pek memnun görünmüyordun.

Değildim.

Elleri hantal. Portakal kabuğu tırnaklarının beyazını sarartıyor. Tamam, diyor. Bak, son zamanlarda pek iyi değilim sanırım. Veya doğru dürüst davrandığım söylemez.

Baban için üzülüyorsun Peter, anlıyorum. Ama daha iyi iletişim kurabilirsin bence. Artık görüşmek istemiyorsan bunu açıkça dile getirmen gerekir.

Peter ona bakmıyor. O mahkeme celbini okumam gerekirdi, diyor.

Bir şeyi değiştirmezdi.

Omuz silkerek başını kaldırmadan cevap veriyor: Yine de deneyebilirdim.

Başımın çaresine bakabilirim.

Peter burnunu parmaklarıyla silip yeniden yutkunuyor, hafifçe gülümsüyor. Tamam, diyor. Yeniden tutuklandığında bırakırım kendin halledersin, olur mu?

Naomi gülmeye başlıyor. Bir şey yapmadın bile, diyor. Üç saat boyunca orada avazım çıktığı kadar haykır-

dım. Derken sen şık takımın içinde sikini sallayarak içeri girdin ve hemen, ah evet efendim, elbette efendim, arkadaşınız gidebilir dendi.

Peter da süklüm püklüm gülüyor, bir dilimi parmaklarıyla portakaldan ayırıyor. Şanslı günündesin, diyor.

Naomi bir süre sessiz kalıyor. Peter bir parça portakal yiyor, yumuşak pütürleri ağzına doluyor, bir dilim daha yiyor. Naomi sonunda soruyor: Beni biliyor mu? Arkadaşın Sylvia.

Evin tahliye edildiğini mi? Henüz haberi yok. Söylerim ona.

Başını kaldırıp Peter'a bakan Naomi'nin yüzünde tuhaf bir ifade var. Beni ve seni biliyor mu, onu kastettim, diyor.

Neyi, görüştüğümüzü mü? Biliyor elbette. Sır değil ki bu.

Hoşnut olmuş görünen Naomi kahve fincanının içine bakıyor, gülümsemesini bastırmaya çalışıyor. Hakkımda sık sık konuşuyorsun demek? diyor.

Lokmasını çiğneyip yutan Peter ona bakıp gülümseyerek karşılık veriyor: Hakkında sık sık şikâyetlerimi dile getiriyorum, demek istiyorsun. Evet, sürekli yaptığım şey.

Memnun kaldı, Peter bunu görebiliyor. Yalan söylediğini sanıyordu. Hayatında kimse yokmuş gibi davranmış. Sonrasında duş alıp ona biraz para gönderdiğini. Dinle, tekrar teşekkürler. Sylvia'yla akşam yemeği, geç kaldım, kusura bakma canım, iş çok yoğun biliyorsun. Bunları hayal etmesine izin verdiği için suçluluk duyuyor. Naomi elini saçına götürüyor. Yatağına uzanabilir miyim? diye soruyor.

Evet, elbette.

Naomi sessizce sandalyeden kalkıyor, boş tabağını masada bırakıyor. Peter kafasının hızla çalışmaya başladığını hissediyor. Emin olamıyor. Yanından geçerken ona

bir göz atıyor. Seninle gelmemi ister misin? diye soruyor. Naomi onun koluna dokunup konuşmadan başını sallıyor. Düşünce zincirini dağıtan, zihnini karanlıklaştıran bu dokunuşla peşinden gidiyor Peter. Birlikte geçirdikleri ilk geceyi hatırlıyor; dokunduğunda Naomi nasıl da titriyordu. Birden çok genç ve masum görünmüştü gözüne, tüm küstah bakışları ve sözleri unutulmuştu. Yatağın ayakucunda duruyorlar, Peter belindeki kuşağı çözüp bornozu omuzlarından indiriyor. Pürüzsüz dolgun bedeninin yumuşaklığı, ağır memeleri. Aralık bekleyen ağızını öpüyor. Naomi bakışlarını indirip: Gerçekten ihtiyacım var buna, diyor. Peter'ın içindeki her şey istediğini ona vermek için yanıp tutuşuyor. Arzunun hayvansı aptallığı. Yatağa geç, diyor Peter. Naomi uzanıyor, Peter dizlerini yatağa koyup yukarıdan ona bakıyor, giysileri hâlâ üstünde. Temizleyip yıkadığı dizindeki sıyrığın pembeliği göze çarpıyor. Yalnızca Peter'ın yakınlığıyla soluk soluğa kalmış gibi nefes aldığını duyuyor. Ne istersen yapabilirsin bana, diyor. İstedğin her şeyi yapabilirsin. Parmağını onun elmacikkemiğinde dolaştıran Peter kendini tutamayıp gülümsüyor. Çok güzelsin, diyor. Sonra elini bacaklarının arasına sokuyor, Naomi gözlerini yumuyor. Amcığı ıslak ve açık. İstedğini yapabilirsin, diye tekrarlıyor. Yapabilirim de, diye düşünüyor Peter. Onu yüzüstü çevirebilir, canını biraz yakabilir, zorlayabilir, ne hissettiğini söyletebilir. Aşağılayabilir. Şoktan hiçbir şey düşüneyecek hale getirebilir. Fakat kırılan kapıyı, merdivenlerden yukarı sürüklenmesini hatırlıyor; muhtemelen canı yandı, komik de değildi. Biliyorum, diyor. Böyle, tamam mı? Elleriyle bacaklarını tutup açıyor, dizleri hâlâ kırılı. Sonra geri çekilip soyunmaya başlıyor. Naomi bekliyor, seyrediyor, gözleri donuk, dudakları aralık. Peter elini onun çenesine, boğazına kaydırıyor. Avucunun içinde bedeninin sıcaklığı. Üstüne çıkınca Naomi yeniden

öpsün diye ağzını açıyor. Dilinin tadı, yumuşak dirençsizliği, derinliği. Utanmış gibi gözlerini kapatan Naomi şöyle diyor: Kullan beni, ne istiyorsan yap. Canımı yakabilirsin, önemi yok. Artık içinde, yavaş yavaş iyice derin ve dar yerlere ulaşıp onu bağırtıyor. Yumuşak bir yere gömülmek gibi bir his, öyle huzurlu ki uykuya benziyor. Peter'ın gözleri tatminle kapanıyor, bir an öylece kımlıtsız kalıyor. Bir şey söylemiyor, kıpırdamıyor, yalnızca altından gelen hızlı nefeslerin hışırtısı. Zorlanır gibi fısıldıyor Naomi: Böyle iyi mi? Her seferinde öyle uysal ve endişeli ki. Peter onun yanağındaki saçları geriye itiyor. Dudaklarını öpüyor. İyi, diyor, merak etme. İçinde hareket ettiğinde Naomi yeniden haykırıyor. Neredeyse ulur gibi kontrolsüz bir sesle. Ah Tanrım, diyor. Teşekkür ederim. Açıklığı, bedeninin kabullenirliği, pembeleşen yanakları, boynu. Bedeninin böyle kullanılmasına izin veriyor, bunu istiyor, buna ihtiyaç duyuyor ve Peter'ın bir an için yeniden gözlerini kapaması gerekiyor. Ona güvenen, yalnızca onu memnun etmek isteyen Naomi'nin izin vermesi, kendini onun gücüne, oyuncak bebek gibi okşanmaya ve oynanmaya bırakması. Tek korkusu Peter'ı düş kırıklığına uğratmak. Güvence almak için yalvarması, böyle iyi mi. Kullan beni, canımı yakabilirsin, ne istersen yapabilirsin. Soluğunun kesildiğini duyunca yeniden ona bakıyor. Hoşuna gidiyor mu? diye soruyor. Çaresiz bir minnettarlıkla ona dönüyor Naomi'nin yüzü. Peter'ın da hissettiği ama ifade edemediği şeyler. Çok hoşuma gidiyor, diyor. Öyle güvende hissediyorum ki. Bilemiyorum. Böyle olunca içime bir his doluyor. Çok güvende hissediyorum, açıklayamıyorum. Başını eğip ona bakarken Peter'ın içinde tuhaf bir yoğunluk belirginleşiyor. Ona bunları hissettirmek, evet. Naomi, zaten güvendesin, diyor. Tamamen güvendesin, yemin ederim. Her şey yoluna girecek. Bir an daha karşılıklı bakıyorlar. Aynı çare-

sizliği, aynı korkunç minnettarlığı, yumuşak, acı veren incinirliği, hazzın derinliğini hissediyorlar. Naomi'nin soluğu kesik kesik şimdi. Peter, diyor. Siktir, affedersin. O zaman Peter da geliyor. İçi ıslanıyor ve Naomi buna da bayılıyor. Altından gelen şaşkın sesiyle mırıldandığını duyuyor: Ah, öyle güzel ki. Hayata duyduğu önlenemez sevgi, diye düşünüyor Peter. Yağlı parmaklarıyla kızarmış tavuğu parçalayışı. İçeceğinin son yudumunu pipetle fokurdadışı. Veya yeni bir elbise denerken bedeninin dokunulurluğundan keyif alışı. Aynada kendi güzelliğinden duyduğu haz. Yaşamak onun için derin ve eksiksiz bir neşe kaynağı. İşi yok, ona destek olacak ailesi yok, sabit adresi yok, devlet desteği yok, üniversiteyi bitirecek parası yok. Dünyada sahip olduğu tek şey kusursuz bedeni. Erkekler, hatta kadınlar ve sistemler, bürokrasiler, yasalar göründüğu kadarıyla ona boyun eğdirmeye, mutsuzluğunu kabullenmesini sağlamaya niyetli. Ama işte o burada ve gülüyor, şekerli kahve içiyor, becerilmek için yalvarıyor. Peter bu özelliğini çok seviyor. Bazen onu kendinden bile korumak istiyor. Özgürlüğünü, vahşi bir hayvana benzeyişini. İki de tatmin olduğundan yan yana sessizce yatıyorlar. Peter onun bir süre, ne kadar sürerse sürsün burada kaldığını, çamaşırlıkta kuruyan iç çamaşırlarını, lavabodaki bulaşıkları hayal ediyor. Kendisi yemek pişirirken onun çıplak ayaklarıyla kanepeye oturup arkadaşlarına sonu gelmez sesli mesajlar gönderişini zihninde canlandırıyor. Bunu söylediğine gerçekten inanamıyorum doğrusu. Geceleri yatmadan önce onu soyar, direnç göstermeyen dudaklarını şefkatle öper. Burada ona zarar verebilecek her şeyden uzak kalır. Yalnızca ahmakça arzusunun ve sevginin nesnesi olur.

İyi miydi? diye soruyor.

Belki de şimdi kendini aptal gibi hissettiği için gülüyor Naomi. Evet, diyor. Kötü bir şey yapmadın.

Düş kırıklığına uğramış gibi konuşma.

Uykulu, hatta mutlu görünen Naomi dönüp ona solumuyor. Peter kolunu ona doluyor. Bizi evden tahliye ettiklerine inanabiliyor musun, diye mırıldanıyor Naomi.

Eliyle onun sırtını hafifçe okşarken soruyor: Bir süre burada kalmak ister misin?

Naomi bir an konuşmuyor. Sonra basitçe soruyor: Sorun olmayacağından emin misin?

Evet, eminim.

Teşekkürler.

Bir süre sessizce yan yana yatıyorlar. İki de uzun süredir oynadıkları rolleri bir kenara bıraktıklarını hissediyor. Peter'in içinden neredeyse daha fazlasını söylemek geliyor. Ona her şeyi, olup biteni, hâlâ olanları, her sabah içinde ıstırap ve nefretle uyanıp ölmeyi dilediğini, onu kaybetmekten, ikisini de kaybetmekten korktuğunu anlatmak istiyor. Aynı şeyleri yeniden yaşayamam. Üzgünüm. Başka biri var. İkimiz için de daha iyi olur eğer ben. Konuşmaya gerek yok, diye düşünüyor içinden. Solumları sessiz, sokaktan geçen trafiğin ağır, gri sesleri arasında eline dokunuyor. Burada, yanında olması yeterli. Yıkanmış, karnı tok, halinden memnun, uyukluyor. Zarar görmeyeceği yerde. Akşamüstü dersim var, diyor. Tamam mı? Dışarı çıkmak istersen yedek anahtarı alabilirsin, kapının yanındaki kancada asılı. Tamam diyor Naomi. Paraya ihtiyacın var mı? diye soruyor Peter. Gözleri kapalı, cevap yok. Sana biraz para bırakırım, diyor. Naomi ona bakmadan cevap veriyor: Peki. Peter onun saçına dokunuyor. Naomi sonunda bakışlarına karşılık vermek için gözlerini ona çeviriyor. Ne kadar boş ve anlamsız bir duygu da olsa kendince ortak bir his aralarındaki. Dile getirilemeyecek bir şeyi karşılıklı anlıyorlar. Teşekkür ederim, diyor Naomi yeniden. Peter onun nemli ve tuzlu alnını öpüyor. Sonra görüşürüz.

Perşembe akşamı Ivan loş restoranda abisini bekliyor. Çevresinde zenginlerin pahalı yemekler yediğini görüyor, abisi de birazdan gelir, o da temelde zengininin biri ve onlar da birlikte yemek yiyecekler. Neden olmasın? Kişisel servet edinmenin derdine fazlasıyla düşmüş olsa da, diye düşünüyor Ivan, ayrıca sıklıkla iğrenç davranmasına ve sandığı kadar zeki olmamasına rağmen Peter'ın yıllar içinde birkaç konuda aklı başında şeyler söylediği oldu. En azından birkaç önemli meselede o haklı çıktı ve Ivan yanıldı. Kadınlar konusunda, örneğin, eskiden bu konuda tartışılardı ve zaman kadınlara daima hayran olan Peter'ın genel anlamıyla haklı, Ivan'ın haksız olduğunu gösterdi. Daha bugün, yoksa dün müydü, Smithfield'da tramvaya hamile bir kadın bindi ve Ivan ayağa kalkıp yerini ona verdi, karşılıklı gülümsediler ve kadın teşekkür ederek oturdu: Ivan'ın eskiden Peter'la tartışacağı ve yanlış tarafta duracağı türde bir olaydı bu da. Bir zamanlar Ivan bir yabancıнын hamile olmasının onu hiçbir açıdan ilgilendirmediği görüşündeydi. Bebek doğuracak olması bir kadını önemli mi yapıyor yani? diye düşünürdü. Zengin Küresel Kuzey'in nüfusu şimdiden aşırı kalabalıklaşmamış mıydı? Peki asıl istekleri biyolojik açıdan erkeklerden daha önemli kabul edilmekken feministler ne

hakla eşitlik istediklerini söylüyorlardı? Ivan'a göre feministlerin uğruna mücadele ettiği dünya yurttaşların eşit olduğu bir dünya değil, toplu taşımada erkeklerin hamile kalmaya karar vermiş bir kadın görünce koltuklarından vazgeçmek zorunda kaldığı bir dünyaydı, üstelik kadınlar sık sık hamile kalıyordu. O zamanlar görüşü gerçekten buydu ve abisi de Ivan'ın iddialarına karşı çıkıp "faşist" ve benzeri etiketler yapıştırmaktan asla geri kalmamıştı. Daha sonra, üniversite yıllarında şöyle değişmişti Ivan'ın görüşü: Tamam, her neyse. O kadar yorgun değilim, madem kadın gerçekten yorulmuş, oturabilir. Onu hamile bırakan ben olmadığımın veya bunu başka bir kadınla da yapma fırsatım olmadığından durumun tamamen adaletli olduğu söylenemez ama neyse ne, bu konuyu daha fazla büyütmeyeceğim. Üniversite yıllarında bu varsayımsal durum bir kere gerçekten karşısına çıktığında kadına yer verdi ama bunu güçlü bir yoldaşlık hissiyle yapmadı; daha ziyade biraz sarsak ve sinirlenmiş hissetti kendini. Fakat şimdi, veya hayır, aslında dün öğleden sonra tramvaydaki hamile kadına içtenlikle gülümsedi ve kadın da ona minnettarlıkla bakarak teşekkür etti. O anda Ivan içinde duruma karşı tamamen farklı bir duygu uyandığını fark etti. Artık sınırı bozulmuş veya rahatsız edilmiş gibi hissetmiyordu; hamile kadına karşı nazik, hatta merhametli hisler içindeydi. Düşündüğü zaman bu hislerin yakın dönemde hayatında olanlarla ilgisi olduğunu görüyordu; kadın erkek ilişkileri konusunda yeni bir kavrayışa ulaşmıştı. Belli şeylerin kimi zaman istemsizce böyle sonuçları olabileceğini düz anlamıyla her zaman biliyordu ama şimdi dahil olan herkesi kişisel sempati ve şefkatle değerlendirebiliyordu. Kadınların erkeklere arzu duyma konusundaki bu zaafı ona şimdi güzel, duygulan-dırıcı, derin saygıyı ve hürmeti hak eder görünüyordu. Peter'in yıllar boyu kadınların baskı altına alınması konu-

suyla bu kadar ilgilenmesinin nedeni de muhtemelen bu hislerdi, ideolojik olmaktan çok duygusal bir bakış açıydı; çünkü Peter'ın her zaman en az bir tane mazlum kız arkadaşı olmuştu. Ivan sizinle yatağa girmekten hoşlanan bir kadın adına üzülmeyen ve öfkelenmenin kolay olduğunu görebiliyor. Böyle bir ilişki doğası gereği erkekte kadına karşı korumacılık hissini tetikler ve hatta hayranlıkla karışık bir tür saygı uyandırır. Fakat Ivan abisinin başka birkaç açıdan da uzun zamandır mantıklı davrandığını düşünüyor. Annelerinin erkek arkadaşı Frank'le baş etme konusunda, örneğin. Veya bir garsona kibarca yanlış yiyeceği getirdiğini söyleme konusunda. Ivan bunu yaparken onu gözlemlenme fırsatı bile buldu. Tabağına bakarak, dostane bir tavırla, hiç düşünmeden konuşmuş gibi şöyle diyecektir: Ah, sanırım bana *tortellini* gelecekti. Bunu söylerken asla duraksamaz, sıradan bir şey yapıyor gibi doğrudan dile getirir. Restoranlara nadiren gittiği ve neredeyse hiç parası olmadığı düşünüldüğünde Ivan'ın acilen geliştirmesi gereken bir beceriye benzemesi de garsonun kırk yılda bir yanlış siparişi getirmesi olasılığına karşı arşivine atmak istediği türde becerilerden biri bu; kayıtsız bir tavırla, Ah, bana *tortellini* gelecekti, diyebilmek.

Ivan bu haftayı açılış teorisi çalışarak geçirmeyi planlamıştı ama onun yerine zamanını küçük bir teknoloji start-up'ını arayıp onlara e-posta atmakla geçirmesi, temmuzda gönderdiği faturanın ödemesini almaya çalışması lazım. Merhaba, yazıyor e-postalarında, 08/07 tarihinde gönderdiğim ilişikteki faturayı hatırlatmak için yazıyorum. Hâlâ ödeme bekliyorum. Tekrar teşekkürler. En iyi dileklerle, Ivan Koubek. Kirasını on gün sonra ödemesi gerekiyor ve salt kendi beceriksizliği yüzünden değil, başka pek çok nedenden ötürü, örneğin cenaze için zaman ayırmak zorunda kaldığından, gelecek başka

bir ödeme yok. Şirketin internet sitesindeki numarayı öyle sık aradı ki diğer taraftaki otomatik mesaja ulaştığında sözcükleri kendiliğinden mırıldanmaya başlıyor, melodisiz saçma bir karaoke şarkısı söyler gibi ıslak pencereci küçücük odasında volta atıyor. *EduFocus One'a ulaştınız. Aradığınız için teşekkür ederiz. Lütfen adınızı ve numaranızı bırakın, ekip üyelerimizden biri size dönüş yapacak.* Bu sözcükleri robotik, aksansız bir kadın sesi söylüyor, sonra bir sinyal sesi geliyor. Ivan'ın bu mesajları bırakırken öğrendiği önemli şeylerden biri de saldırganlaşmamak, çünkü bir keresinde farklı bir start-up'ı aradığında öyle yaptı, bağırıp çağırmadı ama öfkeli bir ses tonu kullandı ve sonra çalışanlarının saygınlığını korumanın şirketin en önemli önceliklerinden biri olduğunu açıklayan ve çalışma ortamının güvenliğini tehlikeye attığını öne süren bir e-posta aldı, üstelik sonrasında ödemesini de alamadı. Ayrıca e-posta onu korkuttu, hapse gireceğini düşündürdü. Diğer yandan hafta boyunca yeni iş baktı; e-posta gönderdi, telefonla birilerini aradı, hatta fare imlecini kırmızı X butonunun üstüne getirip internette yeni mezunlar için listelenen iş ilanlarını bile inceledi. Ticaret Teknolojisi (Eğitim Planı). Yeni Mezun Finansal Hizmetler Mühendisi. Junior Analist Yazılımcı. Bu sözcükler bilincinin üstünden kaydı, havada kaldı, X'e tıkladığı anda kaybolup gitti. Bu hafta annesi de köpekle ilgili suçluluk uyandırıcı e-postalar atmayı sürdürdü, Ivan'ı köpeği ziyaret etmeyi ihmal etmekle suçladı, böylece alttan alta onu, annesini ziyaret etmeyi de ihmal ettiğini hatırlattı ama Ivan annesini görmek istemiyor çünkü var olmayan kariyeri konusunda sorgulanacağını biliyor, üstelik annesinin üvey oğlu Darren da muhtemelen markalı çirkin giysileriyle orada olacak ve yelkencilik kulübünden söz edecek. Bu sabah otopüste annesinden yine böyle şeyler yazan bir e-posta aldı: Bu yaratıktan

ayrı kalmaya dayanamıyorsun sanıyordum? E-postaya köpeği Alexei'nin hüznüyle bakan bir fotoğrafını da eklemişti; köpeğin ince yüzü yere dönüktü ama gözlerini melankolik bir ifadeyle objektife çevirmişti. O sırada Ivan ceketıyla kalabalık sabah otobüsünde oturuyordu, hava diğer insanların soluğuyla ısınıp nemlenmişti, omzu yanında oturan yolcunun omzuna yapışmıştı, Ivan köpeği konusunda kötü hissetti, onu özledi ve ziyaret etmesi gerektiğini düşündü, gerekirse annesinin erkek arkadaşının şömüne rafında tekne fotoğrafları sergilenen Skerries'deki evine gitmeliydi. O sırada yapılmayan ödemeyi, gelecek hafta kirayı vermesi gerektiğini, yeni mezunlar için internet sitesinde listelendiğini gördüğü işleri, çalışmadığı açılış teorisini, babasının cenazesinde yapmadığı konuşmayı düşündü ve sonra, pişmanlık ve mutsuzluğun elden ayaktan düşüren karanlık girdabına dalmasına ramak kala aklına Margaret'ı getirdi. Son iki hafta sonunu onunla geçirdi, bu hafta sonu da yine onu görecek. Otobüste bunu aklına getirince gözlerini bir an için yumup huzur ve dinlencenin yaklaşmakta olduğunu hissetti, hatta zaman şu anda o yönde, hafta sonuna doğru ilerliyordu ve yakında yeniden yanında olabilecekti; ona hakkında sormak istediği tüm soruları düşündü. Ne tür kitaplar okumaktan hoşlanıyordu, okulda popüler miydi, kız kardeşini mi seviyordu erkek kardeşini mi, Tanrı'ya inanıyor muydu, evlenmeden önce çok erkek arkadaşı olmuş muydu yoksa yalnızca birkaç tane mi. Bu sorulardan bazılarını ona akşam yemeğinde, bazılarını da yataкта, onu kollarına alıp arada bir ağzından öperken sorabilirdi. Hayatında onun tarafından öpülmekten hoşlanan güzel bir kadın olsa da olmasa da kirasını ödemek zorunda: Bunu kabul ediyor. Yine de, asla bitmeyen kira ödeme mücadelesine girişmişken dünya üzerindeki hayatı hakkında umutlu ve iyimser olmak, aynı mecburi

mücadeleye umutsuzlukla ve çöökkünlükle dahil olmaksızın iyidir.

Şimdi, restoran girişindeki perdenin arkasında Peter beliriyor, yedi dakika gecikti, üstünde uzun, lacivert paltosu var. Elinde evrak çantası, kapalı bir şemsiye ve katlanmış bir gazeteyle garsonun peşinden Ivan'ın masasına geliyor. Merhaba, diyor Peter. Selam, diyor Ivan. Garson gidince Peter paltosunu çıkarıyor, taşıdığı eşyayı tüm bu nesnelere nereye koyacağını birkaç saniye düşünmeye bile gerek duymamış gibi hemen hiç çaba harcamadan ortadan kaldırıyor. Sonra masaya, Ivan'ın karşısına oturup kendi kendine gülümsüyor.

Ne oldu? diyor Ivan.

Bir şey yok, diyor Peter. Ben mi geciktim yoksa sen mi erken geldin?

Ivan erken geldiğini söylüyor. Ağır görünümlü, altın kenarlı, deri kayışlı kol saatine bakan Peter cevap veriyor: Çok naziksin ama biraz gecikmişim. Sonra başını kaldırıp soruyor: Hafta sonun nasıldı?

İyiydi, diyor Ivan. Seninki nasıldı?

Peter sürahiyle bardaklara su dolduruyor. Her zamanki gibi, diyor. Yine Leitrim'e mi gittin peki?

Evet, diyor Ivan.

Orada görüştüğün biri var.

Bu yorum karşısında dişlerinin arasından ihtiyatla nefes aldığını fark ediyor Ivan. Şey, diyor, evet, öyle sayılır.

Peter tatlı ve ilgili bir yüz ifadesiyle ona bakıyor şimdi. Sayılır mı? diyor.

Yani, evet, görüşüyoruz. Ama durumu yaftalamak istemem.

Peter gülümser gibi bir sesle yorum yapıyor: Anlıyorum. İşler ciddiye binmesin diyorsun.

Bunu alayla söylemiş olabilir, diye düşünüyor Ivan, fakat ses tonuna bakınca öyle bir kastı olmadığı belli.

Düşünürken bardağındaki buzlu sudan bir yudum alıyor. Sonra şöyle diyor: Daha ziyade, aslında hâlâ çok erken. Ama hayır, bu, şey- burada susuyor çünkü cümleyi nasıl tamamlayacağını önceden düşünmedi, şu anda da konuşmaya devam etmenin uygun bir yolunu bulamıyor. Utançla gülümsüyor ve başka bir şey söylemiyor.

Bu sırada Peter onun cümlesinin ortasında birden susmasını büyütmemeye çalışır gibi kibarca menüyü incelemeye başlıyor, Ivan bunun temelde hoş bir tavır olduğunu teslim edebilir. Peter başını kaldırmadan konuşuyor: Senin gibi satranç meraklısı mı?

Pardon? diyor Ivan.

Leitrim'deki arkadaşın, o da satranç oynuyor mu?

Ah, şimdi anladım. Hayır oynamıyor.

Bunun üzerine Peter başını menüden kaldırıp meraklı, hâlâ tatlı ama fark edilir biçimde değişen bir yüz ifadesiyle ona bakıyor. Ah, diyor. Peki siz ikiniz nasıl tanıştınız?

Bir gösteri maçında tanıştık, evet, diyor Ivan. Ama maçı seyretmeye gelmemişti, sanat merkezinde çalışıyor. Maçın yapıldığı yerde.

Ne kadar ilginç.

Şimdi Ivan da menüyü alıp bakıyor, oysa Peter'ın gelişinden önce ne yiyeceğine karar vermek için bol bol zamanı oldu, hatta ondan bile önce, restoranın internet sitesine bakarken yapmıştı seçimini. Evet, ondan çok hoşlanıyorum, diyor.

Ne güzel, diyor Peter. Senin adına mutlu oldum.

O sırada garson siparişlerini almaya geliyor, başlangıç ve ana yemek tercihlerini soruyor, Peter Ivan'ı bir şişe beyaz şarabı paylaşmaya ikna ediyor, sonra garson menüleri de alıp gidiyor. Ivan, Peter'ın Margaret'la ilgili durum hakkında bilmek isteyeceklerini önceden tahmin ediyordu, hatta konuşmanın nasıl ilerleyeceği, Peter'ın Ivan ve-

ya ilişkisi hakkında ima edebilecekleri konusunda biraz endişelenmişti ama sohbetin bu bölümü artık bittiğinden konuşmanın iyi geçtiğini düşünüyor. Peter'ın nazik ve özenli davrandığını düşünüyor, kendisi de iyiydi, biraz beceriksizlik yapmasına rağmen idare etti, rezil etmedi kendini. Aralarında geçen diyalogun başarısıyla coşkuya kapılan Ivan şimdi Peter'a işlerinin nasıl gittiğini soruyor, garson başlangıçları getirdiğinde hâlâ Peter'ın işlerinden söz ediyorlar. Peter bir tür *bruschetta* tabağı söyledi, Ivan da Fransız soğan çorbası. İkisi de yemeye başlıyor, çorba öyle sıcak, lezzetli, aromalı ki Ivan yemek yerken ağzının sulandığını hissediyor, ne kadar aç olduğunu, öğlen iki dilim sade beyaz ekme yediğini hatırlıyor, çorba kâsesinden yükselen iştah açıcı buharların nemi yüzünü kaplıyor. Sandığım kadar olağanüstü değil doğrusu, diyor Peter. Ama en azından meşgulüm. Bilirsin, yüksek ideallerle geliyorsun, aynısı herkes için geçerli. Daha doğrusu, izin ver düzeltelim, çoğu için geçerli değil. Bu insanların çoğunun zaten ideali falan yok. Ama olsa bile, konuyu şöyle noktalayabilirim, bulabildiğin işte çalışman gerek.

Ağzını düşünceli bir tavırla kumaş peçeteye silen Ivan peçeteyi yeniden kucağına koyuyor. Senin idealin var mı peki? diye soruyor. O zaman Peter masanın karşısından ona öyle tuhaf bir ifadeyle bakıyor ki –incinmiş, aynı zamanda şaşırılmış ve telaşlanmış gibi– Ivan hemen ekleme ihtiyacı duyuyor: Yani, affedersin, elbette vardır.

Evet var, diyor Peter. Evet.

Tabii tabii. Peki nedir örneğin?

Peter hâlâ şaşkın görünüyor. Ne demek istiyorsun? diye soruyor.

Doğru dürüst iletişim kuramadığının farkına varan Ivan durumu düzeltmek için gülümsemeye çalışıyor. Yani, ideallerinden biri nedir, örneğin? diyor. Söylemen gerekmiyor, yalnızca ilgimi çekti.

Peter nazik bir ses tonuyla cevaplıyor: Bu bir mecaz, Ivan. İdealleri olmak, kendi çıkarları dışında bir şey tarafından harekete geçirilmektir. Tabii şahsen ben daha adil bir toplumda yaşamak isterim. O alanda yapacak iş de düşünüyor bana. Eşitlik, işçi hakları. Ama şimdilik, dediğim gibi, profesyonel hayatımda hâlâ para kazanmaya odaklanmak zorundayım.

Hayır, anlıyorum seni. Daha eşit bir toplum. İlginç. Katılıyorum, ben de öyle bir toplumda yaşamak isterdim.

Şarabından bir yudum alan Peter kadehi masaya bırakıyor. Sanırım aşağı yukarı herkes isterdi bunu teoride, diyor. Gelecekteki kariyerin hakkında mı düşünüyorsun?

Evet. Eko-terörizm alanında kariyer yapmayı düşünüyorum.

Başını kaldırıp bakan Peter, Ivan'ın şaka yaptığının yüz ifadesinden açıkça okunduğunu görünce gülümsüyor. Saygı duyarım buna, diyor. Avukata ihtiyacın olunca beni ara.

Ivan'ın ağzında şarabın soğuk, keyif veren asitli tadı var. Açıkçası, diyor, tek büyük engel korkağın biri olmam.

Peter bu yoruma öyle sahici ve spontane bir biçimde gülüyor ki eliyle yiyecek dolu ağızını kapamak zorunda kalıyor. Biraz öksürüyor, sonra ağızındakileri yutup muzip bir tavırla cevap veriyor: Ah, hiç ortak yönümüz yok sanıyordum.

Ivan onu güldürebildiği için sevindiğini fark ediyor. Ne demek istiyorsun, sen de mi korkaksın? diyor. Aklima bile gelmezdi bu.

Öyle mi?

Eh, mahkeme salonuna girip yargıca iddialarını sunuyorsun. Korkak olsan bunu yapmak istemezdin bence.

Bir süre bunu düşünür görünen Peter cevap veriyor: Bu konuda iyiysen isterdin, diyor. Hayır. Zaten iyi olduğun konularda bir şeyler yapmak kolay, cesaret gerektir-

miyor. Belki de yapamayacağın bir şeyi yapmaya çalışmak— derken susuyor, bir parça ekmék kabuğunu çiğneyerek yeniden düşünüyor. Bir yandan da kendimize fazla yükleniyoruz, diyor, çünkü ikimiz de hayatlarımız boyunca başka insanların yenilgi diye nitelendirebileceği şeye gönüllü biçimde maruz kaldık. Bence bu da belli ölçüde cesaret gerektiriyor. Yalnızca psikolojik açıdan bile olsa.

Ivan dinliyor, yutmadan önce şarabın ağzında ısınmasına izin veriyor. Satrançta kaybettiğim zamanlar gibi, diyor.

Pek çok insan bununla senin yaptığın gibi başa çıkamazdı.

Bilemiyorum. Çok da iyi baş edebildiğimi düşünmüyorum. Kaybetmek çok canımı sıkıyor.

Benim de öyle, diyor Peter.

Ivan masanın diğer tarafından ona bakıyor. Öyle mi? diyor. Bu da asla aklıma gelmezdi. Yani mahkemede bir davayı kaybedince canın mı sıkılıyor?

Peter başını sallıyor, tabağına bakıyor, çatal bıçağın yerini değiştiriyor. Kesinlikle, diyor. Kaybedince çok sınırim bozuluyor.

Olamaz. Çok komik. Münazarada kaybettiğin zaman çok da canın sıkılmış görünmezdin.

Peter başını kaldırıp nazik bir gülümsemeyle ona bakıyor. Çok sık kaybetmiyordum, diyor.

Evet, doğru. O zamanlar münazara bana biraz sahte geliyordu, satrançla kıyaslayınca yani. Sürekli kazanman ve asla kaybetmemen yüzünden.

Eh, bizi yenebilecek kadar iyi birileri yoktu.

Ivan biraz düşünüp cevap veriyor: Hayatımın öyle olmasını istedim.

Ben de, diyor Peter.

Bir süre sessizce yemeye devam ediyorlar. Ivan tam olarak ne olduğunu söyleyemese de bu konuşmadan il-

ginç bir şeyler öğrenmiş olduğunu hissediyor. Tabii ki o da abisi de hayatlarının sürekli kazanmaktan, asla kaybetmemekten ibaret olmasını isterlerdi; muhtemelen herkes için geçerliydi bu. Kimse kaybetmek istemez. Fakat hem Peter hem Ivan için bu duygu başka insanlar için olduğundan daha önemli, daha yoğundu belki de; sürekli kazanma arzusu ve böyle bir hayat sürmenin mümkün olduğuna dair, şimdi deneyimlerle bozulmuş olan gençlere özgü naif inanç. İkisinin de hayatında bol bol, tekrar tekrar kazandıkları birer dönem olmuştu: Ivan için ortaokulun son yılları, Peter için üniversite dönemi ama her iki dönem de cesaret kırıcı bir şekilde sonlanmıştı. Okuldan sonra Ivan satranca odaklanmakta zorlanmış, babası hastalanmış ve her şey aşırı moral bozucu bir hal almaya başlamıştı. Üniversiteden mezun olduktan sonra Peter'in başına gelenler Ivan için o kadar net değildi ama hayatında, hatta kişiliğinde bir dönüşüm olmuş ve bu değişim Sylvia'nın kazasıyla aynı döneme denk gelmişti. O zamanlar yalnızca bir çocuk olduğundan Ivan'ın çok da iyi anlamadığı bir şeydi bu. Daha doğrusu on altı yaşında falandı ama yine de hâlâ çocukluğa daha yakındı. Ivan gerçekten küçükken Peter'la araları çok iyiydi ama büyüyüp kendine özgü bir bireye dönüştüğünde Peter ondan hoşlanmaz olmuş, birlikte zaman geçirmek istememeye başlamıştı ve bu da Peter hakkında bir şeyler anlatıyordu. Anlattığı şey, diye düşünüyor Ivan, Peter'in hükmedebileceği ve üstün hissedeabileceği insanlardan hoşlanması, ona karşılık veren ve aynı fikirde olmayan insanları pek sevmemesi. Ivan on altı-on yedi yaşlarına geldiğinde Peter'la siyaset, tarih, ne olursa, toplu taşımadaki hamile kadınlar konusunda tartışmaya, hatta kavgaya tutuşmaya başlamışlardı ve o dönemde Ivan'a her türlü hakareti etmiş, bir kadın düşmanı, eziğin biri olduğunu söylemişti. Bunlar üzücüydü

çünkü öncesinde gerçekten iyi arkadaşları. Peter ile Sylvia ayrılmasalardı, diye düşünüyor Ivan, her şey farklı olurdu çünkü Peter'ı iyi yönde etkiliyordu. Her şey onlar ayrıldıktan sonra değişmişti. Fakat bu da muğlak ve kafa karıştırıcı bir düşünce çünkü Sylvia Peter'ın hayatından çıkmış değil, hâlâ çok yakın arkadaşlar ve Ivan'ın hakkında pek bir şey bilmediği, anlamadığı bir durum bu da. Peter kadehleri yeniden dolduruyor, garson masaya ana yemekleri getiriyor. Ivan somon istedi; parlak pembe somon filetonun üstüne dağılmakta olan narin tuz taneleri sepiştirilmiş, çevresine tereyağlı bezelye, kuşkonmaz ve minik patatesler yerleştirilmiş.

Güzel görünüyor, diyor Peter.

Sohbetin, ortamın, yemeğin, şarabın ve kendi düşüncelerinin etkisiyle içine hoş, sıcak, biraz akıl karıştırıcı bir his dolan Peter yemeğin güzel görüldüğü konusunda Peter'a hak veriyor. Çok hoş bir yemiş, diye ekliyor. Daha önce buraya gelmemiştim. Bu, diye düşünüyor bir yandan, restoranda yemek yemeyi alışkanlık edinmiş birinin söyleyeceği bir şey gibi geliyor kulağa. Sıcak somon ağzında eriyerek bir lezzet soyutlamasına dönüşüyor; hoş kokulu tuzlu balık ve limon suyunun parlak, ışıltılı tadı damağında birleşiyor. Aşırı lezzetli, diye düşünüyor Ivan, yemesi de aşırı zevkli. Peter cenazeden sonra babasının evine gitti mi diye sorunca Ivan gitmediğini söylüyor. Bir süre yasal olarak artık annelerine ait olan evden söz ediyorlar çünkü ebeveynleri evi birlikte almıştı ama babaları sonradan annesinin hissesini satın almamıştı. Christine henüz evi satmaya niyeti olup olmadığını ilan etmedi ama Peter da Ivan da artık ona sorma zahmetine girmek istemiyor çünkü onları merakta bırakmaktan keyif aldığı konusunda hemfikirler. Şahsen ne yapacağı umrumda değil, diyor Peter. Ama sen belki satmamasını tercih edersin. Bir an düşünen Ivan karar vermesinin zor olduğunu

söylüyor çünkü eve yeniden dönemeyecek olmak üzücü olsa da içinde kimse yaşamadan öylece boş durduğunu düşünmek de hoşuna gitmiyor. Peter'ın yüzünde bir ifade, tarif etmesi zor bir ifade beliriyor ve hemen kayboluyor, arkasından cevap veriyor: Ne demek istediğini anlıyorum. Sanırım ulaşım sorunu düşünüldüğünde ikimizin de orada yaşaması pratik olmaz. Ivan ulaşımın zorluğu konusunda ona hak veriyor ve Peter bir anlık duraksamadan sonra soruyor: Hâlâ Ringsend'de oturuyorsun, değil mi? Evet, diyor Ivan, şimdilik öyle.

Çalışıyor musun peki? diye soruyor Peter.

Şey, evet, serbest çalışıyorum, diyor Ivan. Veri analizi. Yarı zamanlı.

Ama idare ediyorsun, değil mi?

Ağızındaki lokmayı çiğneyen Ivan düşünüyor, sonra lokmasını yutuyor. Çoğunlukla, diyor. Şu anda durum biraz zor çünkü ağustos ve eylül aylarında fazla iş çıkaramadım. Cenaze ve tüm diğer şeyler yüzünden.

Tamam, diyor Peter. Zorlu derken kastettiğin?..

Ivan yeniden duraksıyor, sonra dikkatle cevap veriyor: Ödeme bekliyorum yalnızca. Haftaya kirayı vermem lazım. Biliyorsun, herkes ödemesini zamanında yapsa sorun yaşamazdım.

Bakışlarını kaldırıp bakınca Peter'ın başını salladığını, makarnaları bıçağının yardımıyla özenle çatalına yerleştirdiğini görüyor. Peki, dinle, diyor, gelecek hafta kira ödeme zamanı hâlâ paran yoksa beni ara. Olur mu? Yardımcı olmak beni mutlu eder, hiç önemli değil.

Ivan bir an sessiz kalarak abisinin yemek yiyişini seyrediyor. Sonra şöyle diyor: Harika. Gerçekten çok hoş bir davranış, teşekkürler. Duraksayarak ekliyor: Umarım o zamana para gelmiş olur. Fakat senden ödünç almak zorunda kalsam bile borcumu öderim, elbette.

Tabii, biliyorum. Ama acelesi yok.

Ivan içinde tuhaf bir hisle yemeye devam ediyor, aklına söyleyecek bir şey gelmiyor. Peter'dan borç istemek daha önce aklına bile gelmedi; belki de Peter'ın zenginlik aurası aktarılabilir bir mülk kalemi olmaktan çok bir kişilik özelliğini andırdığı içindir. Ondandır borç istemek mizah anlayışını ödünç istemek gibi olacaktı; bu talebin bir anlamı bile olmayacaktı. Fakat şimdi Peter'ın parasının bir kişilik özelliği değil yalnızca para olduğunu görebiliyor. Ivan yine de yapmamayı tercih eder ama ne olursa olsun haftaya kirasını ödeyebileceğini ve her dakika bu konuda endişelenmek zorunda olmadığını bilmenin sinirlerini yatıştırdığını teslim etmesi gerekiyor. Peter'ın cömertliği içine dokunuyor; cömertliği konusunda önemli bir şey değilmiş gibi kayıtsız davranması daha da dokunaklı geliyor, bu şekilde rol yapması durumu Ivan için daha az rahatsız edici kılıyor. Ivan'a iyi davranmaya çalışıyor besbelli. Tüm bu olanlar, Ivan'ı akşam yemeğine çıkarması, nazik davranması, paraya ihtiyaç duymadığından emin olmaya çalışması; bunlar Peter'ın iyi bir insan, iyi bir abi olma çabası. Ivan'ın bunu bu kadar dokunaklı bulması aslında üzücü bir şey, bu üzüntü temelde abisinin kişiliğiyle ilişkili görünüyor. Ona yeniden Sylvia'yı, onun Peter'ın hayatındaki rolünü anımsatıyor. Örneğin babaları hastanedeyken Sylvia gelip yatağın yanına oturur, gazete bulmacaları çözerdi; çapraz bulmacalar, sözcük tekerleri, hatta bazen satranç problemleri. Peter babasının yatağının başında oturacak kadar sabırlı değildi. Ayakta durup dolaşmayı, otomatlara gidip gelmeyi, telefonla konuşmayı, doktorlardan bilgi almaya çalışmayı tercih ederdi. Sigorta formlarını doldururdu, böyle şeyler. Oturup mürekkebi dağılan gazete sayfalarını yavaş yavaş okuyacak biri değildi. Yatay, beş harfli. R'yle başlıyor, A'yla bitiyor. Bu daha çok Sylvia ve Ivan'a göreydi, ikisi birlikte rahatsız sandalyelere oturur, babası uykuya

dalacak kadar yorulana dek gazetenin arka sayfalarına bakarlardı. Gerçi üçünün de belli rolleri vardı. Sigorta belgeleri de önemliydi ve Peter otomatlardan Ivan ve Sylvia'ya atıştırmalıklar, kahve, Twix ve babaları için içme suyu getiriyordu. Peter başka bir yerde eğleniyor, Ivan'ın her şeyi tek başına halletmesini bekliyor değildi. Diğer yandan kendisini aşan bazı şeyleri sağlaması için ona güveniyormuş gibi Sylvia'ya duyduğu ihtiyacı hissedebiliyordunuz. Hepsi bir şekilde birbiriyle bağlantılı, diye düşünüyor Ivan; şu anda bile, birlikte yedikleri akşam yemeği sırasında Peter ona iyi davranmak için büyük çaba harcıyor ve bu çabası geçmişteki belli bir üzüntüye, Peter'in kişiliğindeki belli bir noksanlığa kadar gidiyor. Geçen ay cenazeden sonra Sylvia'nın Peter'la birlikte onun odasında kaldığını hatırlıyor Ivan. Ivan'ı bu yüzden mi akşam yemeğine davet etti, bir şişe şarabı bölüşmeye ikna etti, ona borç vermeyi önerdi? Garson tatlı menüleriyle geliyor, o gidince Peter şişenin dibinde kalan şarabı Ivan'ın kadehine ekliyor. Masanın diğer tarafından onu seyreden, düşünen, içinde neredeyse cesarete benzer bir şeyin belirdiğini hisseden Ivan yüksek sesle soruyor: Peki sende durumlar nasıl bakalım?

Boş şişeyi soğutma kovaşına koyan Peter: Neyi kastediyorsun? diye soruyor.

Bilmiyorum. Görüştüğün biri var mı mesela?

Peter ona bakarken kaşlarını kaldırıyor. Ah, diyor. Şey, senin de söylediğin gibi. Bu sorunun cevabı her zaman basit olmayabiliyor.

Ivan duraksıyor, sonra devam ediyor: Yoksa yeniden birlikte misiniz...

Peter bir süre Ivan'ın cümlesini bitirmesini bekliyor, konuşmadığını görünce şöyle diyor: Sylvia'yla, demek istiyorsun.

Evet.

Adını söyleyebilirsin, biliyorsun. Yasak değil.

Ivan başını sallıyor, sohbetin farklılaştığını, artık daha ciddi olduğunu anlıyor ve doğru sözcükleri bulmaya çalışıyor. Evet, haklısın, diyor. Sanırım üstüme vazife olmayan bir konuya burnumu sokmak istemedim.

Yok, sorun değil. Burnunu sokmuyorsun. Umarım seni gerçekten önemseydiğini biliyorsundur.

Biliyorum, diyor Ivan. Benim için de aynısı geçerli, ben de onu önemsiyordum. Kısa bir duraksamadan sonra ekliyor: Aslında onu görmeyi özlüyorum.

Peter başını eğip menüye bakıyor ama yazıları görmediği belli. Tabii öyledir, diyor. Sanırım o da senin hakkında aynısını hissediyor. Yutkunur gibi görünüyor, başını kaldırıp ekliyor: Birbirimize benzemeye başladığımızı söylüyor. İkimizin yani.

O zaman Ivan gülmeye başladığını fark ediyor, çakırkeyif hissediyor. Ah, diyor. Komikmiş. Ben öyle düşünmüyorum.

Eh, senin gençliğe özgü cazibene sahip değilim, elbette. Ama bunu söylerken niyetinin seni gücendirmek olduğunu sanmıyorum. Sıcak içecekler ve içkiler listesine bakmak için menünün diğer yüzünü çeviriyor. Sylvia benim için çok önemli, diye belirtiyor. Biliyorsun, hayatımın önemli bir parçası, hep öyle kalacak. Fakat ayrılmanın üzerinden uzun zaman geçti ve sanırım artık ikimizin de hayatında başka şeyler var. Zor bir durum. İşin içinde yoğun duygular var. Demek istediğim, dürüst olmak gerekirse onu hâlâ seviyorum. Hem de çok, evet. Ama karmaşık bir durum.

Ivan başını sallayarak onaylıyor. Hayatında ilk kez Peter'in onunla eşiti gibi, hayatın ve özel ilişkilerin karmaşıklığını anlayan biri gibi konuştuğunu hissediyor; ki tam da böyle biri, bu karmaşıklıkları kendi başına kavrayan biri olduğunu düşünüyor Ivan. İşin içinde yoğun duygular

var, dedi Peter, Ivan onun neyi kastettiğini harfi harfine anlıyor. Margaret'layken, o ağladığında ve Ivan onu kollarına aldığı anda; o zaman da işin içinde yoğun, çok yoğun duygular vardı. Abisinin ve Sylvia'nın benzer bir durumda olduğunu düşünmek Ivan'a tuhaf ve üzücü geliyor ama neden bu kadar üzücü geldiğini tam olarak anlayamıyor. Bunların hepsini, onu nasıl anladığını, koşullarının bir bakıma ne kadar benzer olduğunu bir şekilde Peter'a da söylemek istiyor ve kendi menüsüne bakarken farkında olmadan Peter gibi kayıtsız bir tavır takınarak şöyle diyor: Seni anlıyorum. Görüştüğüm kadının da ayrıldığı eski bir kocası var. Bu da her şeyi karmaşıklştırıyor tabii.

Bir an sonra, hâlâ menüye bakmasına rağmen Peter'ın gözlerini dikip ona baktığını algılıyor; tuhaf bir his daha. Başını kaldırıncaya abisinin belli belirsiz çatılmış kaşlarıyla gerçekten de yüzüne baktığını görüyor.

Affedersin, neyi var dedin? diye soruyor Peter.

Artık önceki gibi özgüvenli hissetmeyen, acaba sarhoş muyum diye düşünmeye başlayan Ivan kararsızca tekrarlıyor: Kocasından ayrılmış.

Bakışlarını hâlâ ondan ayırmayan Peter, tuhaf ve alçak bir sesle soruyor: Kaç yaşında?

Ivan yutkundüğünü fark ediyor. Otuz altı, diyor.

Peter birkaç saniye boyunca tarafsız bir şekilde başını sallıyor. Hâlâ alçak sesle konuşarak soruyor: Çocuğu var mı?

Yok.

Gözlerini parmaklarıyla ovuşturarak Peter şimdi yorgun ve moralsiz görünüyor. Yavaşça konuşuyor: Sakın yanlış anlama, Ivan. Ama kadın neredeyse kırk yaşında. Başından bir evlilik geçmiş. Sen yirmi iki yaşındasın, üniversiteden yeni mezun oldun, işin bile yok. Kötülemeye çalışmıyorum ama sence onun yaşındaki normal bir kadın senin durumunda biriyle vakit geçirmek ister mi?

Ivan ensesinin ve kol altlarının diken diken olduğunu hissediyor, kanı kaynıyor. Ne diyorsun sen? diye soruyor. O normal değil mi yani?

Ben soru soruyorum.

Onu tanımıyorsun.

O açıdan bakınca sen de tanımıyorsun onu, diyor Peter. Onunla kaç kez görüştün, iki mi?

Tüm bedenini sıcak bir titreme saran Ivan sandalyesini geriye itip ayağa kalkıyor. Siktir git, diyor.

Yüzünde bitkin bir gülümsemeyle oturmaya devam eden Peter: Medeni davranabilir miyiz lütfen? diye soruyor.

Sesini bilerek alçaltan Ivan neredeyse tıslar gibi konuşuyor: Senden gerçekten nefret ediyorum. Ömrüm boyunca nefret ettim.

Peter hiç kıınıldamadan, yemek yiyen diğer insanlar veya görevliler onları seyrediyor mu diye bakmadan yalnızca cevap veriyor: Biliyorum.

Dışarıda, karanlık havada hızlı ve uzun adımlarla yürümeye başlayan Ivan karşıdan gelen yayalarla burun buruna gelmemek için kaldırımından yola iniyor. Arka dişlerini gıcırdattığını hissedebiliyor, hatta dişlerinden çıkan korkunç gıcirtı kulaklarında yankılanıyor. Sence normal bir kadın, demişti Peter, gülünç bir fikirden söz eder gibi. Fakat Peter ne düşünürse düşünsün veya ne derse desin, Margaret gerçekten normal bir kadın. Öyle olmasa bile Ivan için fark etmezdi çünkü abisinin aksine normalliğe aptalca yüksek, neredeyse etik bir değer atfetmiyor, yani başka bir deyişle hâkim kültüre uyumlanmak umrunda değil. Fakat gerçekte Margaret, Peter'in normal olduğunu düşüneneceği biri; zeki, kültürlü, sosyalleşme konusunda rahat. Peter ne tür bir anormalliği ima etti ki? Margaret'in aklının tamamen başında olmadığını falan mı? Veya belki de Ivan'ı eski kocasından intikam

almak için kullandığını. Her neyse. Margaret gerçekte asla öyle biri değil. Başka insanların sesleri ve bedenleri arasında giderek daha yavaş ilerlemeye başlayan Ivan yüzündeki sıcaklığın azalmaya başladığını, çevre atmosfer tarafından termal enerji olarak sönmüldüğünü hissediyor. Aniden restorandan çıkıp gitmesine neden olan şiddetli, yıkıcı öfkenin dindiğini hissedebiliyor ve içinde kalan kötü hissin bunaltıcı yoğunluğu artık öfke değil, başka bir şeye dönüşüyor. Margaret'ın yaşını ve medeni durumunu Peter'a o şekilde söylemenin iyi bir fikir olmadığını –hatta aksine şoke edici ölçüde berbar bir fikir olduğunu– anlamaya başlıyor. Öncelikle, böyle bir bilgiyi Peter'a güvenip onunla en baştan paylaşmaması gerektiğini görebiliyor. Fakat ikinci olarak, madem bu hatayı yapacaktı, gerekli bilgiyi özenli ve uygun bir tavırla paylaşmaya gayret etmesi gerekirdi. Şimdi bunu görebiliyor. Apaçık ortada. Margaret daha geçen gün olanları bilse Peter'ın hakkında ne düşüneceği konusunda endişelendiğini ifade etti çünkü durumun alışılmadık ve yoruma açık görünebileceğini biliyor. Peter'a söylediklerini söylemekle –yalnızca kullandığı sözcükler değil, özensiz ses tonuyla, sağduyu yoksunluğuyla– Margaret'ın yapmasını asla istemeyeceği bir şey yapmış olduğunu kavırıyor şimdi. Hatta tam da Margaret'ı endişelendiren durumu kendi iradesiyle yarattı, onun ailesiyle tanışma ve hakkında düşünecekleri konusundaki endişelerini haklı çıkardı. Şimdi Peter gerçekten tam da Margaret'ın korktuğu gibi hakkında kötü şeyler düşünüyor ve bunların hepsi Ivan yüzünden oldu. Bu düşüncenin sert darbesiyle durup sokakta öylece kalakalıyor, şiddetli umutsuzluk ve küçük düşme uçurumunun başından ıslak ve çatlak kaldırım taşlarına bakıyor. Durum düzeltilebilir mi merak ediyor. Ivan'ın Peter'la iletişime geçip Margaret'ın kişiliği ve ahlaki karakteri konusundaki yanlış anlaşılma-

yı bir şekilde düzeltmesi mümkün mü örneğin? Ama hayır, diye düşünüyor, gerçekte olmaz'bu. Çünkü Ivan'ın yemekte söylediği her şey doğrudu ve Peter'in Margaret hakkındaki yargısı yanlış olmasına rağmen doğru bilgileri temel alıyordu, dolayısıyla Peter'in fikrini değiştirecek yeni ve yatıştırıcı bilgiler bulması zor. Ona bakılırsa, Ivan'ın da Margaret'in evliliği hakkında fazlaca bilgisi olmadığını belirgin bir rahatsızlık hissiyle kabul etmesi gerekiyor. Örneğin eski kocasının adı nedir, ne iş yapar, ne kadar evli kaldılar ve ilişkileri neden sona erdi bilmiyor. Az önce yemekte kuşku götürmez bir tavırla konuşmasına rağmen Margaret aslında bu konuda Ivan'a açılmadı. Sence normal bir kadın, dedi Peter ve bu yorumun anısı Ivan'ın içinde aniden yürümeye devam etmesine yetecek ölçüde sarsıcı bir öfke uyandırıyor. Onun, Ivan'ın aptalca davranması ve söylememesi gereken şeyler söylemesi, diğerinin, yani Peter'in verdiği tepkide haklı olduğu anlamına gelmiyor. Hemen kınamak ve alay etmek yerine biraz açık fikirli olabilir, hassasiyet gösterebilirdi. Peter temelde kötü bir insan, diye düşünüyor Ivan, onu bir daha görmese veya onunla bir daha konuşmasa, Ivan'ın hayatı hiçbir anlamda kötüleşmez, hatta çok daha iyiye gideceği bile iddia edilebilir. Bundan böyle abisinin telefon numarasını bloklayacak ve bir gün sokakta karşılaşsalar bile onu tanıdığını belli etmeyi reddedecek. Bu düşünceler, örneğin Peter'ı toplum içinde görmezden gelerek utandırma ve rencide etme düşüncesi bile kendi pişmanlığının daha acı verici tefekkürüne dalmasını geçici olarak erteleyebiliyor. Patronluk taslayan abisi tarafından tecrübeli bir yetişkin olarak algılanma çabası yüzünden ahmakça davrandı; ahmaklıktan da kötü, çok hoşlandığı ve ondan hoşlanması mümkün olan bir kadının mahremiyetine ve güvenine ihanet etti. Bundan daha kötü ne olabilir? Abisiyle bir daha görüşmeme

kararının kendi hatasının vicdan azabından kaçmak için kullandığı saçma bir avuntu olduğunu düşünüyor şimdi. Kanal boyunca yürüdüğü sırada başlayan yağmur önce serpiştirirken giderek kuvvetleniyor. Açık gökyüzünün altında çıplak başıyla yürümeye devam ediyor –başına yapışan saçlarından gözlerine soğuk yağmur suları damlıyor– abisinden nefret ediyor, kendinden nefret ediyor ve aşırı üzgün hissediyor.

Cumartesi günü öğleden sonra Margaret yeniden yolcu koltuğunda oturan Ivan'la birlikte arabasını sahile doğru sürüyor. Zaten bir saattir arabadalar ve şimdi uzakta, alçak ve gri gökyüzünün altında beliren deniz ufukta hareketli, mavimsi gri bir hat oluşturuyor. Dün gece onu otobüs istasyonundan aldığı anda Ivan içine kapanmış gibiydi, arabada pek konuşmadı. Kır evinde Margaret her şey yolunda mı diye sorduğunda hemen cevap verdi: Evet, affedersin. Seni gördüğüme çok sevindim, inan bana. Koridorda paltolarıyla ayakkabılarını çıkarıyorlardı. "Yüzünü gören cennetlik" deyişini bilir misin? diye sordu Ivan. Margaret gülümseyerek, neşelenerek evet dedi. İşte o sensin, diye karşılık verdi Ivan. Eldivenlerini birbirine geçirip el çantasına koyan Margaret onu görmeden önce neden mecazen cehennemdeymiş gibi konuştuğunu sorunca Ivan duraksadıktan sonra şöyle cevap verdi: Farklı nedenlerden ötürü. Önemli bir şey yok. Hâlâ spor ayakkabılarının bağcıklarını çözmekle meşguldü. Beni yine arabayla aldığı için teşekkürler bu arada, dedi. Kusura bakma, bunu senden istemek zorunda kaldım. Taksi tutabilirdim ama kasaba çok küçük olduğundan şoför senin evini tanıyabilirdi. Margaret, Ivan'ın durum hakkındaki farkındalığını açık eden bu yoruma

şşırdı ve ilk anda bir şey söylemedi. Sonunda sadece şöyle dedi: O da var, sanırım. Ivan ayakkabılarını özenle ayakkabılığın yanına bıraktı. Sorun değil, dedi. Yani beni almak senin için zor olmuyorsa. Minnettarım. Margaret sorun olmadığını söyledi. O zaman Ivan uzun boyuyla doğruldu ve onu dudaklarından öptü. Koridorun parlak, sarımsı tavan ışığı yanıyordu. Margaret başını kaldırıp ona baktı, bakışlarını pürüzsüz, neredeyse ışıltılı cildinde, uzun siyah kirpiklerinde dolaştırdı ve bir şey söylemesine fırsat kalmadan Ivan kalçasına dokunup onu yeniden, nazikçe öptü. Yüzünü gören cennetlik, diye tekrarladı. Klişe olduğunu biliyorum. Ama duruma o kadar uygun düşüyor ki bilemezsin. Şimdi arabada sessizce yanında oturuyor, Margaret sahil yolunun tanıdık virajlarını alırken torpido gözündeki CD'lere bakıyor.

Hiç köpeğın oldu mu? diye soruyor.

Aslında hayır, diyor Margaret. Ama köpekleri severim. Çocukken köpeğın var mıydı?

Torpido gözünü iterek kapatan Ivan arkasına yaslanıyor, çenesini ovuşturuyor. Evet, hâlâ var, diyor. Ama durum biraz zor. Çünkü önceden babamla yaşıyordu. Biliyorsun, kiracıysan ev sahipleri evcil hayvanlar konusunda epey katı olabiliyor, o yüzden onu yanıma alamıyorum. Şu anda ona annem bakıyor ama köpekleri sevdiği söylenemez. Hatta köpeklerden nefret eder. Yani kalıcı bir durum değil. Ona kalacak bir yer bulmakta çok zorlanıyorum.

Margaret Ivan'a şöyle bir bakıyor, sonra dikkatini yeniden yola veriyor. Ah, üzüldüm gerçekten, diyor. Bunu bilmiyordum. Zor bir duruma benziyor gerçekten.

Biliyorum. İnsan çok daha kolay olacak sanıyor. Yani köpeğını kısa süreliğine emanet edebileceğın bir yer bulabilirsin sanıyorsun. Ama öyle bir yer yok, sanırım. Tabii senin bildiğın bir yer varsa o başka.

Margaret bilmediğini ama soruşturacağını söylüyor. Anayoldan çıkıp çakıl kaplı bir pahtıkadan sahile doğru ilerlerken: Cinsi nedir? diye soruyor.

Bir whippet, diyor Ivan. Küçük bir tazıya benziyor. İstersen sana fotoğrafını gösterebilirim.

Lütfen göster.

Telefonunu çıkaran Ivan ekranı kaydırmaya başlıyor, o sırada Margaret arabayı sahile bakan küçük çakıllı düzlüğe park ediyor. İşte, diyor Ivan. Ekranı bakan Margaret güneşli bir bahçede poz veren incecik gövdeli bir köpek görüyor, dimdik duran güzel köpeğin iri gözleri kapkaranlık bir sıvı gibi.

Ah vay canına, diyor Margaret. Ne kadar zarif.

Başını eğip fotoğrafa bakan Ivan hüznle onaylıyor: Gerçekten de zariftir. Evet, onu çok özleyorum. İşaret ve başparmaklarıyla köpeğin yüzünü yakınlaştırıyor, uzun ince suratın ortasında, gözlerinin arasında beyaz bir leke var. Adı Alexei, diyor Ivan. Pati vermeyi falan da biliyor, ben öğrettim ona. Üstelik havlamıyor, çok sessiz. Gerçekten çok heyecanlandıysa belki bir-iki kez hafifçe havlar, o kadar.

Margaret, fotoğrafa bakan Ivan'ı seyrediyor. Koşmayı sever mi? diye soruyor.

Ivan ekrana bakarak gülümsüyor. Ah evet, diyor. Onu görmelisin. Dur bir video bulup sana göstereyim. Fotoğraf galerisine dönen Ivan yeniden ekranı kaydırmaya başlıyor, bu arada Margaret anahtarı kontaktan çıkarıp hava kapalı olmasına rağmen cebinde güneş gözlüğünü arıyor. Bak şuna, diyor Ivan. Başlat düğmesine dokunuyor. Ekranda, az önceki fotoğraftakine çok benzeyen bir bahçede köpek dört ayak üstünde duruyor, kulakları dikilmiş, çerçevenin dışında kalan bir şeye dikkatle bakıyor. Videoda güneş parlıyor, bahçedeki çimenler yemyeşil, tepedeki gökyüzü mavi. Arkadan Ivan'ın sesi geliyor:

Tamam, fırla şimdi. Derken havada çerçevenin dışından atılan bir tenis topu beliriyor, uzun bir kavis çizerek bahçenin üstünde uçuyor. Köpek ânında hamle yaparak topun peşinden koşuyor, koşarken güçlü bedeni önce kapanıyor, sonra tam boy açılıyor, yere neredeyse temas etmeden adeta havada uçuyor.

Gülerek şöyle diyor Margaret: Ne kadar hızlı, aman Tanrım.

Köpek tenis topu ağzında çimenlerin üstünde koşarak geri dönüyor, kamera bir an yana çevrilip köpeğin başını okşamak için eğilen gri kazaklı, sakallı bir adamı gösteriyor. O sırada kayıt bitiyor ve videonun son karesi donup ekranda kalıyor. Ah, diyor Ivan. Bu benim babam. Bu arada. Videoda olduğunu unutmuşum. Margaret hiç düşünmeden Ivan'ın koluna dokunmak için uzanıyor. Sorun değil, diyor Ivan. Güzelmiş. Alexei'yi gerçekten seviyor, gördüğün üzere. Hayır, çok güzel, mutlu bir anı bu. Ivan ekrana bakmaya devam ediyor. Neyse, bu durumu gerçekten çözmem lazım, diyor. Annem köpeği vermekten söz ediyor. Bunu gerçekten yapar mı bilmiyorum, bana aşırı geliyor. Ama köpeği evinde istemediği kesin.

Ona bir süre abin bakamaz mı? diye soruyor Margaret.

Ivan'ın cevap vermesi o kadar uzun sürüyor ki Margaret soruyu duydu mu merak ediyor. Ivan artık yarı karan, hâlâ köpekle babasının silik imgesini gösteren ekrana bakmaya devam ediyor. Derken cevap veriyor: Hayır.

Ah, diyor Margaret. O da kiralık bir evde, demek ki.

Bu soru yine uzun bir sessizliği tetikliyor. Margaret kayıtsız bir yüzle telefonuna bakmayı sürdüren, dilini diş tellerinin üstünden geçiren Ivan'ı seyrediyor. Sonunda Ivan ekranı kilitleyip cihazı cebine atıyor ve cevap veriyor: Öyle. Başka bir şey söylemeyeceği anlaşılınca, birkaç saniye sessizlikten sonra arabadan iniyorlar. Ku-

zeyden esen soğuk deniz rüzgârı arabanın kapısını kapatan Margaret'in saçlarını geriye savuruyor. Bagajdan hasır çantasını alıyor, birlikte sahile inen dimdik taş merdivenlere doğru yürüyorlar. Burası gerçekten çok güzel, diyor Ivan. Şimdi birlikte merdivenden iniyorlar, aşınmış siyah basamaklara kumlar ve kuru yosun parçaları savrulmuş. Ivan dönüp Margaret'a bakmadan soruyor: Su yüzmek için çok mu soğuktur, ne dersin?

Önünde yürüyen Ivan'ın başını seyreden Margaret cevap veriyor: Benim için sorun değil. Alışkınım. Sen karar ver.

Benim için de sorun değil. Deneyebiliriz, istersen.

Bileğindeki lastik tokayı çıkararak Margaret yüzüne savrulan saçları topluyor. Ah, diyor. Çok cesursun.

Eli demir parmaklıkta yürüyen Ivan dönüp ona bakıyor. Neden, soğuk olduğu için mi? diye soruyor. Onu dert etmiyorum. Ama tehlikeli olmaz, değil mi?

Korktun mu?

Ivan utangaç bir ifadeyle gülümsüyor. Kendim için değil, diyor.

Gülümsemesine karşılık veren Margaret: Merak etme, tehlikeli değil, diyor.

Aşağıda, boş sahilde çevrelerindeki kayalar yüksek ve sarp görünüyor, rüzgâr ıslık çalıyor, dalgalar ışığı yansıtan dümdüz kumları dövüyor. Kendisi için korkmadığını söyledi; sanki aslında onun için korktuğunu dile getirmeden anlatmak istedi. Bir tür maskülen korumacı içgüdü, diye düşünüyor Margaret; aptalca tabii, ama sonuçta erkeklerle kadınlar birbirleri için aptallık yapabiliyor. Ivan'ın ona nazik bir şövalye gibi davranması: Bunu düşünmek tuhaf bir his uyandırıyor içinde. Belki de hayatımı bilmesine gerek yoktur, diye düşünüyor. Fakat Ivan ona hayatını anlatmak isterse onu mutlulukla dinler. Çok mu yanlış bir şey bu? Birlikte biraz zaman geçir-

mek, birbirinden hoşlanmak, hatta çok hoşlanmak, fazlası değil. Deniz suyu sahilin sonundaki kayaları tıslayan bir kırılma sesiyle dövüyor, deniz serpintisi gri gökyüzünün önünde ışıldayarak yükseliyor, damlacıklar düşüşe geçmeden önce bir an titreyerek havada asılı kalıyor. Şansımızı deneyecek miyiz? diye sorunca: Evet, tamam, diyor Ivan. Hadi yapalım. Üstümü değiştirebileceğim bir yer var mı? Veya belki, burada kimse yoksa, bilemiyorum. Çantasını karıştıran Margaret eski, yeşil bir plaj havlusu çıkarıyor, Ivan'a veriyor, Ivan teşekkür ediyor. Margaret daha küçük, pembe bir havlunun altında biraz zorlanarak üstünü değiştiriyor, parlak sentetik kumaştan mayosunu biraz zorlanarak bacaklarından yukarı çekip askılarını tek eliyle omuzlarına geçirirken diğer eliyle gövdesine sardığı havluyu sıkı sıkı tutuyor. İki de diğerine bakmaktan özenle kaçınıyor. Çok soğuksa sonra yeniden geliriz, diyor Margaret. Hipotermi geçirmek istemeyiz. Katladığı giysilerini endişeli bir gülüşle sırt çantasına koyan Ivan, evet istemeyiz diyor.

Sert rüzgâra karşı gülümsemeye çalışarak birlikte deniz kıyısına yürüyorlar. Margaret çıplak ayaklarının altında suyun zalim ve ince soğukluğunu hissediyor, soğuk ayak parmaklarından bileklerine tırmanırken gözlerini kapıyor. Dişleri takırdamaya başlıyor. Çok hızlı girme, diyor. Bedeninin soğuğa uyum sağlamasına izin ver. Yanında duran Ivan mırıldanıyor: Ah Tanrım. Suda biraz daha ilerleyen Margaret soğuğu sinir uçlarında canını yakmaya başlayabilecek delici bir şok gibi algılıyor. Yavaşça dizlerine, sonra kalçasına kadar ilerliyor, istemsizce kekelemeye başlıyor. Siktir, diyor yanı başındaki Ivan. Gözlerini açan Margaret denizin gri-yeşil, karanlık ve parçalı görünen yüzeyiyle üstündeki gri-beyaz gökyüzünü görüyor. Su saf ve delici bir çizgi gibi memelerine kadar yükseliyor. Soluğu kesilmiş gibi kesik kesik, zor-

lukla nefes alıyor. Fazla geldiyse geri dönebiliriz, diye tekrarlıyor. Arkasından Ivan'ın sesi geliyor: Hayır. Ben iyiyim. Sen iyi misin? Margaret evet diyor. Omzularına kadar suyun içinde, boynunun narin derisi, çenesi suyun içinde. Gözlerini yumup yüzüyle başını da suya sokuyor. Hiçbir şey görmeden, yalnızca denizin kulak zarlarını döven devasa gürültüsünü işitirken bedeninin her yanında soğğun neredeyse dayanılmaz saldırısını hissediyor. Kaskatı, koordine olamayan bedeniyle uzuvlarını hareket ettirmeye, kan dolaşımını hızlandırmaya çalışıyor. Gözleri sımsıkı kapalı suyun altında beklerken bir şeyin; soğuk ve düz fok derisi gibi kaygan bir şeyin ona hafifçe sürtündüğünü fark ediyor: Ivan'ın bedeni. Başını havaya çıkarıyor, derin soluklar alıp veriyor ve gözlerini açıyor. Dudakları solgun, beyaz ve sedefli görünen derisi ıslak, omuzları suyun dışında, dişleri zangırdıyor. Birbirine çarpan dişlerinin sarsıntısını kafatası kemiklerinde hissediyor. Suda hafifleyen kolu kendiliğinden ona doğru uzanıyor, parmak uçlarında karnını hissediyor. İyi misin? diye soruyor. Ivan başını sallıyor, yutkunuyor, siyah kirpiklerinden sular damlıyor. Yüzmeye çalışmak ister misin? diyor Margaret. İki de zorlukla sahile paralel birkaç kulaç atıyor, anlaşılın zorlukla nefes alıyorlar, gri sular üstlerine geliyor, onları kaplıyor, altına çekiyor. Margaret suyun altında bir süre bedeninde uyuşuklukla karışık hoş bir zonklama hissediyor ama bir an için bile suyun yüzüne çıktığında aşındıran acı soğuk yeniden üstüne hücum ediyor. Tuz sinüslerini yakıyor, kolları ve bacakları ağrıyor, gözleri ve burnu yanıyor, akıyor. Sonunda başını kaldırıp sesleniyor: Tamam, bu kadarı bana yetti. Yanındaki Ivan da konuşmadan başını sallıyor.

Suyun içinde sallana sallana sahile yürürken kaskatı kesilmiş, suya doymuş kollarını kaldıran Margaret kendini çok ağır, eski, uyuşmuş, bitkin hissediyor; deniz taba-

nından çıkarılmış el yapımı katı bir eser sanki. Onu takip eden Ivan bir şey söylemiyor. Eşyalarına ulaştıklarında Margaret ikisinin de soluk soluğa kaldığını fark ediyor, soluk sesleri denizin gürültüsünü bile bastırarak kadar yüksek. Çantasından çıkardığı yeşil havluyu yine ona uzatıyor. Ivan'ın yüzü artık beyaz değil, pembeleşmiş ve sağlıklı görünüyor, dudakları aralık, nefes nefese. Kabaca, hızla kuruluyorlar, havluların altında ıslak mayolarını çıkarıyorlar, hassas ve ıslak tenleri yeniden sert rüzgâra maruz kalıyor ve sonra yeniden nefis bir rahatlama hissiyle kuru ve sıcak giysilerini giyiyorlar. Margaret ıslak şeyleri koymak için eski bir naylon torba çıkarıyor, mayosunu içine koyup torbayı Ivan'a uzatıyor. Mayosunu torbaya atan Ivan birbirine dolaşan siyah mayolara bakıyor, Margaret onun hâlâ hızla nefes alıp verdiğini duyabiliyor. İyi misin? diye soruyor. Ivan yeniden başını sallıyor. Eğlenceliydi, diyor. Veya aslında korkunçtu ama şimdi harika hissediyorum. Saçlarını havluyla kurulayan Margaret gülümsüyor. Doğru, diyor. Benim için de geçerli aynısı. Ivan hâlâ başını sallayarak ona bakıyor, pembe ve üşümüş yüzü sanki güneşten yanmış gibi görünüyor. Evet, harikasın, diyor. Açıkçası tanıdığım en olağanüstü insansın. Seni öpebilir miyim? Hayır dersen anlarım, sonuçta toplum içinde sayılırız. Gerçi burada başka birisi olduğunu sanmıyorum. Havluyu tek eliyle tutarken şöyle dediğini fark ediyor Margaret: Sorun değil. Sakıncası yok. Onu elleriyle tutup kendine doğru çeken Ivan dudaklarından öpüyor. Onunla neden böyle, diye merak ediyor Margaret. Ellerinin bedenine dokunuşu, konuştuğu zaman sesi, kendine özgü bakışları ve jestleri. Dudaklarını aralayınca dilinin ıslak ve tuzlu tadını alıyor. Saçlarına dokunan elini hissediyor. Bir an için bile olsa Tanrı'nın yarattığı dünyada bu şekilde birlikte olmak, diye düşünüyor. Hayatında bir daha başka hiç kimse ol-

mayacaksa bile yalnızca burada, onunla birlikte olmak. Geri çekilirken kibarca şöyle diyor: Teşekkür ederim. Margaret onun dudaklarına dokunup, Ah, şey, ben teşekkür ederim, diyor. Söylemem gerek, seni utandırmak istemiyorum Ivan ama çok güzel öpüyorsun. Öpülmek ömrüm boyunca hiç bu kadar hoşuma gitmiş miydi bilmiyorum. Ivan şaşşalca gülüyor, yere bakıyor. Sevindim, diyor. Benim için de öyle. Gerçi ilk öpüşmemizde gerçekten çok kaygılıydım. Diş tellerim ve kalan her şey yüzünden. Hoşlanmayacaksın diye korktum. Birlikte taş merdivene doğru yürümeye başlıyorlar, Margaret ceketinin düğmelerini ilikliyor. Eh, hoşuma gitti ama, diyor. Ivan kibarca hasır çantasını alıp omzuna asıyor. Evet, bana güven verdi tepkin, diyor. Hatırlıyorum bunu. Özeldi. Başta hayatlarımızdan söz ediyorduk, sonra öpüştük ve hoşlandığını belli ettin. Susup yeniden gülüyor. Gerçekten utandırıcı şeyler söylüyorum, diyor. Affedersin. Sanırım soğuk su beni biraz çılgınlaştırdı, mümkün mü bu? Margaret kendisinin de biraz öyle hissettiğini söylüyor. Saçlarını yeniden daha sıkı toplayıp eve dönmeden önce bir yerlerde akşam yemeği yemek ister mi diye soruyor. Margaret'a bir an için sessiz, gözlemleyen ifadesiyle bakan Ivan cevap veriyor: Evet. Hem de çok isterim.

Dönüş yolunda, Knocknagarry'de eski bir kır otelinde duruyorlar. Margaret kimsenin onları göreceğini sanmıyor, düşük bir ihtimal bu, paranoyakça davranmaya gerek yok. Gerçekten de, içeri girdiklerinde yemek salonunun neredeyse boş olduğunu görüyorlar: Girişe yakın bir masada genç bir aile, kapalı piyanonun yanında yaşlı bir çift oturuyor. Margaret ile Ivan'ın götürüldüğü küçük masa beyaz keten örtülü, üstüne ağır gümüşten sofrakımları ve yanan bir mum yerleştirilmiş. Yüzdükten sonra üstüne çöken bitkinlik ve tatminle konuşmadan

Ivan'a gülümsüyor, o da gülümsemesine karşılık veriyor. Sipariş veriyorlar, garson kız yemeklerini getiriyor, yemeye başlıyorlar. Margaret kolunu masanın üstüne koyunca Ivan uzanıp parmak uçlarıyla elinin üstüne hafifçe dokunuyor. Bunu kimse fark etmiyor; ne çalışanlar, ne yaşlı çift, ne gürültülü çocuklarıyla genç aile, zaten neden fark etsinler ki. Margaret, Ivan'la tanıştığı zaman hissettiklerini anımsıyor: Sanki hayat içine sıkıştığı ağdan kurtulmuştu. Hatta o ağ başından beri bir yanılmasaydı, gerçek bile değildi. Hayatın her şeyi saran sınırsızlığını kapsayamayacak, tarif edemeyecek bir fikirdi. Şimdi, halinden memnun bitkinliğiyle, beyaz ketenden masa örtüsünün üstündeki eli ve Ivan'ın eline dokunan parmaklarıyla, yan tarafından bir damla balmumu akıtan mumla, piyanonun kapalı parlak kapağıyla, Margaret yalnızca bir kez yaşanan ve sonra sonsuza dek yok olan hayatın mucizevi güzelliğini, kusursuz ve geçici bir çiçeğin bir daha görülemeyecek goncasını algılayabildiğini hissediyor. Hayat bu, deneyim bu, ezelden beri var olan yalnız bu. Şu ânı her zamanki sıradan varoluşuyla teması geçmeye zorlamak yalnızca önceden hayatla ilgili düşüncelerinin ne kadar bunaltıcı, ne kadar biçimsiz olduğunu açık eder görünüyor. Garson yemekten memnun kaldılar mı diye sormak için dönünce Margaret da Ivan da ellerini çekmiyor. İkisi de kibarca yemeğin çok hoş olduğunu söylüyor, bir yandan Ivan parmaklarının ucuyla Margaret'ın başparmağını hafifçe okşuyor. Yemek bittince birlikte hesabı ödüyorlar ve lobiye çıkıyorlar, Margaret arabanın kilidini açmak için çantasından anahtarını çıkarıyor.

Hoş bir yerdi, diyor Ivan. Böyle eski yerleri seviyorum.

Arabanın şoför kapısını açarken esneyen Margaret cevap veriyor: Ben de öyle.

Kasabaya dönüş yolunda bir süre dostane bir sessizlik içinde oturuyorlar, Margaret yola bakıyor, Ivan camdan dışarıyı seyrediyor. Margaret'a aralarında sözcükleri aşan derin ve hayvansı bir tatmin hissi varmış gibi geliyor. Karanlıkta evlerin, köylerin, vitrinleri aydınlatılmış süpermarketlerin önünden geçiyorlar. Sonunda Ivan, Sana bir şey sorabilir miyim? diyor.

Margaret nedenini bilmeden duraksıyor, sonra karşılık veriyor: Elbette.

Evliliğin hakkında merak ettiğim şeyler var, diyor Ivan. Ama istemezsen konuşmak zorunda değiliz.

Margaret elleri direksiyonda yutkunuyor. Kendine söylemişti, biliyordu. Peki neye karar vermişti: Hiçbir şey söylememeye. Ama mümkün mü bu. Bir şekilde kendisinden daha ağır ve büyük bir şeye direnmeye çalışır gibi hissediyor. Neyi merak ettin? diye soruyor.

Sanırım neler olduğunu. Yani, neden ayrıldığınızı örneğin. Fakat bana anlatmak zorunda değilsin.

Margaret soluğunun boğazından aşağı indiğini, sonra yeniden yükselip dışarı çıktığını hissediyor. Bence, konu böyle şeyler olduğunda, yani biten evlilikler gibi, genelde pek çok nedeni oluyor.

Mantıklı, diyor Ivan.

Margaret diliyle üstdudağını ıslatıyor. Bu örnekte öne çıkan ve her şeyi çok zorlaştıran bir konu vardı, diyor. Ama başka şeyler de vardı kuşkusuz.

Anlıyorum.

Soluğu sessizce yeniden ciğerlerini dolduruyor ve arabanın kapalı alanına boşalıyor. Ölçülü bir ses tonuyla konuşmaya çalışarak şöyle diyor: Kocamın- evli olduğum adamın, pardon, adı Ricky. Tüm hikâyeyi anlatmayacağım. Ama alkol sorunu var onun. Yalnızca, bilirsin, biraz fazla içmekle kalmıyor. Demek istediğim, sorunu gerçekten çok ciddi.

Ivan bir süre sessiz kalıyor, sonra yalnızca, Ah, diyor. Margaret dalgın dalgın başını sallıyor, önlerindeki boş yolu seyrediyor. Onu suçluyormuş gibi konuşmak istemem, diyor. Bu bir hastalık, artık öyle olduğunu görebiliyorum. Daha önceleri bunu her zaman kabul edemiyordum ama artık edebiliyorum. Anlıyorum, onun suçu değil. Karşıdan bir aracın yaklaştığını görünce farları kısıyor, sonra elini yeniden direksiyona koyuyor. Keşke ona yardım edebilseydim, diyor. Ama durumu giderek kötüleşti. Bilirsin, sürekli hastaneye girip çıkıyordu. Tam bir kaostu. Korkutucuydu da, dürüst olmak gerekirse, beni korkuttu. Yeniden uzun farları yakan Margaret konuşmaya devam ediyor: Affedersin. Kendimi aziz gibi göstermek istemem. Değilim, hem de hiç değilim. En sonunda artık öyle yaşayamayacak hale geldim.

Ivan kımiltısız yolcu koltuğunda oturuyor, ona bakıyor. Üzüldüm, diyor.

Margaret dalgın dalgın alnındaki saçı geriye atıyor. Korkunç bir karmaşaydı, diyor. Sana anlatırken bile kendimi suçlu hissediyorum, dürüst olmak gerekirse. Zaten anlatmak istemiyordum. Veya, demek istediğim, anlatmayacaktım. Bilemiyorum.

Kendini suçlu hissetmene hiç gerek yok.

Bu sözcüklerin vicdanını yatıştırdığını fark ediyor Margaret, sahte bir yatışma hissi mi yoksa gerçek bir yatışma hissi mi emin olamıyor. Şu anda Ivan'la ilgili her şey –ses tonu, konuştuğu zaman onu sessizce seyredışı, hatta yalnızca yanı başındaki dingin, sessiz fiziksel varlığı bile– Margaret'ı güçlü, hatta fazla güçlü biçimde teskin ediyor. Teşekkür ederim, diye mırıldanıyor Margaret.

Başkaları durumu biliyor mu? diye soruyor Ivan.

Uzun zaman inanmadılar, diyor. Fakat artık onun ötesine geçti her şey. Kasabadaki barların yarısı ona içki servisi yapmıyor.

Ivan alçak sesle cevap veriyor: Ah, tamam.

Frenchtown'ın çıkışındaki dönel kavşağa yaklaşıırken Margaret arabayı yavaşlatıyor. Fakat herkes durumun ne kadar kötü olduğunu bilmiyor sanırım, diye ekliyor. Bilirsin, benim gibi yakından görmediler olanları. Kendini takdim etme konusunda çok becerikli davranabiliyor. Değiştiğini, artık öyle olmadığını, benim yalnızca geçmişe eşelediğimi söyleyecektir. Ayrıca insanlar karışmamayı tercih ediyor. Örneğin annem, bilirsin, sen kendi açısından anlatıyorsun, o kendi açısından, taraf tutmak istemiyorum diyor. Bir bakıma anlıyorum bunu. İnsanların ona düşman olmasını istediğim yok. Açıkçası bu istediğim son şey çünkü hayatı zaten yeterince zor. Ama bazı şeyler yaşadktan sonra hayatındaki insanların sana inanmaması da zor. Veya olanları öğrenmek bile istememesi.

Ivan bir an sessiz kalıyor. Delilik bu, diyor sonra. Sen kendi açısından anlatıyorsun, o da kendi açısından, öyle mi? Bir bağımlı hakkında bunu söyleyebiliyor? Bence bu çılgınca bir yorum, kusura bakma.

Margaret endişeyle iç geçiriyor. Eh, diyor, ben olanları yalnızca kendi bakış açımıyla anlatabilirim, unutma. Ondan dinlesen bambaşka bir hikâyeye duyardın.

Ivan hoşnutsuz, aklı başında bir tonla karşılık veriyor: Gerçekte kötü davranan o olduğuna göre yalan söylemek için gerekçesi var besbelli. Senin ne gibi bir gerekçen olabilir ki?

Direksiyonu tutan ellerini sıkan ve gevşeten Margaret cevap veriyor: Bilmiyorum. Sanırım bir evlilik sona erdiğinde diğer tarafı kötü göstermek isteyebiliyor insanlar. Bu da var eminim. Bu arada sabah akşam kasabada dolaşıp onu şikâyet ettiğimi sanma sakın. Yalnızca ailem ve arkadaşlarımdan söz ediyorum. Ama belki onların benim suçum olmadığını düşünmelerini istiyordum.

Çünkü değildi, diyor Ivan.

Margaret omuz silkiyor. Bilemiyorum, diyor yeniden. Suçluluk duyuyorum, buna engel olamıyorum. Keşke yapabileceğim daha fazla şey olsaydı. İnsan böyle şeyleri düşünüp kaygılanıyor. Bilirsin, işaretleri görseydim, daha erken müdahale etmeye çalışsaydım, bilemiyorum. Onu suçladığımı düşünmeni istemiyorum. Kötü biri değil, yalnızca hasta. Kendinden başka kimseye zararı yok.

Ivan cevap vermeden önce yine duraksıyor. Ne dediğini anlıyorum, diyor. Ama senin de canın çok yanmış olmalı.

Margaret'in içine çaresizlikle karışık bir kaygı doluyor, Ivan'ın dile getirdiği duyguları çok geç olmadan etkisiz hale getirmek istiyor, neden mi, çünkü fazla rahatlatıcı, çok sıkı bir kucaklama gibi. Yutkunarak şöyle diyor: Elbette. Ama bunun bir hastalık olduğunu unutmamalı. Bilirsin, arkadaşım Anna durumunun neredeyse bir tür psikoz olduğunu söylerdi. Psikotik halüsinasyonlar görmeye başlayan biriyle evli olsan o kişiyi suçlamazsın. Yardım almayı reddederse belki çekip gitmen gerekebilir, tamam, ama durumun onun suçu olduğunu söyleyemezsin. Anlıyorsundur. İşler yolunda gitmediğinde birini suçlamayı istemek doğal bir şey. Kendini veya başkasını. Ama şu durumda suçlanacak kimse yok.

Ivan'ın yüzünü buruşturduğunu, siyah kaşlarının çatıldığını görebiliyor. Eh, tamam, diyor. Durumu benden çok daha iyi biliyorsun, elbette. İnsanlara gidip değiştiğini söylüyorsa ama bu doğru değilse, bence bu onun kötü niyetli olduğunu gösterir. Ama tartışmak istemiyorum. Kötü biri değil diyorsan sana inanıyorum.

Evet, tehlikeli bir duygu, diye düşünüyor Margaret: Ivan'ın söylediklerinden ona ulaşan rahatlama hissi. O rahatlama hissini kıyısında bocaladığını fark etmek. Çaresizce, ağzından çıkan sözcükleri neredeyse duymadan devam ediyor: Eskiden içkiyi bıraksın diye dua eder-

dim. Demek istediğim, gerçekten Tanrı'ya yalvarırdım. İşe yaramadı gerçi.

Ivan bir süre sessiz kalıyor. Margaret parmak uçlarıyla burnunu ovalıyor. Sonra Ivan alçak sesle konuşmaya başlıyor: Evet, eskiden ben de bazen dua ederdim. Babamın iyileşmesini dilerdim. O da işe yaramadı, zaten bildiğin üzere. Zihinde bir soru işareti bırakıyor; insanların hastalanması ve Tanrı'nın onlara yardım etmek için hiçbir şey yapmaması. Anlaması zor. Ama bence bu orada hiçlikten başka bir şey olmadığı anlamına gelmiyor.

Farlar şimdi karanlığı yarıp geçen, altlarında kayan asfalt yüzeyi aydınlatan uzun, gümüş rengi ışıklar saçıyor. Bir şeyler olduğuna inanıyor musun? diye soruyor.

İnanmaya çalışıyorum, evet, diyor Ivan. Evrende bir tür düzen var, en azından. Bazen bunu hissediyorum. Belli müzikleri dinlerken veya sanat eserlerine bakarken. Kulağa tuhaf gelebilir ama satranç oynarken bile. Sanki düzen öyle derin ve güzel ki hepsinin altında bir şeyler olması gerektiğini hissediyorum. Başka zamanlarda yalnızca kaostan ibaretmiş ve başka hiçbir şey yokmuş gibi geliyor. Belki de tüm bu düzen düşüncesi bir tür evrimsel avantajdan kaynaklanıyordur ya da her neyse. Örüntü olmayan yerde örüntüler görüyoruzdur. Bilemiyorum. Kendimi yeterince ifade edemiyorum. Ama o güzellik hissini deneyimleyince Tanrı'ya inanıyorum. Sanki her şeyin arkasında bir anlam yatıyormuş gibi geliyor.

Margaret onu dinlerken yine başını sallamaya başladığını fark ediyor. Tereddütle konuşuyor: Ben aslında Tanrı'yı o şekilde düşünmüyorum. Güzellik bağlamında yani. Sanırım benim Tanrı düşüncem daha çok etikle ilgili. Yanlış nedir, doğru nedir örneğin. Duraksıyor, sonra ekliyor: Emin olduğum bir konu değil. Ama aynı zamanda ciddiye aldığım, almaya çalıştığım bir konu. Doğru olanı yapmak isterim.

Konuşurken gözucuyla Ivan'ın onu dikkatle seyrettiğini görebiliyor. Anlıyorum seni, diyor Ivan. Bana bunların hepsi ilişkili olabilirmiş gibi geliyor. Yani, bilemiyorum, hayatta güzelliği bulmak belki de doğru ve yanlışla ilgilidir. Ama tam anlamıyla düşündüğümü söyleyemem. Bazen yalnızca bir his doluyor içime. Neredeyse Tanrı tarafından seviliyormuşum gibi bir his. Fakat tam olarak açıklayabileceğim bir şey değil.

Margaret titrek bir sesle gülüyor. Eh, Tanrı gerçekten varsa eminim seni çok seviyordur, diyor.

Ivan bakışlarını indiriyor. Evet, bazen ben de hissedebiliyorum bunu, diyor. Örneğin senin yanındayken hissedebiliyorum. Bunu söylememin senin için sakıncası yoksa.

Cevap verdiği zaman kendi sesi Margaret'a tuhaf, her zamankinden daha alçak veya ince geliyor: Elbette sakıncası yok. Güzel bir şey söylediğin.

Birlikte konuşmadan arabada oturuyorlar. Karanlıkta sessiz evlerin önünden geçiyorlar, camlardan televizyon ekranlarının mavi ışıkları görünüyor. Margaret insanların ona çok nazik davrandığını düşünüyor. Geçen yıl, Ricky onunla konuşmak için ofisi aramaya başladığında Linda ondan gelen aramaları açabilmek için numarasını ezberlemişti. Hayır, Margaret şu anda bir toplantıda ne yazık ki. Aradığınızı iletirim. Kendinize iyi bakın. Doreen de aşağıdan ofisi arayıp mırıldanırdı: Yukarı geliyor. Böylece Margaret'a, ofis çalışanları tuvaletine saklanması için zaman sağlamış olur, alçak sesle nefes almaya çalışan Margaret onun ofisten gelen sesini duyardı. Asla ofiste değil sanki. Hâlâ burada çalışıyor, değil mi? Anna ona çay yaparken Margaret'ın oturup mutfakta ağladığı anlar. O çok hasta, Margaret. Ne yaptığını bilmiyor. Evet, insanlar durumu her zaman anlamasalar da ona nazik davranmıştı. Ona değer veren ve saygıyla

davranan tek kişi Ivan değildi, hatta tam aksi geçerliydi. Ivan'la tanışalı ne kadar olmuştu ki, en fazla iki hafta. Fakat onu söyledikleriyle, varlığıyla sakinleştirme gücü öyle yoğun ve güçlü ki yıllardır tanıdığı insanların etkisine eşit, hatta daha fazla. Olan biten her şeyi sorgulamasına yol açıyor bu durum. İnsanlar hastalanıyor ve Tanrı onlara yardım etmek için hiçbir şey yapmıyor. Evet, diye düşünüyor Margaret, öyle. Tanrı'nın o iyi kalpli adam, yani İsa olmadığını hatırlamak gerek; İsa herkesi sever, karşısına çıkan hastaları iyileştirirdi; diğer yandan Tanrı tam aksine anlaşılmaz nedenlerden ötürü insanları hasta eder, ölüme mahkûm ederdi. İsa şifacıydı, dinleyiciydi, öğreticiydi, günahkârların dostuydu, Margaret'in zihninde her an mırıldanarak şöyle diyecek gibiydi: Babam adına özür dilerim... İsa'yı sevmek kolaydı, Tanrı'yı sevmek çok daha zordu. Ayrıca İsa'nın kendi gerçekliği, tarihte belli bir yeri vardı oysa Tanrı karanlık bir odadaki solgun bir ışık kaynağı gibiydi, yalnızca doğrudan bakmadığınız zaman görebiliyordunuz onu. Margaret'in zihninin köşesindeydi, varlığını hissedebiliyordu ama bu his yakalamaya çalıştığı anda yok olup hiçliğe karışıyordu. Tanrı varsa ondan ne istiyordu? Ivan gibi birini neden onun hayatına sokmuştu? Gizlice görüşmeye devam etmeleri, aile ve arkadaşlarına yalan söylemeleri, kandırmaca ve yalanlara tutsak düşmeleri doğru bir şey değildi kuşkusuz. Peki Margaret'in şu anda her şeyi bitirmesi, Ivan'ı bir daha asla görmemesi doğru olur muydu? Ivan tek başına Margaret'in hakkında hemen hiçbir şey bilmediği hayatına dönebilir, düşünceleri ve duyguları Margaret'tan sonsuza dek uzaklaşabilirdi. Bu muydu doğru olan, bu muydu Tanrı'nın istediği? Alttan alta Ivan'la tanıştığı gün yeni bir ilişkiyi var ettiklerini, bunun aynı zamanda yeni bir var olma biçimi olduğunu hissediyor sanki. Bu varoluş biçimine sadakatleri artık ahlaki bir nitelik de

kazandı. Ivan'ın yası, aşırı genç oluşu, ondan hoşlanması, bu gerçeklerin hepsi duruma baskıcı bir nitelik kazandırıyor, evet, fakat yalnızca ilişkilerinin temeli yüzünden. Başka bir nedenle ona abayı yakan başka bir genç adam bu ilgisinin sonucunda Margaret üzerinde özel bir hak iddia etmez, karşılığında Margaret'in herkese borçlu olduğu sıradan nezaket ve incelikten fazlasını hak etmezdi. Fakat Ivan'a açıkça bundan daha fazlasını borçlu. Peki tam olarak nedir ona borçlu olduğu şey? Sadakat, anlayış, belli ölçüde dürüstlük. En azından bunlar. Ayrıca belki de, Tanrı'nın gözünde, çok daha fazlası: Belki her şeyini, gururunu, itibarını, hayatını bile borçlu. Bir zamanlar başka birine vermeye çalıştığı ve vermekte başarısız olduğu her şeyi.

Sonunda yüksek sesle şöyle diyor: Ben senin yaşadığın, Ivan, hâlâ çok gençtim. Benden yaşça çok daha büyük biriyle bir ilişki yaşamam iyi bir fikir olur muydu bilemiyorum. Özellikle de o kişi evlenip ayrıldıysa ve gizlice görüşmek zorundaysak. Varsayımsal konuşuyorum ama sonradan geriye bakıp o kişinin benden faydalandığını düşünebilirdim.

Araba kasabanın ışıklarına doğru yaklaşırken Ivan'ın yine ona baktığını hissediyor. Karanlık gökyüzünde tuncu bir ışıltı asılı duruyor, Ivan'ın silueti cama yansıyor. Tamam, diyor. Neden söz ettiğini anlıyorum. Ama ben durumu farklı görüyorum.

Nasıl farklı? diye soruyor Margaret.

Şey, bana kalırsa kafanda yazdığın bir senaryoyla gerçek insanların dahil olduğu gerçek bir durumu kıyaslıyorsun. Bilirsin, tuhaf ve yaşlı bir adam hayal ediyorsun, belki de genç kızların peşinde dolaşan bir predatör veya işte her neyse. Fakat bunun bizim durumumuzla ilgisi yok.

Margaret çaresizlikle omuz silktiğini fark ediyor. Neden olmasın? diyor. Daha önce benden küçük bir er-

kek arkadaşım olmadı diye mi? Bu neyi değiştirir bilemiyorum. Benim yaşıma geldiğinde geriye dönüp sana nasıl acı çektiğimi düşünmeni istemiyorum.

Ivan'ın kucağına bakarak oturduğunu görebiliyor, iç geçirir gibi derin bir nefes alıp verdiğini duyuyor. Artık benimle görüşmek istemiyorsan açıkça söyleyebilirsin bunu, diyor. Benim iyiliğim için öyle olması gerekiyormuş gibi davranmana gerek yok. Dürüst olmanı tercih ederim.

Dürüstüm zaten, diyor Margaret.

Ivan'ın başını salladığını görüyor. Peki, diyor Ivan. Hakkımda böyle düşünüyorsan ne diyebilirim ki? Utanç verici. Sana göre öyle toyum ki başından beri benden faydalanıyor olabilirsin, ben de bunu fark etmemiş olabilirim. Üstelik sen de fark etmemiş olabilirsin, ikimiz de durumu ancak yıllar sonra kavrayacak olabiliriz. Mantıklı bile değil bu görüşün, kusura bakma. Ne için faydalanacaksın ki benden?

Margaret'ın burnu ve boğazında sıcak, nahoş bir gıdıklanma hissi dolaşüyor. Belki kendi kibrim için, diyor. Kendim hakkında iyi hissetmek için.

Ivan yeniden dönüp ona bakıyor, Margaret sola dönmek için sinyal veriyor. Ne anlama geliyor ki bu? diye soruyor Ivan. Beni umursamıyorsun ama senden hoşlandığım için gururun okşanmış gibi mi hissediyorsun?

Margaret dönüşü tamamlıyor, sinyali kapatıyor, kır evine giden dar ve virajlı yolda daha yavaş ilerlemeye başlıyor. Elbette umursuyorum seni, diyor. Ama evet, dürüst olmak gerekirse benden hoşlanman gururumu okşuyor.

Bunda yanlış olan nedir peki? diye soruyor Ivan. Ben de o kadar masum değilim, benim de egom var. Çekici olduğumu düşünmen, veya her neyse, benim özgüvenime de iyi geliyor. Beni gerçekten çekici buluyorsan tabii. Bu neden kötü bir şey olsun ki?

Ivan konuşurken Margaret arabayı kır evinin önüne

park ediyor. Ellerini direksiyondan çekip gözlerini ovuşturuyor. Bilmiyorum, diyor.

Ivan kibarlıktan veya duyduğu acıdan başını çevirip karanlık yan camdan dışarı bakıyor. Hayatında yeterince üzüntü yaşamışsın Margaret, diyor. Benim de üzüntüme üzüntü katmama ihtiyacın yok. Zaten seni üzmem istemiyorum, inan bana.

Margaret şaşkınlıkla cevap veriyor: Yalnızca mutlu olmanı istiyorum.

Ivan aralarındaki el frenine bakıyor. Eğer isteğin buysa sorun yok demektir, diyor. Çünkü beni kolayca mutlu ediyorsun. Görüşmeye devam edersek mutlu olurum. Ona şöyle bir bakıp muzipçe ekliyor: Belki kulağa biraz manipülatif geliyor ama doğru.

Kendini bitkin, güçsüz hisseden Margaret onun tarafından kucaklanmak için, kollarının arasında olmak için güçlü bir arzu duyuyor, emniyet kemerini çıkarıyor. Peki, diyor. Görüşmemize engel olmayacağım. İçeri girelim mi?

Mutfakta çamaşırlığı açıp ıslak mayolarını asıyor, Ivan da çaydanlığı ocağa koyuyor. Günden kalan bir dizi izlenim solgun imgeler halinde Margaret'ın zihnine doluyor; yeşil bir bahçede koşan incecik gövdeli siyah köpek, dudaklarındaki tuz tadı, otel restoranının ışıltılı sıcaklığı. Estetik bir ilke olarak Tanrı fikri, suçlu hissetmeni gerektirecek hiçbir şey yok. Margaret mutfak perdelelerini kapatırken Ivan çay yapıyor. Margaret'ın onun yakınlığında bulduğu derin teselli. Neden bu, neden herhangi bir şey. Ivan arkasına gelip konuşmadan nazikçe ensesini öpüyor.

* * *

Çarşamba akşamı Ivan birkaç kişiyle birlikte arka-

daşı Colm'un apartman dairesinde, Şampiyonlar Ligi maçı seyrediyorlar. Tottenham, Sporting Lisbon'a karşı oynuyor. Birkaç saat önce buraya geldiğinde son zamanlarda ortalarda görünmediği, hafta sonları ortadan kaybolduğu vb. yönünde imalı yorumlar yapıldı ve içten içe memnun olan Ivan bunları duymamış gibi yaptı. Şimdi maç izleniyor, arkadaşları cips yiyor, başka şeylerden, internetteki tartışmalardan, Londra'ya taşınan tanıdıklarından konuşuyorlar. Oyunculardan biri sakatlanıp yerde kıvranmaya başlayınca Ivan bir şişe bira almak için mutfağa gidiyor ve orada musluktan bir bardağa su dolduran Sarah'yla karşılaşılıyor. Hey sen, diyor Sarah. Geçen hafta sonu Liam'daydık, yokluğunu hissettik. Onu dinlediğini belli etmek için başını sallayan Ivan sebzeliğe dizilmiş bira şişelerinden birini alıp buzdolabını kapatıyor. Arkadaşları başlangıçta hafta sonu buluşmalarına katılmadığı için endişelenmiş göründüklerinden, ona iyi olduğunu umduklarını söyleyen kibar mesajlar attıklarından endişelenmesinler diye gerçek açıklama konusunda ipuçları vermiş olabilir ama olan biteni ayrıntısıyla anlatmak istemedi. Sarah ona bakarak ekliyor: Herkes bir kız arkadaşın olduğunu söylüyor. Bir an duraksayan Ivan çatal bıçak çekmecesini açıp şişe açacağı buluyor. Sonra şöyle diyor: Tamam. Sarah yüzünde komik bir ifadeyle onu seyrediyor. Var mı peki? diye soruyor. Ivan şişeyi açtıktan sonra şöyle cevap veriyor: Yorum yok. Sarah muzipçe Ivan'ın kolunu itiyor. Ne kadar gizemlisin, diyor. Birlikte oturma odasına döndüklerinde Sarah yüksek sesle herkese ilan ediyor: Haklıymışsınız, kız arkadaşları var. Hep birlikte gülüyor, konuşuyor, Ivan'ın dikkatini çekmeye çalışıyorlar ama o yerine oturup hiçbirini duymuyormuş gibi yapıyor, oysa aslında komik olduklarını düşünüyor.

Adı nedir? diye soruyor Colm. "

İçkisinden bir yudum alan Ivan soğuk biranın ağzında köpüren tadının keyfini çıkarıyor. Birasını yutunca şöyle cevap veriyor: Neden söz ettiğiniz hakkında hiçbir fikrim yok.

Hep birlikte konuşup gülüşmeye devam ediyorlar, birisi kafasına buruşturulmuş bir kâğıt parçası atıyor.

FIDE reytingi nedir peki? diye soruyor Emma.

Ivan anlamamış gibi yapmaya devam ediyor, televizyona bakıyor, gülümsememeye çalışıyor ve nihayet hepsi sakinleşip başka konulara geçiyorlar. Her şey Ivan'ın moralini düzeltmek için işbirliği yapmış sanki; arkadaşları, futbol, soğuk biranın verdiği keyif, sakladığı aslında sır olmayan sırrın verdiği ışıltılı his, herkesin neşesi, başına atılan buruşturulmuş kâğıt. Bu toplanma zihninde bir doğum günü gibi eğlenceli bir kutlamaya dönüşüyor, gelecekte bir gün nihayet arkadaşlarına Margaret'ı anlatabileceğini, onların da onun için mutlu olup aptalca şakalar yapacağını görebiliyor. Yaşının Ivan'dan büyük olması veya önceden evli olması umurlarında olacak mı? Hayır, anlamsız toplumsal eğilimlere hiç önem vermiyorlar. Onun ne kadar güzel ve zarif olduğunu görünce etkilenecekler mi? Muhtemelen yine hayır çünkü hayatlarında güzelliğin özlemini çeken hassas insanlar değiller ama bu da hiç sorun değil.

Maç Spurs'un ofsayt sayılan son dakika golünden sonra 1-1 berabere bitince insanlar evlerine dağılmaya başlıyor, vedalar ediliyor ve Colm Ivan'a her zamanki gibi dostane bir satranç maçı için biraz daha kalır mı diye soruyor. Diğerleri de biraz satranç oynuyor, internette yıldırım maçları veya benzer şeyler yapıyorlar ama aralarında yalnızca Colm ile Ivan hâlâ klasik turnuvalarda rekabet eden, ciddi reytingi olan oyuncular. Gerçi Ivan'ın son dönemde rekabet ettiği söylenemez; en son geçen nisan ayında Limerick'te üst üste üç maç kaybetti ve tam da

ertesesi gün babasının son kanser tedavisi sürecinin başarısız olduğunu öğrendi. O zamandan beri Colm Uluslararası Usta unvanına kavuştu, UU Colm Keenan oldu ve Ivan hâlâ yalnızca bir FIDE ustası, oysa klasik satrançta Colm'u dört kez yendi, ona bir kez yenildi ve beş maçları da berabere bitti. On yıl kadar önce İrlanda genç oyuncular turnuvalarında tanıştıklarında Ivan'ın çok daha iyi bir oyuncu olduğu kabul edilen bir gerçektir, onların yaş kategorisindeki en güçlü oyuncuydu, hatta bir "yıldız" sayılıyordu. On altı yaşında, Colm'dan tam iki yıl önce FIDE Ustası oldu. Aralarında her zaman karşılıklı saygı, sevgi ve dostluk vardı ama Ivan'ın satranç tahtasındaki üstünlüğü dile getirilmese de ortadaydı. Colm daha sosyaldi, hatta spor yapıyordu, Ivan ise satrançta daha iyiydi; bunu herkes biliyordu. Haziran ayında Colm'un UU unvanı aldığını öğrenince ona bir tebrik mesajı attı, Colm da şöyle karşılık verdi: Sağ ol dostum. Sıra sende. Bir de başparmağını gösteren el emojisi eklemişti. Ivan o mesajı aldığı ânı, içinde uyanan karmaşık duyguları gayet net hatırlıyor; can yakan bir kıskançlık, kendinden tikslenme, midesini bulandıran çaresizlik hissi. Şimdi, pencerenin önünde dikilip Colm'un tahtayı yemek masasına kurmasını beklerken o mesajın iğneleyici etkisinin tamamen yok olduğunu söyleyemiyor çünkü açıkçası canı hâlâ yanıyor ama daha dayanılır bir acı bu, herkesin hissedebileceği türde normal bir duygu, ağlamaya başlamasını veya kusmasını gerektiren bir his değil. Hafta sonu Margaret'a son iki yıldır tüm turnuvalarda ne kadar kötü oynadığını anlattığında Margaret hafifçe kaşlarını çatarak şöyle dedi: Ah, ama o zaman baban çok hastaydı. Doğruydum bu, elbette. Ivan bu bağlantıyı daha önce kurmamış değildi, sadece kendisi için bahane üretmekten hoşlanmıyordu, kötü oynamasına babasını bahane etmek, neredeyse babasını suçlamak istemiyordu ve pek çok insanın hayatla-

rındaki kişisel trajedilere rağmen en iyi oyunlarını çıkar-
dığını biliyordu, tarihî bir gerçektir bu. Yine de Margaret
durumu bu şekilde dile getirdiğinde eski itirazlarına rağ-
men söylenende mantıklı bir yan olduğunu kabul etmek
zorunda kaldı Ivan. Babası ağır hastayken, ölüm döşeğin-
deyken rekabete odaklanması gerçekten zordu. Üniversi-
te diplomasını almak bile zor gelmişti çünkü iki haftada
bir babasını kemoterapi seanslarına götürüyordu, sürekli
yorgun ve moralsiz hissediyordu, sonra da moralsiz oldu-
ğu için kendini suçluyordu zira babası için mutlu anılar
yaratması gerekirdi, üzücü anılar değil. Geri dönüp ba-
kınca, tamam, belki de satrançtaki başarısının düşmesi o
kadar da şaşırtıcı değildi. Tüm arkadaşları kendine fazla
yüklenmemesini söylemişti ama Ivan üç yıl içinde nere-
deyse yüz reyting puanı kaybeden birine söylenmesi ge-
reken bir şey olduğunu düşünmüştü bunun. Ama şimdi
muhtemelen kendine fazla yüklendiği görüşünde ve ba-
bası bunu asla istemezdi. Hayır: Babası onu seviyordu,
mutlu olmasını istiyordu, bunu biliyor. Şimdi mutlu ola-
bilirse bu bazen hissettiği gibi babasının anısına ihanet
etmek anlamına gelmiyor, hatta onun en büyük dileğini
yerine getirmiş oluyor çünkü babası çocuklarının mutlu
olmasını isterdi.

E hadi söylesene, diyor Colm, kim bu kız?

Pencereden nehrin diğer yakasını seyreden Ivan, bü-
yük ve sağlam Liberty Hall'u, tepesindeki dalgalı çatıyı
görebiliyor. Tanımazsın, diye karşılık veriyor.

Ah, diyor Colm. Anlıyorum, başka okula gidiyor.

Ivan gülümseyerek karşılık veriyor: Tabii ya, onunla
İrlanda kolejinde tanıştım.

Tüm tweet'lerine cevap yazan kız değil umarım?

Pencerenin önünden ayrılan Ivan gelip satranç tah-
tasının başına oturuyor. Hayır, diyor. Hem o kız yalnız
bana değil, herkese cevap yazıyor.

Colm ellerini kapatıp ona doğru uzatınca Ivan sol eli seçiyor: Siyah. Beyazları alan Colm son zamanlarda sık sık yaptığı gibi İngiliz açılışıyla başlıyor, oradan Sicilya Savunması'na geçiyorlar. Ivan açılış boyunca hoş bir zihinsel hafiflik hissediyor, ışıltılı bir his bu, zekice hamleler kendiliğinden zihninin yüzeyine yükseliyor. Sarah'nın mutfakta kolunu nasıl ittiğini, herkesin nasıl da aptalca davrandığını hatırlıyor; böyle yaptılar çünkü onun için sevinmişlerdi, bunu anlayabiliyordu ve kendisi de mutluydu; bu düşüncelerle oyalanırken satranç tahtasındaki gelişmeler zihninde giderek netleşiyor, berraklaşıyor. Açılıştan çıkarken Colm küçük bir hata yapıyor, f4'ü zorlayıp Ivan'ın merkezi ele geçirmesine izin veriyor ve Ivan bunun Colm'un pozisyonunda nasıl bir zayıflığa yol açtığını fark etmekle kalmayıp o zayıflığı en iyi şekilde nasıl değerlendirebileceğini de hemen fark ediyor. Yaptığı hata aralık bırakılan küçük bir pencereye benziyor ve Ivan kolaylıkla, neredeyse çaba harcamadan pencereyi sonuna kadar açıp içeri girebileceğini görüyor. Aynı hafiflik ve rahatlık hissini hiç yitirmeden rakibini yirmi üç hamlede pes etmeye zorluyor. Tamamen dostane bir maç; el sıkıştıktan sonra birlikte yapılan hataları gözden geçiriyorlar, Colm'un f4 oynamak yerine d5'i ele geçirmesi gerekirdi, daha sonra birkaç kez saldırı hamlesi yapma şansını kaçırdı, Nf6'yı görmedi, böyle şeyler. Kaybettiği için Colm'un canı sıkılmıyor, oyundan keyif aldığı belli. Satranç tahtasını ve taşları kaldırdıktan sonra Ivan ayaklanıyor ve gitmeye hazırlanıyor.

Aralıktaki norm turnuvasına gelecek misin? diye soruyor Colm.

Sırt çantasının fermuarını çeken Ivan: Kayıt yaptırdım, diyor. Ama gideceğimi sanmıyorum. Adama yazıp haber versem iyi olacak.

Colm hafifçe omuz silekerek karşılık veriyor: Nasıl istersen.

Ivan duraksıyor, biraz düşünüyor ve sonra başka kimlerin kayıt yaptırdığını soruyor. Kısaca katılan isimleri konuşuyorlar. Daha önce Noel'deki norm turnuvasına katılmamaya karar veren Ivan gitme fikrini zihninden sildiği için turnuvanın varlığını bile unutmuştu ama o anda –az önce kazandığı zarif minyatür maçın, içtiği bir şişe biranın ve uzatma dakikalarında atılan saçma kafa golünün iptal edilmesinin de etkisiyle– yeniden düşünmeye karar veriyor.

Biraz düşüneyim, diyor. Son otobüsü kaçırmak istemiyorum, olur mu? Görüşmek üzere.

Rıhtıma inip tek başına, elleri cebinde otobüs durağına doğru yürüyor. Sonuçta turnuvaya katılmak ve hatta belki ikinci normunu elde etmek; fena halde baştan çıkarıcı bir düşünce bu. Yeniden iyi satranç oynamak, rakiplerinin saygısını ve hayranlığını kazanmak, belki o gece odasından Margaret'ı arayıp ona hey, bil bakalım ne oldu, az önce bir satranç turnuvası kazandım, demek. Yan odadaki Roland ile Julia muhtemelen onu duyacaktır ama neden olmasın ki, kendisi onların tüm konuşmalarını ve başka her şeyi duymak zorunda kalmıyor mu, onlar neden telefonda başarılarıyla böbürlenmesini dinlemesinler ki. Aklında bu düşüncelerle köprüyü geçerken hayat çevresinde sanki ışıldıyor, yeniden hafta sonunu düşünmeye başlıyor, Margaret'la birlikte denize girdiler ve her şey çok güzeldi. Yeşil su, gri-beyaz gün ışığı, sert kumlar, yüksek ve sessiz kayalıklar; hepsi kendi başlarına tam ve kusursuzdu. Doğada, diye düşünüyor, çirkinlik diye bir şey yok. Margaret'a arabada anlatmaya çalıştığı gibi, güzellik Tanrı'ya, çirkinlik insanlara aitti – gerçi kendini pek iyi ifade edememişti. Birlikte o otelede akşam yemeği yemişlerdi ve Margaret kimin gördüğüne

aldırış etmeden, sanki erkek arkadaşıylaymiş gibi masanın üstünde duran eline dokunmasına izin vermişti. Ivan daha önce bir kadınla birlikte o şekilde insanların önünde bulunmamıştı, kimse dönüp bakmasa bile özel bir şey hissetmişti: Bir şekilde kendine saygısı artmıştı. Daha sonra, arabada ona evliliğini sormuştu, Margaret da anlatmıştı. O zaman Ivan her şeyi daha iyi görmüştü; bu konuda konuşmanın Margaret için neden o kadar zor olduğunu, neden yeni biriyle görüşmeye başladığını kimsenin bilmesini istemediğini, kendini ne kadar suçlu ve şaşkın hissettiğini anlamıştı. Sevdiğiniz birinin gözlerinizin önünde hastalandığını, durumunun giderek kötüleştiğini görmek ve elinizden hiçbir şey gelmeyeceğini bilmek; Ivan buna eşlik eden duyguları öyle iyi anlıyor ki. O anda Margaret'la arasında başka hiç kimsenin asla dahil olamayacağı türde bir yakınlık hissetmişti. Ona bakarken şöyle demek istemişti: Seni seviyorum. Onun yerine yutkunmuş ve sessiz kalmıştı; doğru olmadığı için değil, dile getirmesinin her şeyi daha da karmaşıklaştıracağını bildiği için. Margaret'ın asıl istediği hiçbir vaatte bulunmadan birlikte vakit geçirmek, hayat hakkında ilginç sohbetler etmek, karşılıklı sevgi ve anlayış göstermekti. Birkaç hafta önce tanıştığı birinin çılgınca ilanı aşk etmesini istemezdi. Ivan bunu kesinlikle anlıyor. Yine de içinden geleni söylememek zor olabiliyor ve nedense buna hüznün de eşlik ediyor. Bu hüznün bir şekilde babasıyla ilgiliymiş gibi geliyor ama neden öyle olduğundan emin değil. Babasının ölümünden önce birbirlerine söyledikleri son şeydi, seni seviyorum. Farklı bir sevgi söz konusuydu elbette, hem de tamamen farklıydı fakat sözcükler aynıydı, aynı anlamdan bir şeyler taşıyorlardı. Sanki Ivan'ın içinde hareket halinde bir güç varmış, içinden gelip dışarı yöneliyor, kendine başka bir yerde bir yuva bulmak istiyormuş gibiydi. Otobüs durağından

Colm'un oturduğu, nehrin karşısında kalan bodur ve şekilsiz, gri lekelerle kaplı binayı görebiliyor. Bu şekilde, hareket halinde güçler açısından düşünmek mantıklı mı peki? Ivan'ın babası için hissettiklerinin artık gidecek yeri yok, sanki ifade edilemeden içine sıkışıp kaldılar. Babasının öldüğü günden sonraki haftalarda Ivan bu sözcükleri kimseden duymadı veya kimseye seni seviyorum demedi. Bu durum bu sözcükleri yeniden işitme ve söyleme yönündeki yoğun özlemine, bedenine hapsolan gücün baskısını hafifletme isteğini açıklar mı? Margaret'ı sevgiyle düşünmek, sevginin düşüncelerine karışmasına izin vermek bile onu biraz ferahlatıyor, sanki zihninde bir çiçek dışarı doğru açılıyor. Ona bahçede koşan köpeğinin videosunu gösterdiği zaman zarif olduğunu söyledi. Geçen yaz o videoyu çektiği günü hatırlıyor, babası hâlâ evinde yaşıyordu, hâlâ her gün yürüyüşe çıkacak kadar sağlıklıydı, bahçede Alexei'yle oynayabiliyordu, güneş parlıyordu. Sonra içeri girip mutfığa dönmüşlerdi, penceresi açık mutfak serin ve havadardı, Ivan ikisi için akşam yemeği hazırlamıştı, bunu hatırlıyor, makarna pişirmişti. O günü, tenis topunun peşinden koşan köpeği, birlikte yedikleri makarnayı düşününce içinde can yakan bir duygu yükseliyor. Bir daha asla söylenemeyecek, duyulamayacak sözcükleri söylemek ve işitmek istiyor. Eve bir kez daha dönmek ve karanlık ve boş değil, açık pencereleriyle havadar ve aydınlık olduğunu görmek. Akşamüstü saatlerini birlikte geçirmek, köpekle oynamak, akşam yemeği yemek, hiçbir şey yapmamak, yalnızca birlikte olmak, sadece bir kez daha.

İKİNCİ KISIM

9

Evin tahliye edildiği gün ona mesaj atmıştı. Haftalar önce. Sözleşme Hukukuna Giriş semineri için otobüsle Belfield'a gidiyordu, otobüsün üst kat camlarını yoğuşma yüzünden gri su damlaları kaplamıştı. Ona haberin linkini gönderip mesaja üç nokta ekledi. Neredeyse ânında cevap geldi.

Sylvia: Ah Tanrım! Naomi iyi mi?

Gelen karşılık Peter'a tuhaf bir huzur verdi. Önceki gece döktüğü soğuk, öfkeli gözyaşlarından sonra, dramatikleşme Peter. Her zamanki diyaloglarına döndüler: Peter'ın olaylı kişisel yaşamı, Sylvia'nın sağduyusu ve güvenilirliliği, ortaklıkları sürüyordu.

Peter: Neyse ki evet

Peter: Onu tutukladılar ama suçlanmadan serbest bırakıldı

Sylvia: ?

Sylvia: Neden tutuklanmış?

Peter: Belli değil

Peter: Sanırım ayak altında dolaşmasın istediler

Peter: Fırsat bulduğumuzda konunun yasal boyutunu seninle konuşmak isterim aslında

Sylvia: Evet, bunu yapalım

Sylvia: Bu arada kalabileceği bir yer var mı?

Yazıp yazıp sildi. Ona dedim ki. Aklıma başka bir şey gelmedi. Her şey öyle. Sonunda dişleriyle altdudağını kemirerek göndere bastı.

Peter: Evet, bir süre bende kalabileceğini söyledim

Sylvia: Ah çok iyi, sevindim

Camın diğer tarafında kuru, kahverengi yapraklar beyaz havada fırıl fırıl dönüyor. Ağaçlı bulvarlar. Kapıları boyalı, kırmızı tuğladan eski malikâneler. Otobüs duraklarından bakan solgun, bakımsız yüzler. Başparmağıyla ekrana dokunuyor. Naomi'nin bir saat önceki görüntüsü, kollarında yatan, teri kuruyan hali. Ah çok iyi, sevindim. Canının sıkıldığını asla belli etmez: Yerine başkasının geçirilmesini kibarca uzaktan seyrederek güncellenmiş model, işlevselliği tam. Öyle değil, demek istemişti ona. Nasıl o zaman. Her şey çığrından çıktı. Hayatı ancak bakışlarını kaçırabileceği, giderek genişleyen siyah bir boşluk. Hummalı bir şekilde icat ettiği dikkat dağıtan şeyler. Dudaklarının arasından nefes alarak yazdı.

Peter: Bu hafta seni görebilir miyim?

Sylvia: Elbette

O sırada Dodder'dan, Anglesa Köprüsü'nden geçiyordu. Seminer için de hiçbir hazırlık yapmamıştı. Sabah

dağıtacağı notları bir araya getirmesi gerekirdi. Onun yerine Kevin Caddesi'ne gidip emniyette adını harf harf kodlamak zorunda kalmıştı. Zaten yarısı gelmeyecek, kalan yarısı da dizüstü bilgisayarlarında sosyal medyalarına bakacaktı. Ne önemi vardı ki. Neyin önemi vardı. Dün gece seninle olmak güzeldi. Kendime geldiğimi hissettim. Beni öyle hatırla. Otobüsün alt katında mekanize kapıların tıslayışı, merdivenden yükselen taze hava, adım sesleri. Makineye atılan bozuk para tıngırtısı.

* * *

Salı günü duruşmadan sonra Gary'yle öğle yemeği yediler, davayı konuştular. Uluslararası Koruma Başvurusu Mahkemesi'nin her zamanki yalanları, zahmete bile girmiyorlar, müvekkiller orada öylece oturup onları dinlemek zorunda kalıyor, düşünsene. Şimdi bekleyip göreceğiz. Yargıç en kötülerden biri değil, bağımsız düşünceli olduğunu sanmaktan hoşlanan biri. Sonuç iki türlü de olabilir. Tanrım hepsinden öyle nefret ediyorum ki. Öğle yemeğinden sonra yukarı çıkıp Hukuk Kütüphanesi galerisine gitti, dizüstü bilgisayarını açıp önüne koydu, pencerelerden içeri dolan beyaz ışık yavaşça aşağıdaki salona doğru ilerliyordu. Sektörel İstihdam Emri konusunda bir vaka için okuma yapıyor. Ekranda on altı sekme açık, yarım cümlelerle dolu bir e-posta taslağı. Biraz çalışıp işlerini hallet; düşünmeye başlama. Bunların hepsi ne için. Sonunda çalışmalarını kıdemlilerden birine devredip beceriksizliğiyle berbat etmesini seyretmek için muhtemelen. İşler yanlış gittiğinde tüm suçu üstlenmek zorunda kalır, kazandıklarında adı bile geçmez. Ne bekliyordu ki. Temelde herkes bir tarafta veya diğerinde. Ayrım tek bir soruya verilen cevapla ifade edilebilir: Ebeveynin normal mi, zengin mi? Gary iyidir, Gary'nin babası Cavan'da kü-

çük bir kasabada coğrafya öğretmeni. Sylvia'nın babası da Elektrik Tedarik Kurulu'nda teknisyen. Kendi babası da mütevazı, asimile bir göçmen. Baban neden öyle konuşuyor. Buralı değilsin anladığım kadarıyla. Üzücü gerçek şu, bu Doğu Avrupalılar ülkeye uyum sağlamak istemiyor. Peter önyargılı olduğundan değil, pardon. En iyi arkadaşlarından bazılarının ebeveynleri zengin. PJ, Davis-Clarke kız kardeşler, Matt Kelly. Simon Costigan da Galler'de bir yerlerde, eski bir Anglo malikânesinde büyümüş miydi? Bazıları epey kültürlü insanlar. Linz Senfonisi'ni dinleyerek, Colette romanları okuyarak büyümüşler. Yine de bir şey var, hepsinin altında küçük ve sert bir toprak gibi kalan, asla düzeltilip yok edilemeyen bir şey. Onlar neyse o, kendisi de olduğu kişi. Onlar arkadaşları aracılığıyla iş bulurken o kendi başının çaresine bakmak zorunda. Yazılı olmayan giyinme kuralları, konuşma kuralları. Ah, orada bir evimiz var, dünyanın hoş köşelerinden biri. Peki sen nerede okudun. Onlar Ranelagh'da müstakil evlerinde yaşarken kendisi kazancının yarısını kiraya veriyor. Onların doğuştan sahip olduğu şeyler için çalışması gerekiyor. Gusto, görgü, kültür. Yurtdışı tatillerinde onlar akşamdan kalmalığı atmak için uyurken o tek başına müze kuyruklarında bekliyordu. Floransa'da Boticelli'nin *Narlı Meryem*'i. Bir araya toplanmış melexi yüzlerin ışıltılı güzelliği. Yirmi iki veya yirmi üç yaşında olmalıydı, sesli rehberi kulağına bastırmış, İtalyanca sözcükleri tekrarlıyordu. Daha sonra, Roma'da: Doria Pamphilj'in boş avlusunda serin, gri bir öğleden sonra. Portakal ağacı korusunu çevreleyen taş sütunlar. Başının üstündeki sessizlikte açık bir pencere. Neredeyse gözleri yaşaracak kadar duygulanmıştı. Miras almak değil çalışarak kazanmak. Klasik heykellerin görkemi, evet. Henry James'in son dönem üslubu, krepeşinin ihtişamlı dokunsallığı, "Nisanda Paris" şarkısını söyleyen Sarah

Vaughan. Onların asla anlamayacağı şeyler. Salt imtiyazın onun edindiği zenginliklere yaklaşamayacağını düşünüyor. Güzellik, kültür: Evet. Satın alınamaz. Efendinin evi efendinin araçlarıyla imha edilemez, Bourdieu ne derdi buna. Belki de yalnızca bir yanılsamadır. Onlara, ona hissettirmeye çalıştıkları kadar değersiz hissettirme fantezisi. Her şeye rağmen isteği başkalarının yoksul olması değil, hatta derdi zengin olmak da değil. Hayır. Başından beri aynı şeyi istiyor yalnızca: Haklı olmak, kesinlikle haklı olduğunu kanıtlamak.

Aynı gece Ivan'la akşam yemeğinde görüştü, daha doğrusu görüşmeye çalıştı. Sonrasında garsona gülümseyerek hesabı ödedi, aptallık ölçüsünde yüksek bir bahşiş bıraktı. Karanlıkta eve yürüdü. Senden hep nefret ettim. O gece arkadaşlarıyla buluşmak için dışarı çıkan Naomi sabah bire kadar dönmedi. Anahtarıyla içeri girdiğinde Peter mutfakta kahvaltıdan kalan bulaşıkları yıkıyordu. Hey, diye seslendi ona. Arkasındaki kapıdan mutfığa giren Naomi buzdolabını açıp baktı, poflayarak iç geçirdi. Selam bebek, dedi Peter'a. Peter arkadaşlarının nasıl olduğunu sorunca, Herkesin morali yerlerde, diye karşılık verdi. Açıkçası Janine bana gücenmiş sanırım. Bilemiyorum. Peter'ın dünden kalan pizza dilimlerini koyduğu alüminyum folyo kaplı tabağın köşesini açıp içine baktı. Neden? diye sordu Peter. Ona bakıp tabağı incelediğini görünce ekledi: İstersen ısıtabilirsin, diğer yarısını dün yemiştım. Naomi tabağı dolaptan alıp alüminyum folyoyu çıkardı. Teşekkürler, dedi. Bilemiyorum ki, sanırım onu yüzüstü bıraktığımı düşünüyör.

Peter onun mikrodalğanın düğmesini çevirişini seyretti. Üstünde crop swearshirtü ve sarı mini eteği vardı. O da ne demek oluyor? diye sordu.

Bilirsin, burada kaldığım için. Seni ona tercih ediyormuşum gibi. Onun zihninde, yani.

Peter tıpayı çıkarıp bulaşık suyunun boşalmasını beklerken Naomi koridora döndü. Peter onun ayakkabılarını çıkardığını duydu. Bu kadar sahiplenici biri olduğunu bilmiyordum, dedi.

Sorun değil, diye karşılık verdi Naomi. İlk defa gelmiyor başımıza.

Sustu ama mutfağa dönmedi. O zaman Peter kapı ağzından ona sordu: Ne yani, daha önce başkasının yanına taşınmış mıydın?

Naomi sessiz kaldı. Önceki ilişkileri o âna dek idare edilmiş bir boşluktu. Asla sorulmamış, asla söylenmemiş şeylerdi. Peter duraksadı, sorusunu geri almayı düşündü, derken koridordan Naomi'nin sesi geldi: Öyle de denebilir. Birkaç yıl önceydi. Ama evet, sonradan pek de iyi biri olmadığı çıktı ortaya.

Üzüldüm, diye karşılık verdi Peter. Bilmiyordum.

O sırada Naomi çoraplı ayaklarıyla içeri geldi. Hayır, sorun değil, dedi. Merak etme.

Karşılıklı sessizliğe gömüldüler. Mikrodalganın zili çınladı, Naomi tabağı aldı, sallanarak oturma odasına geçti. Pek de iyi biri olmadığı çıktı ortaya: Her anlama çekilebilirdi bu. Naomi bir gün muhtemelen onun hakkında da aynısını söyleyebilirdi. Janine söylerdi, en azından. Naomi de gözlerini kısarak hatırlamaya çalışırdı: Kim, Peter mı? O kadar da kötü sayılmazdı aslında. Hey, bu ceketi bana o almıştı, baksanıza. Peter sessizlikte evyenin yanındaki tezgâhın üstünü sildi. Belki de onu aldatmıştır, diye düşündü ama Naomi'nin buna aldırış edeceğini hayal etmek zordu. Herhangi bir konuyu fazla ciddiye alacağını hayal etmek zordu zaten. Onu, bu diğer adamı sevmiş miydi, merak etti Peter. Naomi'nin âşık olduğunu zihninde canlandırmak bile tuhaf ve nedense üzücüydü.

Naomi kapı ağzında ona sesleniyor: Akşam yemeği nasıl geçti?

Yorgun Peter akşam yemeğini yeniden düşünürken süngeri evyenin üstünde sıktı. Ha, iyiydi, dedi. Ya da aslında pek iyi geçmedi. Bilirsin, kardeşimle benim, bizim pek iyi anlaştığımız söylenemez.

Zavallı Ivan, diye karşılık verdi Naomi.

Adını hatırlaması tuhaf bir biçimde dokunaklı geldi Peter'a. Evet, dedi yeniden. Görüştüğü biri varmış, öyle dedi bana. Karşılık alamayınca ekledi: Anlaşılan bu kadın otuz altı yaşındaymış. Kocasından ayrılmış.

Oturma odasından kıkır kıkır gülme sesi geldi. Naomi şöyle dedi: Kardeşinin böyle bir efsane olduğunu söylememiştin.

* * *

Ertesi gün öğle yemeği saatinde yürüyerek Sylvia'nın ofisine gitti, iki hafta geçmişti artık, yoksa üç müydü. İçinde her zamanki iki sandviçle kesekâğıdı. Ivan'la görüşmesinin nasıl geçtiğini soracaktı elbette. Senden hep nefret ettim, demişti Ivan. Doğru muydu peki? Çocukken kesinlikle öyle değildi: Peter'ı taparcasına severdi. İkisini gösteren aile fotoğraflarında Ivan küçük solgun yüzünü meraklı bir hayranlıkla kaldırıp Peter'a çevirmiş olurdu. Fakat büyük kardeşe beslenen bu tür hisler içinde belki bir nefret tohumu da barındırıyordu. Ivan ergenliğe ulaştıktan sonra, en azından. Kazanın ardından avuntu kaynağı olduğu da söylenemezdi, değil mi ama. Çevresinde herhangi birinin bir duyguyu deneyimlemesi bile ağrına giderdi. Tamam anladım, canın sıkkın, bu konuda ne yapmamı bekliyorsun ki. O zaman on altı veya on yedi yaşlarında olmalıydı, suratsızdı, içine kapanıktı, sabaha kadar oturup internet forumlarını okur, video izlerdi. Üniversite Hocası Feminizmi 3 Dakikada İmha Ediyor. Gerçekler Duygularınızla İLGİLENMEZ. Siyaset

hakkında, kadınlar hakkında şiddetli tartışmalara tutuşmaya başlamışlardı. Şimdi de evli bir kadınla görüşmeye başladığı ortaya çıkmıştı: Peki bu ilişki nasıl başlamış olabilirdi? Belki de kadın ona hayatını anlatmış, sıkıntılarını dile getirip içini dökmüş, omzunda biraz ağlamış ve olaylar böylece gelişmişti. Bu senaryoyu kendini tiksindirmek için bilerek yazan Peter, tiksinti yerine az önce icat ettiği kurmaca kadına karşı beklenmedik bir anlayış duyduğunu hissetti. Onun Ivan'ın omzunda ağlayışı ve olayların böylece gelişmesi. Güzel Tanrım. Ömrü boyunca bulabildiği tek avuntu buysa ne halde olmalıydı kim bilir. Hali içler acısı olmalıydı, elbette, fakat Peter da çevrimiçi bir mesajlaşma arayüzüne "hey, bu akşam planın var mı" yazarken sık sık acınası bir halde olduğunu düşünmemiş miydi? İnsan cinselliği temelde her zaman nabız gibi zonklayan, düşünmesi bile korkunç, acınası bir özgüvensizlik içermez miydi? Bu gizemli kadın konusunda önceki duygularına dönmeye çabaladı: Kuşku, hatta suçlama, saf bir gençten faydalanan orta yaşlı bir kadın. Peki nasıl faydalanıyordu kadın Ivan'dan: Cinsel açıdan mı? Ivan'ın neredeyse yirmi üç yaşında olduğu düşünülünce, kadın ne yapsa onu istismar etmiş sayılırdı? Ivan için çok yaşlıydı, elbette. Peki ya Ivan bu tür şeylerden hoşlanıyorsa? Peter o zaman nihayet biraz tiksintmeyi başardı ama duygunun neye yönelik olduğundan emin değildi artık; Ivan'dan mı, kadından mı yoksa kendinden mi tiksindiğini bilmiyordu. Belki de kardeşinin onunla vakit geçirmekten hoşlanan birini bulmasına sevinmeliydi. Bu kişi otuz altı yaşında ve resmen hâlâ evli olsa bile. Leitrim'in ıssız kasabalarından birinde yaşayan, biraz heyecan arzusuyla yarı ölü hale gelmiş biri. Pek fazla seçim şansı yoktu kuşkusuz. Güzel Tanrım.

Sanat binasının üst katında kapıyı tıklattı, Sylvia'nın cevap veren sesini duydu: Kim o? Kapıyı araladı, küçük ve

düzenli odanın tanıdık gri ve kahverengi tonlarını gördü. Sylvia sandalyesini masasının başına çekmiş dimdik oturuyordu. Benim, dedi Peter. Sylvia ona gülümsedi, yorgun görünüyordu: Selam, dedi. Peter onun nazik, her nasılsa mahcup bir ifadeyle gülümsediğini düşündü, o da kendini mahcup hissediyordu. Hantal bir samimiyet havası vardı aralarında, hesap geldiğinde iki tarafın da ödemek için ısrarcı olması gibi. Sylvia'yı o gecedен beri görmemişti, beni eskiden olduğum gibi hatırla. Dramatikleşme, Peter. Sylvia her zamanki gibi klavyeyi masadan kaldırdı, kâğıdı masaya yayıp sandviçlerini üstüne koydular. Peter paltosunu astı. Sylvia, Naomi'nin nasıl olduğunu sordu, Peter da iyi görüldüğünü söyledi. Evin tahliye edilmesinden, tutuklanmadan konuştular. Çeşitli hukuksallıklar.

Ona düşkünsün, diye yorum yaptı Sylvia.

Peter yüzünde rahatsız bir gülümsemeyle ona baktı. Hep bunu söylüyorsun, diye karşılık verdi. Haklısın, ondan hoşlanıyorum.

Ondan hoşlanıyorsun, dedi Sylvia.

Seninle aynı fikirde olduğumu söylüyorum.

Sylvia ona bakıyordu ama yemekle meşgülmüş gibi yapan Peter onun bakışlarını görmezden geldi. Peki neden. İstemediğinden. İstememeyi istemediğinden. İnkâr etmesi faydasızdı elbette, karşısındaki kişi umursayacağından değil, zaten bildiğinden. Yine de hoşuna gitmeyen bir şey vardı durumda. Sonunda biraz fazla ısrarcı davranmıştı. Kabul et, itiraf et, itiraf et. Sana dokunmama izin vermeyen sensin, diye düşündü. Sonra kendinden nefret ederken gözlerinin bir an için kapanmasına izin verdi.

Dün akşam Ivan'la buluşmanız nasıl geçti? diye soru Sylvia.

Kendine duyduğu nefretin derinlerine gömülmüş haliyle güldü Peter. Ah, harika geçti diyemem, dedi. Pek

iyi değildi. Olanları ona anlattı elbette; nerede buluştuklarını, neler konuştuklarını. Ev konusunu, iş konusunu, kira konusunu. Ivan'ın kız arkadaş meselesini bir anda açmasından önce neden söz ettiklerini hatırlamaya çalıştı ve sonra tuhaf bir hisle, neredeyse çok geç kalarak aslında Sylvia'dan söz etmeke olduklarını anımsadı. Onu hâlâ seviyorum, demişti, veya öyle bir şeyler. İsa aşkına. O faslı atlayıp hikâyenin doğruca sonuç bölümüne geçti; kocasından ayrı, senden hep nefret ettim ve restoranın çarpı-larak kapanan kapısı. Ah güzel Tanrım, diye mırıldandı Sylvia. Sence ne yapmam gerekirdi? diye sordu Peter. Yeniden birbirlerine baktılar, bu kez bakışları daha dolaysızdı, aralarındaki tuhaflik unutulmuştu, Sylvia kaşlarını çat-tı. Parmaklarını kâğıt mendille silerken, Bilemiyorum, dedi. İçgüdünü anlıyorum. O senin küçük kardeşin, ona karşı her zaman korumacıydın. Üstelik yas tutuyor, kolayca incinebilir. Fakat aynı zamanda yetişkin bir erkek.

Görüntü itibarıyla öyle elbette, diye karşılık verdi Peter. Peki psikolojik açıdan?

Sylvia ona tuhaf bir ifadeyle baktı. Neyi kastediyorsun? diye sordu. Yirmi iki yaşında.

Evet ama normal diye niteledirebileceğin biri sayılmaz.

Sylvia arkasına yaslandı, bakışları ilgili ve kuşkuluydu. Kim öyle ki? diye sordu. Ben öyle miyim?

Nasıl yani, normal mi? Elbette öylesin. Yani sosyal beceri açısından. Ivan insanlarla konuşamıyor bile.

Bunu söylerken aslında seninle konuşamadığını kastediyorsun.

Peter yüz ifadesinin değiştiğini hissetti, ağzı somurtmak ister gibi aşağı çekiliyordu, kaşları çatılmak istiyordu. Neyi kastediyorsun? diye sordu. Benim yanımda su-ratsız küçük bir ucube gibi davranıyor ama odadan çıktığım anda Cary Grant'e dönüşüyor, öyle mi yani?

Sylvia başını geriye atarak güldü. Tek söylemeye çalıştığım, dedi, konuşma becerisine ket vuruyor olabileceğin.

Neden öyle bir şey yapayım ki?

Ah, bilemiyorum. Belki de gelişme özürlü olduğunu düşünen insanlarla konuşmaktan hoşlanmıyordur.

O zaman Peter dalgın dalgın oturduğu sandalyeden kalkıp meydana bakan küçük pencerelerden birinin başına gitti. Yağmur yağıyordu. Çimenler ışığı yansıtan damlacıklarla kaplanmıştı. Sokakta renkli şemsiyeler sallanarak, hafif hafif sarsılarak ilerliyordu. Hımm, dedi anlamsızca.

O günden sonra onunla iletişim kurdun mu peki?

Hayır.

Ona mesaj atabilirsin.

Peki ne diyeceğim?

Bilemiyorum. Onu düşündüğünü yazabilirsin. Besbelli düşünüyorsun da.

Peter cama o kadar yakındı ki soluğunun camda biriktiğini görebiliyordu. Yüksek sesle cevap veren kendi sesini işitti: Bak, ne demek istediğini anlıyorum. O bir yetişkin ve konu beni ilgilendirmez.

Sylvia meraklı bir ses tonuyla karşılık verdi: Ne zaman öyle bir şey söyledim ki ben?

Peter duraksadı, düşündü. Bilmiyorum, dedi. Söylemedin mi bunu?

Hayır.

Peter dönüp ona baktı. Masasının arkasında sakince oturuyordu. Peki ne diyorsun o halde, konu beni ilgilendiriyor mu yani? diye sordu.

Sence neden anlattı sana?

Bilmiyorum, Ivan neyi hangi sebeple yapar ki?

Sylvia bilen bakışlarla ona bakıyordu. Bana kalırsa sana bu ilişkiden söz etti çünkü onun için önemli, dedi. Hayatına dahil olmanı istiyor.

Peter soluğunu abartılı bir tavırla dudaklarının arasından üfledi. Doğru mu bu? dedi. Çünkü tuhaftır ama ondan asla haber almıyorum. Yalnızca ben iletişim kurmaya gayret ettiğimde konuşuyoruz. Duygusal bir bakış açısıyla bana hayran olduğunu falan söylüyorsun ama gerçekte en ufak bir ilgisi yok bana karşı. Hayatımı nasıl kazandığımı bile bilmiyor. Arkadaşlarımdan birinin bile adını söyleyemez bence. Umursamıyor ki. Bir gün beni kaçırsalar, fidye isteyecek olsalar Ivan yalnızca, eh, senin sorunun, benimle ilgisi yok der ve işin içinden sıyrılır.

Bunları sıraladıktan sonra biraz heyecanlandığını fark etti. Gülümsemeye, başını sallamaya, dramatik tavırlardan feragat etmeye çalıştı. Sylvia orada öylece oturmuş onu seyrediyordu. Bunu bilmiyordum, dedi bir süre sonra. Ondan hiç haber alamadığını. Bu konuyu ona da açtın mı hiç?

Peter zorla gülmeye çalışır gibi soluğunu ağzından verdi. Ne yani, dizlerimin üstünde küçük kardeşime gidip benimle arkadaş olsun diye yalvaracak mıydım? Hayır, tuhaftır ama bu konuyu hiç konuşmadık.

Belki de öyle davranmasını takdir edeceğini bilmiyordur, dedi Sylvia.

Az önce dediğim gibi. Bireyler arası iletişim becerilerinden yoksun.

Yeniden bakiştılar, o eski, tanıdık, sevgi dolu, hoşgörülü bakış yine belirdi ve Sylvia masadaki yağlı, kahverengi sandviç pakedi kâğıdını toplamaya başladı. Neyse, zaten onun kendinden büyük bir kız arkadaş edinmesine itiraz edebilecek durumda değilsin, dedi. Naomi yirmi üç yaşında.

Bunu söyleyeceğini biliyordum, diye karşılık verdi Peter. Ama ben otuz altı yaşında değilim, farkındaysan?

Sylvia elinin yanılla masadaki kırıntıları katlanmış

kâğıdın üstüne süpürüyordu. Ah, hadi ama, diye karşılık verdi. O yaşa pek de uzak sayılmayız.

Böyle dile getirmişti konuyu: Biz, diye. Peter pence-
renin önünde durup ona bakmaya devam etti. Düşünü-
yorum da, dedi, belki de o yüzden bu kadar rahatsız edi-
ci geldi konu bana. Senin Ivan'ı bana tercih etmenle ilgi-
li Freudyen bir tür kâbus gibi.

Sylvia sanki isteksizce güldü. Hayır, teşekkürler,
dedi. Koubek biraderlerden biri ömür boyu yetecek dert
demektir zaten.

Peter duraksadı, bakışlarını ondan ayırmadan, gü-
lümseyerek bekledi, sonra şöyle dedi: Geçen gün onu
yakışıklı bulduğunu söylemiştin ama.

Klavyesini yeniden masasının üstüne koyan Sylvia
duydukları onu eğlendirmemiş gibi davrandı. Sana da ya-
kışıklı olduğunu söylememi ister misin Peter? diye sordu.

İtiraz etmem doğrusu.

Büyüleyicisin, dedi Sylvia. Şimdi evine, kız arkadaşı-
nın yanına git ve izin ver de biraz çalışayım, olur mu?

Aptalca bir memnuniyet duyan Peter güldü. Teşek-
kürler, dedi. Sonra onu kendi haline bıraktı. Sylvia muh-
temelen her zamanki bakılması gereken ödevlere, cevap-
lanmamış e-postalara, bölüm toplantılarına gömülürken
yapacak belli bir şeyi olmayan Peter, Güney Leinster
Caddesi boyunca yürümeye başladı. Parka ulaştınca ağaç-
ların alçak dalları altında boş bir bank buldu, yanmış gibi
görünen kuru yapraklar dallardan sallanıyordu. Cadılar
Bayramı gelmek üzereydi ama soğuklar başlamamıştı.
Telefonunu cebinden çıkarıp bir mesaj taslağı yazmaya
başladı. Selam Ivan. Akşam yemeğinde olanlar için özür
dilemek istiyorum. Sanırım abin olarak bazen artık ken-
di hayatını yaşayan bir yetişkin olduğunu unutabiliyo-
rum. Şu anki durumun karmaşık görünüyor, konuşmak
istersen buradayım. Bunları yazdıktan sonra mesajın na-

sıl bir duyguyu aksettirdiğini düşünmek için biraz durdu ve genel anlamıyla epey cömert bir tavır içinde olduğuna karar verdi. Hatta biraz fazla ikna ediciydi. Ivan konuşmak isterse orada olacak mıydı gerçekten? Bu olasılığın etik açıdan tatminkâr bir yanı da yok değildi: Kardeşini dinleyen, şoke olması olanaksız, sağlam öğütler veren kendilik imgesi. Genelde olduğu üzere büyüklük onda kalmalıydı. Evet, diye düşündü, neden olmasın. Başparmağıyla takip ederek mesajı yeniden okudu, gönderere bastı. Mesajın yanında hemen gönderildiğini gösteren onay imi belirdi. Bir süre daha ekrana bakarak bankın ıslak olduğunu veya yağmurun başladığını düşündü. Trafik kapıların önünden yavaş yavaş akıyordu. İkinci onay imi belirmedi.

* * *

Üstünden üç hafta geçti. Neredeyse dört. Sylvia bu arada Ivan'dan haber aldığını söylediğine göre besbelli Ivan yalnızca onun numarasını blokladı. Konuşmak istemiyorsa Peter ne yapabilir, Tanrı biliyor ya, işi başından aşkın zaten. Geçen hafta avukatın yaptığı, iş işten geçene dek kimsenin fark etmediği hata. Müvekkiliyle akşam onda telefonda konuşarak güven vermeye çalışması. Adamın onu öldürmekle tehdit ettiği söylenebilirdi. Evet, hayır. Kesinlikle, anlıyorum. Fakat korkarım, gerçek şu ki, bunları yanınızda avukatınız olmadan konuşmam sizinle. Bu arada son vergi ödeme tarihi için e-posta gönderen muhasebecisi. Geçen seneki hesabı dengelemek için bu yıl beklenenden biraz daha fazla ödeme yapması gerekecek. Düşününce epey büyük bir rakam aslında. Bir dakika, pardon, yeniden açıklayabilir misin şunu. Gri bir salı sabahı hesapları arasında para taşımak için bankada sıraya giriyor. Otomatik ödeme talimatlarından birkaçını ip-

tal edin. Biraz iş bulma zamanı. Meslektaşlarının çoğu birer akbaba, avukatlara hâlâ vefat izninde olduğunu söylüyorlar muhtemelen. Koubek, öyle mi? Bilemiyorum, babasının ölümünü atlatmakta çok zorlandığını duydum. Benim de iş yüküm çok fazla ama sizin için konuya bir göz atabilirim. Kendini öfkeliendirmek için uydurduğu senaryolar. Kendi başarısızlığını, tembelliğini, uyku hijyenini konusundaki özensizliğini, abartıya kaçan alkol ve uyuşturucu kullanımını, mantıksız karamsarlığını, yön-süzlüğünü ve dolayısıyla felce uğratan öfkesini telafi etmek için. Hayır. Tek ihtiyacı ilginç ve hoş bir dava. Öfkesini yönlendirebileceği bir yer. Tam da ihtiyaç duyduğunuzda nerede bu işyerinde cinsel taciz vakaları? Çalışanlar artık haksız yere işten çıkarılmıyor mu nedir? Köpek hakkında şikâyet etmek için arayan annesi, İsa aşkına, ona işim var bahanesiyle yalan söylüyor veya aradığı zaman açmıyor. Elinde kahveyle Sylvia'nın ofisine uğruyor, oturup işinden, köpekten, Ivan'dan, sendika toplantılarından, son vergi ödeme tarihlerinden, yargıçlardan, ev sahiplerinden, adı geçen farklı kişilerin moral bozucu ahmaklığından şikâyet ediyor. Dur artık, korkunçsun. Ama yanlış mıyım? Sylvia'nın iş arkadaşlarından biri başını kapıdan içeri uzatıp bir şey sorduğunda içine dolan his, orada öylece oturuşu, ikisinin münakaşaları. Nedir bu: Birinin size şahit olması, evet. Kendinden daha mutlu, daha iyi biriyle karıştırılmak. Bir akşamüstü Hodges'da Sylvia'nın arkadaşı Emily'yle karşılaştı, sohbet etmek için durdu. Sylvia'nın iş hakkındaki son şikâyetlerinden söz açmadı ona. Emily'nin benzer şekilde neyi gizlediğini merak etti. Duydum ki geçen gece yine denemişsin. Ne zaman anlayacaksın acaba. Hayır, onun yerine herkesin sevdiği ama ikisinin de korkunç bulduğu yeni kitap hakkında konuştular. Ortak kötü niyetlilikten ve yüksek kavrayıştan alınan keyif. Emily mendiliyle burnunu silmeden

önce şöyle demişti: Kardeşinle aranız nasıl? Senin için kolay değildir eminim. Sylvia'nın ona akşam yemeğini, her şeyi anlattığını sanan Peter bir an için şaşırmişti: Ama hayır, elbette, Emily kolay değildir eminim derken yalnızca babalarını kastediyordu. Evet, zor gerçekten, dedi. Üzücü. Babam uzun zamandır hastaydı, biliyorsun. Ama onu özlüyoruz. Kitapçıdan çıkmadan önce Emily tuhaf bir şekilde onu kucaklamış, bir elli boyundaki bedeni bir an için Peter'ın bedenine yaslanmıştı. Bu tür klişeler ürettiği için utanıyordu; üzücü, zor gerçekten. Kitapçada nedensiz yere biraz daha oyalanarak asla almayacağı veya okumayacağı çeşitli ciltli ve kurgudışı kitapları inceledi. Uzun zamandır hastaydı. Ama onu özlüyoruz.

Hava kararınca eve dönüyor, Naomi'nin dört bir yana atılmış giysilerini, haliya bıraktığı banyo havlusunu görüyor, son kademede açılmış saç kurutma makinesinin sesini duyuyor. Onun arkasını toplamayı, Naomi arkadaşlarından birinin diğerine söylediği şeyler hakkında uzun ve kafa karıştırıcı bir anekdot anlatırken akşam yemeği hazırlamayı tuhaf bir biçimde rahatlatıcı buluyor. Naomi pişirdiği yemekleri abartılı bir hazla karşılıyor, gözlerini devirerek aman Tanrım, öyle lezzetli ki, diyor. Sonra birlikte kanepeye uzanıp jelibon şekerleme yerken YouTube videoları seyrediyorlar. Naomi asla inanamayacağınız snooker atışları derlemesini izlemek isterken o Alfred Brendel'in Mozart'ın *Do Minör 14. Senfoni*'si performansını izlemek istiyor. Bunların yerine lastik bantların nasıl yapıldığını anlatan sekiz dakikalık bir video izlemeye karar veriyorlar. Kafası ottan altüst olan Peter ağır imalat makinelerinden ışıltılı silindirler halinde çıkan kauçuğu seyrediyor. Numaramı blokladı biliyorsun. Ivan. Biliyorum, söylemiştin. Aslında sık sık lafını açıyorsun bunun. Geçen gece Peter'ın arkadaşları birer içki içmek için uğramıştı. Gary, Matt, o tayfa. Naomi

dile getirilmeyen ilginin odağındaydı. Hepsinin anlattıklarına neşeyle gülüyordu. Arkadaşları da tabii ki buna inanıyor, özel olduklarını hayal ediyor, onun ilgisini çekmek için neredeyse itişip kakışıyorlardı. Onlar gidince Naomi kıvrılıp kucağına yatmış, yorulmuştu, Peter da içten içe tatmin olmuş halde kadehindeki şarabı bitirmişti. Gözümün önünde arkadaşlarımla flört ediyorsun, çok teşekkürler. Peter onun gülümsemesini her zaman günahkâr buluyor. Yalnızca iyi vakit geçirsinler istedim, demişti Naomi. Benim için endişelenmene gerek yok, ben mutlu bir kadını. Mutlu, evet. Ve eğer öyleyse. Peter o gece yatakta bunu yeniden söylemesini istedi. Kimi zaman haz alma kapasitesinin ne ölçüde kibirden ibaret olduğunu merak ediyor. Lütfen, buna ihtiyacım var. Ah Tanrım, o kadar iyi hissettiriyor ki. Buna bayılıyor Peter. Mutlu kadın. Öyle olsun diye ona daha derin ve yoğun iltifatlar et. Mutlu musun Naomi, diye sordu. Naomi de aşağıdan ona bakarak evet diye karşılık verdi. Sonradan gülmedi bile; gülünmeyecek kadar tuhaftı belki. Böyle şeylere mi meraklısın Peter, kızın mutluymuş gibi davranması hoşuna mı gidiyor? Onun yerine başını Peter'ın omzuna yaslayıp yattı, en çok hangi arkadaşlarını sevdiğini anlattı. Peter o anda ona öyle âşık hissediyordu ki konuşamıyordu bile. Boğazında ağlayacakmış gibi bir yumru vardı. Canını mı sıkıyorum, diye sordu Naomi. Elini onun saçlarına götüren Peter yutkundü. Hiç de değil, dedi. Devam et. Sabah nakit parayla hafif bir dokunuş, dert etme bile. Geçen gün yataktan işe gitmek üzere hazırlanan Peter'ı seyrederken şöyle dedi: Tam bir yaşlı seksi erkek tarzı. Peki o halde, diye karşılık verdi Peter, fikrimi değiştirdim, seni hapse geri götürüyorum. Hesapçı yalancı, istismar edilen masum, evet. Bu durum Marcel Proust'u biraz fazla akla getirmeye başladı. Halıyı elektrik süpürgesiyle almak, banyo yüzeylerini silmek

için onun evden çıkmasını bekliyor Peter. Çamaşırları bodrum katına indirip çıkarmak için. Onun görmesini istemiyor: Peki neden. Teşekkür etmek zorunda kalması tuhaf olacak diye belki. Belki de kendi hâkimiyetiyle ilgili kurmacayı sürdürürebilmek için, oysa aslında Naomi hiç çaba harcamadan evin hanımına dönüştü, Peter bazen o evde yaşayan bir hizmetli gibi davranıyor, onun en sevdiği iç çamaşırlarını hassas programda yıkıyor.

Pazartesi akşamı Sylvia'yla birlikte *The Thin Man* filminin gösterimi için bilet ayırttılar. Soğukta yalnız başına Temple Bar'a yürüdü, taksiler ve otobüsler yanından geçiyordu, dükkânlardan bazıları Noel için vitrinlerine şimdiden renkli ışıklar asmaya başlamıştı. Sylvia sinemanın fuayesinde bekliyor, bakışlarını dalgın dalgın basılı programda dolaştırıyordu, gösterişli denecek kadar kalın tüvit mantosunu boğazına kadar iliklemişti. Onu o sade, kendine hâkimiyetiyle orada görünce kalbinin aptalca hop etmesi. Merhaba, dedi. Başını kaldırıp onu gören Sylvia gülümsedi; onun sesini duyunca, onu görünce istemsizce gülümsedi, evet. Sonra karanlıkta Sylvia'nın yanına oturdu, hızla akan diyalog, gülüşmeler, müzik, yeniden doldurulan, hafifçe tokuşturulan kadehler. Sylvia'nın yüzüne ve saçlarına vuran titrek, gümüşü ışık. Sonrasında birlikte rıhtım boyunca dok alanlarına doğru yürüdüler. Sylvia, Austen sempozyumu için hazırladığı makaleden söz etti. Sohbeti sürdürebilecek kadar aşına olduğu bir konu. Hatta Darcy'nin kalemını onartması hakkındaki aptalca şakasıyla onu güldürdü bile. Soğuk ve karanlık kış havası, sudaki ışıklar. Naiplik dönemi edebiyatından söz ettiler. Napoléon Savaşları'nın önemi. Napoléon, o büyük adam. Toussaint Louverture. Bolívar, Garibaldi. Farklı tarihî figürlerin romantik cazibesi. Peter'ın aklına nedense Akitanya düşesi Eleanor gelir hep. Avrupa'nın Protestan ve Katolik ulusları arasındaki kültürel farklar. Avrupa'daki

kiliselerini ziyaret ettiğinizde size sürekli Martin Luther'e methiyeler düzen sesli rehberler dinletmeleri ve bunun ürperticiliği. Gerçi onlar da bizim papalar için aynısını yaptığımızı sanıyordur muhtemelen. Sonra İsa'nın en zorlu öğretileri hakkında konuşmaya başlarak konuyu dağıttılar: Sylvia diğer yanağını dönmenin zor olduğunu söyledi, Peter da cinsel arzuyla bir kadına bakmanın içten içe zina işlemekle aynı şey olmasını örnek verdi. Sylvia'nın eli onun kolundaydı, gülüyordu, gözlerinin çevresinde Peter'ın çok güzel olduğunu düşündüğü çizgiler belirmişti. Ah, onu unutmuşum, dedi Sylvia. Senin için zor görünüyor gerçekten. O zaman Peter da gülmeye başladı. Sylvia'yla sohbet etmenin değişmez keyfi. Konuşarak, akıllarına ne gelirse söyleyerek sokaklarda yürümek, salt bu eylem, aynı hızda birlikte yürümek ve konuşmak, daha fazlasını başarmak, daha yüce bir amaç uğruna değil, sadece birbirini eğlendirmek ve memnun etmek, diğerini aptalca güldürmek için konuşmak, sözcüklerin yükselmesine, nemli, tuzlu havada sonsuza dek dağılmasına izin vermek. Peki o akşam onu oturduğu binanın kapısına bırakıp yanından ayrılıken öpmeyi neden o kadar çok istemişti? Tüm içgüdülerin en basit olanı. Başka kimseyi içermeyen, daha fazla hiçbir şey talep etmeyen kısa temas. Başlı başına dokunaklı, aynı zamanda hem verilen hem alınan bir hediye. Peki ne anlama geliyor? Arzu doğası gereği mantığa direnir. Hayatta kalma iradesi, hayata duyulan iştah. Bugünlerde, dün, geçen gece, bu sabah her şeyi istiyordum. Peki o halde, iyi geceler, dedi Peter. Sokak sessiz, lambaların ışığı altında soğuk. Sylvia'nın elmacık-kemiğine dokunan dudakları. Kendine iyi bak. Sylvia'nın istemsizce yüzüne dokunan parmakları. Memnun oldu veya aklı karıştı, cevabı: Naomi'ye selamımı ilet.

Daireye döndüğünde Naomi parlak sarı spor şortu içinde kanepeye uzanmış aile boyu Doritos paketinden

cips yiyordu. Kulaklıklarından birini takmış, dizüstü bilgisayarından çevrimiçi derslerden birini dinliyordu. Film nasıldı? diye sordu. Oturmak için onun bacaklarını kaldırdı Peter. İyiydi, diye cevap verdi. Ama senin hoşuna gitmezdi sanırım. Naomi bacaklarını onun kucağına uzattı. Sylvia nasıl? diye sordu. Eli Naomi'nin ayak bileğinde. Bilek kemiği çıkık, beyaz, pürüzsüz. Sana selam söyledi, dedi. Naomi ayak parmaklarını sıkıp gevşetince Peter'in avucunun altındaki kaslar gerildi. Ayak tabanları şimdi temiz: Çünkü yerler temiz. Ne hoş bir davranış, dedi Naomi. Burada kalmama canı sıkılıyor mu? Hayır, dedi Peter. O buraya hiç geldi mi peki? diye sordu Naomi. Peter başını evet anlamında salladı. Ama genelde onun evinde takılıyorsunuz, öyle mi? dedi Naomi. Yeterince soru sordun, diye karşılık verdi Peter. Naomi muzipçe gülümsüyordu. Sanırım onunla tanışmama izin yok, dedi. Diğer arkadaşlarıyla tanışmama rağmen. Peter'in başparmağı ayak bileği kemiğinin pürüzsüz çıkıntısında dolaştı. İzinle ilgisi yok konunun, dedi. İkinizi tanıştırmak için özel bir buluşma düzenlemeyi falan düşünmüyorum, sorduğun buysa. Naomi kolçağa yaslandı, diğer kulaklığını taktı. Elini yeniden hışırtıyla Doritos paketine soktu. Beni mi onunla aldatıyorsun yoksa onu mu benimle belli değil, dedi. Peter dalgın dalgın bu önermeyi düşündü. İki seçenek de tercih edilebilir, diye geçirdi aklından. Eski moda sadakatsizliğin itibarı. İkisi de değil, dedi. Sylvia benim çok yakın bir arkadaşım. Sen de yalnızca evimde yaşayan evsiz bir üniversite öğrencisisin. Naomi buna güldü. Şu saygısızlığa bak, dedi mısırcipsini dişlerinin arasında çatırdatarak. Parmak uçlarına renkli tuz tanecikleri yapışmıştı. Peter gözlerinin kapanmasına izin verdi. Çamaşırlarını o sabah bodrum katındaki kurutma makinesinden çıkarıp eve taşımıştı. Kendi tişörtleri, iç çamaşırları. Naomi'nin taytları ve sweats-

hirtleri. Düzeltilmiş ve katlanmış iki eşit yığın halinde yatak örtüsünün üstüne yerleştirilmişlerdi. Bir ilişkinin ikonografisi. Ona selam söyle.

* * *

Perşembe günü Hukuk Kütüphanesi'nde oturduğu masada aslında başkasının eşyası duruyor, yağan yağmur çevresindeki camlara desenler çiziyor. Ayrımcılık davasında bu sabah karar çıktı. Herkes el sıkıştı. Sonrasında dışarıdaki merdivenlerde burnunu kâğıt mendille silen, telefonda kocasıyla konuşan müvekkili. İyi biriydi kadıncağız. Piçler şimdi onu İş Mahkemesi'ne sürükleyeceklerdi muhtemelen. Ah, neyse. Sonuçta cebine para girdi. Peter'ın elini sıkıp gözlerinin içine bakarken eli nemliydi. Minnettarım, Mr. Koubek, gerçekten minnettarım. Ne demek, benim için zevkti. Öyleydi de, değil mi ama. Bir süreliğine kendi dokunulmaz doğruluğunu, üstün hâkimiyetini hissetmek, bir Olimpia'lı gibi çevresindekilerin sessizlikten donakaldığını fark etmek onun için zevkti, evet. Beyaz ateş parlak ve titrekti. Özel mahkeme temmuzda toplanmıştı. Babası yoğun bakıma girip çıkıyordu. Eh, aslına bakarsan ilginç bir dava. İş üniformalarıyla ilgili, kadın çalışanlar için farklı kurallar var. Onlara topuklu ayakkabı giymeyi zorunlu kılmışlar, böyle şeyler işte. *Diskriminácia žien*. Kadınlara karşı ayrımcılık. Evet. Göreceğiz bakalım. Fakat karar ancak bugün çıkmıştı. Babası görememişti. Ah neyse. Minnettarım, gerçekten minnettarım. Masanın üstündeki telefon titreşiyor, Peter ekranı kontrol ediyor. Naomi'den bir mesaj: hoş görünüyor muyum? Fotoğraf ekte. Peter kimseinin bakmadığından emin olmak için çevresini kolaçan ediyor. Geri kalan herkes başlarını eğmiş not alıyor veya önlerindeki sayfaları karıştırıyor. Ekran kilidini açan Pe-

ter imgeye dokunuyor, Naomi'nin yatak odasındaki boy aynasında çekilmiş fotoğrafıyla karşılaşılıyor, üstünde kırmızı kadifemsi kumaştan bir elbise var. Karşılık yazıyor: Sanırım iş arama çalışmaları iyi gidiyor.

Naomi: hoş görünmediğimi söylemenin bir yolu mu bu?..

Peter: İşteyim.

Arkasından birinin yaklaştığını hissedince ekranı kapıyor. Chris Hadley kötü kesimli ceketi, kısa yenleriyle yaklaşıyor. Peter'dan birkaç yıl daha kıdemli, Hadley. Nedense masanın yanında duraksıyor. Telefon ekranı yeniden aydınlanınca Peter hemen eliyle ekranı örtüyor. Dinle, diyor Hadley, şunu söylemek istiyordum, babanla ilgili habere çok üzüldüm. Parmaklarının arasından ekran ışığı sızan Peter kötü hissediyor, gülümsemeye çalışıyor. Ah, teşekkür ederim Chris. Çok naziksin, teşekkür ederim. Chris gidiyor ama Peter çevresindeki başların kalktığını, yüzlerin ona doğru döndüğünü fark ediyor. Görmemiş gibi yaparak yeniden dikkatle telefonu kontrol ediyor.

Naomi: peki.... yoksa gözlerini evde falan mı unuttun?

Cevap yazmak için telefonu alıyor. Ekranın üst kısmında fotoğrafın bir bölümü hâlâ görülebiliyor, elbisenin eteği, Naomi'nin çıplak, pürüzsüz bacakları.

Peter: Mesai saatleri içinde övgülere boğulmak istiyorsan daha işsiz bir erkek arkadaş bulmanı tavsiye ederim

Naomi: iyiymiş, ben de öyle yaparım o zaman :)

Peter telefonu yüzüstü masaya koyuyor. Dizüstü bilgisayarını uyandırıp şifreyi yeniden girmesi gerekiyor. Taslakta kaldığı yeri buluyor, yarım kalan cümle paragrafın sonunda sallanıyor. İmleç yanıp sönüyor. Yeniden salonu kolaçan ediyor. Kimse ona bakmıyor.

Peter: Tek sorun paran veya kalacak yerin olmaması

Naomi: evet haklısın

Naomi: tek sorun bu

Peter gözlerini kısa süreliğine kapatıyor. Yeniden açıp dizüstü bilgisayarının ekranı aydınlansın diye dokunmatik yüzeye dokunuyor. Deli miyim nasıl anlarım. Çevrimiçi akıl sağlığı testi çoktan seçmeli. Acaba ciddi mi, diye merak ediyor. Sonuçta yalnız para için onunla birlikte. Belki de küstahlıktan zevk alıyor. Arkadaşlarına mesajları gösterip gülüyor. Bir an için ikisinin de ölmesini dileyen Peter sonra bundan fena halde utanıp hiçbir şey düşünmemeye çalışıyor. Yalnızca hiçbir şey düşünmeden masada oturacak, zihni bomboş olacak. Aşağıdaki kütüphane katında insanlar içeri girip çıkıyor, telefonla konuşuyor, kutular dolusu belge taşıyorlar. Önündeki ekranda yer imleci sessizce belirip kayboluyor.

* * *

Öğleden sonra Özel Hukuk Davaları dersi. Çocuklar ciddi yüzlerle dinliyormuş gibi yapıyorlar. Bebek avukatlar. On yıl sonra onun yaşında olacak, polyester karışımli ofis kıyafetleri giyecek, koridorda bağırarak yeni stajyere seslenecekler. Fotokopilerim nerede kaldı, Joanna? Metin

gözlerinin önünde havada asılı duruyor, düşünmeye çalışıyor. Pardon, nerede kalmıştım? Yazılı Anlaşma Kanunu (İrlanda) 1695. Kasım akşamlarının aniliği ve nihailiği. Saat altıda çöken karanlık ve soğuk gece yarısı. Dizüstü bilgisayarını çantasına koyuyor, paltosunu giyip eldivenlerini takıyor. Dışarıda otobüsler su birikintilerini dalgalandırıyor. Matt'in doğum gününe uğrayacağını söylemişti. Otuz üç. İsa'nın yaşı. Barbara öyle diyor. Doğru mu bu? Yukarıda, Hacienda'da duymaya çalışırken başını eğiyor. Bunu gerçekten İncil'de mi söylüyor, yoksa? Yaşlanıyor olmalı, Barbara'nın söylediği hiçbir şeyi anlayamıyor. O güldüğü zaman gül. Altın küpeleri titreşiyor. Sanırım tebrik etmek gerekiyormuş seni. Bugün davan yok muydu? Yüksek topuk davası. Tamam, tamam, diyor Peter. Sırıtarak bakıyor Barbara. Umarım kendinle gurur duyuyorsundur, çektiğimiz acılar üstünden kâr ediyorsun. Şaka yapıyor. Gülümsemesine karşılık ver. Yapsan bir türlü, yapmasan bir türlü. Doğum günü çocuğu için kadehler kalkacak ve sonra gidecek. İsa hakkında söylenen doğru muydu, biliyor musun? Otuz üç yaşında olduğu. Ne dedin dostum? Boş ver. Dinle, iyi ki doğdun. Geldiğin için teşekkürler, seni görmek güzel. Dışarıda soğuk hava. Nihayet kuru. Önceden buralarda yaşıyordu. Sylvia hâlâ. Artık mahalleyi tanıyamıyor, öyle farklı ki. Kendisi de elbette: O da farklı. Hatırlayınca telefonunu cebinden çıkarıp arama kutucuğuna: isa ölüm yaşı, yazıyor. Kaynaklar evet otuz üç yaşında öldüğünü söylüyor anlaşılan. Telefonu cebine atmadan önce diğer mesajı gönderiyor: Geliyorum, istediğin bir şey varsa haber ver. Gönül alıcı, diye düşünüyor. Geçen gün Ivan'a yeniden mesaj attı, hani belki durum değişmiştir diye. Mesaj ulaştırılmadı tabii. Onu memnun etmek için kendini küçültüyor ama hâlâ geri çevriliyor. Sevgili Ivan, söylediğim her şeyi geri alıyorum. Düşününce üzüntüden çıldırmış hâldeyken, baba-

mız henüz soğuk toprağın altına girmişken yaşı seninkinin iki katı evli bir kadınla ilişkiye girmiş olman gerçekten harika bir şey aslında. Fakat belki de aile planlaması konusundaki görüşünü şimdiden öğrenmelisin çünkü bu aşamada biyolojik saatinin tik takları duyulmaya başlamıştır. Hayır, boş ver. Nehrin üstünde sis. Uzakta, hiçlikte asılı duran yıldızlar. Cevap gelmiyor, Naomi muhtemelen dışarıda veya mesajını görmezden geliyor. Tek sorun para. Gri pelerinli sessizlik sokaklara melankolik bir ağırbaşlılık veriyor. Şehir boş sanki, terk edilmiş, loş ve güzel. On dakika geçiyor, yirmi dakika ve kanal köprüsünü aşıyor. Burnunun aktığını hissediyor, soğuk. Yorgunluk, diye düşünüyor, tüm gün ekrana baktı. Gözleri yanıyor. Bitkinlik, hepsi bu. Başının üstündeki sokak lambalarının ışıkları sisin içine ışıltılarını yayıyor. Sonunda oturduğu binanın ağır kapısını açıp içeri giriyor, merdivenleri çıkıyor, dairenin daha küçük kapısını anahtarıyla açıyor. İçerisi beklenmedik biçimde sıcak, tüm ışıklar yanıyor. Nemli havada tatlı sabun kokusu, kakao yağı kokusu var.

Hey, sen misin? diye sesleniyor Naomi. Banyodayım.

Gözlerinin ve burnunun arkası gıdıklanıyor. Dua et ki ben olayım, diye karşılık veriyor.

Uzuvlarından birini küvetten çıkarıyormuş gibi hafif bir şapırtı, Peter eğilip ayakkabı bağcıklarını çözüyor. Bir dakika gelsene, diyor Naomi.

Soğuktan sonra yüzüyle ellerinin zonklayarak ısındığını hissediyor. Acele etmeden odasına gidiyor, kol düğmelerini, kravatını çıkarıp ceketini için bir askı alıyor. Banyo kapısını tıklatıp içeri giriyor. İçeride parfümlü buhar kokusu, buhar kaplı ayna. Suyun yüzeyi beyaz köpük kaplı. Kolları ve omuzları pembe ve ışıltıyor, saçlarını başının tepesinde toplamış.

Eve geleceğini haber vermek için mesaj attın mı? diye soruyor. Telefonum diğer odada kaldı.

Peter dalgın dalgın onun yumuşak, dolgun dudaklarına, siyah gözlerine, nefesiyle hareket eden su yüzeyine bakıyor. Sonra biraz gecikmeli cevap veriyor: Ah, sana, eee- mesaj attım, evet. Telefonunu istiyor musun?

Naomi gülümseyerek dudaklarını yalıyor. Sorun değil, diyor. Gelmek ister misin?

Peter kararsızlıkla gülen kendi sesini duyuyor, hâlâ ona bakıyor. Küvete mi yani? diye soruyor. Yer var mı emin değilim.

Naomi ıslak elini hayretle yüzüne götürüyor. Evet var, diyor. Daha önce bu küveti kimseyle paylaşmadığını mı söylüyorsun yani? Haftanın her günü seninle birlikte bu küvete giren kızlar vardır diye düşünmüştüm.

Peter gülümseyerek, kendini aptal gibi hissederek kapıyı arkasından kapatıyor. Ben mi? diyor. Yok, tanışmamızdan önce bakirdim ben aslında.

Naomi'nin kahkahası fayanslarda yankılanıyor. Ben de, diyor. Gelsene hadi.

İstemsizce memnun olan Peter çekimser tavırlarla gömleğinin düğmelerini açmaya başlıyor. Seyretmen beni biraz utandırıyor, diyor.

Peki. Gözlerimi kaparım.

Baktığı zaman gözlerini kapamış olduğunu görüyor Peter: Kaşlarını kaldırıp gözlerini abartılı bir biçimde sıkı sıkı yummuş. Soyunuyor. Suyun şapırtısı, beyaz-mavi köpükten narin dantelin altındaki ıslak memeleri. Dizlerinden birini kaldırmış, pembe. Arkana geçeyim mi? diye soruyor. Naomi gözlerini açmadan küvette ileri kayıyor. Düz sırtı, ensesi. Peter beceriksizce küvete giriyor, şapırdayan su küvetin kenarından dışarı taşıyor, ayaklarıyla baldırlarını yakıyor. Peter çömeliip arkasına oturuyor, Naomi sırtını ona yaslıyor, Peter elini onun yumuşak, ıslak memesine götürüyor. Avucuna aldığı memenin ağırlığını hissederken başparmağını ucunda dolaştırıyor.

Mırıldandığını duyuyor ve hissediyor: Hımm. Küvetin her yanını saran sıcaklığında gözlerini kapatıyor. Çok hoş, diyor Naomi'ye. Teşekkürler. Naomi onun sol elini dudaklarına götürüp öpüyor. Sonrasında yatağa geçebilir miyiz? diye soruyor. Parmaklarını Naomi'nin dudağının kenarında dolaştıran Peter, Olur, diyor. Dudakları yumuşak ve sıcak. Bana ne yapacağımı söyleyeceksin değil mi? diyor Naomi. Peter diğer elini onun karnına koyuyor. İstedğin bu mu? diye soruyor. Gülümseyen, neredeyse utangaç bir ses tonuyla karşılık veriyor Naomi: Evet. Peter suyun altında elini onun bacaklarının arasına götürüyor, uyluğunun iç tarafının ipek gibi yumuşak tenine dokunuyor. Hoşuna gidiyor mu? diye soruyor. Naomi bir saniye boyunca ses çıkarmıyor. Sonra ona bakmak ister gibi dönerek veya yarı dönerek konuşuyor. Pembe kulağı küçük ve narin. Nasıl yani? diyor. Peter soluğunu veriyor, yüzü ve kafa derisi sıcak, kokulu sudan buharlar yükseliyor. Yani, hoşuna gidiyor mu işte, diyor. Bilemiyorum. Naomi'nin parmak uçları Peter'in elini bulup üstünü okşuyor. Yani, seninle yatağa girmek hoşuma gidiyor mu, onu mu soruyorsun? diyor. Komik olma. Öyle hoşuma gidiyor ki utanıyorum. Peter zorla gülümseyerek kendine geliyor. Peki, sevindim buna, diyor. Eğer hoşlanıyorsan. Bilirsin. Hoşlanmanı isterim gerçekten. Naomi suyun altında Peter'in elini okşamaya devam ediyor, Peter onun muzip bir ses tonuyla konuştuğunu fark ediyor. Nereden çıkıyor bunlar? diye soruyor. Bana ne zaman dokunsan çıldırmış gibi konuşmaya başlıyorum. Bana ne istersen yapmanı söylüyorum. Ne yani, sence rol mü yapıyorum? Peter huzursuzca gülmeye çalışıyor, omuz silkiyor. Hayır, diyor. Umarım yapmıyordur. Naomi'nin saçları ışık saçan pembe ve parlak teninin yanında siyah ve görkemli. Peter'in parmaklarını kavrayan eli ıslak, sıcak. Sanırım alışkınsın da ondan, diyor. Hep şöyle düşü-

nüyorum, Peter öyle çekici bir erkek ki ne zaman bir kadına dokunsa dokunduğu kadın mühtemelen bir ahmak gibi saçmalamaya başlıyor. Dublin'deki avukat kızların yarısı mühtemelen şu anda yataklarında, kulakları yanarak sana söyledikleri şeyleri düşünüyor. Peter güleerek başını iki yana sallıyor. Hatırladığın zaman senin de kulakların yanıyor mu? diye soruyor. Naomi ona bakmak ister gibi dönüyor yine. Şaka mı yapıyorsun? diyor. Kafam haşlanmış gibi yanıyor. Kolay utanan biri değilim ama gidip insanlara ne söylediğimi anlatsan ülkeyi terk etmek zorunda kalırım resmen. Tatmin olan, içinde ne-dense hoş bir kötücüllük uyanan Peter eğilip onu başının yanından öpüyor. Merak etme, diye karşılık veriyor. Ağzım çok sıkıdır. Naomi hafifçe inliyor, Peter parmaklarıyla onun köprücükkemiklerinin ortasındaki yarım daireyi buluyor. Neyse, bilsen şaşarsın, diye devam ediyor Peter. Başka kadınlar üstünde benzer bir etkim yok. Naomi şimdi tamamen dönüyor, ona bakmak için boynunu çeviriyor. Gerçekten mi? diye soruyor. Bir an duraksadıktan sonra, Evet, diyor Peter. Gözleri büyüyen, dudakları aralanan Naomi hayretle bakıyor yüzüne. Diğer kızlara yatakta bana yaptığın gibi patronluk taslamıyor musun yani? diyor. Hafifçe kaşlarını çatan, konuyu önemsemeyen görünmeye çalışan Peter: Bak, senin kuşağın için durum farklı, diyor. Hepiniz yatakta birbirinizin boğazını sık-mak, ağzına tükürmek gibi şeyler yapıyorsunuz. Ben otuz iki yaşındayım, tamam mı, biz normaliz. Naomi neşeyle güleerek elini yüzüne götürüyor. Daha önce kim-senin ağzına tükürmedin mi? diye soruyor. Peter ifadesiz bir sesle karşılık veriyor: Yani, senden başka birinin mi? Halinden memnun görünen Naomi sırtını ona yaslıyor, ağırlığını veriyor, bedeni sıcak ve ıslak. Ben umursamıyorum, diyor. Komik yalnızca. Yani, hoşuna giden bu, değil mi? Peter elini onun boğazına koyuyor, konuştuğu za-

man sesinin titreşimlerini, hafif atan nabzını hissediyor. Seninle, diyor, hoşuma gidiyor tabii. Belki geçmişte fantezilerim olmuştur. Bilirsin, kızın gerçekten yalvardığını falan hayal etmişimdir. Ama kim bunu hayal etmez ki zaten? Gerçek hayatta böyle şeylerin peşine düşebileceğim aklıma bile gelmedi. Bilirsin, daha önce biraz daha deneysel takılan kızlarla falan birlikte oldum. Ama kişisel fantezilerimi yatağa taşıyabileceğim aklıma bile gelmedi. Ne kadar tuhaf olurdu düşünsene? Bir kadınla eve gidiyorsun ve harika, işte buradayız, sakıncası yoksa dizlerinin üstüne çöküp bana yalvarmaya başlayabilirsin, diyorsun. Çaresizmiş gibi davran, kendini biraz aşağıla. Naomi kollarında gülmeye başlıyor, sesi tiz ve neşeli. Bana bunları söylemene gerek kalmadı ama, değil mi? diyor. Peter önlenemez biçimde, ahmakça gülümsemeye başladığını hissediyor. Hayır, evet, diye karşılık veriyor. Seni bu kadar hoş kılan da bu zaten. Bir süre sessizce sıcak suda oturuyorlar, tenleri buharla nemleniyor, sabun köpükleri suyun yüzeyinde hafifçe çatırdıyor. Bak, umarım minnettar olduğumu biliyorsundur, diyor Naomi. Burada kalmama izin verdiğin için, yani. Yaptığın her şey için, bana yemek pişirdiğin, her konuda yardımcı olduğun için. Benim için önemi büyük, bana bu kadar iyi davranmanın yani. Hayatım boyunca, dürüst olmak gerekirse, kimse böyle şeyler yapmadı benim için. Biliyorsun, çocukken de böyle bir ortamda büyümedim. İlişkilere gelince, o konuya girmeyeceğim ama yalnızca işler pek öyle gitmedi diyelim. Şimdi konuyu abarttığımı düşüneneceksin ama abartmıyorum. Sanma ki, Ah, Peter benim hakkımda ciddi düşünüyor, bana âşık falan diye düşünüyorum. Aptal değilim. Yalnızca bana ne kadar iyi davrandığını ve bunun kıymetini bildiğimi söylüyorum. Aslında muhtemelen halimden tavrımdan anlaşılmasa da sana minnettarım. Peter gözlerinin kapanmasına izin

veriyor, gözleri sıcak, yanıyor. Minnettar olmanı istemiyorum, diyor. Yalnızca mutlu ol istiyorum. Başta Naomi cevap vermiyor. Sırtını Peter'a yaslamış oturuyor, ağırlığını ona veriyor, Peter siyah saçlarının kokusunu alıyor. Sonra Naomi şöyle diyor: Vay canına, sanırım bu bana söylenen en güzel şey. Peter soluğunu aptalca koyveriyor. Eh, her neyse, diyor. Elleri hâlâ birbirine kenetli. Minnettar olmamı istemiyorsun, yalnızca mutlu olmamı istemiyorsun, diye tekrarlıyor Naomi. Bu bana dokunuyor, duygusal açıdan yani. Peter gülümsüyor, boğazı düğümleniyor. Hımm, diyor. Naomi Peter'ın elini yavaşça yeniden sudan çıkarıyor, dudaklarına götürüyor, parmak uçlarını teker teker yavaşça öpüyor. Düşünmek, düşünmemek. Cenazeden sonra: Kilitli tuvalet kabininde tek başına ağlayışı. Ve şimdi de bloklanan numarası, senden hep nefret ettim. Dışarıdaki şehrin soğuk ve ıssız boşluğu. Burada, bu apartman dairesindeyse tüm ışıklar yanıyor, banyo suyu sıcak. Naomi'nin ona yaslanan gövdesinin sıcaklığı, ses tonu, gülüşü. Neden bu sabah fotoğrafımın hoş görüldüğünü yazmadın, diye soruyor. Peter sanki bu soruyu bekliyormuş gibi hiç duraksamadan karşılık veriyor: Neden benden paradan başka bir şey istemediğini söyledin. Parmaklarının ucundaki dilini hissedebiliyor, hatta neredeyse tadını alıyor. Arkadaşın Sylvia bir fotoğraf gönderse hoş görüldüğünü söyledin eminim, diyor Naomi. Gözleri hâlâ kapalı Peter cevap veriyor: Başlama sakın. Naomi'nin yumuşak ağzı parmak eklemlerinde dolaşılıyor. Ne düşündüğümü sana söyleyeyim, diyor. Bence başından beri kalbinde başka biri var. Bu yüzden arada bir nedensiz yere bana soğuk davranıyorsun. Veya durup dururken benimle konuşmayı kesiyorsun. Sana fazla bağlanmayayım diye. Gözleri kapalı yutkunuyor Peter. Peki, diyor. Veya belki de kendi iyiliğim için. Sonraki sessizlikte Naomi'nin gülmesini bekliyor. Dişlerinin ışıltısı.

Sonunda sürünerek ayağına gitmesi için, Naomi başından beri bunu istedi, bunu planladı. Onun yerine mırıldanıyor Naomi: Yatağa geçebilir miyiz artık. Peter boğazındaki düğümü yutmaya çalışıyor. Hımm, diyor. İster misin bunu? Naomi'nin başı evet anlamında sallanıyor. Evet, çok isterim, diyor. Hem de çok. Yıkanmamış saçlarının yoğun kokusu. Seni mutlu eder mi bu? diye soruyor Peter. Naomi'nin başı yeniden tatlı tatlı sallanıyor, Peter'ın elini tutuyor, parmaklarının hafif ve sabit baskısı. Evet, diyor şimdi. Yemin ederim, kesinlikle. Beni çok mutlu eder. Tamam mı? Lütfen. Peter yanan ıslak gözlerini açıyor. Seramiklerde yoğunlaşan ışık tuhaf bir şekilde daha parlak görünüyor. Kollarının arasında nefes alan bedeni ıslak ve küçük bir paket gibi. Seni mutlu etmek: Evet, istediğim bu. Lütfen kal. İzin ver bana. Ne olursa, her şeyi yaparım, ne istersen.

* * *

Ertesi sabah Naomi derse gidiyor, Peter tek başına yemek masasına oturup e-postalarını cevaplıyor. Yağmur pencerelerde derecikler oluşturuyor, çatıda kiremitleri döven damlaların sesini duyabiliyor. Hemen yanıt veremedim, kusura bakmayın. Yanıt vermekte geciktiğimi görüyorum, üzgünüm. Özür dilerim, bunu şimdi gördüm. Yanında duran telefon çalmaya başlayınca ekrana bakıyor: Yine Christine. Bilgisayarına bakıyor, duraksıyor, sonra telefonu açıyor. Alo, diyor. Bir işin ortasındayım, seni sonra arasam olur mu?

Bunu daha önce nerede duydum acaba? diyor annesi. Ne?

Hafta sonu beni arayacağını söyledin ama aramadın.

Ah, diyor Peter. Doğru, kusura bakma. Bir şey mi vardı?

Annesi nazik bir ses tonuyla karşılık veriyor: Hal hatır sormak istedim. Daha uygun bir zamanda arayabilirim meşgulsen.

Mahcup oluyor ve sinirleniyor Peter. Sandalyeyi masadan geriye itiyor. Hayır, diyor. Şimdi konuşabiliriz, e-postalarımı bakıyordum.

Nasılsın?

İyiyim. Teşekkürler.

Yeni haberler var mı? diye soruyor annesi. İşte durumlar nasıl?

İsteksizce bilgisayarının hâlâ aydınlık ekranına, yarım kalan e-postaya bakıyor Peter. İyi, diyor. Yoğun.

Bugün gazetede senin şu davan hakkında güzel bir yazı vardı.

Yenilgiyi kabullenen Peter bilgisayarın kapağını indiriyor. Ah evet, diyor telefona. Duruşma temmuzdaydı, neden bu kadar uzun sürdü bilmiyorum.

Ofis ortamında şık görünmek mi, Tanrı korusun, diyor Christine. Yakında hepimize bir örnek gri tulumlar giydirirsin sen.

Hayatımın en önemli amacıdır, bildiğin üzere.

Kız arkadaşlarının her zaman şık olması epey komik ama.

İsteksizce gülümsüyor Peter. Kendi iradeleriyle giyindiklerinde sorun yok, diyor. Fakat bu konuda tartışmayalım Christine. Mahkemelerin benim tarafımda olduğunu göreceksin yoksa.

Christine almaca gülüyor. Seni muzip şeytan, diyor. Kız arkadaşların nasıl, son zamanlarda?

Ne yani, hepsini mi soruyorsun?

Kaç tane var ki?

Peter bir an duraksıyor. Kadın arkadaşlarım mı? diyor. Saymakla bitmez.

Anlıyorum, diyor annesi. Peki o halde, Sylvia nasıl?

Peter geri çekilerek daha soğuk bir sesle karşılık veriyor: İyi, teşekkürler.

Geçen gün şehir merkezinde Denise Lanigan'ı gördüm, bana yeni bir kız arkadaşın mı var diye sordu. İkini cenazede gördükten sonra. Ona söylemek zorunda kaldım, hayır, hayır, dedim, yalnızca yakın arkadaşlar.

Bir an sessizlik. Sonunda cevap veriyor: Peki.

Hâlâ yakın olmanız çok hoş bence.

Parmak uçlarıyla kaşlarını ovalamaya başlayan Peter karşılık vermiyor, annesi de sessiz kalıyor. Üç saniye, dört, beş.

Orada mısınız? diye soruyor Christine.

Cevap vermek için boğazını temizliyor: Buradayım, yalnızca ekleyecek bir şey yoktu.

Yanlış bir şey mi söyledim?

Hayır.

Her seferinde aynı şey, diye düşünüyor Peter. Annesi ondan değerli ve can yakan bir bilgi almayı deniyor, Peter da hayatının onun ayak basabileceğinden kuşku landığı her alanını sakınmaya çalışıyor. Sahte, masumane soruları ve Peter'ın prova edilmiş kaçışları. Naomi evdeyken annesinden gelen aramaları asla açmıyor. Annesi neden öğrenmek istiyor ki; peki Peter neden öğrenmesin istiyor. Hâkimiyet yarışı. Hayatının hikâyesi.

Neyse, diyor annesi, sana sormam lazım. Noel için planın nedir?

Ah, diye karşılık veriyor Peter. Bilmiyorum, sen ne yapıyorsun?

Şöyle, bu yıl Frank'in Edinburgh'da yaşayan kız kardeşine gitmemiz gerekiyor. Biliyorsun, Pauline. Eh, sen de davetlisin tabii, bol bol yer var. Veya istersen Dublin'de kalabilirim, böylece sen ve Ivan Noel'i benimle geçirebilirsiniz.

Peter kendiliğinden, üstünde düşünülmemiş bir rahatlama hissiyle hemen cevap veriyor: Benim için kal-

mana gerek yok, ben idare ederim. Ama Ivan'ın planları nedir bilmiyorum.

Annesi abartılı bir tavırla iç geçiriyor. Ben de bilmiyorum, diyor.

Peter yeniden duraksıyor. Duymazdan mı gelmeli yoksa yemi yutup ne biliyor veya bilmiyor onu mu öğrenmeli. Prova edilmiş bir kayıtsızlıkla soruyor: Nasıl yani?

Ah, bu aralar çok meşgul. Senin kadar meşgul o da. Bana yeniden satranç yarışmalarına katılmaya başladığını söyledi.

Öyle mi, diyor Peter. Peki, haberim yoktu.

Telefonun diğer ucundan itişme sesleri geliyor, sonra inleme sesi gibi bir şey duyuyor Peter: Köpek. Ah, diyor annesi. Duyuyor musun? Baskerville'lerin köpeği konuştu.

Bir şey duymuyorum, diye yalan söylüyor Peter.

Siz ikiniz benim hayvan barınağı işlettiğimi mi sanıyorsunuz?

Bir şeyler ayarlamaya çalışıyoruz.

Peter bir kapının açıldığını, sonra yeniden kapandığını duyuyor. *Mardhea*, diyor annesi, tabii tabii. Telefonlarımı açmıyorsun bile. Ivan da bir yerlerde satranç oynuyor, inanacak olursan.

Belli belirsiz bir temkinli olma gerekliliği hissediyor Peter. Sandalyeden kalkıp cevap veriyor: Yeniden turnuvalara gitmeye başladıysa meşgul olması şaşırtıcı değil. Biliyorsun, muhtemelen odaklanmıştı, reytingini yükseltmeye çalışıyor.

Annesinin sesindeki kibirli ton. Bana geçen hafta sonu akşam yemeği için bize gelemeyeceğini çünkü Cork'ta bir yarışmaya katılacağını söyledi. Ben de sevgi dolu bir anne olarak sonrasında internetten sonuçlara baktım. Ne buldum dersin? Geçen hafta sonu Cork'ta bir yarışma falan olmadığını.

Odasının kapısında yavaşça duruyor Peter. Ama davetle düzenlenen o küçük yarışmalardan biri olabilir, diyor. Onları internette yayınlamıyorlar her zaman.

Annesinin duraksayışında kuşku seziyor. Yalan söylemiyor mu sence? diye soruyor annesi.

Satranç yarışmasına katılma konusunda neden yalan söylesin ki?

Annesi daha hızlı cevap veriyor şimdi: Bence sen bana söylediğinden daha fazlasını biliyorsun.

Masumiyet şaşkınlığı. Ben mi? diyor Peter. Ivan'ın kişisel hayatıyla ilgili güncel haberleri ne zaman aldım ki?

Sence ortada bir kız falan yok yani?

Beklenen cevabı vermeye hazır Peter: Varsa bile bizi neden ilgilendirsin bilemiyorum.

Onun için endişeleniyorum, Peter. Zavallı babası öleli birkaç hafta oldu, biliyorsun.

Babası demek, diye tekrarlıyor Peter. Peki. Yanılmıyorsam benim de babamdı. Tabii bu konuda verecek beklenmedik bir haberin yoksa.

Annesinin soluğu çatlar gibi çıkıyor. Tanrı yardımcım olsun, diyor. Nasıl bu kadar küstah çocuklar yetişti-rebildim?

Odasının penceresinin önünde Herbert Caddesi'nin sarı yaprakları. Camlardan süzülen yağmur. Teselli olur mu bilmem ama bizi sen yetiştirmedin.

Annesi öfkeyle gülüyor şimdi. Ah, yine başladık işte, diyor. Sanırım babanız ikinizi tek başına yetiştirdi, değil mi?

Elinden geleni yaptı.

Ben de yaptım.

Peter halıya bakıyor. Bej halı lekeli görünüyor. Sesini alçaltarak telefona şöyle diyor: Ivan beş yaşındayken gittin, Christine.

Evlilikler bitiyor, Peter. Bunu kabullenmekte zorlandığınızı biliyorum. Ama ben çocuklarımı terk etmedim.

Tabii, elbette. Zaten Ivan da Frank'in evini kendi evi bildi, değil mi ama?

Annesinin sesi bilgiçlikle dalgalanıyor şimdi. Nasıl bir ruh halinde olduğunu anlıyorum şimdi, diyor. Her şey için anneyi suçla bakalım. Peki, Ivan hiçbir zaman Frank'in çocuklarına uyum sağlayamadı. Kimin suçuydu bu? Okula da uyum sağlayamadı, hatırlarsan. Belki de uyumlu biri değildir.

Peter oturma odasına yürüyor. Çirkin spot lambalardan nefret ediyor. Ucuz, toplama mobilyalar. Oğlun hakkında ne güzel şeyler söylüyorsun, diyor.

Bir an duraksayan annesi farklı bir tonla karşılık veriyor: Birden onun en yakın arkadaşı oluverdin, öyle mi?

Peter kımıltısız kalıyor, kitaplığa bakıyor, gözlerini kapıyor. Öyle demedim, diyor.

Sürekli birbirinizin gırtlığına çöküyorsunuz. Bir ara konuşmuyordunuz bile. Şimdi de beni onu ihmal etmekle suçluyorsun. Durup dururken nereden çıkıyor bunlar?

İkisi aynı şey değil, diyor Peter. Ben onun annesi değilim.

Eh, madem annesi benim, neden olan biteni açıkça anlatmıyorsun?

Gözlerini açan Peter pencereleri kapalı odanın loşluğunda boğulacak gibi oluyor, oda ona klostrofobik geliyor. Yapamam, diyor. Benimle konuşmuyor.

Ne? Neden?

Önemi yok, diyor Peter.

Telefonun aydınlık ekranına bakıp kırmızı ikona tıklıyor. Görüşmeyi sonlandır. Sağ gözünün arkasına sanki iğneler batıyor. Mutfakta bir bardağa su doldurup evyenin başında iki yudumda içiyor. Bir yerlerde parasetamol olmalı. Sinirlerine iyi gelecek bir şey de lazım. Onunla neden öyle açıkça konuşma zahmetine girdi ki? Annesi-

nin vicdanı rolünü üstlenmek ona göre değil. Skerries'deki evini ilk ziyaret edişleri: Peter kaç yaşındaydı, on altı mı, Ivan da altı. İşkence gibiydi. Frank'ın iki çocuğu arka bahçede yorucu ve sağlıklı bir oyun oynarken ikisi mutfakta oturmuşlardı: Frank'ın çocukları Darren ile Caitriona dokuz ve on yaşlarında olmalıydı. Pencereden bağırmaları geliyordu, arada bir camın önünden uçarak geçen topu görüyorlardı. Christine, Peter ile Ivan'ı da onların oyununa katmaya çalışmıştı. Düşünsene. O anda hissettiği tiksinti. Annesinin bunu onlara yapması; aynılarmış gibi davranması. Diğer ikisi içeri gelince hazır portakal suyu çıkarmış, masaya bir tabak bisküvi koymuştu. Çocuklardı. Yeniyetme Peter alaycı ve kültürlüydü, kendini onlardan uzak, dokunulmaz hissetmişti. Diğer yandan Ivan kâğıt gibi bembeyaz yüzüyle bisküvi tabağına bakakalmıştı. Evet, öyle. Eh, peki Peter ne yapabiliirdi ki? Durumu onun için de kolaylaştırmamışlardı. Hatta onun için daha da zordu çünkü kayıtsızdı, onlardan ürkecek nezaketten yoksundu. Ama bir veya iki yıl içinde üniversiteye başlayacaktı zaten. Rathmines'de ev arkadaşıyla bir daire tutacaktı, kemer sıkma dönemi, kiralık ev piyasası diplerde sürünüyordu. Birkaç yüz papele şehir merkezine yarım saat yürüme mesafesinde oturabiliyordunuz. Eski güzel günler. Üniversite Tarih Kulübü. PJ, Cawley, çetenin geri kalanı. Komite Odası'nda sardıkları sigaralar. Hafta içi akşamları salon münazaraları için giyinmek, ayaklarının dibindeki izleyiciler. Gri ipek elbisesi içinde ılık saçan Sylvia Larkin. O zamanlar herkes ona âşikti. Ama yalnızca Peter. Yalnızca o. Elbisesinin omzundan aşağı, ince koluna kayan askısı. Kardeşin olduğunu söylememiştin bana. Ah, evet. Ivan. Henüz çocuk. Böyle şeyler kimin aklına gelir ki. Mutfakta tek başına öğle yemeği paketleyen babası, Nutella'lı sandviçler, kâğıt havluya sarılmış bir elma. Pütürlü muşamba zemin. Hayır,

Peter'ı fethedilecek bir dünya bekliyordu. Kıtasal zaferler, tüm zamanların en iyi rekorları, akademik burslar. Ivan hafta sonlarını kül gibi yüzüyle, konuşmadan Skerries'de geçirirken Peter yabancı ülkelerde ödülleri kabul ediyordu. Kararlılığının devasa güdüsü. Çok gururlu, intikamcı, hırslı. Düşüncelerimin yetemeyeceği kadar fazla suç var emrimde. Acısını Christine'den çıkarsın, neden olmasın. Kendi suçluluğunun. Annesinin suçluluğunun da. İkisinin de önce kendi mutluluğunu düşünmesi gerekiyordu. İkisi de çabalayan huzursuz ruhlardı. Ivan ve babaları farklıydı. Doğalarında kabullenme vardı, evet, hayatın açıklanamaz zalimliklerini dilsiz bir şaşkınlıkla kabullenme. Ve şimdi o bile yok. Peter anlamsızca telefonunu cebinden çıkarıp Kişiler ikonuna dokunuyor, Ivan'ın adını görene dek ekranı kaydırıyor. Yeniden dokunuyor. Ekran bir an kararıyor, hat bağlanıyor, sonra sinyal kesiliyor. Arama başarısız oldu. Zaten ona ne söyleyecek ki. Yalnızca şunu söylemek istiyorum, ben senin tarafındayım. Sana yardımcı olmak için hiçbir şey yapmadığımı biliyorum, Ivan, ama ilkesel olarak, ruhen. Başından beri senin tarafındayım.

10

Cumartesi sabahı, Margaret tek başına oturma odasında oturmuş gazete okurken Ivan duş alıyor. Şofbenin duvarların arkasından gelen sesini ve sıcak suyun şapırtısını duyabiliyor. Bakışlarını dalgın dalgın akşam ofisten alıp eve getirdiği dünkü gazetede dolaştırıyor. Okunaksız gazete yazısı sütunları, renkleri kaymış fotoğraflar, aşırı doymuş yeşiller ve kırmızılar.

Geçen haftalar sonbaharı kışa taşıdı. Ağaçların tepesindeki güneş ışığı gevşeyen yapraklara daha soğuk ve net düşüyor artık. Margaret hafta içi sabah işe gitmeden önce kuş yemliklerini doldurmayı unutmuyor, kahvaltısını yaparken pencereden onları seyrediyor: sakalar, dört-beş tane, kanatlarının güçlü vızıltısı, renkli tüyleri ışıldayan serçelerle yeşil ispinozlar. Gagalarının kısa ve keskin hareketleri. Saksaganları camı tıklatarak, gümüş yüzüğünün tıkırtısıyla kovuyor. Sert bir hışırtıyla gidiyorlar. Tabakları kuruladıktan sonra arabayla kasabaya gidiyor, loş ve sessiz binada ofisin, sanat atölyesinin, yukarıdaki stüdyonun kilitli kapılarını açıp radyatörleri kontrol ediyor. Linda saat onda geliyor, sohbet ediyorlar, biraz dedikodu yapıyorlar ve telefon çalmaya başlıyor. Pencerenin diğer tarafında kasaba uyanıyor. Panjurlar açılıyor, ısıtma ızgaralarından gri filizler gibi kıvrılan buhar çıkıyor. Formalı

ilkokul öğrencileri su birikintilerini sıçratıyor, omuzlarına asılı ağır okul çantalarıyla siyah taytlı yeniyetme liseli kızlar geçiyor. Margaret yağmurlu günlerde onların karşı kaldırımında toplanıp birbirlerinin telefonlarına bakarak gülüşmelerini seyrediyor. Oluklardan yağmur suyundan nehirler akıyor. Arada bir caddeden ışıklarda takılmış gibi sabırsızca çalınan bir korna sesi geliyor. Pazartesi sabahı devlet okulunun birinci veya ikinci sınıf öğrencileri alt kattaki sanat atölyesinde Tina'yla birlikte kâğıt hamurundan maske yaptılar. Margaret etkinliğin nasıl gittiğini görmek için saat on birde oraya uğradı: Oda aydınlık ve sıcaktı, Tina'nın önlüğüne boya bulaşmıştı ve bordo eşofmanlı çocuklar banklı masaların başına toplanmış özenle boyama yapıyordu. Nasıl da meşgulsünüz! dedi Margaret. Siyah saçlı küçük bir kız maskesini kaldırıp Margaret'a gösterdi; şekilsiz kâğıt hamuru yığınının kırmızı bir ağız çizmişti. Küçük kız ciddi bir tavırla şöyle dedi: Ben preses yapıyorum. Ah, çok güzelmiş, diye karşılık verdi Margaret. Yüksek pencerelerden Ellison Caddesi'nin üstündeki mavi gökyüzünü ve soğuk güneşi gördü. Ofise dönerken kafeye uğradı, bir kapuçino sipariş etti, Doreen'le konuştular. Noel'e az kaldı. Yıl nasıl da geçti gitti.

Kasımın yoğun bronz tonları akşamları sıvı laciverte dönüşürken son haftalarda kasaba gözüne her zamankinden güzel görünüyor. Bunun Ivan'la, onun cuma akşamları arabasının yolcu koltuğunda oturup dışarı bakarken, Tanrım, burası ne kadar güzel, deyişle ilgisi olduğunu düşünüyor. Kır evinin çevresindeki dar yollarda yürüyüş yaparken Ivan ağaçlar ve diğer bitki türleri yanında bölgedeki çiftlik hayvanlarını, ağır ağır otlayan büyükbaşları, çevik koyunları gözlemlemeyi de seviyor. Margaret'ın bahçesindeki siyah boncuk gözlü, tombul ve toparlak tavşanları da. Geçen hafta arabada şöyle dedi: Seçme lük-

süm olsa tam da böyle bir yerde yaşardım. Sebze yetiştirebilecek bahçesi olan. Evet, bir dönem farklı tekniklerle sebze yetiştirmeye merak salmıştım. Toprağı kazmadan falan. Biraz üzücü çünkü asla yapamayabilirim. Öğrenmesi bile ilginç gerçi. Margaret ona Anna ile Luke'tan, evlerinin bahçesinde yetiştirdikleri sebze çeşitlerinden söz edince Ivan meraklandı ve peş peşe sorular sordu. Yetiştirdikleri ürünler haricinde Anna ile Luke hakkında daha fazla şey öğrenmek istedi ve mesleklerini, Margaret'la arkadaşlıklarını, bebeklerini, bebeğin kaç yaşında olduğunu, o yaşta bir bebeğin ne tür motor becerilere sahip olduğunu sordu. Demek biri öğretmen, diğeri yarı zamanlı çalışıyor, dedi Ivan. Çocukları da var, geçinebiliyorlar mı? O sırada Margaret arabayı kır evinin önüne park ediyordu. Mütevazı bir hayatları var, dedi, ama idare ediyorlar. Ivan düşünceli bir tavırla başını salladı. Evde bir şeyler yiyorlar, makarna veya pilavlı yemekler ve sonra birlikte bulaşıkları yıkıyorlar. Margaret sabah Ivan'ın yıkadığı bulaşıkları kaldırırken eline şaşırtıcı ölçüde temiz geldiklerini fark ediyor, neredeyse gıcır gıcır; oysa bulaşıkları işten sonra yorgun ve dikkati dağınıkken kendisi yıkadığında parmaklarının altında hafif yağlı olduklarını hissediyor.

Odasında lambanın ışığında Ivan'la birlikte uzanıyorlar, sohbet ediyorlar, birbirlerinin giysilerini çıkarıyorlar. Ivan onun bluzunun düğmelerini açar veya eteğinin fermuarını ararken Margaret'a cinselliği hakkında ve genel olarak kadın cinselliği hakkında küçük ve mahrem sorular sormaktan hoşlanıyor. Bazı sorularının kulağa saflık ölçüsünde aptalca geldiğini biliyor ve sık sık sorusunu sormayı bitirmeden gülmeye başlıyor. Kadınlar, ya da yani- örneğin sen mesela, hiç kendine- gece yataktayken kendine dokunduğun oluyor mu, yoksa hayır mı? Karşılığında mahcup bir muziplikle kendi cinsel dene-

yimlerindan söz ediyor: Kızlar hakkında eskiden yanlış bildiklerinden, prezervatif alırken nasıl utandığından, sık sık porno izleyip izlemediğinden. Sık sık derken ne kastettiğine bağlı. Bazen izliyorum, evet. Son zamanlarda değil ama eskiden izliyordum. Yeniyetmeliğimde daha da çok izlerdim. O yaşta görmem gerekenden fazlasını gördüm, dürüst olmak gerekirse. Hatta bir süre sonra belli türleri tercih etmeye başlıyorsun ve bu da izlemeye bir süre ara vermen gerektiği anlamına geliyor muhtemelen. Yan yana yattıkları yerden tavana bakarak güldüler. Margaret tercihlerini söyler mi diye sorunca Ivan bir an düşünüp, Hayır, dedi. O zaman Margaret daha fazla gülmeye başladı. Hastalıklı şeylerle işim olmaz, dedi Ivan. Bilemiyorum, hepsi epey hastalıklı aslında ama insanın tüylerini diken diken edecek şeyler izlemem. Gerçi bir dönem takılıp kaldığım bir şey olmuştu— kulağa geldiği kadar kötü bir şey değil. İnternette Japon animelelerini falan görmüş müydün? Margaret öyle çok güldü ki gözlerini silmek zorunda kaldı. Kocaman memeli, okullu küçük kızları mı kastediyorsun? dedi. Ivan da gülüyordu, yüzü ve boynu kızarmıştı. Evet, dedi. O tür şeylere takılıp kalmıştım bir dönem. Hepsi öğrenci kızlarla ilgili değil, başka türler de var. Hikâyeleri falan olan diziler izleyebiliyorsun. Bunu neden söyledim bilmiyorum, kulağa daha kötü gelmiştir şimdi. Neyse, artık bakmıyorum öyle şeylere zaten. Animasyon da olsa gerçek de, yani. Margaret neden artık ilgisini çekmediğini sorunca bir an duraksayan Ivan şöyle cevap verdi: Son zamanlarda canım istemiyor. Genzini temizleyip komik bir sesle, muzipçe, Düşünecek daha ilginç şeyler buldum dedi. İçi derin, haz veren bir hisle dolan Margaret yatakta ona doğru döndü. Ivan yorganın üstüne yayılmış yatıyordu, üstünde açık mavi pamukludan bokseri vardı. Teni süt gibi beyazdı, bedeni Yunan heykelleri gibi ince ve güzel.

Uzanan adsız genç. Ben de öyle, dedi Margaret. O zaman Ivan inler gibi bir ses çıkarıp gülümsedi, başını salladı. Aman Tanrım, dedi. Margaret. Buraya gel. Dilinin naneli tadı. İç çamaşırının içindeki eli. Soluğu kesilir gibi oldu. Sevişmeden önce Margaret'ı öpmekten ve ona dokunmaktan hoşlanıyor, iyice ıslandığını, sıcak nefesini, neredeyse sabırsızlıkla arzuladığını hissetmek için, diye düşünüyor Margaret. Hoşuna gidiyor mu? diye mırıldanıyor. Margaret evet dediği zaman gülümsüyor. Harika, diyor. Sevindim. Bana da çok iyi hissettiriyor. Hoşuna gittiğinden eminsin değil mi? Margaret yeniden evet, evet deyince seviniyor, hatta gülüyor. Peki, diyor. Benim için de öyle. Bu arada inanılmaz güzel görünüyorsun. Çıldırıcı ölçüde. Prezervatifi alayım mı? Kendine bu hazzı yaşama izni vermek. Bir kereliğine aptalca ve dürtüsel davranmak. Sonrasında uyuklayarak uzanırken mırıldanmak: Bilemiyorum, aptal ve dürtüsel mi davranıyorum sence? Ivan'ın düşünceli, zeki sesinin verdiği karşılığı işitmek: Öyle davranıyorsan bile bunun nesi yanlış ki? Öylesin demiyorum ama olsan ne çıkar yani.

Evet, Ivan'ın zekâsı, düşünceliliği. Kabartma deri çantalı taşınabilir satranç takımı. Cansız nesnelere güzelliğine duyarlılığı. Genelde duyarlı biri zaten, evet. Hayır, çirkin şeylerin yakınında olmayı sevmem. Gerçekten çirkin bir şey görünce içime kötü bir his dolar. Karatahtaya sürtülen tırnakların verdiği his gibi. Bir tür tuhafılık, biliyorum. Margaret'la mutfak masasında veya kanepede, satranç tahtasını aralarına koyup yaptıkları satranç maçları. Ivan'ın taşları hareket ettiren güzel, çekici elleri, analiz yapan, uyaran, cesaretlendiren sesi. Aha, peki. O kaleyle birazcık daha dikkatli olalım. Çevrecilik adına havayoluyla yolculuk etmeyi reddedişi. Tek başına yaptığı uzun mesafeli Avrupa tren yolculuklarında tırnaklarını kemirerek satranç teorisi kitapları okuyuşu. Hepsi ikinci el, tercihen

sentetik lif içermeyen giysileri. Giysilerimin sık olduğunu iddia etmiyorum, bu arada. Başkalarının kişisel görüşü çirkin oldukları yönündedir muhtemelen. Fakat çirkinlik benim için başka bir şey. Evet, felsefi teorileri. Fizikle ilgili kavramları açıklamaktaki hevesi – buzdolabının nasıl çalıştığını, “su pili”nin ne olduğunu bir kâğıt parçasına karaladığı şemalarla anlatışı. Geniş kapsamlı, her şeye yönelik öğrenme sevgisi. Hayır ama bir keresinde Haçlı Seferleri’yle ilgili bir podcast dinlemiştim. Öylesine, sadece ilgimi çekmişti. Konu iyi araştırılmışsa podcast’lerden çok şey öğrenebiliyorsun. FIDE Ustası unvanını on altı yaşında kazandıktan sonraki altı yıl boyunca Uluslararası Usta unvanını kazanmaktaki başarısızlığı. Margaret’la ilgili her şeyle ilgilenmesi: Çocukluğu mutlu muydu, okulda popüler miydi, hep böyle güzel miydi yoksa sonradan giderek mi güzelleşti. Ivan için hayatını, hayat hikâyesini, kişiliğini yeniden inşa etmek, kendini ona ilginç kılmak, bu süreçte kendine ilginç gelmeye başlamak. Okulda başarılı ama dağınık bir öğrenciydi, gündüz düşlerine daldı, kitaplara ve müziğe bayılırdı. Anna’yla arkadaşlığı. Eskiden birlikte dinledikleri folk albümleri, okuldan sonra ödünç alıp verdikleri Fransız romanları. Yeniyetmelikte üniversiteyi Paris’te okuma hayalleri; güneşli bulvarlar, çalkantılı aşklar, Louvre’da sonbahar öğleden sonraları. Onun yerine Galway’e gitmiş, havasız apartman dairelerinde akustik gitar çalan çocuklarla ot içmişlerdi. O yılların romantizmi. İlk erkek arkadaşı, gömlekleri ütülü Amerikalı. Aksanını cazibeli bulurdu. On beş yıl, belki daha uzun süre önce. Anna Amerikalıdan hoşlanmamıştı, onu küstah buluyordu. Aslında öyleydi de, ama bu özelliği hoşuma gidiyordu. Benden hoşlanması kendimi özel hissettiriyordu sanırım. Birlikte yemek yiyorlardı, Ivan gülümsüyordu. Bunun ne kadar klişe bir şey olduğunu biliyorsundur umarım, dedi Ivan. Güzel kızlar hep en

küstah erkeklere ilgi gösterir. Ama devam et, sonra ne oldu? Temiz nevresimler, toplanmış çiçeklerin kokusu, soğuk kış güneşi. Margaret için yeniden dünyada olmaya dair basit bir fiziksel his: Uzun bir aradan sonra yenilenmiş gibi. Mevsimlerin dönüşümü. Ofiste telefonunun masasının üstünde hafifçe vızıldaması.

Peki yanlış mı, aralarındaki ilişki? Ivan yanlış olmadığından emin olduğunu söylüyor. Örneğin annesinin abisi kendisinden on sekiz yaş küçük bir kadınla evli ve dört çocukları var, bu yanlış mı? Bu soruyla karşılaşan Margaret bu çağda evet diyecek pek çok insan çıkacağını söyleyince Ivan günümüzde insanların her konuda çok fazla fikri olduğunu söyleyerek burun kıvrıldı. O sırada mutfakta kahvaltı yapıyorlardı, kahve içip tereyağlı reçelli kızarmış soda ekmeği yiyorlardı. En azından evlilikleri sır değil, dedi Margaret. Ivan omuz silkti. Sır saklamak seni rahatsız ediyorsa insanlara söyleyebilirsin, diye karşılık verdi. Fakat bence söylememenin tek nedeni aptalca tepkiler geleceğini düşünmen. Doğruyla veya yanlışla ilgisi yok bunun. Margaret başkaları tarafından yargılanmaktan gerçekten korktuğunu söyleyince Ivan da yargılanmaktan korkmanın hükmün geçerli olduğuna inanmakla aynı şey olmadığını söyleyerek karşılık verdi. Kendini kaygılandırırıyorsun, dedi. Ne anlamı var? Birlikte güzel zaman geçiriyoruz, kimsenin canı yanmıyor. O zaman Margaret bir süre sessizce düşündü. Sonunda şöyle dedi: Sanırım sonunda birimizin canı yanacak diye korkuyorum. Ivan bunu duyunca şaşırılmış veya endişelenmiş görünmeden fincanına kahve doldurmaya devam etti. Evet, besbelli, dedi. Yani, bu mümkün. Hatta muhtemel olduğunu bile söyleyebilirsin. Fakat yine de insan hayatını yaşamalı, bana kalırsa. Kahvesinden bir yudum alıp fincanı masaya koydu. Teselli olacaksa, birinin canı yanacaksa o mutlaka ben olacağım, dedi. Sonunda kır-

lan benim kalbim olacak, dürüst olalım, seninki değil. Margaret dehşetle gülerek bunun teselli falan olmadığını, kendini berbat hissetmesine neden olduğunu söyledi. O zaman Ivan gülümseyerek ona baktı ve şöyle karşılık verdi: Ah, şey, peki. Belki de kırılan senin kalbin olur. Pek sanmıyorum ama tercih ediyorsan öyle olacağını düşünebilirsin. Margaret ellerini saçlarına götürdü, başını sallıyordu. Bence kendi yaşında hoş bir kızla tanışacaksın, dedi. On dokuz yaşında güzel bir kızla tanışacaksın ve seninle satranç oynayabilecek. Ivan gülmeye başladı. Hımm, dedi. On dokuz yaşında bir kızın benim için fazla genç olduğunu söyleyecektim ama pek de nazik olmazdı belki. Birbirlerine baktılar, ikisi de mahcup gülmüseddi, yanakları kızarmıştı. Beyin yüzünden, diye ekledi Ivan. Beyin gelişimini yirmi iki yaşına dek tamamlamıyor. Margaret beynin yirmi beş yaşına kadar geliştiğini okuduğunu söyleyince Ivan bir an kaşlarını çattı ve şöyle dedi: Eh, kişiden kişiye değişiyordur tahminimce. Benimkinin gelişimini tamamladığından eminim. Anlayabiliyorum bunu. Geçen yıl veya belki iki yıl önce hâlâ biraz biraz gelişmeye devam ediyordu ama artık bitti. Yani beynimin daha fazla gelişeceğini umuyorsan düş kırıklığına uğrayacaksın.

Cumartesi öğleden sonraları kır evinin çevresindeki dar yollarda yürüyüş yaparken Ivan sık sık babasından söz ediyor. Ivan okuldan mezun olmak üzereyken teşhis edilen hastalığından. Remisyondan, nüksten, iki yıl daha kemo ve radyoterapi almak zorunda kalışından. Son ayları ve haftalarından, ikincil enfeksiyonlardan, antibiyotik kokteyllerinden, yoğun bakımda ve üst düzey sağlık hizmeti biriminde kalışından, sevdikleri ve sevmedikleri doktorlarla hemşirelerden. Arada bir Margaret'a önceden anlattığı bir anekdotu tekrarlamağdan önce şöyle diyor: Daha önce anlattığımı biliyorum ama neyse. İkinci

anlatışında bazen daha ilginç ya da açıklayıcı bir ayrıntı yakalamış oluyor, ama bazen de olayı birebir aynı şekilde anlatıyor ve bunu belki de bu hikâyeleri onca zamandır içinde tutmanın baskısından kurtulabilmek için yapıyor. Kır evine dönüş yolunda Margaret bazen kendi ailesinden, babasından veya hayatının son birkaç yılından söz ediyor ve Ivan ona ilgiyle sorular soruyor. Kocasını içmeye başladığında ailesi ona yardımcı olmak için ne yaptı? Eh, yapabilecekleri pek bir şey yoktu. Ama ayrılma kararı aldığı anda onu desteklediler, değil mi? Desteklediler mi bilmiyorum, bununla neyi kastettiğine bağlı. Ama en azından onu yokluyor, düşündüklerini gösteriyorlardır. Onun için yaptığı onca şeyden sonra kız kardeşi Louise en azından. Ben öyle demedim. Abartıyorsun. O parayı bana geri ödedi zaten, hatırlasana. Peki, dedi Ivan sonunda. Anlıyorum, ağzından ailen hakkında kötü bir laf çıkarsın istemiyorsun. O zaman ben de yapmayacağım bunu. Onlar hakkında bazı düşüncelerim var ama sen sorana dek hiçbirini dile getirmeyeceğim. Margaret utangaçça gülümsedi. O kadar da kötü insanlar değiller Ivan, dedi. Ivan sakince şöyle karşılık verdi: Kötüler demedim. Görüşümü paylaşmayacağımı söyledim.

Pazartesi sabahı Margaret telefonla annesini aradı, bir süre önce ödünç aldığı elektrikli matkabı geri götürdü ve birlikte birer fincan çay içtiler. Gözlüğünü takmış oturan Bridget tabletinden sosyal medya sitesine bakarken Margaret yavaşça çayını yudumladı. Arada bir Bridget bir haberi veya espriyi yüksek sesle okuduğunda Margaret gülümsedi, komik ya da ilginç bulduğunu söyledi. Yetmiş iki yaşındaki Bridget dul ve emekli. En sevdiği çocukları çoktan evden ayrıldı ve artık sadece onu asla memnun edemeyen kızı Margaret onunla aynı kasabada yaşıyor. Annesinin sözünü dinlese o zavallı adamlar asla evlenmezdi ve madem evlendi, evli kalırdı. Perşem-

be akşamı Margaret görev bilinciyle abisi Stuart'ın karısı ve çocuklarıyla tatilde çekilmiş fotoğraflarına baktı. Telefon ekranını Margaret'a çeviren Bridget başparmağıyla kaydirdığı fotoğrafları tek tek gösterirken Margaret cihazı annesinin elinden kapıp var gücüyle odanın diğer ucuna fırlatmak yerine kendini tutup başını salladı. Layığını bulursun, der gibiydi Bridget, farklı olmaya kalkarsan. Eh, doğru nihayetinde, diye düşünüyor Margaret. Layığını buluyorsun. İlginç birkaç kişiyle hoş bir ofiste çalışmak, hayatı ve düşüncelerini tartışabileceğin arkadaşları olmak. Tiyatroya gitmek, canlı müzik dinlemek, pazartesi akşamları stüdyo salonunu yerel felsefe okumaları kulübünün kullanımına açmak. Ah, Kierkegaard, işte bu ilginç olacaktır. Yeniden, bir süreliğine, kim bilir ne kadar süre için cezbetme ve büyüleme gücünü kullanmak, yoğun ve araştıran arzunun nesnesi olmak. İçinde arzunun karşılık veren gücünü hissetmek, layığını buluyorsun, kendine ait bir hayatı yani.

Geçen hafta sonu, ışık perdelerin arasından içeri sızarken Ivan'la yarı uyuklar halde birbirlerinin kollarında yattılar; Ivan ona baktığında Margaret tamamen anlaşıldığını hissetti, sanki başına gelen her şey, yaptığı her şey onun kavrayışında sessizce kabulleniliyordu. Hiç konuşmadan seviştiler, aralarındaki yakınlık tam ve kusursuzdu, birbirlerini anlama biçimleri dilin ötesine geçmişti. Sonrasındaki anlarda Ivan onu sıkıca kucakladı, sonra zor duyulur bir sesle şöyle dedi: Seni seviyorum. Affedersin. Karşılık vermek zorunda değilsin. Margaret şefkatli, sıcak ve kabullenici bir hisse kapıldı. Sorun değil, dedi. Ben de seni seviyorum. Ivan karşılık vermedi, yalnızca onu kucaklayıp derin derin nefes aldı, yüzünü Margaret'ın saçlarına gömmüştü. Son dört, hayır beş hafta sonunda onu görmeye gelmişti ve bu hafta sonu da geldi; gelecek hafta sonu tekrar gelecek, diye düşünüyor Margaret, sonunda

kaçınılmaz bir şekilde gelmemek için bir nedeni olacak. Bir satranç turnuvasına gitmesi gerekecek veya yurtdışından bir arkadaşı ziyaretine gelecek. Derken başka bir hafta sonu başka bir nedeni çıkacak ve Ivan zamanla onu aramayı, ona mesaj atmayı bırakacak, Margaret biliyor bunu. Başka biriyle, tam da Margaret'in söylediği gibi kendi yaşında biriyle tanışacak ve başta aklı karışıp suçluluk duysa da zamanla öyle hissetmeyecek. Margaret bu olayları kabullenişle, sevgi ve şefkatle karşılayacak, Ivan'a içtenlikle en iyi dileklerini sunacak, ona Ivan'ın ruhu gibi görünen şeyin güzel saflığını her zaman hatırlayacak. Yakınlıklarının ara faslından sonra Margaret'in hayatı önceki gibi devam edecek, daha kötü olmayacağı gibi, belki de onun sevgisiyle biraz daha iyi hale gelmiş olacak.

Şimdi, pencerelerden içeri dolan ışıktaki, koridorun sonundaki banyodan gelen duş sesini iştirken gazetenin sayfasını yeniden çeviriyor. Eli havada kalıyor. Dikkatini çeken bir şey var. Hemen tarıyor ve görüyor: Evet, Ivan'ın adı, doğru. Adı değil soyadı, Koubek, Suç ve Hukuk sayfalarında. Bir satırda şöyle yazıyor: *Dava vekili Peter Koubek tarafından temsil ediliyorlar.* Gözleri hemen haberin başlığına kayıyor: *Satış görevlisi "cinsiyetçi" üniforma üzerinden ayrımcılık davasını kazandı.* Ivan'ın abisi, diye düşünüyor Margaret, öyle olmalı, ardından dikkatini dağıtan komik bir heyecanla haberi okumaya başlıyor, gelişigüzel bir yerinden başladığı yazının paragraflarını karıştırıyor.

"Davacı aynı işyerinde çalıştığı erkek iş arkadaşlarıyla birbir aynı işi yapmasına rağmen görevini rahatsız, kısıtlayıcı ve dolaylı olarak cinselleştirilmiş bir giysiyle yapmaya mecbur bırakılmaktadır ve bunun tek nedeni ve gerekçesi kadın olmasıdır," dedi Mr. Koubek, mahkeme heyetine. "'Erkek' ve 'kadın' üniformaları arasındaki farkların işyerindeki toplumsal cinsiyet

eşitsizliğinin görsel ilanı işlevi görmekten başka hiçbir pratik gerekçesi bulunmamaktadır."

Koridorun diğer ucundaki banyo kapısının açıldığını, Ivan'ın parkedeki ayak seslerini duyuyor, gazeteyi düzleştirip ona göstermeye hazırlanıyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin görsel ilanı: Hatipliğe çok uygun düşen sözler. Ivan giyinmiş halde kapıda belirince gülümseyerek şöyle diyor Margaret: Abinin gazeteye haber olduğunu biliyor muydun? Tuhaftır, Ivan karşılık vermek yerine bakışlarını kaçırıyor. Konuşmadan diğer kanepeye gidiyor, oturuyor ve sonra nihayet: Hayır, bilmiyordum, diyor. Konu nedir, adli bir dava mı? Alacağı beklentisiyle ona uzattığı gazeteyi Margaret şimdi kendi kucağına bırakıyor. Evet, diyor. Toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili bir dava. Abin olduğu yönünde tahmin yürütüyorum tabii. Peter'dı adı, değil mi? Ivan bakışlarını yerden kaldırmadan belli belirsiz başını sallıyor. Telefonunu cebinden çıkarıp ifadesiz bir yüzle ekrana bakıyor. Bir sorun mu var? diye soruyor Margaret. Gözlerini ona çeviren Ivan, Ah, yoo. Sorun yok, diyor. Bugün canın ne yapmak istiyor?

Haberi görmek istemiyor musun? diye soruyor Margaret.

Ivan dikkatini dalgın dalgın yeniden telefonuna yönlendiriyor. Aslında hayır, diyor. Çok önemli bir şey sayılmaz. Hukukla pek ilgilenmiyorum zaten.

Margaret bir an duraksadıktan sonra soruyor: Bir şey mi oldu?

Hayır, diyor Ivan. Ne gibi bir şey, neyi kastediyorsun?

Bilmiyorum ki, diyor Margaret. Abinle aranızda her şey yolunda mı?

Ivan başını kaldırıp ona bakmadan omuz silkiyor. Tabii ki, diyor. Yani, bir olay falan geçmedi aramızda, öyle bir şey olmadı. Ama çok yakın arkadaş sayılmayız. Aslına bakarsan, evet, pek konuşmayız bile.

Şaşıran Margaret kendi hatasından utanarak, Ah, bilmiyordum. Fark etmemiştim, diyor.

Ivan telefonunun ekranını kapatıyor, Margaret parmaklarının arasında karardığını görebiliyor ama Ivan yine de başını kaldırıp bakmıyor. Evet, diyor. Neyse işte. Biliyor musun, bir keresinde bana benimle konuşmaya çalışmanın anlamı olmadığını çünkü zaten normal konuşmadığımı söyledi. Tuhaf bir aksanım varmış. Uluslararası Satranç İngilizcesi, dedi. Konuşma tarzıma.

Margaret ona bakmaya devam ediyor ama Ivan bakışlarına karşılık vermiyor. Ne tuhaf bir görüş, diyor. Aksanında olağandışı hiçbir şey yok. Zaten senin abin o, aksanı seninkinin aynısıdır.

Ah, hiç de değil, diyor Ivan. Konuşmasını duysan Güney Dublinli olduğuna samimiyetle yemin ederdin. Avukat arkadaşlarına uyum sağlamayı öyle saplantı haline getirmiş ki hali üzücü aslında. Örneğin, soyadını kimse fark etmeden O'Donoghue'ye çevirebilecek olsa yüzde yüz yapardı bunu. Annemizin soyadı. Yabancı sanılmaktan nefret eder.

Koltukla kanepeler arasındaki halının diğer tarafından Ivan'ı seyreden Margaret, sanki verilen bilgi parçaları bir şekilde birbirine uymuyormuş gibi kaşlarını çattığını fark ediyor. Eh, haklısın tabii, diyor, doğruysa çok üzücü.

Sonunda Ivan telefonunu kaldırıyor, yüzüstü önündeki sehpa koyuyor. Bir süre hiçbir şey söylemiyor ama her an konuşmaya başlayacakmış gibi görünüyor. Sonunda şöyle diyor: Sırf meraktan soruyorum, bir cenazede anma konuşmasını her zaman en büyük evlat mı yapar? Veya değişir mi. Senin deneyimine göre nasıl?

Margaret ona bakmaya devam ediyor. Sanırım duruma göre değişir, aileye göre değişir, diyor. Babanın cenazesinde anma konuşmasını abin mi yaptı?

Evet, diyor Ivan. Bana her zaman en büyük çocuğun konuştuğunu söyledi. Susuyor, başparmağını kemiriyor

ve devam ediyor: Güzel bir konuşma bile yapmadı. Yalnızca konuştu, iyi yazılmış bir metindi ama duygudan yoksundu. Sonradan herkes iyi bir konuşma yaptığını söyledi ama bence değildi.

Üzgünüm, diyor Margaret.

Ivan diğer tırnaklarıyla başparmak tırnağının kenarını kazımaya başlıyor. Ben de öyle, diyor, çünkü ben daha iyi bir konuşma yapardım. Babama ondan çok daha yakındım. Onu daha iyi anlıyordum. Fakat Peter yapmamam için üstümde baskı kurdu, her zaman en büyük çocuğun konuştuğunu söyledi ki bu doğru bile değilmiş. Dediğin gibi. Üniversitede büyük bir münazara şampiyonu olduğu için benden daha iyi bir konuşmacı olduğunu düşünüyor. Gerçekte cenazede konuşmak istemesinin nedeni buydu zaten, ne kadar iyi bir konuşmacı olduğunu gösterişle sergilemek istedi. Öyle biridir çünkü.

Margaret devam etmesini bekliyor ama Ivan başka bir şey söylemiyor. Onun hakkında bu kadar kötü düşünceler beslediğini bilmiyordum, diyor.

Evet, öyle. Üstelik düşüncelerimiz karşılıklı. İki taraf da diğerinden pek hoşlanmıyor.

Konuşurken Margaret'ın bakışlarına karşılık vermiyor, Margaret yine onun devam etmesini bekliyor. Başka bir şey söylemeyeceği açıkça anlaşıldığında, nihayet cevap veriyor: Ama iki hafta önce onunla öğle yemeği yemeyecek miydin? Burada olduğun için gidememiştin. Hatırladın mı?

Hâlâ tırnaklarına bakan Ivan bir süre hiçbir karşılık vermiyor. Sonra belli belirsiz, Doğru, diyor. Önemli bir şey değildi.

Ama birlikte öğle yemeğine çıkmayı planladıysanız bir tür ilişki olmalı aranızda. •

Eh evet, kan bağımız var. Abim sonuçta. Birbirimizi sevmek zorunda olduğumuz anlamına gelmiyor bu.

Margaret dikkatle karşılık veriyor: Tabii, ama önceden böyle bir izlenim vermemiştin bana. Konuştuğumuzda, komik biridir ve bir sürü kız arkadaşı var gibi bir şeyler söylemiştin. Anlaşamadığınız yönünde hiçbir şey söylememiştin.

Ivan omuz silkiyor. Beni umursamıyor, diyor. Seni temin ederim ki beni umursamıyor.

Sen onu umursuyor musun peki? diye soruyor Margaret.

Ivan sanki soruya şaşırılmış gibi sessizleşiyor. Başını eğip halıya bakıyor, bir süre sonra şöyle diyor: Konuya öyle bakmıyorum ben, diyor. Demek istediğim, Peter'ı önemsiyor muyum diye düşünmüyorum. Aslında sorunun cevabı hayır, sanırım. Kişiliğinden hiç hoşlanmıyorum. Kaşlarını çatıyor, avucunu göğsüne götürüyor. Hâlâ onun küçük kardeşi olan bir yanımda var sanırım, diye ekliyor. Ona hayranlık duyan ya da neyse işte, aptalca bir şey zaten. Belki sahip olmak istediğim bazı nitelikleri de vardır ve bu beni kıskandıırıyordur. Çok popüler olması ve insanların gerçekten zeki olduğunu düşünmeleri gibi. Bir de beni eleştirdiğinde söyledikleri aklımda kalıyor. Aksanım hakkındaki görüşünü belki dört-beş, belki altı yıl önce söyledi ama bugün bile bu konunun çekingenliğini yaşıyorum. Fakat bu onu umursadığım anlamına gelmiyor bence. Ivan parmak uçlarıyla dalgın dalgın göğsünü kaşıyor. Eskiden daha fazla umursardım, diye devam ediyor. Ben daha küçükken, o zamanlar çok daha iyi anlaşırđık. Bilirsin, uzun süreli bir kız arkadaşı vardı, ailemizden biri gibiydi. Ondan sana daha önce söz etmiştim sanırım. Sylvia, onu hepimiz severdik, hem ben hem babam. Sanırım o yanımdayken Peter bana daha dostane davranmaya başladı, böylece aramız daha iyi oldu. Bilirsin, satranç maçlarımla ilgilenirdi, başka şeylerden söz ederdik. O zamanlar onu gerçekten umursuyordum.

Hatta bir anlamda kahramanlaştırıyordum belki de. Neyse, sonu üzücü oldu çünkü Sylvia bir kaza geçirdi. Durumu çok ciddiydi, sonrasında uzun süre hastanelerde kalması gerekti. O dönemde ayrıldılar. O zaman ben on altı yaşlarındaydım, sanırım ondan sonra ayrıldı yollarımız, abimle benim. Sylvia yanımızda olup durumu düzeltemediği için, muhtemelen. Gerçi her zaman dost kaldılar. O hâlâ ailemizden biri. Bilirsin, hâlâ görüşüyorum onunla.

Margaret yeniden belli belirsiz bir akıl karışıklığı yaşıyor, hikâyeye ona sanki bazı kilit önemde ayrıntılar atlanmış gibi tutarsız geliyor. Bu insanı, abiyi anlamak için aynı bilgileri onun bakış açısından sunuluyormuş gibi yeniden düşünmesi gerek. Hepimiz severdik onu, demişti Ivan, abisinin kız arkadaşı hakkında. Sonra korkunç bir şey, berbat bir kaza olmuştu ve her şey değişmişti, bir daha birlikte olamamışlardı. Dalgın dalgın yüksek sesle mırıldanıyor: Ah, ne kadar üzücü.

Nedir o?

Başını kaldırıp bakınca Ivan'ın onu seyrettiğini görüyor. Nedenini bilmeden telaşa kapılıp cevap veriyor: Affedersin. Kız arkadaşının kaza geçirmesi ve sonra ayrılmaları. Çok üzücü bir olaya benziyor.

Ivan gözlerini kırıştırarak cevap veriyor: Doğru. Ama yine de, abim kazaya karışmamıştı, o gayet iyiydi. Sylvia için çok daha kötüydü, ölebilirdi o.

Margaret yüzünün yanmaya başladığını hissediyor. Yok, onu anlıyorum, diyor. Fakat bir ilişkinin o koşullarda sonlanması zor olmuştur demeye çalışıyorum yalnızca. Tabii ayrıntıları bilmiyorum, bana anlattıklarından öğrendiğim kadarıyla.

Ivan başını kaldırıp tavana bakıyor, düşünüyormuş gibi yavaşça nefes alıp veriyor. Ayrıntıları ben de bilmiyorum aslında, diyor. Peter bana hayatıyla ilgili hiçbir

şey anlatmaz, kişisel şeylerini ya da her neyse. Sık düşündüğüm bir konu değil bu. O dönemde bana ayrılmak isteyenin Sylvia olduğunu söylemişti. Karar Sylvia'nındı, onun değil. Ama bundan başka hiçbir şey bilmiyorum. Bir an susan Ivan şöyle devam ediyor: Babam bizi hep daha iyi geçinmeye yönlendiriyordu. Bilirsin, kavga ettiğimizde çok üzülüyordu. Onu üzdüğüm için pişmanım. Ama artık babam da olmadığından Peter'ı bir daha görmesem umurumda olmaz, açıkçası. Fakat ilişkimizin babamızı etkilemesine üzülüyorum. Onunla son birkaç konuşmamda, en sonunda yoğun bakımda yatarken bile bu konuyu açtı. Abin seni gerçekten seviyor, gibi şeyler söyledi. Ki doğru değil, bu arada. Babam doğru olduğunu düşünüyordu eminim, ama gerçekte doğru değil.

Konuşmayı bitirdiği zaman ciddi, neredeyse küçümser bir tavırla burnunu ovuşturuyor Ivan.

Neden doğru değil sence? diye soruyor Margaret.

Omuz silken Ivan yeniden burnunu ovuşturuyor. Peter'ın beni sevmemesi mi? diyor. Bana saygı göstermiyor ki. İyi bile davranmıyor.

Buna üzüldüm. Ama bence, söylemesi ne kadar üzücü olsa da, insanlar bazen sevdiklerine pek de iyi davranmayabiliyor.

Ivan soluğunu vererek sinirle hafifçe gülüyor. Madem öyle, diyor. Birini sevmek ne anlama geliyor, o zaman? Merak ettim de. Karşıdaki kişinin duygularını önemsemiyorsan ve ona iyi davranmıyorsan, gerçekte mutlu olmasını da istemiyorsan buna nasıl sevgi denebiliyor, sence? Belki de farklı tanımlıyorsunuzdur.

Canı yanan Margaret bir an bir şey söylemeden yalnızca ona bakıyor. Sonra alçak sesle karşılık veriyor: Niyetim seni öfkelenlendirmek değildi Ivan, kusura bakma.

Ivan başını iki yana sallayıp yeniyle gözlerini siliyor. Öfkelenmedim, diyor. Yalnızca bana karşı abimi savunu-

yormuşsun gibi geliyor. Zor bir hayatı olduğunu söylemen, neden daha anlayışlı olmadığımı sorman, ya da her neyse.

Margaret yüzündeki yanmanın hâlâ tamamen geçmediğini hissediyor. Ben öyle söylemedim, diyor. Sana daha anlayışlı olman gerek de demedim.

Ama onun bakış açısını anlatıyorsun.

Hayır, öyle yapmıyorum, diyor Margaret.

Kolunu gözlerinin üstüne koyan Ivan ona bakmıyor. Peki, diye karşılık veriyor. Affedersin. Bunları konuşmak bana kötü geliyor sadece. Bilirsin, babam iyi geçinmemizi istiyordu ama biz geçinemiyoruz, canımı sıkıyor bu. Sanki benim suçum olduğunu söylüyorsun gibi geliyor. Babamın isteğini yerine getirmiyormuşum gibi. Belki de öyledir, bilemiyorum.

Margaret hemen karşılık veriyor: Öyle söylediğimi düşünüyorsan kendimi iyi ifade edememişim demektir. Olanların senin suçun olduğunu ima etmek veya babanın isteklerine karşı geldiğini söylemek gibi bir niyetim asla yoktu elbette. Abinin sana iyi davranmadığını söylüyorsan sana inanıyorum ve üzgünüm. Bu arada aksanından utanmana da gerek yok bence. Konuşma sesin gayet hoş.

Ivan kolunun arkasından ona hafifçe gülümsüyor, yumuşuyor. Eh, bilemiyorum, diyor. Ama teşekkürler. Uluslararası Satranç İngilizcesi demişti, belli ölçüde doğrudur muhtemelen. Bilerek öyle konuştuğumdan değil tabii.

Oturduğu sandalyeden kalkan Margaret kanepede onun yanına oturmaya gidiyor, nazikçe saçına dokunuyor, Ivan da elini onun dizine koyuyor. Haklı da, diye düşünüyor Margaret. Abisiyle vakit geçirmek kendini kötü hissetmesine yol açıyorsa neden onunla vakit geçirmek zorunda olsun ki? Diğer yandan yaşlı dönemlerde insanların birbirleri için ellerinden geleni yapması Margaret'a bir mecburiyet, hatta belki de doğa yasasıymış

gibi geliyor. Ivan ile abisi aynı babayı kaybettiler; bu kaybın kuşkusuz paylaşılması, ifade edilmesi, teselli edilmesi gerek, tecrit edilmesi ve sessizlik içinde yaşanması değil. Fakat durum Margaret için belirsizliğini koruyor, bunu görebiliyor. Pek çok şey açıklandı, yeni gerçekler ve ayrıntılar çoğaldı fakat her nasılsa Ivan'ın abisiyle ilişkisini öncekinden daha iyi anladığını düşünmüyor. Aksine, bu konuşma sırasında aklının daha da karıştığını ve belirsizlikle dolduğunu hissediyor. Söylenmeyen bir şey olduğu görüşünde: Ivan'ın söylemek istemediği bir şey var. Acaba bir şekilde abisinin kız arkadaşıyla mı ilgili, kaza geçiren kızla? Peki Margaret o hikâyeyi duyunca neden o kadar güçlü bir tepki verdi, yoğun duygulara kapıldı? Hastane ziyaretleri, mahvolan ilişki, hepsi ne korkunç bir yıkım. Belli belirsiz merak ediyor, acaba kendini, kendi durumunu mu düşünüyordu? Yüzünün yeniden ısındığını hissediyor. Her şeyi karmaşıklaştırmanın bu olduğunu, kendi özdeşleşme hissi olduğunu düşünüyor. Ivan'ın tarif ettiği abiyi göremez oldu ve onun yerine kendini koydu, böylece kendine abinin gerekçeleri hakkında mümkün olandan daha büyük bir kavrayış atfetti. Sonuçta adamı, artık her kimse, görmedi bile. Dönüp bakınca Ivan'ın, onu abisini savunmakla suçlarken tamamen yanılmadığını görebiliyor, gerçekten de savunmacı hissetti ve nedense hâlâ öyle hissediyor. Mantıksız bir biçimde, abisinin tüm hatalarına rağmen Ivan'ın onu daha fazla sevmesini diliyor. Yaşça daha büyük, düş kırıklığına uğramış, zarar görmüş, her şeyi eline yüzüne bulaştırmış, Ivan'ın sevgisini hak etmeyen abisini.

* * *

Perşembe günü öğleden sonra Ivan tek başına Skerries Tren İstasyonu'ndan annesinin partneri ve üvey oğ-

luyla birlikte yaşadığı siteye doğru yürüyor. Çevresindeki hava belli belirsiz, gri yağmur taneleriyle dolu, sanki minik boncuklardan yapılmış perdelerin içinden geçmek zorunda kalıyor ve başını örtecek bir şeyi olmadığından saçları ve yüzü de hafifçe ama giderek daha fazla ıslanıyor. Ortak kullanımlı küçük bir ticari alandan geçip sağa dönüyor, yokuş yukarı siteye, site girişindeki kocaman oymalı taşa doğru yürüyor, taşın üstünde italik harflerle: *Hazelbrook* yazıyor. Bu sabah saat sekizde her zamanki gibi alarmının sesiyle uyandı, her zamanki gibi alarmı kapadı, dizüstü bilgisayarını açıp sabah yoğunlaşmayı planladığı satranç bulmacaları eğitimine başladı. Mutfakta ev arkadaşlarıyla karşılaşmadan kahvaltı yapıp kahve içti, gidişat iyi bir gün olacağını işaret eder gibiydi. Derken, öğle yemeğinden sonra annesinden yeni bir telefon mesajı geldi. Canım ben elimden geleni yaptım. Ama artık daha fazla tahammül edemeyeceğiz. Üzgünüm. Ona internette iyi bir yuva arayacağım – iyi bakılacak, sana söz veriyorum. xxx Mesaja masum bir tavırla bir tuvalet kâğıdı rulosunu kemiren Alexei'nin fotoğrafı eklenmişti: Sanki doğaya karşı işlenmiş, dile bile getirilemez bir günahın kanıtıymış, en kötü huyu uzun süre yalnız bırakıldığında arada bir güvenli ve ucuz bir eşyayı kemirmekten ibaret bir hayvanla kimsenin yaşamaması beklenemezmiş gibi. Şimdi, öğleden sonrayı istediği gibi geçirmek yerine, yalnızca satranca ayırdığı değerli saatleri annesinin erkek arkadaşının Skerries'deki evine gidip köpek meselesiyle bizzat ilgilenmekle harcayacak.

Geçen gün, önceden planlamadan, sözcüklerin kendiliğinden oluşmasına ve engellenmeden kendilerini ifade etmesine izin vererek Margaret'a onu sevdiğini söyledi. Kollarının arasında huzurla yatan Margaret da onu sevdiğini söyleyerek karşılık verdi. Ondan sonra tüm gün boyunca engellenemez bir biçimde gülümsediğini fark

etti Ivan, hatta gülümsemesinin belki biraz aptalca olduğu bile söylenebilirdi, ama aslında değildi çünkü mutluluğu gerçektir. Eve dönüş yolunda, otobüste hâlâ gülümseyordu, hatta o akşam ev arkadaşlarıyla mutfaktayken bile keyifli olduğunu gizleyemedi. Roland'ın kız arkadaşı Julia sordu hatta: Neden gülümsüyorsun Ivan? O zaman Roland da, Kendine satranç oynayan hoş bir hanımefendi bulmuş, dedi. Ivan duygudaşlığı andıran bir hisle onlarla birlikte güldü. Mutfaktan yoğurt ve temiz bir kaşık alıp tek başına odasına gitti. Bir süre yoğurdu bile açmadan o sabah olanları, Margaret'a onu sevdiğini söyleyişini ve onun da basit ve kabullenici tavrıyla verdiği cevabı düşündü: Ben de seni seviyorum. Fakat bu kez gülümsemek yerine içinde neredeyse acıyı andıran keskin bir hissin yayıldığını duyumsadı, gözleri yanmaya başladı. Sevmek ve sevgisinin kabul edilmesi, evet. Aslında gerçekten acı vericiydi onca basınçtan bir anda kurtulmak, sözcükleri yüksek sesle söylemek, onun da söylediğini duymak, onun tarafından sevilme, bunlar öyle büyük ihtiyaçtı ki can yakmıştı. Katıksız bir mutluluk bile değildi duyduğu, güçlü ve akıl karıştırıcı biçimde pek çok başka duyguya karışan bir mutluluktur. Üzüntü, babasına duyduğu özlem ve her nasılsa bir tür utanç, çünkü geçen her gün Ivan'ı babasından ve paylaştıkları hayattan biraz daha uzaklaştırıyor gibiydi, o hayat giderek geçmişte kalıyor, çocukluğun ve yeniyetmeliğin dünyasına doğru uzaklaşıyordu. Şimdi kesin bir biçimde adım atmakta olduğu ve ömrü boyunca sürecektir yetişkinliğini yanında babası olmadan yaşamak zorunda olduğunu fark etmek. Babasının asla tanıyamayacağı birine dönüştüğünü. Bir yandan Peter'ı, aralarında geçen tartışmayı, numarasını bloklayışını ve bilse babasının duruma ne kadar üzülüp incineceğini de düşünüyor. Babasını incitebilecek bir şey yaptığı, onun anısına saygısızlık ettiği hissi ve onun karşısında

haksızlığın, Peter'ın yaptığı haksızlığın uyandırdığı daha güçlü hisler. Ivan'ın kendini o haksızlığın arkasındaki hor-görüye, acımasızlığa karşı savunma, Margaret'ı da gerçeği öğrenmenin korkunç ve anlamsız acısından koruma ihtiyacı. Sonunda yoğurdu yedi ve biraz satranç oynamak için dizüstü bilgisayarını açtı. Bir süre sonra, iyi pozisyonlar alıp akıllıca hamleler yaparak çevrimiçi derecelendirmede yükselmeye başladığını görünce yeniden sakinleşti. O gece yatağa girdiğinde sabah söylenen o sözcükleri, seni seviyorum sözcüklerini bir kez daha acıyla değil, daha çok tüm benliğini sarar gibi gelen derin ve ışıltılı bir sıcaklıkla anımsayabilecek hale gelmişti, hiçbir şey ona zarar veremezdi, mutluydu.

Bunlar gazete olayından, Margaret'ın Peter'ın adını gazetede görmesinden ve Ivan'ın Margaret'a yüzde yüz doğru denemeyecek şeyler söylemek zorunda kalmasından önce olmuştu. Çünkü Ivan gerçek anlamda yalan söylemese de olayları yanlış aksettirmişti ve bununla gurur da duymuyor. Başka ne yapabilirdi ki? Ona Peter'ın acımasız sözlerini, sence normal bir kadın, demesini falan mı anlatmalıydı? Margaret'ın bunları duymaya ihtiyacı yoktu. Bu tür konularda hassas biri o. Hem zaten her sözcük yanlış izlenim uyandırabilir ve güya doğru sözcükler kullanılmış olsa bile karşı tarafın tam olarak nasıl bir izlenim edindiğini aslında kim bilebilir? Daha geçen gün tam da bu konuyla ilgili bir şey oldu, Ivan'a, Sylvia'dan birlikte birer kahve içmek ister mi diye soran bir mesaj geldi ve Ivan da hemen, neredeyse aynı dakika içinde cevap yazıp evet dedi. Üniversitenin yakınında buluştular, birlikte biraz yürüdüler, kahve içtiler, konuştular, yeniden Sylvia'yla zaman geçirmek Ivan'a iyi geldi. Birbirlerini seviyorlardı, karşılıklı hem sayıyor hem seviyorlardı, Sylvia özel yaşamına burnunu sokmaya çalışmadı, zor konular açmadı. Onun yerine bir mantık

bulmacasını açıklamasını istedi ve Ivan da, olur tabii, dedi. Bulmaca her zaman yalan söyleyen bir yalancı hakkındaydı, yalancı şöyle diyordu: Şapkalarımın hepsi yeşil.

Şimdi, buradan onun bazı şapkaları olduğu sonucuna varabilir miyiz? diye sordu Sylvia. Yoksa hiç şapkası olmaması da mümkün mü?

Ivan bunun formel mantıkta koşullu bir önerme olduğunu söyledi. Bunu bir koşul olarak düşünmelisin, dedi. “Şapkalarımın hepsi yeşil” demek “tüm şapkalar söz konusu olduğunda, *eğer* benimseler *o zaman* yeşildirler” demek gibi bir şey. Şayet benim olma koşulunu yerine getiren hiç şapka yoksa, onları yeşil olarak tarif etmem yanlış olamaz. Şapkalar hakkında istediğini söyleyebilirsin ve doğru olur çünkü yoklar. Buna içi boş doğru denir. Yani evet, yalancı “şapkalarımın hepsi yeşil” diyorsa şapkaları olmak zorundadır, aksi takdirde buna yalan denmez.

Sylvia hemen karşılık verdi: Peki ben, “Kız kardeşlerimin hepsi şurada,” desem bu doğru olur, öyle mi? Çünkü kız kardeşim yok.

Ivan öyle olacağını doğruladı ama yalnızca içeriği bakımından boş olarak ve yeniden içi boş doğruluğu vurgulayarak anlamlı biçimde doğru önermeyle karıştırılmaması gerektiğini söyledi.

Peki ya, “Kız kardeşim şurada,” desem? diye sordu Sylvia. Tek bir kız kardeş ama aslında yok.

O zaman Ivan’ın da bir an durup düşünmesi gerekti. Hımm, dedi. Sanırım, o durumda, yanlış bir önerme söz konusu olurdu. Çünkü koşullu bir önerme dile getiriyorsun, x şöyle ise o zaman y gibi. Tanımlı betimleme denen şeyi yapıyorsun. Mantıkta farklıdır. “Kız kardeşim şurada,” dersen “kız kardeşim diye biri var” iddiasında bulunmuş, aynı zamanda, “Ve o kişi işte şurada,” demiş

olursun. Yani ilk iddian doğru değilse tüm önermen yalan kabul edilir.

Sylvia'nın yüzünde ilgili, masumane bir ifade vardı. Tek bir kız kardeş icat ettiğimde önermem yanlış oluyor, öyle mi yani? diye sordu. Ama birden fazla icat ettiysem o zaman doğru kabul ediliyor?

Ivan kaşlarını çattı, kaşlarının çatıldığını hissedebiliyordu. Tümel bir önerme koşulludur, diye tekrarladı. Kız kardeşler örneğinde belki farklıdır. Ama hayır. Var olmayan kız kardeşin bir taneyse, öyle görünüyor ki, sanırım, evet, o önermenin mantıkta formüle edilmiş biçiminden ötürü yalan söylüyorsunuzdur. Fakat bir tümel önerme var olmayan tüm kız kardeşlerini dahil etmen – bilemiyorum. Biri doğru kabul edilirken diğerinin edilmemesi mantıklı gelmiyor gibi, değil mi?

Sylvia hafifçe, muzipçe gülümsüyordu. Hayır, dedi, bana gelmiyor. Gerçi ben matematikçi değilim tabii.

Ivan bulmacayı araştırıp bu konuda ona döneceğini söyledi. Daha sonra araştırmaya da çalıştı ama işe yarar bir şey bulamadı. Yalancı, şapkalarının hepsinin yeşil olduğunu söylüyorsa, belli sayıda şapkası var demekti. Kabul. Fakat yalancının yalnızca “şapka”sının yeşil olduğunu söylemesi bir şapkası olması gerektiği anlamına geliyor muydu? Aynı mantıkla evet; hiç şapkası yoksa yanlış bir önerme söz konusu olamazdı. Peki bu “kızlarımın hepsi beni bekliyor” demenin, kızınız olmadığı sürece yalan olmadığı anlamına mı geliyor? İçeriği bakımından boş da olsa gerçeği söylediğinizi iddia edebilir misiniz? Peki yalnızca bir kızınız varsa? O zaman neden farklı olmalı ki? Ivan'a göre bu, gerçeğe yalan arasındaki farkın karmaşık olduğunu gösteriyor. Doğru şekildeki oyuncağı doğru şekildeki boşluğa uydurduğunu sanan bir çocuk gibi dili dünyaya belli bir biçimde uydurduğunu sanıyorsun. Fakat bazen bunun da yanlış bir izlenim olduğunu fark edi-

yorsun. Dil, uygun boşluğa yerleştirilen bir oyuncak gibi gerçekliğe uymuyor. Aslında gerçeklik bir şey, dil başka bir şey. Yalnızca bunun hakkında fazla düşünmeme konusunda kendinle hemfikir olman lazım. Yürüyerek kahvelerini içtikleri sırada Ivan görüştüğü biri olduğunu söyleyince Sylvia koluna dokunup, Ah, ne güzel, dedi. Görüştüğü kişinin yaşını veya başka bir şey sormadı, adını bile. Evet, aslında gerçekten inanılmaz biri, diye ekledi Ivan. Bence tanışsanız onu çok severdin. Sylvia onunla tanışmayı gönülden istediğini söyleyince Ivan boğazının düğümlendiğini hissetti, tarifi zor duygulara kapılmıştı. Peki, harika, dedi. Henüz bunun için erken, elbette. Ama belki bir gün tanışabilmeniz çok hoş olurdu. Çünkü beni gerçekten mutlu ediyor. Sylvia da duygusallaşmıştı, Ivan bunu görebiliyordu, Ivan'ı kucaklayıp mutlu olmayı hak ettiğini, dünyadaki tüm mutluluğu hak ettiğini söyledi. O anda ikisinin arasındaki his, gerçek değil mi? İnsanlar arasındaki hislerin kendine özgü bir gerçekliği yok mu? Biçimsel önermelerin doğruluk değeri anlamında yok, hayır. O halde neden o sözcük, "doğruluk" sözcüğü resmî tanımıyla tükenmeyen belli bir duygu da içeriyor?

Bu hafta Ivan'ın çevrimiçi satranç reytingi gelmiş geçmiş en yüksek reytinginden yalnızca altı puan daha düşük, Ivan rekoruna yalnızca on sekiz yaşında ulaşmıştı. Şimdi ne zaman yeni bir oyuna başlasa hafif bir kaygısızlığa kapılıyor, sanki beyni oyunun üstünde havada yüzerrek çok yüksek ve seviyeli bir gözlem noktasına ulaşıp buradan her şeyi açıkça görebiliyor. Durup dururken aklına bir hamle geldiğinde sezilerine hafifçe baskı yapması, birkaç saniye veya dakikalığına bilinçli hesap yapması yeterli oluyor, karşılığında sezinin kendini ileri sürüşündeki gücü hissediyor; çünkü hamleden sonra, örneğin –rakibini kalesini geri çekmeye zorlayıp g5'teki piyonu alarak beyaz karedeki fili savunmasız bırakınca, takastan, tüm

bunlardan sonra– beyazın atı tuzağa düşmüş olacak. Bu imge, tuzağa düşen at imgesi Ivan'ın zihnindeydi, dile getirilmemişti, hatta hayalinde canlandırılmamıştı bile ama oradaydı, kendi içine katlanmış, gerçek kılınmaya hazırlanıyordu. İşte orada tuzağa düşen at, içinde: Kendi gerçekliğini dışa vuran gizli fikir, kendini yaratan düşünce. Maç bittikten sonra odasında volta atar veya belki sokaklarda yürürken, soğuk kış havasını içine çekerken, bedeninin soluğu buğudan çiçekler açarken beyninin onun için yaptıklarına duyduğu hayranlıktan mütevazılaştığını hissediyor, tevazu ve hayranlık duyuyor. Teşekkürler beyin, demek istiyor, her neredeyse. Kafasının içinde gizli şeyler olan tuhaf bir küçük oda: Bu öyle etkileyici bir şey ki te-laşlandırıcı olduğu bile söylenebilir. Tabii diğer organlarının da onun bilinçli farkındalığına ihtiyaç duymadan görevlerini yerine getirdiğini, birbirinden farklı, incelikle ayarlanmış ödevlerini sürdürdüğünü de biliyor. Peki beyni farklı kılan nedir? Ivan'ın felsefesi, en azından hayatının önceki dönemlerinde, beynin gerçekten de farklı olduğu, beden yalnızca bir et çuvalından ibaretken beynin canlılık kazandıran bilinç olduğu yönündeydi. Fakat son zamanlarda –beynin tamamen anlayamadığı bir rol üstlendiği uzun ve zorlu satranç maçlarının ardından– şehirde yaptığı yürüyüşler sırasında belki de beyinle bedenin nihayetinde bir olduğu, birlikte tek bir varlık oluşturdıkları geldi aklına. Yalnızca beyni değil, bedeni de içini tevazuyla doldurmalıydı; o da hayatın yaşam dayanağı olan karmaşık ve güzel bir sistemdi. Örneğin Margaret'la birlikteyken jestlerini, dokunuşlarını kendiliğinden yönlendiren zekâ ona birazdan atı tuzağa düşürecek hamleyi öneren zekâ değil miydi? Aynısı, kendisi, kendi zekâsı, bireyliği. Bunun için şefkatli, yaralayıcı bir minnettarlık duyuyor, basitçe bu bedende, bu zihinde var olduğu için, kendisi olduğu için, bilinçli zihninin asla açıktan bileme-

yeceği paha biçilmez kaynaklar yönünden zengin bu kişi olduğu için kendini kutsanmış hissediyor.

Geçen ay kira vakti geldiğinde yüz euro'su eksikti ama ödemeyi bir hafta sonra yapmasına izin verdiler, Ivan da gelecekte kirayı zamanında ödeyeceğine söz verdi. Şimdi iş bulma, işi zamanında teslim etme konusunda gayretli, faturaları hemen kesiyor, ödemeyi alana dek saldırganca değil fakat kararlılıkla durumu takip ediyor. Bu kadar iyi satranç oynaması ve her hafta sonunu baştan sona Margaret'la geçirmesi finansal istikrarını bozmadı, aksine onu gelir elde etme konusunda daha önce hiç hissetmediği biçimde teşvik etti. Ömrü boyunca ilk kez kirayı ödemek, otobüs bileti almak ve karnını doyurmak için tamı tamına ne kadar paraya ihtiyacı olduğunu son euro'ya kadar hesapladı ve mümkün olan en düşük çalışma saatleri içinde bu parayı kazanmaya kararlı. Çalışma saatlerini toplayıp işe fazladan zaman harcamamak bir tür oyuna dönüştü çünkü zamanı çok kıymetli artık. Veri toplamakla veya R arayüzüyle Excel sayfası arasında dolaşmakla geçirdiği fazladan her saat, hatta her dakika satranç oynayarak, teori okuyarak ya da yatağında sırtüstü uzanıp Margaret'ı düşünerek, gerçekten de yalnızca düşünüp hatırlayarak değerlendirebileceği kıymetli anlar demek. Akşamları arkadaşlarıyla görüşüyor, Colm'un dairesinde veya Emma'nın evinde takılıyorlar, masa oyunları veya FIFA oynayıp gelecek ay şehirde düzenlenecek turnuvadan söz ediyorlar; Ivan'ın bahardan beri katılacağı ilk resmî satranç yarışması olacak bu. Sonunda ikinci Uluslararası Usta normunu alma fırsatına kavuşacak ve böylece unvanı alabilmek için ihtiyaç duyduğu üç norma bir adım daha yaklaşmış olacak fakat diğer yandan aynı zamanda başarısız olma, derecelendirme puanı kaybetme, hedefinden biraz daha geri kalma, hatta hedefinin ulaşılmaz ölçüde uzak olduğunu,

belki de amacına ulaşamayacağını fark etme fırsatı da olacak. O durumda, büyükusta olmak için sıralamada öne geçmeye çabalamak yerine pek çok umut vaat eden adayın yaptığı gibi yirmilerin başında satranç dünyasından tamamen vazgeçer, üzücü ve küçük FIDE Ustası unvanı da onurdan çok utanç vesilesi olur. Fakat öyle olmayacak, diye düşünüyor, son zamanlardaki gibi oynamaya devam ederse tabii. Hem öyle olsa bile; varsın olsun. Hayat iyi satranç oynamaktan daha fazlası. Tamam, iyi satranç da hâlâ hayatın bir parçası, hatta çok büyük, çok yoğun, tatmin edici ve zihninde evirip çevirmesi çok hoş bir parçası da olabiliyor: Fakat hayat yine de pek çok şey içeriyor. Hayatın kendisi, diye düşünüyor Ivan, hayatın her ânı yapılan her satranç maçı kadar kıymetli ve güzel olabilir, tabii nasıl yaşayacağınızı bilerseniz.

Havada asılı aynı cansız yağmur örtüsü altında annesinin erkek arkadaşının evinin ön kapısına ulaşan Ivan zili çalıp bekliyor. Az sonra ayak sesleri duyuyor, derken üvey kardeşi Darren kapıyı açıyor. Ivan onu başıyla selamlıyor.

Selam dostum, diyor Darren. İçeri gel.

Koridora giren Ivan, Darren'ın kapıyı arkalarından kapamasını bekliyor. İçeriden her zamanki temizlik malzemelerinin ve oda spreyinin tanıdık sentetik kokusu yayılıyor. Ivan'dan üç buçuk yaş büyük Darren'ın üstünde göğsüne işlenmiş marka logosuyla polo yakalı bir tişört var, ayaklarına da parmak arası lastik terlikler geçirmiş nendense. Ivan ayakkabılarını paspasa silerken kapıyı arkalarından kapatan Darren ekliyor: Annen markete kadar gitti. Birazdan döner ama. Sende her şey yolunda mı?

Ivan içinde bu soruyu cevaplamak için güçlü bir isteksizlik duyuyor, birden sessizliğine aşırı bağlı hissediyor. Yine de kendini zorlayarak cevap veriyor: Evet. Bu sözcüğü, bu iki heceyi telaffuz eder etmez evin içinde

bir yerden patırtılar, tırnakla kazıma sesleri geliyor, aynı zamanda tiz bir inleme sesi de yükseliyor. Nerede o? diyor Ivan.

Ah, ufaklık mı? diyor Darren. Arkada.

Sese doğru yürüyerek koridordan mutfağa doğru ilerleyen Ivan, Nerede? diye soruyor.

Orada, çamaşır odasında, diyor Darren.

Mutfağı aşan Ivan iç taraftaki bir kapıyı açınca köpek ânında kuyruğunu sallayarak dışarı fırlıyor, gövdesinin arka kısmı çılgınca sallanıyor. Alexei üç kez Ivan'ın ayaklarının çevresinde dönüyor, zıplıyor, koşturuyor, arada ince başını kaldırıp Ivan'ın elini yalıyor. Hatta yavru bir köpek gibi iyice eğilip heyecanla uzun uzun uluyor ve kuyruğunu aralıksız sallamaya devam ediyor. Seramik zemine çömelen Ivan onu kucaklıyor, avuçlarını köpeğin kısa, ipek gibi tüylerinde dolaştırıyor. Yüzünü Alexei'nin ensesine gömüp nefes alıyor, burnuna önce tatlımsı deterjan kokusu geliyor ama sonra, onun altında köpeğinin bir tür siyah toprak ya da beden terini andıran kokusu beliriyor ve pek çok insanın muhtemelen tiksineceği bu koku o anda Ivan'ın içini bunaltıcı ölçüde güçlü, acı verici bir sevgiyle ve aynı zamanda korkunç bir suçlulukla dolduruyor. Neşeyle kuyruk sallayan Alexei kuru ağzı ve kupkuru burnuyla soluk soluğa Ivan'ın boynunu ve kulağını yalıyor. Ivan yeniden ayağa kalkınca köpek başını kaldırıp ona bakıyor, dili ağzından sarkıyor. Çamaşır odasının kapısı hâlâ açık; Ivan'ın az önce Alexei'nin kürkünden aldığı güçlü deterjan kokusu içine çamaşır ve kurutma makinesi yerleştirilmiş küçücük odadan mutfağa yayılıyor. Ivan köpeğin yün yatağının çamaşır makinesinin yanında yerde durduğunu görebiliyor, metal mama ve su kabı da yerde boş duruyor.

Darren mutfağın kapısından, Eh, seni gördüğüne sevindiği kesin, diyor.

Evet, diyor Ivan. Ne zamandır orada?

Nerede?

Ivan dönüp Darren'a bakıyor. Çamaşır odasında, diyor.

Darren düşünür gibi kaşlarını çatarak cevap veriyor: Bilemiyorum. Sabah ofisteydim, öğleden beri evden çalışıyorum.

Küçük odaya giren Ivan kaplardan birini yerden alıyor, o sırada köpek burnuyla ellerini dürtüp onu yalıyor. Darren'ın aile evinde yaşadığını ve çalıştığı kurumsal hukuk firmasından müthiş bir maaş alırken insan uygarlığına hiçbir katkıda bulunmadığını, insanlığa gerçekten hiçbir fayda sağlamadığını biliyor Ivan. "Evden çalışıyorum," dedi zaten az önce. Nasıl "çalışmak" bu? Parmak arası lastik terlikleriyle hiçbir işe yaramadan öylece dikilmek çalışmak mı oluyor? Ona bunun için para mı veriyorlar? Bunca para ekonomide amaçsızca oraya buraya savrulurken Darren gibi insanların banka hesabını doldurup taşıyorsa neden Ivan da öylece dikilmek için maaş alamıyor? Elinde çanakla mutfağa dönerken, Su kabı boşalmış, diyor.

Ah, diyor Darren. Hepsini içmiş demek ki.

Evyenin başına giden Ivan çanağa su dolduruyor. Ayaklarının dibinden ayrılmayan Alexei ritmik hareketlerle iki yana gidip gelen kuyruğuyla mutfak dolaplarından birinin kapağını dövüyor. Ivan soğuk su doldurduğu çanağı yere bırakınca köpek hemen gürültülü şapırtılar çıkararak su içmeye koyuluyor. Su içme sesi sessizlikte abartılı denecek kadar yüksek, sanki bir şaka. Köpeğin gürültülü yudumlarının hızlı enerjisiyle seramiklere su damlacıkları saçılıyor. Ivan öylece duruyor, güya evden çalışan Darren öylece duruyor ve köpek çanaktan su içmeyi sürdürüyor. Susamış bu oğlan, diyor Darren. Ivan karşılık vermiyor. Boşalan kabı musluktan yeniden dol-

duruyor, birkaç yudum daha alan köpek Ivan'a dönüp artık soğuk ve ıslak burnunu avucuna gömüyor.

Hayat nasıl gidiyor? diyor Darren. Satranç ne âlemde?

Ivan yeniden, öncekinden de şiddetli bir cevap vermeme arzusu duyuyor, dudaklarının kenetlendiğini hissediyor, dili damağına yapışıyor, bu soruya ya da Darren'in sorabileceği herhangi bir soruya cevap vermek, Darren'in başlatabileceği hiçbir etkileşime tepki göstermek istemiyor. Zaten Darren satranç hakkında hiçbir şey bilmiyor. Ivan çocukken bir süre bu evde satranç oynaması yasaktı, sözde "antisosyal" olduğu gerekçesiyle ama aslında Ivan'ın oyundaki becerisi Darren'in, neden dürüst olmasın, özgüvensiz hissetmesine yol açtığından. Hafta sonları üniversiteden eve gelen Peter yanında satranç seti getirdiğini mutlaka ilan eder ve Ivan'la oynamak isterdi, çünkü herkesin Ivan'a zorbalık edebileceğini ama kimse-nin onu sindirmeye kalkışmayı bile denemeyeceğini biliyordu ve böylece satranç oynanmasına izin verilirdi. Çok iyi maçlar yaptıklarından da değil çünkü Peter asla alıştırtma yapmazdı ama yine de bir jestti işte. Derken, Darren'in düpedüz samimiyetsiz sorusuna karşılık olarak bir şey söylemesine ya da yapmasına gerek kalmadan ön kapının açıldığını duyuyor ve Darren da, Gelen Christine olmalı, diyor.

Ivan'ın annesi market ürünleri doldurduğu plastikten dokunmuş ağır alışveriş çantasıyla mutfağa giriyor. Ivan'ı görünce kaşlarını kaldırıyor, şaşırmış gibi komik bir yüz ifadesi takınıp sepeti kaldırıyor, tezgâhın üstüne koyuyor. Hayırsız oğlum, diyor. Gel bana bakayım. Ivan'a yaklaşır anne şefkatiyle kollarını ona doluyor, ağır parfüm ve pudra kokuyor. Sonra geri çekilip Ivan'ı kollarından yakalıyor ve yüz hatlarını iyice incelemek ister gibi önünde tutuyor. O telleri yakında çıkaracaksın, diyor.

Evet, diyor Ivan. Gelecek ay.

Kendini tanıyamayacaksın. Öyle yakışıklı olacaksın ki. Duraksayan Ivan, Hımm, diyor. Sonra devam ediyor: Neyse, onu boş ver şimdi. Köpek için geldim buraya.

Bunun üzerine annesi onu bırakıp ellerini havaya kaldırıyor. Evet, ben de seni gördüğüme sevindim canım, diyor. Sana ulaşmaya çalışıp durdum, biliyorsun.

Ivan onun alışveriş çantasının başına dönüp içindekileri boşaltmaya başlamasını seyrediyor. Köpeklere içmeleri için taze su verilmesi gerek, diyor.

Pardon? Taze su verildi ona.

Ben geldiğimde kabı boştu. Gerçekten susamıştı. Darren gördü.

İkisi de dönüp ona bakınca Darren abartılı bir tavırla omuz silkerek, Bakın, köpeklerden hiç anlamam, diyor.

Beş saniye önce ağzına kadar dolu çanaktaki tüm suyu içtiğini gördün, diyor Ivan. Kendin de söyledin, bu oğlan susamış gibi bir şey dedin.

Bilemiyorum, kusura bakma, diyor Darren. Köpek benim değil.

Gerçekten de değil, diyor Christine. Benim de değil. Akşam yemeğine kalıyor musun?

Hayır, diyor Ivan.

Christine alışveriş çantasını boşaltmaya devam ediyor. Peki o halde, diyor. Sen bilirsin. Ivan memnuniyetsiz bir sessizlik içinde dikilerek seyrediyor. Annesi krem rengi yün ceketini giymiş, tavan ışıklarının altında solgun saçları parlak ve sanki biraz katı görünümlü. Dış görünüşe büyük önem atfeden biri olmuştur her zaman. Örneğin cenazede Ivan'a açıktan öyle "çirkin" bir takımını nereden bulduğunu sordu. Sorusu Ivan'ın canını sıktı mı peki? Aslında evet, başkalarının dış görünüşüyle ilgili fikirlerine biraz da bilinçli bir gururla genelde aldırmamasına rağmen canını sıktı. Ivan annesinin ya da genel olarak dünyanın giyim konusundaki seçimlerini onaylama-

sına ihtiyaç duyan biri değil, özellikle yeni giysi almayı ekolojik nedenlerle on dokuz yaşında bıraktığı ve ondan beri iç çamaşırı hariç tüm giyeceklerini ikinci el giysi satan dükkânlardan aldığı düşünülünce. Yine de, annesinin yorumu cenaze ortamında kötü hissettirmişti, belki de giydiği takım öyle çirkindi ki umduğu gibi insanların dikkatini sessizce geri püskürtmek yerine üstüne çekiyordu; ya da belki o kadar kötü görünmekle cenaze törenini ya da babasının anısını tiye almış oluyordu. Annesi tam aksine uyumlu giysiler giyen ve her zaman ağır parfümler kullanan göz alıcı biridir. Parfüm konusundaki duyusal çağrışım Ivan'ın zihninde o kadar güçlü ki bir eczanenin veya alışveriş merkezinin parfüm reyonuna yaklaşınca bile annesi bir yerlerde gizlenmiş de aniden üstüne atlayıp onu alışveriş yaparken yakalayacakmış gibi huzursuzluk duyar.

Noel konusunda sana mesaj atmıştım, diyor annesi. Karşılık vermedin.

Ivan evyenin başında oyalanarak annesinin yaptığı alışverişi yerleştirmesini seyrediyor. Evet doğru, diyor. Plan nedir, İskoçya'ya mı gidiyorsunuz?

Başını kaldırıp ona bakan annesi, İstersen sen de gelebilirsin, diyor. Ya da ben kalabilirim.

Ivan omuz silkiyor. Başparmak tırnağını ağzına götürüyor ama tırnaklarını kemirirken görülmemek için yeniden indiriyor. Şöyle bir düşününce Noel'de Frank'in kız kardeşinin İskoçya'daki evine gideceğini pek sanmıyor çünkü havayoluyla seyahat etmiyor ve Frank'i de, Frank'in çocuklarını da sevmiyor, gerçi kız kardeşi Pauline aslında iyi biri. Noel'i birlikte geçirsinler diye annesinden İskoçya'ya gitmek yerine evde kalmasını isteyeceğini de hiç sanmıyor: Onun yapacağı türde bir şey değil. Bu durumda Peter'in nerelerde olduğu sorusu dikkat çekecek ölçüde ön plana çıkıyor fakat malum nedenlerden

dolayı Ivan konuyu kendisi açmayacak. Biraz düşünüyüm, diyor.

Emriniz olur, diye karşılık veriyor annesi. Abinin planları nedir bilmiyorum ama senin için bir şeyi değiştirmiyor sanırım.

Bir an duraksayan Ivan sağduyulu bir tavırla, Yok, değiştirmiyor, diyor.

Yeniden bozduğunuz düşünülünce, diye ekliyor annesi.

Ivan'ın midesi altüst oluyor. Hem üşüyor hem yanıyor: Peter ona anlattı. Annesi zaten her şeyi biliyor, bunların hepsi bir oyun, baştan sona, köpeği hakkındaki mesaj da öyle çünkü annesi zaten biliyor ve Ivan şimdi burada tuzağa düştü, gerçek anlamıyla onun mutfağına hapşoldu, annesi kapıyla arasında dikiliyor. İfadesiz bir sesle sonuyor: Peter mı söyledi?

Nedenini açıklamaya lütfetmedi tabii, diye karşılık veriyor annesi. Anlat bakalım, bu kez ne yaptı?

Konuşurken kaldırsın diye Darren'a bir kutu yumurta uzatıyor, Ivan istemsizce mutfak seramiklerine doğru iç geçiriyor. Bir şey yapmadı, diyor.

Havanda su dövüyorum, diyor Christine. Hanginiz daha kötü bilmiyorum.

Alışverişini yerleştirmeyi bitirince plastik çantayı duvardaki bir çengele asıyor. Sonunda paşparmağını kemirmeye başlayan Ivan az önce nedensiz yere paniğe kapıldığını görebiliyor çünkü tüm kusurlarına rağmen abisi ispiyoncu değil. Ivan gibi Christine'e karşı tetikte olmasa da Peter gerçekte ondan hoşlanmıyor, geçmişte de evlatlara özgü antipatinin ve üstünden hiç eksik olmayan zapt edilemez münakaşacılığın birleşimiyle sık sık Ivan'ın tarafını tuttu. Hatta, diye düşünüyor Ivan, bir şekilde Margaret'ı öğrenen önce annesi olsaydı ve neticesinde öngörülebileceği üzere Ivan'ın hayatını cehenneme çevirmeye

çalışsaydı öyle bir senaryoda Ivan'ın yanında yer alması en olası kişi kuşkusuz bizzat Peter olurdu. Kişisel özgürlükleri ve Katoliklik sonrası dönemde falan zorluklarla kazanılmış cinsel özgürlükleri ileri sürerek Ivan'ı savunurdu. Evet, diye düşünüyor Ivan, abisinin hayatındaki sayılı kalıcı ilkelerden biri karşısına çıkan her anlaşmazlığa inanılmaz bir partizanlıkla dahil olmak ve sonra da ölçüsüz sözel becerisinin yayılım ateşiyle çekişmeyi kazanmaktı: Korkunç bir kişilik özelliği idi, aslında psikolojik bozukluk bile sayılabilirdi. Fakat Peter'in ilkelerinden birinin de ispiyonculuk yapmamak olduğunu teslim etmesi gerekiyordu. Başparmağını ağzından çeken Ivan beklenmedik bir duyusal girdinin hafif şokuyla köpeğinin ıslak burnunun eline temas ettiğini hissediyor. Karşılığında biraz eğilip avucuyla hayvanın yumuşak, ipeksi başını okşarken aklına yeniden boş su kabı, deterjan kokusu, krem rengi ceket, lastik parmak arası terlikler geliyor, ailesinin yeniden sergilediği özensizliği düşünüyor ve düşüncelere daldığı şu anda, ailesi kendilerini çıkarlarının peşinde koşmaya tamamen kaptırmış, onlardan daha savunmasız olanların duygularıyla ihtiyaçlarını zerre önemsemeyen gerçek narsisistler gibi görünüyor.

Köpek bütün gün o odada kapalı mı kalıyor? diye soruyor Ivan.

Yine mi bu konu, diyor Christine. Memnun değilsen neden onu da yanında götürmüyorsun?

Ivan başını eğiyor, uysalca ayaklarının dibinde oturan, mutlak güven ve sevgi dolu derin ve siyah gözlerini yukarı çevirip ona diken Alexei'ye bakıyor. O anda, köpeğinin gözlerinin içine bakarken içinde bir duyumun arılığını hissediyor; güçlü, saf ve berrak bir duygu bu. Bu dünyada merhamet ve iyilik var, diye düşünüyor. Margaret'ı, onunla baş başa olmayı, alçak sesle, Seni seviyorum, deyişini düşünüyor. O anlarda duyumsadığı yüksel-

tici his, yerden yükselmiş gibi hissetmesini sağlayan şey şu anda, hatırlarken bile saflığı ve parlaklığıyla hâlâ içinde capcanlı. Margaret'ın ona karşı sevecenliğini ve şefkati düşünüyor: Yalnız ona değil, genel olarak insanlara karşı öyle. Çalıştığı yerdeki çok sevdiği insanlar, arkadaşı Anna, Anna'nın kocası ve bebeği, e-postayla haberleştiği üniversite arkadaşları, ilgisinin ve özeninin dışarı doğru büyüyen, genişleyen çemberi onu düş kırıklığına uğratan ve canını yakan insanları bile kapsıyor; annesi gibi, eski kocası gibi. Başkalarına karşı sevgi dolu ve özenli tavrı. Ivan kendi ailesinden şikâyet ettiğinde Margaret'ın onun tarafında olduğunu açıkça belli ederken Christine ve Peter gibi karakterlere bile belli ölçüde anlayış gösterebilmesi, nihayetinde onlar da yalnızca insan, kusurları var, tamam ama dümdüz kötü değiller. Evet, dünyada iyiliğe ve nezakete yer var, diye düşünüyor: İnsanın hayattaki ödevi de başkalarına iyilik yapmak; zayıflıklarından yakınmak değil. Eğilerek Alexei'nin gövdesini kollarının arasına alıyor, onu eskiden yavruyken kucakladığı gibi kucaklıyor, doğrulduğu zaman Alexei kulağını ve çenesini yalamaya başlıyor. Peki, diyor Ivan. Onu alıyorum. Eşyasını bir torbaya koyabilir misin rica etsem?

Christine ile Darren birlikte Ivan'a bakıyorlar. Nereye gideceksin peki? diyor annesi. Kaldığın dairede evcil hayvanlara izin verilmiyor sanıyordum.

Bir yolunu bulurum, diyor Ivan. Benim köpeğim o. Yeterince baktınız ona.

Kaşlarını çatan annesi şimdi neredeyse kaygıyla cevap veriyor: Kucakta taşınmak için fazla büyük, gülünç görünüyorsunuz. Neden akşam yemeğine kalmıyorsun? Frank seni arabayla şehre bırakabilir.

Aslında mantıklı bir öneri ve Ivan köpeğini şehre arabasız nasıl götürebileceğinden tam anlamıyla emin değil fakat o anda içindeki duyguyu, mantıklı öğütleri

dinlemek yerine onu en sonunda kararlı eyleme geçmeye yönlendiren ve içinde ışık gibi yayılan o güçlü saflık hissini korumanın daha önemli olduğunu düşünüyor. Hayır, teşekkürler, diyor. Eşyasını toplarsanız gidelim biz. Teşekkürler.

Sonunda Christian ile Darren sessizce Ivan'ın delinin biri olduğunu doğrulamak ister gibi bakışıyorlar, dahası Ivan'ın karşısında öylece bakıştıklarını fark etmeyecek kadar aptal olduğunu sanıyorlar. Fakat böyle önemsiz bir ayrıntının şu anki ruh haliyle onu rencide edemeyeceğini, incitemeyeceğini düşünüyor Ivan; hatta hiçbir önemi yok. Peki, diyor Christine. Madem öyle istiyorsun. Eşyalarını getiririz.

Birlikte Darren ile Christine'in teçhizatını toplamasını beklerken köpek ince başını huzurla Ivan'ın omzuna yaslıyor: mama ve su kapları, kırmızı kayışı, uzayabilir mavi kayışı, kaka torbaları, yün yatağı, ıslak mama paketleri ve benzer şeyler toplanıyor. Sonra Ivan kırmızı kayışı köpeğin tasmaına takıyor, torbayı da omzuna atıp, Harika. Teşekkürler, diyor. Christine akşam yemeği davetini tekrarlayınca Ivan onu kibarca reddediyor. Elinde kayışla kapıdan çıkarken Alexei uysalca yanında yürüyor, Ivan dostane bir ses tonuyla, Görüşürüz, diyor. Christine ön kapıyı kapatır kapatmaz içeriden sesi geliyor; tiz ve bıkkın ses tonuyla Darren'a Ivan'dan yakınıyor kuşkusuz: Neden olmasın, diye düşünüyor Ivan. Birbirlerine, önünde kocaman oymalı taşıyla sitedeki evlerine, sentetik kokularına, cilalı mermerden tezgâhlarına sahipler ve Ivan onlara mutlulukla huzur diliyor. Tamam, onu sinir bozucu tuhaf bir insan olarak görüyorlar, durumunu açıklayacak nörolojik veya bilişsel bir tanıya ihtiyaç duyulduğuna fakat nedense bunun sırasının hâlâ gelmediğine inanıyorlar. Ama Ivan kendini onların gördüğü gibi görmek zorunda değil. Aksine, kendisinde yan-

lış bir şeyler olmadığını bildiğinden, artık annesine ve üvey ailesine kin duymasına gerek yök. Hatta aslında normal olanın kendisi, tuhaf ve sinir bozucu olanın da onlar olabileceğinden kuşkulanmaya bile başladı: Tuhaf biçimde suçluluk duymasına yol açan bu düşünce yerine onlara huzur ve mutluluk dilemeye dönmeyi tercih eder.

Siteden çıkıp yanında köpekle yürüyor, ana sokaklara geçip tren istasyonuna doğru ilerliyorlar, Alexei yüzünde mutluluk dolu bir gülümsemeyi andıran bir ifadeyle arada bir başını kaldırıp ona bakıyor. Kaldırımın kenarında duran Ivan cebinden telefonunu çıkarıp arama motoruna: banliyö treninde köpek, dublin, yazıyor. Bir bilgi kutucuğu beliriyor, evcil hayvanların kontrollü bir şekilde banliyö trenlerine alındığını bildiriyor. Tamam, diye mırıldanıyor Ivan, yüksek sesle. Sonra başını eğip mutlulukla soluyarak ona bakan Alexei'ye, Uslu durman gerekiyor, tamam mı? diyor. İstasyon yolunda geçtikleri alışveriş caddesinde insanların Alexei'ye baktığını fark ediyor Ivan, örneğin çocuklar köpeği işaret edip gülümsüyor. İlginin tadını çıkaran Alexei patilerini zarifçe kaldırıyor, gururla yürüyor, hatta sokak boyunca ilerlerken başını havalı bir açıyla yukarıda tutuyor. Bordo eşofmanlı genç bir kadın yanından geçerken Alexei'ye bakıp yüksek sesle, Aman Tanrım, köpeğin ne güzel, diyor. Alexei gördüğu ilgiye karşılık vermek için tasma kayışını gererek kadına ulaşmaya çalışıyor, bir yabancıнын okşamalarına ve ilgisine besbelli hevesle yaklaşıyor ve mahcup gülümseyen Ivan, Öyledir, teşekkürler diyor. Neredeyse bir yıldır ilk defa köpeğini kalabalık şehir ortamında dolaştıran Ivan, Alexei'nin insanların önünde ne kadar utanç verici küçük bir şovmen olduğunu ancak şimdi anımsıyor. Kayış eline sararak kısaltıyor, sonunda köpeği istasyona yönlendirip platform bariyerlerinin arasından geçirmeyi başarıyor. Göstergedeki sefer saati-

ne göre trenin gelmesine yedi dakika var. Planın sıradaki aşamasını tasarlama zamanı, diye düşünüyor.

Gerçekte, evdeki kararlı tavrına rağmen Ivan'ın sıradaki adımlar konusunda hiçbir fikri yok. Sessiz ve uslu olursa, Alexei'nin kısa süre apartman dairesinde kalmasına muhtemelen izin verilir ama varlığı teknik olarak kira kontratını ihlal anlamına gelir ve Ivan ev arkadaşları arasında anlaşmazlığa neden olmak istemiyor, ilişkileri ona göre zaten sorunlu. Peki ama, diye düşünüyor: Apartman dairesinde birkaç gece, sonuçta ev arkadaşları babasıyla ilgili haberleri duyunca ona baş sağlığı dilediler, iki gece için sorun çıkarmazlar büyük olasılıkla. Peki ya sonra? Ivan tek başına tren platformunda bekliyor, köpeği bir sokak lambasının dibine işiyor ve o sırada içindeki duygunun saf ve berrak gücü tükenmiş gibi geliyor, onun yerine daha tanıdık gelen kaygıyla korkunun içini kemirmeye başladığını hissediyor. Belki de bu plan tümüyle mantık dışıydı. Alexei'yi bırakabileceği hiçbir yer yok. Dramatik tavrıyla Christine'in köpeği yeniden eve alma olasılığını tamamen ortadan kaldırmış olabilir, yani Ivan durumu düzeltmeyi başaramadığı gibi her şeyi daha kötü hale getirdi. Birden, tokat gibi bir şokla yarının cuma olduğunu anımsıyor. Hafta sonu Margaret'ı görecekti: O zaman Alexei'yi ne yapacak? Başını eğip yeniden köpeğe bakıyor, içindeki endişeyi salıverme ihtiyacıyla eğilip kullaklarının arasındaki yumuşacık, havlı tüyleri okşuyor. Parmaklıkların arasından yaklaşan trenin ritmik sesi yükseliyor, başını kaldıran Alexei sadık ve adanmış bakışlarını Ivan'ın yüzüne dikiyor. Sorun olmayacak, diye düşünüyor. Margaret anlayacaktır; her şeyi anlar o. Gelen tren akşamüstü saatlerinin griliğini farlarıyla yarararak yaklaşırken Ivan tuhaf bir biçimde Margaret'ın bir şekilde yakınında olduğunu, onu sözcüklere gerek kalmadan anladığını ve sevdiğini hissediyor, her şeyin yolunda olduğunu

anlıyor. Trenin karanlık mekanik gövdesi tıkırdayarak duruyor, kapıları yumuşak bir tıslama eşliğinde açılıyor. Ivan ile köpeği birlikte ışıkları yanan vagona biniyorlar, kapılar yeniden sımsıkı kapanıyor ve tren görevini yapıp onları gidecekleri yöne götürmeye başlıyor.

11

Öğleden sonra dersi var. AB Rekabet Hukuku. İlginç bir soru, evet. Sanırım bu konu daha çok hukuk felsefesinin alanına giriyor. Sonrasında sanat fakültesinin koyu renk halı döşeli koridorları. Sylvia'nın dersi üçte bitiyor. Bir kahve daha alıp aşağıda oyalanabileceğini düşünüyor Peter. Onu görmek bile yeter. O zaman daha iyi hisseder. Ona Christine'i, Ivan'ı, gelen telefonu anlatır, içinde biriken kötü hisleri onun sohbetinin tanıdık tınısında dağıtır. Sade, şekersiz, meydan boyunca volta atarken yeniden e-postalarına bakıyor, kahveyi yudumluyor, fazla sıcak. Tek başparmağıyla yazıyor: Bunun için teşekkürler. Evet, doğru. Üç on kala diğer kapılar açılmaya başlıyor, öğrenciler sırayla çıkıyor, montlarının fermuarını çekiyor, esniyor, aralarında sohbet ediyorlar. Sohbetin gürültülü, ayırtılamaz uğultusu. Diğer amfiler içlerini boşaltırken, sıra sıra yüzleri dışarı gönderirken Sylvia'yı görmek için dışarıda bekliyor. Dersliğinin kapısı hâlâ kapalı. Tam saati geliyor. Sonra bir-iki dakika daha geçiyor. Elinde soğumaya başlayan kahvesiyle düğmeye basıp içeri giriyor. Salon boş ve sessiz. Dizi dizi katlanan sıraların üstüne atılmış birkaç kalem, buruşturulmuş kâğıt parçaları. Açık verilmiş mikrofonuyla boş kürsü. Dışarı çıkıp kapıyı arkasından sallanarak kapanmaya bırakıyor. Saati mi yanlış anladı. O

zaman ofisine uğrar. Tuhaf, diye düşünüyor o endişeli hisle. Meydanı yeniden aşıyor, boş bardağı çöpe bırakıyor, merdivenlerden çıkıyor. Sağa dönüp karanlık koridordan geçerek kapısına ulaşıyor: PROFESÖR SYLVIA LARKIN. Kahverengi ahşap oymalı isim levhasının güven veren kendine özgülüğü, bir yatak odasının kapısını gözetleyen Henry James'i gösteren Max Beerbohm karikatürü. Kapıyı tıklatıyor ama karşılık alamıyor. Henry gibi kulağını kapıya yaslıyor ama bir şey duyamıyor. Başını sallıyor, kapıyı yeniden, daha kuvvetli tıklatıyor. İçine korku doluyor, bir sorun olmalı. Koridordan bir kadın ona doğru yürüyor, Peter dönüyor, kadının yüzünün tanıdık geldiğini fark eder gibi olunca, Sylvia buralarda mı? diye soruyor. Sylvia'nın iş arkadaşlarından biri olan kadın tek eliyle öğle yemeğini taşıırken ötekiyle ofisinin kapısını açıyor. Üzgünüm, yok, diyor. Bugün hasta, evdeymiş. Peter başını sallıyor, başını salladığını hissediyor, bu küçük jesti üretmek için ihtiyaç duyulan farklı kasların gerektiği üzere kasılıp esneyişini hissediyor. Ah, peki o zaman, diyor. Teşekkürler. O sırada ofisine giren kadın, Peter'in görüş alanından çıkarken yüksek sesle, Sorun değil, diye karşılık veriyor. Kapı kapanıyor. Halı döşeli loş koridorda yine yalnız. Hastaymış ve evdeymiş, ah, tamam o zaman. Sessizce tek başına penceresiz merdivenlerden aşağı iniyor.

Dışarı çıkınca telefonunu cebinden alıp ekranı aydınlatıyor. Ekranı dokunuyor, yeniden dokunuyor. Yazmaya başlıyor.

Peter: Hey, hasta olup işten izin aldığını öğrendim. İyi misin?

Peter: Yardımcı olabileceğim herhangi bir şey varsa haber ver

Dawson Caddesi'nin üstündeki umulmadık mavilikteki gökyüzünde tek başına küçük ve beyaz bir bulut var. Hava soğuk ve güneşli. Merak etme, önemli bir şey değildi. Yalnızca annemden, kardeşimden, işimden, kişisel hayatımdan yakınmak istemiştim. Senin sık sık ve muhtemelen tam şu anda dayanılmaz acılar çektiğin yönündeki bilgiyi yine unutmuşum ya da özenle bastırılmışım. Üzerinde uzun uzun düşünmemeyi tercih ettiğim bir konu. Hayır, aslında işe gitmediğini bana haber vermemen yüzünden biraz ihmal edilmiş hissediyorum. Ofisteki sıradan bir iş arkadaşın bile hasta olduğunu biliyor ama benim haberim yok. Boş ver, konu o değil. Evet, seni arıyordum ama yalnızca görmek ve yakınında olmak istemiştim ve aslında fiziksel olarak birbirimize yakın olduğumuz, göz teması kurduğumuz, bir süre için birbirimizin soluklarını içimize çektiğimiz sürece ikimizin de ne söylediğinin önemi olmayacaktı, buna ne dersin bakalım.

Sylvia: Çok naziksin teşekkürler

Küçük, beyaz yuvarlak bulut yavaşça, sessizce güneşin önünden geçiyor. Sokaktaki ışık değişiyor, loşlaşıyor, grileşiyor, binaların hatları şimdi daha az belirgin, kontrast kayboluyor.

Sylvia: Aslında sorun olmayacaksa ilaçlarımı alıp kapının önüne bırakabilsen çok yardımcı olurdu

Sylvia: Şehre zaten döndüysen ama dönmediysen sorun değil

Yine korku, bu sefer mide boşluğunun daha da derinlerinde. Noktalama işaretli mesajlar. Neden kapıya, neden kapının önüne bırakacak. Belki de yatakta dinle-

niyor ve Peter'in anahtarı olduğunu unuttu: Ama nasıl unutulabilir ki. Daha birkaç hafta önceydi. Her gece onunla. O zaman belki de bulaşıcı bir şeydir, ona geçsin istemiyordur. Uzun adımlarla tramvay raylarının üstünden eczaneye doğru yürümeye başlıyor, yürürken bir yandan yazıyor.

Peter: Hiç sorun değil. 15 dakikaya sende olurum

Peter: Covid belirtileri mi var? Öyleyse test de alabilirim

Sylvia: Hayır öyle bir şey değil

Sylvia: Yalnızca ağrı var

Sylvia: Endişelenecek bir şey yok

Geçen tramvayın yapay zili. Midesi bulanıyor, yansıması yanından geçen vagonun kararan camlarında hızla belirip kayboluyor, bir eli cebinde, titreşirse hissedebilmek için telefonunu tutuyor. Kalbi küt küt atıyor. Eczane-nin içi parlak ve hoş kokulu, bir migren gibi, plastik paketlerle dolu raflar, kozmetikler, saç ürünleri. Eczanedekiler onu tanıyor, daha önce Sylvia'nın reçetelerini almaya geldi. Elleri nemli, karıncalanıyor. Ödemeyi yapıp hızlı adımlarla kaldırıma çıkıyor, kâğıt torba cebinde hışırdıyor. Telefonu titreşince ekranı açıp bakıyor, yeni mesaj.

Sylvia: Geçerken ilacı kapımın önüne bırakabilirsin teşekkürler

Okurken kimseye çarpmamak için önüne şöyle bir göz atıp bakışlarını yeniden ekrana çeviriyor. Neden kapının önüne. Çünkü yaklaşmasını istemiyor, diye düşünüyor. Olanlar yüzünden. Yardım edecek başka kimsesi

de yok. Soğuk, kirli şehir havasını sanki içine çekmiyor da yutuyor gibi geliyor. Onun acı çektiğini düşünmek. Peki nedir bu düşünce. Kendi içinde bir dizi tanıdık duyguyu kıskırtmanın yollarından biri. Suçluluk, kendinden nefret, başka bir şey, daha kötü bir şey. Hiçbir şey elde edilmiş, hiç teselli bulunmamış oluyor. Fakat öteki seçeneği düşünmemek, hayal etmemek, hatta bunları denememek. Kendi zihninde bile onu dokunulmamış acısıyla tek başına bırakmak. Çeşitli görevlerini duygusuzca yapmak, ilaçlarını götürmek, alınması gerektiğinde hastaneye uğramak. Onun için hiç fark etmezdi muhtemelen. Düşünülmemek yani, sonuçta Peter'ın düşünceleri hiçbir işe yaramadığından. Neden düşünsün o zaman. Bedenin o bölümünü neden açsın, neden bunca korkuyla başka birinin çektiği acıların dipsiz boşluğuna, asla ölçemeyeceği ya da dokunamayacağı boşluğa baksın. Babasının onkolog randevularına eşlik etmesi gibi. Zekice sorular sormak, doğru ayrıntıları hatırlamak, son kan sayımındaki tam hemoglobinin miktarının 10.6 olduğunu ezberden söylemek. Peki ne içindi bilgelik gösterisi, ayrıntılara onca hâkimiyet. Sonuçta hiçbir fark yaratmadı. Gelecekteki utanca karşı sigorta. Oradaydım, gerektiği üzere saatlerimi harcadım, mesai kartımı okuttum, unutmayın. Yapılabilecek her şeyi yaptım. Beni suçlamayın. Oradaydım. Babası uysalca yanında oturur, Peter'ın amirane tavrından muhtemelen utanırken. Doktorlarla soğukluk yaşamaktan çekinerek. Şimdi bunu düşünmesi neden peki. Başka birinin acısını. Durdurmayı başaramadığı. Sadece faydasız olduğu gerçeğini, bir şeyler becermekteki, bir durumu iyileştirmekteki, herhangi bir fark yaratmaktaki başarısızlığını gizleyen sahte yetkinlik gösterisi.

Sonunda oturduğu binanın kapısına ulaştınca anahartları bulmaya çalıştıktan sonra tanıdık merdivenleri ikişer ikişer çıkıyor. Bisiklet gidonu izleriyle dolu bada-

nalı duvarlar. Kapısını tıkladıyor, yutkunuyor ve yüksek sesle, Benim, diyor. İçeriden ses gelmiyor. Anahtarım yanımda, diye ekliyor. Kendim içeri girebilirim. Yüzünün yanını kapıya neredeyse yapışacak kadar yaklaştırdıktan sonra içeriden gelen hafif ve boğuk sesi duyuyor. Arkasından onun sesi, zorlanarak sesleniyor: Hayır, gerek yok. Durduğun yere bırakman yeterli, teşekkürler. Kâğıt torba elinde, buruşmuş, nemli. İçeri bırakmamı istemez misin? diye soruyor. Dışarı çıkmak zorunda kalmazsın böylece. Karşılık gelmiyor. Ses yok, çıt yok. Koridordaki diğer dairenin kapalı, sessiz kapısına bakarken kuru ağzına ekşi bir tat geliyor. Sanırım içeri geleceğim, sakıncası yoksa, diyor. Bekliyor ama itiraz eden olmuyor. Anahtarı kilide sokuyor, yeniden bekliyor ama bir şey duymuyor. Anahtarı yavaşça çevirip içeri giriyor. Dar ve loş koridoru yalnızca oturma odasının aralık kapısından gelen, içeri sızan beyaz gün ışığı aydınlatıyor. Kapıyı arkasından kapatan Peter paltosuyla ayakkabılarını çıkarıyor. Sylvia ince bir sesle diğer odadan sesleniyor: Ben iyiyim, endişelenecek bir şey yok. Paltosunu kancaya asan Peter'in ağzından kendiliğinden: Endişelenmiyorum, sözcüğü çıkıyor.

Odaya girince onun yerde, sehpayla kanepenin arasında yattığını görüyor. Yüzüstü denemez, hafif yana dönük, elini gözlerine siper etmiş, yüz ifadesini ondan gizliyor. Üstünde ter izleriyle kaplı beyaz bir tişört ve gri eşofman altı var, paçalarından biri ayak bileği hizasında ters dönmüş. Yerde, yanında, telefonu ve içine kustuğu plastik leğen duruyor. Peter'in burnuna ve ağzına acı bir koku doluyor. Sylvia ona bakmadan, Yalnızca çok ağrım var, diyor. Şu anda ayağa kalkmaya çalışmak da istemiyorum. Ama bir şeyim yok. Özenle denetlediği ses tonu. Oda Peter'a sıcak geliyor. Sylvia yere düşmüş kalkamıyor. Neden içeri gelmesini istemediğini şimdi anlıyor Peter. Onu böyle görmesin diye. Durup ona bakıyor. Ta-

mam, diyor. Sana bir bardak su getireyim de ilacını almayı dene. Buna ne dersin? Sylvia eli hâlâ yüzünde hafifçe başını sallıyor. Mutfığa giden Peter musluktan soğuk suyu açıyor ve bir bardağa dolduruyor. Karton kutuyu açıp folyoyu bükerek iki tablet çıkarıyor. Oturma odasına dönüp yattığı yere gidiyor, halıya çömeliyor. İşte, diyor. Açılan avuca iki tableti koyup suyu da ona veriyor. Başını beceriksizce kaldıran Sylvia bir kez, iki kez yutkunuyor. Yüzü kızarmış geliyor Peter'a. Suyu ağzının içinde çalkalayarak bardağı boşaltıyor. Doğrulan Peter leğeni yerden alıp banyoya götürüyor. Arkasından çaresizce seslendiğini duyuyor: Hayır Peter, yapma. Öylece bırak lütfen. Leğeni dikkatle klozete döküyor, beyazımsı ince köpük, ve sifonu çekiyor. Akan soğuk suyun sesi ve yeniden dolan rezervuar. Leğeni banyo lavabosunda çalkalıyor, suyu kenarından döküyor, kapıyı aralık bırakarak oturma odasına dönüyor. Leğeni yeniden yere koyarken, Senin için buraya bırakıyorum, diyor. Ağrı yüzünden mi kustun? Sylvia bakışlarını kaçırarak evet diyor. Sesi ağlamaklı. Neden beni aramadın? diye soruyor Peter. Bir an sessiz kalan Sylvia, ona bakmadan konuşuyor: Seni rahatsız etmek istemedim. Peter'ın göğsü sıkışıyor. Öyle deme, diyor. Karşılık gelmiyor. Peter başının, kulaklarının içinde baskı hissediyor, kulakları çınlamaya başlayacak sanki. Ne zamandır burada yatıyorsun? diye soruyor. Sylvia gözlerini ovuşturarak siliyor. İstersen bana kızabilirsin, diyor. Bir şeyi değiştirmeyecek. Peter onu bir süre daha seyrettikten sonra yere çöküyor, sırtını sehpanın bacağına yaslıyor. Sylvia'nın elinin halının kenarını sıkı sıkı yakaladığını görüyor, püskülleri parmaklarının arasında. Parmak eklemlerinin üstünde gerilen derisi şeffaflaşmış. Elini onun elinin üstüne koyunca Sylvia elini çekmiyor: Hiçbir şey söylemeden yatıyor yalnızca. On dakika, yirmi. Arada bir karşısında kör edici bir ışık belir-

miş gibi gözlerini yumuyor, yüzünde ve bedeninde sancılar dolaşüyor, elini acıtacak kadar sıkıyor. Onu seyrederken ne hissediyor Peter: Hiçbir şey. Sıcakladı, terliyor, yerde oturmaktan biraz rahatsız ama ayırt edilebilecek başka bir şey yok. Yalnızca içinde bir yerlerde nabız gibi atan bir his, tarif edilemez belli türde bir baskı. Onu böyle görmek. Yerde, kan ter içinde, hasta, bitkin. Yalnız başına, kimseyi rahatsız etmek istemiyor. Elindeki eli nemli, yoksa Peter'ın eli mi onun elinde. Ayağa kalkmayı deneyebilecek hale gelince bana söyle yeter, diyor. Yatağa geçmene yardım ederim. Tamam mı? Kısaca ve sertçe nefesini veriyor Sylvia. Peter çenesinin titrediğini görüyor. Gözleri de kapalı. Peki, diyor. Deneyebilirim.

Peter ayağa kalkıyor, Sylvia onu ayağa kaldırmasına izin veriyor. Tişört kumaşının altındaki kaburgalarının ince şeritlerini parmaklarıyla hissedebiliyor Peter. Dişlerinin arasından tıslayarak nefes alıyor, yüzünü buruşturuyor ama yüksek sesle, İyiyim ben, iyiyim, diyor. Ayakta dururken birden iki büklüm oluyor, gergin parmaklarıyla Peter'ın kolunu yakalıyor ve banyoya gideceğini söylüyor. Peter onu kapıya kadar götürüyor, arkasından kapamasına izin veriyor. Açılan suyun sesi. Bir-iki dakika sonra Sylvia kapıyı aralıyor, iki büklüm, ağırlığını kapı koluna veriyor. El havlusunu buruşturup lavabonun yanına bırakmış, ıslak diş fırçasını da öyle, sabun kokuyor. Peter onun ağırlığını yeniden koluna yaslıyor. Odasındaki jaluzi indirilmiş, yatağı dağınık, giysileri yere atılmış. Yavaşça, dikkatle uzanıyor, Peter da yatağın kenarına oturuyor. Leğeni getirmemi ister misin? diye soruyor. Sylvia başını sallıyor. Daha iyiyim, diyor. İlaçlar işe yaramaya başladı sanırım. Teşekkür ederim. Peter sessizce sırtını yatak başlığına yaslıyor, bacaklarını uzatıyor. Yatağın ona ait tarafı. Solan gün ışığı jaluziden içeri süzülüyor. Onun bedeninin sıcaklığını yanı başında hissediyor. Nedense onunla birlikte olmayı düşü-

nüyor, eskiyi. Geceleri Peter'ı uyandırdıkları; uyuyamadığı için, konuşmak, yakınmak, sevişmek istediği için. Kollarındaki ağırlığını hatırlıyor. Yarı uyur haliyle geceliğini çıkarmaya çalışması. Başta beceriksizceydi, sonra kolay. Boynuna yaslanan sıcak yüzü. Şimdi pişman yapmadıkları her gece için. Sarhoş ya da yorgunken veya her neyse. Başka pişmanlıkları da var. Asla söylenemeyecek türde şeyler, suçlamayı fazlaca andırıyolar ya da çok acı veriyorlar. Yanında, karanlıkta soluğunun kesildiğini duyuyor. Ağlarken çıkardığı yumuşak, ıslıklı ses ya da ağlamamaya çalışırken. Sanki o da benzer şeyler düşünüyormuş gibi. Buraya gel, diyor Peter. Kolunu ona doluyor, onu kendine doğru çekiyor. Direnmeden başını Peter'ın göğsüne yaslıyor, hemen hiç ses çıkarmadan ağlıyor. Neyin var, ağrı yüzünden mi? diye soruyor Peter. Başını iki yana sallıyor. Cevap verirken sesi kalın: Hayır, sorun kalmadı. Önceki kadar kötü değil şimdi. Peter'ın ensesinde duran eli, saçlarının arasındaki parmakları. Peki ne o zaman? diye soruyor. Sylvia yeniden başını sallıyor, bir şey söylemiyor. Parmaklarının arasında açık renkli ve ince saç telleriyle hissediyor ve hissettiğini anımsıyor. Eliyle başına dokunuşunu. Gece Peter'ı uyandırdığında, istekliken, Peter'ın onu kollarına alışı. Daya iyi hissedirdi o zaman. Uykusuna dönerdi. Özür dilerim, diye mırıldanıyor Sylvia. Biraz bekleyip soruyor Peter: Ne için? Eli onun saçlarında, parmaklarıyla okşuyor. Alçak sesle şöyle diyor: Bilmiyorum. Her şeyi yanlış yapmışım gibi hissediyorum. Her şeyi yanlış yöntemlerle yapmış gibiyim. Göğsüne yaslanan başı uyku gibi ağır. Zıyanı yok, diyor. Ben de öyle hissediyorum, hem de her zaman. Ne dediğinin farkına bile varmadan soruyor: Birlikte olduğumuz zamanları düşünüyor musun hiç? Sylvia yutkunur gibi ıslak bir ses çıkarıyor, başının göğsündeki ağırlığı. Sen düşünüyor musun? diye soruyor. Peter'ın yüzü sıcak, elleri de. Bilmiyorum, diyor.

Zor geliyor. Sylvia parmaklarıyla gözlerini siliyor. Hımm, diyor. Şimdi buradayız diye düşünüyor Peter, ve aynı zamanda on yıl önce başka bir yerde gözleri kapalı haldeler, Sylvia başını göğsüne koymuş uyukluyor. Daha sonra uyanacak ve yeniden isteyecek. Bunun yakınlığı, ince bir peçenin arkasından görünür gibi, içinden bir el bile uzanıp geçebilir, dokunabilir ama olmaz bu. Aynı nehirde iki kere. Peter da aynı adam değil artık. Biliyorsun, çok fazla duygu karışıyor işin içine, diyor. Sana yardımcı olamadığım için kendimi suçlu hissediyorum. Bir yandan da, dürüst olmak gerekirse, muhtemelen içten içe sana kıızıyorum. Beni bıraktığın için. Dürüst olmak gerekirse.

Sylvia alçak sesle cevap veriyor: Ayrılmasaydık zamanla benden nefret edecektin, Peter. Beni terk etseydin de ben senden nefret edecektim.

Bazen benden zaten nefret ediyormuşsun gibi geliyor.

Sylvia'nın sesi kırılğan çıkıyor. Neden? diye soruyor. Sen benden nefret mi ediyorsun?

Hayır, diyor Peter. Seni düş kırıklığına uğratmışım gibi hissediyorum. Bilirsin, seni yüzüstü bırakmışım, sen de benden tiksinişsin gibi. Bazen gerçekten benden nefret ediyorsun gibi geliyor. Evet. Benim iyiliğimi gözetmek için ayrıldığımız düşüncesi. Sanki sana minnettar olmam gerekirmiş gibi. İncitici, çok incitici. Bazen, dürüst olmam gerekirse, beni cezalandırıyormuşsun gibi geliyor.

Hâlâ başını kaldırmadan, eli yüzünde, gözlerinde. Belki de minnettar olman gerekiyordur, diyor. Hayatını yaşadın, yaşamadın mı? Son, kaç yıl, altı veya yedi yıldır hayatını yaşadın. Ben yaşamadım.

Başka kadınlarla görüşmemi kastediyorsun, diyor Peter. Hayatını yaşamak dediğin bu. Mutlu olduğumu düşündüğünü hiç sanmıyorum. Kim bilir kaç kez sana gelip birlikte olalım diye yalvardım. Daha geçen hafta, burada kalırken. Benimle konuşmanı sağlamaya çalıştım.

Ya da sana dokunmaya veya öpmeye, her neyse. Biliyor musun, bence bir yandan gerçekten hoşuna gidiyor kendimi o şekilde küçültmemi seyretmek. Beni yeniden reddetme fırsatı bulmuş oluyorsun. Bence içten içe bundan keyif alan bir yanın var.

Sylvia'nın hızlı hızlı, kesik nefesler aldığını hissedebiliyor, yoksa bunlar kendi nefesleri mi. Tamam, diyor Sylvia. Belki de haklısın. Madem gerçeği bilmek istiyorsun. Belki de keyif alıyorum, evet.

Peter donuyor, kalakalıyor, sessiz. Derken soruyor: Öyle mi?

Eh, gurur okşayıcı elbette, diyor Sylvia. Hem de çok. Ayrıca hayal etmesi ya da düşünmesi de hoş belki. Bana hâlâ öyle baktığını. Taş değilim. Duygularım var. Belki de bana yalvarılmasından haz duyuyorumdur.

Dinlenen sıcak bedeninin ağırlığını, ona yaslanan çıplak kolunun sıcaklığını hissediyor. Onun arzusunu hissetmeye veya düşünmeye çalışırken gözleri yeniden kapanıyor. Sana şimdi yalvarsam? diye soruyor. Geri çekilmeden, hareket etmeden hızla iç geçiriyor Sylvia. Bana yalnızca acıyorsun, diyor. Peter'ın eli saçlarına dokunmak için kımlıdıyor. Seni öpmeme izin verir misin? diye soruyor. Sonunda Sylvia başını kaldırıyor: Neden peki, geri çekilmek için mi yoksa Peter'ın gözlerinin içine bakmak için mi, ya da belki sonunda yumuşayıp ona izin verecek, Peter bilmiyor ve yeniden konuşmaya kalkmadan onu ağızından öpüyor. Sonra onun yavaşça geriye çekilip kıpırtısız kalışını hissediyor. Sylvia şimdi başı yastıkta yan yatıyor, Peter da ona dönüyor. Sylvia'nın dudakları yavaşça aralanıyor. Peter içinde zonklayan arzuyu hissediyor, parmakları Sylvia'nın incecik yumuşak saçlarında. Ona sıkıca sarılıyor, hissediyor, evet, diye düşünüyor. Ona yaslanırken sertleşiyor. Soluğunu tutmuş gibi hafif, belli belirsiz bir ses duyunca veya duyduğunu sanınca sersemce

ağzının içine doğru inliyor, arzuluyor. Ne, bunu duymak mı. Onun sıcak nefesini. Ona dokunurken kanı çekiliyor, neredeyse başı dönüyor. Gözlerini kapatıyor. Böyle, onunla birlikte böyle kalmak, sıkıca kucaklaşırken nefesini dudaklarında hissetmek. Hissetmesini sağlamak, evet, öyle haykırdığını duymak çok hoş. Ağzı sıcak ve evet, tanıdık. Sık sık düşündüğü gibi ağzını, onu öpmeyi düşünmek ve eğer o da. Parmakları Peter'in ensesinde. Ağzına dokunabilir miyim? diye soruyor. O zaman kirpiklerinin titreşerek aralandığını bir şekilde hissediyor ya da duyuyor. Ah, diyor Sylvia. Elinle mi yani? Yutkunmaya çalışıyor, boğazı düğümleniyor. Evet, diyor. Senin için sakıncası yoksa. Sylvia şimdi ona bakarak belli belirsiz başını sallıyor. Peter başparmağının ucuyla hafifçe aralanan nemli dudaklarına dokunuyor. Dilinin ıslaklığını hissedebiliyor ve yeniden gözlerini kapıyor. Saçma ama kımıldarsa ya da onunla konuşursa veya ona bakarsa gelecekmiş gibi hissediyor, aynen böyle, bitkin, aşırı hassas, hiçbir şey yapmıyor bile, yalnızca başparmağı Sylvia'nın altdudağına temas ediyor. Gözlerini sıkıca yumarak normal nefes almaya çalışıyor. Çok hoş, diyor. Teşekkür ederim. Onun titreyişini duyuyor, hissediyor. Bastırmaya çalışmadığı sesiyle fısıldıyor Sylvia: İstersen- bilemiyorum. Sana biraz dokunmamı ister misin, belki? Baş dönmesi, uzuvları güçsüzleşiyor, sözcükleri zorlukla bularak, Tanrım, evet, lütfen, diyor. İsterim evet, teşekkürler. Sylvia'nın parmak uçları beline iniyor, beceriksizce ona yardım etmeye çalışıyor. Elinin dokunuşu yumuşak ve serin, utangaç bir ifadeyle gülümsüyor, çekinerek, Böyle mi? diyor. Peter'in kafası, ensesi karıncalanıyor. Ah, çok güzel, diyor. Elinin baskısı artınca yine ahmakça inleyen kendi sesini duyuyor. Sylvia'nın tişörtünün altındaki kamışı şimdi onun göbek deliği çukuruna yaslanıyor. Biraz ıslanmışsın, diyor Sylvia. İçine çarpıntıyı andıran bir gerginlik dolan Peter

yeniden gözlerini yumuyor. Ah, affedersin, diyor. Çok güzel, öyle güzel ki. Sylvia'nın görünmeyen parmakları ona dokunmaya devam ediyor. Alçak sesle, fısıldar gibi, tatlı bir tonla, Tadına bakmak isterdim, diyor. Peter yeniden inlediğini duyuyor, kekelemeyi andıran gürültülü bir ses çıkıyor genzinden. Gözleri kapalı, sözcüklerin onun ağzından çıkışını hem işitir hem hissederken, onun bunu düşünmesi, istemesi, bedeni Peter'inkine yaslı, incecik narin bedeni, eli sımsıkı ve ağzı ıslak, tadı tuzlu, tatlı, dokunuşu ve bitiyor, Peter hiçbir şey söylemiyor, yalnızca soluk soluğa kalıyor. Bir süre sonra, Ah, özür dilerim, diyor. Gözlerini açınca Sylvia'nın gülümseyen, pembeleşmiş yüzünü görüyor, ince parmaklarıyla tişörtünün ıslanan ucunu kaldırıyor. Dileme, diyor. Bakışlarına karşılık verirken yüzünün, alnının, boğazının hâlâ yandığını hissediyor Peter. Yüksek, kutsal, şen bir hisle, yüksek sesle, Ah, şey. Sana şey getireyim– pardon, diyor.

Sylvia gülüyor, elini yumuşak ve kibar bir hareketle yüzüne götürüyor, utanıyor. Sorun değil, diyor. Güzel-di. Böyle olacağını bilseydim– ben hep çok zor olacağını düşünmüştüm. Sana hissettirmenin– bilemiyorum. Affedersin.

Peter'ın gözleri yanıyor, onun sevimli hali, her şeyin bu kadar kolay, dostane, şefkatli, hatta bir bakıma sıradan bir şekilde olup bitmesi içine dokunuyor. Hadi evlenelim, diyor. Sylvia yeniden neşeyle gülerek cevap veriyor: O kadar iyiydi yani? Hallerinden memnun, sersemlemiş halde karşılıklı bakışıyorlar, Peter onun saçlarına dokunuyor. Evet, diye karşılık veriyor. Sen nasılsın, ağrın hâlâ çok mu? Pembe yanakları ve boğazıyla gülümsüyor Sylvia. Hayır, iyi, diyor. Ağrı kesiciler işe yaradı. O arada hoş bir şekilde oyaladın beni. Peter'a şöyle bir bakıp bakışlarını kaçırıyor: Oyalanmaktan fazlasıydı, teşekkür ederim. Peter'ın bedeni rahat, hafif. Sanırım benim sana

teşekkür etmemi gerektiren durumlardan biri bu, diyor. Sylvia komodin çekmecesinde bir paket mendil buluyor. Bir süre dostane bir sessizlik içinde orada yatıyorlar, Peter yorgun ve mutlu, sözcüklere dökülemeyecek kadar mutlu, o yüzden bir şey söylemiyor. Sonunda Sylvia'ya kendini bir şeyler yiyecek kadar iyi hissediyor mu diye soruyor, Sylvia da belki bir dilim kızarmış ekmeğe ya da öyle basit bir şeyler yiyebileceğini söylüyor. Gidip yapayım, diye karşılık veriyor Peter. Hemen dönerim. Eğilip onu alından öpüyor. Seni seviyorum, diyor. Hâlâ gülümseyen Sylvia yüzünde aynı utangaç ifadeyle cevap veriyor: Ben de seni seviyorum.

Mutfakta Peter esniyor, zihninde hoş bir donukluk var, tost makinesine biraz ekmeğe koyuyor, buzdolabından tereyağı ve reçel çıkarıyor. Tuvalete gidiyor, ellerini yıkıyor. Lavabonun üstündeki aynada gördüğü yansıması sıradan, her gün aynalardan, kararmış camlardan, cihazların aydınlatılmamış ekranlarından yansıdığını gördüğü her zamanki yüzü. Kimi zaman yorgun ve hırpalanmış görünüyor, gözlerinin altı çökmüş görünüyor ama başka zamanlarda hâlâ genç ve hoş. Gerçi alındaki çizgiler artık fark ediliyor. Özellikle yukarıdan gelen ışıktaki. Onun çizgileri de öyle. Tadına bakmak, demişti: Bunu düşününce içinden artçıl bir haz dalgası geçiyor, istemsizce iç geçiriyor, şimdiden yeniden istemeye başlayacak halde. Yeniden hissetmek, ona daha fazlasını söyletmek, evet. Mutfakta ekmeğe hâlâ kızarmadığından cebinden telefonunu çıkarıyor. İki iş e-postası, muhasebecisinden gelen cevapsız çağrı ve Naomi'den bir mesaj. Ekranı düşünmeden dokunup mesajı açıyor.

Naomi: yemek yapıyorum haha

Naomi: kötü olursa eve sipariş veririz,

Naomi: kaçta evde olursun?

Bir de fotoğraf eklemiş: Peter'ın küçük güveç kabı ocakta bekliyor. Ağırlık merkezi değişmiş gibi yönünü şaşıyor, duvarlar yer değiştiriyor, bayılmak böyle olmalı, diye düşünüyor. Sanki oracıkta, şimdi bayılacakmış gibi ve bunu düşününce mutfak zeminine oturmayı hatırlıyor. Ocağın üstündeki küçük yeşil kap, kaçta evde olsun. Tanrım, diye düşünüyor, ne yapıyor, ne yaptığını sanıyor. Geçen gece banyoda onun kulağına, Mutlu olmanı istiyorum, diye fısıldarken. Yalan mı söylüyordu o anda: Peki neden, ne için, hangi nedenden ötürü. Aniden içinden güçlü bir dua etme dürtüsü yükseliyor, sözcükleri sessizce söylemeye başlıyor ama sonra kendinden korkup susuyor. Ne için dua edecek: Bağışlanmak için mi, rehberlik için mi. Kimden dileyecek bunu: Tanrı'ya neredeyse inanmıyor, duygusal İsa bize birbirimizi sevmemizi söylüyor. Boyunu aşan işlere kalkıştı, su boyunu fersah fersah açtı ve bir şeyler yapılması gerekiyor. Bu kadar zıt inançları ve duyguları görünürde çatışma da yaşamadan zihninde barındırabilmekte ne kadar da becerikli. Sahte gerçek âşık, sinik idealist, dua eden ateist. Hepsi ölümcül bir şekilde iç içe geçmiş, her şey sınırlarından taşmış, hiçbir şey olması gereken yerde değil. O, öteki, kendisi. Hatta Christine, Ivan ve evli kız arkadaşı. Babaları: Mezarın ötesinden. Bir şeyin kavramsal olarak diğerinin içine çöküşü, her şeyin aynı şeye dönüşmesi. Hayır. Önce en basit soruyu cevaplamak gerek, bu gece nerede uyuyacak. Evlen benimle. Seni seviyorum. Kaçta evde olursun.

Margaret aynı akşam, bir perşembe günü, *Goldberg Varyasyonları* performansı için izleyicileri karşılıyor. Belfast'lı genç bir piyanistin konseri, basında hoş haberler çıktı ve fuayenin dış kapısını kaparken iyi izleyici çektiklerini düşünüyor. Müdavimlerin, müzikseverlerin çoğu geldi, şık kışlık mantosu içinde Mrs. Harrington'ı gördü, Eleanor Lawless ile kocası da teşrif ettiler, bazıları epey genç, sivilceli, paltosuz öğrenciler de geldi ve Anna da yarı bozulmuş bir şemsiyeyle boğuşarak son dakikada soluk soluğa yetişti. Margaret herkesin biletlerini tek tek alıp yırttı, onları yerlerine yönlendirdi ve şimdi o da aydınlık fuayeden konser salonuna, dinleyicilerin mırıldandığı karanlığa girip sallanan ağır kapıyı arkasından kapatıyor, rayında tıkırtılarla kayan perdeyi çekiyor. Sıcak bedenlerin, yağmurda ıslanan çizmelerle paltoların kokusu. Sahne basamaklarına çıkıp durduğunda yakılan spot ışığını yüzünde hissediyor, iri toz zerrecikleri gözlerinin önünde uçuşuyor, mırıltılar kesiliyor. Bu akşam yukarıdaki sahne yönetimi odasında Danny var, camın arkasındaki silüetini görebildiğini düşünüyor Margaret. İyi akşamlar, Clogherkeen Sanat Merkezi'ne hoş geldiniz, diyor yüksek sesle. Kendini dinlemeye bile gerek duymadan yangın çıkışlarının yerini anlatıp izleyicilerden cep

telefonlarını kapamalarını isterken kendi sesinin tanıdık gürültüsünün altında sahne arkasından, arkasında kalan kanatlardan dikkatle yürüyerek yaklaşan ayakların sesini işitebiliyor. Dikkatiniz için teşekkürler, iyi seyirler dileriz, diyor. Birkaç kişi alkışlıyor. Performanstan hemen önceki hoş ve heyecanlı sessizlikte koltuğuna gidiyor, Anna'nın koluna dokunduğunu hissediyor, arkadaşını kucağına, Muhteşemdin, diyor. Margaret anlamsızca, mutlulukla gülüyor. Derken yakılan, göz alan ışıklar, simsiyah giyinmiş genç müzisyen, alkışlar, piyanonun başına oturduğunda yavaşça sessizliğe dönüşen gürültü.

İlk notalar hâlâ sessiz karanlığa tiz bir tonla, hatta duraksayarak yayılıyor. Daha hızlı akan tiz tonları yavaş yavaş daha pes, tuhaf bir yankıyla biraz ayak sürüyen, neredeyse düzensizce dağılan notalar takip ediyor. Piyanistin pembe parmakları parlak beyaz tuşlarda dolaşıyor, genç ve pembeleşmiş yüzündeki kaşları konsantrasyonla çatılıyor. Konserden önce Margaret ona bir tabak bisküviyle birlikte tepsiye yerleştirdiği kahveyi götürdü, çıktığı turdan söz ettiler, nazikçe konuşan müzisyen tereddütle gülümsüyordu. Kemirilmiş tırnakları Margaret'a Ivan'ı anımsattı. Şimdi onu dinlerken de Ivan'ı anımsıyor. Dün gece telefonda ona resitalden söz etti, Ivan da Bach'ın en sevdiği besteci olduğunu ve konseri kaçırdığına üzüldüğünü söyledi. Başka bir gerçekliği ima eden bu yorumu Margaret'in içine dokundu. Başka koşullarda onunla birlikte burada, karanlıkta olabileceğini düşünmek. Performans bitince onun ve Anna'nın görüşlerini dinlemek. Üçünün birlikte bir şeyler içmesi, Ivan'ın nazik somurtkanlığı, düşünceli tavırları, matematik ve barok müzik hakkındaki fikirleri. Bunları düşününce kalbi sıkışıyor. Derken müziğin aniden değiştiğini duyuyor: Notalar neşeyle ve hızla akıyor, zekice birbiriyle tartışıyor. Piyanistin elleri tuşlarda hızla ve kolayca dolaşıyor,

başını karmaşık ritim oyunları ile birlikte giderek daha hızlı, hafif hafif sallanıyor. Notalar şimdi daha büyük bir neşeyle, ışıltayarak karanlıkta yükseliyor, birbirini kovalayan hafif adımların sesini andırıyor. Dinleyicilerin müziğin çevresine toplanan gergin ve heyecanlı sessizliği: Bu kendine özgü kısa bilinçlilik halini sessizlik içinde paylaşıyorlar. Anında dağılarak havaya karışan neredeyse fazla hızlı, neşeli, keskin melodik pasajı birlikte işitiyor, dinliyor, takip ediyorlar. Bunu bir saat boyunca hiç konuşmadan paylaşmak. Başka insanlarla birlikte burada, karanlıkta oturmak. Küçük bir deneyim, avuca sığacak, daha sonra bir cepte dokunulup düzeltilecek kadar küçük. Dün gece telefonda Ivan isterse arada bir hafta içi de onu gelmeye görebileceğini söyledi. O işe giderken gündüzleri Margaret'in evinde çalışabilirdi. Akşamları birlikte yemek yer, belki sonra Ivan'ın kolu Margaret'in omzunda bir film izlerlerdi. Hayatın ikisine de dayattığı mutsuzluklar: Ne kadar kısa süreliğine de olsa o duyguda, o sessiz hoşnutluğun ortak imgesinde çözümlenip gidiyordu. Olabilir belki, dedi Margaret. Çevresindeki havada tüy gibi dönen hafif ve berrak müziğin hüznünlü yumuşaklığı. Neden olmasın ki. Hayatın sunduklarını neden içtenlikle kabul etmesin. Ivan'ın yaklaşan satranç etkinliği sırasında İrlanda Müzik Haftası Konferansı için Dublin'de olacak: Şehirde buluşabilir, akşam yemeği yiyebilirler. Veya Margaret turnuvanın yapıldığı yere gidip onun maçlarından birinin sonuna yetişebilir. En başta öyle tanışmışlardı sonuçta: Margaret seyirci, Ivan fetheden kahramandı. Belki de sonrasında Ivan onu arkadaşlarıyla tanıştırır. Margaret de onu kendi arkadaşlarıyla, neden olmasın. Anna, bu Ivan, yirmi iki yaşında. Satranç konusunda son derece ciddi. Olanaksız mı bu? Anna görüştüğü birisi olduğunu biliyor, ikisi de biliyor onun bunu bildiğini. Fakat Margaret onun ne hayal etti-

ğini ancak tahmin edebilir. Sligo'nun yukarı taraflarında yaşayan, kırklı yaşlarında hoş bir adam, bir acil tıp teknikeri ya da kütüphaneci. Boşanmış, belki de dul. Margaret ona sıcak yemek taşıyıp sinemada elini tutuyor. Anna nereden bilsin, kimin aklına gelir ki? Dişleri telli bir çocuğun kulağına, Ha siktir, diye fısıldadığını. Anna bilmediği şeyi kınayamaz; belki gerçekte kınamak istemediği için bilmek de istemiyordur. İkisinin birlikte katlandığı sıkıntılar: yas, doğum, hastalık, mutsuzluk. İnsan bedeninin aşırılıkları ve yetersizliklerinin tamamı. Kan, dışkı, kusmuk, evet, kaza ve acil servis, geç saatte gidilen eczane, mutfak masasında dökülen gözyaşları. Anna artık yorgun ve mutlu, alnında çizgiler, kolları ilk doğan çocuğunun ağırlığıyla güçlendi. Margaret ise üstünde yeşil kadife ceketiyle hafta içi piyano konseri etkinliğini yönetirken ketum ve muhteşem. Hayatları boyunca tanıyorlardı birbirlerini. Birlikte orta yaşa ulaşmalarına tek elle gösterilebilecek dağınık birkaç yıl kaldı. Arkadaşlığın samimiyetten doğan sessizliği. Hayatın korkunç şoklarıyla yan yana yüzleşmeye devam edecek, gerektiğinde birbirlerine sözsüz kavrayışın o eski ve rahat battaniyesini sunacaklar. Başka bir şey söyleme. Konuşmasan daha iyi. Anlıyorum. Müzik şimdi başlarının üstünde yankılanıyor, ısrarla yükseliyor, doruğa çıkıyor ve sonra sessizliğe kavuşuyor. Margaret bekliyor, izliyor, dalgalanma gibi bir his ve nihayet sessizliğin içinde, anladığı kadarıyla en baştaki alçak sesli, duraksamalı pasaj kararsızca karanlıkta titreşiyor, çekimser bir tonla sürükleniyor. Müziğin tuhaf bir şekilde gergin tonu, şaşırtıcı iniş çıkışları sözcüklere dökülemeyecek ölçüde etkiliyor onu, son notalar ağır ağır, tereddütle havada asılı kalıyor, sanki boşlukta parıldayarak titriyor.

Sonunda sessizliğin boşluğunu alkış sesleri dolduruyor. İzleyiciler ayaklanıyor, alkışlar yükseliyor, iyice yük-

seliyor ve müzisyen küçük beyaz dişlerini göstererek gülümsüyor, eğiliyor. Şakağından bir damla ter akıyor. Alkış sağır edici bir hal alıyor, Margaret'in elleri ve kolları alkışlamaktan ağrımaya başlıyor, dönüp yeniden seyirciyi selamlayan müzisyen gidiyor. Yukarıdaki kontrol odasında Danny salonun ışıklarını yakıyor, Margaret çıkış kapısının perdesini açmaya gidiyor. Lobide konuşma sesleri, parlak, göz alıcı ışıklar, heyecanlı gülüşmeler, şıkırdayan araba anahtarları, Margaret herkese iyi geceler diliyor. Eleanor Lawless bir dakikalığına sohbet etmek için duruyor, mantosunun düğmelerini ilikliyor, seni görmek güzel Margaret, seni de Anna, küçük adam nasıl, müzik güzeldi değil mi, kendinize iyi bakın. Sokakta bastıran soğuk yağmur. Margaret ile Anna kol kola otoparkta yürüyorlar. İzleyiciler çok iyiydi, diyor Anna. Sokak lambalarının çevresinde pembe sis haleleri parıldıyor. Biliyorum, diyor Margaret. Çerçevenilmiş eski reklamlarıyla, şerbetçiotunun tatlımsı bayat kokusuyla Cobweb bu gece kalabalık. Anna içecekleri almaya gidince Margaret barın arka tarafındaki küçük bir masaya yerleşiyor, telefonunda annesine aldığı bulaşık makinesinin fotoğrafını buluyor. Anna limonatalarla dönüyor, buzlar limon dilimlerine hafif hafif çarpıyor, Margaret fotoğrafı ona gösteriyor, Anna da daha yakından bakmak için sadakatle cihazı onun elinden alıyor. Umarım bunu kardeşlerine de göndermişsindir, diyor Anna. Margaret gülerek soğuk bardağını kaldırıyor, bardağın dışındaki buğu parmak uçlarını ıslatıyor. O kadar kötü biri değilim, diyor.

Telefonu geri veren Anna, Hayır, ciddiyim, diye karşılık veriyor. Annen onlara anlatmayacak bile, biliyorsun.

İhtişamlı beyaz makineyi bir kez daha kısaca inceleyen Margaret telefonunu kaldırıyor. Hayır anlatmayacak, diye hak veriyor. Ama bak, önemi yok ki. Böyle şeyleri abartmaya başlarsan onların oyununa katılmış olursun.

Anna düşünceli görünüyor, markalı, sarı bira altlığı-
nın üstünde duran bardağını çeviriyor. Hımm, diyor.
Ama ailenin azizesi olmak istemezsin.

Margaret asıl tehlikenin bulaşık makinesi almakta
değil, bulaşık makinesini satın alma eylemine duygusal
yatırım yapmakta olduğunu söylüyor. Limonatalarını yu-
dumlarırken bir süre, daha önce yaptıkları gibi, sırayla an-
nelerinin kişilikleri hakkında konuşuyorlar. Margaret'in
annesini Bridget bir zamanlar evlerinin kuşatılmış reisiydi,
kocasının ve üç küçük çocuğunun birbiriyle yarışan ta-
lepleri yanında yerel ortaokulun müdürü olarak görevle-
rinin de bitmek bilmez saldırısına maruz kalıyordu. Bu
şiddetli hücumu karşı orta yaşlarında geliştirdiği bıkkın
mizaç bir anlamda kalıcı oldu, bir tür kuşatma zihniye-
tiydi bu; aile dinamiği bazen onun ilgisini çekmek için
şiddetli mücadeleden ibaret bir hal alıyordu, çocuklar
ondan ilgi dilenir, o da ilgisini esirgerdi. Bridget için ne
kadar bıktırıcı olsa da bu hayat biçimi uzun zaman önce
sona ermişti. Annesi uzun zaman önce emekli oldu,
Margaret'in babası öldü ve Margaret da, yakın oturmala-
rına rağmen annesini yüz yüze belki ayda bir kez görü-
yor. Fakat ne zaman görüşseler annesi Margaret'in ço-
cukluğundan beri tanıdığı aynı bıkkın, işi başından aşkın
tavrı sürdürüyor; sanki Bridget hâlâ tam zamanlı çalışı-
yor ve üç çocuğa ebeveynlik yapıyor, Margaret da hâlâ
sabah okula gitmek için yataktan çıkmayı reddeden bir
yeniyetme. Diğer yandan Anna'nın annesi Nuala kocası
ve çocukları üstündeki nüfuzunu öncelikle mantıksızca
kaygılanma ve "üzülme" eğilimi üzerinden sürdürüyor.
Dolayısıyla aile hayatlarının büyük bölümü Nuala'nın
"üzülmesini" engelleme yönündeki ortak çabaları üze-
rinden düzenleniyor ve üzülmemesi için aile çemberin-
deki her türlü sorun veya potansiyel çatışma ne pahasına
olursa olsun ondan gizleniyor. Nuala çocukları ve koca-

sından oluşan özel tiyatro topluluğunun canlandırdığı kurmaca bir dünyada yaşıyor bir anlamda, bu dünyada sevdiklerinin hiçbiri mutsuz, hasta, depresif, düş kırıklığına uğramış, canı yanmış, endişeli veya korkulu olamaz. Fakat Anna'ya göre bunun ters bir etkisi de var, ailesinin tavrı Nuala'nın dünya üzerinde kendisinden başka endişelenen olmadığını, çektiği acıları yalnız onun, mutlu ve özgüvenli bireylerle dolu dünyadaki tek mutsuz kişinin anlayabileceğini düşünmesine yol açtı.

Böyle hayat mı olur? diyor Anna.

Eh, sanırım istediği hayat bu, diyor Margaret. Hepinizin böyle davranmasını sağlamak için içten içe aktif bir şekilde uğraşıyor olmalı.

Ama bizler o kadar itaatkâr olmak zorunda değiliz.

Hayır, elbette. Şu aşamada itaatkârlıktan başka bir tavırla baş edecek gücü olup olmadığını bile merak ediyorsunuzdur.

Limonatasının son yudumunu içen Anna bardağı yavaşça altlığın üstüne bırakırken, Bunu merak ediyorum gerçekten de, diyor.

Bir tane daha ister misin? diye soruyor Margaret.

Anna hemen telefonundan saate bakıyor. Margaret'e dönüp gülümseyerek, Tamam, diyor, neden olmasın.

Bara giden Margaret iki limonata daha ısmarlıyor, bardaklarla şişeleri almak için arkasını dönen barmeni seyrediyor. Yine ailesini, annesini düşünüyor. Bridget gerçekten de o kadar aksi ve önemsemez biri mi? Evet, sıklıkla öyle, ama yalnız bundan ibaret değil. Bir yandan da becerikli, güvenilir bir kadın, kriz anlarında soğukkanlı kalabilen bir mantık abidesi. Margaret sigorta, araba arızaları, güneş yanığı tedavisi gibi pratik konularda bazen hâlâ annesinin tavsiyesini istiyor ve her seferinde ondan hızlıca faydalı bilgiler alıyor. Margaret'a ve evliliğine karşı tavrındaki en tedirgin edici şey acımasızlığı değil, aslında

haklı olabileceği yönündeki kuşku, Margaret'ın iliğine işleyen, ömrü boyunca kurtulamadığı bir içgüdü bu. İnsanın annesine güvenme, kendine rağmen annesine hak verme yönündeki derin çocukluk güdüsünü mantıklı savların nispeten daha zayıf gücüyle alaşağı etmek mümkün mü? Peki aşkla, evlilikle, özel hayatla ilgili mantıklı savları sürmek mümkün mü?

Margaret arkasında bir yerde birinin adını söylediğini duyuyor. Başını çevirince kasaba satranç kulübünün başkanı Ollie Lyons'ın barın diğer ucundan ona el salladığını görüyor. Onu görünce şimdiki hayatı üzerindeki abartılı etkisini düşünüyor ve gülmek istiyor; fakat bunun yerine kibarca gülümseyerek şöyle diyor: Ah Ollie, seni yeniden görmek güzel. Ollie barın çevresine toplananları neredeyse dirsekleyerek yanına geliyor. Ah, şimdi, diyor. Belediye binasında hayat nasıl gidiyor? Yüzü parlak ve kıpkırmızı, gözlük camları loş ışıkta parlıyor. Her şey yolunda, diyor Margaret. Satranç dünyasında durum nasıl?

Fena değil, diyor Ollie. Hiç fena değil. Konusu açılmışken, geçenlerde tuhaf bir şey oldu.

Barmen iki küçük limonata şişesi ve içine buzla limon dilimi doldurulmuş iki bardakla dönüyor. Margaret çantasında cüzdanını ararken dalgın dalgın Ollie'ye soruyor: Ne oldu?

Hazır satranç konusu açılmışken, diyor Ollie. Geçen gün arabayla Spencer Caddesi'nden, oradaki otobüs durağının önünden geçiyordum. Cuma akşamı olması lazım. Bir de baktım kimi göreyim?

Margaret içecekleri ödemek için kartını barmene uzatıyor. Kuruyan ağızıyla yutkunuyor. Omzunun üstünden konuşuyor: Kimi?

Ivan Koubek, diyor Ollie. Bir an hayal görüyorum sandım ama hayır, oydu gerçekten. Bir bakışta tanınacak bir delikanlı.

Ollie konuşurken Margaret küçük limonata şişelerinden birini kaldırıyor, sarı etiketi nemden buruşmuş. Tıslayan gazlı içeceği bardağa dolduruyor. Öyle mi, diyor.

Onu hatırlıyorsundur.

İlk şişeyi bardağa doldurmayı bitiren Margaret diğeri alıyor. Evet, diyor. Hatırlıyorum.

Onu yeniden aramızda görmeyi çok isteriz, diyor Ollie. Kasabadaysa tabii. O sabah yaptığı atölye gerçekten iyi geldi herkese.

Yavaşça dökülen sıvının etkisiyle buzların arasından kurtulup yüzeye çıkan limon dilimini seyreden Margaret ifadesiz bir ses tonuyla, Öyle mi oldu, diyor.

Öyle oldu gerçekten, diyor Ollie. Çocuklarla arası çok iyiydi. Hâlâ ondan söz ediyorlar.

Dolan iki bardağı kaldırıyor Margaret. Bara arkasını, Ollie'ye yüzünü dönerek görülebilir bir çabayla gülümsemeye çalışıyor. Ne hoş, diyor.

İnsanlar onun ilk büyükustamız olabileceğini söylüyor. Yerli büyükusta.

Elindeki bardaklar Margaret'a soğuk ve bir şekilde ağır geliyor. Peki, diyor. Korkarım bu konuda pek bir bilgim yok, Ollie. İyi akşamlar sana.

Ollie halinden memnun, gülümseyerek cevap veriyor: Sana da.

Margaret rayların üstünde giden bir tren gibi mekanik hareketlerle ilerleyerek Anna'nın eğilip telefonuna baktığı masanın yolunu buluyor. Fazla kalamayacağım, diyor Anna başını kaldırmadan, ama sana sormak istiyordum— Margaret'a bakınca yüzü değişiyor, gerginleşiyor. Ne oldu? diye soruyor. Hemen çevresine bakınıyor, hatta oturduğu yerden hafifçe kalkarak yarı ayakta barı süzüyor. Sonra masaya doğru eğilip alçak ve telaşlı bir sesle soruyor: Ricky mi burada yoksa? Kulağına dokunan Margaret tuhaf ve pes bir sesle gülüyor. Hayır, diyor. Kimse

yok. Her şey yolunda. Anna uzanıp eline dokunuyor. Ne oldu peki? diye soruyor.

Yok, bir şey yok, diyor Margaret. Karşılıklı bakışıyorlar, sonra Margaret hışırtılı, korkunç bir sesle yeniden gülüyor. Ah, Anna, diyor. Öyle büyük aptallık ettim ki. Sanırım eve gitsem iyi olacak. Sorun olur mu?

Neden bize gelmiyorsun? diyor Anna. Birer fincan çay içeriz. Ne dersin?

Margaret bir an için bu imgeye, Anna'nın evine, fırının üstünde kuruyan bebek giysilerine, Luke ve marangozluk çalışmalarına doğru çekiliyor. Ama artık mümkün değil, diye düşünüyor: Kendisi olanaksız kıldı. Hayır, diyor, hayır, teşekkürler. Birine telefon etmem lazım. Kusura bakma.

Masanın diğer tarafından onu dikkatle seyreden Anna yalnızca, Merak etme, sorun değil, diyor. Hadi çıkalım. Seni arabana kadar geçireyim.

Bir yudum bile almadıkları bardakları masada bırakıyor, sarkıt lambaların altında mantolarını giyiyorlar. Daha önce anlamadıysa bile, diye düşünüyor Margaret, şimdi onun kâğıt gibi beyaz yüzüyle arkadaşının koluna girip gidişini görünce anlayacak. Dışarıda yine yağmur yağıyor, çantasında anahtarlarını arıyor, bu sırada Anna sıkı sıkı tuttuğu elini bırakmıyor. Geniş ve karanlık otopark bomboş, kasabanın binaları çevrelerinde simsiyah yükseliyor, yağmur yağıyor, oluklardan sular damlıyor.

Eve rahat gidebilecek misin? diye soruyor Anna.

Elbette, diyor Margaret. Tabii ki.

Margaret'in elini yeniden sıkan Anna, yakında başka kimse olmamasına rağmen fısıldayarak soruyor: Konu şöyle mi ilgili- görüştüğün biriyle?

Margaret son kalan enerjisiyle başını kaldırıp ona bakıyor. Neden, bir şey mi duydun? diye soruyor.

Ben mi? diyor Anna. Tanrım, hayır. Bir an duraksa-

dıktan sonra soruyor: Az önce barda biri sana bir şey mi söyledi?

Margaret bitkinlikle omuz silkmeye çalışıyor. Bilmiyorum, diyor. Belki de bir şey değildir. Belki de parano-yaklık ediyorum. Eve gitmem lazım.

Anna ona sarılıyor. Bana ihtiyaç duyarsan mutlaka ara, diyor.

Margaret bir an Anna'nın kucaklayışının hoş ve kemikli rahatsızlığına bırakıyor kendini; evinin kokusu, elmalar, bulaşık sabunu, uzun arkadaşlığın sevgi dolu, kuşku duymayan sadakati. Geri çekilirken kendini toplayarak, Teşekkürler, diyor. Yakında görüşürüz. Arabaya biniyor, motoru çalıştırıyor. Yağmur altında kollarını kavuşturmuş bekleyen, onu seyreden Anna'ya son kez selam vermek için parmaklarını direksiyondan kaldırıyor. Arabanın lastikleri çakılları gıcırdatıyor.

Eve dönüş yolunda Margaret'in düşünceleri içkiliymiş gibi karmaşık. Ama hayır, diye düşünüyor: Birbirine karışan düşünceleri yavaşlamadı, aksine hızlandı. Ollie'nin yılışik bir ifadeyle hafifçe gülümseyişi. Çocuklarla arası çok iyiydi demişti Ivan hakkında. Sanki bu Margaret'ı ilgilendirebilirmiş gibi. Tanrı aşkına. Satranç kulübünün diline düşmüştü muhtemelen. Hugh denen o adam. Eczacı Tom O'Donnell da vardı ve onun karısı Margaret'in annesini tanıyordu. Annesi, evet. Yıllardır Margaret'in bir açığını bulmayı beklemiyor mu? Kendini üniversiteden yeni mezun bir çocuğun kollarına atmak için zavallı kocasını terk etmesi. Ricky bununla kıyaslanabilecek bir şey yaptı mı ki? Ricky'ye gelince. Ona herkes söyleyebilir, söylemiş bile olabilir. O zaman ne olacak? Yine kafayı çekip ofise gelecek ve Margaret'ı görmek isteyecek. Margaret, yukarıda mısın? Aşağı gel, sana sormam gereken bir şey var. Kasabada senin hakkında bir şey duydum. Ondan ayrılırken Margaret'in aklında başka biriyle tanışmak gibi bir

düşünce yoktu gerçekten. Tek istediği kendi başına huzur içinde güvenli ve temiz bir yerde uyumaktı. Komodinin üstünde bir kitap, bir fincan çay, saat on birde ışığı kapatıp uyumak. Temizlik ve sessizlik, tek isteği buydu. Kimin aklına gelirdi. Ansızın çıkagelmişti, önceden bilinemezdi. Ama şimdi onlara anlatması gerekiyor. Anlatmazlık edemez, açıklamak zorunda. Joanie. Ofisteki Linda. Anna: başka birinden duyacağına Margaret'tan duyması daha iyi kuşkusuz. Süpermarkette korkunç dedikodular. En son haberleri paylaşan eski okul arkadaşları. Margaret Kearns, hayal edebiliyor musun? Bana hep biraz çılgın biri gibi gelmiştir. Tanrı beni affetsin, diye düşünüyor.

Uyuşan parmaklarıyla önünü görmeden kapıyı açıp eve giriyor, ışığı yakmıyor. Boş ve karanlık mutfakta yemek masasının sandalyelerinden birini çekip oturuyor, telefonunun ekranını açıyor. Kişiler listesinden onun adını seçiyor. Telefon çalıyor. Bir tıkırtı geliyor ve Ivan'ın sesi, Alo? diyor.

Arkadan gelen boğuk gümbürtüleri duyuyor Margaret: müzik, sesler. Ah, meşgulsun sanırım, diyor. Affedersin.

Hayır, hayır, diyor Ivan. Meşgul falan değilim. Ev arkadaşlarım parti gibi bir şey veriyor. Sesleri duyabiliyordur. Ama ben odamdayım, hiçbir şey yaptığım yok.

Tanıdık sakın sesi öyle yatıştırıcı ki. Margaret odasını hiç görmedi, yalnızca onun tarif ettiği kadarıyla hayal etti. Gözlerini yumuyor. Ah, diyor. Peki.

Müzik güzel miydi?

Margaret hafifçe gülümsüyor. Evet öyleydi, diyor. Güzeldi. Sen olsan bayılırdın.

Kıskandım doğrusu, diyor Ivan. Bach gibisi yok, değil mi? Ondan sonra gelen bestecileri dinleyince ve yetenek açısından ne kadar geride olduklarını fark edince insan üzülüyor.

Margaret parmaklarıyla burnunu ovuşturuyor. Arkasındaki pencere fırın camına koyu mavi bir yansımayla, şişkin bir eğri halinde düşüyor. Konserden sonra Anna'yla bir şeyler içmeye gittik, diyor. Barda Ollie'yle karşılaştım.

Kimle?

Ollie Lyons. Hatırlarsın, buradaki satranç kulübünün başkanı.

Ah, şu adam, diyor Ivan. Hatırlıyorum, senden hoşlandı galiba demiştin. Gerçi bence öyle bir şey yoktu, sadece öyle söylediğini anımsadım şimdi.

Başını sallayıp yutkunuyor Margaret. Bu akşam yanıma gelip benimle konuşmak için özel çaba harcadı, diyor.

Öyle mi? Ne komik. Belki de aslında senden hoşlanıyordur.

Ivan'ın sesinin Margaret'ı derinden teskin edebilme gücü. Alnına dokunarak konuşuyor: Seni geçen gün kasabada gördüğünü söyledi. Otobüs durağında. Arabayla yoldan geçiyormuş.

Ivan bir an sessiz kalıyor. Sonra, Ah, diyor. Yeniden duraksıyor ve ekliyor: Hımm. Sonunda şöyle diyor: Tuhaf bir durummuş evet, affedersin. Ben onu görmedim tabii.

Senin suçun değil, diye karşılık veriyor Margaret. Özür dileme. Konuyu bana anlatma biçiminden edindiğim izlenime gelince— sanırım benimle bir ilgisi olduğunu düşünüyor. Neden öyle düşünüyor bilmiyorum, yalnızca öyle bir izlenim edindim.

Arkadan gelen karmakarışık gürültüye rağmen Ivan'ın hafifçe iç geçirdiğini duyuyor. Sonra Ivan, Peki, diyor. Şimdi düşünüyorum da, o atölyede birisi senin hakkında bir şeyler söylemişti bana. Öylesine bir yorumdu, bir şeyler ima ettiğini falan düşünmedim. Ama sanırım, konuyu düşününce, o sabah birisi beni senin arabanda görmüş olabilir, ya da öyle bir şeyler işte.

Margaret eliyle alnını ovuşturuyor. Elbette, demek ki başından beri biliyor, kuşkuluyorlardı. Ollie de Ivan'ı otobüs durağında görünce söylentilerin gerçek olduğunu anlayıp zafer kazanmış gibi böbürlenmek istemişti. Tamam, diyor. Böylesi mantıklı görünüyor.

Ivan bir süre sessiz kalıyor. Sonra, bu gerçekten kötü bir şey mi? diye soruyor.

Margaret yavaşça nefes alıp veriyor. Hayır, diyor. Sorun olmayacak. Kötü bir şey olamaz.

Harika. Böyle söylemene sevindim. Bence haklısın.

Soğuk ve boş mutfakta oturan Margaret elini alnına götürüp saçlarının arasından geçiriyor. Fakat insanlar konuşuyorsa, diyor, herhalde birisi çıkıp anlatabilir- eski kocama yani.

Evet, diyor Ivan.

Bunun için üzgünüm. Seni bunlara karıştırmak istemiyorum.

Ivan sakın bir tonla cevap veriyor: Beni bir şeye karıştırmıyorsun, Margaret. Aslında sana sorun çıkaran benim. Eski kocanın yapacaklarından mı korkuyorsun?

Bilemiyorum, diyor Margaret. Yani, pardon, şiddete eğilimli biri değil elbette. Hiç değil. Yalnızca bozulacak diye korkuyorum.

Anlıyorum. Duygularını incitmek istemiyorsun. Ama yanlış bir şey yapmadın ki.

Margaret gözlerini kapıyor. Başkaları öyle düşünecek mi emin değilim, diyor.

Ivan onun düşüncesinin devamını getirmesini bekler gibi duraksıyor ama Margaret başka bir şey söylemiyor. Neyi kastettiğini biliyorum, diyor Ivan. İnsanlar başkalarını çok kolay yargılıyor.

Gözlerini yeniden açıp yutkunan Margaret güçsüzce cevap veriyor: Evet.

Kendini de yargılıyorsun, diyor Ivan. Bu da durumu kolaylaştırmıyor aslında.

Margaret güçlükle gülümsemeye çalıştığını hissediyor. Üzgünüm, diyor.

Evet, keşke yaşım daha büyük olsaydı, diyor Ivan. Her şeyi öyle kolaylaştırırdı ki. Yani şu anda senin yaşında olmayı hemen kabul ederdim.

Acı veren bir şefkatle karşılık veriyor Margaret: Ivan, senin hayatın sana ait. Böyle dileklerde bulunma.

Çok da harika bir hayat olmadı doğrusu, inan bana. Seni mutlu etmek için ne gerekiyorsa dilerdim, sorun değil. Alt tarafı birkaç yıl, hiçbir önemi yok. Seninle tanışmadan önce geçen yıllar epey kötüydü zaten, affedersin ama.

Margaret gülüyor. Başı anlamsızca sallanıyor. Ev çevresinde soğuk ve karanlık, pencereden gelen mavi ve gümüşü ışık yüzeylerde yansıyor. Hayatının düzeninin tamamen dağılmaya başladığını hissediyor: Ama nedense tuhaf bir şekilde sakin. Kulağının kenarına yasladığı telefon ısınmaya başlıyor. Ivan'ın düşünceli sessizlikleri. Sonunda Margaret soruyor: Bunu konuşmak zorunda değiliz. Nasılsın?

Telefonun diğer ucunda hafifçe genzini temizlediğini duyuyor. Aslına bakarsan, diyor, benim de sana verecek küçük bir haberim var ama pek de önemli bir şey değil aslında.

Yutkunan Margaret yeniden gülümsemeye çalışıyor. Ah, öyle mi? diyor. Satrançla mı ilgili?

Aslında hayır. Çok büyük bir haber sayılmaz. Sana köpeğimi anlatmıştım, hatırladın mı?

Elbette. Alexei. Şimdilik annenin yanında kalıyordu, değil mi?

Ivan karşılık olarak, Hımm, gibi bir ses çıkarıyor. Sonra kulağa endişeli gelen bir gülüşle, Evet, diyor. Endişelenecek bir şey yok, bir yolunu bulacağım. Ama artık annemin yanında kalmıyor. Aslında benim yanımda. Şimdilik. Başka bir yer bulana kadar.

Margaret şaşkınlıkla soruyor: Şu anda senin yanında mı yani?

Gerçekten benimle, hatta yatakta yanıma kıvrılmış yatıyor.

Yatağına uzanan Ivan'ın imgesi: Sırtüstü yatıyor belki, başını yastıklara koymuş. İnce ve yumuşak köpek de hafif kalp atışlarıyla onun yanında. Ah ne güzel, diyor. Apartman dairende evcil hayvana izin verilmiyor sanıyordum.

Verilmiyor. Geçici bir durum.

Margaret bir an duraksıyor. Sonra gülümseyerek şöyle diyor: Ah, sanırım bu hafta sonu gelemeyebilirsin, bu durumda.

Ben de o konuyu düşünüyordum.

Sorun değil, merak etme. Başka zaman görüşürüz.

Ivan bir an sessiz kaldıktan sonra soruyor: Ev sahibinin evcil hayvanlar konusunda sıkı kuralları var mı?

Benim ev sahibimin mi? Hiçbir fikrim yok. Neden ki?

Düşünüyordum da, hafta sonu köpeği de yanımda getirebilirim. Teorik olarak yapabilirim bunu, çünkü babamın arabasını kullanabiliyorum. Yalnızca bir şekilde Kildare'e, eski evimize gidip arabayı almam ve köpeği alıp yine arabayla Leitrim'e gelmem gerekir. Araba yolculuklarını sever. Çok usludur, sorun çıkarmaz.

Margaret yeniden şaşkınlıkla gülüyor, durum tuhaf bir şekilde içine dokunuyor. Onu sorun etmiyorum, diyor. Ama Kildare'e nasıl gideceksin?

Biliyorum, karmaşık bir durum. Keçiler ve lahanalar problemi gibi. Hani nehrin karşısına taşımak gerekir ya bunları. Her neyse, Alexei'yi birkaç saat için burada, Roland'a bırakıp trenle Kildare'e gidebilirim. Çünkü şehirlerarası trenlere köpekle binemiyorsun. Sonra arabayla buraya dönüp köpeği alabilirim. Düşününce mantıklı aslında, çünkü arabayı alınca sonrasında bir süre Kildare'de

kalabilirim. Yani ne yapacağıma karar verene dek istediğim kadar kalabilirim orada aslında.

Kulağa mantıklı geliyor, diyor Margaret.

Harika, diye karşılık veriyor Ivan. Demek ki her şey tamam. Yarın akşam her zamanki saatte oraya gelirim. Ama beni almana gerek yok, arabayla doğruca eve gelirim ben. Uygun mu sence?

Mükemmel.

Şimdi ikisi de konuşmuyor ama telefonu da kapatmıyorlar. Margaret karanlık mutfakta dirseği masanın üstünde oturuyor, eli yüzünde, yatağına uzanmış yatan Ivan'ı ve yanında uyuyan köpeği düşünüyor. Ortak sessizlikleri sürerken saniyeler akıyor.

Artık kapatayım, diyor Margaret. Yarın görüşürüz.

Evet. Her şey yoluna girecek, biliyorsun. Bana göre. Neden söz ettiğimi bilmiyorum elbette. Ama her şey yoluna girecekmiş gibi geliyor.

Haklısın bence de. Umarım yani. Görüşürüz.

Telefonu kapatıyorlar. Margaret masadan kalkıyor, ışıkları yakıyor, çaydanlığa su koyuyor. Musluktan hızla akan suyun sesi. Karanlık pencere camındaki loş yansıması. Bu tür durumlar giderek artıyor, bunu görebiliyor şimdi, olaylar birbirini takip ediyor ve birkaç hafta ya da ay içinde insan kendi hayatını tanıyamayacak hale geliyor. Tanıdığı herkese yalan söylüyor. Kendisine uygun olmayan birini fazla tutkuyla ve tamamen, her şeyiyle umursamaya başlıyor. Artık kendi geleceğini gözünde canlandıramaz oluyor: Yalnızca bundan beş yıl sonrasını değil, beş ay, hatta beş hafta sonrasını bile göremez hale geliyor. Her şey karmakarışık bir hal alıyor. Bunların hepsi tek bir kişi için, ikiniz arasındaki ilişki uğruna. O ilişkinin düşüncesine duyduğunuz sadakatten. Bunun ışığında, başka önemli şeyleri eskisi kadar umursamaz hale geliyorsunuz: Ailenizin saygısını, meslektaşlarınız ve tanıdıklarınızın hay-

ranlığını, hatta en yakın arkadaşlarınızın anlayışını bile. Hayat, nihayetinde, içine hapsediği ağdan kurtulmuş falan değil. Hapsediği ağdan kurtulup özgürleşen hayat diye bir şey yok: Hayatın kendisi o ağ, insanları yerli yerinde tutuyor, olayları anlamlı hale getiriyor. Kısıtlamaları paramparça edip anlamsız bir varoluşu sürdürmek mümkün değil. İnsanlar, başkaları olanaksız kılıyor bunu. Fakat başkaları olmasa hayat da olmaz. Yargılama, kınama, düş kırıklığı, çatışma: İnsanlar birbiriyle bağlarını bu araçlar sayesinde sürdürüyor. Margaret'ın hayal ettiği sınırsız, spontane hayatı yaşaması arkadaşları, eski evliliği, ailesi, meslektaşları ve kasabadaki insanlar yüzünden tam anlamıyla mümkün değil. Fakat Ivan yüzünden, aralarında geçenler yüzünden Margaret önceki varoluşuna dönmekte de tamamen özgür değil artık. Başkalarının talepleri bitmez, yalnızca çoğalır. Hep daha karmaşık, daha zordur. Bu da, diye düşünüyor, daha çok hayat, hayatın hep daha fazlası demenin bir başka yolu.

Aynı akşam, Peter hâlâ aynı durumda, tek başına Sylvia'nın mutfağında oturuyor, telefon ekranına bakıyor. Düşünceден uzak hisler içinde. Zihni neredeyse yankı yapan, boşaltılmış bir çanak gibi. Güveç kabının fotoğrafı. Kararmaya başlayan ekranı dokunarak yeniden aydınlatıyor: Bir-iki dakikadır yaptığı tek bilinçli eylem bu. Odada binanın önünden arada bir geçen araçların hafif uğultusundan başka ses yok. Buzdolabının cansız uğultusu. Sonunda donuk ve boş bir zihinle Naomi'ye akşam yemeğine gelmeyeceğini yazıyor. Mesajı tekrar tekrar düzenleyip ekliyor: Sylvia pek iyi değil, bana ihtiyaç duyabilir diye burada bekleyeceğim. Olur mu? Naomi hemen cevap yazıyor: ah, tamam, merak etme. umarım hemen iyileşir. Peter'ın içinden onun için de aynısını yapacağını söylemek geçiyor. Şayet hastalanan o, Naomi olsaydı, ki bir keresinde olmuştu bu, Peter aynısını yapardı, yapmıştı da. Ona ihtiyacı olursa diye beklemişti. Naomi'nin kulağı iltihaplanmıştı, ne zamandı, nisan veya mayıs. Eski odasındaki yerde duran yatakta Peter onun küçük ve sıcak başını kucağına koyup saçını okşamış, konuşmadan beklemişti. Senin için de aynısını yapardım; temel sorun bu değil mi, aynısını yapacak olması, yapmak istemesi ve göklerdeki İsa aşkına, gerçekte yapması. Uygarlık temel-

de bu gönüllülüğün tekerciliği üstüne kurulu olduğu halde. Peki neden öyle? Ah, kim bilir, zaten şimdi önemi yok bunun.

Ayağa kalkıp tost makinesine koyduğu ekmeğe dilimine mekanik hareketlerle tereyağ sürüyor. İçeri geçip yemeye hazır olduğu zaman Sylvia'nın yatakta doğrulup oturmasına yardım ediyor. Yüzü yorgun, kırışıklıkları belirgin, acısının örtüsü arkasından gülümsüyor ve Peter'a teşekkür ediyor. Biraz daha ağrı kesici alıp kızarmış ekmeği elinden geldiğince yemeye çalışıyor. Peter tabağı mutfağa götürüyor, dizüstü bilgisayarını açıp Fred Astaire'in oynadığı bir film izliyorlar ama Sylvia film bitmeden uyuyakalıyor. Peter bir süre yatak başlığına yaslanıp oturarak onu seyrediyor. Ona duyduğu sevginin zehirlendiğini düşünüyor. Suçlulukla, utançla. Sylvia bilmiyor değil tabii: Öteki kişiyi. Biliyor, başından beri biliyordu. Tam olarak tekeşli bir ilişki değil, demişti Peter ona, zaten doğru da sonuçta. Peki neden böyle hissediyor, neden cinayet aletini üstünde taşıyormuş gibi klostrofobik, panik halinde. Çünkü iki kadına da onlara âşık olduğuna inanmalarına yol açacak nedenler verdi. Daha da kötüsü: Kendi de inandığı için yaptı bunu. Bencil, dengesiz, evet, aksi, mesafeli davranmasına rağmen bilerek yalan söylemedi, en azından bu konuda. Ve şimdi, sonunda saçma bir rüyadan uyanıyormuş gibi dehşetle altüst olmuş hayatına bakıyor. Az önce konuştuklarında, Sylvia ona dokunduğunda her şey huzurlu, basit, şefkatliydi. Ama şimdi, o ânın küçük kapalı yakınlığından geri adım adıp geniş resme baktığında, örneğin birlikte yaşadığı yirmi üç yaşındaki, bazen sabahları yataktan çıkmadan önce ona oral seks yapan kız arkadaşını düşündüğünde birden korkuya kapılıyor, hatta bu durumu yeni öğreniyormuş gibi hayret ediyor. Bir onu bir ötekini düşünürken sweatshirtünün yakasının altında boynunun, ensesinin terlediğini hissediyor. Kendi eylem-

leri şimdi ahlaki olarak anlaşılmaz ölçüde yanlış geliyor. Birini öldürmenin bir nedeni vardır en azından. Peki o ne yapıyor, ne yaptı. Yanında yatan Sylvia uykusunda dönüyor, ağzı aralık. Komodine onun için bir not yazıp bırakıyor: Ne zaman ihtiyacın olursa beni ara. Saat geç olsa da fark etmez. Seni seviyorum.

Dışarıda, sokakta soğuk ve karanlık hava ağzına burnuna doluyor, evet. Henüz eve gitmesi gerekmiyor. Bir süre merkezde vakit geçirebilir, bir içki içebilir, sinirlerini yatıştırabilir. Bunu düşününce cüzdanından çıkardığı fol-yadan aldığı iki hapi kuru kuru yutuveriyor. Telefonunu cebinden çıkarıp Green'e doğru yürüyor, birkaç mesaj yazıyor: Buralarda mısın? Gary dokunaklı bir sadakatle hemen cevap veriyor: Birkaç kişi Mulligan's'tayız. Gelmek istersen yerin hazır. Telefonu kilitliyor, ağır paltosunun cebine atıyor, gecenin sisli havası görkemle bedeninin çevresine sarılıyor. Parlak sokak ışıkları yoldan geçenlerin başlarının üstünde ağırlıksız ve sessiz asılı duruyor. Biriyle konuşmak geliyor içinden neredeyse. Hızlıca fikir almak. İkisinden birini seçmek zorunda, elbette, bu ortada. Bu konuda şu sinir bozucu ablak tiplerden, çok eşlilerden ve fetişistlerden başka kimse iddiada bulunmuyor artık. Toplumdaki erotik hisselerini nakte çeviren ve sonrasında normal olan herkesin gözünde cinsellik açısından konu dışı kalan tipler hariç, kusura bakmasınlar ama. Onlara saygısı sonsuz ama o duruma düşmektense ölmeyi tercih eder. Fakat o korktuğu düşünce davetsiz bir misafir gibi zihninde beliriyor, bir açıdan kendisi de öyle değil mi zaten? Duygularını düşününce, sadece istediklerini değil, belli ölçüde yaptıklarını da; yirmi dört saat içinde birden fazla kadınla cinsel denecek yakınlıklar kurdu. Yabancı olsalar, bir daha görüşmeyi düşünmediği, öylesine kızlar olsalar belki sorun olmazdı: Biraz abartılı bir davranış olsa da deneyimlerine göre insanlar böyle şeyleri yargılamıyor.

Hayır, durumu sapkın kılan duygusal açıdan da bir şekilde akıl karıştırıcı ölçüde dahil olması. Başka bir deyişle ikisinden de hoşlanması. Gerçekten bu kadar düşünülmez bir şey mi bu? İnsanlar cinsellik konusunda ana akım dışına çıkmadan ilişkiler yaşayabiliyor, hatta yanlışlığı konusunda herkes hemfikir olsa da yapabiliyorlar bunu; yanlış elbette ama cinsel sapkınlığı çağrıştırmıyor. Bir insanın hem karısını hem metresini çekici bulması bazı koşullarda hoş görülme bile kabul ediliyor ve anlaşılır bulunuyor. Kendi özsaygısı açısından sapığın biri olarak görülme tene aldatan biri olarak görülmeyi tercih eder kesinlikle. Fakat o zaman yalnızca başka birinin özgüvenini ödünç almış olur: Çünkü ne kazanırsa kazansın kadının kaybedeceği anlamına gelir bu. Hatta birden fazla kadının. Tanrı yardımcısı olsun. Hayır, diye düşünüyor, hayır, hayır: Tek soru nasıl seçim yapacağı. Nakit parayı mı seçmeli yoksa yeni arabayı mı, ne dersiniz. Bir felsefeyi diğeriyle kıyaslamak. Olgunluğa karşı gençlik. Evet, dekadansa karşı ayıklık, iştaha karşı zekâ, saymaya devam edebilir. Açıkça dile getirmek daha iyi. Bir tarafta hayatının aşkı, vicdanının en yüksek ilkesi ve ona karşı beslediği, dürüst olmak gerekirse, son yıllarda, son on dört yılda başka birine ciddi biçimde bağlanmasını engelleyen karmaşık duygular. Belli zorluklar, müzakere edilmesi gereken belli sorunlar var ama birini sevmek bu değil midir zaten? Diğer yanda onca paraya, mücevhere, hediyelere boğduğu, biraz sertlikten hoşlanan, muzip bir hazla her hamlesini bertaraf eden, kuvvetsiz düşüp yenilgiye uğrayarak âşık olduğu tutsağı, işkencecisi. Onunla mücadele etme yönündeki her denemesi, gururunu biraz olsun geri kazanma yönündeki her hamlesi Peter'ı daha da derinlere batırdı. İyiliğe karşı kötülük.

Hayır. Boş ver şimdi. Zaten kimseyle konuşamaz durumu. Arkadaşlarıyla konuşamaz: Onu da, diğerini de

biraz tanıyorlar, ortak tanıdıkları da var. Onları o konuma koymak haksızlık olur. Neden kuşkulanırlarsa kuşkulanınsınlar, kendi aralarında ne konuşurlarsa konuşsunlar. Ketumluğun her türlü eksantrikliği en azından kısa süreliğine kabul edilebilir hale getireceğini düşünüyor. Nihayetinde sapkınlık karmaşık ilişkiler içinde olmak değil de insanın kişisel hayatında biraz şeffaflık arzulanmış gibi. Belki de öyledir. Gelecek tavsiyeleri aşağı yukarı tahmin edebiliyor. Bak, o çok eğlenceli bir kız ama biraz ciddileşme zamanı geldi artık. Birbirinizle oynuyorsunuz, bir tür güç oyunu bu, sonunda kazanan olmayacak. Şimdiye dek yalnızca tek bir kadını sevdin, git onunla ol. O genç kız kendine bakmayı biliyor. Şişkin bir banka hesabı olan başka bir ahmak bulur hemen, merak etme. Tabii tam aksi yönde tavsiyeler gelmesi de mümkün. Hayatına devam etmek zorundasın, Peter. Uzun zaman önce bitti bu ilişki. Senin asıl tuttuğun o değil, kendi gençliğin, umutların, hayallerin, yitirdiklerini geri kazanma yönünde beyhude bir çaba içerisinde. Birkaç dakikalığına oynaştınız, seni eliyle tatmin etti, ne olmuş yani. İsa aşkına, acınası bir şey bu, üstelik hiçbir şeyi değiştirmiyor. Gitti artık o: Bırak gitsin. Hayatını yaşamak zorundasın. Evde aklını dağıtmanı sağlayacak küçük ve hoş bir kız arkadaşın var, başka ne ister ki insan. Düşündükçe fenalaşıyor Peter: Kim için peki, onun için mi, öteki için mi yoksa kendisi için mi. Peki neden bağlanıyor, neden belli insanlara bu şekilde bağlanıyor ki. Neden bilinmeyenini düşünüp henüz tanışmadığı yabancılar için cinsel heyecan duymuyor. Belki de her şeyi bırakıp kaçmalı. Kasabadan, ülkeden ayrılıp yepyeni bir yere gitmeli. Bağlanmak tüm acıların kaynağıdır, Budistler öyle diyor. Şimdi ve eskiden sahip olduklarına, bildiğin hayata, gerçekte sevdiğin bir avuç insanla yere tutunmak ve bırakmamak. Asla pes etmemek, asla kabul etmemek, sürekli

tuzanın derinlerine düşmek, daha sıkı tutunmak, daha fazla sevmek ve nefret etmek.

Mulligan's'a ulaştığında tüm ekip orada: Gary, Matt, Val Fitzgerald, Elaine Barrett, arkadaşı Agnieszka. Gary onu görünce masanın bir yanındaki sandalyeye yığılmış paltolarla çantaları düzenlemeye başlıyor. Selamlaşmalar. Peki koca adam, diyor Matt. Buraya gel de bizim için şu tartışmayı çöz bakalım. Elaine gülerek lafa karışıyor: Bence o tartışmaları çözmekten ziyade başlatacak türde birisi. Peter gülümsediğini hissediyor, havadaki bayat alkol ve tıraş losyonu kokusunu alıyor; bu koku karışımı hafif ve keyifli bir sarhoşluğun önlenemez bir şekilde yaklaştığını haber veriyor, yarım yamalak duyulan sohbetler, gülüşmeler, evet, paltosunu çıkarıp cevap veriyor: Önce bir içki alayım da. Bir şey isteyen var mı? Elinde soğuk bardakla masaya dönüyor, ağzında hafif iştah açıcı, taze ve ıslak tatla hayatında önemi olan hiçbir şey yanlış gitmiyormuş gibi huzurlu bir an yaşıyor. Çevresinde arkadaşları konut piyasası hakkında tartışıyorlar, krizin arz darlığından kaynaklandığını söylüyorlar. İlk içkisini bitirip ikinciye alıyor. Saçmalık bu, diyor Elaine. Uydurma bir şey. Şehirdeki mülklerin yarısı boş. Ofis binalarını anmıyorum bile. İçkisini içen Peter huzurla konuyla ilgili terimlerin akışını dinliyor: yüksek yoğunluklu, yeni inşa edilen, kamulaştırma emirleri. Naomi'nin evi ne durumda? diye soruyor Gary. O konu ne oldu? İçkisini masaya bırakan Peter cevap veriyor: Bilmiyorum. Tahliye için getirdikleri adamlar evi darmadağın etmiş. Beyzbol sopaları falan varmış. Bunu duyan arkadaşları dehşetle bağışıyorlar. Ha siktir be, diyor Elaine.

Hiç bilmiyordum, diyor Val. O iyi mi peki?

Naomi mi? diyor Peter. Evet, iyi. Gayet iyi.

Ama çok korkmuştur eminim, diyor Agnieszka. Şimdi nerede yaşıyor?

İçkisini yeniden alan Peter cevap veriyor: Ah, bir süreligine bende kalıyor. Resmî bir şey değil.

Biliyor musun, onunla hâlâ tanışmadım, diyor Elaine. Yalnızca fotoğrafını gördüm.

Peter gözücuyla Val'le Matt'in gizlice bakışıp önlere döndüklerini fark ediyor. Biliyorlar, diye düşünüyor. Bildiklerini bilmiyordu. Elaine bunu kastetmiyor elbette, yoksa dile getirmezdi zaten. Ne zamandır bildiklerini merak ediyor Peter. Veya bizzat görüp görmediklerini. İsa aşkına: Naomi'nin fanları. Düşünsene. Kayıtsız bir tavırla cevap veriyor: Evet, sizi tanıştırmam lazım.

Harika biri, diyor Gary.

Peter sessizce bu yorumu düşünüyor. Harika, evet. Aynı zamanda çok masraflı ve muhtemelen kafadan çatlak. Hayır, iyi bir kız o, olanlar onun suçu değil. Onun aklını karıştırmaktan haz alıyorum yalnızca, nedenini bilmiyorum. Zaten başkasına âşığım ben. Ruh ikizinizle karşılaştıktan sonra rol yapmanın anlamı kalmaz, değil mi ama? Yanındayken üzüntülerinizin hafiflediğini hissettiğinizde. Doğru hayatı yaşadığınızda. Naomi şikâyet edemez, ona iyi bakılıyor. Her şey yolunda, birlikte eğleniyoruz. Hatta biraz fazla eğleniyoruz. Bazen onu hamile bırakma fantezileri kuruyorum. Ne kadar güzel görünürdü, ne kadar da mutlu. Onu şehirde alışverişe çıkarır, çocuk odası için gerekenleri alırdım. Tanıdığımız insanlarla karşılaşmanın düşüncesinde bir şekilde erotik bir yan var: Bakın ona ne yaptım, böyle şeyler. Cinsel fanteziler söz konusu olduğunda en anormal olanlardan biri değil sonuçta. Daha önce de vardı aynı fantezi onda, bir zamanlar. Farklı bir biçimde. Uzun zaman önce. Evet, hayatım üzerine uzun uzun düşündüğümde içimden intihar etmek geliyor, madem sordun söyleyeyim. Sohbet devam ediyor, değer artışı vergisinden söz ediliyor, Peter üçüncü içkisini bitiriyor, kalkıp dördüncüyü söylüyor. Ağzında

genelde olduğu üzere ekşi bir tat var. Damağını temizlemek için bir içki daha lazım. Naomi'nin eski kariyerini unutmuştı: Uzun zamandır öyle şeyler yapmıyor zaten. Zaten gerçekten ciddi de değildi o konuda. Peter fotoğrafları gördü, bu tür şeylerin genel hali düşünöldüğünde usturuplu oldukları söylenebilirdi. Gerçekten pornografik olduğu söylenebilecek fotoğrafların sayısı bir-iki taneydi ve onlardan iyi para kazanmıştı, özel isteklerdi çünkü. Hesabı geçen şubat ayında mıydı neydi, kapatmıştı. O zamandan beri Peter'in cömertliğiyle ve arada bir reçeteli sakinleştiricilerini satarak geçiniyor, arada bir de arkadaşlarının yerine bar arkasında çalışıyor. Yine de, muhtemelen Hukuk Kütüphanesi'nin dilinde dolaşıyordur. Başka birisi söz konusu olsa Peter da konuşurdu. Biraz kınayarak, biraz kıskanarak. İstemsizce ve nedensizce Sylvia'nın bu akşamki halini, halıyı acıyla sıkı sıkı tutuşunu anımsıyor. Evet, bir taraf çok fazla, diğer taraf çok yetersiz. Barmanın bakışlarını yakalayınca biranın yanında bir atımlık votka da istemeye karar veriyor. Barda içiverir, kimse fark etmez. Tadı yok gibi, yalnızca sinirlerini yatıştırmaya yarıyor. Ateşlenen başına götürölmüş nemli ve serin bir bez gibi. Hâlâ uyuyor mu merak ediyor: Yoksa uyandı ve bıraktığı notu gördü mü. Beni ara. Seni seviyorum. Peki ya öteki: Peter için hazırladığı akşam yemeğini teğ başına mı yedi. Veya vazgeçip eve Çin yemeği söyedi ve kanepeye uzanıp tırnaklarını mı boyadı. Uygunsuz duyguların hızla çoğalışı, diye düşünüyor Peter. Duygu düzensizliği. Babasının karmaşık elyazısıyla doktorun talimatlarını, ilaç isimlerini çizgili kâğıda tek tek yazışını anımsıyor. Yumuşak başlı itaatkârlığı, evet, ölümlle karşı karşıya kaldığında bile, kurtulma umudu olmadığı, uysallığı hiçbir işe yaramayacağı halde. O sırada Peter her şeye karşı kör edici bir öfke duyuyordu: doktorlara, kayıt görevlilerine, hastane otomatlarına bile. Bir gün evde, Kildare'de sigorta şirketi

tarafından yirmi dakika telefonda bekletilince bahçe çiti-
ni tekmeleyerek göçertmişti. Tamir ettireceğini söylemiş
ama ettirmemişti. Utançtan fenalaşmıştı. Babasının so-
nunda acınacak birine dönüştüğünü görünce. Ona baka-
mıyordu bile, bakmak istemiyordu. Babasının ürkekliği
bir utanç vesilesiydi, daha da kötüsü, bir hakaretti. Yapı-
lanlara aldırış etmiyormuş, her şey yolundaymış gibi dav-
ranıyordu. Peter'ın öfkesinden gözü korkan babası hiçbir
şey söylemez, hiçbir şey yapmaz, bakışlarını kaçırır, gör-
memiş gibi davranırdı. Peter da hırçınlık kaynaklı öfke
patlamaları görmezden gelinen bir çocuk gibi hissederdi
yeniden. Fark edilmeyen bir çocuk. Bana bak, beni gör.
Neden hep gitmek zorundasın. Neden herkes, neden her-
kes hep beni terk ediyor, neden. Aslında, pardon ama, git-
meden bir tane daha alayım aynısından. Votka, evet, te-
şekkürler. Kartla ödeyebilir miyim?

Masaya döndüğünde Elaine mantosunu giyiyor, Val
otobüs saatlerine bakıyor. Barda biraz oyalandın. Evet,
diyor Peter, biriyle karşılaştım. Şimdiden gidiyor musu-
nuz? Saat on biri geçiyor, diye karşılık veriyor Agnieszka.
Hızlı treni kaçırmak istemiyorum. Gary'ye dönen Peter
soruyor: Sen gitmiyorsun, değil mi? Sesindeki çaresizliği
çok geç duyuyor, diğerleri kibarca fark etmemiş gibi ya-
pıyor, paltolarını ilikliyor, el çantalarını arıyorlar. Siz gi-
din, ben bir içki daha içeyim, diyor Gary. Kısaca vedala-
şıyorlar. Gary'nin ona acıdığı için kaldığını herkes göre-
biliyor. Onun için üzüyorlar; hepsi üzüyor. Önceden
anlamalıydı. Haftalardır, aylardır tekdüze duygulanım
halinde. Sürekli yorgun ve dikkati dağınık. Zavallı adam,
gerçekten ağır geldi olanlar ona. Bu kadar yakın olduk-
larını bilmezdim. Ne fark eder ki. Masada baş başa kal-
dıklarında Gary ona nasıl olduğunu soruyor. Peter ona
Ivan'ın, numarasını blokladığına dair bir şeyler söylüyor,
biraz ailelerden, matemden, insanları farklı etkilediğin-

den söz ediyorlar. Kendine gelecektir. Peter başıyla onaylıyor, sonra durup dururken şöyle diyor: Şey, aslında dürüst olmak gerekirse birbirimizden pek hoşlanmıyoruz. Yeniyetmeliğinden beri böyle. Ukala bir pislik olduğumu düşündüğü için benden nefret ediyor, ben de lanet bir ezik olduğumu düşündüğüm için onu küçümsüyorum. Gary endişeyle gülümseyerek araya giriyor: Ah, bence aslında öyle düşünmüyorsun.

Peter'ın içkisinin yüzeyine tavan ışığı düşüyor, baloncuklar göz kırıyor bardağın kenarında. Hayır, diyor. Bilemiyorum. Bir kız arkadaşı var, sana söylemiş miydin bunu? Leitrim'de yaşayan evli bir kadın. Veya boşanmış, her neyse. Bizden yaşlı, birkaç yaş daha büyük.

Ah öyle mi? Ne zamandır sürüyormuş bu?

Peter içkisinden bir yudum daha alıyor, ısınan içkinin tadı kaçmış. Bilmiyorum ki, diyor. Bir veya iki aydır. Cenazeden birkaç hafta sonra tanışmışlar. Benimle o yüzden konuşmuyor, ona kadından uzak durmasını söyledim denebilir. Bilemiyorum, kadının çatlağın biri olduğunu da söylemiş olabilirim.

Ah, hadi ya, diyor Gary. Bu çok da iyi bir fikir değil-di belki de.

Hayır değildi, diyor Peter. Düşündüm ki, bilirsin, biraz olsun normal biri neden onunla vakit geçirmek istersin ki? Yani, nasıl süslersen süsle, gerçekte düşündüğüm buydu. Korumacı davrandığımı söyleyebilirdim sana. Bir açıdan öyleydi de, fakat yalnızca bu kadının zihinsel sorunları olması gerektiğini düşündüğüm için.

Bazı sesli harfleri ağzında gevelediğini duyabiliyor şimdi, haplar ve içki yüzünden. Gary mantıklı bir tavırla, nazıkçe görüş bildiriyor: Bunları söyleyerek onun duygularını incittin muhtemelen.

Peter ışığın altında bardağının iç kenarından aşağı kayan beyaz köpüğü seyrediyor. Eminim öyle oldu, di-

yor. Düşünürsen tam anlamıyla riyakârlıktı, çünkü o Naomi'yle aynı yaşta. Kendime karşı gerçekten dürüst olmam gerekirse, o kadar ters tepki vermemin nedeni de buydu muhtemelen. Nedenlerinden biri yani. Naomi'nin hayatını nasıl mahvettiğimi düşününce, bilirsin. Yirmi üç yaşında, kendisi için neyin iyi olduğunu bilmiyor ki. Üzücü olansa ondan gerçekten hoşlanmam, fakat ne yapabilirim ki? Bilemiyorum. Kardeşimin Naomi'nin durumuna düşmesini istemiyorum, gerçek bu. Görüştüğü bu kadın benim kadar bencilse kardeşimin işi bitmiş demektir.

Birkaç saniye sessizlikten sonra Gary şöyle diyor: Tam olarak anladığımdan emin değilim. Naomi'yle aranız iyi değil mi?

Peter bardağını alıp başına dikeyiyor, sonra masaya bırakıyor. Loş ışıkta göremeyeceği halde saatine bakıyor. Hayır, diyor. Başka biri var. Durum epey karışık aslında. Ama dinle, seni daha fazla tutmayayım.

Ah, hadi ya, diyor Gary. Başka biri– senin için yani, öyle mi?

Kucağına koyduğu çantasını kapatan Peter cevap veriyor: Evet.

Gary aynı sakin, yargılamaktan uzak tonla cevap veriyor: Anlıyorum, tamam. Söz konusu kişi eski kız arkadaşın olamaz, değil mi? Sanırım cenazede tanıştım onunla.

Peter başını kaldırıp ona bakıyor, bitkin hissediyor, başı ağrımaya başlıyor. Sylvia, diyor. Evet o. Gary başını anlayışla sallıyor ve inanılmaz ama hiçbir şey söylemiyor, bir şey söyleme ihtiyacı duyar gibi de görünmüyor. Peter sessizlik içinde bir süre ona bakıyor, çantasını şaşkınca kucağında tutuyor ve sonunda soruyor: Sence ne yapmam gerek?

Gary karşılık olarak kaşlarını kaldırıyor ama yüzü sakin. Ah, diyor. Sanırım benim yorum yapabileceğim

bir konu değil, Peter. Dediğin gibi epey karmaşık. Duruma göre değişir.

Peter sonunda yerinden kalkıyor, paltosunu giymeye başlıyor, kayıtsızlık numarası yapıyor ve hepsi bir şakaymış gibi dalgınca gülümsüyor. İki eşlilik hâlâ yasadışı, değil mi? diye soruyor.

Gary şaşkınca gülerek karşılık veriyor: Evet, öyle sanıyorum. Baksana, eve nasıl gideceksin? Taksi çağırmamı ister misin?

Peter gözlerinin, burnunun yandığını hissediyor. Hayır, yürürüm ben, diyor. Elini Gary'nin omzuna koyup ekliyor: İyilik abidesisin. Sonra kendini dışarıda buluyor, Poolbeg Caddesi'nin kirli havasını, rıhtımın tuzlu kokusunu içine çekiyor. Yağmur yağıyordu: Hâlâ biraz yağıyor. Çevresindeki havada serin su tanecikleri asılı. Elleri ceplerinde College Green'e kadar yürüyor. Evet, yapılması gerek, yapılması şart. Tek bir çıkış yolu var. O ya da öteki. Tabii her şeyi sonlandırıp bir otobüsün önüne de atlayabilir ama bu saatte otobüs kalmamıştır ve bunu yapmak otobüslere de haksızlık olur. Naomi'nin kalacak yeri yok. Küçük tartışmalarından sonra Ivan dehşete düşmüştür kuşkusuz. Sylvia'ya gelince: Göklerdeki İsa aşkına, her şeyin onun yüzünden olduğunu sanabilir. Hatırlamaya çalış, diye düşünüyor. Bu akşamüstü, düğmelerini açan parmakları. Güzeldi, değil mi ama, mutluydular. Şimdi her şeyi basitleştirmek için ufak bir düzenleme yapması lazım. Evet. Başkalarına bilerek acı çektirmek konusunda her zaman korkaktı: Gerçi buna rağmen muhtemelen acı vermekten geri durmadı. Kildare'deki ev boş duruyor, diye düşünüyor, en azından gerekirse orası var, her şeyin üstüne onu yüzüstü ortada bırakmayacak. Sonunda sarhoş ve bu düşünce midesini bulandırıyor. Onun yerine odasının loşluğunu, Sylvia'nın gülümseyişini anımsamaya çalışıyor, her şey yine öyle olabilir, bir kereliğine değil

ömürleri boyunca. Akşamları birlikte lisans öğrencilerinin ödevlerini düzeltebilirler, en kötü cümleleri okuyup birbirlerini güldürebilirler. Sylvia'nın küçük müzik setinde 40. *Senfoni*'nin Barenboim kaydını dinleyebilirler. Kiracılar sendikası toplantılarına kol kola, başları birbirine eğilmiş, sohbete dalmış halde yürüyerek gidebilirler. Peter parmaklarıyla gözlerini siliyor. O hayatın imgesi: Nihayet mümkün olduğuna inanmak ne kadar güzel, nasıl da acı verici. Uzun zamandır düşünmek bile istemediği kadar yanıyor canı. Ama artık her şey sürekli öyle acı veriyor ki düşünmek bir şeyi değiştirmiyor, hatta korkunç acıya bir tür tatlılık bile katıyor. Birlikte yaşayabilecekleri hayat. Paylaştıkları eve sığınmak, kitapları, mobilyaları, suluboya resimleri. Mutfak masasının başında toplanmalar, akşam yemeğine gelen arkadaşlar, tartışmalar, görüşmeler. Kendi çocuklarına verebilecekleri sevgi. Vermek istedikleri. Hayatı boyunca yapmak istediği tüm iyiliklerden men edildikten sonra iyi biri gibi, hatta biraz bile iyi hissetmesi olanaksız artık. Yolculuğu sürdürebileceği bir rota kalmadı. İyiliği içinde kaldı, hapsedildi, ihtihaplandı, daha tuhaf ve beter bir şeye dönüştü. Uygunsuz bağlanmaların çoğalışı. Daha sıkı, daha sert tutmak, var gücüyle yapışmak, bırakmamak. Eh, madem acı çekmek bu, o zaman bırakın acı çekeyim, diye düşünüyor. Evet. Geride kim kaldıysa onu sevmek. Birini yitirecek olursam bırakın beyhude ve uzun bir öfke nöbetine tutulayım, evet, çaresizlikten bir şeyleri, mobilyayı, elektrikli aletleri kırarak hale geleyim, kavgalara karışayım, haykırayım, bir otobüsün önüne atlayayım, evet. Bırakın acı çekeyim lütfen. Bu birkaç kişiyi sevebilsem, bunu yapabileceğimi bilsem hayatımın kalan her günü acı çekmeye razıydım. Green'in önünden geçerken fena halde sarhoş, artık düz yürüyemiyor bile. Eve döndüğünde Naomi dışarıda olabilir: Muhtemelen en iyisi olur. Bir korkak gibi sürünerek

boş yatağına gider. Keşke babama söyleyebilseydim, diye düşünüyor. Aramızdaki sorunları hallettik, baba, yeniden birlikteyiz. Benim için endişelenme, mutluyum. Her şey yolunda. Biliyorsun hepimiz seni çok seviyoruz. Önemli olan bu. Öyle can sıkıcı bir düşünce ki gözlerinin bulanmış olduğunu hissediyor, evet, bir sokak lambasına yaslanıp destek alarak onları silmek zorunda kalıyor. Ya tanıdığı biri çıkarsa karşısına. Peter sen misin. Ah evet, affedersin. Babamı düşünüyordum da. O öldü, görüyorsun ya. Bilmiyordu. Benim hâlâ. İkimizin de hâlâ, bilmiyordu. Beni terk ettiği için ondan nefret ettiğimi. Onu ne kadar çok sevdiğimi. Avuçlarının dibiyile gözlerini silerek doğruluyor, yan yan, tökezleyerek Baggot Caddesi boyunca yürüyor ve eve ulaşıyor.

Yukarıda, dairede Naomi karanlıkta oturmuş snooker seyrediyor. *Crucible Klasikleri*'nin eski bölümlerinden biri muhtemelen, adamı O'Sullivan da beş oyun ileride. Çıplak ayaklarını koymak için koltuğu kanepenin önüne çekmiş. Merhaba yabancı, diyor. Diğer kız arkadaşın nasıl, iyi mi? Kapıyı arkasından kapatan Peter karşı duvara yaslanıyor, kendini hazırlıyor ve cevap veriyor: Evet, daha iyi. Ona şöyle bir bakan Naomi oturduğu yerde doğruluyor, yüz ifadesini görmek zor. Sarhoş musun? diye soruyor. Paltosunu çıkarırken, evet diyor Peter. Ha siktir be, diyor Naomi. Bana Sylvia'yla ilgilendiğini söylemiştin. Ayakkabılarını çıkarmak için hafifçe eğildiği takdirde yere yuvarlanacakmış gibi hisseden Peter bu yüzden ayakkabılarıyla oturma odasına giriyor, elinin altında farklı mobilyaları hissediyor. Tanrım Peter, diyor Naomi. Gerçekten fena sarhoşsun, iyi misin? Evet, diye düşünüyor Peter, ona söylemesi gerekirdi. Seni seviyorum. Ona, ötekine. Naomi'nin oturduğu kanepenin kolçağına tutunarak yüksek sesle: Özür dilerim, diyor. Naomi televizyonu kapadı, oda şimdi daha karanlık, Naomi'nin elinin te-

masını hissediyor, hatta görebiliyor, eli gözlerinin önünde tuhaf bir biçimde dönüyor. Bir şey mi oldu? diye soruyor Naomi. Güçsüzleştiğini hisseden Peter düşer gibi olup kendini halıda buluyor, başı Naomi'nin dizinin yanında, durmadan tekrarlıyor: Özür dilerim. Naomi'nin eliyle başına dokunduğunu hissediyor. Beni korkutuyorsun, diyor Naomi. Kötü bir şey mi oldu yoksa yalnızca sarhoş musun? Peter'ın alnı şimdi onun kucağında, taytının yumuşak fitilli pamuklu kumaşı: Bakmasına gerek yok, taytın yeşil olduğunu biliyor. Sevdiği internet sitesinden aldığı "orman yeşili" tayt. Pes bir sesle, yüksek sesle, Seninle konuşmam gereken bir konu var, diyor. Naomi'nin saçlarını okşayan eli duruyor ama geri çekilmiyor. Nedir? diye soruyor.

Yüzünün hâlâ ıslak olduğunu düşünen Peter gözlerine dokunmak için elini kaldırmaya çalışıyor. Sylvia konusunda, diyor. Açıklamak istiyorum.

Nedensizce susuyor ve o zaman Naomi hafif endişeli bir sabırsızlıkla, Evet, devam et, diyor.

Boğazındaki düğümü yutmakta zorlanıyor. Bak, biz önceden birlikteydik, diyor. Sana söylemiştim. Bir süre, uzun zaman önce, altı yıl birlikteydik. Sonra, yirmi beş yaşındayken bir kaza geçirdi. Ciddi bir kaza. Feci şekilde yaralandı, korkunç acılar çekti. Ben hiçbir şey yapamadım, ona yardım edemedim. Benden ayrılmak isteyen oydu. Ben ayrılmak istemedim. Ona yardım etmek istedim ama yapamadım. Şimdi bile, hâlâ acı çekiyor, sürekli, her gün. Tanrı'ya yemin ederim ki çok mutluyduk önceden, gerçekten mutluyduk. Artık o zamanları düşünemiyorum bile. Hatırlamak istesem de yapamıyorum. O zamandan beri her şey bana anlamsız geliyor. Hem de her şey. Hayatım bitmek bilmeyen, devam edip duran korkunç bir kâbus gibi ve ben bir türlü uyanamıyorum. Yani asla, ne kadar beklersem bekleyeyim bir daha asla

uyanamayacağım. İnsan bir yerde sonra, Tanrı aşkına, en azından sonunda ölüp kurtulacağım diye düşünmeye başlıyor. Hatta bunu diliyor bile. Özür dilerim, biliyorum söylememem gerekiyor ama bazen gerçekten diliyorum, bitsin artık istiyorum. Başını onun dizinden kaldırıyor, yaşlar akan gözlerini görmeden siliyor, burnu akıyor. Onunla yatmıyoruz çünkü, diyor, çünkü yapamıyoruz. Olanlar yüzünden yapamıyoruz. Ama yalnızca arkadaş da değiliz. Ve ona hâlâ âşığım, Naomi. Her zaman âşıktım. Özür dilerim.

Bir süre yalnızca sessizlik oluyor, Peter yüzü ellerinde bekliyor, hiçbir şey görmüyor, hiçbir şey duymuyor. Sonunda Naomi şöyle diyor: Peki. Aranızda bir şeyler olduğunu biliyordum elbette. Fakat durumu anlamıyordum. Olanlar gerçekten çok üzücü geliyor kulağa. Açıkçası. Ne desem bilemiyorum. Onun için üzülüyorum.

Peter yüzünü yeniden siliyor, başını kaldırıyor. Odanın karanlığını dışarıdaki sokak lambasının ışığı dağıtıyor. Naomi mavimsi loş ışıkta tüm gençliği ve güzelliğiyle ona bakıyor. Peki beni biliyor mu? diye soruyor.

Peter hemen cevap veriyor: Evet, elbette. Tabii ki biliyor, elbette. Hatta muhtemelen bu konuda sana gerçekte olduğumdan daha dürüst davrandığımı sanıyordur. Bunun için üzgünüm. İçinde sanki kusacakmış gibi korkunç bir duyguyla titreyerek devam ediyor: Ama artık bunu yapamıyorum. Bitirmemiz gerek. Sen ve ben. Aramızdaki her neyse, artık devam etmesine izin veremem.

Peter konuşurken Naomi yavaşça başını sallıyor. Sonra alçak sesle sakince karşılık veriyor: Peki. Kalacak başka yerim olmadığını biliyorsun. Ama gitmemi istediğini söylersen giderim.

Peter başını salladığını fark ediyor. Oda gözlerinin önünde loş çemberler çizerek dönüyor. Bakışlarını durdurup belli bir noktada odaklamak: Ve sonra baktığı yerin

içinden kaydığını, uzaklaştığını, sanki altından çekildiğini hissetmek. Sana kalacak bir yer bulurum, diyor. Biliyorsun, babamın evi boş, ihtiyacın olursa. Ev Kildare'de, yeri çok uygun değil ama boş. Trenle gidiliyor. Para konusunda da yardım ederim. Hayatını zorlaştırmak istemiyorum.

Karanlıkta bir jest yapıyor Naomi, omuz silker gibi, omuzları kıvıldıyor. Peki, diyor. Parmaklarıyla burnuna dokunuyor. Benden nefret mi ediyorsun? diye soruyor. Arkasından zorla gülermiş gibi bir ses çıkarıp ekliyor: Aslında cevap verme buna, bilmek istemiyorum.

Çenesinin yeniden güçsüzleştiğini hissediyor Peter, cevap vermeye kalkarsa yalnızca ağlayabilecekmiş gibi bir his var boğazında, öyle sarhoş ki önünü zor görüyor ve başını yeniden onun kucağına koyuyor. Senden nefret etmiyorum, diyor. Boğazındaki düğüm acıyor. Ne hissettiğimi söylersem durum daha da kötüleşir, diyor. Ama senden nefret etmiyorum, asla. Acınası, diye düşünüyor. Gerçek olduğuna inanmak bile zor. Onu kendi hayatını mahvetmek için istedi, başka ne için olacak.

Beni seviyor musun, diyor.

Peter cevap veriyor: Evet. Seni seviyorum, elbette seviyorum.

Bir an sessizlikten sonra Naomi kontrol etmeye çalıştığı ince bir ses tonuyla soruyor: Peki o zaman neden gönderiyorsun beni?

Başını kaldırmadan cevap veriyor: Açıklamaya çalışıyorum. Başka ne yapabilirim bilmiyorum.

Sylvia'yla görüşmeye devam etmek istiyorsan görüşebilirsin, diyor Naomi. Benim için sakıncası yok. Durumun karmaşıklığını anlıyorum, aranızda girmeye çalışmıyorum. Bir yolunu buluruz.

Peter artık gözlerini kapadığında bile odanın döndüğünü, odanın kendi yörüngesinde döndüğünü hissediyor veya görüyor. Gerçek hayat değil bu, diye mırıldanıyor. O

tür şeyler, söylediğin gibi şeyler olmuyor, hayat öyle işle-
miyor. Alçak ve kısa bir ses duyuyor, Naomi sinirlenmiş
gibi hızla soluğunu veriyor. Peki nasıl işliyormuş? diyor.
Bana beni sevdiğini söylüyorsun, sonra da sorun değil,
hoşça kal, seni bir daha asla görmek istemiyorum diyor-
sun. Sadece kendini normal olduğuna, her şeyin normal
olduğuna inandırıp kandırabilmek için yapıyorsun bunu.
Zihnin öyle hastalıklı ki kendine ne yaptığını görmüyor-
sun bile. Herkesi birtakım küçük kutulara hapsetmeye
çalışıyorsun. Hepimiz koyduğun yerlerde kalsak hiçbir
sorun olmazdı. Her neyse. Arkadaşına olanlar için üzgü-
nüm. Korkunç, üzücü bir şey olduğunu görebiliyorum,
bunu anlıyorum. Birbirinizi seviyorsunuz, besbelli. Önce-
den anlamıyordum. Ama ben de buradayım, şu anda tam
da buradayım. Gerçek bir insanım ben, bu da benim ha-
yatım. Bilemiyorum. Siktir git, dürüst olmak gerekirse.
Yatmak istiyorum. Kalkıyor, sendeliyor, diziyile onu devi-
riyor, Peter da bir şekilde ayaklandığını veya doğruldu-
ğunu fark ediyor, yeniden kanepenin kolunu tutuyor,
sallanıyor ya da oda sallanıyor. Naomi, diyor. Bedeni kol-
larının arasında yine yumuşacık, yumuşak, eli kalçasına,
beline dokunuyor, soluğunu, ıslak ağzını yakınında hisse-
diyor, öpüşüyorlar. Derin, evet, tadı. Her şeyi unut, diye
düşünüyor. Gidip Avrupa'da bir yerde, kimsenin onları
tanımadığı bir yerde birlikte yaşamalılar. Bronzlaşmış
Naomi'nin yeşil bir bahçede güldüğünü görüyor, havada
çiçeklerin yoğun ve ağır kokusu var. Peter masayı toplar-
ken gölgede oturuyor, bardaklar şırıltıyor. Memesini
emen bebek. Gerçek hayat bu olurdu işte, evet. Beni gön-
dermeden önce yatağa gelmek ister misin? diye mırıldan-
ıyor. Gözlerini çevrelerinde dönen karanlığa hafifçe ara-
layan Peter sonunda utanabilecek kadar ayıldığını hissediyor.
Ah, güzel olurdu evet, diyor. Ama galiba fazla içmişim,
üzgünüm. Naomi başını yeniden onun göğsüne yas-

lıyor. İncindi, düş kırıklığına uğradı. Son bir hamle daha yapmak zorundaydı, diye düşünüyor. Peter. Belki de yalnızca istedi. Neden her davranışının altında gizli bir amaç arıyor: Her zamanki gibi kendini işin içinden sıyırmak için. Parmaklarını onun sıcacık ensesinde dolaştırıyor. Yeniden ağzından öpmek için başını elleriyle kaldırıyor. Sabah, diyor. Sen gitmeden önce. Peter'a bakarken dudakları hafifçe aralık. Sabah da istemeyeceksin, diye cevap veriyor. Yeniden öpüşüyorlar, ağzının ıslak, tanıdık derinliği. Hayır, diyor, merak etme, isteyeceğim. Naomi fısıldayarak söz vermesini isteyince söz veriyor. Naomi yine alçak, neredeyse duyulmaycak bir sesle, Ve beni sevdiğini söyleyeceksin, diyor. Peter gözlerini yumuyor. Çünkü o bunu istiyor. Yaparken ona söylemesini. Mutlu kadın: Evet, onu mutlu etmek. Ne düşünüyor ki. Nasıl olur da. Neden, hangi sebepten ötürü, neden. Onu göndermek. Yüksek sesle şöyle diyen kendi sesini duyuyor: Evet. Sabah sana söylerim. Hadi şimdi biraz uyuyalım.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Pazar akşamı Ivan yolcu koltuğunda büyük boy peynirli pizzayla ve arka koltukta uyuyan köpekle Kildare kasabasından geçiyor. Her şey plana uygun gerçekleşti, birkaç dakika içinde eve, babasının evine ulaşacak, eşyaları ve köpeğin teçhizatı yanında, yerleşmeye hazır. Dünden önceki gün arabayı almak için eve gitmesi gerekti, oradayken içeri de şöyle bir baktı. Evin o halini, terk edilmiş ve soğuk halini görmek üzücüydü, ne kadar üzücü olduğunu inkâr etmenin anlamı yok. Pencerelerdeki perdeler solgun ve gri görünüyordu, mavi-gri bir toz tabakası tüm yüzeyleri, koridordaki alçak sehpayı, süpürgelikleri kaplamıştı. Ölümün üzücü soğukluğu tüm odalara yayılmıştı, ölen birinin evi, diye düşündü Ivan o sırada, ki bu doğrudu, ev tam da buydu. Bu hissi bastırmak veya dağıtmak için evde dolaşarak tüm odaların ışıklarını açıp kapadı, sonra aynısını musluklara ve radyatörlere yaptı, sifonları çekti, hatta kâğıt havlu parçasının altına hapsettiği bir örümceği arka bahçeye bıraktı. Pencerelemi açıp kapadı, böyle şeyler. Geri döndüğünde biraz temizlik yapmaya, evi daha yaşanır ve normal bir yer haline getirmeye zaman olacağını düşündü. Sonra arabaya bindi, Dublin'e döndü, apartman dairesine uğrayıp köpeği aldı ve Margaret'ı görmek için Leitrim'e gitti.

Cuma gecesi kır evine ulaşan Ivan ön kapı açılıp dikdörtgen şeklindeki sarı ışık belirirken arabadan indi, kapının önünde duran Margaret önce bir siluetten ibaretti, sonra yanına gidince kırmızı yünlü kazağı içinde gülümsediğini gördü, onu kollarına alıp, Merhaba, dedi. Margaret gülerek ona baktı, öpüştüler, yalın ve mutlu, sakin ve sıcak bir öpücüktü. Küçük Alexander nerede? diye sordu Margaret. Ah, dedi Ivan, arabada. Bir saniye. Birlikte çakılların üstünden yürüdüler, Margaret'in ayağında terlikleri vardı, yağmur çiseliyordu, Ivan köpeği çıkarmak için arabanın arka kapısını açtı. Alexei kuyruğunu sallayarak hemen Margaret'in yanına gitti, o da çömeli köpeğin başını ve kulaklarını okşadı, Sen ne kadar güzelsin, dedi. Köpek sevinçle onun ellerini, bileklerini yalarken Ivan arabadaki eşyayı aldı. İçeride, koridorda Alexei koşarak Margaret'in çevresinde döndü, ayaklarına dolanarak onu güldürdü. Fazla heyecanlı şu an, dedi Ivan. Birazdan sakinleşir. Veya durmasını söyleyebilirim istersen. Keyiften pembeleşen yanaklarıyla köpeğin parkelerin üstünde koşturmasını seyreden Margaret, Hayır, harika bir köpek, dedi. Çok yakışıklı. Küçük bir asilzade. Başını kaldırıp Ivan'a bakarak sordu: Bir şeyler yer misin? Akşam yemeği hazır. Mutfağa girdiler, tırnakları parkede hafif hafif tıkırdayan köpek peşlerinden geldi. Margaret fırındaki kabı çıkarıp ocağın üstüne koydu, fırının kapağını kapadı, Ivan'a yolculuğun nasıl geçtiğini sordu. Yemeğin, ağır ateşte pişirilen domuz etinin ve soğanın lezzetli kokusu mutfağa dolmuştu, Margaret alçak sesle Ivan'a düşünceli sorular sorarken köpek neşeyle odada dolaşıyordu. Keşke burada yaşasaydım, demek geldi Ivan'ın içinden ama bunu dile getirmedi. Onun yerine yolculuğun iyi geçtiğini söyledi, akşam yemeği için masaya oturdular, dilimlenmiş yumuşak et, pilav ve salatalarını yerken Alexei masanın altına uzanıp yattı, arada bir kuyruğunu sallayarak

yere vuruyordu. Margaret kasabada herkesin dilinde dolayıştığından kuşkusu olmadığını, ama henüz yüzüne karşı bir şey söyleyen çıkmadığını anlattı. Gülmeye çalıştı, bu ayın skandalı olacağını, sonrasında insanların başka konular bulacağını söyledi. Ivan onun yorgun ama çok güzel göründüğünü, ona güçlü, hatta tehlikeli bir sevgi duyduğunu düşündü. Onu incitecek bir şey söyleyen olursa o kişiye yıkıcı bir şiddetle karşılık vereceğini biliyordu ve Margaret'ın böyle bir şey istemeyeceğinden kuşkusu olmasa da bunu yapacağına, neye mal olursa olsun onu koruyacağına emindi. Birinin, kim olursa olsun, Margaret'a ters bir laf edeceğini, ters bir bakış atacağını düşündüğü anda içinde derin bir intikam kuyusu açılıyor, hatta elinde bir kılıçla falan onun aleyhinde konuşanları cezalandırmaya hazır olduğunu hayal ediyordu; gerçi gerçek hayatta eline kılıç almışlığı veya bunu istemişliği bile yoktu, barış yanlısı olmaya inanırdı ama yine de hissettiklerinde gerçek bir yan vardı.

O gece yatmaya hazırlandıkları sırada, Margaret tuvalet masasında küçük kolyesini çıkarırken satranç yarışmasının tarihini sordu. İki hafta sonra, pazartesiden cumaya kadar süreceğini söyledi Ivan. Saçlarını tarayan Margaret'a etkinliğin formatını daha ayrıntılı anlattı, Margaret da, izleyici olacak mı diye sordu. Aslında olmayacağını söyledi Ivan. Bazı oyuncuların ebeveynleri veya arkadaşları gelebilir, dedi. Ama izleyiciler, sıradan insanlar olmayacaktı çünkü ilgi çekici bir etkinlik değildi. Klasik satranç çok yavaş oynanıyordu. Oyunu bilmiyorsanız ne izlediğinizi bile anlamazdınız. Margaret başını salladı, tuvalet masasının başından kalktı, Ivan da yatağın kenarına oturmuş onu seyrediyordu. Çamaşır sepetinin yanında, sırtı ona dönük duran Margaret bluzunun düğmelerini açmaya başladı. Pardon ama, neden soruyorsun? dedi Ivan.

Bir nedeni yok, dedi Margaret. O hafta bir gün iş için orada olacağım. Ama yalnızca merak ettiğim için sordum.

Ivan hemen karşılık verdi, Ah, bilmiyordum, dedi. Hangi gün? O hafta benim doğum günüm. Affedersin, umrumda olduğundan değil, sadece söyleyeyim dedim.

Margaret gülümseyerek ona baktı. Hiç söylememiştin, dedi. Cuma günü orada olacağım. Doğum günün ne zaman?

Salı, dedi Ivan.

Yirmi üç demek. Yaşlanıyorsun.

Ivan güldü, keyifli, mahcup, mutluydu. Biliyorum, dedi. Şehirde görüşmek ister misin? Satranç maçına gelmen falan gerekmiyor, elbette. Gerçi gelsen epey havam olurdu.

Margaret şaşkınca gülümsedi, bluzunu katlayıp çamaşır sepetine koydu. Havan olacağını pek sanmam, dedi.

Ama o da keyiflenmiş görünüyordu, Ivan onun kesinlikle olmaz demediğini de not etti. Senaryoyu hayal etmemek elinde değildi, Margaret etkinliğe gelecek, belki de rakibi pes ettiği anda orada olacaktı. Yenilgiyle uğrayan rakipleri arasında zaferle masadan kalkan Ivan onu görecekti, peki Margaret'in üstünde ne olacaktı, açık renkli ince bluzlarından biri belki, ayrıntıları hayal etmek hoştu, saçlarını geriye doğru toplayacak veya açıp omzunun üstünden öne atacak, boynuna küçük kolyesini takmış olacaktı. Ivan onun yanına gidecekti elbette: Peki Margaret onu öpmesine izin verecek miydi? Bu imge zihninde o kadar yoğun canlandı ki ona biraz seksi geldi, onca insanın önünde Margaret'ı öpecek, herkesin birlikte olduklarını düşünmesine izin verecekti, ki bu doğrudu da. Onu herkesin ortasında öpmek, evet, onunla o şekilde birlikte görünmek. Maçı bittikten sonra

her zamanki gibi tek başına öylece dikilip diğer maçlardan birini seyretmek yerine, öyle anlarda bazı bölümleri saçmalıktan ibaret, olanaksız hamlelerle dolu satranç notasyonu neredeyse sanrıyı andıran bir hızla zihninden geçer, beyni tüm fanları çalışan aşırı ısınmış bir bilgisayara benzerdi. Bunun yerine orada onu görmek, evet, yanına gitmek, nerede yemek yiyeceklerini konuşmaları, paltolarını giymeleri: Rüya gibiydi, çok güzeldi. Başkalarının bakışlarına aldırmadan, kimin gördüğüne aldırmadan şöyle bir öpüşmek.

Şimdi, arabayı babasının evinin önündeki araba yoluna park ederken tuhaf bir hisle üst kattaki odalardan birinin, bir zamanlar Peter'ın kaldığı odanın ışığının yandığını fark ediyor. Cuma sabahı diğerleri gibi o odanın da ışığını yakıp söndürmüştü ama evden çıkmadan önce tüm ışıkları kapadığından neredeyse emin. Şimdi arabadan inerken sırt çantasını alıyor, bir elinde pizza kutusunu dengede tutarken diğer eline köpeğin kayışını sararak Alexei'nin arka koltuktan paldır küldür aşağı inmesini bekliyor. Eve girince, holde, kapıyı kapadıktan sonra ama başka bir şey yapmasına fırsat kalmadan, ışık düğmesine bile uzanmadan, pizza kutusunu bile elinden bırakmadan bir şeylerin değiştiğini fark ediyor, anlıyor. Bu farkındalık, bu ön bilgi sayesinde yukarıdan gelen sesi duyduğunda korkmuyor, Merhaba? diyor birisi. Bir kadın sesi. Ivan korkuyla değilse de şaşkınlıkla holde kalakalıyor, içine şokun geniş ve bomboş yansızlığı doluyor, konuşmıyor, yukarıda sahanlığın ışığı yanar ve merdiven başında birisi belirirken doğru dürüst düşünemiyor bile: Gelen genç bir kadın, bir kız. Görüntülü bir telefon görüşmesinin ortasındaymış gibi telefonunu elinde dik tutuyor. Aman Tanrım, diyor. Bir saniye, çılgınca bir şey oldu. Seni sonra ararım. Bunu telefonunun ekranına söylüyor, arkasından ekrana dokunuyor ve telefonu tutan elini

gevşekçe yanına indiriyor. Ivan'a şöyle diyor: Durum için çok özür dilerim. Kim olduğunu biliyorum sanırım. Üstünde kısacık bir crop atlet ve epey bol bir örgü kazak var. Ivan'sın sen, öyle değil mi? diye soruyor.

Ivan yutkunarak cevap veriyor: Evet ama sen kimsin?

Kız hafifçe, çılgınca gülüyor. Aman Tanrım, diyor yeniden. Çok özür dilerim. Abin sana burada olduğumu haber vermeye çalıştı ama telefonuna cevap vermiyordun. Abinin arkadaşıyım ben.

Ah, diyor Ivan. Peki.

Evet, yaşadığım ev tahliye edildi. Peter da başka bir yer bulana dek burada kalabileceğimi söyledi. Sana haber vermediği için üzgünüm. Dediğim gibi, haber vermeye çalıştı aslında.

Peki, diyor Ivan yeniden.

Bir an merdivenin iki ucunda, sahanlıktaki sarkıt lambanın ışığında durup birbirlerine bakıyorlar. Ivan, normalde onun varlığını tamamen görmezden gelecek kızlardan birine benzediğini düşünüyor. Tırnakları pırıltılı koyu mora boyanmış, örneğin, burnunda piercing'i var ve yüzü normalde çok makyaj yapan ama şu anda makyajsız birinin yüzü gibi yeni temizlenmişe benziyor. Ben Naomi, diyor kız.

Ben Ivan, diye karşılık veriyor Ivan. Bildiğin üzere.

Hâlâ kayışın ucunda bekleyen ama evdeki yabancı'nın beklenmedik varlığıyla heyecanlanan Alexei oyuncu bir tavırla ulur gibi havlıyor, merdivenin en alt basamağına gidip başını eğiyor. Ona bakan Ivan dalgın dalgın, Ah, affedersin, diyor. Arkadaş canlısıdır, saldırgan değildir.

Yok yok, aşırı sevimli, diyor kız. Annenle kalıyor sanıyordum.

Karşısındaki kişinin kendisi ve hayatı hakkında bu kadar bilgi sahibi olmasına şaşırın Ivan cevap veriyor: Öyleydi. Ama, eee, artık benimle.

Yeniden sessizliğe gömülüyorlar. Ivan'ın pizza kutusunu tutan eli yoruluyor ve fazlasıyla ısınıyor. Kız kollarını göğsünde kavuşturuyor. Gitmemi ister misin? diye soruyor. İstersen anlarım, yalnızca bu gece biraz zor olur çünkü arabam falan yok benim.

Kızın söylediklerine yine hazırlıksız yakalanan Ivan konuşmanın gidişatına bir türlü uyum sağlayamadığını düşünüyor. Ah, diyor. Yok, gitmen gerekmiyor. Yalnızca, benim durumum da sıkıntılı, şu anda gidecek başka yerim yok. Köpekle yani.

Ama senin bir yere gitmen gerekmiyor ki. Burası senin evin.

Ivan yeniden yutkunuyor, beyni tek bir anlamlı düşünce üretemiyor, sonunda şöyle diyor: Eh, o zaman gidip şu pizzayı bırakayım.

Ah tabii ya, diyor kız. Aynen.

Ivan eğilip Alexei'nin kayışını çıkarınca köpek hemen merdivenlerden yukarı çıkıp kızı selamlıyor. Pizzayı bırakacağını tekrarlayan Ivan koridorun ucundaki kapıdan mutfağa giriyor. Pizza kutusunu yemek masasına bırakıp hiçbir şey anlamadan öylece dikiliyor, kutunun üstündeki turuncu ve kırmızı renkli, aşçı şapkası giymiş, parmaklarının ucunu öpen şef resmine bakıyor. Daha temiz, diye düşünüyor: Ev cuma sabahı olduğundan daha temiz şimdi. Birisi elektrik süpürgesiyle yerleri süpürmüş en azından, ayrıca bir bez ve bir leğen dolusu sabunlu suyla silmiş de. Kim acaba, diye merak ediyor. Herhalde kız. Bunu düşününce sersemliyor, başı dönüyor nedense. Alexei'nin merdivenlerden aşağı koştuğunu duyuyor, mutfağa girdiğini görüyor, kulakları dikilmiş, neşeli, biraz şaşkın ama mutlu görünüyor. Kız da istifini bozmadan köpeğin peşinden mutfağa giriyor. Ne diyeceğini bilmeyen, kafasının içinde tek bir fikir olmayan Ivan şöyle dediğini duyuyor: Biraz pizza ister misin? Hafifçe gülümse-

yen kız hemen cevap veriyor: Aman Tanrım, çok iyisin. Bir dilim alırım ama sakıncası olmadığından eminsen.

Ivan mutfak dolabından iki tabak çıkarıp masaya koyuyor. Kız oturuyor, birer dilim pizza alıp yemeye başlıyorlar, köpek neşeyle odada dolaşiyor. Margaret'a ne diyeceğini düşünüyor Ivan. Durumu açıklamak için nasıl bir mesaj yazmalı. Durumu kendi zihninde bile tarif etmekte zorlanırken.

Abin bir satranç dâhisi olduğunu söylüyor, diyor kız.

Lokmasını çiğneyen Ivan bir an cevap vermiyor. Sonra, huzursuzca yutkunarak şöyle diyor: Değilim, asla. Satranç oynuyorum ama dâhilikle uzaktan yakından alakam yok. Bence Peter o sözcüğü fazla hafife alıyor.

Kız gülümseyerek pizzasını sarmısaklı sosa batırıyor. Eh, başka birini dâhi diye tarif ettiğini duymadım hiç, diyor. Çoğu insanın ahmak olduğunu düşünür görünüyor. Pizza diliminin kenarını ikiye bölen Ivan düşünmeye, beyninde tek bir düşünce tümceciği oluşturmaya çalışıyor. Kız pizza dolu ağzıyla, önemsiz bir şey sorar gibi, Sana benden hiç söz etmedi mi? diye soruyor.

Ah, diyor Ivan. Şey, pek sık konuşmayız. Aslında hemen hiç konuşmayız.

Son zamanlarda öyle, biliyorum, evet. Ama önceden, konuştuğunuz dönemde. O zaman benden hiç söz etmedi mi sana?

Ivan'ın beynine radyo paraziti doluyor sanki. Son zamanlarda öyle, biliyorum, dedi kız. Başka neler biliyor acaba, diye düşünüyor, Peter ona başka neler anlattı. Hımm, diyor Ivan. Emin değilim. Söylediyse bile hatırlamıyor olabilirim.

Kız lokmasını çiğnemeye devam ederken konuşuyor: Sorun değil. Söylemesini beklemiyordum zaten.

Köpek oturma odasının açık duran çift kanatlı kapısından geçip kanepedeki eski yerine çıkıyor. Ivan'ın zih-

ninde yavaş yavaş bir düşünce belirmeye başlıyor ve bu kızın, şimdi düşünüyor da, Peter'in yalnızca arkadaşı olmadığını anlıyor. Fakat arkadaştan fazlasıysa, diye geçiriyor aklından Ivan, neden Peter'in şehirdeki apartman dairesi yerine ta burada, Kildare'de kalıyor? Ve sonuçta –bu düşünce birden yoğun bir biçimde doluyor zihnine– kaç yaşında olabilir ki bu kız? Şimdi masanın diğer tarafından kıza, güzel yüzüne, burnundaki gümüş halkaya, kısacık crop atletine daha dikkatli bakıyor; kız da bakışlarını ona çevirdiği anda dikkatini hemen yeniden pizzaya yöneltiyor. Peter'la yalnızca arkadaş olsalar neden Ivan'a benden söz etti mi diye sorsun ki? Peter ona neden son zamanlarda Ivan'la konuşmadıklarını anlatsın? Ayrıca, ikisi arasındaki ilişki arkadaşlıktan ileriye bu ne anlama geliyor? Peter'in o akşam yemeğinde Sylvia hakkında söyledikleri, onu hâlâ seviyorum demesi, bundan ne anlamalı? İstemsizce enerjik çıkan ses tonuyla soruyor Ivan: Siz ikiniz nasıl tanıştınız, sormamın sakıncası yoksa?

Naomi parmaklarının arasındaki pizza dilimini evirip çeviriyor. Hımm, diyor. Tanıştık işte, bilmiyorum. Bir gece dışarıda tanıştık, yılbaşıydı.

Sen de mi avukatsın? diye soruyor Ivan.

Tanrım, hayır. Ben üniversite öğrencisiyim denebilir. Son sınıf.

Kızın söylediklerini başını sallayarak onaylayan Ivan nabzının giderek hızlandığını hissediyor. Tamam, diyor. Benim yaşımdasın demek ki.

Pizza dilimini ısırarak için uzunlamasına katlayan kız yine dolu ağzıyla karşılık veriyor: Evet, neden ki? Daha mı büyük görünüyorum?

Nedenini bilmeden ayağa kalkan Ivan, bir bardak su alacakmış gibi evyenin başına gidiyor. Hayır, diyor. O yüzden merak ettim Peter'la nasıl arkadaş olduğunuzu. Yaş farkından dolayı.

Arkasında kız hafifçe gülüyor. Eh, kibarlık olsun diye arkadaşız dedim, diyor. Aslında çıkıyorduk biz. Ama ayrıldık. Birkaç gün önce, o yüzden buradayım zaten.

Ivan'ın başı ve boynu, içine karasinek hapsolmuş bir kavanoz gibi vızıldıyor sanki. Suyu doldurup içiyor, evyenin başında dikilmeye devam ediyor. Yutkunduktan sonra, Ah, tamam, diyor. Sonra mekanik bir ses tonuyla eklemeyi akıl ediyor: Bunu duyduğuma üzüldüm.

Peter böyledir işte, diye karşılık veriyor kız. Demek istediğim, neredeyse bir yıl beraberdik ama sana varlığımdan bile söz etmemiş.

Ivan dönüp kıza bakıyor, pizza diliminden kalan parçayı sarmısak sosuna bandırmasını seyrediyor. Peter'la akşam yemeği yedikleri geceyi hatırlıyor yeniden. Sence normal bir kadın. Evyenin önünde dikilirken başı tuhaf bir şekilde boşalmış ve hafiflemiş gibi gelen Ivan cevap veriyor: Evet, bana bir şey anlatmaz zaten.

Kız şimdi parmaklarını pizzanın yanında gelen kâğıt mendillerden birine siliyor. Sylvia diye birinden söz ettiğini duydun mu hiç? diyor.

İçine düştüğü bunaltıcı durumun karmaşıklığının gün gibi ortada olduğunu fark eden Ivan bir an sessiz kalıyor. Peki kimi ilgilendiriyor bu karmaşıklık? diye düşünüyor. Onu değil. Neden düşünceli ve nazik davranmak zorunda olsun ki? Peter'ın hatırına mı? Neden ki? Sonunda cevap veriyor: Evet. Uzun zaman birlikteydiler. Sylvia ailemizden biri gibidir.

Naomi önündeki tabağa bakarak başını sallıyor. Güzel mi peki? diye soruyor.

Ivan duraksıyor. Onunla tanışmadın mı? diyor.

Kız başını iki yana sallıyor.

Ah, diyor Ivan. Şey, benim için kardeş gibidir, o yüzden güzel mi değil mi söylemem zor.

Kız başını sallıyor, bir şey demiyor.

Ivan bir an onu seyrederek bekliyor, sonra konuşmaya devam ediyor: Tabii durumu bilmiyorum ama benim deneyimime göre Sylvia çok sahici biridir. Aynısını abim için söyleyemem ama Sylvia için söyleyeceğim şey budur.

Naomi parmak uçlarıyla burnuna dokunarak dalgın dalgın gülümsüyor. Merak etme, diyor. Onunla bir alıp veremediğim yok. Yalnızca merak ettim.

Acıma, öfke veya intikam arzusu ya da belki başka bir şey, daha da kötü bir şey olabilecek bir duyguyla şöyle dediğini duyuyor Ivan: İstersen sana fotoğrafını gösterebilirim.

Kız başını kaldırıp ona bakıyor, meraklanmış gibi hafifçe gülümsüyor. Göster lütfen, diyor.

Neden olmasın, diye düşünüyor Ivan, çift kanatlı kapıdan oturma odasına geçerken, neden olmasın. Uykusundan uyanan köpek başını hafifçe kaldırıp gözlerini kırıştırırken Ivan kitaplığın en alt rafından parlak kırmızı kapaklı fotoğraf albümünü alıp mutfığa dönüyor. Başının içindeki vızıltı giderek kuvvetlenirken masaya oturuyor, yarısı boş albümü açıyor, kullanılmamış şeffaf ceplerle dolu sayfaları geriye doğru çevirip son fotoğrafları aradığı sırada Naomi onu seyrediyor. On altı yaşında FIDE Ustası unvanını alırken, satranç oyuncularıyla el sıkışırken çekilmiş fotoğraflarını görmesin diye albümü koluyla hafifçe kapatıyor. O zamanlar cildi berbattı, saçları da gerçekten uzundu. Ondan önce düğün fotoğrafları, sonra da Peter'in üniversite mezuniyeti fotoğrafları var. Taş sütunların önünde, siyah cüppeleri rüzgârda uçuşan Peter ile Sylvia yan yana duruyorlar. Ivan'ın başının içindeki vızıltı şimdi daha da şiddetleniyor, Naomi görsün diye albümü ona doğru çeviriyor, parmağıyla söz konusu fotoğrafı işaret ediyor. İşte o, diyor. Yan yanalar, gördüğün üzere.

Naomi buruşturduğu kâğıt mendili hâlâ parmaklarının arasında tutuyor. Bir süre sakince fotoğrafa bakıyor. Ah, diyor. Bir an sonra ekliyor: Tanrım, sana tıpatıp benziyor.

şaşıran Ivan bir şey söylemiyor. Kızın ilgisini Sylvia'ya yöneltmesini beklemişti. Bir yandan da, bu tür şeyler söz konusu olduğunda Peter'in yakışıklı bulunduğuna inanıyordu, en azından insanlar hep öyle söylüyordu. Ne diyeceğini bilmediği için güçsüzce mırıldanıyor: O diş teli takmıyordu ama.

Kız gülerek başını kaldırıp ona bakıyor. Komiksin, diyor. Ne zaman çıkıyor tellerin?

Yakında. Gelecek yıl.

Kız yeniden başını eğip fotoğrafa bakıyor. Demek Sylvia bu, diyor. Başka bir şey söylemeden albümün sayfalarını çeviriyor, sonra bir an duruyor. Arkasından albümü Ivan'a doğru çevirerek soruyor: Aileniz mi bu?

Arka planda yine aynı taş sütunlar var, zemin parke taşı kaplı ve ön planda bir grup insan bir arada duruyor. Peter ile Sylvia uçuşan cüppeleriyle ortadalar, Christine soluk mavi döpiyesi içinde Sylvia'nın omzunun hizasında duruyor, giyinip süslenmekten nefret eden babaları da ceketini ve kravatıyla Peter'in yanında dikiliyor. Peter'la babalarının önünde duran, yalnızca on iki yaşındaki solgun ve sıkılgan görünümlü çocuk da Ivan. Evet, diyor. Biziz bu.

Albümü yeniden kendine doğru çevirip fotoğrafını inceleyen kız: Anneniz çok zarıfmiş, diyor. Üstündeki takımı sevdim.

Hımm, diyor Ivan.

Peter ondan pek hoşlanmıyor, değil mi?

Ivan kararsızca duraksıyor, sonra cevap veriyor: Eh, ikisi de baskın karakterler. İçten içe birbirlerini seviyorlardır sanırım, ya da her neyse işte.

Naomi düşünceli bir tavırla yeniden başını sallıyor. Fotoğrafın üstündeki şeffaf filme parmağıyla dokunarak soruyor: Babanız bu mu?

Evet, diyor Ivan.

Görebiliyorum, diye karşılık veriyor kız. Benzerliği biraz görebiliyorum. Bakışlarını Ivan'a çevirip ekliyor: Çok üzgünüm. Onu özlüyorsunuzdur eminim.

Evet özlüyorum.

Bakışlarını yeniden fotoğrafa indiren kız, Gerçekten iyi bir babaymış anladığım kadarıyla, diyor.

Söyledikleri Ivan'ın içine dokunuyor, bu sözlerden huzursuzluk duyuyor ve bakışlarını kemirilmiş tırnaklarına indiriyor. Peter mı söyledi bunu? diye soruyor.

Evet, onu yere göğe sığdıramıyordu.

Yutkunan Ivan bir şey demiyor.

Naomi fotoğrafa bakarak konuşmaya devam ediyor: Düşündüğümde farklı görünüyor. Şimdi ne yapıyor, üniversite hocası falan mı?

Onun yine Sylvia'dan söz ettiğini anlayan Ivan karşılık veriyor: Evet.

Herhalde kazadan önce çekilmişti bu fotoğraf.

Doğru dürüst düşünemediği, zihninde net bir düşünce oluşturamadığı yönündeki tuhaf hisse yeniden kapılan Ivan duraksayarak cevap veriyor: Öyle evet. Kazadan birkaç yıl önce. Çünkü kazadan sonra ayrıldılar.

Kız fotoğrafa bakmaya devam ediyor. Ama Peter hâlâ ona âşık, diyor.

Durumun karmaşıklığının baskısını yeniden hissedilen Ivan bu kez karmaşıklığın yalnızca Peter'ı değil, Naomi denen bu kızı ve Sylvia'yı da ilgilendirdiğini anlamaya başlıyor, belki de duruma burnunu sokup fotoğrafı ona göstermemeliydi. Bunu yapmaktaki amacı tam anlamıyla net değil sonuçta, yeterince temkinli davranmamış olabilir. Gerçi kız üzülmüş görünmüyor, yalnızca düşün-

celi bir hali var şimdi. Biraz sonra konuşuyor Ivan: Beni ilgilendiren bir konu değil aslında. Fakar Peter sana pek iyi davranmamış sanırım. Öyle olduysa üzgünüm.

Kız omuz silkiyor. Erkekler öküzdür, diyor. Söz meclisten dışarı. Peter o kadar da kötü sayılmaz.

Ivan yutkunuyor. Ben aynı fikirde değilim, diyor. Ama peki, fikrine saygı duyuyorum.

Kız ona bakarak soruyor: Erkeklerin öküz olduğu konusunda mı aynı fikirde değilsin? Yoksa abinin o kadar kötü olmadığı konusunda mı?

Ivan beceriksizce gülümsemeye çalışıyor. Hımm, diyor. İki konuda da.

Ah, Peter'dan çok daha kötü erkekler var, inan bana, diyor kız. Sana anlatabileceğim öyle hikâyeler var ki, Ivan. Bazı erkeklerin yanında abin prens gibi kalıyor. Sakıncası yoksa bir dilim pizza daha alabilir miyim?

Ivan elbette deyince kız fotoğraf albümünü kapatıp masanın diğer köşesine, pizza kutusundan uzağa itiyor ve bir dilim pizza daha alıyor. Arkasına yaslanıp düşünceli bir tavırla lokmasını çiğniyor, karnının acıkmaya başladığını fark eden Ivan da yeniden pizzaya uzanıyor. Bir süre sessizce yiyorlar, sonra Ivan soruyor: Temizlik mi yaptın? Evde yani. Geçen sefer geldiğimde bu kadar iyi görünmüyordu ortalık.

Kız pizza dolu ağzıyla ona gülümsüyor. Abin yaptı temizliği, diyor. Cuma günü sabahtan akşama temizlik yaptı, ben de onu kendi haline bıraktım. Biliyorsun, temizlik hastasıdır.

Ivan şaşkınlıkla duraksıyor. Cuma günü o da buradaydı. Birbirlerini az farkla kaçırmış olmalılar. Cevap veriyor, Sanırım hep öyleydi, diyor. Hemen canı sıkılır. Bir şeyler yerli yerinde değilse yani.

Naomi kendi kendine gülümser gibi yüzünü buruşturuyor. Çok doğru, diyor. Ona göre insanlar için de geçerli aynısı. Peki numarasını neden blokladın, bu arada?

Ivan kıza bakıyor, yüzündeki tuhaf ve komik gülümsemeyi inceliyor, sonra bakışlarını tavan ışığının altında parlayan pizzaya çeviriyor. Bu konu onunla benim aramda, diyor. Nedenini biliyor o.

Kız arkadaşınla ilgili bir konu mu?

Ivan kuşkulandığı gibi kızın her şeyi bildiğini, Peter'ın ona her şeyi anlattığını, varlığını neredeyse bir yıldır gizlediği bu kıza sırlarını açmak için Ivan'ın güvenine ihanet ettiğini düşünüyor. Başını kaldırmadan cevap veriyor: Kusura bakma ama özel bir konu bu.

Kız dudaklarını eliyle silip lokmasını çiğnemeye devam ediyor. O kızla hâlâ görüşüyor musun? diye soruyor. Konu hakkında bir şey bilmiyorum, tek bildiğim senden yaşlı olduğu. Bir de taşrada bir yerde yaşadığı.

Ivan sinirleniyor, aslında kıza değil, onun üzerinden abisine sinirlenerek cevabı yapıyor: Haklısın, konu hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. O kadar yaşlı da değil, Peter'dan birkaç yaş büyük ancak.

Otuz altı yaşında, değil mi?

Ivan öflüyor, aniden masadan kalkıp veranda kapısına doğru gidiyor. Özel bir konu bu, diye tekrarlıyor. Sana bunları anlatmamalıydı. Zaten ikiyüzlünün biri, çünkü sen de benim yaşımdasın.

Kız arkasından soruyor: Ne yani, kız arkadaşının senin için fazla büyük olduğunu mu düşünüyor?

Konunun Peter'la ilgisi yok, diyor Ivan. Onun yorum yapmaya bile hakkı yok.

Kız onu duymamış gibi konuşmaya devam ediyor: Evet, böyle konularda biraz tuhaftır. Benim için fazla yaşlı olduğunu da düşünüyor, sürekli söylüyor bunu. Veya benden kurtulmadan önce söylüyordu diyelim.

Bu sözcükler Ivan'ın içinde yine tuhaf, nahoş duygular uyandırıyor ve başını iki yana sallıyor. Her neyse, diyor. Böyledir o işte.

Şu anda çok kötü durumda, biliyorsun, diyor kız. Bu bir bahane değil tabii, ama gerçekten hiç iyi değil. Babanızın ölümünden beri, çok üzgünüm ama. Kafası yerinde değil.

Ivan sessizliğin ağır baskısı içinde veranda kapısında duruyor, bir şey söylemiyor, içinden konuşmak bile gelmiyor. Sonunda kapıya arkasını dönüp kısaca yanıt veriyor: Hayır, bunu bilmiyordum.

Kız başını iki yana sallayarak tabağındaki yarısı yenmiş pizza dilimine bakıyor şimdi. Evet ya, diyor. Onun için endişeleniyorum, dürüst olmak gerekirse. Söylediği bazı şeyler, bilemiyorum, beni kaygılandırdı. Ama seni korkutmak istemiyorum. İyidir eminim. Muhtemelen fazla içiyor. Bakışlarını Ivan'a çevirip ekliyor: Onunla konuşmadığın için de üzülüyor, besbelli. Bu konuyu sürekli açıyor. Özellikle sarhoş olduğunda.

Ivan bu sözcükleri dinlerken içindeki kötü his yoğunlaşıyor, sertleşiyor, içini sıkıştırıyor. Peki, diyor. Tamam.

Kız ona bakmaya devam ediyor, doğrudan gözlerinin içine bakıyor, bakışları sakın ve derin. Az sonra şöyle diyor: Biliyorsun, seni gerçekten seviyor.

Ivan derin bir nefes veriyor, soluğunun sırtına bir darbe almış gibi genzinden ve ağzından boşaldığını hissediyor. Bu halinden, her şeyden utanıyor ve kızaran yüzüyle, öfkeyle konuşuyor: Bunlar seni hiç ilgilendirmiyor. Hem bana baksana, kimsin sen? Daha önce adını bile duymadım. Kalkmış ailemiz hakkında yorum yapıyorsun. Fakat öylesine, rasgele birisin.

Kız hâlâ aynı derin bakışlarla onu süzüyor. Doğruya doğru, diyor sonunda.

Ivan kendini zorlayarak bakışlarını yere indiriyor, yavaşça nefes alıyor, konuşmaya başlamadan önce içindeki duygunun soğuyup dağılmasını bekliyor. Sonunda

ince, mesafeli bir ses tonuyla konuşuyor: Dinle, yapmam gereken şeyler var. Çalışmam falan lazım. Şimdi gidip bunlarla ilgileneyim ben. Burada kalabilirsin, elbette. Söylememe bile gerek yok. Ben odamdayım.

Kız bir an konuşmuyor. Sonra sakince cevap veriyor: Tamam.

Tamam, diye tekrarlıyor Ivan. Harika. Peter'la konuşuyorsan, iletişiminiz var mı bilmiyorum ama ona burada olduğumu söyleme. Yani, beni gördüğünü bile söyleme, ona benden söz etme. Olur mu?

Kıza şöyle bir bakınca omuz silktiğini görüyor. Her neyse, diyor kız. Dediğin gibi, beni ilgilendirmiyor.

Evet, diyor Ivan. Peki, iyi geceler o zaman.

Kız bakışlarını başka yöne çevirerek kayıtsızca cevap veriyor: Evet, iyi geceler.

Ivan sonunda mutfaktan ayrılıp üst kata çıkıyor, bitkin ve tükenmiş bedenini zorla sürüklüyormuş gibi geliyor. Oturma odasındaki Alexei'nin kanepeden atlayıp peşinden yukarı çıkmak için koridorda yürüdüğünü duyuyor. Bu ses, köpeğin patilerinin o tanıdık patırtısı, Ivan'ı takip etmesi, masumiyeti, hiçbir şeyi anlayamadığı halde her zaman ona güvenmesi, bu ses Ivan'ın içini korkunç, neredeyse utanç dolu bir acımayla dolduruyor. Üst katta yatak odasının kapısını açıp önce Alexei'yi içeri alıyor, bir hoplayışta yatağa çıkan Alexei hafta sonu herkes için son derece keyifli geçmiş, yeni arkadaşlar edinilmiş, keyifli araba yolculukları yapılmış gibi kuyruğunu kıvrarak oyuncu bir tavırla geriniyor. Sanki Ivan'ın babasının bir daha asla eve gelmeyeceğini bilmiyor, ki bunu muhtemelen gerçekten bilmiyor ve sanki döndüğü anda onu karşılamak üzere neşeye bekliyor. Yatağa uzanan Ivan kollarını köpeğin küçük bedenine doluyor, onun hayvanlara özgü dilsiz sıcaklığını içine çekiyor. Ivan'ın neden üzgün olduğu hakkında hiçbir fikri olma-

yan Alexei, Ivan'ın yattığı yerde kendisini kucaklamasına kibarca izin veriyor, hiçbir şey bilmiyor. Şu anda çok kötü durumda, dedi kız, Peter'ı kastederek. Gerçekten hiç iyi değil. Ivan'ın düşünmek istemediği bir konu bu: Peter'ın ona söylediklerinden, saygısızlığından, özellikle de az önce açığa çıkan çirkin riyakârlığından sonra bunları düşünmesine gerek bile olmadığı görüşünde. Margaret'ın saygın karakterini küçümseyen Peter'ın o sırada Ivan'ın yaşında bir kız arkadaşı olduğu gerçeği. Ivan onu bu kadar hor gören birinin zihinsel sağlığı için mi kaygılanacak yani? Hayır. Peki bu sözler neden üstünde böyle baskı oluşturuyor, kızın söyledikleri yani; çok fazla içiyor, kafası yerinde değil. Kız Ivan'ı düşünmek istemediği bir konuda, hatta zihninde kasten engelleyip bilinçli olarak düşünmekten kaçındığı bir konuda düşündürmeye çalışıyordu. Peter'ın sakin, kaygısız görünümünün altında bir tür karanlık, bastırılmış bir tür çaresizlik ya da dünyaya karşı bir tür öfke var. Her zaman sözde arkadaşlarıyla çevrili olsa da Peter aslında çok yalnız biri, rahatsız edici ölçüde yalnız, sıkıntılı ve sağlıksız düşüncelerden mustarip. Bu düşüncelerin onu geri dönüşü olmayacak bir şekilde eyleme geçirebileceği yönündeki dile getirilmez korku, evet. Kız Peter için endişelendiğini, Peter'ın bazen belli şeyleri dile getirdiğini söylediği zaman Ivan onun neyi kastetmiş olabileceğini kendiliğinden anladı ve aynı zamanda düşünmeyi reddetti. Peter'ın yapabileceği, yapma eğilimi bulunan, yapmayı planladığı, hatta şu anda yapıyor olabileceği şeyin olasılığı, düşüncesi. Tabii onunla barışmazsa kötü bir şey olabileceği yönündeki temelsiz ve mantıksız korku Ivan'ın abisiyle barışmasını gerektirmiyor elbette. Fakat ikisinin arasındaki çatışmaya nahoş bir tat veriyor, durumun çözümlenmeyen bu yanı Ivan'ı rahatsız ediyor, kabullenmemeyi tercih edeceği düşüncelerle anıların kendilerini sinsice giderek

daha fazla hissettirmesine yol açıyor. Örneğin çocukken abisine hayranlık beslemesi, onu ilahlaştırması gibi. Peter konuştuğu zaman yetişkinlerin onu dinlemesi, ağzının içine bakması, babasının Peter konusundaki çekingen gururu, Christine'in sinirlenmiş numarası yaparak Peter'a küçük şeytan demesi, kalbine indireceğini söylemesi. Okulun satranç kulübünün kaptanıydı Peter, Ivan'a satranç oynamayı öğreten de oydu. Ömrü boyunca bir kez bile açılış teorisi okumayan, Evans Gambiti'nden başka açılış bilmeyen, satranç kulübüne muhtemelen bir kız için falan katılan Peter; hepsi onun yüzündendi, her şey, bunca yılın sevinci ve üzüntüsü. Christine'in Frank'in yanına taşınmasından sonra her hafta sonunu Skerries'de geçirmek zorunda kaldıklarında Ivan'ı koruyan, hangi yiyecekleri sevmediğini hatırlayan, diğerleri bahçedeyken evde onunla satranç oynayan da Peter'dı. Akşam yemeğinde yalnızca ikisinin anlayabileceği küçük şakalar yapar, diğerleri sessizce yemek yerken Peter'la ikisi karşılıklı gülerlerdi. *Myslím, že nepochopili vtip*: Espriyi anladıklarını hiç sanmıyorum. Fakat Peter'ın çok geçmeden üniversiteye gitmesi gerekmişti. Üvey kardeşleriyle baş başa kalan Ivan'ın gülmesini gerektiren hiçbir şey kalmamıştı. Onlar yalnızca sporu ve açık hava etkinliklerini sevdiğinden Christine de çocukların dört duvar arasında oturmasının doğru olmadığını söylemeye başlamıştı. Peter uzun dönemler boyunca ziyarete gelmez olmuştu. Sonra bir gün eve yeni bir misafir getirmişti, bir kızdı bu, yeni kız arkadaşı, adı Sylvia'ydı. Babasının evindeydiler, bu evde yani. Peter ile Sylvia şöminenin başında durup gülümseyerek sohbet ederken Ivan hiçbir şey söylemeden ağzı açık onları seyretmişti. İkisi de çok uzun boylu ve güzel görünüyordu, film yıldızı gibiydiler, keyifli ve mutluydular. Ivan daha önce abisini hiç o kadar keyifli ve mutlu görmemişti. Ondan sonra

Peter eve daha sık gelmeye başlamış, yanında mutlaka Sylvia'yı da getirmişti ve ev sohbetle, gülüşmelerle, merdivenlerden hızla inip çıkan ayak sesleriyle canlanmıştı. Ivan o dönemde Peter'a sırlarını açar, okuldaki sorunlarını anlatır ve Peter mutlaka onun tarafını tutar, hatta onun adına sinirlenirdi. Peter ile Sylvia her Noel'de Ivan'ı alıp günübürlük Dublin'e götürürlerdi, birlikte alışveriş yaparlardı, öğle yemeği saatinde Grafton Caddesi'ndeki çay salonlarında, vitraylı pencerelerin altında otururlardı ve Ivan kremalı sıcak çikolata içerdi. Kahveyle sıcak tereyağının kokusunu, seslerin ve tabak çanağın kalabalık gürültüsünü, dışarıdaki soğğun herkesin yüzünü parlatıp kızarttığını hâlâ anımsıyor. Ama bu öncedendi. Kazadan sonra durum değişti. Sylvia hastanelik oldu, sonra başka bir hastaneye yattı ve Peter gelip bir süre evde kaldı. Şimdi bunları düşünmenin, olup biteni yeniden hatırlamanın manası yok gerçi. Evet, dönüp yetişkin gözüyle geçmişe bakınca Peter'ın durumla baş etmekte zorlandığını görebiliyor Ivan. Fakat olayların gerçek kronolojisinde yalnızca on altı yaşındaydı. Kendi sorunları vardı, satranç vardı, okulu vardı, böyle şeyler. Varlığından bile haberi olmayan Kelly Heneghan adlı bir kıza acılı bir biçimde fena halde tutulmuştu. Açıkçası, gerçekleri itiraf etmesi gerekirse, Ivan abisinin evdeki varlığından rahatsız oluyordu. Peter kimseyle konuşmuyor, doğru dürüst göz teması bile kurmuyordu. Saatlerce öylece oturup hiçbir şey yapmadan boşluğa bakıyordu. Ağlıyordu da, tamam, açıkça değil ama odasında ağladığını duyabiliyordunuz. Nahoş bir durumdu. Ivan'ın kendi dertleri için endişelenmesi gerekiyordu. Ne yapabilir ki? Okuldan sonra, akşamları Peter'ın yanında vakit geçirmekten kaçınmak için akşam yemeği sofrasından erkenden kalkar, Peter bulunduğu odaya girecek olursa sessizce dışarı çıkardı. Üzücü bir durumdu elbette,

Sylvia'nın hastanede olması ve geri kalan her şey, Ivan bunun için samimiyetle üzülmüyordu ama doktorlar tedavinin olabileceği kadar iyi gittiğini söylüyordu ve ortada Ivan'ın çözebileceği bir sorun yoktu. Düşünmek bile istemediği bir şeydi, açıkçası. Bu konuyu uzun uzadıya düşünmek, sürekli bu konuda endişelenmek neye çare olacaktı ki? Üstelik konu uzuyor da uzuyordu. Peter yeniden Dublin'e taşındıktan sonra bile düzenli olarak eve gelir, günlerce odasında öylece yatar, konuşmaz, yemek bile yemezdi. Bir yıl boyunca aralıklı olarak böyle sürüp gitmişti her şey. Ivan'ı koruyup kollayan abi gitmiş, onun yerini hayaleti andıran bu sinir bozucu varlık almıştı, sanki eve musallat olmuştu, onun yüzünden herkes kötü hissediyordu. Bu gecelerden birinde, susadığı için aniden uyanan Ivan bir bardak su almak için mutfaka inmişti, evet, tamam. Mutfakta tek başına masada oturan Peter'la karşılaşmıştı. Saat geçti, belki sabahın üçüydü ve Ivan sessizce çıkıp gitmeye çalışsa da Peter onu görmüştü. Benden kaçmana gerek yok, demişti. Canavar değilim ben. Kapı ağzında donup kalan Ivan bir şey söylememişti. Neden bunları düşünüyor ki şimdi? Peter ağlıyordu, açıkça ağlıyordu, yüzü gözyaşlarından ıslanmıştı. Gerçekten çok korkuyorum Ivan, demişti. Ne yapacağım bilmiyorum. Konuşacak kimsem yok. Böyle demişti, korkuyorum, konuşacak kimsem yok, Ivan böyle hatırlıyor olanları. Bu sözcükleri işittiğini belli etmek yerine, sessizce arkasını dönüp yatağına gitmişti. Dahil olmak istemediği bir konuşmaydı bu. Peter yirmi altı yaşlarındaydı, Ivan da yalnızca on altı veya on yedi, onu ilgilen-dirmiyordu bu konu. Yalnızca bir çocuktü. Abisinin onu o duruma düşürmesi bir anlamda yanlış sayılmaz mıydı? Peter çok geçmeden kalıcı olarak Dublin'e gittiğinde her şey normale dönmüştü, normale döndüğü söylenebilirdi. Aslında durum hiç de normal değildi çünkü öncesin-

de neredeyse evli gibi yaşayan Peter ile Sylvia ayrılmışlardı ve Peter eve uğramaz olmuştu, Ivan'a komik mesajlar ve satranç bulmacaları göndermeyi bırakmıştı, tatillerini yeni avukat arkadaşlarıyla geçiriyordu. Artık ailesini sevmiyordu, hiçbirinden hoşlanmıyordu, apaçık ortadaydı bu. Onlardan uzak duruyordu, onlar da ondan uzak duruyordu. Peter'in eve eskisi kadar sık gelmemesinin babasını rahatlattığı belliydi, onu sevmediğinden değil, durum gerçekten tuhaf bir hal aldığından. Ivan o gece olanları, Peter'in ağlayarak çok korktuğunu söyleyişini annesiyle babasına asla anlatmadı. O konuyu düşünmeyi bilerek ve isteyerek reddetti, hatta düşünmekten kasıtlı olarak kaçındı, ne zaman aklına gelecek olsa bir tür mahcubiyetle, hatta mahcubiyetten de beter bir hisle, utanç gibi, sıkıntı gibi bir hisle zihninden uzaklaştırdı. Peter zor bir insandı, sürekli hayatı zorlaştırıyordu. İkisi ne zaman görüşseler her konuda, hiçbir şey uğruna kavgaya ediyorlardı. Peter gülüyor, onu küçümsüyor, en bayat liberal görüşlerin provasını yapıyor, Ivan'a bir ucube ya da istemsiz bekâr olduğunu söylüyordu. Affedersin ama insanlarla normal ilişki kurmaktan âcizsin. İnsan gibi konuşmaya çalışıyorum ama sen robot gibi karşılık veriyorsun. Ivan ona bağırır, haykırır, akıllı bile değilsin, aslında ahmağın birisin der, kapıları yüzüne çarpardı. Sonra odasına gider, raflardan aldığı kitapları duvarlara fırlatır, içindeki histen, abisinin alaycı üstünlüğünün verdiği histen böyle kurtulmaya çalışırdı. Sosyal medyada Peter'in zengin arkadaşlarıyla çıktığı tatillerin fotoğraflarını görürdü, kokteyl içen abisinin yanında her zaman inanılmaz ölçüde kusursuz görünen bir kız olurdu. Fotoğraflar yüzlerce, belki binlerce beğeni alırdı. Aynı dönemde Ivan'ın tek yaptığı ışıkları kapatıp odasında oturarak pornografi sitelerine iç karartıcı ölçüde niş arama sözcükleri girmekten ibaretti. Tamam, belki de ucubenin

biriydi, belki de istemsiz bekârlardan biriydi. Belki de insanlarla normal ilişkiler kuramıyordu. Saldırgan bir narsisist olmaktan iyiydi yine de. Hayatını partilere gidip beyinsiz zengin kızlara sakso çektirmekten başka bir şey düşünmeden yaşamaktan iyiydi. Peki tamam, ama gerçekten daha iyi miydi? Hayır, elbette hayır, daha iyi falan değildi tabii ki. On sekiz-on dokuz yaşlarındayken Ivan hayatını tam da onun gibi yaşamak, partilere gidip sakso çektirmek için ezici bir arzu duymaya başlamıştı, bunları yaşamak için her şeyi yapmaya, aklına gelebilecek her türlü düşünceye katılıyormuş gibi davranmaya razıydı. Tabii Peter da bunu biliyordu ve çok komik buluyordu çünkü birbirlerinden nefret ediyorlardı. Eve şu İtalyan kız arkadaşını, akşam yemeği sofrasına düğmeleri yarıya kadar açık bluzuyla, sutyen giymeden oturan kız arkadaşını getirişi. Kızın Peter'ın şakalarına başını arkaya atarak kahkahalarla gülüşü. Öldürün beni, şuracıkta alın canımı. Müşterek nefretleri, evet. O olaya kadar gidiyor, Peter'ın davranışlarına ve Ivan'ın karşılığına, karşılık vermeyişine. Düş kırıklığının, hor görünün, öfkenin, parlayıp sönen düşmanlığın kaynağı. Karşılıklı can yakma arzusunun. Peter'ın ağladığını bir daha görmedi Ivan, onun herhangi bir duygu sergilediğini bile görmedi, babaları öldüğü zaman bile, sonrasında cenazede bile hiçbir şey belli etmedi, yüzünde yalnızca o kibar ve dalgın gülümsemesi vardı. Babaları hiçbir şey ifade etmiyormuş, ölümüne aldırılmıyormuş, yalnızca sıkılıyormuş, duygudan yoksunmuş gibiydi. Yaptığı anma konuşması bile tüm cilasına, zekice gözlemler ve şakalarla dolu olmasına, herkesi anlayışlı tavırlarla güldürmesine rağmen hiçbir samimi duygu içermiyordu. Peter'ın hal tavırlarındaki pürüzsüzlüğün altında başka bir şeyin yattığını Ivan başından beri biliyordu ama bilmek istemiyordu, bu bilginin hayatıyla temas etmesine izin vermek istemiyordu.

Örneğin Peter'in akşam yemeğindeki tuhaf davranışları, Sylvia hakkında söyledikleri, onu hâlâ sevdiğini itiraf etmesi ve şimdi de bu üniversite öğrencisinin, Peter'in eski kız arkadaşının, Ivan hakkında her şeyi, her konuda her şeyi bilmesi ve Peter'in zihinsel açıdan iyi durumda olmadığını söylemesi, bunların hepsi yalnızca riyakârlığa değil, yanlış giden bir şeye işaret ediyor, Ivan böyle düşünüyor, bir şeyler yolunda değil gerçekte. O sırada çırpınarak Ivan'ın kollarından kurtulan Alexei ayağa kalkıp silkeleniyor, kulakları hızla iki yana sallanıyor. Patileriyle yorganı yakalayıp geriniyor, esniyor ve sonra yataktan yere atlayıp Ivan'ın masasının altına kıvrılıyor. Hiçbir şey anlamıyor, yalnızca bir köpek o. Ivan'ın kucağında fazla sıcakladı, hepsi bu. Ivan birkaç dakika boyunca ne düşüneceğini bilmeden yatağına uzanıp kalıyor, beynine hangi görevi vereceğini bilemiyor; geçmişte olanları, kendi hatalarıyla pişmanlıklarını, başkalarına yaptığı haksızlıkları ya da başkalarının ona yaptığı haksızlıkları, hayatında olan, iki türlü yanlış da içeren akıl karıştırıcı olayları mı analiz etmeli yoksa babasını, alt kattaki kızı, Margaret'ı, gelecek haftaki turnuvayı, Margaret'in giyebileceği açık renkli ince bluzu mu düşünmeli bilmiyor. Fakat hayır: Zihni hiçbir şey düşünemeyecek kadar bulanık. Sonunda sessizce cep telefonunu cebinden çıkarıyor, uygulamayı açıp daha fazla düşünmeden bir satranç maçı yapmaya başlıyor.

Pazartesi akşamı apartman dairesine dönüp üstünü değiştiriyor. Ev onsuz bir şekilde boş görünüyor. Burada yalnızca birkaç hafta kalmış olsa da. Emniyet merkezinden gelirken yanında getirdiği ya da sonradan Janine'den aldığı ona ait şeyler ortalığa yayıldıkça daireyi eve benzetmesi, askıdaki ceket, ayakkabıları, saç kremi, deodorant kokusu. Lavaboya yığılan bulaşıklar. Şimdi onun yokluğunda daire yine eskisi gibi temiz, steril ve aynı zamanda hastane bekleme odası gibi donuk. Buradan hep ne kadar nefret etmiş olduğunu anımsatıyor. Çirkin mobilyalar, cam yemek masası, Tanrı aşkına. Cuma sabahı yatakta onu sevdiğini söylediği zaman ağladı Naomi. Onun için ağladı, evet. Hiç katılmaması gereken oyundaki nihai rezil zaferi. İsteddiği buydu sonuçta, onu yenilgiye uğratmak, hayatını mahvetmek. Neyin intikamıydı peki, Peter'ı ahmak durumuna düşürmesinin. Kendini o kadar çok sevdirmesinin. Olan biten her şey dehşet yakışsızdı diye düşünüyor. Baştan sonra. En azından Naomi iyi olacak. Hayatta kalma güdüsüyle. Ona Kildare'deki evi dolaştırırken söyledikleri, küvet güzelmiş, bahçede sigara içebilirim sanırım. Onun için her şey yoluna girecek, iyi olacak. Hırslı ve saldırgan. Peter akşam eve dönünce iki miligram ilaç daha aldı, ışıkları kapatmadan

yatağa girdi. Hiç rüya görmedi. Cumartesi erkenden kalkıp ortalığa çekidüzen verdi, yerleri elektrikli süpürgeyle temizledi, nevresimleri yıkadı, alışkanlıktan kahveyi fazla yaptı ve Sylvia'yı aramak için yemek masasına oturdu. Telefonun açılması biraz sürdü, alo dediğini duyar duymaz görüşebilir miyiz diye sordu. Ah, dedi Sylvia. Hafta sonu için evdeyim. Her şey yolunda mı? Evde, yani Waterford'da elbette. Yolunda, diye karşılık verdi. Sen nasılsın? Çok daha iyi olduğunu söyledi Sylvia. Geçen gün yaptıkların için teşekkürler, diye ekledi. Bana ne kadar iyi baktığını annemle babama da anlattım. Yani affedersin, fazla ayrıntıya girmeden tabii. O zaman ikisi de mahcup mahcup güldü, Peter hiç sorun olmadığını söyledi. Biraz daha konuştular. Sesinin sağaltıcı etkisi, zekâsı. Annesine hal hatır sormak ister mi diye sorduğu zaman Peter elbette dedi. Kapılar açılıp kapandı, sonra telefonda Miriam'ın sesini duydu: Merhabalar Peter. Nasılsın bakalım? Hâlâ yemek masasında oturan, bitkin hissedilen Peter gözlerini kapadı. Merhaba Miriam, dedi. İyiyim, teşekkürler. Sen ve Joe nasılsınız? Alçak tavanlı, dolap kapakları boyanmış mutfağı ve üstünde sabahlığı, gözlüğünü başına takmış Miriam'ı kapalı gözlerinin arkasında canlandırabiliyordu. Burada her şey yolunda, dedi Miriam. Her zaman aklımızdasın, tabii ki. Sevgili baban da öyle, Tanrı ona huzur versin. Peter'in gözleri yandı, sıcakladı. Teşekkür ederim, dedi. Çok nazıksınız. Bir süre daha konuştular, karşılıklı iyi dileklerini ilettiler ve Miriam telefonu yeniden Sylvia'ya verdi. Birkaç saniye boyunca ikisi de sessiz kaldı. Dinle, dedi Peter az sonra, Seni seviyorum, tamam mı? En kısa sürede görüşelim, yapabiliyorsak. Sylvia hiç duraksamadan alçak sesle cevap verdi: Pazartesi öğleden sonraya ne dersin? Gelmek istersen dörtten sonra evdeyim. Telefonu kapadılar, Peter kahvaltılık bir şeyler hazırladı, çırpılmış yumurta, do-

muz pastırması, ne kadar acıktığını fark edince şaşırđı, üçüncü ve dördüncü tereyağlı ekmek dilimlerini de yedi.

Çeyrek geçeye az kalmıştı. şimdi paltosunu giyiyor, kapının yanındaki şemsiyelikten şemsiyesini alıyor. On dakikada onun evinde olabilir, hatta hızlı yürür ve ışıklara yakalanmazsa sekiz dakika içinde. Evet, sonunda doğru hayat. Dışarıda taze ve nemli kış havası var, göğe yığılmış bulutlar karanlık ve ağır. Sağa dönüp kiliseye doğru yürüyor, farlarını kırmış arabalar su birikintilerinden sanki kayarak geçiyor. Görkemli eski verandalara, yüksek ve güzel pencerelerde yanıp sönen renkli ışıklar. Hatalarının hepsi geride kaldı. Düşünmesi bile içine ham bir rahatlık veriyor. Kendini kurtardı ve hataları, sayıları ne kadar çok olursa olsun geçmişte kaldı, hayatı yeniden başlamakta. Baggot Caddesi boyunca ağaçları zangırdatarak esen rüzgârla birlikte köşeyi dönüyor. Soğuk havayla su her şeyi tazeliyor, her şey temiz ve yeni, diye düşünüyor, evet. Çünkü geçmiş her an biraz daha geride kalıyor. Yol boyu ışıklarla birlikte yürüyor, dördü yirmi üç geçe merdivenleri tırmanmış, anahtarıyla apartman dairesine giriyor. Pencerelerden içeri dolan beyaz gün ışığı yumuşakça ve sessizce tüm yüzeylere düşüyor. Sylvia masasının başında, her yerde kâğıtlar, onu görünce ayağa kalkıyor, Peter solgun görüldüğünü düşünüyor, ve de mutlu, onu kollarına alıp öpüyor. Evet, çünkü hayatı yeniden başlıyor, uzun ve korkunç bir perde arasının sonu geliyor, duvarlar dağılıyor, sonunda asıl yerini alıyor. Geri çekilerek Sylvia'ya gülümsüyor.

Keyfin yerinde, diyor Sylvia. Hafta sonun çok mu güzel geçti?

Kararsızca duraksayan Peter açıklama yapmanın ne kadar ilerisine geçtiğini hissediyor. Uğraşmak istemediği halde düşüncelerini düzenlemeye çalışarak konuşuyor: Eh, sessiz sakindi.

Hemen mutfağa yönelen Sylvia çay ya da kahve ister mi diye soruyor. Hayır, teşekkürler, diye karşılık veriyor.

Ben çay içeceğim, diyor Sylvia.

Oraya ulaştığı zaman neler olacağını hayal ettiğini şimdi anımsayamayan ya da zihninde canlandıramayan Peter özel bir nedeni olmadan şöminenin yanına gidip görmeyen gözlerle şömine rafındaki şamdana bakıyor. Sen yap çayını, diyor.

Çok geçmeden mutfaktan çıkan Sylvia gelip kanepeye oturuyor, ayaklarını altına çekiyor. Fincanı soğusun diye yan sehpayı bırakıyor. Hafta sonundan söz ediyordun, diyor.

Hayır, öyle yapmıyordum, diye karşılık veriyor Peter. Bak, sana söylemek istiyorum, Naomi'yle ilişkiyi bitirdim. Taşındı. Daha kalıcı bir yer bulana dek bir süre babamın evinde kalacak.

Şoke olan Sylvia'nın dudakları aralanıyor, fal taşı gibi açılan gözleri parlıyor. Aman Tanrım Peter, diyor. Ne oldu?

Peter anlamadan ona bakıyor, aklı karışıyor, Sylvia da bakışlarına karşılık veriyor, ikisi de sessiz. Ne demek ne oldu? diyor. Biz- cümleyi tamamlayacak dilbilgisine ulaşamadığı için susuyor, sonra yeniden deniyor: Perşembe akşamı konuştum onunla, bizden sonra- Sylvia ona bakmaya devam ediyor, suskun, hiçbir öneride bulunmuyor ve sonunda Peter yalnızca şunu söyleyebiliyor: Buradan, senin yanından eve dönünce.

Sylvia hâlâ ona bakıyor, yüzü yer yer pembeleşmeye başlıyor. Ne? diyor. Buradan, benim yanımdan dönünce, ne? Eve gidip Naomi'den mi ayrıldın?

Doğru, diyor Peter. Evet.

Neden?

Peter bir şey söylemiyor. Soluk almaya devam etmesinin, orada öylece dururken havanın mekanik bir şekil-

de ciğerlerine dolup boşalmasının bile şaşkınlık verici olduğunu düşünüyor hiçbir şey söylemeden tek eliyle şömine rafını tutarken.

Peter, diye devam ediyor Sylvia, ne anlatmaya çalıştığını içtenlikle anlamaya çalışıyorum. Naomi ve sen neden ayrıldınız?

Sözcükler düşünmeye gerek kalmadan, bir biçimde kendiliğinden dökülüyor ağzından: Olanlardan sonra bunun en mantıklısı olacağını düşündüm.

Bakışlarını indiren Sylvia alçak sesle karşılık veriyor. Bana onun durumu anlayacağını söyledin, diyor. Tekeşli olmadığını söyledi.

Peter başının sallanmaya başladığını hissediyor, şömine rafi elinin altında kaskatı. İsa aşkına, diyor. Değildik. Yani, anlıyordu, biliyordu. Ama uzatmanın ne manası vardı ki?

Neyi uzatmanın?

Her şeyin bir şekilde ellerinin arasından kaydığını hissetmenin çaresizliğiyle ve neredeyse öfkeyle sesini yükseltiyor. Başlatma Sylvia, biz burada neden söz ediyoruz?

Sylvia elleriyle alnını ovuşturuyor. Bana hiç sorun olmaz dedin, diyor. Kimse diğeri üstünde baskı kurmayacaktı. Aramızda bir şeyler olursa ne âlâ, olmazsa sorun değildi. Rahat davranabilirdik, endişelenecek bir şey yoktu. Kimsenin canı yanmayacaktı. Şimdi buraya gelmiş bana bağıyor, senin için kız arkadaşımından ayrıldım, mutlu değil misin diyorsun. Değilim elbette. Ondan ayrılmanı ben asla istemedim ki. Böyle şeyler düşündüğünü bilseydim aramızda hiçbir şey geçmezdi. Durumun bambaşka olduğuna inandırdın beni. Açıkçası, ne yaptığını bildiğinden bile şüpheliyim. Üçümüzü birden mutsuzluğa sürüklüyorsun.

Peter başını iki yana sallıyor, ağzı kımıldıyor ama konuşamıyor. Bu sözcükler, üçümüzü birden deyişi, yakı-

şıksız bir şaka gibi beynini korkunç bir şekilde kalabalıklaştırıyor. Anlamıyorum, diyor. Birlikte yataktayken beni sevdiğini söylüyorsun ve şimdi bir yanlış anlama olduğunu iddia ediyorsun, öyle mi? Yani her şeye rağmen birlikte olmak istemiyor musun?

Sylvia da başını iki yana sallayarak bakışlarını kaçırıyor. Bir şey değişmedi ki, diyor. Geçen gün aramızda olanlar güzeldi, değildi demiyorum ama durumum öncekiyle aynı. Sözü ettiğin türde bir ilişki, hayatındaki tek kadın olduğum ve benim için her şeyden vazgeçtiğin türde bir ilişki istemiyorum. Gerçekten istemiyorum. Çok ağır bir yük benim için. Kusura bakma.

Berbat bir duygu, bu kadar yanlış anlamış olmak ve Peter öfkeyle konuşuyor: Ne yapacağım sandın, sen daha iyi hisset diye Naomi'yi öylesine oyalayacak mıydım? Tanırım.

Oyalamak nereden çıktı? Onu seviyorsun sanıyordum.

Peter yere bakıyor, aksi ve duygusuz bir tonla çıkan sesini duyuyor: Yirmi üç yaşında, diyor. Aramızdaki ilişkinin bir yere gideceği yoktu. İyi vakit geçirdik, falan filan. Ondan hoşlanıyordum ama yalnızca oyalanıyordum aslında.

Bir an sessizlikten sonra Sylvia soruyor: Ona benden söz ettin mi? Yani, durumumu anlattın mı? Bunu onunla konuştun mu?

Başı zonklayan Peter ayaklarına bakmaya devam ediyor. Eh, düşündüm ki, sanırım evet, diyor. Durumu belli ölçüde açıklamaya çalışmam gerektiğini düşündüm. Biraz anlatıp konuştum onunla.

Sylvia tuhaf, korkutucu bir kahkaha atıyor, elini saçına götürüyor. Ona bakıyor, Peter'a bakıyor ve yüzü farklı görünüyor. Şimdi oldu, diyor. Önceleri anlamıyordum. Ama taşlar şimdi yerine oturdu. Ona âşıksın, değil mi?

Eliyle şömine rafını yoklayan, terlemeye başlayan Peter bir şey söylemiyor, Sylvia da konuşmuyor. Sonunda Peter cevap veriyor: Hayır. Bilmiyorum. Evet, belki. Ama artık önemi yok.

Çünkü ortaya atılıp seni kurtaracağımı sanıyorsun, diyor Sylvia. Öyle bir şey yapmayacağım.

Peter'ın ağzı, boğazı kuruyor. Neden söz ettiğini bilmiyorum, diyor.

Sylvia'nın sesi şimdi çok kontrollü ve anlaşılır çıkıyor, kontrollü ve kasıtlı, gözleri hâlâ parlıyor. Evet biliyorsun, diyor. Başka birine âşık oldun ve korkuyorsun. İncinebilir olmayı sevmiyorsun, her zamanki şey. Sanırım, bunun üstüne, pek münasip bir kısmet de olmadığını düşünüyorsun. Parası yok, internete fotoğraflarını koyuyor, belki de insanlar arkandan gülüyor diye düşünüyorsun. Geçmişte, sen ve ben birlikteyken her şey nasıldı diye dönüp dönüp bakıyorsun, ne kadar kolaydı, herkes bizi kıskanıyordu diye düşünüyorsun ve aynı şeyi istiyorsun. Hayatın kolay olmasını. Geçen gün aramızda geçenler, şimdi görüyorum ki, bir çıkış stratejisi araman yüzünden olmuş. Belki bilinçli bir biçimde değil ama aklının bir köşesinde. Naomi'den ayrılmanın bir yolunu arıyordun. Bense senin yalnızca– neyse, o anda olanların anlamı senin için farklıydı. Belki o zaman konuşmalıydık veya başka bir şey, bilmiyorum. Çok ağrım vardı, hiç iyi değildim. Ama ne olursa olsun ilişkini bitirmene yardım etmeye çalışmıyordum. Tamam mı? Beni bu şekilde kullanamazsın. İnsanım ben de.

İçi oyuluyormuş gibi gelen Peter elini göğsüne bastırarak, neyi, suçlamanın yakıcılığını ve daha da kötüsü, Sylvia'nın hayatındaki tek doğru şeyi çekip alışını hissediyor. Bakışları çaresizce gelişiğüzel odada dolaşüyor, konuştuğunda sesinin çatlayarak çıktığını duyuyor. Asla öyle bir şey değildi, diyor. Bak, Sylvia, durumun boktan-

lığının farkındayım. Her şey karıştı. Anlıyorum, üzgünüm. Zaten biliyorsun, sen ve ben uzun zamandır birlikte değiliz ve ayrı olmayı istediğini söyleyen sendin. Başkalarıyla görüşmeyi. Ben bunu asla istemedim. Ve evet, belki son zamanlarda bazı duygular söz konusu olmuş, içimde belli duygular uyanmış olabilir. Bu benim sorum, senden bu konuda bir talebim yok. Tuhaf bir durum olduğunu biliyorum ama böyle şeyler oluyor, biliyorsun, insanlarla tanışyorsun. Başkalarıyla görüşmem için ısrar eden sendin ve evet, işler çığrından çıktı, üzgünüm. Ama seni seviyorum, seninle olmak istiyorum, başka hiçbir şeyin önemi yok.

Sylvia'nın yüzündeki ifade, ona sanki uzaktan bakar gibi bakışı. Başıma gelenler, diyor. Hadi dürüst olalım Peter, hayatımı mahvetti. Senin hayatını da mahvetmesine izin vermeyeceğimi anlatmaya çalışıyorum.

Peter'in donuk bakışları ayaklarının altındaki halının püskülüne takılıyor, bocalıyor, sıcaklıyor, bakışları bulanıyor. Mahvetti zaten, diyor.

Bir an tek duyabildiği Sylvia'nın derin solukları. Sonra Sylvia, Anlıyorum. Peki, diyor. Ne yapmamı istersin, özür dileyeyim mi? Eh, çok özür dilerim. Sürekli ağrı çekerek yaşamam ve asla iyileşmeyecek olmam hayatını korkunç bir biçimde zorlaştırdı, haklısın. Hayatını bu şekilde mahvetmem gerçekten insafsızlık. Herhalde şimdi Naomi'nin de hayatını mahvetmiş oldum. Beni nasıl affedeceksiniz bilemiyorum.

Gözlerini kırpıştırarak yere bakan Peter etrafını zorlukla görüyor. Tamam, diyor. Kıskanıyorsun, onu kıskanıyorsun. Bunun için üzgünüm. Ama aptalca şeyler söylüyorsun.

Sylvia yeniden sessizleşiyor, sessizlik bu kez uzun, çok daha uzun sürüyor. Sonra hafifçe titreyen bir sesle yavaş yavaş konuşuyor: Senin için başka ne yapabilirim

bilmiyorum. Arkadaşlık etmeye çalıştım ama nedense beni aşağılamak ve canımı yakmak konusunda kararlı davrandın. Nedenini bilmiyorum. Belki gerçekte içten içe dileğin ölmüş olmamdır ve ölmediğim için beni cezalandırıyorsundur.

Peter şömine rafındaki elinin bir şeyleri tutup kaldırdığını, aniden aşağı inerek tuttuğu şeyi yere fırlattığını hissediyor, yere çaldığı şeyin ne olduğunu görmüyor bile. Yere güm diye çarpan nesne halının üstünde ileri yuvarlanıyor, pirinç şamdan bu, bir şey daha, bir not kartı, bir karton parçası da havada yavaşça süzülerek yere düşüyor.

Ne cüretle, diyor Sylvia. Derhal çık git.

Bilekleriyle gözlerini silen Peter gidiyor zaten. Koridorda yarı kör halde paltosuyla şemsiyesini askıdan alıyor, kapıyı arkasından çarparak kapatıyor. Olanlar Sylvia'yı değiştirdi, haklı. Artık soktuğu bıçağı iyice çevirmekten haz alan soğuk ve üsttenci biri. Zevk alabileceği başka hiçbir şey kalmadı muhtemelen. Belki gerçekte içten içe dileğin. Ve belki de öyledir, Peter'ın dileği budur gerçekten. Binaların üstünde gökyüzünün koyulaşan mavisi. Tesco Express'e girince yumuşak bir basınç sesiyle kapanan otomatik kapılar. İçki reyonundan plastik güvenlik etiketi takılmış bir şişe 350'lik votka alıyor, kasaya geçiyor. Kız yüzüne bile bakmadan Müşteri 25'ten Büyük Görünümlüdür düğmesine basıyor. Teşekkürler, evet. Ben de bir zamanlar yirmi beş yaşında, hatta daha gençtim fakat şu anda bunu hayal etmenin senin için zor olacağını seve seve teslim ediyorum. Hayat, şu anda tasavvur edilebilecek en çetin çileye dönüşen hayat, o zamanlar mutlulukla dolup taşıyordu, aynı hayattan söz ediyorum. Kalpsiz bir şakâ gibi dersem, hak vereceksindir. Neyse, gençsin, gençliğinin tadını çıkar. Her saniyesinden keyif almaya bak. Ve yirmi beşinci doğum gününde,

tavsiyemi soracak olursan, lanet bir köprüye çıkıp aşağı atla. Teşekkürler. Kapılar bedenini sokağa göndermek için yeniden açılıyor. 350'lik şişe cebinde. Plan nedir, plan falan yok. Apartman dairesine dönemez, kendine güvenmiyor. Şişeyi bitirir, bir folyo dolusu hap yutar, peki sonra. Ölümüyle ilgili marazi fanteziler ve belki fanteziden de öte. Onun yerine Green boyunca Grafton Caddesi'ne doğru yürüyor, burnu, gözleri yanıyor. Belki gerçekte içten içe dilediğin. Heuston'a ulaş, diye düşünüyor. Bir trene atla, git onu gör, diğerini. Ağlayarak, surat asarak, özür dileyerek eski çocukluk odasında uyuyakalır. Ne zararı olacak ki. Naomi zaten kafadan hasta olduğunu düşünüyor. Evde, onunla yalnız kalınca kavga etseler, gırtlak gırtlığa gelseler, bağırıp haykırsalar, acı sözlerle birbirlerine saldırsalar bile en azından dikkati dağılır, kötü bir şey olmaz. Köprüden Abbey Caddesi'ne doğru yürüyor. Tramvayda paltosunun şişkin cebi göze batıyormuş gibi geliyor, ne yapacak ki. Kimseye fark ettirmeden sessizce ortadan mı kaybolacak. Evet. Ancak aylar, belki yıllar sonra birisi çıkıp, Koubek denen adama ne oldu? Artık onu pek görmüyorum, diyecek. Yok, galiba bu şehirde yaşamıyor artık. Hepsi bu kadar. Keşke öyle olabilse, acısız. Toplumsal hayattan uzaklaşıp sonunda adı geçmez olan pek çokları gibi göç edebilse ama başka bir yere taşınmak yerine var olmayı sessizce bırakıverse. Evet. Peki ya Tanrı. Eh, ne olmuş ona. Ruhu düşünmesi için eskiden beri yaptığı gibi sarsıyor onu. Hiçbir şey beni nefret ettiğim şeye tahammül etmeye zorlamaz, acı çekmeye mecbur bırakamaz, bana acıyı, küçük düşmeyi kabullenmeyi dayatamaz, hiçbir şey. Hiçkimse, Tanrı bile. Deneyin de görün. Kabul etmem. Beni mecbur edemezsiniz. İstasyonda başı yukarıda vagondan iniyor, kimseye boyun eğmeden, vicdanıyla baş başa, evet, onu mecbur edemezler.

Tren on dakika sonra kalkıyor, makineden bilet alıyor, bir şişe limonata alıp tuvalete giriyor. Kabinin kapısını içeriden sürgülüyor, aşırı sıcaklamış halde limonatanın yarısını döktükten sonra şişe kapaklarını cebine atıp votkayı dikkatle kalan limonatanın üstüne doldurmaya başlıyor. Elleri yine terliyor. Hiçbir şey dayatılamaz ona, kimseye boyun eğmez. Tamam, şu anda bazı nedenlerden ötürü tren istasyonundaki tuvalet kabininde üç yüz elli mililitre votkayı plastik bir süpermarket limonatası şişesine doldurmaya çalışıyor olabilir, yaptığı şey pek de hijyenik gelmiyor üstelik ama hiçbir otoritenin önünde yere kapanmayacak, hiçbir dayatmayı kabullenmeyecek. Lavaboda ellerini yıkayıp boşalan cam şişeyle tırtıklı kapağını çöpe atıyor. Yolcu salonuna çıkınca ılık karışımdan iki büyük yudum alıyor, boğazı yanıyor. Naomi'nin keyfi yerindeyse gece yatakta bile bitebilir. Canını yakar, onu bağırtır, neden olmasın. Şamdanın görüntüsü, yere çarpınca çıkardığı gürültü yeniden zihnine doluyor, ensesi ürperiyor, çünkü kendisi attı onu yere. Bağırdı, Sylvia'nın eşyasını yere fırlattı. Ağız dolusu bir yudum daha içiyor. Belki gerçekte içten içe dilediğin. Düşününce vicdan azabından midesi bulanıyor: Düşünme o zaman. Onun yerine yukarıda saatleri ve platformları gösteren canlı bilgi ekranını seyret. Simülasyon analog saatin animasyon kolları. Büyük bir yudum daha. Beklediğin sayı belirdikten sonrası kolay, kâğıt bileti sağdaki makineye sok ve cebinde sallanan şişeyle platform boyunca yürü. Bundan kolay ne var. Git onu gör, özür dile, konuşup anlaş. Zihnini dağıt. Durumu zorlaştırmaz o, en fazla sinirini tatlı tatlı bozan küçük zorluklar çıkarır. Ciddi bir sorun çıkarmaz. Buraya gel, seni seviyorum. Unut gitsin.

Trenin camlarının diğer tarafında tanıdık manzara akıyor, binaların yan duvarları, apartman blokları, Park

West ve Cherry Orchard. Yoğunlaşan karanlıkta şehirden çıkarken gördüğü tüm evleri, tarlaları tanıyor. Kırkların ortasından geçen bu tek şerit sonsuza dek aynı film makarasını gösteriyor. On yıldır şurada duran hurdaya dönmüş araba, çatısı çökmek üzere olan eski sağımhane. Şamdanı yere fırlatmış mıydı yoksa yalnızca raftan aşağı mı itmişti, bunu merak ediyor. Elinin tersiyle devirmiş miydi yoksa tutup atmış mıydı hatırlayamıyor, zaten önemi de yok muhtemelen. Ne cüretle, dedi. Çık git. Beş-altı yıl birlikte yaşadılar ama bir kez bile buna benzer bir kavga etmediler. Biri diğerinin başka birinden hoşlandığını anlayınca güler, dalga geçerdi. Kendi aralarında yineleyip durdukları küçük şakalar yıllara yayılmış, giderek daha aptalca komik ve anlaşılmaz bir hal almıştı. Arkadaşmış gibi rol yapmaya başlayıp sahte resmiyete sığınmadan önce. Yatağa girmeden önce onu soyduğunu anımsıyor, evet: Gerçi anılarında o kadar genç değil Sylvia. Hemen hemen şimdiki gibi görünüyor. Oysa o zamanlar Naomi'den fazla büyük değildi. Bunu düşünmek tuhaf, biraz da kötü. O yaşta hoşuma gitmeye başlıyorlar. Kırk yedi dakika süren yolculuk sırasında limonata şişesini bitiriyor. Başının tepesinden ağır ağır yayılan ağrı canını gerçekten yakmıyor bile. Daha çok baş ağrısını hayal etmek gibi. Tren istasyona giriyor, cam o kadar karanlık ki yalnızca kendi yansımasını görüyor. Boş şişe önündeki masada duruyor. Sanki ölmüş de yukarıdan iniyormuş gibi ışıltıyor içi. Yarı sarhoş halde trenden iniyor, platformda yine yağmur yağıyor. Birden şemsiyesiz olduğunu fark ediyor: Ne zaman, nerede. Tramvayda yanındaydı. İstasyon tuvaleti, diye düşünüyor, evet, limonatayla cebelleşirken. İsa aşkına, yıllardır taşıyordu o şemsiyeyi. Seviyordu aslında. Taksiye atlıyor, cebinde nakit var, eski çevreyoluna doğru, lütfen.

Evde, çekili perdelerin arkasında ışık yanıyor. Parmaklarıyla ön kapının anahtarını buluyor, acaba üstünde ne var, diye düşünüyor. Veya belki yine banyodadır, kendi kendine şarkı söylüyordur. Dizlerinin üstünde sürünerek geri dönene bakın. Şimdi içeride, ışıkları yanan holde, neredeyse onunla konuşmaya başlayarak oturma odasının kapısını açıyor, ilk hece ağzında oluşurken donakalıyor. Köşedeki masada, eski ev ödevi masasında, önünde bir satranç tahtası ve açık dursun diye ortasına telefonunu yerleştirdiği karton kapaklı kalın bir kitapla kardeşi oturuyor. Ivan. Sanki Peter istasyonda yanlışlıkla geçmişe giden bir trene binmiş, sanki buraya bu akşam değil iki yıl önce, dört yıl önce gelmiş ve içeride sessizce satranç çalışan ya da Bitirme Sertifikası Sınavı'na hazırlanan Ivan'ı bulmuş, babaları da mutfakta radyo dinleyerek yemek yapıyormuş gibi. Babaları: Evet, hayatta ve iyi. Ivan odanın diğer ucundan ona bakıyor, Peter da onun bakışlarına karşılık veriyor. Masanın altında yatan köpek tembel tembel kalkıp Peter'ın yanına geliyor, okşanmayı ve ilgi görmeyi bekliyor, ince uzun yüzüyle sanki gülümüyor.

Ne arıyorsun burada? diye soruyor Ivan.

Affedersin ama bir saniye, diyor Peter. Sen ne arıyorsun burada?

Ben burada kalıyorum, diyor Ivan. Köpeği götüreceğim bir yer gerekiyordu.

Peter'ın konuşmasına fırsat kalmadan Ivan ağırbaşlı bir tavırla ekliyor: Arkadaşlarıyla dışarı çıktı, merak ediyorsan. Birisi gelip aldı onu.

Hiçbir şey hissetmeyen, uyuşturulmuş gibi, ya da ölü gibi diye düşünüyor yeniden, çoktan ölmüş gibi hissedenden Peter paltosunu çıkarmadan eski kanepeye oturuyor. Köpek yanına zıplayıp başını kucağına koyarak uzanıyor. Peter dalgın dalgın onun ipeksi, sıcak kulaklarını

kaşıyor. Birisi gelip aldı onu, peki, diyor. Tanıştınız o zaman.

Ah, tanıştık ya, diyor Ivan. Hem de ne tanışmak. İlginç sohbetler ettik.

Bu sözcükler, bu düşünce, Ivan'ın Naomi'yle ilginç sohbetler ettiğine inanması Peter'ı biraz güldürüyor. Peki, diyor. Seni aramaya çalıştım, burada kalacağını haber verecektim. Ama numaram hâlâ blokluydu yanılmıyorsam.

Dikkat çekici bir riyakârlık söz konusu.

Hâlâ dalgın dalgın köpeğin kulaklarıyla oynayan Peter cevap veriyor: Öyle mi gerçekten. Benim riyakârlığımı kastediyorsun sanırım.

Ivan sesinde çabayla cevap veriyor: Bir başka benzer durum hakkında konuşurken pek de anlayışlı davranmamıştın hatırlarsan.

Hatırlıyorum, evet. Onunla hâlâ görüşüyorsun demek?

Özel hayatım hakkındaki sorularına cevap veremeyeceğim, diyor Ivan. Sana bu kadarını söyleyebilirim. O hatayı daha önce yaptım.

Peki o zaman, diye karşılık veriyor Peter. İstemiyorsan anlatmazsın bana olur biter.

Sessizliğe gömülüyorlar. Başı Peter'ın kucığında yatan köpek huzurla gözlerini yumuyor. İç dudağının kıvrım kıvrım, yumuşak ve esnek kenarı görünüyor. İnce bacaklarını altına alıp minderlere yerleşmiş. Satranç mı çalışıyorsun? diye soruyor Peter.

E yani, diyor Ivan.

Yarışmalara mı döndün?

Ivan konuşmadan, bakışlarını satranç tahtasından ayırmadan başıyla onaylıyor.

Hangi kitap o? diye soruyor Peter. *Unutulmaz 60 Maçım* mı?

Bir an duraksayan Ivan hafiften yumuşamış gibi cevap veriyor: Hayır, keşke o olsaydı. Londra Sistemi'yle ilgili. Asla kullanmasam da ana hatlarını bilmek gerekiyor.

Reytingin ne durumda?

Hâlâ aynı, diyor Ivan. Ama gelecek hafta şehirde bir etkinlik var, norm etkinliği. İyi giderse benim için hiç de fena olmayabilir.

Parmaklarını köpeğin ince ve narin kaburgalarında dolaştıran Peter cevap veriyor: Ah, peki. Başarılar. İyi şanslar dilerim.

Başını kaldıran Ivan ona bakıyor: Naomi'ye benim için dâhi mi dedin? diye soruyor.

Neredeyse sevgiyle gülümseyecek Peter. Bilemiyorum, diyor. Muhtemelen. Öyle dediyse ben de öyle demişimdir kuşkusuz.

Dâhi falan olmadığını biliyorsundur umarım.

Bana göre öylesin.

Ivan bakışlarını yeniden satranç tahtasına indiriyor, sanki şaşkın ve memnun. Burada kalmasının benim için sakıncası yok bu arada, diyor. Sanırım onu burada istemem diye endişeleniyor. Ama konuşursan söyleyebilirsin, benim için sakıncası yok.

Peter alçak sesle karşılık veriyor: Peki. Teşekkürler. Onunla konuşacak olursam mutlaka söylerim. Hoşgörülü tavrın için teşekkürler.

Başını sallayan, bakışlarını tahtadaki piyonlarda dolaştıran Ivan, Sana durum hakkında soru da sormayacağım, diyor, çünkü beni ilgilendirmediğinin farkındayım.

Peter umursamaz bir tavırla soluğunu veriyor. Ah, ilgini çekeceğini pek sanmam zaten Ivan, diyor.

İlgimi çekip çekmemesinin önemi yok. Burnumu sokmayacağım.

Yine kısa bir sessizlik. Bir piyonu oynatan Ivan kiptaki notasyonu kontrol ediyor. Köpek Peter'ın kucağı-

na biraz daha sokularak yeniden yerleşiyor, ağır ve sıcak. Yeniden uykuya dalıyor. İncecik gri bir zar parçasını andıran iç kapağının altında gözü yarı kapalı.

O akşam yemeğinde belki de biraz sert çıktım sana, diyor Peter.

Ivan hemen cevap veriyor: Belki falan değil. Fazla sert davrandın, birazı falan yok.

Anımsadığım kadarıyla, öncesinde sana başka bir konudan söz etmeye çalışıyordum. Önemi yok şimdi. Aynı telden çalışıyorduk, birbirimizi yanlış anladık. Şayet seni incittiysem özür dilerim.

Başını kaldırıp bakınca Ivan'ın kızaran yüzüyle artık satranç takımına bakmadığını, ağzından nefes alıp verdiğini görebiliyor. Özür dilerken "şayet" demezsin, diyor Ivan. Koşullu cümleler kuruyorsan özründe samimi değildir.

İçinde tuhaf bir şekilde soğuk bir hisle sarhoş olduğunu hatırlayan Peter kardeşine bakıyor. Eh, peki o halde, diyor. Fazla sert davrandığım için özür dilerim, oldu mu? Özür dilemek için sana mesaj attım ama numaramı bloklamışsın.

Ivan ayaklanıyor, Peter'ın kucağında yatan köpek gözlerini aralayıp onu seyretmeye başlıyor. Ivan mutfağın çift kanatlı kapısına kadar gidip geri dönüyor. Dahası da var, diyor. Bana saygı duymuyorsun.

Biraz haksızlık ediyorsun, diyor Peter.

Beni küçük görüyorsun. Bana çocukmuşum gibi davranıyorsun.

Elini yavaşça köpeğin tüylerinde dolaştıran Peter karşılık veriyor: Eh, sen benim küçük kardeşimsin sonuçta. Yaşça senden çok daha büyüğüm. Artık bir yetişkin olduğunu kabullenmekte zorlanıyor olabilirim. Ama bu seni hakir gördüğüm anlamına gelmiyor.

Kıpkırmızı olan Ivan sesini yükselterek karşılık veri-

yor: Şu anda bile. Şu anda bile yapıyorsun, laf kalabalığıyla. İzah eden ses tonuyla. Her konuda haklı olduğunu sanıyorsun. Haklıymış gibi davranıyorsun.

Besbelli anlaşılmadığımız konular var, diye karşılık veriyor Peter. Ve evet, anlaşmazlıklarımız konusunda haklı olduğuma inanıyorum elbette. Senin haklı olduğunu düşünsem anlaşmazlık yaşamazdık.

Ellerini havaya savuran Ivan, Şu anda bile, gerçekten, diyor. Takındığın ses tonu, konuşma biçimin.

Peter onun piyanonun yanına gidip tırnaklarından birini kemirişini seyrediyor. Eh, madem konuyu açtın, Ivan, diyor, bazı düşüncelerini gerçekten nahoş bulduğumu söyleyeyim, evet. Kadınlar hakkında söylediğin bazı şeyleri rahatsız edici buluyorum, dürüst olmak gerekirse. Ne yapmam gerekir sence, hemfikirmiş numarası mı yapmalıyım? Karşıma geçip feminizmin büyük bir kötülük olduğunu ya da kadınların tecavüz konusunda yalan söylediğini falan iddia ettiğinde mesela.

Ivan bu sözcükleri kendinden uzaklaştırmak ister gibi ellerini yüzünün önünde sallıyor. Tamam, dinle, her neyse, diyor. Konudan uzaklaşıyorsun. Bunların konumuzla ilgisi yok.

Evet var, diyor Peter. Her konuda haklıymışım gibi davranmakla suçluyorsun beni. Ben de açıklıyorum işte, evet, bazen ben haklıyım ve sen haksızsın.

Ağzımdan az önce söylediklerine benzer şeyler çıktığını hatırlamıyorum. Söylediysem bile üzerinden çok zaman geçti ve bağlamı anımsamıyorum. Zaten her neyse, insanın görüşleri değişebilir. Hiçbir zaman haklı olmadın da demiyorum. Her zaman değildin diyorum.

Peter bedeninin kanepeye yerleştiğini hissediyor, Ivan'ı seyrediyor. Ah, anlıyorum, diyor. Fikrini değiştirdin yani?

Elleriyle yüzünü ovuşturarak piyanoyla kitaplık ara-

sında volta atan Ivan karşılık veriyor: Ah Tanrım, her neyse. Şimdi bunları konuşmak vakit kaybı. Geçmişte söylediklerim hakkında, ne dediğimi anımsamıyorum ama, o zamandan bu yana farklı görüşler geliştirdiğime kuşku yok. Bu da gayet normal değil mi, inançlar zaman içinde değişebilir. Önemsiz bir şeyi yok yere büyüt-tüğünün farkındasındır.

Peter hafifçe omuz silkiyor, parmak uçlarıyla köpeğin ince, pembe karnını kaşıyor. Bana göre önemsiz değil, diyor. Doğru ve yanlış meselesi. Fikrini değiştirdiyse memnun olurum tabii.

Ivan bakmadan karşılık veriyor: Sanki kadınlara kursosuz davranıyorsun.

Peter duraksıyor, başını kaldırmıyor. İçindeki his sıcaktan çok soğuk. Davranışlarından ziyade inançlarından söz ediyordum, diye karşılık veriyor.

Davranışlar inançlardan daha önemlidir.

Elini yavaşça köpeğin üstünden çeken Peter kucağına düşen başıboş bir tüyü silkeliyor. Beni hangi konuda suçladığını bilmiyorum doğrusu, diyor. Tek tahminim Naomi'nin şikâyet etmiş olabileceği. Ama ben de mükemmel değilim sonuçta, öyle olduğumu da iddia etmedim hiç.

Ivan bir an sessiz kalıyor. Derken cevap veriyor: Aslında o seni savundu, bilmek istersin diye söyleyeyim. Ama ben kendi çıkarımlarıma ulaşabilirim. Benimle aynı yaşta, farkındasındır.

Evet, gayet de farkındayım, diye karşılık veriyor Peter. Gerçi herkes bir yana sen buna nasıl itiraz edebilirsin bilemiyorum.

Ivan başını kaldırıp ona bakıyor, gözleri parlıyor. İki kadına birden kur yapan ben değilim, diyor.

Peter attığı kahkahanın şokuyla sarsılıyor, kulakta

sert ve nahoş çınlayan, zalim bir kahkaha. Yerinde olsaydım, diyor, anlamadığım şeyler hakkında konuşmazdım.

Ivan'ın yüzü kırmızı, terli, öfkeli. Bak, diyor. Şimdi dürüstsün işte. Hiçbir şeyi anlamadığımı sanıyorsun. Ama haberin olsun, benim de kendi hayatım var. Her şeyi gayet iyi anlıyorum. Beni itip kakacaksın ve kendimi savunmayacağım sanıyorsun. Her zaman, hep aynısın. Cenazedeki anma konuşmasında bile. Konuşma yapmayı sana bırakmaya zorladın, ben de hiçbir şey söylemeden öylece oturmak zorunda kaldım. Her şeyi yönetmek zorundasın çünkü.

Peter sakince karşılık veriyor: İkimizden biri yapacaktı. Genellikle büyük çocuk yapar diye biliyorum. Ama konuşma yapmayı da, yapmamayı da bu kadar önemseydiğini anlamamıştım. Bir şey demedin.

Ben babamla daha yakındım, diye yapıştırıyor Ivan cevabı.

Tuhaf bir his, ürpertici. İçinde oldukları oda, evleri öyle tanıdık ki Peter birden, aniden buradan ne kadar nefret ettiğini hatırlıyor, yeniden bu berbat evde olma hissi içini nefretle dolduruyor. O konuda haklı olduğuna kuşuk yok, diyor. Elimden geleni yaptım ama haklısın sanırım, pek yakın değildik.

Elimden geleni yaptım ne demek oluyor şimdi?

Peter bir an sessiz kalıyor. Başının içinde kırpışmalar, ellerindeki kanın nabzıyla pompalanışını hissediyor. Yakın olması kolay biri değildi bana göre, diyor. Konuşmaya her zaman açık değildi.

Kısık, titreyen bir sesle soruyor Ivan: Onu eleştiriyor musun şimdi de?

Neden yakın olmadığımızı sordun. Ben de açıklamaya çalıştım.

Onun suçuydu yani?

Peter omuz silkiyor. Olmamızı istediği kadar yakındık sanırım, diye karşılık veriyor. Kişiliklerimiz çok farklıydı.

Neden gerçeği söylemiyorsun? diye soruyor Ivan. Ona saygı duymuyordun. İkimize de hiçbir zaman saygı duymadın. Yaptığın anma konuşması korkunçtu, bu arada. Utanç vericiydi. Her zaman her konuda en iyi olduğunu sanıyorsun ama değilsin işte. İnsanlar seni eleştirmeye çekindikleri için övüyor. Ama ben senden çekinmiyorum. Yalan söylemekten ve ezberlediğin klişeleri tekrarlamaktan başka bir şey bilmiyorsun. Asla hakiki bir şey söylemiyorsun.

Peter tuhaf bir şekilde gülümsediğinin farkında şimdi, evet, yüzünde küçük bir gülümseme ve içinde bir enerjiyle, ellerinde, kollarında dolaşan sıcak ve şiddetli bir hisle ayağa kalkıp boş şöminenin başına dikiliyor. Tamam, diyor. Benden hakikati duymak istiyorsun. Gayet güzel. Gerçek şu ki hayatım her ikinizi de korumaya çalışmakla geçti. On iki mi on beş mi bilmiyorum, kim bilir kaç yaşından beri yetişkin olmak zorunda kalan bendim. İşte hakikat bu, madem bilmek istiyorsun. Peki beni kim koruyup kolluyordu Ivan? Ben yardıma ihtiyaç duyduğumda siz ikiniz neredeydiniz? Hayır, konuşmak istemediniz, bilmek istemediniz. İkiniz de. Neden peki, tuhaf hissettiğiniz, ne diyeceğinizi bilmediğiniz için. Sana neden çocuk muamelesi yapıyorum biliyor musun? Çünkü lanet bir çocuksun. İşler zorlaştığı anda ortadan kayboluyorsun. Odadan çıkıveriyorsun. Sorun değil, başka türlüünü beklemiyorum zaten. Belki babamdan bekliyordum ama ondan da dersimi aldım. Oğlu olmamı istemedi, koruyucusu olmamı istedi. Seni de korumamı istedi. Ben buydum işte. Ömrüm ikinizi koruyup kollamakla geçti. Ama teşekkür etme inceliğini ikiniz de bir kez olsun göstermediniz.

Görmeden önce hissediyor sanki. Ani bir duyum, acı vermekten çok sarsan, şömine ocağına doğru itiliyor, dengesini bulmak için geri çekilmek zorunda kalıyor. Onu iten Ivan, ellerini kaldırdı ve geriye doğru iterek şömineye doğru sertçe sendelemesine neden oldu, Ivan, işte karşısında duruyor, soluk soluğa, evet o yaptı, itti onu, göğsünden, elleriyle. Öfkenin ısısı alevleniyor, içine sıcak ışık doluyor, uzanıp elinin tersiyle Ivan'ın yüzünü sertçe tokatlıyor. Kendine gel, diyor. Çenesini tutan Ivan, Siktir git, diye cevap veriyor. Diğer eliyle yeniden uzanıyor, Peter'ı itmeye çalışıyor, gerçekten deniyor, evet, bunun üzerine gözlerinin arkasındaki zonklamayla körleşen Peter iki eliyle sweatshirtünü tutup onu sertçe yakalıyor ve yere itiyor, Ivan yere kapaklanıyor. Haykırıyor, ayaklanan köpek tiz ve keskin bir sesle acı acı havlıyor. Kan beynine sıçrayan Peter soluk soluğa Ivan'ın başına dikiliyor, bana el sürdü, yaptı bunu diye düşünüp bedeninin ağırlığını ayağına vermek için geri çekildiğini hissediyor, ayağını Ivan'ın kaburgalarına indirmeye hazır, şimdi pişman mısın, küçük solucan, gebertirim seni. Ama kılmıdamaya fırsat bulamadan gözlerinde, aşağıdan ona bakan gözlerde bir pırıltı görüyor. Ivan'ın gözlerinde. Ona doğru çevrilmiş ve korkuyla açılmış gözler yalvarır gibi bakıyor, yüzü kül gibi beyaz, beyazdan da öte, grileşmiş. Dehşet içinde. İçi burkuluyor. Korktuğunu, gerçekten korktuğunu görüyor ve geri çekiliyor, geriye doğru adım atıyor, genzini temizliyor. Kalbi hâlâ küt küt atıyor. Neydi bu şimdi. Gerçekten yapmazdı öyle bir şey. Yalnızca bir an için. Sana bir şey yapmayacaktım, diyor yüksek sesle. Ivan'ın kalkmaya çabaladığını, sonra odanın diğer köşesine çekildiğini duyuyor. Köpek de parkeleri tıkırdatarak peşinden gidiyor. Peter'ın başı sersemlemiş gibi dönüyor, halsiz hissediyor, kulakları belli belirsiz çınlıyor. Başlatmamalıydın, diyor. Dönüp bakınca yüzü-

nü tutan Ivan'ı görüyor ve evet, dudağı kanıyor. Bakışları hâlâ korkulu. Canını yakmayacaktım, diyor Peter. Bak, gidiyorum, tamam mı? Seni yalnız bırakayım. Boğazını temizleyip tekrar ediyor: Sana bir şey yapmayacaktım. Oturma odasının kapısını sessizce kapıyor, ön kapıyı arkasından çekiyor, araba yoluna çıkıyor, dışarısoğuk, elleri soğuk, titriyor, soluksuz kalıyor.

Karanlıkta anayola kadar yürüyor. Midesi bulanıyor, üşüyor mu yanıyor mu, ağzına ekşi ve sulu bir sıvı doluyor, evet, yola arkasını dönüp bahçe duvarına bakarak yavaşça nefes almaya çalışıyor, düşünceleri derecikler gibi dağılıyor, hızlı, anlaşılmaızlar, öğürür gibi oluyor ve kusuyor. Bir kez, iki kez kusuyor, yine terlemeye başlıyor, ensesinden terler boşalıyor, koltukaltlarından ter sızıyor. Ağzında formik asit tadı ve limonatanın acılaşmış tatlılığı. Sonrasında kendini daha iyi hissediyor. Paltosunun iç cebinden çıkardığı mendille yüzünü, dudaklarını, ensesini siliyor. Kavga etmek istemiyorsa beni itmeyecekti. Kasabaya yürümesinin otuz dakika süreceğini düşünüyor, ya sonra, trene biner, peki ya sonra. Kaldırımını aydınlatan farlar parlıyor ve kayboluyor. Dudağı kanıyordu. Attığı tokat isabet etmiş olmalı. Abartılı bir tepkiydi, hepsi bu. Özür diledi. O şekilde üstüne gelmemesi gerekirdi. Ben yapmadım. Onun suçu. Mendili cebinden çıkarıp mekanik hareketlerle yeniden yüzünü siliyor. Dizleri titriyor. Onu tekmeleyecekti, tekme atacaktı, yapmak üzereydi, yapardı da. Gerçekte yapmak istemişti ve yapardı da. Öfkeden ısınan bedeni. Kendini bile korkuttu. Ne yaptığını, ne yapmak üzere olduğunu anladığında Ivan'dan daha fazla korktuğunu düşünüyor, ondan çok Peter korktu. Beyninde bir sorun olmalı. Söyledikleri, yaptıkları. Yüzüne öyle vurması. Babaları hakkında öyle konuşması. Pişman şimdi, elbette pişman. Farklı bir durumdu, karmaşıktan da öteydi. Zorlu duy-

gular söz konusuydu, herkes elinden geleni yapmıştı. Babası iyi biriydi, çabalamıştı. Kimse mükemmel değil. Bazen insanlardan kusursuz olmalarını beklersiniz ve kusursuz olamadıkları için onlardan sonsuza kadar nefret edersiniz, oysa onların suçu değildir, sizin suçunuz da değildir. Yalnızca sahip olmadıkları için size veremeyecekleri bir şeyi istemişsinizdir. Derken başka insanların hayatında aynısını yaparsınız, herkesi yüzüstü bırakan, hiçbir şeyi yoluna koyamayan kişi siz olursunuz ve kendinizden öyle nefret edersiniz ki keşke ölüp gitsem dersiniz. Cebinden telefonunu çıkarıyor, kişiler listesini açıyor, iyi mi diye sormak için Ivan'ın adına dokunuyor ama numara düşmüyor. Numarasının blokluluğunu unuttu, unuttu herhalde. Yeniden dokunuyor işe yaramayacağı halde. Zarar gördüyse falan özür dilemek için. Beni itmemeliydin. Hayır, senin suçun değildi. Yeniden halsiz hissediyor, kusacakmış gibi oluyor, yanındaki duvarın ıslak ve kaygan yüzeyine tutunuyor, arabalar geçiyor, öne eğiliyor, neredeyse çömeliyor, sırtını tuğla duvara yaslıyor. Bir sorun var, yürüyemiyor. Yeniden Ivan'ı aramaya çalışıyor ama elbette cevap alamıyor. Sylvia'yı arayamaz. Sylvia artık ondan nefret ediyor. Peter de kendinden nefret ediyor. Daha iyi olurdu yapsa. Görmeyen gözlerle adları kaydırıyor ve sonunda yine ekrana dokunup telefonu kulağına götürüyor. Duvara yaslanmış soluk soluğa bekliyor, geçen araçların farlarıyla aydınlanıyor, elini gözlerine siper ediyor, telefon çalıyor, üç kez, dört ve sonra ses geliyor.

Merhaba canım, diyor annesi.

Sesinin titremesini durdurmaya çalışıyor. Selam, diyor.

Annesinin hafifçe duraksadığını fark ediyor, derken annesi neşeli bir sesle soruyor: Her şey yolunda mı?

Evet, diyor. Evet, bak aklıma ne geldi. Evde misin?

Evet evdeyim.

Peter yutkunuyor, ağzında ekşi bir tat. Bu akşam yemeğe gelsem mi diye düşündüm. Tabii müsaitsen.

Elbette müsaitim, diye karşılık veriyor annesi. Seni şölen soframda ağırlamaktan mutluluk duyarım. Ne zaman gelirsin?

Peter gözlerini yumuyor. Sırtını yasladığı duvarın ıslaklığı. Eh, şu anda Naas tarafındayım, diye yalan söylüyor. Bir toplantım vardı. Trene atlarsam bir-iki saate gelmiş olurum.

Acele etme, diyor annesi. O arada yiyecek bir şeyler hazırlayayım. Bu akşam ikimiz baş başa olacağız gibi görünüyor, umarım uygundur sana da.

Uygun, diyor. Harika hatta.

Tamam, görüşürüz o zaman.

Peter genzini temizliyor. Christine, diyor. Bu arada senden bir şey rica edebilir miyim? Pek önemli bir şey değil. Acaba Ivan'ı şöyle bir yoklayıp iyi mi diye sorabilir misin? Az önce biraz tartıştık. İyi olduğundan eminim ama onunla konuşursan içim rahat eder. Benim telefonlarımı açmıyor.

Annesinin sorabileceklerinden korkuyor, çenesi ve boğazı düğümleniyor. Fakat annesi yalnızca, Hiç sorun değil, hemen ararım, diyor. Konuştuğumuzu söylememi ister misin?

Peter soluğunu verip cevaplıyor: Hayır, söylemesen daha iyi olur bence.

Anlaşıldı, diyor annesi. Sana dönerim. Birazdan görüşürüz.

Telefonu paltosunun cebine atıyor. İki ayağı üstüne dikilip yeniden mendile uzanıyor. Otuz iki yaşında ve annesine koşuyor. Daha birkaç dakika önce Ivan'a çocuksun diyordu. Dikkat çekici bir riyakârlık söz konusu. Ayaklanıyor ve yavaş yavaş tren istasyonuna doğru yürü-

meye başlıyor. Dakikalar geçiyor, annesinden bir mesaj geliyor. Az önce telefonda konuştuk. Her şey yolunda görünüyor. Tek heceli sözcüklerle karşılık verdi ama her zamanki hali. Senden söz açmadı. Endişelenecek bir şey yok bence. xxx. Okuyor, yeniden okuyor. Senden söz açmadı. Peki. Neden acaba. Sadakatten olacak değil. Utançtan belki. Ya da hâlâ korktuğu için. Tanrım. Ah neyse, en azından telefonu açmış, sesi iyiymiş. Hayatta ve iyi. Ivan. Affedersin. Bir an için gözlerini yumuyor. Sonra yürümeye devam ediyor.

Gelmen fazla uzun sürmedi, diyor annesi, eve ulaştığında. Gel bakayım annene. Düzenli yemek yediğinden emin misin? Paltonu alayım. Şemsiyen yok mu? Şemsiyeyi istasyonda unuttuğunu anlatıyor. Ah, yazık olmuş, diyor annesi. O şeyi severdin. En azından Noel'de sana ne alacağımı biliyorum artık. Parfüm kokan mutfak. Annesinin amansız gevezeliği. Darren nadiren akşam yemeğine geliyor, şu büyük firmaları bilirsin, her saat çalıştırıyorlar onları, Frank de tenis oynamaya gitti. Annesi ocağın başına geçip yemeği karıştırırken Peter masaya oturuyor. *The Irish Times*'da gençler arasında kokain kullanımına dair bir haber okuduğunu anlatıyor. Herhalde sen de kullanıyorsundur. Peter tırnaklarını inceliyor. Arada bir, diyor. Annesi başını hafifçe tencereden kaldırıyor. Peki anlat da öğrenelim, nereden alıyorsun? diye soruyor. Görüştüğüm kızdan alıyorum, diye karşılık veriyor Peter. Annesi bunu duyunca gülüyor, başını iki yana sallıyor. Aferin sana, diyor. Biriyle görüşüğünü bilmiyordum. Peter omuz silkiyor. Görüşüyordum, diyor. Ama sanırım ayrıldık artık. Annesi daha küçük bir tencerenin kapağını kaldırınca buharlar havaya yükeliyor. Eh, demek ki yeni bir uyuşturucu satıcısı bulman gerekecek, diyor. Peter da gülmeye başlıyor, birlikte gülüyorlar, Peter yüzünü masaya yaslıyor. Hayatıma çekidüzen vermem la-

zım Christine, diyor. Hiçbir şey yolunda gitmiyor. Bir tencerenin içindekileri diğerine aktarıırken şöyle diyor annesi: Matemlisin, canım. Beklenen şeyler bunlar. Bana şu kızdan söz etmek ister misin biraz? Masanın yüzeyi yüzünü serinletirken Peter gözlerini kapıyor. Hayır istemem, teşekkürler, diyor. Ama haberin olsun diye söylüyorum, bir süre babamın evinde kalacak. Yani şu anki durumda senin evinde. Daha kalıcı bir yer bulana kadar. Sorun olur mu? Christine olmadığını söylüyor.

Yemekten sonra oturma odasında kanepenin iki ucuna oturup televizyonu açıyorlar. Aralarında açık bisküvi kutusu. Ivan'la kavga ettim, diyor Peter. Annesi telefonda söylediğini hatırlatıyor. Evet, diyor Peter, ama tartışma değildi. Gerçekten kavga ettik. Ona vurdum. Annesi fal taşı gibi açılan gözleriyle, hayretle ona doğru dönüyor. Yüce Tanrım, diyor. Neredeydiniz? Ne oldu? Peter bakışları televizyonda tekrar omuz silktiğini hissediyor. Beni itti, diyor, bilemiyorum. Ben de onu tokatladım. Yere de çaldım, sanırım. Ama ayağa kalktı. Babamdan söz ediyorduk. Sanırım sert yorumlar yaptığımı düşündü. Ki doğrudu. Annesi uzaktan kumandayı alıp televizyonun sesini kapatıyor. Uzanıp elini Peter'ın omzuna koyuyor. Peter, canım oğlum, diyor. Babanla bazen anlaşmazlıklar yaşadığınızı biliyorum. Ama seni seviyordu. Sen de onu seviyordun, biliyorum. Omzundaki eli öyle memnuniyetle karşılıyor, dokunuşu öyle acı veren bir biçimde iyi geliyor ki Peter'ın gözlerine yine yaşlar doluyor, başını çeviriyor. Üzgünüm, diyor. Ah, kendinde değilsin, diye karşılık veriyor annesi. Kardeşinle aranızı düzeltirsiniz. Ama şu asabiliğini kontrol etmen gerekiyor. Olur mu? Peter başını sallıyor, parmaklarıyla burnunu siliyor. Annesinin elinin sakın baskısı. Bu gece neden burada kalmıyorsun? diye soruyor. Peter bunun sorun olup olmayacağına karar vermeye çalıştığını fark ediyor. Otuzlu yaşla-

rında geceyi annesinin evinde geçirmek. Ama babası öldü. Tamam ama birlikte değillerdi ki. Bunun ne önemi var şimdi. Kendini normal olduğuna inandırarak kandırıyor, geçen gece öyle demedi mi Naomi. Zihnin öyle hastalıklı ki kendine ne yaptığını görmüyorsun bile. Üçümüzü birden mutsuzluğa sürüklüyorsun. Küçük solucan, gebertirim seni. Hayır, yapmazdım, yapmayacaktım. Keşke ölseydim. Evet, diyor yüksek sesle. Kalırım, bu gece kalayım bence. Sorun olmayacaksa kalayım.

Peter'ın kapıyı arkasından kapatıp gitmesinin üstünden birkaç dakika geçip muhtemelen geri dönmeyeceği anlaşılınca Ivan tek başına boş mutfığa gidiyor. Üst dudağı hâlâ kanıyor, parmaklarının arasından ıslak kan sızıyor, diğer eliyle bir parça kâğıt havlu koparıp birkaç kere katlayarak ağzına bastırıyor. Soluğu o kadar gürültülü ki sanki alıp verirken tüm evi dolduruyor. Kendini nasıl hissediyor peki? Sarsıldım, diye düşünüyor, tamam, evet, hastaymış gibi hissettiren bir adrenalin patlaması da var, okul gezisinde mini rollercoaster'a binmeye ikna ettikleri zamanki gibi, sonrasında dizleri öyle titremiştir ki yere devrilmişti. Yine, aynı olaya benzer biçimde, utanıyor da. Peki bu kez neden utanıyor? Kendinden daha güçlü ve saldırgan biriyle fiziksel çatışmayı kışkırttığı için utandığı görüşünde daha çok. Sonunda daha ciddi hasar almaktan kaçınmak için rakibinin vicdanına ve özdenetimine muhtaç kaldı, örtülü biçimde de olsa rakibinin merhametine sığınması gerekti ve gösterilen merhamet yüzünden, onu öldürmediği için midesi bulansa da Peter'a minnettar kaldı.

Oturma odasına dönen Ivan köpekle birlikte kanepeye oturuyor, katlanmış kâğıt kavlu parçasını dudağına bastırıyor. Babaları burada olsaydı, diye düşünüyor, bunlar olmayacaktı. Sesler yükselbilirdi, evet, ama şiddet

yaşanmazdı. Neden peki? Babalarının varlığı bunu olanaksız kılacağı için. Araya gireceğinden değil, salt varlığı bile bir tür güç alanı gibi şiddet eylemlerinin gerçekleşmesini kendiliğinden önleyeceği için. Yalnızca bu da değil, diye düşünüyor Ivan. Öncesinde Peter'ın söyledikleri de var. O sözcükler, oğlu olmamı istemiyordu. Koruyucusu olmamı istiyordu. Geçmişte Peter ile Ivan birbirlerine yüz kızartıcı şeyler, hatta daha da kötülerini söylemiş olabilirler ama babalarını asla bu şekilde eleştirmediler. Mümkün değildi böyle bir şey. Bu yönde kurallar falan olduğundan değil, o duygu yüzünden, bazı sözcüklerin söylenmesini, bazı eylemlerin gerçekleşmesini sessizce engelleyen, güç alanını andıran duygu yüzünden. Neydi o güç alanı, neyden oluşuyordu? Ivan'ın bunu söylemesi zor. Düşünmesi bile akıl karıştırıcı: Ele geçirip incelemeye çalıştıkça ondan kurtulup uzaklaşıyor gibi. Kâğıt havlu parçasını dudağından çekiyor, birkaç kez hafifçe bastırıp kanamanın durduğundan emin oluyor. Annelerinin yanında, diye düşünüyor, benzer bir güç alanı yok. Ona sesinizi yükseltebilir, avaz avaz bağırabilirsiniz ve o da sinip suspus olmak yerine size bağırarak kaşılık verir. Peter'la Christine'in birbirini haşlamasına, karşılıklı hakaretler yağdırmasına, kapıları çarpmasına kaç kez şahit oldu bilmiyor. Siktir git, sen siktir be, defol evimden. Babalarıyla öyle olmazdı. Hayır: O nazik biriydi, başkalarının öfkesinden korkar, allak bullak olurdu. Korunması gerekiyordu, diye düşünüyor Ivan. Onu korumak gerekiyordu kimi zaman, evet. Belli şeyleri anlatmamak, şikâyet etmemek gerekiyordu. Yalnızca kendi aralarında kavga ederlerdi, onunla asla. Kullandığı soğuk ve eleştirel sözcüklerle Peter, babalarının yanında asla söylenemeyecek şeyleri dile getirmekle onun yokluğunu kanıtlamaya kararlı gibiydi ve Ivan da aynı yokluğa enerjiyle atlamış, Peter'ı şömineye doğru itmişti. Daha önce-

leri düşünmesi hayal bile edilemeyecek yeni şeyler artık mümkündü, şiddet ve bazı zalimlik biçimleri gibi. Bu tür şeylerin olanaklılığını gösterdiklerini, örneklerle kanıtladıklarını düşünüyor Ivan, dolayısıyla bir anlamda kendilerine ve birbirlerine babalarının yalnızca evden değil, aslında gerçeklikten de gittiğini ispatlamış oldular. Bu düşünce, bu düşünceye ulaşmasını sağlayan mantık, Ivan'ın midasını bulandırıp onu ateşlendiriyor, sanki mantık yürütürken bir yerde gerçeklik kavrayışını, gerçeğin aslında neyden oluştuğu konusundaki güvenini yitirmiş gibi hissettiriyor. Düşünceler beyninde tuhaf ve darmadağın bağlantılar halinde, hızla ve anlaşılman mantıksızca akıyor: Duyguların anıları ya da anılarla ilgili duygular gibiler. Başka bir deyişle, gerçek değilmiş gibiler. Bunları, bu güç alanı hissini, incitme ya da koruma arzusunu düşünmek nasıl gerçek olabilir? Gerçek şeyler maddi dünyaya aittir. Duygular, anılar, düşünceler, hayaller: İşte bunlar objektif gerçeklik âleminin, kapsadığı her şey gerçek olan, bir kar küresi gibi kusursuz ve bağımsız âlemin alanı dışındadır. Peki babaları nerede şimdi? O âlemin içinde mi, dışında mı? Bir hakikat mi, gerçeklik mi yoksa yalnızca bir anı, duygu mu?

O sırada telefonu masanın üstünde bıraktığı yerde çalmaya başlıyor. Hemen, o anda düşünüyor: Arayan o, Peter. Yürümeye başlayınca numarasını blokladığını geç de olsa hatırlıyor, o olamaz, ama sonra Christine olduğunu görüyor zaten. Telefonu ihtiyatla açıyor: Alo?

Merhaba tatlım, diyor annesi. Nasılsın?

Ivan hemen karşılık veriyor: İyiyim. Sonra, bu cevabın fazla neşeli kaçacağını düşünerek ekliyor: Fena değilim. Sen nasılsın?

Beni bilirsin, diyor annesi. Yuvarlanıp gidiyorum işte. Haftaya katılacağın etkinlik konusunda nasıl hissediyorsun?

Ivan masaya oturuyor, normal ve hiçbir şekilde endişe uyandırmayacak bir ses tonu çıkarmaya çalışıyor. İyi, diyor. Gayet iyi. Çevrimiçi maçlar iyi gidiyor. Klasikte antrenmansız kaldım biraz. Ama idare ederim diye düşünüyorum.

Nasıl yani, antrenmansız kaldın? diye soruyor annesi.

Annesine haftalardır, belki aylardır çeşitli kurmaca satranç yarışmalarına sözde katıldığı konusunda yalan söylediğini çok geç anımsayan Ivan hemen cevap veriyor: Yani, hızlı turnuvalara katılıyordum ya ben. Bilirsin, bir de blitz maçları. Katıldığım ilk klasik etkinlik olacak bu.

Bir an duraksayan annesi, Eskiden İrlanda'da bu kadar sık satranç etkinliği olmuyordu, diyor.

Eskiden yoktu evet, diyor Ivan. Pandemiden beri böyle. O zaman ilgi arttı. Artık daha fazla etkinlik yapıyor.

Annesi daha hafif ve neşeli bir tonla soruyor: Peki toplumsal cinsiyet dengesi nasıl, gelişti mi bari?

Biraz, diyor Ivan. Ama hâlâ epey dengesiz.

Acaba son zamanlarda hoş bir kadın oyuncuyla mı tanıştın diye merak ediyordum.

Ivan hemen karşılık veriyor: Ah, yok. Hayır, tanışmadım, hayır.

Satranç oyuncusu olmayan hoş bir kız peki?

Ivan bir süre duraksıyor, bekliyor, açıklaması olmayan bir önseziye kapılıyor. Sonunda cevap veriyor: Şey, belki. Mümkün ama şu anda seninle bunu konuşmak istemiyorum.

Sorun değil, diyor Christine yumuşak bir tavırla. Annene her şeyi anlatmaya mecbur değilsin. Ya da senin durumunda, annene hiçbir şey anlatmak zorunda değilsin demeliyim belki de.

Ivan hafifçe gülümsediğini fark ediyor. Hımm, diyor. Peki, teşekkürler.

Noel konusunu düşündün mü? diye soruyor annesi.

Boştaki eliyle oyun dışı kalan fillerden birini alıp parmaklarının arasında çeviriyor Ivan. Somut bir şey yok henüz, diyor. Sanırım uçağa da binmediğim için İskoçya'ya gelemeyeceğim. Ama seni alıkoymak istemiyorum.

Ama birtanem, diyor annesi, ben gidersem ve sen burada kalırsan ne yapacaksın?

Bilmiyorum.

Kız arkadaşın da evinde ailesiyle olacaktır eminim.

Annesinin bu sözcükleri söylediğini, kız arkadaşın dediğini duymak hüznünlü bir şefkat uyandırıyor Ivan'ın içinde, annesi sözcükleri tatlı bir tonla söylüyor, ne kadar hüznünlü bu. Belki, diyor. Planlarını henüz bilmiyorum.

Abinle de Noel yemeği yiyeceğini sanmıyorum, diyor annesi.

Ivan yutkunuyor, hiçbir şey söylemek istemiyor ve sonra, Hımm. Hayır, diyor.

Annesi sanki konuşmasını beklermiş gibi sessiz kalıyor ama Ivan başka bir şey söylemiyor. Sonunda annesi konuşuyor, Peki, beni aramayı unutma, diyor. Nasıl istersen öyle yaparız ama Pauline'e artık haber vermem lazımdır. Tamam mı?

Tabii. Anlıyorum. Sana haber veririm.

Kapatmadan önce, diyor annesi, küçük şeytan ne yapıyor?

Ivan köpeğe bakıyor, köpek de koyu siyah gözleriyle özenle bakarak ona karşılık veriyor. şu anda görebilseydin onu keşke, diyor Ivan. Tam anlamıyla bir meleğe benziyor. Onu sevmediğine inanamıyorum.

Ben bir canavarım, diyor annesi. Ama mutluluğunla mutlu olurum. Kendine iyi bak.

Kapatıyorlar. Ivan ele geçirdiği fili bırakıp boş gözlerle satranç tahtasına bakıyor, az önce olanları, başına

inen tokadı ve sert rabıta zemine gürültüyle devrilişini hatırlıyor. Ağzına metal fermuar çığniyormuş gibi bir tat doldu, dilini ısırđı sandı. Yere sinip konuşamadığını, dehşete düştüğünü hatırlamak onur kırıcı geliyor. Peter'ın geri çekiliş, birkaç adım uzaklaşp sonra da odadan çıkışı. Seni istediğim anda öldürebilirim, bir böceği öldürmekten farksız olur ama düşüncesi bile canımı sıkıyor, der gibi. Nefret ediyorum ondan, diye düşünüyor Ivan. Bu özel sözcükleri dile getirmenin bile katartık bir yanı var. Fakat bu katarsis anlarında, Ivan bunun altında bir şeyin tam aksi yönde hareket ettiğini hissediyor. Akışkanlar dinamiğinde dip akıntısının yüzey akıntısına ters yönde hareketi gibi. Aksi yönde, abisine duyduğu nefrete ters istikamette ne var peki? Kendine duyduğu nefret, belki. Peter'ı hırçınlıkla, güçsüzce, bir çocuk gibi itişini hatırlamak. Sonrasında gözlerinde yaşlarla, dudaklarını tutarak beceriksizce yerden kalkışı. Bunun utancı, nefret gibi parlak ve taze küçük düşme hissi. Düşünceleri yine hızlı ve kopuk. Babalarının yoğun bakımdaki hali, çektiği korkunç acılar yüzünden morfin vermek zorunda kalmaları. Ivan bazen artık olmasını dilerdi. Evet, çünkü ölümü bir olay, olan ve biten bir şey gibi düşünüyordu. Ve gerçekten de, bittiğinde rahatlama oldu, bekleme kaygısından kurtulmak belli bir özgürlük getirdi. Ondan sonraki aylarda Ivan bu özgürlük hissini benimsedi, bunu görebiliyor şimdi. Dürtüsel kararlar aldı, âşık oldu, hayatı kontrolsüz bir enerji ve duygu akınıyla hızla dönüştü. Korkunç olayın üstesinden gelmek için yaşamaya, evet yaşamaya ihtiyacı vardı, evet, gerekliydi bu. Fakat olay artık olup bittikten, cenazeden ve çeşitli ritüellerden sonra geriye yalnızca asla giderilemeyecek kayıp kaldı. Olay bitti, olayın üstesinden gelindi ama kayıp daha yeni başlıyor. Her gün giderek derinleşiyor, her gün daha fazlası unutuluyor, giderek daha az şey kesin olarak bili-

niyor. Babasını anılar âleminden maddi gerçeğin, elle tutulur ve özgül gerçeğin güven verecek ölçüde somut dünyasına getirebilecek hiçbir şey yok: Peki bunu kabul etmek ya da hatta ne anlama geldiğini kavramak bile nasıl, nasıl mümkün olabilir?

Şimdi başını eğip telefonun ekranına bakan Ivan düşünmeden, planlamadan telefonu yeniden eline alıp Margaret'ı arıyor. Telefonu üçüncü çalışmada açan Margaret alo diyor.

Hey, diyor Ivan. Benim.

Sesinde Ivan'ın çok sevdiği gülümsemeyle, Biliyorum, diyor Margaret. Nasıl gidiyor?

Derin bir nefes alıp soluğunu veren Ivan, Peter'in az önce kapıdan içeri girişinden beri bir kez bile tamamen nefes alıp vermediğini hissediyor: İçinde hapsolan havayı serbest bırakmanın yatıştırıcı bir etkisi var. Fena değil, diyor Ivan. Sen nasılsın?

Ah, iyiyim, diyor Margaret. Bugün annemle konuştum. Hikâyeyi duymuş. Görüştüğümüzü, yani.

Margaret konuşmaya devam etsin diye bir süre sessiz kalan Ivan, ondan ses çıkmayınca soruyor: Ne dedi peki?

Eh, mutlu olmadı. Ama beklenmeyen bir şey değil bu. Görüşünce konuşuruz.

Beyninde düşüncelerin toplandığını hissediyor Ivan, düşünceler birikiyor, kalabalıklaşıyor. İyi misin peki? diye soruyor.

Evet, diyor Margaret. Yani, iyi olacağım. Her şey baştan sona öyle saçma ki, aslında. Düşündüğün zaman. Ya da en azından öyledir diye umuyorum. Muhtemelen saçmalık olduğunu düşünüyorum ama sonra endişelenince belki de değildir diyorum. Ama atlatırım bunu da.

Ivan birden soruyor: Dürüstçe cevap ver, Margaret. Hayatını mahvediyor muyum?

Margaret sesinde hem gülümseyen hem kınayan bir tonla cevap veriyor: Hayır, elbette etmiyorsun. Neden soruyorsun? Annem başımı ağrıtıyor diye mi?

Bilmiyorum, diyor Ivan.

Margaret bir an onun soluk alıp verişini dinler gibi sessiz kalıyor. Ivan, sen iyi misin? diye soruyor.

Evet, diyor Ivan. Ya da emin değilim aslında. Abimle kavga ettim.

Ah olamaz, diyor Margaret. Ne oldu?

Ivan bir anda, durup dururken ağlamaya başlıyor. Bu duygu üstüne burun kanaması gibi, kaçınılmaz bir şekilde çöküyor ve yalnızca ağlamakla kalmıyor omuzları da sarsılıyor, Margaret soluk soluğa kaldığını duymasın diye telefonu yüzünden uzaklaştırıyor. Margaret'ın telefonun üstündeki küçük hoparlörden gelen sesini duyuyor: Ivan? Orada mısın, iyi misin? İçi suçluluk ve utanç dolan Ivan kendini yatıştırmaya çalışıyor, boştaki eliyle yüzünü siliyor. Zayıf, ağlamaklı bir sesle karşılık veriyor: Buradayım. İyiyim ben, sadece biraz altüst oldum. Seni aramamalıydım, kusura bakma.

Onu boş ver şimdi, diyor Margaret. Abinle ne oldu?

Ivan'ın yüzünden akan yaşlar başta sıcak, çenesine doğru indikçe soğuyor. Soluk alıp verişini yavaşlatmaya çalışarak, Bir şey olmadı aslında, diyor. Aptalcaydı. Başta yalnızca tartışıyorduk, sonra gerilim tırmandı. Ben onu ittim, o da bana vurdu. Ama ciddi bir şey değildi, kimse zarar görmedi.

İsa aşkına, diyor Margaret. Aman Tanrım, Ivan.

Adını söyleyen sesini duyunca gözlerini kapıyor. Kendi adı onun tarafından söylendikçe öyle kıymetli bir hale geldi ki. Yutkunmaya çalışınca yükselerek boğazına takılan küçük bir hıçkırık canını yakıyor. Evet, babamı eleştiriyordu, diyor. Sanırım kendimi kaybettim, sonra o da kendini kaybetti. Dürüst olmak gerekirse şu an babamın eleştirildiğini duymak istemiyorum.

Ah Ivan, diyor Margaret yeniden, sevecen bir ses tonuyla. Neredesin, Kildare'de mi?

Ivan eliyle burnunu, gözlerini siliyor. Evdeyim evet, diyor.

Zarar görmediğinden emin misin?

Ivan kesik ve boğuk nefesinin alıcıda hışırdayan sesini duyuyor. Dudağım biraz kanadı ama geçti şimdi, diyor. Çok da kötü bir şey olmadı. Onu ittim, o da beni yere çaldı, hepsi bu. Bir an başka şeyler de yapabileceğinden korktum ama yapmadı, yalnızca çekip gitti.

Ivan, çok üzüldüm, diyor Margaret. Yaslı insanlar kendinde olmuyor. Birbirinize gerçekten zarar vermemiş olmanıza sevindim.

Bir hıçkırık daha yükseliyor, Ivan yeniyle yüzünü siliyor. Evet, diyor. Seninle konuşunca sakinleştim. Altüst olmuştum, sanırım sarsılmıştım ama şimdi daha sakinim gerçekten.

Sorun değil öyle hissetmen, diyor Margaret. Seni dinlerken ben bile altüst oldum, doğrusunu istersen. Ben de sakin olmaya çalışıyorum.

Ivan acıyla gülümsemeye çalıştığını hissediyor. Hayır, diyor. Endişelenme. Her şey yolunda. Başını iki yana sallarken yüksek sesle şöyle dediğini duyuyor: Belki de hâlâ kabullenemedim gibi geliyor. Babamın gitmiş olduğu düşüncesini. Bunun nasıl olabileceğini hâlâ kavrayamıyorum, anlatabildim mi bilemiyorum ama.

Anlıyorum sanırım, diyor Margaret.

Sanki o bir şekilde zamandan çıkmış gibi, geri kalan hepimiz zamanla birlikte devam etmek zorundaymışız gibi. Bilmem anlıyor musun?

Margaret alçak sesle karşılık veriyor: Bir bakıma.

Ivan burnunu, gözlerini siliyor, yutkunmaya çalışıyor. Bazı şeyler söylenemeden kaldı gibi geliyor, diyor. Bilirsin, hakkında konuşmadığımız veya anlamadığım

şeyler. Ebeveynini kaybetmek için yirmi iki aslında epey genç bir yaş. Önceden öyle düşünmüyordum ama şimdi öyle geliyor. Çünkü belli şeyleri anlayamıyordum. Birlikte birkaç yıl daha geçirsek daha iyi olurdu açıkçası. Bu söylemesi kötü bir şey mi sence?

Hayır, değil, diyor Margaret, elbette değil.

Biraz daha düşünüp taşınacak birkaç yılın bana faydası olurdu. Geri dönüp bakınca onunla konuşmadığımız o kadar çok şey var ki, inanamıyorum. Konuştuğumuz hiçbir şey yazılı kayda da geçmedi. Yaşadıklarımızın hepsi anı, peki ya anılar silinirse?

Onu asla unutmayacaksın, Ivan.

Telefona konuşan sesi Ivan'ın kulağına kontrolsüz, manik geliyor şimdi, Şimdiden unutmaya başladım bile, diyor. Emin olabilirsin. Bazen bir saat geçmiş ve babam aklıma bile gelmemiş oluyor. Dürüstçe itiraf ediyorum. Bir saat boyunca onu aklıma bile getirmemiş oluyorum.

Ama normal bir şey bu, diyor Margaret. Sevdiğin birini hayattayken de saatte en az bir kere aklına getirmezsin ki.

Çünkü yaşayan birinin kendi gerçekliği vardır, diyor Ivan. Giden kişinin gerçekliği yoktur, yalnızca düşüncelerde sürdürür varlığını. Düşüncelerden de silindi mi tamamen gitmiş demektir. Yani onu aklıma getirmediğim de aslında varlığını sona erdirmiş oluyorum.

Margaret aynı alçak ve ısrarlı tonla cevap veriyor: Hayır, gerçekte öyle bir şey yapmıyorsun.

Ivan'ın elleri ve başı alev alev yanıyor, kafa derisi de öyle. Açıkçası, hayatım boyunca pek çok şeyi yanlış yapmış olabileceğimi düşünüyorum, diyor. Belki de çok, çok fazla konuda yanlış yaptım. Geçmişte, artık geri dönmeyeceğim yerlerde. Çünkü bir şey bilmiyor, anlamıyordum. Biliyor musun, abim artık benden gerçekten nefret ediyormuş gibi geliyor. Belki de etmelidir. Belki de birbi-

rimizden nefret etmeliyiz, bilmiyorum. Çok kötü davrandık, ikimiz de. Düşündüğümde, karşılıklı tavırlarımız yanlıştı. Bazen ondan korkuyorum çünkü bana öfkeli, veya birbirimize öfkeliyiz. Babamız burada olsaydı durum farklı olurdu ama o artık burada değil. Ne demek istediğimi anlıyor musun?

Margaret bir an bir şey söylemiyor, o sessizlikte Ivan ne kadar yüksek sesle konuştuğunu fark ediyor, sesi tavanda ve duvarlarda çınlıyor. Telefonda Margaret'ın sesi, Sanırım evet, diyor. Anlamaya çalışıyorum, gayret ediyorum.

Ivan derin bir soluk aldığını duyuyor, alçak sesli beyaz gürültü tekrarlanıyor. Seni görebilir miyim? diye soruyor. Yani, şu anda arabaya atlayıp yanına gelebilir miyim? Sanırım dokuz sularında orada olabilirim, dokuzu biraz geçe. Ne dersin?

Margaret alçak tonlu güzel sesiyle karşılık veriyor: Evet, elbette. Tabii ki, gel, gelmelisin.

Çaresizce, çılınca gülüyor Ivan. Peki, teşekkür ederim, diyor. Sevindim.

Biraz daha konuşuyorlar, Ivan telefonu kapatıyor. Karar vermek bedenini canlandırıyor, coşku veriyor. Gözlerini yeniden yeniyile siliyor, tüm yüzünü siliyor, ayaklanıp köpeği kucaklayarak kanepeden alıyor, başını ve ensesini tekrar tekrar öpüyor. Köpeği yere bıraktıktan sonra eşyasını çantasına doldurmaya başlıyor. O canlandırıcı hisle evin içinde dört dönüyor, hızlı ama beceriksizce toplanıyor, merdivenlerden gereksiz yere inip çıkıyor, sonra durup dalgın dalgın satranç tahtasına bakıyor, az önce ne düşündüğünü hatırlamaya çalışıyor. Naomi: Ona durumu açıklayan bir not bırakmalı çünkü telefon numarası yok. Sırt çantasından çıkardığı zımbalı not defterinin yapraklarından birini koparıp masanın üstüne koyuyor, düzlüyor. Büyük ve net harflerle özenle yazı-

yor: Merhaba Naomi. Bir süre kız arkadaşım da kalacağım, ne zaman dönerim emin değilim. Kendi evindeymiş gibi rahat ol. Ivan. Bir süre yazdığı mesaja bakıyor, sonra yeniden dalıp gidiyor, oysa asıl isteği şimdiden arabada olup kasabadan çıkmak, yoluna gitmek. Ama zihninde bir şey, diye düşünüyor, toprağın altında hafifçe kımlıyor, unutulmuş bir şey. Yüzünün yanına çarpan açık el, diş teline takılan dudağı, kan tadı. Evet. Masaya eğilip mesajın sonuna bir not ekliyor. Not: Peter buraya uğradı. Sanırım seni arıyordu. Bu görevi de yerine getirdikten sonra Alexei'nin kayışını tasmaına takıp arabaya gidiyor, motoru çalıştırıyor. Geri geri yola çıkarken sakın bir kararlılıkla dikiz aynasına bakıyor.

* * *

Ertesi sabah Margaret belediye binasının çift kanatlı kapılarını anahtarıyla açıp içeri giriyor. Seramik zemini ve cephesi tarihî eser sayıldığı için değiştirmedikleri tek camlı pencereleriyle bina sabahları hep soğuk. Aşağıda, lobide alarmı kapatıyor, dünün gazetesini geri dönüşüm kutusuna atıyor, sandalyelerden birini duvara doğru çekiyor. Dokuza on var. Merdivenden çıkıyor, ofisin ışıklarını yakıyor, eski bilgisayarını açıyor, sonra radyatöre yaslanıp bir süre öylece durarak ısınıyor. Saat onda kafe açılacak, her zamanki gibi bir fincan çay alacak, sonra Tina sabah etkinliğine hazırlanabilsin diye sanat atölyesinin kapısını açacak. Parmakları ve avuçları radyatörün ısısından zonklamaya başlayınca geçip masasına oturuyor. Bazı e-postaları yanıtlıyor, gelecek ayın programı üstünde biraz çalışıyor, gelecek haftaki Beckett hakkında çevrimiçi bir hatırlatma yayınlayıp gazetelerdeki değerlendirme yazılarından alıntılar topluyor. *21. yüzyıl klasiğinin baş döndürücü yenilikte bir yorumu... Bu sinsi ve zekice kotarılmış drama*

seyirciyi hâlâ hayrete düşürebiliyor... David'le bu "zor" prodüksiyonlar konusunda sürekli mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Margaret kesilmiş gazete kupürleriyle, seyirci istatistikleriyle ve taşraya sanat getirme konusunda ısrarlarıyla toplantılara geliyor, güvence veriyor, onu sinsice ikna etmeye çalışıyor ve David de kaşlarını çatıp gözlüğünü takıyor, sonra çıkarıyor, sonunda suratsız bir ifadeyle pes ediyor. Sorumluluğu sana ait. *Beckett'ı daha önce hiç böyle görmediniz...*

Dün annesinin evinde Margaret her şeyin doğru olduğunu söyledi. Bir-iki aydır biriyle görüşüyordu ve o kişi ondan biraz daha gençti, yaşça çok daha küçüktü. Nahoş yorumları bekliyordu. O zavallı adamdan yıllarca şikâyetlendikten sonra. Burnundan kıl aldırılmazken. Yalancı sofuluğunla. Evet, doğrudu da bunlar. Yıllar boyunca ondan şikâyet etmiş, uzun zamandır sıkıntı çeken eş, zulme uğrayan azize rolünü oynamıştı. Ömründen giden yıllar boyunca. Şimdi mütevazı günahkârlardan biri olduğunu kendine itiraf etmek zorundaydı. Onu harekete geçiren yalnızca vicdanı değil bencilliği idi: En kötüsü de en kaba saba bencillik biçimi olan şehvete kapılmış olmasıydı. Utanç verici bir şeydi, cinsellik güdüsü. Özellikle kadınlar için. Başımı dik tutup doğru dürüst evlatlar yetiştirdim diyebilirim sanıyordum en azından, dedi annesi. En azından. Senden pek hoşlanmasam da bu kadar düşeceğini ben bile tahmin edemezdim demeye mi çalışıyorsun. Biliyor musun, durumu epey iyi özetliyor bu söylediğin. Sonradan tek başına kır evinde Margaret yerleri süpürdü, banyoyu topladı. Sarı temizlik eldivenlerini takıp yüzeyleri ve armatürleri silerken başka zamanlarda sürekli bas-kılamaya çalıştığı öfkeyi hissetti ve kendine bu öfkeyi hissetme izni verdi. Evet, yaşlı annesi aslında sevgi bile duymadığı damadı için cıkcıklayıp hayıflanıyordu. Her şey için Margaret'ı suçluyordu. Kız kardeşi Louise ihtiyacı

olduğunda borç istemekten çekinmez, keyifle Margaret'ı arayıp ofisten, ev arkadaşlarından, hatta Bridget'dan bile şikâyet ederdi. Ama Ricky hastaneye yatınca Louise birden aramaz olmuştu. Yüz yüze geldiklerinde tarafsızlığın kayıtsız kibarlığıyla davranmıştı. Beni karıştırmaya kalkma. Anna bile, panikleyen, telaşlı, kararsız, herkeste iyi bir yön görmeye çalışsan. Kötü niyetli değil, Margaret. Hastalık bu. Elinde değil. Bir keresinde Walsh's'ta merdivenden düşmüştü ve barın arkasındaki kızın ambulans çağırması gerekmişti. Kasabanın yarısı sokakta sedyeye taşınmasını seyretmişti ve kocası ambulansla acile götürülürken Margaret'ın köşeyi döner dönmez karşlarına çıkacak binada, belediye binasında sinema kulübü biletlerini kontrol etmekle meşgul olduğunu herkes biliyordu. Sağduyu ve iyi niyet laflarıyla Anna neredeydi o zaman? Herkes gibi o da Ricky için üzülüp onun üstüne titriyordu. Zavallı adam. Zavallı Ricky. Hiçbir şey onun suçu değildi, günahsız kuzucuk. Tanıdıkları herkesin karşısında Margaret'ı nasıl utandırdığı konusunda tek bir şey söylememiştir. Hayır, Margaret'ın kimsenin anlayışına ihtiyacı yoktu, kendine bakabilirdi o. Zayıf insanlar şefkate ihtiyaç duyardı, özellikle Ricky gibi zayıf erkekler, zavallılık. Margaret güçlüydü, herkes sürekli öyle diyordu, sağlıklı ve güçlü bir kadındı. Sırf bunun için bile kaç kişi nefret ediyordu ondan kim bilir. Ve nihayet rezil olmasından haz alacaklardı. Utanmaz, ahlaksız, kendini rezil etti. Kocasının içkiye başlamasına şaşmamalı. Şimdi Margaret'ı kim savunacak, onun için sesini yükseltecek, kim onun tarafını tutacaktı? Ondan destek alan, kendi üzüntülerinden bahsedip anlayışla karşılananlardan, ailesinden, arkadaşlarından kim onun tarafını tutacaktı? Hayatı boyunca iyilik yapıp özverili davranması karşılığında kimin sadakatini kazanmıştı? Kimsenin, hiçbirinin. Kimse sesini çıkarmayacak, onu savunmayacaktı, hiç kimse. Lastik eldivenleri ellerinden

sıyırıp evyeye bıraktı, bilekleriyle gözlerine bastırdı, annesinin söylediklerini, kızaran yüzünü düşündü, kimse, hiç kimse onu savunmuyordu, asla, hiç kimse, içinden avaz avaz haykırmak, gövdesinin derinlerinden başkalarının sadakatsizliğine karşı ateşli bir öfkeyle bağırmak geldi, kimse yardımcı olmayacaktı, hiçbiri, hiç kimse. Derin derin nefes aldı, başparmaklarının dibiyle gözlerine sakince bastırdı ve gözkapaklarının arkasını istila eden tuhaf görsel biçimleri, çiçeklenip dağılan ışıklı şekilleri, maviler, yeşiller, sarıları seyretti.

Ivan tam o sırada aradı. Abisiyle babasından söz etti, onu görmek istediğini söyledi, arabaya atlayıp gelmek istedi. Margaret ne yapabilir, ne diyebilirdi. O kadar altüst olduğunu duymak, bunun bir şekilde tamamen kendi suçu olduğunu hissetmek üzücüydü. Ivan'ın başlangıçta ona kötü duyguları geride bırakmanın bir yolu, önceden biriktirdiği tüm pişmanlık ve mutsuzluktan azade başka tür bir hayata giden açık bir kapı gibi görüldüğünü düşündü. Şimdi onun, bu aynı kötü duyguların, mutsuzluğun, pişmanlığın kaynağı da olabildiğini, tanıştıklarında ona sunduğu yenilik, tazelik ve yüksüzlük halini her zaman koruyamayacağını görmeye başlıyordu. Onun hayatı da tıpkı Margaret'inki gibi zorluklarla doluydu ve bu zorluklar temasla dağılıp gitmiyor, daha ziyade koyulaşıyor, sertleşiyordu. Ivan saat dokuz sularında köpekle, bir bavulla ve dudağında abisinin vurduğu yerde bir kesikle geldi, Margaret bakışlarını dudağının üstündeki koyu renkli küçük oyuktan kaçırmak zorunda kaldı. Ivan mutfakta ona annesini sorduğunda Margaret evyenin başında dalgın dalgın kalan birkaç bulaşığı yıkıyordu. Başı yanıyordu. Biraz annesinden, aralarındaki çatışmadan söz etti, sonra bu konuyu daha fazla konuşmak istemediğini söyledi. Köpek arka kapının önünde alçak sesle inliyordu, Ivan onu çıkarmaya gitti. Kapı ye-

niden kapanınca şöyle dedi Ivan: Bana öfkelenmişsin gibi geliyor.

Hayır tabii ki, dedi Margaret. Sen yanlış bir şey yapmadın. Kötü hissetmesi gereken benim.

Peki sen ne hata yaptın ki, dedi Ivan, benden hoşlanmaktan başka?

Margaret omuz silkti, temiz çay kaşığına bulaşıklığa bıraktı. Belki de hayatına fazla müdahil oluyorum, dedi. Kendi yaşında biriyle tanışmana engel oluyorum. Bilemiyorum. Görüşmekten ne kadar hoşlansak da sonsuza dek sürecek değil sonuçta.

Arkasında volta atan Ivan'ın durduğunu fark ediyor. Neden böyle söylüyorsun şimdi? diye soruyor Ivan. Bana sonsuza dek sürmeyeceğini söylüyorsun. Bunları kafana annen falan mı soktu? Çünkü beni seviyorsun sanıyordum.

Yüzü pembeleşen, telaşlanan, kulaklarının tepesi acı verecek ölçüde yanmaya başlayan Margaret evyeden ona doğru dönüp, Sevi seviyorum tabii, dedi. Elbette seviyorum. O yüzden sonsuza dek sürmeyeceğini söylüyorum sana. İsa aşkına, Ivan, sen benim yaşıma geldiğinde ben ellilerimde olacağım.

Ivan ellerini hayal kırıklığıyla havaya savurup haykırmişti: Yine yaş konusunu açıyorsun. Ah Tanrım. Ne olacak sanıyorsun, konuyu tekrar tekrar açarsan umursamaya başlayacağımı mı?

Margaret kendi gözlerinde çakan bir şeyi hissederek ona baktı. Er ya da geç umursamak zorunda kalacaksın, dedi. İstesen de istemesen de. Sana fazla geçe bırakmanızı tavsiye ederim.

Ivan öfkeyle karşılık verdi: Benimle böyle konuşma. Bana üstünlük taslama.

Bunları söyledikten sonra utanmış gibi arkasını döndü, elleriyle yüzünü ovuşturdu. Görüşmeye devam

edersek uzun vadede ne olacak sence? diye sordu Margaret ona. Sevgili mi olacağız? Beni ailenle mi tanıştıracaksın, öyle mi düşünüyorsun?

Kapının önünde köpek yine nazikçe sızlanmaya başlayınca Ivan gidip onu içeri aldı. Köpek mutfığa girince şöyle bir silkelendi, patileri seramik zeminde tıkradı, parlak tüylerinden minicik damlalar çevreye saçıldı. Sonunda Ivan, Margaret'a bakmadan ters ters cevap verdi: Konuyla ilgisini anlayamıyorum.

Sence annen ne derdi? diye sordu Margaret.

Umrumda değil, diye karşılık verdi Ivan. Onu ilgilendirmez, benim hayatım bu.

Peki ya abin? Sence ondan yaşlı olduğumu öğrendiği zaman ne hissederdin?

Ivan birkaç saniye öylece kalakaldı. Sonra Margaret tuhaf bir dinginlikle onun yere eğilmesini, başını ellerinin arasına alıp yere, radyatörün yanına oturup yüzünü saklamasını seyretti. Köpek hemen gidip merakla Ivan'ı kokladı, kuyruğunu hafif hafif sallayarak burnuyla boyunu, kulağını dürtüklendi.

Margaret alçak sesle konuştu: Ona söyledin bile.

Köpeği dirseğiyle uzaklaştırmaya çalışıp başarısız olan Ivan bir şey söylemedi.

O zaman pek çok şey Margaret'a anlamlı gelmeye başladı. Bir şey söylemeden mutfaktan çıktı. Yatak odasında kapıyı kapadı, yatağa oturdu, avuçlarını göğsüne bastırdı. İşte böyle oluyordu, annesi onu bu konuda uyar-maya çalışmıştı. Hayalî değil gerçek tiksinti ve kınamanın hedefinde olduğunu, yalnızca kendi ailesinin değil Ivan'ın ailesinin de aynısını hissettiğini bilmek. Kendini Ivan'ın abisinin gördüğü gibi, yas tutan toy bir delikanlıdan faydalanan orta yaşlı bir kadın olarak görmek, üstelik ne için, kendi tatmini, kendi hazzı için. Telaşla çırpınan elleriyle yatmaya hazırlandı, tek başına yatağa uzandı, yan yattı.

Çevresindeki evden gelen sesleri, Ivan'ın ayak seslerini ve köpeğin patilerinden çıkan zarif, hafif patırtıları duydu. İçi bulanıyordu, zehirlenmiş gibiydi. Ivan'ın gizliden gizliye muhtemelen ondan nefret etmeye başladığını düşündü: Kendinde de içindeki bencilliği ortaya çıkardığı için, sekteye uğrattığı saygın hayat yüzünden Ivan'dan nefret etme potansiyeli seziyordu. Karanlıkta yatak odasının kapısı açıldı, Margaret yan yattığı yerden sessizce izledi. Ivan kapı ağzından sordu: İçeri gelmemin sakıncası var mı? Margaret gelebileceğini söyleyince içeri girdi, kapıyı arkasından kapadı. Bir an orada, kapalı kapının önünde öylece durdu. Burada uyumamın sakıncası var mı? diye sordu. Ya da istersen diğer odada da uyuyabilirim. Margaret sakıncası olmadığını söyledi. Ivan belki de başka bir şey, sevgi dolu bir şey söylemesini umarak bekledi ve sonra yenilgiyi kabullenmiş gibi yatağa girmek üzere soyunmaya başladı. Gözleri karanlığa alışan Margaret koyu renkli sweatshirtünü ve tişörtünü çıkarıp altındaki bedenin yumuşak, mavimsi parlaklığını sergileyişini seyretti. Soyulmuş meyve gibi, diye düşündü. Sırtı ona dönük duran Ivan giysilerini sandalyeye koydu. İç çamaşırına kadar soyunduktan sonra telefonunu duvardaki prize taktı. Margaret'in bilinçli bir şekilde neden olduğu keyifsiz, mutsuz haliyle her zamankinden daha güzel ve asil görüldüğünü düşündü Margaret. Onu istiyordu, evet, dokunduğu her şeyi yok etmekle tehdit eden korkunç bir arzuyla. Arkadaşlıklarını, ailelerini, ikisinin de hayatını. Örtüyü kaldıran Ivan yatağa girip yanına uzandı. Ağırlığı, yakınlığı, bedeninin parlak ısı. Yalnızca dokunması bile, diye düşündü. Ivan bir süre sırtüstü kıpırtısız yattı. Bana mı bakıyorsun? diye sordu. Margaret evet dedi. Hımm, dedi Ivan. Nasıl bir bakışla? O zaman Margaret soluğunu hafifçe verdi, gerildi ve Ivan ona doğru dönüp yan yattı. Margaret'in kalçasında duran eli serin

ve ağırdı, Margaret ona yaklaştı. Ivan onu ağızından öptü. Başka bir şey söylenmesine gerek kalmadı. Margaret onun öpülmek istediğini hissedebildiğini düşündü, orada öylece yatarken yalnızca gelmesini beklediğini, zihninden o hummalı, kötü düşünceleri silmesini istediğini, bunların hepsini aynı anda hem biliyor hem hissediyor olmalıydı. Margaret'ı yavaşça, kolayca sırtüstü yatırdı ve üstüne uzandı, yüzüne düşen saçları geri çekti, yeniden öpüştüler. Margaret bir an onun diş tellerinin sertliğini ağızında hissetti. Dudağındaki görünmeyen kesiğin tadı. Bir rüyada gibi, diye düşündü. Düşmek, inmek gibi bir duygu, ağır ağır ama neredeyse kontrolsüz. Bacaklarının arasındaki, onu açan eli. Olur mu? diye sordu Ivan. Margaret başını sallıyordu. Pamuklu bokserinin altından kalçasına yaslanan ereksiyonunu hissedebiliyordu. Bedeni onun ellerinde farklı beceriler sergiliyordu, bir şeyler değişiyordu, Margaret aynı değildi. Bu kapasiteyi, onun kollarında ikamet ettiği bu yeni bedeni şimdi yitirmek düşünülemez bir şeydi. Ivan ona yavaşça dokundu, parmakları içindeydi: Böyle iyi mi? diyordu. Gözlerini kapatan Margaret'in genzinden boğuk bir ses çıktı, istiyordu, hiçbir şeyin önemi yoktu, düşüncelerinin, değerlerinin, eskiden hayat dediği o ince ve zayıf kafesin, hayır, suçluluğun, utancın bile, yalnızca bu his, böyle çok arzulamak, ıslak, burnu akıyor, gücünden gözleri yanıyor, derinliğinden, daha derin. Eliyle bel lastiğini çekiştirince Ivan çamaşırını çıkardı. Yeniden Margaret'ın üstüne uzandı, penisinin ucuyla dokunuyor, bastırıyor, Margaret'ı biraz açıyor, biraz daha ilerliyor. Lütfen, diye mırıldandı Margaret, evet. Ivan bir şey demedi, yalnızca içinde daha derine, daha tamamen ilerledi, onun soluklarını dudaklarında hissetti Margaret. Ah, dedi Ivan alçak sesle. Siktir. Margaret'in parmakları saçlarını, ensesini çekiştiriyordu. Tamamen, tümüyle doyana kadar daha derine. Orada öy-

lece yatmak ve Ivan'ın ona bu şekilde sahip olmasına izin vermek. Onu istediği kadar böyle tekrar tekrar doyurmasına izin vermek, başka neyin önemi olabilir. Sıradan varoluşun içine hapsolan, tüm insan hayatının kaynağı, her şeyin kökeni olan bu arzu. Yoğun, zengin, kızgın bir hisle kollarının arasına uzandı ve içinde hareket etmesine izin verdi. Kulağına şöyle dedi Ivan: Seni seviyorum. O da düşünmeden karşılık verdi: Ah, buna ihtiyacım var. Dış macununun nane kokusu geliyordu ve yukarıdan Margaret'a bakıyordu, dudakları aralıktı. Buna ihtiyacın var, diye tekrarladı. Seni sevmeme mi ihtiyacın var? İçinde sıcak, taze bir his yayılarak açılır gibi olan Margaret başını salladı. Harika, dedi Ivan. Seviyorum çünkü, hem de çok. Evet. Bu duygu da hoşuma gidiyor aslında, sana ihtiyacın olanı verme hissi. Margaret'ın kirpikleri titreşerek kapandı. Derine ulaşan neredeyse canını yakan baskı, onun nabız gibi attığını, gelmek istediğini hissedince o da bunu istedi, ıslandı, kapalı gözkapaklarının arkasında gümüş imgesi, püsküren, içine boşalan, her nasılsa biraz yavaş, geçen hafta sonu kanepede ağzına geldiği zamanki gibi yavaş, tadından hoşlanmıştı, sonrasında Ivan çok şekerdi, ona teşekkür edişi, utançla gülüşü, evet onu yine istiyordu, onun tarafından öyle sıkıca tutulmak ve hissetmek istiyordu, onun vermek isteyişini, tamamen, ve bunu düşündüğü anda geldi, genzinden soluksuz kalmış gibi bir hırıltı çıktı, titriyordu, nefes almaya çalışıyordu. İçinde sıcak bir ıslaklık ve Ivan'ın sesi: İsa aşkına, aman Tanrım. Ah Tanrım. Islak, terli, Margaret'a yaslandı, ikisi de soluk soluğaydı, bir an konuşmadılar. Margaret'ın kalp atışları giderek yavaşladı, bir tür sis kalkar gibi oldu, onu sakin, yorgun bırakıp dağıldı. Margaret ne olduğunu anladı, aptalca bir şeydi ama sıradandı aynı zamanda, basit bir hataydı. Ivan'ın terli sırtı kolunun altında soğuyordu. Yüzü yastıkta yanındaydı. Siktir, diye mırıldandı Ivan. Af-

federsin. Sorun olur mu? Margaret yine başını salladı. Böyle şeyler olur, dedi. Merak etme. Yarın sabah eczaneye uğrarım. Ivan biraz doğruldu, koluna yaslanıp ona baktı. Karanlık odada gözleri koyu ve siyahtı, bildiğinden fazlasını söylüyor, her şeyi biliyor ve anlıyordu. Peki, dedi. Özür dilerim. Gerçekten çok istedim. Margaret bakışlarını indirdi. Ben de öyle, dedi. O zaman Ivan birden hızlıca soluğunu verdi ve bir süre konuşmadı. Sonra Margaret'in kulağına: Seni seviyorum, dedi. Margaret yüzünün kızardığını hissetti, burnu hâlâ akıyordu, özür dilemeye çalıştı. Ben de seni seviyorum, dedi. Ama kasaba dışındaki bir eczaneye gitsem iyi olacak. Yarın sabah O'Donnell's'a gidip ertesi gün hapı almama gerek kalmadan da yeterince büyük bir skandal yarattım kasabada.

Ivan onu yeniden ağzından öpüp geri çekildi, ağırlığını üstünden aldı, sırtüstü yattı. Margaret'in tenine çarpan hava serin, hatta soğuk geldi, yorganı çenesine kadar çekti. Biliyorsun, annemin söyledikleri doğrudu, dedi. Kendimi beğenmişliğim konusunda. Kocama karşı öyleydim. Sorunları yüzünden. Belki de olanlarla baş etme yöntemimdi, öfkelenmek ve üstünlük taslamak. Bana bunları yaptığına inanamıyorum, gibi şeyler söylemek. Kendimi yeterince ifade edebiliyor muyum bilmiyorum. Sanırım sürekli haklı konumda olmaya alışmıştım. Bir açıdan öyleydim de. Ama belki de bu ruh haline bağlanmak pek iyi bir fikir değildi.

Ivan yanında sessizce nefes alıp veriyordu. Zekâsı, düşünceliliği. Evet, dedi, anlıyorum seni.

O kişi olmaktan gerçekten nefret ediyordum, dedi Margaret. Sürekli azarlamaktan, fırça çekmekten. Öyle yaşadığım için tuzağa düşmüş gibi hissediyordum. Nasıl tarif etsem bilmiyorum, bir duygunun içine hapsolmuş gibiydim. Tuhaf bir pozda çömeliş mecburen öylece kalakalmak gibi. Kusursuz olmak, haklı olmak. Ama şimdi

bundan vazgeçmekte çok zorlanıyorum. Aslında hiçbir zaman istememiş olsam da. Neden bilmiyorum ama yine de zor vazgeçmesi.

Bir süre ikisi de konuşmuyor, Ivan eli başının arkasından sırtüstü yattığı yerden tavanı seyrediyor. Sonunda şöyle diyor: Benim için de aynısı geçerli, bir bakıma. Farklı biçimde de olsa. Ama örneğin abim söz konusu olduğunda fena halde haklılık odaklı davranabiliyorum. Beynim yaptığım yanlışları bir şekilde siliveriyor. Çünkü onu farklı görüyorum. Eylemlerimin onu etkilediğini düşünmüyorum. Onun eylemleri beni şiddetli bir şekilde etkiliyor ama tersi geçerli değilmiş gibi davranıyorum.

Anlıyorum, dedi Margaret.

Ivan başını hafifçe çevirip ona baktı. Senden nefret ettiği falan yok bu arada, dedi. Peter, abim, sana karşı falan değil, öyle bir şey yok. Olanları ona beceriksizce açıkladım ve bu konuda küçük bir tartışma yaşadık, tartışma bile denemez aslında. Ama sonrasında özür diledi. Bu akşam, kavga etmemizden önce özür diledi hatta. Kavga farklı konulardan çıktı, seninle ilgisi yoktu. Bunu bilmeni isterim.

Yorgun hisseden Margaret gözlerini kapadı. Peki, dedi.

Sıcak ve ağır yorganın altında ikisi de bir süre sessiz kaldı. Sonra Ivan sessizliği bozdu: Az önce bana "ihtiyacım var" dedin ya. Seni sevmeme ihtiyacın olduğunu söyledin hani. Bana o kadar iyi hissettirdi ki. Evet. Açıkçası ömrüm boyunca hissettiğim en güzel şeylerden biriydi muhtemelen. Bu konuyu açtığım için kusura bakma, çünkü belli bir bağlamda söylendiğini biliyorum ve belki ondan öte bir anlamı da yoktu. Ama benim için anlamı büyüktü, hem de çok büyüktü. İhtiyacın olan şeyi sana verebilmek o kadar hoş bir his ki bilemezsin. Hayatımın bu şekilde devam etmesini istiyorum yalnızca. Gidebileceği-

ni de düşünüyorum, neden olmasın ki. Bilmiyorum, belki de tuhaf olduğumu düşünüyorsun. Kısa süredir birlikte olduğumuz için. Pek çok şeyin değişebileceğini biliyorum. Neler olacağını göreceğiz elbette. Gelecek bir gizemdir, falan filan. Ama hayal etmesi ya da düşünmesi kötü bir şey değil bence. Uzun vadede de şimdiki gibi çok mutlu olacağımızı yani. Ve buna eşlik edebilecek farklı şeyleri. Demek istediğim, ikimiz de genciz aslında, her şey mümkün yani. Hayat çok hızlı değişebilir.

Margaret onu seyretti, söylediklerini ve özenle söylemediklerini, mümkün olduğunu söylediği her şeyi anladı. Geçen zamanın ikisine de neler yapacağını anlamadığını ya da kabul etmek istemediğini düşündü. Margaret çok geçmeden yaşlanacaktı, çok yaşlanacak, artık güzel olmayacaktı, ona çocuk veremeyecekti ama Ivan hâlâ genç bir adam olacaktı. Ivan şimdi bunu anlamıyor veya bilmek istemiyordu: Hem neden istemek zorunda olsundu ki, ikisi birlikte böylece yatarken, uyuşuk, mutlu, âşıkken neden zamanın acımasızlığını düşünsün? Bırak, diye düşündü, hayaliyle avunsun, sonuçta Margaret'in gururu için çok dokunaklı, çok tatmin edici bir hayaldi, bundan da fazlasıydı. Onun yanında yatarken, gözlerinin kapanmasına bir kez daha izin verirken hiçbir şey söylemedi, bir itiraz dile getirmedi, Ivan'ın dile getirdikleri öylece, aksi ispat edilmeden aralarında kaldı. Sonuçta gelecek bir gizemdi, bu kadarı doğruydü. Sınırsız katmanları arasında ne kadar uzak olsa da Margaret'in boşa harcanan yılların enkazından kurtulması, bedenini de kurtarması olasılığı da vardı. Onun kollarında yaşam bulmak, evet, yaşam da vermek. Mucizevi bir şey, ifade edilemeyen, kusursuz. Düşünmesi olanaksız elbette: Ama sürekli oluyor da. Şu anda bile soluk alıp veren bedeninin ulaşılmaz derinliklerinde gerçekleşiyor olabilir. Onlardan önce gelen her kuşak, yüzlercesi, binlercesi.

Ölüme verilecek tek karşılık, diye düşündü: Adını bu şekilde, aynı yoğunluk ve anlamsızlıkla, yaşamın tarafında durarak ona yankılamak. İmkânsız, aynı zamanda imkânsız olmayan bir gelecek düşüncesini, imgesini en azından neden yasaklasın ona ya da kendine, neden sessiz yatak odasının karanlık kıpırtısızlığında ikisini de gizemiyle sarmalamasına, onlarla birlikte uykunun derinlerine inmesine izin vermesin.

Şimdi, camlardan aşağı süzülen yağmurla birlikte ofisinde oturan Margaret masa saatine bakıp saatin on olduğunu, onu geçtiğini görüyor, kafe açılmıştır, gidip çayını alabilir. Doreen'e Noel planlarını sorar. O da duymuştur, Margaret'in kuşkusu yok, hepsi çoktan duymuştur. Kasabada skandal yaratacaksın. İnsanlar kıs kıs gülüyordur, kuşkusuz. Bazıları da şöyle diyordur: Eh, kadının her şeye hakkı var. Ricky'nin günü de gelecek sonunda, böbürlenme ve azarlama fırsatı bulacak, neden olmasın. Onu son gördüğünde kolu askıdaydı. Flynn's'in önünde sokağa işiyordu. Margaret arabayı durdurmadı bile. Canından bile çok sevdiği ahlaki üstünlük hissiyle. Kendine ya da ona neden sitem edecekti ki. Hayatta kalması gerekiyordu. Kurtulması, boğulmaması, bir şeyleri yakalayıp tutunması, ne olursa. Tehlike artık epey geride kalmıştı ama başını eğip bakınca ellerinin hâlâ sıkılı, sıkı sıkı kapalı olduğunu görüyor. Takdir nedir bilmeden ödevlerine sadakatle geçen ömrü. Rahatlamayı andıran bir titremeye şimdi onu, Ivan'ı düşünüyor, onu bu sabah nasıl bıraktığını anımsıyor, satranç kitabını açmış mutfak masasında oturuyordu. Köpek uzanmış ayaklarının dibinde uyuyordu. Margaret işten önce eczaneye uğramak için arabayla Carrick'e kadar gidecekti. Sandalyesinden hafifçe kalkan Ivan onu öpüp veda etti, günün güzel geçsin, seni seviyorum dedi. Sonra görüşürüz, dedi Margaret da. Keyifli oyunlar. O kişi olmak, evet, elleri uzun

yağmurluğunun ceplerinde arabaya doğru yürürken kendi kendine ıslık çalmak. Bu akşam hâangi filmi seyredeceklerini, köpeği yürüyüş için ne tarafa götüreceklerini düşünmek. Bir akşam onu Anna'yla, Luke'la tanıştırmak, birlikte politünellerden ya da genetiğiyle oynanmış böceklerden konuşmalarını dinlemek. Belki de sürmeyecek: Belki, gelecek ay ya da gelecek yıl Ivan başka biriyle, genç, ince, uzun sarı saçlı bir kızla tanışacak ve Margaret onun gitmesine izin vermek zorunda kalacak, her şeye, acıya, utanca katlanacak, yeniden afişe olacak, kendini rezil edecek. Hak ettiğini bulacak. Ya da on yıl sonra, uzak ihtimal olmasına rağmen, birlikte geçmişe bakıp gülecekler. Belki. Hayatının tüm kapıları ve pencereleri ardına kadar açılmış gibi. Her şey ışığa ve havaya maruz kalıyor. Korunan hiçbir şey, korumaya bırakılmış hiçbir şey yok artık. Arsız kadın, demişti annesi ona. Akla ziyan rezil. Öyle de. Tanrı affetsin.

Şiddetli baş ağrısıyla uyanıyor. Peki nerede acaba çünkü pencere yatağın yanlış tarafında, yumuşatıcı kokusu alıyor, tavan fazla alçak. Ağzında ekşi bir tat var, beyniyle kafatası arasındaki boşluk zonkluyor. Misafir odasında olduğunu fark ediyor, Christine'in evinde. Gözlerini yeniden kapıyor. Şamdan. Ve dudağı kanayan, bakışları dehşet dolu Ivan. Yastığın altında el yordamıyla telefonunu arıyor, bulamıyor, eliyle komodini yoklarken neredeyse lambayı deviriyor. Telefonun şarjı bitmiş. Elinde soğuk bir ağırlıktan ibaret. Kalkıyor, çünkü giysileri üstüne geçiriyor, düşünmek mi düşünmemek mi. Aşağıda boş evin parfüm kokulu, parlak yalnızlığı. Evde kimse yok. Ne bekliyordu peki: Christine'i ocağın başında ona bir kâse yulaf hazırlarken bulacağını mı, cıvılda-
yarak, gevezelik ederek, onu azarlayarak hayatının enkazını düşünmesin diye onu bir süre daha oyalayacağını mı? Onun yerine Skerries'de boş bir mutfakta ve ocağın üstündeki saat 10:52'yi gösteriyor. İsa aşkına, gerçekten bu kadar, on bir-on iki saat uyumuş olabilir mi? Bitkin ve kafası karışmış halde telefonu için bir şarj aleti bulmaya çalışıyor, evdeki prizlere bakıyor, aynı prizi iki kez kontrol ediyor ama bir şey bulamıyor, tuvalete giriyor, diş fırçası yok, buradaki kahve makinesini sevmiyor, duş mu

almalı yoksa eve mi gitmeli, bir şeyler yemeye mi çalışmalı yoksa hiç uğraşmamalı mı, saat on biri çeyrek geçiyor, hâlâ duş almadı, tıraş olmadı, başı zonkluyor. Evde kimsenin olmaması daha iyi belki de. Frank'ın şikâyetlerinden kurtulmuş olur, onun ne işi var burada, ne kadar kalacak. Şirketteki cisimsiz patronlarına yaltakçı itaatkârlığıyla Darren. Ve parçalanmış sadakatiyle, sahte neşesiyle olayları yatıştırmaya çalışan Christine, evet. Onun da kendi ailesi, çeşitli talepleriyle kendi rolleri var. Her zaman müsait olması mümkün değil. Öğrenilmesi gereken bir dersti bu, ister on altı yaşında, ister altı. Bir anne sonsuz bir şey değildir. Elinden geleni yaptı Christine. Onunla en son ne zaman baş başa kaldığını hatırlamaya çalışıyor. İkisi en son ne zaman dün geceki gibi baş başa televizyon izlemişlerdi? Böyle bir şey bir daha ne zaman olacak, ya da olacak mı acaba? On bir buçukta evden çıkarken geldiğindeki gibi eli boş, telefon cebinde ölü bir ağırlıktan ibaret ve yine yağmur başlıyor, yapacak bir şey yok.

Tren tıngırdarak sahil boyunca ilerliyor. Kolayca dağılan beyaz dalgalar karanlık denizi yırtıyor, gri gökyüzünde martılar siyah görünüyor. Tüm olasılıkları tüketti. Kendinden saklanabileceği hiçbir yer kalmadı. Apartman dairesine dönüp yine tek başına düşüncelerinin aralıksız tekrarına tutsak düşecek, hasta ve paranoyak bir halde ilaç alıp uyumaya çalışacak. Hiçbir yerde hoş karşılanmıyor, hiçbir yerde istenmiyor, sevilmiyor. Hayır, hayır, yapamaz, yapamaz bunu. İnternete bakmalı diye düşünüyor, en kolay, acısız, hızlı ve ağrısız, kolay, güvenli, 12 adımlı, acı çektirmeyen, hata payı bırakmayan yöntemlerden birini denemeli. Dilemesi gereken herkesten zaten özür dilemedi mi, özür dilerim, üzgünüm, hayatı son on iki yıldır asla yeterli olmayan bir dizi küçük düşürücü özürden ibaret değil mi. Beni aşağılamaya

kararlısın, dedi Sylvia. Doğru mu peki bu, istediği bu muydu. Onu yok etmek. Zorla onun mahremine girmek, özenle inşa ettiği tüm bahaneleri yıkmak, herkes gibi dehşet içinde ve savunmasız olduğunu ifşa etmek. Yoksa yalnızca tüm hantallığıyla ona yaklaştırmaya çalışırken, ona daha yakın hissetmeye çabalarken yoluna çıkan her şeyi devirip yerle bir mi etti. Belki gerçekte içten içe dileğin ölmüş olmamdır. Bu düşünce karşısında trende istemsizce şu sözcüğü mırıldandığını işitiyor: Hayır. Neyi inkâr ediyor? Sylvia'nın dile getirdiği gerçeği. Veya onun bunu söylemiş olmasını. Orada olduğunu, onların gerçekten olduğunu, Sylvia'nın ve onun, şamdan, ikisinin arasında bir şeylerin değişmiş olduğunu, zamanın geçtiğini. Artık kendilerinden farksız olmadıklarını. Partneri, yardımcısı Sylvia. Ona dostluğunu sunmuştu, bir tür dostluk, evet, ama Peter'ın daha fazlasına ihtiyacı vardı. Veya belki Sylvia ona arkadaşlık örtüsü altında daha fazlasını sunmuştu ve Peter aptalca, hoyratça davranıp o örtüyü çekip alarak Sylvia'ya ulaşabileceğine inanmıştı. Bunca yıldır ne yaptıklarını sanıyorlardı, ne olacağını sanıyorlardı. Ne cüretle. Kıskanıyorsun. Aptalca şeyler söylüyorsun.

Tren Malahide'de duruyor, kapılar tıslayarak açılıyor. Kalabalıktan ayrılan birkaç kişi şemsiyeleriyle trene biniyor. Temiz havanın tuzlu kokusu, kayarak kapanan kapılar. Naomi dün gece evde olsaydı, diye düşünüyor, her şey planladığı gibi gitseydi. Naomi onu gördüğüne memnun olur muydu? Dizleri üstünde ona geldiğini, yenilgiyi kabul ettiğini, ona yalvardığını görünce. Belki onunla da kavga ederlerdi, senin sonun nedir biliyor musun, kafadan hastasın, yardıma ihtiyacın var. Veya belki de Peter'ı hiç şaşırmadan, kayıtsızca karşılar, kanepenin kolçağında kendine bir sigara sarardı. Ah selam, naber? Filtreleri uzatabilir misin? Birlikte televizyon izler, öyle-

sine konuşurlardı. Kanındaki ısının normale döndüğünü hissedirdi Peter. Yeniden bir insana dönüşürdü. Sonrasında yatakta, kucagında onun uyuyan bedeninin sıcaklığını hissedirdi. Evet, Naomi, başdüşmanı, suç ortağı, küçük oyuncuğu. Onu sevmeye başlaması tam bir saçmalık: Bıçakların gerçek olduğu bir sahnede dövüşmek gibi. Peter'ı alt edebileceğini, ona bir ders verebileceğini, bu arada hiç zarar görmeyeceğini düşünmüş olmalıydı. Biraz eğlenecek, biraz da para kazanacaktı. Yalnızca bir oyundu. Kendi iyiliği için fazla akıllıydı. Şimdi başladığından da kötü durumda, parası yok, kalacak yeri yok, reddedildi, bir kenara atıldı. Tüm bu moral bozucu deney hakkında ne düşünüyordur hiç bilemiyor Peter. Naomi orada olsaydı. Varoluşun anlamsızlığıyla sıradaki buluşmasını kısa süreliğine de olsa erteleyebilseydi. Naomi, seni seviyorum. Aralık ağzı, ıslak, kabullenici, dilindeki nikotin tadı. Ne istersen yapabilirsin bana. Öyle de yaptı Peter, tam da bunu yaptı, ne istiyorsa onu. Arzularının sonuna ulaşmak, en sonunda karşısına ne çıkacağını öğrenmek ister gibi. Onun yerine arzularının ânında ve harika bir şekilde tatmin edilmesinin onu daha da mutsuz edip iyiden iyiye çıldırttığını keşfetti. Çok şey istiyordu. Sevmek, sevilmek. Onun tarafından, evet, ama yalnızca onun tarafından değil. Neyse, zaten şimdi muhtemelen nefret ediyordur Peter'dan.

Yere atılan bir karton kahve bardağı iki boş koltuğun arasında tıkırdayarak yuvarlanıyor. Kadının biri kenarları ıslanmış, katlanmış bir gazeteyi okuyor. Sevdiği herkesin acı çekmek zorunda kaldığını düşünüyor Peter. Sylvia, öteki. Christine'in, ölümüm senin elinden olacak deyişi. Ve Ivan elbette, patronluk tasladığı, zorbaladığı, küçümsediği Ivan. Kardeşine, sessizce her şeyi izleyen, her şeyi gören çocuğa saldırıp onu öldürmek istemişti. Babası. Babası ondan etkilenir, ondan çekinirdi. Bu ko-

nuyla ilgilenmeyi sana bırakıyorum, Peter, böyle şeyleri sen daha iyi biliyorsun. Öyle diyorsan haklısındır eminim. Kendini küçültmüş, küçültmüş, sonunda yok etmişti. Sanki sorun kendisiymiş, kendi suçuymuş, dünyada fazla yer tutuyormuş gibi. Üzgünüm. Sevdiğim herkes acı çekmek zorunda. Bende bir sorun var. Nasıl yapılır, nasıl yaşanır bilmiyorum. Yağmur kaplı camlardan evlerin arka cephesine, banliyö bahçelerine, siyah duman kıvrımları çıkan bacalara bakıyor. Dile getirilemeyen bir rahatlamayla düşünüyor: Her şey bir bitseydi. Evet. Sona ulaşıp her şeyden kurtulabilseydi. Bunu düşününce içine çöken rahatlık. Ondan asla geri alınamayacak büyük, derin, her yanını saran rahatlık. Kendine düşünme izni vermenin keyfi, evet, hissedebiliyor, saf ve temiz, dinlenmek, sonunda dinlenmek yalnızca. Şimdi neredeyse inanıyor ve bu inancın onu avuttuğunu hissediyor, tüm zorunlulukları sona erecek, göndermesi gereken e-posta, ödemesi gereken fatura kalmayacak, özür dilemesi gereken hiçbir şey olmayacak, böylece trende kibarca oturmaya devam edebileceğini düşünüyor, yıkanmadan, üstünde dünkü giysilerle, bedeninin iç boşluğunda bir tür anlamsız, kararsız rahatlamayla. Connolly İstasyonu'nda düğmeye basıp iniyor, yağmur şiddetlenmiş, elbette öyle ama artık önemi yok.

Başını örtmeden, yağmurda sıırılsıklam, yarı delirmiş halde eve yürüyor. Şehir gürültülü ve karmaşık, ışıkların egzotik alfabesi ve yüzler. Sonunda oturduğu binaya ulaşıyor, apartman dairesinin kilidini açarken içeriden konuşan birinin sesi gelince şaşırıyor. Kapıyı açtığı zaman netleşiyor, evet, bir ses, Sylvia'nın sesi. İçeri girince onun orada, oturma odasında, iç karartıcı, steril mobilyanın arasında ışık saçarak durduğunu görüyor. Sylvia. Yakasına kadar düğmelenmiş uzun tüvit paltosu içinde ona bakıyor. Bakarken, evet, ona bakarken gözlerindeki ifade,

bakışları maksatlı, anlamlı ve durup dururken yüksek sesle konuşuyor Sylvia: Burada, burada, şimdi içeri geldi. Neler olduğunu bilmeyen, Sylvia'nın ne dediğini, neden öyle dediğini anlamayan, yalnızca gerçek veya sanrı da olsa onun varlığını fark eden Peter: Ne? diyor. Sylvia hâlâ dikkatle ona bakıyor, bakışları hâlâ araştırıyor, sanki ona bir mesaj vermeye çalışıyor ve o anda odasının kapısından Naomi çıkıyor, evet, elinde ışıklı bir şey var, Peter'ın laptopu ya da kendisinininki, gerçek mi bunlar, gerçek diye bir şey var mı. Peter'ın gözlerinin önünde ışık kaynaklı olduğunu düşündüğü gümüşü desenler beliriyor. Naomi'nin sesini duyuyor: Neredeydin? Sylvia daha alçak sesle: Peter? diyor. Görüş alanını çevreleyen loş hale giderek küçülüyor, kapanıyor, birisi bir şeyler mırıldanıyor, Ah hayır, üzgünüm diyen kendisi de olabilir ve sonra hiçbir şey göremiyor, geriye yalnızca gözlerinin arkasındaki ışıklar kalıyor. Kafasının içinde, tabii hâlâ onun kafasıysa, çünkü öldü artık, ölüyor, yoksa hepsi bir rüya mıydı, karanlığa uyanıyor. Orada birlikte durduklarını gördüğünü sandı, konuştuklarını duyabiliyordu, çok sevdiği seslerini, uzuvlarının, dizlerinin gücünün tükendiğini hissetti ve birisi Peter diyordu, Peter iyi misin ah Tanrım iyi mi o. İsa aşkına.

* * *

Naomi sonrasında, olanlar çığlıncaydı ve Tanrı'ya şükür o buradaydı, diyor. Çünkü yalnız olsam aklımı yitirirdim. Öyle bir yere yığıldın ki, bir çuval patates gibi, kusura bakma, alınma ama. Öyleydi, değil mi? Mutfakta ketılda su ısıtan Sylvia da evet gerçekten birden yere yığıldı diyor, Peter'ın başını bir yere çarpmasından korktuğunu, neyse ki çarpmadığını söylüyor. Bu sırada o da, Peter da bacaklarının altında yastıklarla halıda yatıyor.

Ayılıp bayılan biri olduğun hiç aklıma gelmemişti, diyor Naomi. Bağdaş kurmuş yerde, Peter'ın yanında oturuyor. Bilek hizasında çizgili çoraplarıyla. Sylvia tepsiye koyduğu çay fincanlarıyla mutfaktan dönüyor. Kadife çiçeği desenli. Hep öyleydi, diye söze karışıyor. Ben iyiyim, diyor Peter. Ah, iyiymiş meğer, diye gülüyor Naomi. Ne kadar iyi görünüyor, değil mi? Çevik hareketlerle halıdan kalkıp Peter'ın görüş alanından çıkıyor. Kendine geldiğinde, on saniye, en fazla yirmi saniye kadar baygın kaldığını söylediler. Ivan, Naomi'ye Peter'ın onu görmeye geldiğini söyleyen bir not bıraktığından Naomi dün gece onu aramaya çalışmıştı ama cevap alamamıştı, aramaları sabah da cevapsız kalınca evde mi diye bakmak için şehre gelmişti ve zili çalmıştı ama kapıyı açan olmamıştı. Saat on bire geliyordu ve Naomi paniklelemeye başlamıştı çünkü Peter son zamanlarda "tuhaf davranıyordu" ve nerede olabileceğini belki Sylvia bilir diye düşünüp internetten onun üniversite e-postasını bulmuştu, o sırada Sylvia da Peter'a ulaşmaya çalışıyordu ve evin yedek anahtarının onda olduğunu, gidip evde mi diye bakabileceklerini söylemişti ve Peter içeri girip halının üstünde yığıldığında yaptıkları buydu. Herhalde susuzluktan, dedi Naomi. Asla su içmiyorsun zaten. Daha sık bayılmaman şaşırtıcı aslında. Yattığı yerden yalnızca tavanı ve duvarın bir bölümünü görmesine rağmen Naomi'nin masada oturduğunu sesinin geldiği yönden anlayabiliyor Peter. Çay kaşığının çingirtisini da duyuyor. Bilemiyorum, diyor Sylvia. İkimizi aynı odada görmenin şokundan da bayılmış olabilir bence. İkisinin gülmeye başladığını duyunca gözlerini kapatan Peter sızlanır gibi bir ses çıkarıyor. İmdat, diyor Naomi. Kız arkadaşlarım birlik oldu. Tamam, kalkıyorum artık, diyor Peter, ayağa kalkıyorum, iyiyim ben. Tanrı aşkına, diyor Sylvia, bir dakika için olduğun yerde kal lütfen. Daha fazla melodram istemiyoruz. Bir şeyler

yedi mi diye soruyor. Hayır diyor Peter. Bu hiç iyi değil, diye karşılık veriyor Sylvia. Naomi bir bisküvi getirip kırıntılarını ağzına dökmeyi önerince yeniden kahkahalara boğuluyorlar. Gerçekten iyiyim, diyor Peter. Artık kalkacağı, aptalca bu. Hızla doğrulup oturunca başı ağrıyor. Şimdi birlikte masada oturduklarını görebiliyor, Sylvia bilekleri düğmeli mavi ipek bluzunu giymiş, Naomi'nin üstünde kirli beyaz, yakası fermuarlı muflon hırkası. Evet, oturmuş gülüyorlar, çikolatalı bisküvi paketindeki bisküvileri yerken çok güzel görünüyorlar. Onlara bakarken kafasının içi sanki ısınıyor, gözlerinin içindeki veya arkasındaki renkleri yeniden görmeye başlıyor ve konuşmadan uzanıp bacaklarını yastıkların üstüne uzatıyor. Kız arkadaşlarım birlik oluyor. Galiba öleceğim. Yine uzandın, iyi misin? İyiyim, hem de çok iyiyim. Yerde yatanın tadını çıkarayım dedim. Az kalsın anneni arayacaktık. Ne, bayıldım diye mi? Hayır, öncesinde. Sıradaki hamlemiz buydu. İttifak hamlesi. Orada olabileceğini düşündük. Tamamen masum bir açıklama. Annesinin evinde akşam yemeği yedi ve gece misafir odasında kaldı, bundan daha masum bir açıklama mı olur. Şarjını unuttuğu için telefonu kapandı. Merak edecek hiçbir şey yoktu. Peki taş yığını gibi halıya devrilmesi, buna da mı endişelenmemek gerekir? Ama o şoktan oldu, hatırlasana. Üstelik susuz kalmış ve yemek de yememiş. Sırtüstü yatığı yerden konuşmaya devam edip bisküvi yemelerini dinliyor. Seslerden biri kalın, alçak, altın gibi, öteki de bir çingirak sesi gibi berrak, tiz ve saf. Bir çocuk gibiyim şu anda, diye düşünüyor. Hasta olduğu veya korktuğu zaman yetişkinlerin teskin eden seslerini duyan bir çocuk. Naomi yeniden, Tanrı'ya şükür Sylvia buradaydı, diyor, yoksa ne yapacağını bilemeyeceğini söylüyor. Eh, ben de önceden olduğu için biliyordum ne yapacağımı. Son zamanlarda olmadı. Birkaç yıl önce aşı merkezinde, sanırım

en son o zaman bayılmıştı. Ne yani, iğneden de mi korkuyorsun? diyor Naomi. Peter savunmacı bir tavırla cevap verdiğini işitiyor: Korktuğumdan değil, nörolojik bir tepki benimkisi. İkisi yeniden gülmeye başlıyorlar, Peter bile gönülsüzce gülümsüyor. Aslında farklı bir şey, diyor, ama neyse. Artık biraz oturacağım. Bu kez dikkatle, yavaş yavaş. Paltosunu çıkarıyor, katlayıp kanepenin kolçağına bırakıyor, oturup zonklayan başını arkaya yaslıyor, Sylvia soğumaya başlayan çayını getiriyor. Teşekkür ederim, diyor Peter. Olanlar için üzgünüm. Sorun değil. İyi olmana sevindim. Söylenemeyecek, olamayacak şeyler. Ah, Janine arıyor, açmam lazım. Hey, hayır, sorun yok, onu bulduk. Kayıp değildim ki, diyor Peter, Naomi yatak odasının kapısını kapatırken. Neden öyle sandığımızı anlıyorsun ama, diyor Sylvia. Yeniden masaya oturup dizüstü bilgisayarını açıyor. Umarım benim yüzümden işinden olmuyorsundur. Hayır, akşamüstüne kadar dersim yok. Bir şeyler yemek istersen. Veya gitmemi istersen. Lütfen kal. Peter'ın ciğerlerine dolup geri dönüşüme uğradıktan sonra odaya boşalan hava. Sanırım sizi daha önce tanıştırmış olsam ilk görüşmeniz daha kolay olurdu. Biliyor musun, şaşıracaksın ama hiç zorlanmadık. Parmak uçları dizüstü bilgisayarının klavyesinde dolaşırken çıkan hafif tıkırtıların sesi tarif edilemeyecek kadar güzel geliyor, Peter gözlerini kapatıyor. Yatak odasının halıfleksine sürtünen kapının sesi. Janine hayatta olduğuna sevindiğini söylüyor. Harika, teşekkürler. Janine'e de teşekkür et benim için. Üzgünüm, minnettarım, her şey için teşekkürler.

* * *

Daha sonra Naomi ona sinirsel çöküntü mü geçiriyor diye soruyor.

Bilemiyorum, diyor Peter. Belki de.

İsviçre'deki şu kliniklerden birine gitmelisin, diyor Naomi. Beynini senin için sıfırlarlar.

Ne kadar zengin olduğumu sanıyorsun acaba, diye karşılık veriyor Peter.

Yine kanepede oturuyor ama artık duş aldı, giysilerini değiştirdi, pencerenin önünde hava kararmaya başladı. Yağmur yağıyor. Su damlalarının düşerken ışığı tutuşu. Peter'ın kucağında duran bacakları.

Senin için ciddi anlamda endişelendim, diyor. Aklına neler geldiğini sana söylemeyeceğim bile.

Peter cevap vermiyor.

Sana bir şey olsa benim için korkunç olurdu, diye devam ediyor Naomi.

O sorumluluğu istemiyorum gerçekten, diyor Peter.

Pencereden dışarı bakıyor ama Naomi'nin başını salladığını görebiliyor yine de. Ya, demek öyle, şansına küs, diyor Naomi. Otuz iki yaşındasın ve sorumluluk istemediğini söyleyebiliyorsun. Birden yok olup gitsen bunun beni etkilemeyeceğini mi sanıyorsun?

Evet, diye düşünüyor Peter, kimse için bir şey değişmeden aniden yok olup gidebileceğim şekilde yaşamak isterdim, hatta bence benim için en kusursuz ve belki de kabullenilebilir hayat bu olurdu. Ama aynı zamanda seilmeyi çaresizce istiyorum. Yüksek sesle şöyle diyor: Her neyse, bilemiyorum.

Sence hiçbir şey hissetmiyor muyum?

Bana karşı mı? diyor Peter. Hissetmesen daha iyi olurdu bence.

Neden, sen beni umursamıyor musun? Bana bir şey olsa hiç etkilenmez miydin?

Bu soruyu duyunca irkildiğini hisseden Peter şöyle karşılık veriyor: Öyle konuşma. Elbette etkilenirdim. Ama fazla can sıkıcı, bunu düşünmek istemiyorum.

Naomi başını sallamaya devam ediyor. Uzun, parlak, mavi-siyah saçları. Bana neyi hatırlatıyorsun biliyor musun, diyor. Bir çocuğu hatırlatıyorsun. Bir çocukla oyun oynamaya çalıştın mı hiç, oyuncaklarını tam istedikleri yerlere koymaya başladılar. Bir sürü kural uyduurlar ve kurallarına uymazsan çok sinirlenirler. İşte bu sensin. İnsanlara tam da öyle davranıyorsun.

Duymak istemiyormuş gibi hızla otomatik bir yanıt veriyor Peter: Hayır öyle yapmıyorum.

Evet yapıyorsun, diyor Naomi. Bana nasıl davrandığına baksana. Her görüşmemizden sonra beni küçük kutuma kaldırdın ve çekmeceyi kapadın. Dürüst ol. Neredeyse bir yıldır birlikteydik, nasıl oldu da kardeşin benden söz ettiğini bir kez bile duymadı? Babanın öldüğünü bile söylemedin çünkü cenazeye gelmemi istemedin. Bana oyuncak bir bebekmişim gibi davrandın. Gerçekten öyle, hatta bana kıyafet bile aldın.

Peter'ın elleri, kafa derisi yanıyor. Görüşmeye başlar başlamaz benden para istedin, sana bir şeyler almamı istedin, diyor Peter. Ben başlatmadım.

Neredeyse güler gibi, neşeyle karşılık veriyor Naomi: Evet, masum olduğumu söylemiyorum zaten. Bir numaralı suç ortağındım. Belki ikimiz de yanımıza kâr kalacak sandık. Duygularımızı işe karıştırmadan birbirimizle oynayabileceğimizi sandık. Ne dememi istersin, özür mü dileyeyim? İkimiz de çeşitli oyunlar oynuyorduk. Ve evet, ben de kazanmak istedim, sen de.

Peter ona bakıyor. Naomi'nin gözleri zekâyla parlıyor. Peki, diyor Peter.

Başını geriye atıp kolçağa yaslanıyor. Ama senin durumundan haberim yoktu, diyor Naomi. Yani, biliyordum ama bilmiyordum yine de. Ne demek istediğimi anlıyorsundur. Bu durum beni biraz yıprattı. En baştan bilseydim belki daha farklı davranabilirdim.

Yani daha farklı oyunlar oynardın.

Naomi omuz silkiyor. Belki, diyor.

Belki de o yüzden anlatmadım sana.

Elini başının arkasına koyup arkasına yaslanıyor Naomi. Ondan hoşlandım, diyor. Arkadaşın Sylvia'dan.

Peter yine bir şey söylememeyi düşünüyor. Sonra bitkinlikle şöyle diyor: Ben de.

Sanırım senin hayatının aşkı o, diyor Naomi. Beni de yalnızca kullanıyordun.

Eh, birbirimizi kullandığımızı düşünüyordum. Ama sonra duygularım da karıştı işin içine.

Kendi kendine gülümseyen Naomi'nin yüzünde tuhaf bir ifade beliriyor. Benim için de öyle oldu, diyor.

Üzgünüm.

Naomi başını kaldırmadan ona bakıyor. Hâlâ ayrı mıyız peki? diye soruyor.

Bunun üzerine Peter da omuz silkiyor, bir şey bilmiyor.

Treni yakalamam gerekiyor mu onu merak ediyorum, diye ekliyor Naomi.

Ah, diyor Peter. Şey, her neyse. Burada kalabilirsin, istersen.

Naomi bir süre sessiz kalıyor. Sonra bacakları hâlâ Peter'in kucağında, alçak sesle konuşmaya başlıyor: Başta korktum. Telefonu açmadığımda çok korktum. Ama gerçekten kötü bir şey yapmazdın bence. Değil mi? Gerçekte yapmazdın, aklından geçse bile öyle bir şey yapmazdın bence.

Zorlukla yutkunan Peter genzini temizlemeye çalışıyor. Hayır, elbette yapmam, diyor. Endişelenecek bir şey yok.

Söz verir misin?

Evet, söz. Elbette.

Bir süre sessizlik içinde kıpırdamadan oturuyorlar,

Peter gözlerini yeniden yumuyor. Seni seviyorum, diyor Naomi sonunda. Böyle bir şey söylemem ne kadar aptalca olsa da. Yani muhtemelen her şeyi daha beter hale getiriyor bunu dile getirmem. Ama neyse. Her neyse. Ben de seni seviyorum, diyor Peter. Dışarıda gökyüzü karararak geceye dönüyor. Naomi orada kalacaksa akşam yemeği sipariş etmeleri gerektiğini söyleyince elbette diyor Peter. Telefonunda çevrimiçi menülere bakmasını seyrediyor. Hafifçe aralık dudaklarının arasındaki karanlık. Kim bilir kaç kez öptüğü ağız. Hiçbir şey yapmayacağına söz verdi az önce. Naomi onun aklından geçenleri biliyordu tabii. Her zaman biliyor. Belki ikimiz de yakayı sıyrabiliriz sandık. Sevilmek, evet, nedensiz yere, sonunda hayal edilebilir bir ödül olmadan. Nezaketin aniden çoğalışı. Muhtemelen her şeyi daha beter hale getiriyor. Bir açıdan öyle, daha kötü, daha karmaşık. Peter'ı dünyaya zincirliyor, acil çıkışları kapatıyor. Kal ve acı çek. Söz veriyorum. Elbette.

* * *

Ertesi günkü toplantılarını iptal ediyor. Üniversiteyi arayıp hasta olduğunu bildiriyor. Naomi derslerine gidiyor, Peter kahvaltı hazırlayıp bir bardak su içiyor. Tıkırdayan radyatörleriyle apartman dairesinde tek başına. Gri-beyaz duvarlar. Sinir krizi falan mı geçiriyorsun? Ekran aydınlanıyor, Sylvia'dan bir mesaj geliyor: Birlikte biraz yürümek ister misin? Yorucu bir şey yapmayız. Ama içinden gelmiyorsa hiç sorun değil. Peter gözlerini kapatıp bu fikri, temiz havayı, evet, soğuğu, esen rüzgârı, yürümeyi, soluklanmayı düşünüyor. Evet lütfen, diye karşılık veriyor. Stephen's Green'e ne dersin? Önceki günden hâlâ nemli olan paltosunu giyip şemsiyesiz dışarı çıkıyor. Neyse ki yağmur yok. Düşünmemek, hiç dü-

şünmemek, yalnızca ona yakın olmak, bir süre için birbirlerinin soluğunu içlerine çekmek, hiçbir şeye karar vermemek. Parkın güney kapısında onu bekleyen Sylvia'yı görüyor. Buğday gibi hafif altın sarısına çalan saçlarıyla, elinde iki kahve bardağıyla, şemsiyesini koluna geçirmiş Sylvia. Peter'ı görünce gülümsemeye başlıyor, karşıya geçmesini bekliyor. Bu his, diye düşünüyor: Hayatı boyunca tek istediği buydu. Ona doğru yürümek, ona ulaşmak, uzattığı elindeki sıcak kâğıt kahve bardağını kabul etmek. Teşekkür ederim, diyor. Sylvia rica ediyor, karşılıklı, beceriksizce, saçma ifadelerle gülümsüyor ya da gülümsemeye çalışıyorlar. Yürüyelim mi? diye soruyor Sylvia. Peter başını sallıyor, lütfen diyor, Sylvia çekinerek koluna girince Peter nedense tekrar ediyor: Teşekkür ederim. Kışlık paltolarına sarınmış halde birlikte taş kapıdan geçiyorlar. Ağaçlar çıplak, yapraksız ince dalları sarkmış. Arada bir biriktirdikleri bir avuç soğuk yağmur suyunu yere boca ediyorlar. Peter'la Sylvia bulvarlar boyunca yürüyor, başta hiç konuşmadan yalnızca kahvelerini yudumluyorlar. Orada, yalnızca onun yanında olmak. Sylvia boğazını temizliyor, edebî modernizmin tarihî bağlamı konusunda yapacağı yeni konuşmadan söz ediyor. Fikrini almak ister gibi. Aslında yalnızca kibarlık yapıyor, elbette. Peter faşizm hakkında bir şeyler söylüyor, yürümeye devam ediyorlar, faşist estetikten ve modernizm akımından bahsediyorlar. Neoklasizm, etnik farklılıklara saplantılı takıntı, dekadans tematikleri, bedensel güç ve zayıflık. Saflık ya da ölüm. Pound, Eliot. Diğer yandan Woolf ile Joyce. Günümüzde faşizmin siyasi tipoloji olarak kullanımı ve özgüllüğü. Çağdaş siyasi hareketlerin genel estetik yoksunluğu. Ortaya çıkan her görsel tarzın neredeyse ânında şirketlerce ele geçirilişiyle ilişkili veya yalnızca sınırdaş bir konu. Güzel olan her şey ânında geri dönüşüme uğratarak reklama dönüştürü-

lüyor. Estetik açıdan artık hiçbir şeyin anlamlı olmadığı hissi. Bunun verdiği veya vermediği özgürlük. Ekolojik estetiğe ihtiyaç duyulması ya da duyulmaması. Çevrecilik erotikliği gerekiyor bize. Birbirlerini aptalca güldürmek. Gelişigüzel yollara sapıyor, geri dönüyor, geldikleri yönde yürüyorlar. Çimenlerde toplanmış güvercinleri ürkütüyorlar, havalanan kanatların ağır ve yumuşak hışırtısı. Sylvia'nın da yumuşak ve ağır sesiyle konuşması, Ivan'ı son görüşünü ve ona sorduğu mantık problemini anlatması, yeniden şu yeşil şapkalar konusu. Peter da boş kahve bardağı elinde ona geçen gece Ivan'ı gördüğünde olanları, ettikleri kavgayı, Ivan'ın kanayan dudağını anlatıyor. Sylvia'nın yüzündeki acılı ifade. Ah Tanrım, diyor. Nerede oldu bunlar, Kildare'de mi?

Evet, diyor Peter. Orada kaldığını biliyor muydun?

Sylvia bakışlarını kaçırarak cevap veriyor: Önceden bilmiyordum ama Naomi söyledi bana.

Utanan, yutkunan Peter başını çeviriyor. Tabii ya, diyor. Affedersin.

Sylvia ona bakmadan hemen karşılık veriyor: Özür dileme lütfen. Beni ilgilendiren bir konu değil.

Buna artık ikimiz de inanmıyoruz, diyecek oluyor ama demiyor Peter. Böyle hijyenik bir ayırım yok artık: Sen de öyle bir ayırım olduğunu düşünmüyorsun, ben de düşünmüyorum, o da. Bir şeyin kavramsal olarak başka bir şeyin içine çöküşü, her şeyin bir oluşu. Bunun yerine anlamsızca: Bilemiyorum, diye mırıldanıyor.

Ondan çok hoşlandım, diyor Sylvia. Naomi'den yani.

Bunu duyunca, düşününce Peter'ın göğsü sıkışıyor. Hımm, diyor. O da senin için aynısını söyledi.

Ne kadar nazikmiş.

Birlikte Green'in ortasındaki açıklıktan geçiyorlar. Fıskiyeleri çalışmayan havuz, boş banklar, çıplak toprak

parçaları. Belki bunları yeniden konuşmak istemiyorsundur, diyor Peter. Ama sana söylemem lazım, dediğin gibi değildi. Bir çıkış stratejisi değildi. Geçen gün aramızda olanlar. Seni incittiğimi biliyorum, beni affetmek zorunda değilsin. Ama seni sevdiğimi ve seninle olmayı sevdiğimi bilmelisin. O zamanlar çok mutluydum. Başka bir nedeni yoktu. Ve aslında üzgün de değilim. Pek çok şey için üzgünüm ama onun için değilim.

Sylvia alçak sesle şöyle cevap veriyor: Hayır, ben de değilim.

Ah, diyor Peter. Şey, sevindim buna.

Küçük köprüye ulaşınca durup siyah sulara bakıyorlar. Sana karşı gerçekten dürüst davrandığımı sanmıyorum Peter, diyor Sylvia. Kendime karşı da. Biliyor musun, hayatına bensiz devam etmeni aslında istemedim sanırım. Hep istediğimi söyledim ama gerçekte istemedim. İçten içe biliyordun istemediğimi, bence. Seni olanaksız bir duruma soktum. Bir şey yapmanı söyledim ama başka bir şey yapmanı istedim. Şimdi de bana özür borçlu olduğunu düşünüyorsun. Ne için peki? Başka biriyle tanıştığın, başka birine âşık olduğun için, ki bu tam da yapmanı söylediğim şeydi. Asıl özür dilemesi gereken benim. Acımasız davrandım. Sen kendin de söyledin kıskandığımı. Doğru da, kıskandım.

Peter sersemlemiş halde onu dinliyor, bir şey söylemiyor. Anlaması zor şeyler duyuyormuş gibi ifadesiz yüzü. Ona kıskanıyorsun dedi ve o da bunu kabul etti şimdi. Belki de Peter kıskandığını içten içe biliyordu, mutlaka hissetmişti ve o yüzden öyle demişti. Kıskançsın, kıskanıyorsun çünkü o sağlıklı, mutlu ve genç, eskiden senin de olduğun gibi, bizim zamanımızda. Hayatın eski halinde. Bir süre sonra tuhaf bir sersemlikle şöyle diyor: Hayır, acımasız davranmadın. Durum çok karmaşık. İkimiz de ne yaptığımızı bilmiyorduk bence.

Sylvia bembeyaz yüzüyle titreyerek ona doğru dönüyor. Özür dilerim, diyor.

Ben de, diye karşılık veriyor Peter.

Bir an daha karşılıklı bakıyorlar. İkisi de kendini çok akıllı, çok becerikli sanıyor. Her zaman birbirlerinden, herkesten bir adım önde, bir hamle ilerideler. Her şeyi nasıl da ellerine yüzlerine bulaştırdıklarını düşünüyor Peter, evet, ikisinin de. Olanaksız bir duruma soktular kendilerini. Sonra da bu durumu zamana yaymak ve uzatmak için gizlice işbirliği yaptılar. Hangi amaçla, sonunda ne olmasını bekleyerek, bunu ikisinin de bildiğini sanmıyor. Karşılıklı sevgileri uğruna, evet: Kendi ölümlünden bile kurtulan sevgileri için.

Naomi konusunda haklıydın, diyor Peter. Yani, ondan o şekilde kurtulmaya çalışmak aptalca bir fikirdi. Korkaklıktı.

Sırtını suya dönüp köprünün taştan korkuluklarına yaslanan Sylvia cebinden eldivenlerini çıkarıyor. Uzun sürmezdi, diye karşılık veriyor. İsteksizce yaptın. O yüzden onu o eve gönderdin.

Kayıtsızca omuz silktiğini fark ediyor Peter. Belki, diyor. Bilinçli bir şekilde yapmadım ama.

Ona âşıksın.

Bunu biliyorum, diyor Peter. Ona da itiraf ettim. Suçlayıcı davranma.

Solgun yüzüyle gülümseyen Sylvia: Suçlamıyorum, diyor.

Yeniden bakıyorlar, şimdi yorgun, şefkatli, sevgi dolular. Kendilerine ve birbirlerine acıyorlar. Sylvia'nın yüzündeki o eski tatlı aşinalık olmadan yaşayamayacağını düşünüyor Peter. Evet. Parkın kapısında onu beklediğini gördüğünde: Yalnızca onunla buluşmanın, yakınlığının hoşluğunun yenilenişi değil, aynı zamanda kendisiyle, onun tarafından sevilen benliğiyle buluşmak, dolayısıyla kendi saygısına layık olmaktı.

Matemlisin, diyor Sylvia. Aklının karıştığını da biliyorum. Bu konuda sana yardımcı olamadım. Ama bence birbirimizi bırakmanın zamanı geldi.

Peter ona bakmayı sürdürüyor. Gri kış ışığında gözlerinin çevresindeki ince çizgiler. Bedeninin içinde acı duyuyor, yoksa dışında mı. Ne anlama geliyor bu? diye soruyor. Naomi'yle ben yeniden birlikte olmalıyız. Tamam, peki sonra? Herhalde kendimi sana karşı hiçbir şey hissetmediğim konusunda ikna edip kandırmaya çalışmam gerekecek.

Bakışlarını kaçırarak Sylvia alçak sesle konuşuyor: Birbirimize karşı hâlâ bazı duygular beslese de seni mutlu edebilecek biriyle birlikte olman daha mantıklı kuşkusuz.

Sesinin kontrolünü giderek yitirdiğini duyuyor Peter. Peki ya tek bir kişi söz konusu değilse? diye soruyor. Yalnızca iyi arkadaşmışız gibi rol yapmaya dönmek zorunda kalırsam aklımı yitireceğim. Artık öyle yaşayamam, yapamam bunu. Zaten kimsenin aldandığı da yok. Ve evet, belki seninle olsam ve Naomi'yi göremesem, belki o zaman da kötü hissederdim. Biliyorsun, ona çok düşkünüm, muhtemelen doğru bu, onu özlerdim. Onu görmek isterdim. Durum bu.

Sonunda Sylvia başını kaldırıyor. Bakışları karanlık, arayışta. Peki sence çözüm nedir o zaman, Peter? diye soruyor.

Sana bilmediğimi söylüyorum, diye karşılık veriyor Peter. Belki de çözümü yoktur. Ne yapmamı istersin? Çözmesi daha kolay başka bir sorun varmış gibi yapmamı mı? Ömrüm boyunca ilk kez tamamen dürüst olmaya çalışıyorum. Ne yapmam gerektiği konusunda hiçbir fikrim yok.

Sylvia ona bakmaya devam ediyor, sonunda şöyle diyor: Eh, belki de bir tür anlaşma yapabiliriz. Üçümüz. Duyulmamış bir şey değil. Sence Naomi ne derdi buna?

Peter başını çeviriyor, acıyla başka yöne bakmak zorunda kalıyor. Hayatı asla kaçamayacağı, giderek genişleyen karanlık bir boşluk gibi. Gerçekçi değil, diyor. Öyle şeyler gerçek hayatta asla yürümez.

Geleneksel anlamda yürümez belki, diyor Sylvia. Ama bizimki alışlagelmiş bir durum değildir belki de.

Peter yüzünü elleriyle kapatıyor. Oyuncaklarıyla oynayan bir çocuk gibi, demişti Naomi, evet, doğru da bu, Peter gerçekten de bir çocuk gibi dehşet içinde, öfkeli, anlayamıyor, hiçbir şey olması gereken yerde değil. İsa aşkına, diyor. Bilmiyorum. Bunların hepsi benim suçum. Her şey, tüm durum baştan aşağı benim suçum. Açıkçası ben olmasam ikiniz de daha iyi durumda olurduz diye düşünüyorum. Üzgünüm.

Sylvia bir süre konuşmuyor, söylediklerinin ve söylemediklerinin utancıyla yanan yüzünü avuçlarının arasında saklamasına izin veriyor. Bunaldığını biliyorum, diyor. Ama sen ve Naomi durumu düzelteceksiniz. Ben de her zaman olduğum yerdeyim, bir yere gittiğim yok.

Parmak uçlarıyla alnını ovuşturan Peter ne dediğini bilmeden karşılık veriyor: Bu yıl artık bitsin istiyorum.

Bitecek, diyor Sylvia. Çok yakında.

Ama babam geri gelmeyecek, değil mi?

Hayır gelmeyecek.

Peter'ın üstüne korkunç bir his çöküyor. Tüm başarısızlıklarını, hayatını dönüştürdüğü felaketi, geri çevrilmeyecek kayıpların listesini düşünüyor. Ondakopup giden, bir daha asla geri alamayacağı şeyleri. Gençliği, mutluluğu. Kendisi olan, babası olan adam. Hastalıklı, hastalıklı bir düşünce bu, korkunç bir şaka. Hiçbir şey anlamlı kılamaz bunu. Kendine zarar vermek, evet, ölmek istiyor ve bunu yapardı belki, şayet o burada onunla buluşmak istemeseydi, edebiyatta modernizm konusundaki söylevini vermeseydi, öteki de gelip onu bulmasay-

dı, aklıma neler geldiğini sana söylemeyeceğim bile. Odaya duman dolarken Peter'ı tuzağa düşürdü, içeri hapsetti. Kal ve acı çek. Mecbursun. Sylvia şimdi hafifçe koluna dokunuyor, Peter ne yaptığını bilmeden, neredeyse öfkeyle onu yakalıyor, çaresiz, zorlayıcı ve ince, titrek bir sesle konuşuyor Sylvia: Peter, üzgünüm. Sana yardımcı olmadım, her şeyi daha kötü hale getirdim, biliyorum. Ne yaptığımı bilmiyordum. Sesi korkulu: Peter da korkuyor zaten. Onu yakalayıp, canlı bedenini tutup yüzünü saçlarına gömüyor, hiçbir şey görmüyor. Sylvia soğuk, zalim, kibirli davrandı, evet, diye düşünüyor, o, Sylvia, Peter'a yalan söyledi, onu manipüle etmeye çalıştı, her şeyi daha beter hale getirdi. Peter da dürüst davranmadı, korkaklık etti, onun yalanlarına ve kendi yalanlarına inanmış gibi yaptı. Sylvia başından beri onu terk ettiği için Peter'dan nefret ediyordu, bunu biliyor Peter, o da gitmesini söylediği için Sylvia'dan nefret etti. Seni affediyorum, diyor şimdi. Sen beni affediyor musun? Cevap veren sesinde bir gülümsemenin titreyişini duyuyor: Affediyorum, elbette. Her şeyi. Seni çok seviyorum ve affediyorum, tamamen. Eliyle Peter'ın yüzüne dokunuşu hem aynı hem değil: Aynılar ama aynı zamanda değil. Sylvia'nın onu kendisiyle buluşturup birleştirme niyetinde olduğunu düşünüyor. Hayatının geçmişinin devamı olduğunu hissetmesini, ömrü boyunca yitirdiği her şeyin çevresinde dönüp duran kalıcı bir gölge olacağını kabullenmesini sağlama niyetinde. Bozguna uğrayan Peter sendeleyerek yola devam edecek, hiçbir şey talep etmeyecek, gururundan ve kibrinden tümüyle feragat edecek. Kayıpları bu kadarla kaldı, daha ileri gitmedi diye minnet duyacak. Tanrı'nın bilinmez bilgeliği ve merhametiyle ona bu kadarını bıraktığına inanacak. Elinin Peter'ın yüzüne dokunuşundaki serinlik. Ağzında bir an için görünen sakız, siyah tayt. Annesi, kardeşi, güvende ve iyiler.

Soğuk, ıslak, rüzgârlı sokaklar. Henüz okumadığı kitaplar. *Konçerto No. 24*'ün açılış teması. Arkadaşları, öğrencileri, meslektaşları, onların nazik ve tanıdık sesleri. İşte gelmiş bizimki. Selam yabancı. Henüz kaybedilmeyenler, şu an için hâlâ kalanlar. Hayatıyla elinden gelen bir parçacık iyiliği yapmak. Daha fazlasını istememek, başını eğmek, acınası minnettarlığıyla Tanrı'nın alçakgönüllü ve müteşekkir hizmetkârı. Kendine bu kadar benzemeyen başka bir şey hayal edebilir mi acaba? Fakat işte burada, yenilgiye uğramış, rahatlamış halde her şeyi affediyor ve yalnızca affedilmek için dua ediyor.

* * *

Günler tuhaf ve hassas bir sessizlik içinde geçiyor. Uzun bir hastalığın nekahet dönemi gibi. Yorgun, dikkatsiz Peter eşyasını yanlış yere koyuyor, dükkânlara neden girdiğini unutuyor. Elinde çay fincanıyla kanepede uyu-yakalıyor. Geçen akşam uyandığında Naomi'nin bulaşıkları yıkamış olduğunu gördü. Kendiyle ne kadar gururlandığını görmek dokunaklıydı aslında, ertesi gün yedikleri her şeyden bulaşık sabunu tadı gelse de. Sabahları işe gidiyor, okuyor, ders veriyor. Naomi'nin arkadaşlarıyla dışarı çıktığı geceler akşam yemeği için Sylvia'ya uğruyor. Salatayı hazırlayan Emily konseyden şikâyet ederken Sylvia sürahiye musluktan su dolduruyor. Geçen gece birlikte Sylvia'nın dairesinden sendika toplantısının yapıldığı yere kadar yürüdüler, Sylvia'nın eli Peter'in kolundaydı. Felsefi bir problem. Birlikte dışarı çıktıklarında olmadıkları şey sanılmak. Ya da daha doğrusu: Oldukları şey zannedilmek. Peki bu nasıl mümkün olabiliyor. Birlikte yürüyen bir erkek ve bir kadını görmek: Zihninde ikisinin birbiriyle ilişkisine sanki kendiliğinden bir ad koymak. Yani bir dizi mevcut betimlemeden o anki du-

ruma en uygun görüneni seçmek. Kendine bu kadının bu erkeğin arkadaşı, ya da kız arkadaşı veya karısı, kız kardeşi olduğunu söylemek. Düzeltilmeye açık bir adlandırma eylemi, fakat düzelti ancak ikameyle yapılabilir: Yani bir adın yerini diğerinin almasıyla mümkün olur. Bu kadının arkadaşım olduğu yönünde yanlış bir intibaya kapıldıysanız, yalnızca listeden yanlış terimi seçtiniz demektir, dolayısıyla onun yerine doğru olanı tedarik ederek hatanızı düzeltebilirim. *Gözbağı numarasındaki belirleyici an geçip gitti, der Wittgenstein, ve o an bizlerin en masumane olduğunu düşündüğü andı.* Çünkü bir erkekle bir kadın arasında olduğunu varsaydığınız ilişkiye verdiğiniz ad aynı anda hem doğru hem yanlış olabilir. Her adlandırma içinde karmaşık varsayımlar da barındırır. Kendinize belli bir kadının kız arkadaşım olduğunu söylersiniz: Ve bu adlandırma eylemi bir dizi bağımsız gerçeğin varsayımına dayanır. Bu kadınla benim yatağa girdiğimiz gibi, örneğin; ya da ikimizin de başkalarıyla yatağa girmediği gibi; birlikte yatağa girdiğimizde belli eylemlerin gerçekleştiği gibi, böyle şeyler. İlişkinin doğası konusundaki hatanız düzeltilecek olursa, mantıklı bir biçimde nihayetinde birlikte yatağa girmediğimiz, aramızda belli eylemlerin gerçekleşmediği vb. sonucuna varacaksınız. *Burada, "Üçüncü bir olasılık yok" ya da "Fakat üçüncü bir olasılık mümkün değil!" demek, yalnızca bakışlarımızı bu resimden başka yöne çevirmekteki yetersizliğimizi ifade eder.* Öyle mi değil mi. Öyleler mi değil mi.

Felsefi olduğu kadar toplumsal elbette: Problem yani. Emily'nin bilmesi veya kuşkulaması hiç sorun değil, ya da Janine'in, Max'ın, Leah'nın, hatta Gary'nin bile, belki. Peki ya genel olarak insanlar, kamu, tüm Dublin onları konuşursa. Bunu aklına getirince neredeyse o düşünceyi unutmak, ikisini de kenara itip onun yerine kendine normal ve hoş bir kız, radikal entelektüel yükümlülükleri ya

da tuhaf cinsel eğilimleri olmayan, evet, normal birini bulmak geliyor içinden. Evlenmek, Christine'e birkaç torun vermek. Diğer yasal eşlerin kibarca, *Ne hoş biri*, dediğini duymak. Hayatını öyle biriyle sohbet ederek, öyle birinin hayat tarzını finanse etmek için çalışarak geçirmek onun için bir tür tinsel ölüm anlamına gelirdi elbette. Fakat belki de böylesi onu şimdi bekleyen sosyal ölüme yeğdir. İnsanlara ne diyecek, ne söyleyecek. Ne yaptığını sanıyor. Hiçbir şeyi diğerinin üstünde görmemek, her şeyi eşit yerde tutmak: Bir sanrı, fantezi bile değil, yalnızca tekrar tekrar başarısızlığa mahkûm olduğu külfetli bir idari vazife. Gündelik olaylarda karmaşık ikilemlerin yeni, indirgenemez biçimde karmaşık açmazlarıyla, kesişen arzular ve önceliklerin çalılıklarıyla karşılaşmak. Ânın, her ânın gereksinimlerini sonuza dek gidermek zorunda kalmak. Peki niçin. Neden bu kadar zor olmalı. Ondandır hoşlanıyor, ötekinden de, o ikisi de ondan. Bunun için birazcık alan ayırmak. İlişkilerin karmaşıklığını düşüncelerinin mahremiyetinde herkes biliyordur, kabul ediyordur kuşkusuz. İnsanların ne düşüneceğini boş ver şimdi. Başka birisi söz konusu olsaydı. Ne zararı var, kimseyi ilgilendirmez, afezin onlara diyen ilk kendisi olurdu. Seni neden bu kadar ilgilendiriyor, neden o kadar güvensiz hissettin ki. Kimsenin o kıymetli tekeşliliğini elinden aldığı yok, merak etme. İnsanların eski moda tavırları gülünç, bir kızın iki erkek arkadaşı oldu diye kıyamet kopacak sanıyorlar. Herkes insafsızca kızı eleştirmeye, onunla dalga geçmeye koşuyor ama tüm şakalarda hissedilir ölçüde endişeli bir yan var. Evet, öyle bir durumda kızın yanındaki boş bırakılan yere ilk oturan Peter olurdu, elbette dostça davranırdı, böyle şeylerden keyif alır. Daima kaybedenlerin, hor görülenlerin, hoş karşılanmayanların yanındadır. Fakat şimdi durum farklı. Çünkü şimdiye dek onlardan biri olmak zorunda kalmadı. Onda, kişiliğinde, büyük adamları, kıdem-

lileri, yargıçları, kabine bakanlarını rahatsız edebilecek hiçbir şey yoktu. Kadın değil, gey değil. Beyaz, sağlıklı, üniversite mezunu. Soyadı yabancı, tamam, ama bu asgari gerilim bile hoş haber sunucusu aksanını duydukları anda dağılıp gidiyor. Hoşuna giden bu değil mi. Mağdurların, ötekileştirilenlerin tarafını tutmak, konunun onunla ilgisi yok, çıkarı için değil, salt inandığından. Olanlardan etkilenmediği, konu onu doğrudan etkilemediği halde. Kendi payına yaptıklarını savunma, gerekçelendirme ihtiyacı duymadan. Soylu yükümlülük öyle gerektirdiğinden. Tamam, zengin bir ailede büyümemiş, özel okula gitmemiş, onların oğullarının arasına karışmamıştı. Fakat çemberin birazcık dışında olmakla parya olmak, alay konusu olmak aynı şey sayılmazdı, değil mi ama. Hayır, zaten daha önce hiç o duruma düştüğü olmadı. Hatta görgüsü, bilgisi, beğenileriyle kendini hepsinden iyi, kusursuz, üstün bulurdu. Sonunda dışlanmışlardan biri olduğunu açığa vurmak. Odaya girdiğinde bakışanları fark etmek. Yanındaki koltuğun boş bırakılması. Kastrasyon endişesi, demişti Sylvia. Şaka mıydı söylediği, değil miydi. Eh, sonuçta doğru, kadın olmak istemezdim demişti Peter ona. Kim ister ki? Kusura bakma ama o ölçüde saygısızlığa tahammül edemezdim. O sırada Sylvia'nın ofisindeydiler, Sylvia öğrencilerin ödevlerini düzenliyordu. Toplumsal cinsiyet kimliğinin genel özeti bundan mı ibaret, demişti Sylvia, tek derdin herkesin sana saygı duyması, öyle mi? Peter bunu biraz daha düşünmesi gerektiğini söylemişti. Sonra eklemişti: Yani, belki de öyledir.

İzah etmesi olanaksız, diye düşünüyor. Biliyor musun, yok yere kıyameti koparıyorsun. Megan diye bir arkadaşım resmen üçlü ilişkide. Lütfen o sözcükleri bir daha kullanma benim yanımda. Naomi için hayatı kozmik bir şakadan ibaret. Ciddi tek bir satır yok. Peki akşam elinde dengede tutarak taşıdığı iki pizza kutusuyla eve

dönüp binaya girdiğini, kapıdan içeri girince saç kurutma makinesinin gürültüsünü duyduğunu hayal edince mutlu hissetmiyor mu. Ah, hoş geldin bebeğim. Pizza mı getirdin, harika. Bir saniye, sana göstermek istediğim öyle komik bir şey var ki. Veya Sylvia'nın apartman dairesine yürümek, işten konuşmak, mahkemeye sunacağı savunmadan paragrafları yüksek sesle okumak, İrlanda'nın en kötü hâkimi, üzgünüm. Daha sonra kolunu ona dolayıp yatağa uzanmak, başının ağırlığını hissetmek. Gözleri, aralık ağzı. Çok ilginç, biraz daha anlatsana. Bunlara uygun bir yaşam nasıl kurulur: Kimi zaman tek soru buymuş gibi geliyor. Aynı zamanda hem çok fazla gücü olduğunu, hem de her şeyi mahvedecek kadar güçlü olduğu halde yoluna koyacak kadar güçlü olmadığını hissediyor. İkisini de, onu da ötekini de küçültüyor mu yoksa, onlara kendini bencilce tatmin etmek için bir tür korkunç, egzotik acı mı çektiriyor. Duyduğu, kulaklarında sıcak kan şeklinde zonklayan his gerçekten utanç mı yoksa yalnızca mahcubiyet mi: Biçimsiz bir durumun hafif ve önemsiz mahcubiyeti mi yoksa etik bir yanlışın gerçek utancı mı. Nasıl bilecek bunu. Hayat nelere uyum sağlayacak hale getirilebilir, tek bir hayat içinde kırılıp dağılmadan neleri barındırabilir. İkisi onun için bu büyük denemeye kalkışacak her durumda, diye düşünüyor, evet, belki bir yandan da kendilerine göre sebeplerden ötürü, kendi merakları, hazları, gururları, arzuları uğruna ve aynı zamanda bir ilke için; başka türlü bir hayat ideali, olasılığı için. Şu ya da bu şekilde başarısızlığa uğramaya mahkûm olduğu neredeyse kesin sayılabilecek bir deneyim, diğer yandan bu birkaç saat ve birkaç gün boyunca mucizevi bir şekilde başarılı gitti, ikamesi mümkün olmayan kusursuz bir güzellikti, izah edilemez, yalnızca yaşanılabilirdi.

* * *

Cuma akşamı Christine ona mesaj atıyor. İrlanda Satranç Birliği internet sitesinin bağlantısını gönderiyor, Peter'ı geçmişe gönderen bağlantının üstünde: Fide Ustası Ivan Koubek ikinci Uluslararası Usta normunu alma yolunda, yazıyor. Bağlantıya tıklayan Peter'ın karşısına Ivan'ın bir fotoğrafı ve önceki gece yayınlanan birkaç satırlık bir haber çıkıyor.

Yirmi üç yaşındaki FM Ivan Koubek bu hafta sonu Dublin'deki Clancy's Hotel'de gerçekleşecek Kış Turnuvası'nda üç IM normunun ikincisini almak için yarışacak. Şimdilik çok iyi giden bir performanstan sonra, turnuvanın son gününe skor tahtasının en üstünde başlayacak. İrlanda Satranç Birliği olarak oyuncuya en iyi dileklerimizi gönderiyor, ikinci normunu alışını görmeyi diliyoruz. İyi şanslar Ivan! Turnuva hakkında ayrıntılı bilgi için [buraya](#) tıklayın.

Peter büyötmek için fotoğrafa tıklıyor nedense. Ivan'ın ciddi yüzü her zamanki gibi bir satranç tahtasına eğilmiş. Geçen salı doğum gününü kutlamak için onu aramaya çalıştı. Numarası hâlâ blokluydu. 23 yaşındaki FM. Şimdi Hukuk Kütüphanesi'nden Christine'in mesajına karşılık veriyor: Bu sabah maçı mı vardı? Annesi karşılık veriyor: Evet kazandı. Bu son maçı kaybetse bile normu alıyor! xxx. Saat altıya geliyor. Peter dalgınca harita uygulamasını açıyor, Clancy's yazıyor. Sırf meraktan, otelin adını daha önce duymadığından. Haritaya göre O'Connell Caddesi'nin yukarısında, katedralin orada. Uzak sayılmaz, on beş dakikada yürür. Haritayı kapatıyor, laptop ekranını açıyor. Yer imleci karşısında yanıp sönüyor. Yine Sektörel İstihdam Emri. Aşağıda giriş salonu boşalmaya başlamış, insanlar gidiyor. Noel'den önceki cuma akşamı. Yanıp sönen süs ışıkları. Yılın bu döneminde burası keyifli ve şenlikli, üniversiteyi hatırlatıyor,

samimi. Sıcak şarap ve yardım bağıışı etkinlikleri. Orada olurdu tabii, diye düşünüyor. Babası bu gece orada, Clancy's denen yerde olur, Ivan'ın normunu alışına şahitlik ederdi. Geçen sefer, Rathfarnham'deki FM unvanı maçında oradaydı, fotoğraf çekiyordu, utanan Ivan da yüzünü başka tarafa çevirerek saklamaya çalışıyordu. Uzun zaman önce. Evet, bir daha asla olmayacak bir şey. Bir gün bu akşam da öyle görünecek, uzun zaman önce olan, bir daha asla olmayacak bir şey gibi, o hissin tatlı melankolisiyle kaplı olacak, kararın pencerelere yansıyan salonun parlak sıcaklığı, kapıdan çıkarken selamlaşanlar. Şimdi o da çıkıyor, o da el sallıyor, Elaine ona hoşça kal diyor, Val de, kendine iyi bak.

Soğuk şehir havasının tadını almaya başlarken Chancery Park'a doğru yürüyor. Her şey koyu ve sıvı karanlığın tonlarına bürünmüş, gökyüzü, sokak, parmaklıkların arkasına hapsolmuş çimenler. Aralık akşamlarında, sonunda ham gün ışığının saldırısından nihayet kurtulan şehir olağanüstü kadife maviliğindeki gizli yüzünü sergiliyor. Peter'in önünden geçtiği sıra evlerin pencerelerinde Noel ağaçları parıldıyor. Soğuktan korumak için ellerini cebine sokuyor. Peki ne için. Yalnızca onu tebrik etmek. Olay çıkarmak, ilgiyi üstüne çekmek için değil, yalnızca orada olup tebrikler demek ve sonra gitmek için, hepsi bu. Babalarının yokluğunda geçirdiği ilk doğum günü gelip geçti. Onu aramaya çalıştı, gerçekten denedi. Sylvia da mesaj attı elbette, hoş bir karşılık aldığıını söyledi. Kimseye sıkıntı çıkarmayacak ama birinin orada olması lazım, yalnız olmamalı. Jervis Sokağı'ndan sola sapıyor, sıra sıra bisikletler, ağaçların siyah boş dalları. Dolaşan farlar. Mary Sokağı'na giriyor, tüm dükkânlar açık, içlerinden taşan ışıklar ve müzik sisli, soğuk havaya karışıyor. Bir yılın daha sonu. Konuşma sesleri, geçen yüzler, gülenler. Diğer yandan belki de davet edilmeden

gitmesi kötü bir fikir. Belki yanında birileri vardır, sormadı ki. O'Connell Caddesi'nde karşıya geçmek için ışıklarda beklerken bağlantıyı yeniden açıyor, ayrıntılı bilgi için [buraya](#) tıklayın. Maçlar öğlen 14.00'te başlıyor, katılımcıların isimleriyle birlikte on masa listelenmiş. Başını kaldırıp bakıyor, yaya ışığı hâlâ kırmızı, yeniden telefona eğiliyor. Maçların çoğu bitmiş, skorlar listelenmiş, 1-0, ½-½. Listenin sonuna doğru aradığını buluyor. IM Philip Fielding-FM Ivan Koubek. Bağlantı hâlâ açık. Tıklayınca ekranında satranç tahtası beliriyor. Siyahlar Ivan'da. 52. hamle ve Ivan önde, sayıyor, iki piyon önde. Işık yeşile dönünce diğer yayalarla birlikte asılı ışık takımyıldızlarının altından yürüyor, Spire'da yine karşıya geçiyor. Kuyumcunun üstündeki saat yaklaşık altı buçuğu gösteriyor. Işıldayan siste ışık çelenkleri. Yan sokaklardan birine girip sola sapıyor, yeniden haritaya bakıyor, evet, işte burası. Kapının üstünde büyük harflerle: OTEL CLANCY'S yazıyor.

Kayan kapılardan içeri giriyor. Tavan ısıtıcılarından yayılan ıyı başında hissediyor, lobi aydınlık, yerler parlak mermer görünümlü seramik kaplı. Bavullarıyla birlikte oturan, telefonlarına bakan insanlar. Gördüğü basılı kâğıt ilanda: Kış Satranç Turnuvası: Konferans Salonu No:2 yazıyor. Altında piyon emoji ve asansörleri işaret eden bir ok var. Paltosunun içinde şimdiden sıcaklamaya başlayan ama yüzü ve kulakları dışarıdaki soğuk yüzünden hâlâ yanan Peter oku takip ederek salonu buluyor. Kapıya asılmış başka bir basılı sayfada turnuvanın ayrıntılarını ve şu sözcükleri görüyor: Lütfen Sessiz Olun. Maçlar Devam Etmektedir. Kâğıdın köşelerinden biri mavi yapıştırıcı macunundan kurtulup sarkmış. Arkasında bir hamal tıkırdayan bavullarla dolu bir servis arabasını iterek geçiyor. Kapının karşısında siyah deriden boş bir kanepeler var. Cebinden telefonunu çıkarıp ekrana do-

kunuyor, yeniden maça bakıyor. 55. hamle ve hâlâ iki piyon ileride. Şimdi içeri girse Ivan başını tahtadan kaldırıp onu görecek. Öfkelenecek. Ya da daha da kötüsü, korkacak. Son görüşmelerinde kanayan dudağıyla rabitaların üstünde yatıyordu. Numarası hâlâ bloklu. Maçını bölmek doğru olmaz. Merhaba, yine ben geldim. Merak etme. Bu kez sana vurmak gibi bir niyetim yok. Onun yerine kanepeye ilişiyor ve telefonuna bakarak bekleme-ye başlıyor. Bitince girer içeri. 56. hamle ve beyaza şah çekildi, fil c3'te. Durumu iyi görünüyor ama bunu size bir bilgisayarın söylemesi gerekir aslında, kenarda görünen küçük bir bar şeklinde. Karşısındaki kapı sallanarak açılıyor, çantalarını omuzlarına atmış iki genç adam salondan çıkıyorlar. Muhtemelen maçları biten başka oyuncular. Koridorun parlak sarımsı duvarlarına asılmış uyumsuz, çerçeveli resimleri birisi sim şeritleriyle süslemiş. Acaba kim yaptı bunu. Noel zamanı otelde çalışmak bir kâbus olmalı, belki de fena değildir, insan bilemiyor. Baro sınavına hazırlanırken çağrı merkezlerinde çalıştı ve biraz özel ders verdi, özel okullarda münazara koçluğu yaptı. Ivan'ın on yaşındaki şaşkın ve akılsız çocuk gruplarına satranç öğretmesi gibi. Evet, ikisinin ortak yönü bu işte, sabırsız, hırslı, başkalarına karşı sertler, kendilerine karşı da öyle. Bu oyunu bitir, diye düşünüyor, ikinci normunu al ve sonra gidip kutla. Bunu hak ediyor. Korkunç bir yıla güzel bir son olur. Yalnızca tebrik etmek istedim. Kalmayacağım. Babam öyle gururlanırdı ki.

Uzun, bol bir yağmurluk giymiş bir kadının geldiğini görüyor, kadın basılı ilanı okumak ister gibi konferans salonunun kapısında duruyor. Bir kadın, evet, teni bir çiçek gibi pembe-beyaz, siyah saçlarını başının arkasında gevşekçe topuz yapmış. Yolcu bavulları, simli şeritler ve parlak cilalı zemin arasında güzelliği göze çarpıyor. Omzuna astığı küçük, pratik çantayı karıştırıyor, sonra yeni-

den kapıdaki ilana bakıyor. Ah olamaz, diye düşünüyor Peter. Kadın tıpkı onun yaptığı gibi kapıya arkasını dönüyor, henüz içeri girmek istemiyor. Aynaya bakmak gibi, ama gördüğü kendisi değil. Ve sonra kadın ona bakıyor. İkisi de bir şekilde anlıyor, diğerinin anladığını da anlıyor. Bir an kıpırtısız bekliyorlar, kadın orada öylece duruyor, Peter da oturduğu yerde sessizce yutkunuyor. Sonra düşünmeden, ne yaptığını bilemeden ayağa kalkıp elini ona uzatıyor ve kadın yüzünde beliren tatlı gülümsemeyle yanına gelip elini sıkıyor. Nasıl da çiçeğe benziyor, diye düşünüyor Peter, yağmur sonrasının tazeliği ve serinliği var üstünde. Ivan'ın abisi olmalısın, diyor. Sıcak ve canlı sesindeki tatlılık müzik gibi geliyor Peter'a. Koloratur soprano. Evet, diyor, doğru, benim o. Adım Peter. Hâlâ aynı nazik, machup gülümsemeyle çantasının omzundaki sapını düzeltiyor kadın. Tanıştığımıza çok memnun oldum, diyor. Ben Margaret, ben- Ivan'ın bir arkadaşıyım. O saniyelik duraksamada büyük bir derinlik seziyor Peter, bir arkadaşıyım. Davetsiz misafirlik yapıyorsam özür dilerim, diye devam ediyor. Bana burada olacağını söylememişti. Konuşurken yutkunuyor, sakın ve neşeli konuşmaya çalışıyor, sesi genzinde titreşiyor. Yok, hayır, diyor Peter, davetsiz misafir olan benim. Geleceğimi ona söylemedim, yalnızca uğrayıp tebrik etmek istedim. Ama maç devam ederken salona dalmayayım dedim. Kadın çekingen bir ifadeyle bir an için gülümsüyor. Ah, anlıyorum, diyor. Hâlâ oynuyor, öyle mi? Peter hızla, biraz fazla hızlı bir hamleyle telefonunu uzatıp ekrana dokunuyor, tahtanın canlı yayını gösterip, Evet, işte bu onun maçı sanıyorum, diyor. Kadın ekrana bakıyor, mahcup bir ifadeyle, Güzelmiş. Maçı takip edebilmek yani, diyor. Yoksa satrançtan hiç anlamıyorum da, diyor. Peter gülümsüyor, içinde memnuniyet ve endişeyle karşılık veriyor: Yok, ben de aslında pek anlamıyorum.

Keşke anlasaydım. Bir an duraksayıp ekliyor, İçeri girebilirsin bu arada, diyor. Seyirciler için mutlaka alan ayırmışlardır. Ben yalnızca oynarken dikkatini dağıtmayayım diye düşündüm. Kadın siyah gözleriyle ona bakıyor. Yok, diyor. Ben de aynı durumdayım. Artık fazla uzun sürmez herhalde, değil mi? Yoksa, sen ne dersin? Peter endişeyle gülüyor. Hımm, diyor. Bilmesi zor, korkarım. Boğazını temizleyip açıklamaya devam ediyor: İstersen burada benimle birlikte bekleyebilirsin, çok memnun olurum. Söylememe bile gerek yok. Kadın bir an daha ona bakıyor, yüzünde karmaşık bir gülümseme var: Nazik, kararsız, arayan, hatta biraz da özür dileyen bir ifade olduğunu düşünüyor Peter. Sanki ondan özür diler gibi. Sonra Peter'a şöyle diyor: Teşekkür ederim.

Birlikte yan yana kanepeye oturuyorlar, Peter görsün diye telefonunun ekranını ona doğru uzatıyor. Ekranda Ivan'ın beyaz piyonlardan birine, h'deki piyona kalesiyle hamle yaptığı görülüyor. Ne kadarını biliyor acaba, diye merak ediyor Peter. Tabii bir şey biliyorsa. Haftalar, aylar önce akşam yemeğinde, Senden hep nefret ettim. Geçen gece evde. Kanayan dudağı. Ona anlatmış olabilir. Varlığının yoğunluğu, hissedilen gerçekliği, yağmurluğu, çantası, bunların bu kadar yakın olması Peter'a neredeyse dokunaklı geliyor. Onunla konuşmak için güçlü bir arzu duyuyor ama ne diyeceğini bilmiyor. Bir şekilde onun da aynıısını hissettiğini, bir şeyleri ifade etmeyi başaramadan acı verici bir biçimde birbirlerine doğru kıpırdadıklarını fark ediyor. Ekranda Ivan'ın kalesi piyonu alınca piyon arayüzde yok oluyor, yutuluyor, kayboluyor. Sonra tahtanın kenarında bir hayalet olarak yeniden beliriyor. Düşün bir şeyler. Sanırım Leitrim'de oturuyorsun, değil mi? diye soruyor. Kadın başını sallıyor. Hımm, diyor. Clogherkeen'de, oralıyım zaten. Sen Kildare'lisin elbette. Peter da gülümseyerek başını sallıyor. Sesini duymanın acılı hazzı,

hecelerin ağzından çıkış biçimi, aksanı hafif taşra aksanına mı kayıyor yoksa Peter bunu hayal mi etti. Evet doğru, diyor. Gerçi Dublin'de oturuyorum, on dört-on beş yıl oldu sanırım. Bakışlarının ona bakmadığı zaman bile ifadeli olduğunu düşünüyor, nazik, bir şekilde hafifçe eğleniyor gibi. Dublin'i severim, diyor. Peter'ın gözleri ekranda. Beyaz at hamle yapıyor. Evet, güzel yer, diyor Peter. Gerçi biraz mezbelelik tabii. Kadın tatlı tatlı gülümsüyor, Peter gülümsemesinin tatlı beyaz ışıltısını bakmasına gerek kalmadan görüyor. Doğru ama o yanını seviyorum ben, diyor. İş için arada bir gelip gittiğim oluyor. Bu akşam da o yüzden geldim, aslında, bir konferans için. Peter dönüp ona bakmayı göze alıyor. Ivan sanat alanında çalıştığından söz etmişti, diyor. Şimdi kadın bakışlarını utangaçça kaçırıp ekrana bakıyor. Hımm, diyor. Sanat merkezinde, bizim oradaki. Programı hazırlıyorum. Alçakgönüllü davranıyor, diye düşünüyor Peter. Peki ne demeli. Tesadüfe bak, ben de epey kültürlü biriyimdir. Bir tür duayenim aslında, doğruyu söylemek gerekirse. Bunun yerine güçsüzce, Ne ilginç, diyor. Kadın ağırbaşlı bir ifadeyle gülümsemeye devam ediyor. Sen de hukukçusun, diyor. Yanılmıyorsam. Öyle olduğunu söylüyor Peter. Yeniden bir tür kapalı ve baskılı sessizliğe gömülüyorlar, birbirlerine bakmıyorlar. Sonunda Margaret çok alçak bir ses tonuyla, Hakkımda neler düşündüğünü hayal edebiliyorum, diyor. Peter başından aşağı kaynar sular dökülmüş gibi şokla, sesini fazlaca yükselterek karşılık veriyor: Ah, İsa aşkına, başlama sakın. Ben de aynısını sana söyleyecektim. Bunun üzerine Margaret gülüyor, rahatlayan Peter da gülüyor, ikisi de rahatlamayla, dehşetle, çaresizce, utançla gülüyorlar. Yok, hayır, diyor Margaret. Bir şey düşündüğüm yok. Demek istediğim, tek düşüncem ailelerin karmaşık olduğu. Yüzünün kızardığını, titrediğini hissedenden Peter şöyle cevap veriyor: Eh, bu konuda haklısın.

Kadın ince ellerinden biriyle ekranı işaret ediyor, tırnakları cilasız, pembe ve inci beyazı. Peşinde olduğu bu normların ne olduğunu sen biliyorsundur sanırım, diyor.

Yutkunan Peter aptalca gülümseyerek, Normlar, evet, diyor. Biliyorum onları. Aile hayatımızda epey önemli yer tutuyorlar.

Kadın yeniden nazikçe gülüyor. Şimdi ikinciye almış oluyor, değil mi? diye soruyor.

Doğru, diyor Peter. O yüzden uğramak istedim, yalnızca tebrik etmek için. Yıllardır almaya çalışıyordu.

Dalgın dalgın gülümseyen kadın ekranı incelerken mırıldanıyor: Çok mutlu olacak.

Dalgın gülümseyişi, narin çiçekleri andıran ağzı, diye düşünüyor Peter. Çok mutlu. Parmaklarının arasındaki telefon sıcak ve şimdi beyaz kale g7'ye ilerliyor. Babamız burada olmalıydı, diyor Peter. Ne dediğini duyunca aklı karışıyor, açıklamaya çalışıyor: Demek istediğim, pardon, babamız burada olurdu mutlaka. Ivan'ı tebrik etmek için. Biliyorsun, onunla gurur duyardı. Hepimiz çok gururlanıyoruz tabii. Ama babam, özellikle o bu gece burada olamasa üzüldü.

Kadının ona baktığını fark ettiğinden bakışlarını ekrandan ayırmıyor. Çok üzgünüm, diyor Peter'a, alçak sesle. Çok zor olmalı, biliyorum.

Telefon Peter'ın nemli, titreyen parmaklarının arasından kayacak gibi oluyor. Teşekkür ederim, diyor. Gerçekten zor. Onu özlüyorum. Bilirsin, dürüst olmak gerekirse her zaman çok yakın değildik. Ama bu da zor, bir bakıma. Gerçekten iyi biriydi. Benden çok daha iyi biriydi, korkarım.

Şöyle bir bakınca gülümsediğini görüyor, ne kadar güzel ve hüzünlü bir gülümseme. Eh, bana karşı çok iyisin, diyor.

Önlerindeki kapının arkasından alkışlar, tezahürat-

lar aniden ve gürültüyle yükseliyor, ayaklar yere vuruluyor, şaşkınlıkla başlarını kaldırıyorlar ve aynı anda Peter'in parmakları arasındaki telefon kararıyor, satranç tahtası soluyor, beyaz rakamlar beliriyor: 0-1. Ah, diyor Margaret. Bittiği anlamına mı geliyor? Peter cevap veriyor: Sanırım, öyle olmalı. Telefonunu aceleyle cebine atmaya çalışırken mahcup bir tavırla, bakışlarını kaçırarak konuşuyor: İçeri girmelisin. Ivan seni görmek isteyecektir eminim. Küçük el çantasını kucağında sıkı sıkı tutarken siyah ve derin gözlerinin bakışından, bildiğini düşünüyor Peter. Peki ya sen? diye soruyor Peter'a. Bakışlarını yerden kaldırmadan biraz zorlanarak gülüyor Peter. Ah, şey, diyor. Beni görmek isteyeceğinden emin değilim. Dürüst olmak gerekirse istemediğinden kuşkuluyorum. Ama sorun değil, merak etme. Yalnızca burada olmak istedim. Seninle tanışmak da çok hoştu. Gözlerinin içine bakmak çok zor ve baktığı zaman evet, bildiğini görüyor Peter. Alçak sesle şöyle diyor Peter'a: Bekler misin? İçeri girip Ivan'a burada olduğunu söyleyeyim. Seni görmek isteyecektir diye düşünüyorum. Beklemenin sakıncası yoksa. Ne dersin? Peter hayatında ilk kez ona söyleneni yapma yönünde çocukça bir istek duyuyor. Bilemiyorum, diyor. Keyfini kaçırmak istemiyorum. Koridorun sonunda bir asansörün yapay zili çınlıyor. Başka bir hamal boş bir servis arabasıyla geçiyor. Salonun içinde büyük bir sessizlik oluyor, sonra yeniden alkışlar kopuyor ve Margaret ayağa kalkıyor. Ben içeri gireyim, diyor. Lütfen bekle. Bakışıyorlar. İkisinin de biraz kararsız, diğeriyle yüzleşmekte biraz alçakgönüllü olduğunu düşünüyor Peter, durumu en iyi şekilde idare etmeye çalışıyorlar, ikisi de diğerdenden hoşlanıyor, o da ondan hoşlansın istiyor. Kadın ondan hoşlanmasını gerçekten istiyor, bunu fark ediyor Peter. Uzun ve bol yağmurluğu, çantasının askısı. İsa aşkına. Sonra elini kaldı-

rıp Peter'ı selamlayarak dönüyor, kapıyı itiyor, kapının aralanan kenarı bir an için parlak bir ışık üçgenini, konuşma seslerini sergiliyor ve sonra savrularak kapanıyor, o da gözden kayboluyor.

Bomboş elleriyle sessizlik içinde bekliyor. Havada yüzüyor gibi, ağır paltosunu çıkarmadığı için fena halde sıcaklıyor. Karşısında kapalı kapının dümdüz gri yüzeyi. Gerçek miydi, diye merak ediyor. O, yağmurluğu, çiçekleri andıran yüzü, canlı yayın, alınan piyon. Bana karşı çok iyisin, dedi. Yürüyüp gittiği sırada Peter da ona yarı âşık olmuştu zaten. Her konuda bu kadar yanılmayı nasıl başarabiliyor. Burada, yanında sessizce otururken yanlış anlama kapasitesinin dile getirilemez derinliğinin somutlaşmış hali gibiydi: Onunla ilgili, kardeşiyle, kişiler arası ilişkilerle, hayatla ilgili yanlışlarının. Fakat sitem bile etmemişti. Hakkımda neler düşündüğünü hayal edebiliyorum. Düşünsene, Ivan. Yani böyle bir zevke sahip olma itibarını ona teslim etmek. Akşam yemeği masasında gözlerini dikip baktığı İtalyan kız arkadaş gibi. Bakmak başka bir şey tabii. Ama bunun gibi bir kadın: Aslında inanması zor. Güzel, evet, ama yalnız o değil. Daha fazlası da var. Kendini taşıyışı. İçeriden yine alkışlar yükseliyor. Peter odayı gözünde canlandırıyor, yerleşimi, diğer oyuncularını, Ivan'ın rakipleri ve arkadaşlarını. Hakem son puan durumunu okuyor. Margaret'in orada olduğunu bilmek içini rahatlatıyor. Ivan'ın mutluluğu. Mantıklı gelmiyor: Veya mantıklı oluşuyla kalan her şeyi mantıksız kılıyor. Bir dakika geçiyor, üç, beş. Kapı açılıyor ve başkaları, genç adamlar dışarı çıkıyor. Kendi aralarında konuşuyor, gülüşüyorlar. Beni görmek istemiyor, diye düşünüyor Peter. Margaret yüzünde acı bir gülümsemeyle yeniden kapıda belirip belki başka zaman, diyecek mi. Zaferinin tadını çıkarmasına izin verelim. Kapı yeniden savrularak içeri doğru açılıyor ve başka yüzler,

iki-üç kişi dışarı çıkıyor. Gitmesi söylenmeden önce gitmesi daha iyi olur kuşkusuz. Fakat gitmiyor, oradan ayrılmıyor, fazla ısıtan paltosu içinde kanepede oturup öylece bekliyor. Altı dakika geçiyor, yedi. Kapı bir kez daha açılıyor, beyaz ışık üçgeni görünüyor, bu kez gelen o. Ivan. Yüzündeki ifade, bakışı. Nasıl okumalı ifadesini. Neredeyse güvenir ya da güvenmek ister gibi ve aynı zamanda temkinli. Peter ayağa kalkarak Ivan'ın bakışlarına karşılık veriyor, kardeşi, dikkatle izleyen o çocuk hâlâ öyle genç ki, tüm ömrü önünde uzanıyor, Peter'in gözlerine yaşlar doluyor, gözleri yanıyor, koridor loşlaşıyor ve bulanıklaşıyor. Kendini utandırıyor, daha kötüsü onu da utandırıyor, her şeyi mahvediyor, korkunç bir sesle gülmeye çalışıyor, berbat bir ses çıkarıyor, bakışlarını kaçırıyor ve Ivan ona doğru gelerek şöyle diyor: Hey. Arkalarındaki kapıdan başkaları çıkıyor, içeri girenler oluyor, hiçbir şeyden haberleri yok, konuşuyorlar, her şey olağan. Peter çaresizlikle, sanki görülmek istemez gibi, yüzünü saklarcasına kollarını Ivan'a sarıp onu kucaklıyor. Tebrikler, diyor. Üzgünüm, tamam mı? Omzunda onun elini hissediyor, bir çocuğu pırpıplar gibi yatıştırmaya çalışıyor el onu. Tamam, iyiyim ben, diyor. Sana yalnızca şunu söylemek istedim: Babam seninle gurur duyardı. Ben de gurur duyuyorum.

Dışarı çıkıp biraz hava almak ister misin? diyor Ivan. Kapının önüne çıkarız, şöyle bir turlarız.

Yüzünü yeniden paltosunun sert yeniyle siliyor Peter. Dışarı çıkarlarsa rezalet çıkmaz, evet. Tabii, olur, diyor. Margaret içerde tek başına kalabilecek mi?

Sorun değil, diyor Ivan. Merak etme.

Fuayeden dışarı çıkıyorlar, bulanık seramiklere vuran ışık gözlerini kamaştırıyor, birisi Ivan'a sesleniyor: Güzel maçı, Ivan, senin adına sevindim. Fark edilmek için yere bakıyor. Evet, teşekkürler, diye karşılık

verdiğini duyuyor Ivan'ın. Önlerindeki kayar kapılar açılıyor.

Dışarıda onları karanlık gece havasının sessizliği, nehrin tuzu karşılıyor. Peter güçsüzce soruyor: Seni önemli bir şeyden uzaklaştırmış olmuyorum, değil mi? Ivan, Yok, hayır, diyor. Diğerleri küçük bir sürat maçı yapıyor ama benim zaten katılmaya niyetim yoktu. Hava yüzünü, ıslak gözlerini serinletiyor, soluklarının sisiyle sarmalanmış halde, yanan lambaların denizaltı ışıkları altında Marlborough Sokağı'nda yürüyorlar. Maçların hepsini kazandın mı? diye soruyor Peter.

Evet, diyor Ivan. Dokuz maçıtan sekizini.

Tanırım. Sekiz maçı kazanıp birini mi kaybettin yani?

Hayır, yedi maçı kazandım, ikisi berabere bitti. Maçı kaybetmedim.

Benim dâhi kardeşim.

Ivan mahcup gülüyor. Deme şöyle, diyor.

Yürümeye devam ediyorlar. Peter cebinde bulduğu kâğıt mendil veya kullanılmış peçeteyle yüzünü siliyor. Durup dururken yüksek sesle, Harika biri, diyor. Margaret.

Biliyorum, diyor Ivan.

Peter çaresizce gülmeye başlıyor, başını iki yana sallıyor, bulanık sokak gözlerinin önünde havada yüzüyor. Çok büyük aptallık ettim, diyor.

İkimiz de öyle, diyor Ivan.

Seni aramaya çalıştım, doğum gününde. Önemi yok. Yalnızca unutmadığımı söylemek için.

Ivan'ın ona baktığını hissediyor, başını salladığını görüyor. Unutmadığını biliyordum, diyor Ivan. Sylvia bana mesaj attı. Naomi de, o da mesaj gönderdi.

Gerçekten yaptı mı bunu? diye soruyor Peter.

Ah, sana söylemedi mi? Komik. Bana mesaj attı, evet, doğum günümü kutladı. Onu sevdim, bu arada. İlk

tanıştığımızda ona pek de iyi davranmadım bence. Ama yeniden göreceğim olursam daha iyi davranacağım çünkü gerçekten hoşlandım ondan.

Peter gözlerini yeniden peçeteyle siliyor. İyi davranmadığın yönünde bir şey söylemedi, diyor.

Şey, diye açıklıyor Ivan, bana duymak istemediğim şeylerden söz ediyordu denebilir. Belki böyle demek daha doğru olur. O sırada pek de duymak isteyecek durumda olmadığım şeylerdi.

Peter yeniden gülererek karşılık veriyor: Evet, onun yapacağı bir şeye benziyor.

Ivan temkinli bir ifadeyle, hafifçe gülümseyerek ona bakıyor, sonra soruyor: İkiniz yine birlikte misiniz, yoksa?

Peter çaresizce omuzlarını, ellerini kaldırıyor. İlerideki loş karanlıkta katedralin yalın ve yivli taş sütunları beliriyor. Orada, diyor alçak sesle. Hayatımda, evet. Naomi. Sylvia da öyle, sanırım, o da hayatımda, mantıklı geliyor mu bilmiyorum ama.

Peki, diyor Ivan. Ben de öyle olduğunu düşünmüştüm. Memnun da oldum çünkü Sylvia ailemizin parçası gibi geliyor bana. Biliyorsun, onu seviyoruz. Bir yandan da, ona ihtiyacımız varmış gibi hissediyorum.

Boğazı düğümlenen Peter yutkunuyor. Hımm, diyor. Katılıyorum.

Ivan bir an durduktan sonra devam ediyor: Yani biliyorlar mı? İkinizin de hayatında olduğunu, tabiri caizse. Bunu biliyorlar mı?

Ah Tanrım, diyor Peter. Biliyorlar elbette. O kadar da kötü biri değilim, yoksa öyle miyim? Belki de öyleyimdir ama olmamaya çalışıyorum.

Birbirlerine bakıp aptalca, şaşkınca gülümsemeye başlıyorlar. Hayır, o kadar kötü değilsin, diyor Ivan. Veya öyleysen bile, olduğunu düşünmüyorum ama, iyi yönlerin de var.

Bilemiyorum, diyor Peter. Bence sana daha fazla benzesem daha iyi olurdu.

Ivan bir an sessiz kalıyor, ferforje parmaklıkların arkasından sokağa bakıyor. Açıkçası ben de aynısını düşünüyorum, diyor. Ben de sana daha fazla benzeyebilirdim. Eskiden öyle olmayı dilerdim. Sonra sana karşı biraz tavır aldığımı hissettim. Ama artık yine sana biraz daha benzesem iyi olurdu diye düşünmeye başladım. Yüzde yüz olmasa da belki yüzde on daha benzesem iyi olurdu.

İçi sızlayan, canı yanan Peter başını sallamaya başladığını hissediyor, ayaklarına bakıyor. Yok yok, hayır, diyor. Sen olduğun halinle gayet iyisin.

Her zaman değil, diyor Ivan. Sorunlarıma kendimi fazla kaptırabiliyorum. Başkalarının da sorunları olduğunu hatırlamadığım oluyor. Veya hatırlamak istemiyorum. Neden söz ettiğimi biliyorsun.

Peter istemsizce ellerini yüzüne götürüyor, başı iki yana sallanıyor. Hayır, diyor.

Eh, biliyorsun işte, diyor Ivan. Sana karşı her zaman özenli davranmadım. Ama bilmeni istiyorum, buna pişmanım. Duygularını hesaba katmadım. Hatta duygularının canımı sıktığını hissettim. Çünkü tüm bunların üstünde olmanı istiyordum.

Parmaklarıyla kaşlarını ovalıyor, çekiştiriyor Peter. Sorun değil, diyor. Unut gitsin. Çok eskilere dönüyorsun.

Hayır, diyor Ivan. Eskiye falan dönmüyorum. Şu âna dek olan her şeyden söz ediyorum. Babam hastayken. Onun için çok şey yaptın. İkimiz için de çok uğraştın ve ben sana bir kez bile teşekkür etmedim. Sanırım duymanın umurunda olmayacağını sandım ya da senin için bir anlamı olmayacağını düşündüm. Fakat belki başka pek çok nedeni vardı, açıkçası.

Peter'in ellerine çarpıp yüzüne dönen nefesi sıcak ve ıslak, parmakları gözlerini ovuşturuyor. Başlama şim-

di, diyor. Geçen gece söylediklerim için özür dilerim. Senin hakkında, babam hakkında söylediklerim için zgnm. Öyle iyi biriydi ki. Burada olsa seninle öyle gururlanırdı ki. Ben de bu yüzden gelmek istedim, yalnızca sana bunu söylemek için. Babamın seni ne kadar sevdiğini, seni ne kadar sevdiğimi söylemek için.

Ivan alçak sesle cevap veriyor: Ben de seni seviyorum.

Sevmek zorunda değilsin, diyor Peter. Sevmesen affederdim seni.

Bir an duraksadıktan sonra söyle karşılık veriyor Ivan: Hayır, seviyorum. Bazen beni çok sinir etmene rağmen.

Peter titrek bir gülüşle özelliksiz gökyüzüne bakıyor. Sen de beni sinir ediyorsun Ivan, diyor. Karşılıklı bir Şey bu.

Kilisenin kapıları önünde duruyorlar. Ivan elleri ceplerinde, ayakkabısının ucuyla demir süslemeleri drtklyor. Ona gerçekten çok iyi davrandığını söyledi, diyor. Margaret.

Ah, Şey, diyor Peter. İyi davranması kolay biri.

Kısa bir sessizlik oluyor. Elleri hâlâ ceplerine gömülü öylece duran Ivan bakışlarını kiliseye doğru kaldırıyor. Tanrı'ya inanıyor musun? diye soruyor.

Ah, diyor Peter. Emin değilim, bilemiyorum. Sanırım inanmaya çalıştığımı söyledim.

Ivan sakince, bir Şekilde bilgece bakıyor Peter'a. Ben de, diyor. İnanmaya alıştığımı. Her zaman işe yaramıyor ama elimden geleni yapıyorum.

Peter'ın göğsündeki tatlı acı yakalayıp sıkan bir el gibi içini karıştırıyor. Hımm, diyor. Ben de.

Ivan nefesini dudaklarının arasından verince oluşan ses bulutu sokak ışıklarının rengine. Noel için İskoçya'ya gidecek misin? diye soruyor.

Bilmiyorum. Sanmıyorum. Galiba Şehirde kalacağım.

Ivan başını sallıyor, sokak boyunca bakıyor, sanki bir şey söylemeye hazırlanıyor. Harika, diyor. Margaret'la Noel'i birlikte geçirmeyi düşünüyorduk. Kildare'de belki, evde. Köpek de orada olunca. Ama büyük bir şey olmayacak tabii.

Peter içini yakan bir hisle aptal aptal gülümsüyor. Ah, diyor. Kulağa çok hoş geliyor. Gerçekten güzel olur.

Ivan hafifçe öksürür gibi bir ses çıkarıp konuşuyor: Evet. Bana diyordu ki, az önce yani, sen de gelmek ister misin? Noel günü akşam yemeğine, mesela. Veya nasıl istersen. Gelemezsen hiç önemli değil.

Gözlerine yeniden sıcak yaşlar dolan Peter gülümsemeye devam ediyor. Ah, vay canına, diyor. Çok hoş bir fikir, çok nazik bir davet. Önce sormam gerekir, biliyorsun. Diğerleri ne yapıyor öğrenmek için.

Eh, kimi istersen getir, diyor Ivan. Gelmek isteyen herkesi getirmelisin.

Peter gülerek gözlerinden akan yaşlara dokunuyor. Hımm, diyor. Biraz alışılmadık bir durum olabilir. Margaret ne düşünecektir emin değilim.

Ivan ona bakarak konuşuyor: O gerçekten iyi biri.

Evet, ben de bundan korkuyorum ya.

Ivan sersem sersem, mahcup bir ifadeyle gülüyor. Hayır, diyor. Demek istediğim, çok anlayışlı biridir. Her şeyi anlar, gerçekten.

Başını sallayan Peter hafifçe gülümsüyor, avuçlarıyla yüzünü siliyor. Bir bakayım ben, diyor. Planları nedir öğreneyim. Olur mu? Davet için minnettarım.

Ben çok memnun olurdum, diyor Ivan. Babamsız geçecek ilk Noel bu, biliyorsun, öyle şeyler. Ama sen nasıl istersen, nasıl rahat edersen öyle yap.

Peter düşünmeden ne yaptığını bile görmeden uzanıp onu yeniden kollarıyla sarıyor, kardeşi, her şeyi dikkatle izleyen çocuk, erkek. Geleceğim, diyor. Teşekkür

ederim. Şimdi arkadaşlarının yanına git artık. Margaret'a onu en kısa sürede yeniden görmeyi iple çektiğimi söyle.

Harika, diyor Ivan. Ben de iple çekiyorum.

Peter'ın gözleri kapalı. Göğsü sıkışıyor, sonunda geri çekiliyor. Ona teşekkür ettiğimi de ilet, diyor. Olur mu?

Ivan neredeyse kuşkuyla bakarak cevap veriyor: Tamam, söylerim. İyi olduğuna emin misin?

Peter gülmeye çalışıyor, vedalaşmak için elini kaldırıyor. İyiyim, diyor. Mutluyum. Seni seviyorum. Yakında görüşürüz. Sonra dönüyor, eli hâlâ havada yürümeye başlıyor, el sallıyor. Onun da yeniden, Ben de seni seviyorum, dediğini duyuyor. Marlborough Sokağı'ndan aşağıya, tramvay rayları boyunca yürüyüp nehir kenarına. Kendi kendine hafifçe gülümseyerek paltosunun yeniyle yüzünü kuruluyor. Kaçığın birine benziyor olmalı. Bu kadar hassaslaşmak. Üzüntü insana yapıyor bunu. Söylediği şeyi Naomi'ye ileticek, ona daha iyi davranacağım. Naomi'yi güldürür bu. Sylvia için de onu seviyoruz, ona ihtiyacımız varmış gibi geliyor, dedi. Hepsi seviliyor ve karmaşık bir biçimde hepsine ihtiyaç duyuluyor, öyle ya da böyle. Kördüğüm. Karman çorman bir düzen. Eve gidince bir şeyler yemeli. Annesini arayıp özür dilemeli. Her şey affedildi. Bilmez misin ne kadar olağandır; her canlı ölmek zorundadır. Sonunda herkes, o bile, Ivan bile, düşünmesi tuhaf. Bu kadar uçucu bir şeyden, hayatın anlam çıkarmak. Bir an burada sonraki an yok. Bu gece o salonda tezahürat yapanların, adını haykıranların, ayağını yere vuranların arasındaki kardeşini düşünüyor. Kayıp ve acı gibi bu da hayatın parçası. Vakit geçirdiği şu evli kadın, nasıl başladı ilişkileri acaba. Belki Noel yemeği sırasında sorar onlara. Dehşete düşmüş gibi gülüşü. Şimdi karşıya geçip Abbey'ye doğru yürüyor, kahverengi tuğla duvarlar, yağmurun serpiştirmeye başladığını hissedip yakasını kaldırıyor. Noel'de hep birlikte o evde

toplandıklarını zihninde canlandırıyor. Hayal etmek de hayattır: Hayal edilen hayattır yalnızca. Tabak çanak tangırtısı, çaydanlıktan yükselen buhar. Bunu hayal etmek bile yaşamak gibi. Denizden esen soğuk sert rüzgâr nehir sularında beyaz çentikler açıyor. Hiçbir şey sabit değil. O da, öteki de. Ivan, kız arkadaşı. Christine, babaları, mezarın öte yanından. Her zaman işe yaramıyor ama elimden geleni yapıyorum. Bakalım neler olacak. Her durumda yaşamaya devam.

Notlar

Bu kitapta başka kitaplardan alıntılar yer alıyor. İlgilenen okurların bilgisine sunmak amacıyla ve bana ait olmayan çalışmalardan pay çıkarıyor durumuna düşmemek için kaynakları burada listelemeye çalıştım. Alıntılanan metinlerden bazıları hâlâ telif tabii; hak sahiplerine bu alıntıları romanda kullanmama izin verdikleri için teşekkür ediyorum.

Kitabın epigrafı Ludwig Wittgenstein'in *Felsefi Soruştur-malar*'ının II. Kısmı'ndan (aynı zamanda "Psikoloji Felsefesi" olarak biliniyor) alındı. Almanca orijinalinden çeviriyi ben yaptım.

Roman metninde aynı adlı eserin G.E.M. Anscombe çevirisinden birkaç kez alıntı yapıyorum. 76. sayfada şu alıntıyı kullanıyorum: "Bir aslan konuşabilse ne dediğini anlayamazdık." 450. sayfada şu cümleyi alıntılıyorum: "Gözbağı numarasındaki belirleyici an geçip gitti, ve o an bizlerin en masumane olduğunu düşündüğü andı." Az sonra aynı paragrafta şu alıntıya yer veriyorum: "Burada 'Üçüncü bir olasılık yok' ya da 'Fakat üçüncü bir olasılık mümkün değil!' demek, yalnızca bakışlarımızı bu resimden başka yöne çevirmekteki yetersizliğimizi ifade eder." Bu alıntıların hepsi Wittgenstein'in *Felsefi Soruştur-malar*'ının G.E.M. Anscombe çevirisi 1958 edisyonundan alındı.

Romanda Shakespeare'in *Hamlet*'inden de birçok alıntı yer alıyor. 82. sayfada *Hamlet*'in I. Perde'nin 2. Sahne'sinde söylediği: "Ne kadar bıktırıcı, bayat, yavan ve verimsiz" sözcüklerini kullanıyorum. 258. sayfadaki "Çok gururlu, intikamcı, hırslı. Düşüncelerimin yetemeyeceği kadar fazla suç var

emrimde” sözcükleri de *Hamlet*’ten alıntı, III. Perde’nin 1. Sahne’sinde Hamlet tarafından söyleniyorlar. Son olarak, 470. sayfadaki “Bilmez misin ne kadar olağandır; her canlı ölmek zorundadır” satırı yine *Hamlet*’ten, I. Perde, 2. Sahne’de Gertrude tarafından söyleniyor.

14. sayfadaki “Karışımıyla tüm zorlantılarımızı birleştiren kokular” cümlesi, Philip Larkin’in 1954 tarihli “Church Going” şiirinden.

19. sayfadaki “Ah dudaklarımı öpen dudaklar” sözcükleri, Edna St. Vincent Millay’ın 1920 tarihli “What lips my lips have kissed, and where, and why” [ne dudakları öptü dudaklarım, nerede ve neden] şiirine gönderme.

20. sayfadaki “Eski müthiş günlerde Dublin” sözcükleri, Pete St. John tarafından bestelenen ve ilk olarak 1977’de The Dublin City Ramblers tarafından kaydedilen “The Rare Ould Times” şarkısına gönderme.

21. sayfadaki “Pek az kişi bilebilir” sözcükleri William Wordsworth’ün 1798 tarihli şiiri “She Dwelt Among the Untrodde Ways” şiirinden alıntı.

24. sayfadaki “Anıları ve arzuyu karıştıran” sözcükleri, T.S. Eliot’ın 1022 tarihli “The Waste Land” şiirinden alıntı.

28. sayfadaki “Sevginin haşin ve sıkıntı verici ödevleri” sözcükleri Robert Hayden’ın 1962 tarihli şiiri, “Those Winter Sundays”ten alıntı.

28. sayfadaki “Sonbahara özgü güzellikleriyle” sözcükleri, W.B. Yeats’ın 1917 tarihli şiiri “The Wild Swans at Coole”dan alıntı.

39. sayfadaki “Teşekkür ederiz sana, Bobby Fischer!” sözcükleri Bobby Fischer’ın 1961 tarihli makalesi “A Bust to the King Gambit”in son sözcüklerinin değiştirilmiş halidir: “Teşekkürler sana, Weaver Adams!” Fischer bu yazıda Şah Gambiti’ne karşı bugün Fischer Savunması olarak bilinen 3...d6 hamlesini savunuyordu.

80. sayfada Peter, İskan Bakanlığı tarafından yürütülen bir ulusal mimari miras hizmeti olan İrlanda’nın Binaları internet sitesinde (buildingsofirland.ie) Four Courts binasının teknik tanımında kullanılan “bakırdan yapılmış kademeli yarım kubbe” ve “Portland taşından sütunlu parapet” sözcüklerini zihninde alıntılıyor.

82. sayfadaki “O özlenen kadın” sözcükleri, Thomas Hardy’nin 1914 tarihli şiiri “The Voice”a gönderme. Aynı bölümde, 93. sayfadaki, “Beni bekleyeceğin yerde: Evet, bildiğim, o zamanlardaki halinle” sözcükleri de aynı kaynaktan başka bir alıntı.

153. sayfadaki “Sonsuza dek sıcak ve hâlâ keyfi çıkarılabilen” sözcükleri John Keats’in 1819 tarihli “Ode on a Grecian Urn” şiirinden alıntı, yalnızca yazılışı modernleştirildi. 341. sayfada Keats’ten bir alıntı daha var, “baloncuklar göz kırpmıyor” sözcükleri “Ode to a Nightingale”den.

239. sayfadaki “Bugünlerde, dün, geçen gece, bu sabah her şeyi istiyordum” sözcükleri Henry James’in 1904 tarihli romanı *The Golden Bowl*’dan alıntılanı.

10. bölümde Ivan’ın Sylvia’nın mantık bulmacasını yorumlayışı, matematikçi ve felsefeci Bertrand Russell’in çalışmalarının, özellikle de 1905 tarihli makalesi “On Denoting”de öne sürdüğü tanım teorilerinin etkisini taşıyor. “İçi boş doğru” kavramı felsefede ve matematikte doğruluk tablolarının gelişimi ve uygulamasıyla ilgili bir yapıdır; doğruluk tablosu kavramını ortaya atan Ludwig Wittgenstein’dir.

388. sayfadaki “O yaşta hoşuma gitmeye başlıyorlar” sözcükleri James Joyce’un 1922 tarihli romanı *Ulysses*’in “Nausicaa” bölümünden alıntılanı.

443. sayfadaki “Çevrecilik erotizmi gerekiyor bize” sözcükleri Susan Sontag’ın 1964 tarihli makalesi *Yoruma Karşı*’nın son cümlesinin yeniden düzenlenmiş hali: “Yorumbilim yerine sanat erotizmine ihtiyacımız var.”

452. sayfadaki “Ciddi tek bir satır yok” sözcükleri, James Joyce’un 1922’de Djuna Barnes’la yaptığı *Ulysses* romanı hakkındaki söyleşisinden alıntı.

Teşekkürler

Bu kitabı yazmak için hukuk ve satranç alanında araştırma yapmam gerekti. Sunniva McDonagh'a, David Kenny'ye, Alan Brady ve Katie Rooney'ye günümüz İrlanda'sında hukuk ve hukuki çalışmalar konusundaki paha biçilmez yardımları ve tavsiyeleri için teşekkür ederim.

Benzer şekilde, Trinity College Dublin Satranç Cemiyeti'ne ve üyeleri Sean Doyle, Conor Nolan ve özellikle Peter Carroll'a da teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Çağdaş satranç yarışmaları ve turnuva formatları konusunda sorduğum soruları cömertlikle cevapladılar.

Metinde kalan her türlü olgusal hata –hukuk, satranç veya başka konuda– ya roman karakterlerine ya bana aittir.

Aileme ve arkadaşlarıma da beni ve çalışmalarımı destekledikleri, kimi zaman bu metnin ilk bölümlerini ve taslaklarını okudukları için teşekkür etmek istiyorum. JP, Tom, Shelia, Mark, Aoife – hepinize her şey için teşekkürler.

Bu kitabın yazım sürecinde nezaketiyle beni sık sık destekleyen Tracy Bohan'a da her zamanki gibi teşekkürler. Mitzi Angel: Seninle çalışmak kariyerimin en büyük onurlarından biri, şimdi ve her zaman minnettarım. Ayrıca Alex Bowler'a, Silvia Crompton'a ve Faber'deki herkese sıcak teşekkürler.

Son olarak ve en önemlisi, çalışmamı dile getirebileceğimden çok daha fazla biçimde mümkün kıldığı için eşim John'a teşekkürler. John, hayatımı seninle paylaşmak ne büyük lütuf ve mutluluk.

Başka insanların
talepleri bitmez, yalnızca
çoğalır.

Hep daha karmaşık,
daha zordur.

Bu da, diye düşünüyor,
daha çok hayat, hayatın
hep daha fazlası demenin
bir başka yolu.

#irlandaedebiyatı #aile #kardeşçatışması #büyüme #satranç #ilişkiler #aşk

 can

 canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6446-2

9 789750 764462